

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА НИША

ГОДИНА XXXIV - БРОЈ 21

НИШ, 17. март 2026.

Цена овог броја 3072 динара
Годишња претплата 5800 динара

ГРАД НИШ

1.

На основу члана 35. став. 7. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12-одлука УС, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25) и члана 37. став 1, тачка 6. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 88/08, 143/16 и 18/19),

Скупштина Града Ниша, на седници одржаној 17.03.2026. године, донела је

СЕДМЕ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

ПОДРУЧЈА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ПАЛИЛУЛА

- ПРВА ФАЗА

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Изради Седмих измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула – прва фаза, у даљем тексту: Седме измене и допуне Плана, приступа се на основу Одлуке о изради Седмих измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула – прва фаза ("Сл.лист града Ниша", бр. 87/23), као и на основу Одлуке о неприступању изради стратешке процене утицаја Седмих измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула – прва фаза на животну средину ("Сл.лист града Ниша", бр. 87/23).

Ради усклађивања обухвата Седмих измена и допуна Плана са Одлуком о изради, донета је Одлука о изменама и допунама Одлуке о изради Седмих измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула – прва фаза, као и Одлука о неспровођењу поступка стратешке процене утицаја на животну средину Седмих измена и допуна Плана ("Сл.лист града Ниша", бр. 132/25).

Седме измене и допуне Плана израђују се за део грађевинског подручја у обухвату Генералног урбанистичког плана Ниша 2010-2025 ("Сл.лист града Ниша", бр. 43/11, 136/16, 26/18, 129/21, 13/24 и 53/25), у даљем тексту: ГУП Ниша 2010-2025, односно у дефинисаном обухвату Петих измена и допуна Плана генералне регулације подручја ГО Палилула – прва фаза („Службени лист града Ниша“ бр. 106/19 и 26/23), у даљем тексту: ПГР подручја ГО Палилула – прва фаза.

Циљ израде Седмих измена и допуна Плана је усаглашавање саобраћајног решења са потребама радне зоне уз железничку станицу Ниш-ранжирна, у којој послује и компанија Милшпед, и усмеравање теретних возила ван насељеног подручја.

1. ОПШТИ ДЕО

1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ СЕДМИХ ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА

Правни основ за израду Седмих измена и допуна Плана представља:

- Закон о планирању и изградњи изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12-одлука УС, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25),
- Одлука о изради Седмих измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула ("Сл. лист града Ниша", бр. 87/23),
- Одлука о изменама и допунама Одлуке о изради Седмих измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула – прва фаза ("Сл.лист града Ниша", бр. 132/25),
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Сл.гласник РС", бр. 32/19 и 47/25).

Плански основ за израду Седмих измена и допуна Плана представља Генерални урбанистички план Ниша 2010-2025 ("Сл.лист града Ниша", бр. 43/11, 136/16, 26/18, 129/21 и 13/24 и 53/25).

1.2. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ СЕДМИХ ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА

Седме измене и допуне Плана обухватају јединствену целину површине 3,2 ха, у оквиру које се налазе катастарске парцеле у КО Ниш Бубањ, КО Медошевац и КО Поповац, како је дато у Табели 1.

Табела 1: *Попис парцела*

ЦЕЛЕ ПАРЦЕЛЕ
КО Ниш - Бубањ: 16141/7; 16141/9; 16141/11; 16142/79; 16142/82; 16142/83; КО Поповац:2697/2; 2698/2; 2692/2; 2693/2; 2694/2; 2695/2; 2696/2; 2724/2. КО Медошевац:1249/1; 1250/1; 1250/2; 1251/1; 1252/1; 1252/3; 1252/4; 1253/1; 1254/1; 1255; 1256/1; 1256/2; 1257/1; 1258/1; 1259/2.
ДЕЛОВИ ПАРЦЕЛА
КО Ниш - Бубањ: 16141/2; 16141/6; 16141/8; 16141/78; 29586; 29585; 29583; 29582; 29581; 29579; 29578; 29577; 29576; 29575; 29574; 29573; 29515; 29514; 29513; 29512; 29511; 28203/9; 9777/1. КО Поповац:2697/1; 2698/1; 2699/1; 2700/1; 2701; 2702; 2703; 2704; 2705. КО Медошевац:1259/1; 1260; 1261; 2250/18.

У случају неслагања пописа и графичког прилога 2.1. *Граница плана са претежном планираном наменом површина*, релевантан је графички прилог.

1.3. ПРЕГЛЕД ПРИКУПЉЕНИХ УСЛОВА И ПОДАТАКА НАДЛЕЖНИХ ИНСТИТУЦИЈА

С обзиром на корекцију обухвата у односу на донету Одлуку о изради Других измена и допуна Плана, прибављени су услови и подаци надлежних институција у обухвату по Одлуци о изради, као и у коригованом обухвату (допуна услова), за који је донета Одлука о изменама и допунама Одлуке о изради Других измена и допуна Плана.

Табела 2: *Списак институција од којих су потраживани/ прибављени услови и подаци од значаја за израду Седмих измена и допуна Плана*

	Институција	датум и број упућивања захтева (секретаријат)	Датум и број издавања услова (институција)	Датум и број доспелих услова (ЈП Завод за урбанизам Ниш)
1	МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ - Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру, Београд	07.11.2024. 353-1802/2024-06	28.11.2024. 20179-2	11.12.2024. 3264/2
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	22.01.2025. 159-2	29.01.2025. 291/2

2	ЕПС ДИСТРИБУЦИЈА, Огранак Електродистрибуција Ниш, Ниш	07.11.2024. 353-1802/2024-06	12.12.24. 2541200-Д.10.01 – 52506/2-2024	23.12.24. 3398/2
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	13.02.25. 2541200-Д.10.23 – 1111/2-2025	24.02.2025. 512/2
3	Предузеће за изградњу гасоводних система, транспорт и промет природног гаса, А.Д. "ЈУГОРОСГАЗ", Београд	07.11.2024. 353-1802/2024-06	25.11.2024. Н/И -572	02.12.2024. 3147/2
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	17.01.2025. Н/И -12	23.01.2025. 235/2
4	Предузеће за телекомуникације а.д. "ТЕЛЕКОМ СРБИЈА" Дирекција за технику - Сектор за фиксну приступну мрежу, Служба за планирање и изградњу мреже Ниш	07.11.2024. 353-1802/2024-06		
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06		
5	ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ Радна јединица у Нишу, Ниш	07.11.2024. 353-1802/2024-06	02.12.2024. 03 021-4444/2	06.12.2024. 3232/2
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	28.01.2025. 03 021-6/2 и 09.03.2026. 03 021-726/2	03.02.2025. 340/2 и 10.03.2026. 561
6	ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ НИШ, Ниш	07.11.2024. 353-1802/2024-06	23.12.2024. 2102/2-3	13.01.2025. 66/3
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	03.02.2025. 61/2-03	14.02.2025. 454/2
7	Јавно водопривредно предузеће "СРБИЈАВОДЕ" Београд, Водопривредни центар "МОРАВА" Ниш	07.11.2024. 353-1802/2024-06	18.11.2024 11705	26.11.2024 3078/2
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	20.01.2025. 201/1	27.01.2025. 270/2
8	ЈКП "ГРАДСКА ТОПЛАНА" НИШ, Ниш	07.11.2024. 353-1802/2024-06	18.11.2024. 02-3181/1	02.12.2024. 3148/2
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	08.01.2025. 02-3181/3	16.01.2025. 104/2
9	ЈКП ЗА ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈУ "NAISSUS" Ниш	07.11.2024. 353-1802/2024-06	26.12.2024. 27796/1	13.01.2025. 66/2
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	15.01.2025. 125/1	24.01.2025. 246/2
10	ЈП ДИРЕКЦИЈА ЗА ИЗГРАДЊУ ГРАДА НИША, Ниш	07.11.2024. 353-1802/2024-06	21.11.2024. 03-6838-1/24	27.11.2024. 3095/2
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	13.01.2025. 03-6838-3/24	17.01.2025. 123/2
11.	ЈКП ДИРЕКЦИЈА ЗА ЈАВНИ ПРЕВОЗ ГРАДА НИША, Ниш	07.11.2024. 353-1802/2024-06	26.11.2024 2620/24	03.12.2024 3172/2
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	14.01.2025. 62/25	17.01.2025. 129/2
12	ЈКП МЕДИЈАНА Ниш	07.11.2024. 353-1802/2024-06	26.11.2024 42767	03.12.2024 3170/2
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	20.01.2025. 1467	24.01.2025. 245/2
13	ГРАДСКА УПРАВА ЗА КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ И ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ ГРАДА НИША, Сектор надлежан за саобраћај	07.11.2024. 353-1802/2024-06		

	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	26.02.2025. 42-1/2025-09	18.03.2025. 761/2
14	ГРАДСКА УПРАВА ЗА ИМОВИНУ И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ ГРАДА – Сектор надлежан за имовину	07.11.2024. 353-1802/2024-06		
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	03.03.2026. 785-1/2026-04	03.03.2026. 492/2
15	ГРАДСКА УПРАВА ЗА ИМОВИНУ И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ ГРАДА – Сектор надлежан за заштиту животне средине	07.11.2024. 353-1802/2024-06	02.12.2024. 501-205/2024-04	27.12.2024. 3492/2
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353-1802/2024-06	22.01.2025. 501-5/2025-04 и 04.03.2026. 501-81/2026-04	03.02.2025. 338/21 и 06.03.2026. 530/2
16	ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ А.Д., Београд	30.12.2024. 353-1802/2024-06	03.02.2025. 26/2025-112-1	14.02.2025. 455/2

ПГР-ом подручја ГО Палилула – прва фаза прописани су општи услови и мере по одређеним областима, за целокупан плански обухват. Такође, подразумева се примена прописа који су дати ПГР-ом подручја ГО Палилула – прва фаза, а који у међувремену могу бити ажурирани.

Седме измене и допуне Плана фокусиране су на предметни обухват, како у графичком, тако и у текстуалном делу Плана. Пристигли услови надлежних институција који садрже изводе, или упућују на поштовање важећих прописа, односно садрже опште услове и мере по појединим областима, сматрају се испоштованим важећим ПГР-ом подручја ГО Палилула – прва фаза, те након прегледа, нису предмет ових измена и допуна.

Седме измене и допуне Плана израђене су на ажурној катастарској подлози. Приликом израде Седмих измена и допуна Плана коришћене су расположиве ортофото подлоге.

2. ПЛАНСКИ ДЕО

У текстуалном делу ПГР-а подручја ГО Палилула прва фаза, врше се следеће измене и допуне:

Измена и допуна бр. 1

У поглављу 7.2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА САОБРАЋАЈНУ ИНФРАСТРУКТУРУ, након текста у поднаслову *Државни путеви*, додаје се нови поднаслов са текстом који гласи:
Железничке пруге

Планским документом, железничко земљиште мора остати јавно грађевинско земљиште са постојећом наменом за јавни железнички саобраћај и реализацију развојних програма железнице. Све катастарске парцеле чији је корисник "Инфраструктура железнице Србије" а.д. или на којима је уписана пруга као објекат, не могу бити предмет дефинисања нових намена, парцелације и препарцелације или предмет решавања имовинско правних односа.

Одводњавање површинских вода са предметног простора мора бити контролисано и решено тако да се води на супротну страну од трупа постојеће железничке пруге. На местима где због положаја друмске саобраћајнице може доћи до појаве атмосферских вода које се прикупљају са трупа пута, а сливају у зону трупа пруге, потребно је пројектовати одводне канале тако да се постигне континуитет одвођења атмосферске воде ван зоне трупа пруге.

Објекте је могуће планирати на растојању од минимум 25m мерено управно на осу најближег колосека.

Заштитни зелени појас могуће је планирати на минималном растојању од 10m, мерено од границе пружног појаса, односно на минималном растојању од 16m у насељеном подручју, а 18m ван насељеног места, под условом да високо растиње не смањује прегледност пруге, посебно у зони потребне прегледности путних прелаза.

Приликом изградње планираног надвожњака у обухвату Седмих измена и допуна Плана, не планирати формирање депонија отпада и слично, као и изливање отпадних вода у инфраструктурном

појасу пруге. Не планирати постављање знакова, извора јаке светлости или било којих уређаја и справа које бојом, обликом или светлошћу смањују видљивост железничких сигнала или које могу довести у забуну раднике у вези значења сигналних знакова.

У пружном и инфраструктурном појасу може се планирати постављање надземних и подземних електроенергетских водова, телеграфских и телефонских ваздушних линија и водова, цевовода и других водова и сличних објеката и постројења на основу испуњених услова и издате сагласности управљача инфраструктуре.

Укрштај водовода, канализације, продуктовода и других цевовода са железничком пругом је могуће планирати под углом од 90° , а изузетно под углом који не може бити мањи од 60° . Трасу подземних инсталација у зони укрштаја са пругом планирати тако да се иста поставља на дубини од минимум 1,80m, мерено од коте горње ивице прага до коте горње ивице заштитне цеви подземне инсталације, односно 1,2m мерено од коте околног терена до горње ивице заштитне цеви инсталације. Заштитне цеви у укрштају са железничком пругом морају се поставити испод трупа пруге у континуитету испод колосека.

Паралелно вођење трасе комуналне инфраструктуре са трасом железничке пруге, планирати тако да се иста води изван пружног појаса.

Посебни услови за изградњу денивелисаног укрштаја у обухвату Седмих измена и допуна Плана:

Планирано је да се коридор новопланиране саобраћајнице у обухвату Седмих измена и допуна Плана, укрсти са магистралном једноколосечном електрифицираном железничком пругом 102 Београд Центар - Распутница „Г“ - Раковица - Младеновац - Лапово - Ниш - Прешево - државна граница - (Табановце) у зони од 50m, од око наспрам km 246+476 до око наспрам km 246+526. Пројектом је предвиђен денивелисани укрштај изградњом друмског надвожњака (пут изнад пруге).

Сви елементи објекта - друмског надвожњака, морају бити усклађени са елементима железничке пруге на којој се објекат планира.

За изградњу планираног денивелисаног укрштаја планиране саобраћајнице са предметном пругом, изградњом друмског надвожњака услови су следећи:

- Висина доње ивице конструкције надвожњака изнад железничке пруге треба да износи најмање 6,80m, мерено од горње ивице шине до доње ивице конструкције надвожњака.
- Најближа ивица темеља стуба надвожњака мора бити на удаљености од минимум 6m мерено управно на осу колосека.
- Простор између колосека и стубова надвожњака предвидети искључиво за трасу железничких инсталација и сервисне друмске саобраћајнице за приступ колосеку.
- Техничким решењем будућег надвожњака обезбедити потпуну водонепропусност у свим временским приликама, а одводњавање објекта планирати тако да се површинска вода са надвожњака одводи ван трупа железничке пруге и ван железничких одводних канала, с обзиром да се

На основу важећег Закона о планирању и изградњи, "Инфраструктура железнице Србије" а.д. као ималац јавних овлашћења, има обавезу утврђивања услова за изградњу објеката, односно издавање локацијских услова, грађевинске и употребне дозволе, услова за прикључење на инфраструктурну мрежу, као и за упис права својине на изграђеном објекту. У складу са тим, сви елементи за изградњу надвожњака, објеката, друмских саобраћајница као и за сваки продор комуналне инфраструктуре кроз труп железничке пруге (цевовод, гасовод, оптички и електроенергетски каблови и друго) биће дефинисани у оквиру посебних техничких услова "Инфраструктура железнице Србије" а.д. кроз обједињену процедуру.

Измена и допуна бр. 2

Након поглавља 7.2.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ, додаје се нови поднаслов који гласи:

7.2.6. ПРАВИЛА РЕГУЛАЦИЈЕ ВОДОТОКОВА

При решавању даљег регулација водотокова морају се поштовати одредбе Закона о водама, услови ЈВП „Србијаводе“ и других надлежних органа у области заштите животне средине, заштите природних и културних добара, саобраћаја и санитарне заштите, уз обавезу израде одговарајуће студијске и техничке документације (претходни радови, претходна студија оправданости са генералним пројектом, студија оправданости са идејним пројектом и студијом о процени утицаја пројекта на животну средину, и друга пројектна документација у складу са Законом о планирању и изградњи).

Остали услови за регулацију водотокова:

- Код подземних укрштања појединих инфраструктурних објеката са водотоковима и јаругама, горња ивица цеви мора бити минимално 1,0m испод дна регулисаног корита односно 1,5m испод нерегулисаних водотока.
- Забрањено је измештање и зацевљење водотока ради изградње мале хидроелектране.
- На местима укрштаја са планираним саобраћајницама треба обезбедити неопходан протицајни профил испод трупа саобраћајница, тако да доња ивица конструкције саобраћајнице буде изнад коте меродавне рачунске велике воде према табели:

Табела: Коте меродавне рачунске велике воде за формирање доње ивице конструкције саобраћајнице

Меродавна рачунска велика вода макс. Q[m ³ /s]	Надвишење доње ивице конструкције (зазор) Z[m]
до 10	0,6
10 - 50	0,7
50 - 100	0,8
100 - 200	0,9
200 - 300	1,1
300 - 500	1,2
500 - 1000	1,3
1000 - 2000	1,4
изнад 2000	1,5

- Планиране изливе атмосферске канализације предвидети пројектном документацијом.
- Уколико се радови на регулацији врше фазно, на крају трасе регулисане деонице предвидети грађевину која ће бити тако обликована да не изазива штетне последице на нерегулисану деоницу изводно, као и на саме регулисане грађевине.
- У случају да се јавља дубинска и бочна ерозија у зони мостовских стубова или ослонаца, предвидети решење којим ће се осигурати ослонци и стубови и стабилизирати речно дно.
- Пројектовати уздужну диспозицију регулације (падови дна регулисаног корита) и попречни профил корита тако да режим воде и наноса буде стационаран тако да нема ерозије дна и обала, односно засипања корита.
- Пројектом организације радова на изградњи регулације обезбедити услове којима се неће угрозити стабилност и функционисање грађевинских објеката у непосредној близини водотока.
- Сва евентуална оштећења настала у току изградње, морају се санирати и довести у првобитно функционално стање на терет инвеститора.

Детаљно чишћење корита свих водотокова од наноса и осталог материјала на делу изведене регулације и дуж целог природног, нерегулисаног корита у насељу представља приоритет и основу за уредно одвођење вода.

Измена и допуна бр. 3

У поглављу 7.2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА САОБРАЋАЈНУ ИНФРАСТРУКТУРУ, у оквиру поднасловa Улична мрежа, додаје се последњи став који гласи:

У обухвату Седмих измена и допуна Плана, могућа је фазна изградња планираних саобраћајних решења, што ће бити утврђено техничком документацијом (могу се применити различита техничка решења у оквиру регулационог појаса, у зони раскрсница и сл).

Измена и допуна бр. 4

У поглављу 7.1.13. Услови и мере заштите животне средине, живота и здравља људи, након последњег става додају се следећи ставови:

У обухвату Седмих измена и допуна Плана, где се планира јавна саобраћајна инфраструктура, прописују се додатне мере заштите природе и животне средине:

- забрањено је извођење радова који могу да изазову значајне промене у морфологији терена, као и да доведу до појаве инжењерско-геолошких процеса и појава и нестабилност тла – клизишта, улегнућа, одрони, спирање, јаружање и сл,
- очувати и заштитити водоток реке Нишаве од деградације и загађења, уз забрану упуштања непречишћених отпадних вода, као и вода неодговарајућег квалитета,

- инфраструктурно опремање по високим еколошким стандардима у складу са планираним грађевинским капацитетима,
- дуж саобраћајнице предвидети заштитно зеленило,
- дати адекватна техничка решења за одвођење атмосферских вода,
- очување постојећег високог зеленила, жбунасте формације, одрасла стабла аутохтоних дрвенастих врста, а посебно групације стабала у циљу заштите јеленка (*Lucanus cervus*) и вунасте преље (*Eriogaster catax*),
- прибавити сагласност надлежних институција за извођење радова који изискују евентуалну сечу одраслих, вредних примерака дендрофлоре,
- уколико се због планираних радова уништи постојеће јавно зеленило, оно се мора надокнадити посебним условима и на начин који одређује јединица локалне самоуправе,
- озелењавање простора аутохтоним врстама биљака отпорним на аерозагађење, које имају густу и добро развијену крошњу, а као декоративне врсте, користити и врсте егзота које се могу прилагодити локалним условима, а да притом нису инвазивне и алергене. Укупно пејзажно уређење мора да се надовеже на зеленило околног простора и повеже у систем зеленила,
- одржавање комуналне хигијене у смислу одређивања локације за прикупљање и одлагање неискоришћеног геолошког, грађевинског и осталог материјала, насталог приликом радова, на прописан начин до његовог коначног збрињавања на место које одреди надлежна комунална служба, у складу са важећим Законом о управљању отпадом и Правилником о уређивању, управљању, одлагању и депоновању грађевинског отпада у току извођења радова,
- за потребе осветљења предвидети ЛЕД технологију, тако да сноп светлости буде уперен ка тлу,
- обезбедити ефикасан мониторинг животне средине уз могућност брзе интервенције у случају акцидентних ситуација, до којих може доћи у поступку изградње и коришћења објеката, уз обавезу извештавања надлежних инспекцијских служби и установа.

Измена и допуна бр. 5

У поглављу 7.1.6. *Мере заштите културно-историјских споменика и заштићених природних целина*, након последњег става додаје се следећи став:

Уколико се током радва наиђе на геолошко-палеонтолошке или минеролошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својства природног добра, извођач радова је, сагласно важећем Закону о заштити природе, дужан да обавести Министарство заштите животне средине, као и да предузме све мере заштите од уништења, оштећења или крађе, до доласка овлашћеног лица.

3. САДРЖАЈ ГРАФИЧКОГ ДЕЛА

2.1. Граница плана са претежном планираном наменом површина	P 1:5000
2.2. Саобраћајно решење са регулационим линијама улица и површина јавне намене и нивелационим планом	P 1:2500
2.3. Урбанистичка регулација са грађевинским линијама	P 1:2500
2.4. Генерална решења за трасе, коридоре и капацитете за инфраструктуру	
2.4.1. Електроенергетска мрежа	P 1:5000
2.4.2. Гасоводна и топловодна мрежа	P 1:5000
2.4.3. Телекомуникационе мреже	P 1:5000
2.4.4. Водоводна мрежа	P 1:5000
2.4.5. Канализациона мрежа	P 1:5000
2.5. Начин спровођења плана генералне регулације	P 1:10000

На карти 2.2. *Саобраћајно решење са регулационим линијама улица и површина јавне намене и нивелационим планом*, бришу се следеће координате површина јавне намене: 60-61 и 7808-7814.

На карти 2.2. *Саобраћајно решење са регулационим линијама улица и површина јавне намене и нивелационим планом*, мењају се следеће координате површина јавне намене, и гласе:

57, У 7568773.78, Х 4797692.47

58, У 7568765.91, Х 4797701.98

59, У 7568750.66, Х 4797703.82

7806, У 7568784.48, Х 4797992.72

7807, У 7568821.14, Х 4798024.76

На карти 2.2. *Саобраћајно решење са регулационим линијама улица и површина јавне намене и нивелационим планом*, мења се следећа координата осовинске тачке, и гласи:

108, У 7568807.68, Х 4798018.32

4. САДРЖАЈ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

1. Одлука о изради Седмих измена и допуна Плана, са Одлуком о неприступању изради стратешке процене утицаја на животну средину;
 - 1а. Одлука о изменама и допунама Одлуке о изради Седмих измена и допуна Плана, са Одлуком о неспровођењу поступка стратешке процене утицаја на животну средину;
 - 2.1. Извод из ГУП-а Ниша 2010-2025;
 - 2.2. Извод из Петих измена и допуна ПГР подручја ГО Палилула – прва фаза;
 3. Услови надлежних институција;
 4. Извештај о обављеној стручној контроли;
 5. Извештај о обављеној поновљеној стручној контроли;
 6. Документација јавног увида са Извештајем о обављеном јавном увиду;
 7. Мишљења и сагласности надлежних институција;
 8. Образложење Седмих измена и допуна Плана.

5. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Даном ступања на снагу Седмих измена и допуна Плана престају да важе Пете измене и допуне Плана генералне подручја ГО Палилула – прва фаза ("Службени лист Града Ниша", 106/19 и 26/23) у граници обухвата Седмих измена и допуна Плана.

Седме измене и допуне Плана се израђују у 5 штампаних примерака, као и у дигиталном формату. По доношењу, Седме измене и допуне Плана се достављају у 1 штампаном и потребном броју дигиталних примерака: Скупштини Града Ниша, Градској управи за планирање и изградњу, Архиву Града Ниша, ЈП Заводу за урбанизам Ниш и Наручиоцу

У дигиталном формату, Седме измене и допуне Плана се достављају Агенцији за просторно планирање и урбанизам РС и Централном регистру планских докумената.

Републичком геодетском заводу доставља се графички прилог 2.2. *Саобраћајно решење са регулационим линијама улица и површина јавне намене и нивелационим планом.*

Седме измене и допуне Плана ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Града Ниша“.

Седме измене и допуне Плана објављују се и у електронском облику путем интернета и доступне су на увид јавности.

Број: 234-1/2026-02

Ниш, 17.03. 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ,
др Игор Новаковић, с.р.

Б. ГРАФИЧКИ ДЕО

2.1.	Граница плана са претежном планираном наменом површина	Р 1:5000
2.2.	Саобраћајно решење са регулационим линијама улица и површина јавне намене и нивелационим планом	Р 1:2500
2.3.	Урбанистичка регулација са грађевинским линијама	Р 1:2500
2.4.	Генерална решења за трасе, коридоре и капацитете за инфраструктуру	
2.4.1.	Електроенергетска мрежа	Р 1:5000
2.4.2.	Гасоводна и топловодна мрежа	Р 1:5000
2.4.3.	Телекомуникационе мреже	Р 1:5000
2.4.4.	Водоводна мрежа	Р 1:5000
2.4.5.	Канализациона мрежа	Р 1:5000
2.5.	Начин спровођења плана генералне регулације	Р 1:10000

В. ДОКУМЕНТАЦИЈА

1. Одлука о изради Седмих измена и допуна Плана, са Одлуком о неприступању изради стратешке процене утицаја на животну средину;

1а. Одлука о изменама и допунама Одлуке о изради Седмих измена и допуна Плана, са Одлуком о неспровођењу поступка стратешке процене утицаја на животну средину;

2.1. Извод из ГУП-а Ниша 2010-2025;

2.2. Извод из Петих измена и допуна ПГР подручја ГО Палилула – прва фаза;

3. Услови надлежних институција;

4. Извештај о обављеној стручној контроли;

5. Извештај о обављеној поновљеној стручној контроли;

6. Документација јавног увида са Извештајем о обављеном јавном увиду;

7. Мишљења и сагласности надлежних институција;

8. Образложење Седмих измена и допуна Плана.

2.

На основу члана 35. став. 7. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12-одлука УС, 42/13-одлука УС, 50/13- одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25) и члана 37. став 1, тачка 6. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 88/08, 143/16 и 18/19),

Скупштина Града Ниша, на седници одржаној 17.03.2026. године, донела је

ДРУГЕ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ**ПОДРУЧЈА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ЦРВЕНИ КРСТ****- ЧЕТВРТА ФАЗА ЈУГ****УВОДНЕ НАПОМЕНЕ**

Изради Других измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – четврта фаза југ, у даљем тексту: Друге измене и допуне Плана, приступа се на основу Одлуке о изради Других измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – четврта фаза југ ("Сл.лист града Ниша", бр. 87/23), као и на основу Одлуку о неприступању изради стратешке процене утицаја Других измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – четврта фаза југ на животну средину ("Сл.лист града Ниша", бр. 87/23).

Ради усклађивања обухвата Других измена и допуна Плана са Одлуком о изради, донета је Одлука о изменама и допунама Одлуке о изради Других измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – четврта фаза југ, као и Одлука о неспровођењу поступка стратешке процене утицаја на животну средину Других измена и допуна Плана ("Сл.лист града Ниша", бр. 132/25).

Друге измене и допуне Плана израђују се за део грађевинског подручја у обухвату Генералног урбанистичког плана Ниша 2010-2025 ("Сл.лист града Ниша", бр. 43/11, 136/16, 26/18, 129/21, 13/24 и 53/25), у даљем тексту: ГУП Ниша 2010-2025, односно у дефинисаном обухвату Плана генералне регулације подручја ГО Црвени Крст – четврта фаза југ („Службени лист града Ниша“ бр. 26/18), у даљем тексту: ПГР подручја ГО Црвени Крст – четврта фаза југ.

Циљ израде Других измена и допуна Плана је усаглашавање саобраћајног решења са потребама радне зоне уз железничку станицу Ниш-ранжирна, у којој послује и компанија Милшпед, и усмеравање теретних возила ван насељеног подручја.

1. ОПШТИ ДЕО**1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ДРУГИХ ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА**

Правни основ за израду Других измена и допуна Плана представља:

- Закон о планирању и изградњи изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09- исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12-одлука УС, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25),

- Одлука о изради Других измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – четврта фаза југ ("Сл. лист града Ниша", бр. 87/23),
 - Одлука о изменама и допунама Одлуке о изради Других измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – четврта фаза југ ("Сл. лист града Ниша", бр. 132/25),
 - Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Сл. гласник РС", бр. 32/19 и 47/25).
- Плански основ за израду Других измена и допуна Плана представља Генерални урбанистички план Ниша 2010-2025 ("Сл. лист града Ниша", бр. 43/11, 136/16, 26/18, 129/21, 13/24 и 53/25).

1.2. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ДРУГИХ ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА

Друге измене и допуне Плана обухватају јединствену целину површине од 1,4 ха, у оквиру које се налазе катастарске парцеле у КО Поповац и КО Медошевац, које су датој у Табели 1.

Табела 1: *Попис парцела*

ЦЕЛЕ ПАРЦЕЛЕ
КО Поповац: 2569/2; 2570/2; 2571/2; 2692/1; 2693/1
ДЕЛОВИ ПАРЦЕЛА
КО Поповац: 2565, 2566, 2585; 2589; 2590; 2591; 2592; 2593/1; 2593/2; 2594; 2595; 2596/1; 2596/2; 2597; 2598; 2599; 3048/1, 2575, 2574, 2573, 2572, 2691
ЦЕЛЕ ПАРЦЕЛЕ
КО Медошевац: 1247/1; 1248/1.
ДЕЛОВИ ПАРЦЕЛА
КО Медошевац: 1165/2; 1225/2; 1226; 1227; 1228/2; 1228/1; 1229; 1230/1; 1231; 1232/3; 1233; 1234/2; 1234/3; 1234/5; 1234/1; 1234/4; 1235; 1239; 1240; 1241/1; 1242/2; 1243/1; 1244; 1245/1; 1246/1; 2257; 2267/1.

У случају неслагања пописа и графичког прилога П.1. *Граница плана и граница планираног грађевинског подручја са претежном планираном наменом површина*, релевантан је графички прилог.

1.3. ПРЕГЛЕД ПРИКУПЉЕНИХ УСЛОВА И ПОДАТАКА НАДЛЕЖНИХ ИНСТИТУЦИЈА

С обзиром на корекцију обухвата у односу на донету Одлуку о изради Других измена и допуна Плана, прибављени су услови и подаци надлежних институција у обухвату по Одлуци о изради, као и у коригованом обухвату (допуна услова), за који је донета Одлука о изменама и допунама Одлуке о изради Других измена и допуна Плана.

Табела 2: *Списак институција од којих су потраживани/ прибављени услови и подаци од значаја за израду Других измена и допуна Плана*

	Институција	Датум и број упућивања захтева (секретаријат)	Датум и број издавања услова (институција)	Датум и број доспелих услова (ЈП Завод за урбанизам Ниш)
1	МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ - Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру, Београд	07.11.2024. 353- 1807/2024-06	06.12.2024. 20178	11.12.2024. 3271/2
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353- 1807/2024-06	22.01.2025. 160-02	2901.2025. 290/1
2	ЕПС ДИСТРИБУЦИЈА, Огранак Електродистрибуција Ниш, Ниш	07.11.2024. 353- 1807/2024-06	17.12.2024. 2541200-Д- 10.01-524984/2- 2024	25.12.2024. 3445/2
	<i>Допуна</i>	30.12.2024. 353- 1807/2024-06	18.03.2025. 2561200-Д- 10.23-1100/2- 2025	<i>мејлом</i>

3	Предузеће за изградњу гасоводних система, транспорт и промет природног гаса, А.Д. "ЈУГОРОСГАЗ", Београд	07.11.2024. 353- 1807/2024-06	5.12.2024. Н/И-582	11.12.2024. 3270/2
	Допуна	30.12.2024. 353- 1807/2024-06	01.2025. Н/И-13	23.01.2025. 233/2
4	Предузеће за телекомуникације а.д. "ТЕЛЕКОМ СРБИЈА" Дирекција за технику - Сектор за фиксну приступну мрежу, Служба за планирање и изградњу мреже Ниш	07.11.2024. 353- 1807/2024-06		
	Допуна	30.12.2024. 353- 1807/2024-06		
5	ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ Радна јединица у Нишу, Ниш	07.11.2024. 353- 1807/2024-06	02.12.2024. 03 021-4422/2	06.12.2024. 3224/2
	Допуна	30.12.2024. 353- 1807/2024-06	10.03.2026. 03 021-724/2	10.03.2026. 559
6	ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ НИШ, Ниш	07.11.2024. 353- 1807/2024-06	21.11.2024. 2104/2-03	02.12.2024. 3150/2
	Допуна	30.12.2024. 353- 1807/2024-06	03.02.2025. 60/02-03	14.02.2025. 453/2
7	Јавно водопривредно предузеће "СРБИЈАВОДЕ" Београд, Водопривредни центар "МОРАВА" Ниш	07.11.2024. 353- 1807/2024-06	18.11.2024. 11653/1	26.11.2024. 3076/2
	Допуна	30.12.2024. 353- 1807/2024-06	20.01.2025. 202/1	27.01.2025. 271/2
8	ЈКП "ГРАДСКА ТОПЛАНА" НИШ, Ниш	07.11.2024. 353- 1807/2024-06	18.11.2024. 02- 3182/1	25.11.2024. 3064/2
	Допуна	30.12.2024. 353- 1807/2024-06	08.01.2025. 02- 3182/3	13.01.2025. 61/2
9	ЈКП ЗА ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈУ "NAISSUS" Ниш	07.11.2024. 353- 1807/2024-06	30.12.2024.. III 26902/1	13.01.2025. 62/2
	Допуна	30.12.2024. 353- 1807/2024-06	122/1 15.01.2025.	24.01.2025. 248/2
10	ЈП ДИРЕКЦИЈА ЗА ИЗГРАДЊУ ГРАДА НИША, Ниш	07.11.2024. 353- 1807/2024-06		
	Допуна	30.12.2024. 353- 1807/2024-06	17.01.2025. 03- 6806-1/24	24.01.2025. 249/2
11	ЈКП ДИРЕКЦИЈА ЗА ЈАВНИ ПРЕВОЗ ГРАДА НИША, Ниш	07.11.2024. 353- 1807/2024-06	26.11.2024. 2621/24	03.12.2024. 3179/2
	Допуна	30.12.2024. 353- 1807/2024-06	14.01.2025. 61/25	17.01.2025. 130/2
12	ЈКП МЕДИЈАНА Ниш	07.11.2024. 353- 1807/2024-06	29.11.2024. 42 766	03.12.2024. 3177/2
	Допуна	30.12.2024. 353- 1807/2024-06	20.01.2025. 1472	24.01.2025. 247/1
13	ГРАДСКА УПРАВА ЗА КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ И ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ ГРАДА НИША, Сектор надлежан за саобраћај	07.11.2024. 353- 1807/2024-06		

	Допуна	30.11.2024. 353- 1807/2024-06	26.02.2025. 43- 1/2025-09	18.03.2025. 760/2
14	ГРАДСКА УПРАВА ЗА ИМОВИНУ И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ ГРАДА – Сектор надлежан за имовину	07.11.2024. 353- 1807/2024-06		
	Допуна	30.12.2024. 353- 1807/2024-06	25.02.2026. 784-1/2026-04	03.03.2026. 491/2
15	ГРАДСКА УПРАВА ЗА ИМОВИНУ И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ ГРАДА – Сектор надлежан за заштиту животне средине	07.11.2024. 353- 1807/2024-06	26.11.2024. 501-204/2024- 04	03.12.2024. 3176/2
	Допуна	30.12.2024. 353- 1807/2024-06	21.01.2025. 501-4/2025-04 и 04.03.2026. 501-80/2026-04	31.01.2025. 321/2 и 06.03.2026. 529/2

ПГР-ом подручја ГО Црвени Крст – четврта фаза југ, прописани су општи услови и мере по одређеним областима, за целокупан плански обухват. Такође, подразумева се примена прописа који се дати ПГР-ом подручја ГО Црвени Крст – четврта фаза југ, а који у међувремену могу бити ажурирани.

Друге измене и допуне Плана фокусиране су на предметни обухват, како у графичком, тако и у текстуалном делу Плана. Пристигли услови надлежних институција који садрже изводе, или упућују на поштовање важећих прописа, односно садрже опште услове и мере по појединим областима, сматрају се испоштованим важећим ПГР-ом подручја ГО Црвени Крст – четврта фаза југ, те након прегледа, нису предмет ових измена и допуна.

Друге измене и допуне Плана израђене су на ажурној катастарској подлози. Приликом израде Других измена и допуна Плана коришћене су расположиве ортофото подлоге.

2. ПЛАНСКИ ДЕО

У текстуалном делу ПГР-а подручја ГО Црвени Крст - четврта фаза југ, врше се следеће измене и допуне:

Измена и допуна бр. 1

Након поглавља 2.2.3.2.6. *Канализациона мрежа*, додаје се нови поднаслов који гласи:

2.2.3.2.7. *Правила регулације водотокова*

При решавању даљег регулисања водотокова морају се поштовати одредбе Закона о водама, услови ЈВП „Србијаводе” и других надлежних органа у области заштите животне средине, заштите природних и културних добара, саобраћаја и санитарне заштите, уз обавезу израде одговарајуће студијске и техничке документације (претходни радови, претходна студија оправданости са генералним пројектом, студија оправданости са идејним пројектом и студијом о процени утицаја пројекта на животну средину, и друга пројектна документација у складу са Законом о планирању и изградњи).

Остали услови за регулацију водотокова:

- Код подземних укрштања појединих инфраструктурних објеката са водотоковима и јаругама, горња ивица цеви мора бити минимално 1,0m испод дна регулисаног корита односно 1,5m испод нерегулисаних водотока.

- Забрањено је измештање и зацевљење водотока ради изградње мале хидроелектране.

- На местима укрштаја са планираним саобраћајницама треба обезбедити неопходан протицајни профил испод трупа саобраћајница, тако да доња ивица конструкције саобраћајнице буде изнад коте меродавне рачунске велике воде према табели:

Табела: Коте меродавне рачунске велике воде за формирање доње ивице конструкције саобраћајнице

Меродавна рачунска велика вода макс.Q[m ³ /s]	Надвишење доње ивице конструкције (ззор) Z[m]
до 10	0,6
10 - 50	0,7
50 - 100	0,8

100 - 200	0,9
200 - 300	1,1
300 - 500	1,2
500 - 1000	1,3
1000 - 2000	1,4
изнад 2000	1,5

- Планиране изливе атмосферске канализације предвидети пројектном документацијом.
- Уколико се радови на регулацији врше фазно, на крају трасе регулисане деонице предвидети грађевину која ће бити тако обликована да не изазива штетне последице на нерегулисану деоницу низводно, као и на саме регулисане грађевине.
- У случају да се јавља дубинска и бочна ерозија у зони мостовских стубова или ослонаца, предвидети решење којим ће се осигурати ослонци и стубови и стабилизovati речно дно.
- Пројектовати уздужну диспозицију регулације (падови дна регулисаног корита) и попречни профил корита тако да режим воде и наноса буде стационаран тако да нема ерозије дна и обала, односно засипања корита.
- Пројектом организације радова на изградњи регулације обезбедити услове којима се неће угрозити стабилност и функционисање грађевинских објеката у непосредној близини водотока.
- Сва евентуална оштећења настала у току изградње, морају се санирати и довести у првобитно функционално стање на терет инвеститора.

Детаљно чишћење корита свих водотокова од наноса и осталог материјала на делу изведене регулације и дуж целог природног, нерегулисаног корита у насељу представља приоритет и основу за уредно одвођење вода.

Измена и допуна бр. 2

У поглављу 2.2.3.2.1. *Правила за реконструкцију и изградњу мреже и објеката саобраћајне инфраструктуре на грађевинском земљишту јавне намене*, додаје се последњи став који гласи:

У обухвату Других измена и допуна Плана, могућа је фазна изградња планираних саобраћајних решења, што ће бити утврђено техничком документацијом (могу се применити различита техничка решења у оквиру регулационог појаса, у зони раскрсница и сл).

Измена и допуна бр. 3

У поглављу 2.1.7. *ЗАШТИТА ПРИРОДЕ, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ*, након седмог става додају се следећи ставови:

У обухвату Других измена и допуна Плана, где се планира јавна саобраћајна инфраструктура, прописују се додатне мере заштите природе и животне средине:

- Забрањено је извођење радова који могу да изазову значајне промене у морфологији терена, као и да доведу до појаве инжењерско-геолошких процеса и појава и нестабилност тла – клизишта, улегнућа, одрони, спирање, јаружање и сл,
- Очувати и заштитити водоток реке Нишаве од деградације и загађења, уз забрану упуштања непречишћених отпадних вода, као и вода неодговарајућег квалитета,
- Очување водених и влажних станишта и усклађивање планиране намене и активности у односу на плавну зону великих вода и приобалног земљишта, које заједно са коритом за велику воду чини водопривредно земљиште,
- озелењавање простора аутохтоним врстама биљака отпорним на аерозагађење, које имају густу и добро развијену крошњу, а као декоративне врсте, користити и врсте егзота које се могу прилагодити локалним условима, а да притом нису инвазивне и алергене,
- уколико се због планираних радова уништи постојеће јавно зеленило, оно се мора надокнадити посебним условима и на начин који одређује јединица локалне самоуправе,
- дефинисање инжењерскогеолошких карактеристика носивости тла на основу којих треба обезбедити услове за изградњу,
- за воде које се сливају са коловоза применити одговарајуће мере за очување квалитета вода у складу са важећим Законом о водама, при чему зауљене воде треба одвести са манипулативних асфалтних површина до места одговарајућег предтретмана истих, пре упуштања у канализациону мрежу

или крајњи реципијент,

- предвидети заштитни зелени појас дуж планираних саобраћајница у циљу умањења директних и индиректних негативних ефеката,
- усаглашавање новог зеленила са постојећим и планираним трасама подземних и надземних инсталација,
- очување ресурса, рационално коришћење земљишта насталог ископом током изградње. Хумусни слој земљишта уклоњен током извођења радова сачувати и употребити у поступку санације, односно спровођења биолошких/ биотехничких мера стабилизације тла,
- одржавање комуналне хигијене у смислу одређивања локације за прикупљање и одлагање неискоришћеног геолошког, грађевинског и осталог материјала, насталог приликом радова, на прописан начин до његовог коначног збрињавања на место које одреди надлежна комунална служба, у складу са важећим Законом о управљању отпадом и Правилником о уређивању, управљању, одлагању и депоновању грађевинског отпада у току извођења радова,
- током извођења радова, ниво буке и вибрација не сме прећи граничне вредности за радну средину, у складу са важећим Законом о заштити буке у животној средини,
- предвидети комплетну санацију локације и свих манипулативних површина девасатираних током извођења радова, доводећи их ув одговарајуће функционално стање усаглашено са непосредном околином, укључујући озелењавање,
- за потребе осветљења предвидети ЛЕД технологију, тако да сноп светлости буде уперен ка тлу,
- обезбедити ефикасан мониторинг животне средине уз могућност брзе интервенције у случају акцидентних ситуација, до којих може доћи у поступку изградње и коришћења објеката, уз обавезу извештавања надлежних инспекцијских служби и установа.

3. САДРЖАЈ ГРАФИЧКОГ ДЕЛА

П.1. Граница плана и граница планираног грађевинског подручја са претежном планираном наменом површина	Р 1:2500
П.2. Саобраћајно решење и површине јавне намене са регулационим, нивелационим и аналитичко геодетским елементима	
П.2.1. Саобраћајно решење са регулационим, нивелационим и аналитичко-геодетским елементима	Р 1:2500
П.2.2. Саобраћајно решење улица и површина јавне намене са аналитичко-геодетским елементима	Р 1:2500
П.3. Начин спровођења плана	Р 1:5000
П.4. Планирана генерална решења за трасе, коридоре и капацитете за енергетску, комуналну и другу инфраструктуру	
П.4.1. Електроенергетска мрежа	Р 1:5000
П.4.2. Телекомуникациона мрежа	Р 1:5000
П.4.3. Гасификација и топлификација	Р 1:5000
П.4.4. Водоводна мрежа	Р 1:5000
П.4.5. Канализациона мрежа	Р 1:5000
П.5. Урбанистичка регулација са грађевинским линијама	Р 1:2 500
На карти 2.2. <i>Саобраћајно решење улица и површина јавне намене са аналитичко-геодетским елементима</i> , бришу се следеће координате површина јавне намене: 1227 до 1233, 1235- 1236, 1262 до 1269, и 1272.	
На карти 2.2. <i>Саобраћајно решење улица и површина јавне намене са аналитичко-геодетским елементима</i> , мењају се следеће координате површина јавне намене, и гласе:	
1234, У 7568700.12, Х 4798565.23	
1270, У 7568795.59, Х 4798200.46	
1271, У 7568815.05, Х 4798141.68	
1273, У 7568811.13, Х 4798212.60	
1290, У 7568823.07, Х 4798394.43	

4. САДРЖАЈ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

1. Одлука о изради Других измена и допуна Плана, са одлуком о неприступању изради стратешке процене утицаја на животну средину;

1а. Одлука о изменама и допунама Одлуке о изради Других измена и допуна Плана, са Одлуком о неспровођењу поступка стратешке процене утицаја на животну средину;

2.1 Извод из ГУП-а Ниша 2010-2025;

2.2 Извод из ПГР-а подручја ГО Црвени Крст – четврта фаза југ;

3. Услови надлежних институција;

4. Извештај о обављеној стручној контроли;

5. Извештај о обављеној поновљеној стручној контроли;

6. Документација јавног увида са Извештајем о обављеном јавном увиду;

7. Мишљења и сагласности надлежних институција;

8. Образложење Других измена и допуна Плана.

5. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Даном ступања на снагу Других измена и допуна Плана престаје да важи План генералне регулације подручја ГО Црвени Крст – четврта фаза југ ("Службени лист Града Ниша", 26/18) у граници обухвата Других измена и допуна Плана.

Друге измене и допуне Плана се израђују у 5 штампаних примерака, као и у дигиталном формату. По доношењу, Друге измене и допуне Плана се достављају у 1 штампаном и потребном броју дигиталних примерака: Скупштини Града Ниша, Градској управи за планирање и изградњу, Архиву Града Ниша, ЈП Заводу за урбанизам Ниш и Наручиоцу

У дигиталном формату, Друге измене и допуне Плана се достављају Агенцији за просторно планирање и урбанизам РС и Централном регистру планских докумената.

Републичком геодетском заводу достављају се графички прилози П.2.1. *Саобраћајно решење са регулационим, нивелационим и аналитичко-геодетским елементима* и П.2.2. *Саобраћајно решење улица и површина јавне намене са аналитичко-геодетским елементима*, у аналогном и дигиталном облику.

Друге измене и допуне Плана ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Града Ниша“.

Друге измене и допуне Плана објављују се и у електронском облику путем интернета и доступне су на увид јавности.

Број: 234-2/2026-02
Ниш, 17.03.2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ,
др Игор Новаковић, с.р.

Б. ГРАФИЧКИ ДЕО

П.1. Граница плана и граница планираног грађевинског подручја са претежном планираном наменом површина	Р 1:2500
П.2. Саобраћајно решење и површине јавне намене са регулационим, нивелационим и аналитичко геодетским елементима	
П.2.1. Саобраћајно решење са регулационим, нивелационим и аналитичко-геодетским елементима	Р 1:2500
П.2.2. Саобраћајно решење улица и површина јавне намене са аналитичко-геодетским елементима	Р 1:2500
П.3. Начин спровођења плана	Р 1:5000

П.4. Планирана генерална решења за трасе, коридоре и капацитете за енергетску, комуналну и другу инфраструктуру	
П.4.1. Електроенергетска мрежа	Р 1:5000
П.4.2. Телекомуникациона мрежа	Р 1:5000
П.4.3. Гасификација и топлификација	Р 1:5000
П.4.4. Водоводна мрежа	Р 1:5000
П.4.5. Канализациона мрежа	Р 1:5000
П.5. Урбанистичка регулација са грађевинским линијама	Р 1:2 500

В. ДОКУМЕНТАЦИЈА

1. Одлука о изради Других измена и допуна Плана, са одлуком о неприступању изради стратешке процене утицаја на животну средину;

1а. Одлука о изменама и допунама Одлуке о изради Других измена и допуна Плана, са Одлуком о неспровођењу поступка стратешке процене утицаја на животну средину;

2.1 Извод из ГУП-а Ниша 2010-2025;

2.2 Извод из ПГР-а подручја ГО Црвени Крст – четврта фаза југ;

3. Услови надлежних институција;

4. Извештај о обављеној стручној контроли;

5. Извештај о обављеној поновљеној стручној контроли;

6. Документација јавног увида са Извештајем о обављеном јавном увиду;

7. Мишљења и сагласности надлежних институција;

8. Образложење Других измена и допуна Плана.

3.

На основу члана 46. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19 - др. Закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/2025) и члана 37. Став 1. Тачка 6. Статута града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 88/08, 143/16 и 18/19),

Скупштина Града Ниша, на седници од 17.03.2026. године, донела је

**О Д Л У К У О И З Р А Д И
П Л А Н А Д Е Т А Љ Н Е Р Е Г У Л А Ц И Ј Е
ЗА ДОГРАДЊУ ДВ 110 КВ БР. 114/3 ТС
АЛЕКСИНАЦ – ТС НИШ 1 И ДОГРАДЊУ
ДВ 110 КВ БР. 1245 ТС НИШ 2-ТС
ПРОКУПЉЕ, РЕКОНСТРУКЦИЈА
ДЕОНИЦЕ ОД СТУБА БР. 19У ДО ТС
НИШ 1**

Члан 1.

Приступа се изради Плана детаљне регулације за доградњу ДВ 110 кВ бр. 114/3 ТС Алексинац – ТС Ниш 1 и доградњу ДВ 110 кВ бр. 1245 ТС Ниш 2 - ТС Прокупље, реконструкција деонице од стуба бр. 19У до ТС Ниш 1 (у даљем тексту: План детаљне регулације).

План детаљне регулације се израђује на основу иницијативе Главног урбанисте града Ниша бр. 4-99/2025-06 од 26.12.2025.године.

Члан 2.

План детаљне регулације се ради у дефинисаном обухвату Генералног урбанистичког плана Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025), Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст - четврта фаза запад ("Службени лист Града Ниша", бр. 66/2018), Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула - четврта фаза запад ("Службени лист Града Ниша", бр. 126/2018), Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула - трећа фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 116/2016, 49/2022 и 13/2024), Пете измене и допуне Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула - прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 106/2019 и 26/2023), Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула - четврта фаза југозапад ("Службени лист Града Ниша", бр. 26/2018).

Планом детаљне регулације разрађује се подручје дуж трасе 110 кВ далековода ДВ 110 кВ бр. 114/3 ТС Алексинац – ТС Ниш 1, ДВ 110 кВ бр. 1245 ТС Ниш 2 - ТС Прокупље и деоница од стуба бр. 19У до ТС Ниш 1, у ширини од по 40m од осе далековода, са обе стране далековода, у површини од око 198,74 ha. Подручје Плана детаљне регулације се налази на територији катастарских општина Поповац, Ново Село, Чокот, Трупале, Доње Међурово, Горње Међурово, Паси пољана, Вртиште, Сечаница и Лалинац.

Прелиминарна граница обухвата Плана детаљне регулације приказана је и на графичком приказу у прилогу уз Одлуку о изради и чини њен саставни део.

Даље прецизирање границе обухвата приказаног Одлуком о изради у поступку израде Плана детаљне регулације односиће се само на усклађивање границе са накнадно прибављеним ажурним геодетским подлогама, прибављеним условима и техничким решењима.

План детаљне регулације ради се на ажурном, овереном катастарско-топографском плану и расположивим ортофото подлогама.

Члан 3.

Правни основ за израду Плана детаљне регулације чине Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19 - др. Закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25), Статут Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/08, 143/16 и 18/19) и Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Службени гласник РС", бр. 32/19 и 47/2025).

Плански основ за израду Плана детаљне регулације представљају Генерални урбанистички план Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025), План генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст - четврта фаза запад ("Службени лист Града Ниша", бр. 66/2018), План генералне регулације подручја Градске општине Палилула - четврта фаза запад ("Службени лист Града Ниша", бр. 126/2018), План генералне регулације подручја Градске општине Палилула - трећа фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 116/2016, 49/2022 и 13/2024), Пете измене и допуне Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула - прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 106/2019 и 26/2023), План генералне регулације подручја Градске општине Палилула - четврта фаза југозапад ("Службени лист Града Ниша", бр. 26/2018) (у даљем тексту: ГУП Ниша и Планови генералне регулације).

Члан 4.

Решења у погледу концепције, намене, уређења, коришћења и заштите простора, базираће се на решењима датим Генералним урбанистичким планом Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025) уз усаглашавање са решењима и одредницама Планова генералне регулације, на основу којих ће се на што рационалнији начин, плански уредити предметни обухват.

Циљ израде Плана детаљне регулације је обезбеђивање услова за просторно уређење и доградњу ДВ 110 kV бр. 114/3 ТС Алексинац – ТС Ниш 1 и доградњу ДВ 110 kV бр. 1245 ТС Ниш 2 - ТС Прокупље, реконструкција деонице од стуба бр. 19У до ТС Ниш 1. Истовремено, циљ израде Плана детаљне регулације је утврђивање урбанистичке регулације, саобраћајно и инфраструктурно сагледавање предметног подручја, обликовање и унапређење простора у складу са урбанистичким решењима у широј зони уз поштовање постојеће изграђености, чиме се остварује плански основ за утврђивање јавног интереса и развој града.

Члан 5.

Наручилац израде Плана детаљне регулације је АД „Електро mreжа Србије“ Београд, ул. Кнеза Милоша бр. 11, Београд.

Носилац израде Плана детаљне регулације је Градска управа за планирање и изградњу.

Обрађивач Плана детаљне регулације је ЈП Завод за урбанизам Ниш.

Члан 6.

Динамика израде појединих фаза Плана детаљне регулације уређује се на основу утврђених приоритета и координације између Наручиоца и Обрађивача.

Члан 7.

Средства за израду Плана детаљне регулације обезбеђује АД „Електро mreжа Србије“ Београд, ул. Кнеза Милоша бр. 11, Београд.

Члан 8.

Након доношења Одлуке о изради Плана детаљне регулације, Носилац израде Плана детаљне регулације организује рани јавни увид у трајању од 15 дана. Рани јавни увид оглашава се у средствима јавног информисања.

Нацрт Плана детаљне регулације излаже се на јавни увид у трајању од 30 дана у просторијама Градске управе за планирање и изградњу, а време и место одржавања јавног увида оглашава се у средствима јавног информисања. О излагању Плана детаљне регулације на рани јавни увид и јавни увид стара се Носилац израде Плана детаљне регулације. Рани јавни увид и јавни увид сумира Комисија за планове Града Ниша.

По обављеном јавном увиду, Комисија за планове Града Ниш сачињава Извештај који садржи податке о извршеном јавном увиду, са свим примедбама и закључцима по свакој примедби, и исти доставља Обрађивачу Плана детаљне регулације.

Члан 9.

На основу Одлуке о спровођењу поступка стратешке процене утицаја Плана детаљне

регулације на животну средину, број 353-166/2026-06 од 13.03.2026. године, спроводи се поступак стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације на животну средину и иста је саставни део ове Одлуке.

Члан 10.

По претходно прибављеном мишљењу Завода за заштиту споменика културе Ниш, број 382/2-02 од 10.03.2026. године, за предметни План детаљне регулације је потребна израда Студије заштите непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту.

Рок за израду Студије заштите непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту је 12 месеци од дана доношења ове Одлуке.

Члан 11.

Рок за израду Нацрта плана је 12 месеци од дана доношења Одлуке о изради Плана детаљне регулације.

Члан 12.

Ова Одлука објављује се у Централном регистру планских докумената и на званичној интернет страници Града Ниша.

Члан 13.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу града Ниша".

Број: 234-3/2026-02
У Нишу, 17.03.2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник,
Проф. др Игор Новаковић, с.р.

На основу члана 9. став 1. и 2. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 94/24), Градска управа за планирање и изградњу, по претходном мишљењу Градске управе за имовину, привреду и заштиту животне средине број 501-46/2026-04 од 26.02.2026. године, доноси

О Д Л У К У

О СПРОВОЂЕЊУ ПОСТУПКА
СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА
ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ
РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ДОГРАДЊУ ДВ 110 kV БР.
114/3 ТС АЛЕКСИНАЦ –ТС НИШ 1 И
ДОГРАДЊУ ДВ 110 kV БР. 1245 ТС НИШ 2-ТС
ПРОКУПЉЕ, РЕКОНСТРУКЦИЈА ДЕОНИЦЕ ОД
СТУБА БР. 19У ДО ТС НИШ 1

Члан 1.

Спроводи се поступак стратешке процене утицаја на животну средину **Плана детаљне**

регулације за доградњу ДВ 110 kV бр. 114/3 ТС
Алексинац –ТС Ниш 1 и доградњу ДВ 110 kV бр.
1245 ТС Ниш 2-ТС Прокупље, реконструкција
деонице од стуба бр. 19У до ТС НИШ 1 (у даљем тексту: План детаљне регулације). Поступак стратешке процене утицаја на животну средину спроводи се у складу са чланом 9. став 1. и 2. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Члан 2.

План детаљне регулације се израђује за подручје на територији градских општина Црвени Крст и Палилула, укупне површине око 198,74ha. Планом детаљне регулације разрађује се подручје дуж трасе 110 kV далековода ДВ 110 kV бр. 114/3 ТС Алексинац – ТС Ниш 1, ДВ 110 kV бр. 1245 ТС Ниш 2 - ТС Прокупље и деоница од стуба бр. 19У до ТС Ниш 1, у ширини од по 40m од осе далековода, са обе стране далековода. Подручје Плана детаљне регулације се налази на територији катастарских општина Поповац, Ново Село, Чокот, Трупале, Доње Међурово, Горње Међурово, Паси пољана, Вртиште, Сечаница и Лалинац.

Подручје Плана детаљне регулације дато је на графичком приказу у прилогу уз Одлуку о изради плана и чини њен саставни део.

Коначан обухват Плана детаљне регулације биће дефинисан утврђивањем нацрта плана.

План детаљне регулације ради се на ажурном, овереном катастарско-топографском плану и расположивим ортофото подлогама.

Члан 3.

Плански основ за израду Плана детаљне регулације представљају Генерални урбанистички план Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025), План генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст - четврта фаза запад ("Службени лист Града Ниша", бр. 66/2018), План генералне регулације подручја Градске општине Палилула - четврта фаза запад ("Службени лист Града Ниша", бр. 126/2018), План генералне регулације подручја Градске општине Палилула - трећа фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 116/2016, 49/2022 и 13/2024), Пете измене и допуне Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула - прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 106/2019 и 26/2023), План генералне регулације подручја Градске општине Палилула - четврта фаза југозапад ("Службени лист Града Ниша", бр. 26/2018).

Решења у погледу концепције, намене, уређења, коришћења и заштите простора, базираће се на решењима датим Генералним урбанистичким планом Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011,

136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025) и усаглашена са Планом генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст - четврта фаза запад ("Службени лист Града Ниша", бр. 66/2018), Планом генералне регулације подручја Градске општине Палилула - четврта фаза запад ("Службени лист Града Ниша", бр. 126/2018), Планом генералне регулације подручја Градске општине Палилула - трећа фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 116/2016, 49/2022 и 13/2024), Петим изменама и допунама Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула - прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 106/2019 и 26/2023), Планом генералне регулације подручја Градске општине Палилула - четврта фаза југозапад ("Службени лист Града Ниша", бр. 26/2018).

Члан 4.

Циљ израде Плана детаљне регулације јесте просторно уређење и доградња ДВ 110 kV бр. 114/3 ТС Алексинац – ТС Ниш 1 и доградња ДВ 110 kV бр. 1245 ТС Ниш 2 - ТС Прокупље, реконструкција деонице од стуба бр. 19У до ТС Ниш 1.

Члан 5.

Разлози за спровођење поступка стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације налазе се у чињеници да ће у току израде Плана детаљне регулације бити разматрани потенцијални негативни утицаји предметних далековаода на животну средину и бити предложена адекватна решења која ће регулисати или пак ублажити постојање истих. Изградњом овог далековаода решавају се проблеми снабдевања електричном енергијом града Ниша тако што се врши повезивање трафостаница 110kV ТС Алексинац – ТС Ниш 1 и ТС Ниш2-ТС Прокупље и врши се реконструкција далековаода у смислу повећања капацитета и поузданости.

Значај Плана детаљне регулације за заштиту животне средине и одрживи развој, као и питања и проблеми заштите животне средине План детаљне регулације и могућности утицаја на ваздух, воде, земљиште, климу, биљни и животињски свет, станишта и биодиверзитет, заштићена природна добра, становништво и здравље, градове и друга насеља, културно-историјску баштину, инфраструктурне, индустријске и друге објекте, као и друге створене вредности биће обрађени у Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину *Плана детаљне регулације доградњу ДВ 110 kV бр. 114/3 ТС Алексинац – ТС Ниш 1 и доградњу ДВ 110 kV бр. 1245 ТС Ниш 2 - ТС Прокупље, реконструкција деонице од стуба бр. 19У до ТС Ниш 1*

Карактеристике утицаја вероватноћа, интензитет, сложеност, реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост,

понављање), просторна димензија, кумулативна и синергијска природа утицаја, ризици по људско здравље и животну средину, деловање на области од природног, културног и другог значаја; деловање на угрожене области (прекорачени стандарди квалитета животне средине или граничне вредности; интензивно коришћење земљишта; постојећи ризици; смањени капацитет животне средине; посебно осетљиве и ретке области; екосистеми и биљне и животињске врсте) биће такође обрађени у Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину *Плана детаљне регулације доградњу ДВ 110 kV бр. 114/3 ТС Алексинац – ТС Ниш 1 и доградњу ДВ 110 kV бр. 1245 ТС Ниш 2 - ТС Прокупље, реконструкција деонице од стуба бр. 19У до ТС Ниш 1.*

Члан 6.

У циљу очувања еколошки значајних подручја и међународно значајних подручја за биодиверзитет неопходно је придржавати се прописаних мера Уредбе о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“, бр. 102/10), Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-испр., 14/16, 95/18-др. закон и 71/21) и Уредбе о режимима заштите („Сл. гласник РС“ бр. 31/12).

Елементи Извештаја о стратешкој процени су: полазне основе стратешке процене, општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора, процена могућих непосредних, посредних, кумулативних, прекограничних, краткорочних, средњорочних и дугорочних, трајних и пртивремених, позитивних и негативних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине на предметном подручју, предлог мера предвиђених за спречавање и/или смањење процењених негативних утицаја на животну средину, одлуку надлежног органа донету у поступку главне оцене прихватљивости за планове и програме који самостално или заједно са другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, могу да имају утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже, смернице за спровођење стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину, програм праћења стања животне средине у току спровођења плана и програма (мониторинг), приказ коришћене методологије и тешкоће у изради извештаја о стратешкој процени, приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор датог плана и програма са аспекта разматраних варијантних решења и приказ начина на који су питања животне средине укључена у план и програм, нетехнички резиме информација добијених у оквиру тач. 1)-9) овог става и закључке до којих се дошло током израде извештаја о стратешкој процени представљене на начин разумљив јавности и друге податке од значаја за стратешку процену у складу са

критеријумима за оцену извештаја о стратешкој процени.

Израђивач Извештаја о стратешкој процени утицаја образује стручни тим састављен од лица са најмање б.2. нивоом квалификације у складу са чланом 5. тачка 7) Закона о Националном оквиру квалификација Републике Србије и предлаже методологију рада (контролне листе и упитници, матрице, мултикритеријална анализа, просторна анализа, SWOT анализа, Делфи метода, оцењивање еколошког капацитета, анализа ланца узрочно-последичних веза, процена повредивости, процена ризика, итд.).

Приликом спровођења стратешке процене потребно је остварити сарадњу са свим меродавним републичким органима (ресорним министарствима, Заводом за заштиту природе Србије, Републичким заводом за заштиту споменика културе, јавним предузећима, релевантним високошколским установама и др.), као и са органима и службама локалне самоуправе. Учешће јавности је обезбеђено кроз јавно излагање, тј. стављање на увид и расправу Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Члан 7.

У складу са чланом 9. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину Градска управа за планирање и изградњу прибавила је мишљење Градске управе за имовину, привреду и заштиту животне средине бр.501-46/2026-04 од 26.06.2026.године и мишљење Факултета заштите на раду у Нишу број 01-11/26 од 13.02.2026.године.

Члан 8.

Ова одлука представља саставни део Одлуке о изради Плана детаљне регулације за доградњу ДВ 110 кV бр. 114/3 ТС Алексинац – ТС Ниш 1 и доградњу ДВ 110 кV бр. 1245 ТС Ниш 2 - ТС Прокупље, реконструкција деонице од стуба бр. 19У до ТС Ниш 1.

Члан 9.

Ова одлука ступа на снагу даном ступања на снагу Одлуке о изради Плана детаљне регулације за доградњу ДВ 110 кV бр. 114/3 ТС Алексинац – ТС Ниш 1 и доградњу ДВ 110 кV бр. 1245 ТС Ниш 2 - ТС Прокупље, реконструкција деонице од стуба бр. 19У до ТС Ниш 1.

Број: 353-166/2026-06
Ниш, 13.03.2026.године

**ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПЛАНИРАЊЕ И
ИЗГРАДЊУ**

НАЧЕЛНИК

Марко Ђирић, дипл.правник, с.р.

4.

На основу члана 46. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19 - др. Закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/2025) и члана 37. став 1. тачка 6. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 88/08, 143/16 и 18/19),

Скупштина Града Ниша, на седници од 17.03.2026. године, донела је

**О Д Л У К У О И З Р А Д И
ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
ЗА ИЗГРАДЊУ КВ 110 кV ТС НИШ 6 – ТС
НИШ 9**

Члан 1.

Приступа се изради Плана детаљне регулације за изградњу КВ 110 кV ТС Ниш 6 – ТС Ниш 9 (у даљем тексту: План детаљне регулације).

План детаљне регулације се израђује на основу иницијативе Главног урбанисте града Ниша достављене уз допис бр. 4-99/2025-06 од 26.12.2025.године.

Члан 2.

План детаљне регулације се ради у дефинисаном обухвату Генералног урбанистичког плана Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025), Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 102/2012, 118/2018, 44/2019, 85/2022 и 13/2024), Плана генералне регулације подручја Градске општине Пантелеј - прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 102/2012, 91/2018 и 139/2022), Првих измена и допуна плана генералне регулације ГО Медијана ("Сл. лист Града Ниша", бр. 105/2015, 26/2018, 35/2021, 129/2021, 13/2024 и 53/2025), Плана генералне регулације обилазне пруге на подручју града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 55/2016).

Планом детаљне регулације разрађује се подручје дуж трасе кабловског вода 110 kV ТС Ниш 6 – ТС Ниш 9, са обе стране кабловског вода, у површини од око 25,4 ха. План у северном делу захвата подручје дуж булевара Николе Тесле, у јужном делу дуж булевара 12. фебруар, а преко улице Ваздухопловаца. У југоисточном делу План захвата део улице Нишавске и Војводе Мишића. Подручје Плана детаљне регулације се налази на територији катастарских општина Ниш – Црвени Крст, Ниш – Ћеле Кула и Ниш – Пантелеј.

Прелиминарна граница обухвата Плана детаљне регулације приказана је и на графичком приказу у прилогу уз Одлуку о изради и чини њен саставни део.

Даље прецизирање границе обухвата приказаног Одлуком о изради у поступку израде Плана детаљне регулације односиће се само на усклађивање границе са накнадно прибављеним ажурним геодетским подлогама и прибављеним условима и техничким решењима.

План детаљне регулације ради се на ажурном, овереном катастарско-топографском плану и расположивим ортофото подлогама.

Члан 3.

Правни основ за израду Плана детаљне регулације чине Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - исправка, 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019 и 37/2019 - др. Закон, 9/2020, 52/2021, 62/2023 и 91/2025), Статут Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008, 143/2016 и 18/2019) и

Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Службени гласник РС", бр. 32/2019 и 47/2025).

Плански основ за израду Плана детаљне регулације представљају Генерални урбанистички план Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025), Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 102/2012, 118/2018, 44/2019, 85/2022 и 13/2024), Плана генералне регулације подручја Градске општине Пантелеј - прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 102/2012, 91/2018 и 139/2022), Првих измена и допуна плана генералне регулације ГО Медијана ("Сл. лист Града Ниша", бр. 105/2015, 26/2018, 35/2021, 129/2021, 13/2024 и 53/2025), Плана генералне регулације обилазне пруге на подручју града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 55/2016).

Члан 4.

Решења у погледу концепције, намене, уређења, коришћења и заштите простора, базираће се на решењима датим Генералним урбанистичким планом Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025) уз усаглашавање са решењима и одредницама Плана генералне регулације, на основу којих ће се на што рационалнији начин, плански уредити предметни обухват.

Циљ израде Плана детаљне регулације је обезбеђивање услова за просторно уређење и изградњу регулације за KV 110 kV ТС Ниш 6 – ТС Ниш 9. Истовремено, циљ израде Плана детаљне регулације је утврђивање урбанистичке регулације, саобраћајно и инфраструктурно сагледавање предметног подручја, обликовање и унапређење простора у складу са урбанистичким решењима у широј зони уз поштовање постојеће изграђености, чиме се остварује плански основ за утврђивање јавног интереса и развој града.

Члан 5.

Наручилац израде Плана детаљне регулације је АД „Електромрежа Србије“ Београд, ул. Кнеза Милоша бр. 11, Београд.

Носилац израде Плана детаљне регулације Градска управа за планирање и изградњу.

Обрађивач Плана детаљне регулације је ЈП Завод за урбанизам Ниш.

Члан 6.

Динамика израде појединих фаза Плана детаљне регулације уређује се на основу утврђених приоритета и координације између Наручиоца и Обрађивача.

Члан 7.

Средства за израду Плана детаљне регулације обезбеђује АД „Електро mreжа Србије“ Београд, ул. Кнеза Милоша бр. 11, Београд.

Члан 8.

Након доношења Одлуке о изради Плана детаљне регулације, Носилац израде Плана детаљне регулације организује рани јавни увид у трајању од 15 дана. Рани јавни увид оглашава се у средствима јавног информисања.

Нацрт Плана детаљне регулације излаже се на јавни увид у трајању од 30 дана у просторијама Градске управе за планирање и изградњу, а време и место одржавања јавног увида оглашава се у средствима јавног информисања. О излагању Плана детаљне регулације на рани јавни увид и јавни увид стара се Носилац израде Плана детаљне регулације. Рани јавни увид и јавни увид сумира Комисија за планове Града Ниша.

По обављеном јавном увиду, Комисија за планове Града Ниш сачињава Извештај који садржи податке о извршеном јавном увиду, са свим примедбама и закључцима по свакој примедби, и исти доставља Обрађивачу Плана детаљне регулације.

Члан 09.

На основу Одлуке о спровођењу поступка стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације на животну средину, број 353-167/2026-06 од 13.03.2026. године, спроводи се поступак стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације на животну средину и иста је саставни део ове Одлуке.

Члан 10.

По претходно прибављеном мишљењу Завода за заштиту споменика културе Ниш, број 353-381/2-02 од 10.03.2026. године, за предметни План детаљне регулације је потребна израда Студије заштите непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту.

Рок за израду Студије заштите непокретних културних добара је 12 месеци од доношења ове Одлуке. Ако организација надлежна за послове заштите непокретних културних добара не изради студију у прописаном року, сматраће се да израда студије није потребна, а поступак израде планског документа наставиће се у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи.

Члан 11.

Рок за израду нацрта Плана детаљне регулације је 12 месеци од дана доношења Одлуке о изради Плана детаљне регулације.

Члан 12

Ова Одлука објављује се у Централном регистру планских докумената и на званичној интернет страници Града Ниша.

Члан 13.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 234-4/2026-02

Ниш, 17.03.2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ,
др Игор Новаковић, с.р.

На основу члана 9. став 1. и 2. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 94/24), Градска управа за планирање и изградњу, по претходном мишљењу Градске управе за имовину, привреду и заштиту животне средине број 501-45/2026-04 од 25.02.2026. године, доноси

О Д Л У К У
О СПРОВОЂЕЊУ ПОСТУПКА СТРАТЕШКЕ
ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА
ИЗГРАДЊУ КВ 110 КV ТС НИШ 6 – ТС НИШ 9

Члан 1.

Спроводи се поступак стратешке процене утицаја на животну средину **Плана детаљне регулације за изградњу КВ 110 кV ТС Ниш 6 – ТС Ниш 9** (у даљем тексту: План детаљне регулације). Поступак стратешке процене утицаја на животну средину спроводи се у складу са чланом 9. став 1. и 2. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Члан 2.

План детаљне регулације се израђује за подручје на територији градских општина Црвени Крст, Пантелеј и Медијана, укупне површине око 25,4 ha. Планом детаљне регулације разрађује се подручје дуж трасе кабловског вода 110 kV ТС Ниш 6 – ТС Ниш 9, са обе стране кабловског вода. План у северном делу захвата подручје дуж булевара Николе Тесле, у јужном делу дуж булевара 12. фебруар, а преко улице Ваздухопловаца. У југоисточном делу План захвата део улице Нишавске и Војводе Мишића. Подручје Плана детаљне регулације се налази на територији катастарских општина Ниш – Црвени Крст, Ниш – Ћеле Кула и Ниш – Пантелеј.

Подручје Плана детаљне регулације дато је на графичком приказу у прилогу уз Одлуку о изради плана и чини њен саставни део.

Коначан обухват Плана детаљне регулације биће дефинисан утврђивањем нацрта плана.

План детаљне регулације ради се на ажурном, овереном катастарско-топографском плану и расположивим ортофото подлогама.

Члан 3.

Плански основ за израду Плана детаљне регулације представљају Генерални урбанистички план Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025), План генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 102/2012, 118/2018, 44/2019, 85/2022 и 13/2024), Плана генералне регулације подручја Градске општине Пантелеј - прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 102/2012, 91/2018 и 139/2022), Првих измена и допуна плана генералне регулације ГО Медијана ("Сл. лист Града Ниша", бр. 105/2015, 26/2018, 35/2021, 129/2021, 13/2024 и 53/2025), Плана генералне регулације обилазне пруге на подручју града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 55/2016).

Решења у погледу концепције, намене, уређења, коришћења и заштите простора, базираће се на решењима датим Генералним урбанистичким планом Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025) и усаглашена са Планом генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 102/2012, 118/2018, 44/2019, 85/2022 и 13/2024), Планом генералне регулације подручја Градске општине Пантелеј - прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 102/2012, 91/2018 и 139/2022), Првим изменама и допунама плана генералне регулације ГО Медијана ("Сл. лист Града Ниша", бр. 105/2015, 26/2018, 35/2021, 129/2021, 13/2024 и 53/2025), Планом генералне регулације обилазне пруге на подручју града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 55/2016)

Члан 4.

Циљ израде Плана детаљне регулације јесте просторно уређење и изградња КВ 110 kV ТС Ниш 6 – ТС Ниш 9.

Члан 5.

Разлози за спровођење поступка стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације налазе се у чињеници да ће у току израде Плана детаљне регулације бити разматрани потенцијални негативни утицаји предметних кабловских водова на животну средину и бити предложена адекватна решења која ће регулисати или пак ублажити постојање истих. Изградњом овог кабловског вода решавају

се проблеми снабдевања електричном енергијом града Ниша тако што се врши повезивање трафостаница 110kV у форми прстена.

Значај Плана детаљне регулације за заштиту животне средине и одрживи развој, као и питања и проблеми заштите животне средине План детаљне регулације и могућности утицаја на ваздух, воде, земљиште, климу, биљни и животињски свет, станишта и биодиверзитет, заштићена природна добра, становништво и здравље, градове и друга насеља, културно-историјску баштину, инфраструктурне, индустријске и друге објекте, као и друге створене вредности биће обрађени у Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину *Плана детаљне регулације за изградњу КВ 110 kV ТС Ниш 6 – ТС Ниш 9.*

Карактеристике утицаја вероватноћа, интензитет, сложеност, реверзибилност; временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија, кумулативна и синергијска природа утицаја, ризици по људско здравље и животну средину, деловање на области од природног, културног и другог значаја; деловање на угрожене области (прекорачени стандарди квалитета животне средине или граничне вредности; интензивно коришћење земљишта; постојећи ризици; смањени капацитет животне средине; посебно осетљиве и ретке области; екосистеми и биљне и животињске врсте) биће такође обрађени у Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину *Плана детаљне регулације за изградњу КВ 110 kV ТС Ниш 6 – ТС Ниш 9.*

Члан 6.

У циљу очувања еколошки значајних подручја и међународно значајних подручја за биодиверзитет неопходно је придржавати се прописаних мера Уредбе о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“, бр. 102/10), Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-испр., 14/16, 95/18-др. закон и 71/21) и Уредбе о режимима заштите („Сл. гласник РС“ бр. 31/12).

Елементи Извештаја о стратешкој процени су: полазне основе стратешке процене, општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора, процена могућих непосредних, посредних, кумулативних, прекограничних, краткорочних, средњорочних и дугорочних, трајних и пртивремених, позитивних и негативних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине на предметном подручју, предлог мера предвиђених за спречавање и/или смањење процењених негативних утицаја на животну средину, одлуку надлежног органа донету у поступку главне оцене прихватљивости за планове и програме који самостално или заједно са другим планом и програмом, пројектом,

радовима или активностима, могу да имају утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже, смернице за спровођење стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину, програм праћења стања животне средине у току спровођења плана и програма (мониторинг), приказ коришћене методологије и тешкоће у изради извештаја о стратешкој процени, приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор датог плана и програма са аспекта разматраних варијантних решења и приказ начина на који су питања животне средине укључена у план и програм, нетехнички резиме информација добијених у оквиру тач. 1)-9) овог става и закључке до којих се дошло током израде извештаја о стратешкој процени представљене на начин разумљив јавности и друге податке од значаја за стратешку процену у складу са критеријумима за оцену извештаја о стратешкој процени.

Израђивач Извештаја о стратешкој процени утицаја образује стручни тим састављен од лица са најмање 6.2. нивоом квалификације у складу са чланом 5. тачка 7) Закона о Националном оквиру квалификација Републике Србије и предлаже методологију рада (контролне листе и упитници, матрице, мултикритеријална анализа, просторна анализа, SWOT анализа, Делфи метода, оцењивање еколошког капацитета, анализа ланца узрочно-последичних веза, процена повредивости, процена ризика, итд.).

Приликом спровођења стратешке процене потребно је остварити сарадњу са свим меродавним републичким органима (ресорним министарствима, Заводом за заштиту природе Србије, Републичким заводом за заштиту споменика културе, јавним предузећима, релевантним високошколским установама и др.), као и са органима и службама локалне самоуправе. Учешће јавности је обезбеђено кроз јавно излагање, тј. стављање на увид и расправу Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Члан 7.

У складу са чланом 9. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину Градска управа за планирање и изградњу прибавила је мишљења Градске управе за имовину, привреду и заштиту животне средине бр. 501-45/2026-04 од 25.02.2026.године, Факултета заштите на раду у Нишу број 01-11/23 од 13.02.2026.године, Института за јавно здравље Ниш од 25.02.2026.године и Завода за заштиту природе Србије 03 број 021-562/2 од 02.03.2026.године.

Члан 8.

Ова одлука представља саставни део Одлуке о изради **Плана детаљне регулације за изградњу КВ 110 kV ТС Ниш 6 – ТС Ниш 9.**

Члан 9.

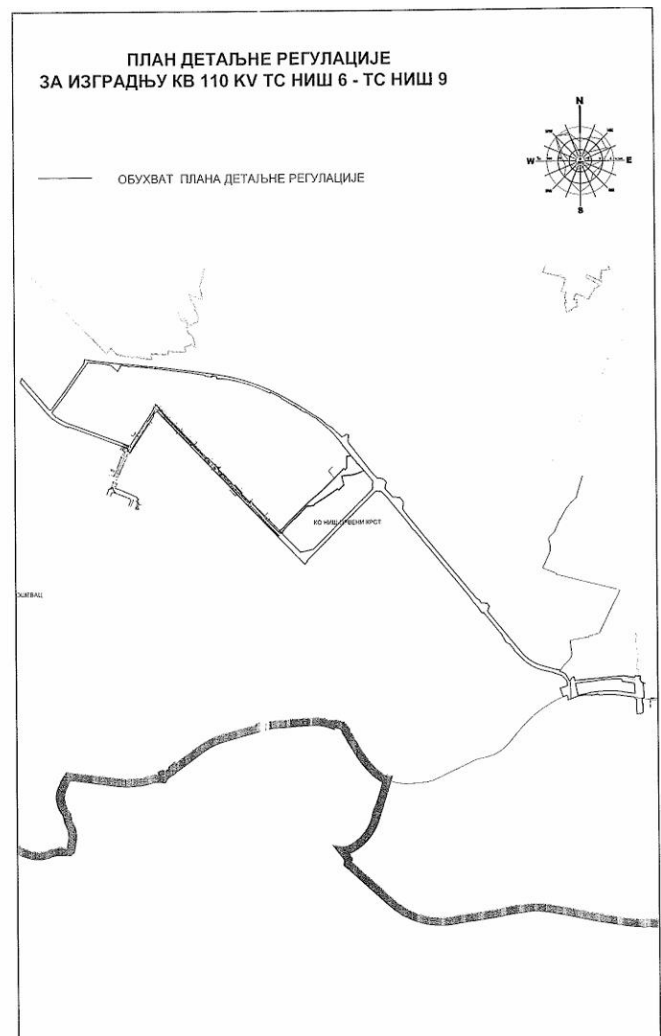
Ова одлука ступа на снагу даном ступања на снагу Одлуке о изради **Плана детаљне регулације за за изградњу КВ 110 kV ТС Ниш 6 – ТС Ниш 9.**

Број 353-167/2026-06

Ниш, 13.03.2026. год.

ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊУ,

Начелник,
Марко Ђирић, дипл. Правник, с.р.

5.

На основу члана 46. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19 - др. Закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/2025) и члана 37. став 1. тачка 6. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 88/08, 143/16 и 18/19),

Скупштина Града Ниша, на седници од 17.03.2026. године, донела је

**О Д Л У К У О И З Р А Д И
П Л А Н А Д Е Т А Љ Н Е Р Е Г У Л А Ц И Ј Е
ЗА ИЗГРАДЊУ КВ 110 kV ТС НИШ 9 – ТС
НИШ 10**

Члан 1.

Приступа се изради Плана детаљне регулације за изградњу КВ 110 kV ТС Ниш 9 – ТС Ниш 10 (у даљем тексту: План детаљне регулације).

План детаљне регулације се израђује на основу иницијативе Главног урбанисте града Ниша достављене уз допис бр. 4-99/2025-06 од 26.12.2025.године.

Члан 2.

План детаљне регулације се ради у дефинисаном обухвату Генералног урбанистичког плана Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025), Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 102/2012, 118/2018, 44/2020, 85/2022 и 13/2024), Плана генералне регулације обилазне пруге на подручју града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 55/2016).

Планом детаљне регулације разрађује се подручје дуж трасе кабловског вода 110 kV ТС Ниш 9 – ТС Ниш 10, са обе стране кабловског вода, у површини од око 3,26 ha. План захвата подручје које повезује булеваре Николе Тесле и 12. фебруар. Подручје Плана детаљне регулације се налази на територији катастарске општине Ниш – Црвени Крст.

Прелиминарна граница обухвата Плана детаљне регулације приказана је и на графичком приказу у прилогу уз Одлуку о изради и чини њен саставни део.

Даље прецизирање границе обухвата приказаног Одлуком о изради у поступку израде Плана детаљне регулације односиће се само на усклађивање границе са накнадно прибављеним ажурним геодетским подлогама и прибављеним условима и техничким решењима.

План детаљне регулације ради се на ажурном, овереном катастарско-топографском плану и расположивим ортофото подлогама.

Члан 3.

Правни основ за израду Плана детаљне регулације чине Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - исправка, 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019 и 37/2019 - др. Закон, 9/2020, 52/2021, 62/2023 и 91/2025), Статут Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008, 143/2016 и 18/2019) и Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Службени гласник РС", бр. 32/2019 и 47/2025).

Плански основ за израду Плана детаљне регулације представљају Генерални урбанистички план Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025), Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 102/2012, 118/2018, 44/2020, 85/2022 и 13/2024), План генералне регулације обилазне пруге на подручју града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 55/2016).

Члан 4.

Решења у погледу концепције, намене, уређења, коришћења и заштите простора, базираће се на решењима датим Генералним урбанистичким планом Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025) уз усаглашавање са решењима и одредницама Плана генералне регулације, на основу којих ће се на што рационалнији начин, плански уредити предметни обухват.

Циљ израде Плана детаљне регулације је обезбеђивање услова за просторно уређење и изградњу регулације за КВ 110 kV ТС Ниш 9 – ТС Ниш 10. Истовремено, циљ израде Плана детаљне регулације је утврђивање урбанистичке регулације, саобраћајно и инфраструктурно сагледавање предметног подручја, обликовање и унапређење простора у складу са урбанистичким решењима у широј зони уз поштовање постојеће изграђености, чиме се остварује плански основ за утврђивање јавног интереса и развој града.

Члан 5.

Наручилац израде Плана детаљне регулације је АД „Електромрежа Србије“ Београд, ул. Кнеза Милоша бр. 11, Београд.

Носилац израде Плана детаљне регулације Градска управа за планирање и изградњу.

Обрађивач Плана детаљне регулације је ЈП Завод за урбанизам Ниш.

Члан 6.

Динамика израде појединих фаза Плана детаљне регулације уређује се на основу утврђених приоритета и координације између Наручиоца и Обрађивача.

Члан 7.

Средства за израду Плана детаљне регулације обезбеђује АД „Електро mreжа Србије“ Београд, ул. Кнеза Милоша бр. 11, Београд.

Члан 8.

Након доношења Одлуке о изради Плана детаљне регулације, Носилац израде Плана детаљне регулације организује рани јавни увид у трајању од 15 дана. Рани јавни увид оглашава се у средствима јавног информисања.

Нацрт Плана детаљне регулације излаже се на јавни увид у трајању од 30 дана у просторијама Градске управе за планирање и изградњу, а време и место одржавања јавног увида оглашава се у средствима јавног информисања. О излагању Плана детаљне регулације на рани јавни увид и јавни увид стара се Носилац израде Плана детаљне регулације. Рани јавни увид и јавни увид сумира Комисија за планове Града Ниша.

По обављеном јавном увиду, Комисија за планове Града Ниш сачињава Извештај који садржи податке о извршеном јавном увиду, са свим примедбама и закључцима по свакој примедби, и исти доставља Обрађивачу Плана детаљне регулације.

Члан 9.

На основу Одлуке о спровођењу поступка стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације на животну средину, број 353-165/2026-06 од 13.03.2026. године, спроводи се поступак стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације на животну средину и иста је саставни део ове Одлуке.

Члан 10.

По претходно прибављеном мишљењу Завода за заштиту споменика културе Ниш, број 380/2-02 од 10.03.2026. године, за предметни План детаљне регулације није потребна израда Студије заштите непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту.

Члан 11.

Рок за израду нацрта Плана детаљне регулације је 12 месеци од дана доношења Одлуке о изради Плана детаљне регулације.

Члан 12.

Ова Одлука објављује се у Централном регистру планских докумената и на званичној интернет страници Града Ниша.

Члан 13.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу града Ниша".

Број: 234-5/2026-02

Ниш, 17.03.2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ,
др Игор Новаковић, с.р.

На основу члана 9. став 1. и 2. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 94/24), Градска управа за планирање и изградњу, по претходном мишљењу Градске управе за имовину, привреду и заштиту животне средине број 501-47/2026-04 од 25.02.2026.године, доноси

О Д Л У К У
О СПРОВОЂЕЊУ ПОСТУПКА СТРАТЕШКЕ
ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА
ИЗГРАДЊУ КВ 110 KV ТС НИШ 9 – ТС НИШ 10

Члан 1.

Спроводи се поступак стратешке процене утицаја на животну средину **Плана детаљне регулације за изградњу КВ 110 KV ТС Ниш 9 – ТС Ниш 10** (у даљем тексту: План детаљне регулације). Поступак стратешке процене утицаја на животну средину спроводи се у складу са чланом 9. став 1. и 2. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Члан 2.

План детаљне регулације се израђује за подручје на територији градске општине Црвени Крст, укупне површине око 3,26 ha. Планом детаљне регулације разрађује се подручје дуж трасе кабловског вода 110 kV ТС Ниш 6 – ТС Ниш 9, са обе стране кабловског вода. План захвата подручје које повезује булеваре Николе Тесле и 12. фебруар. Подручје Плана детаљне регулације се налази на територији катастарске општине Ниш – Црвени Крст.

Подручје Плана детаљне регулације дато је на графичком приказу у прилогу уз Одлуку о изради плана и чини њен саставни део.

Коначан обухват Плана детаљне регулације биће дефинисан утврђивањем нацрта плана.

План детаљне регулације ради се на ажурном, овереном катастарско-топографском плану и расположивим ортофото подлогама.

Члан 3.

Плански основ за израду Плана детаљне регулације представљају Генерални урбанистички план Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025), Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 102/2012, 118/2018, 44/2020, 85/2022 и 13/2024), Плана генералне регулације обилазне пруге на подручју града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 55/2016).

Решења у погледу концепције, намене, уређења, коришћења и заштите простора, базираће се на решењима датим Генералним урбанистичким планом Ниша 2010-2025 ("Службени лист Града Ниша", бр. 43/2011, 136/2016, 26/2018, 129/2021, 13/2024 и 53/2025) и усаглашена са Планом генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – прва фаза ("Службени лист Града Ниша", бр. 102/2012, 118/2018, 44/2020, 85/2022 и 13/2024), Планом генералне регулације обилазне пруге на подручју града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 55/2016).

Члан 4.

Циљ израде Плана детаљне регулације јесте просторно уређење и изградњау КВ 110 kV ТС Ниш 9 – ТС Ниш 10.

Члан 5.

Разлози за спровођење поступка стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације налазе се у чињеници да ће у току израде Плана детаљне регулације бити разматрани потенцијални негативни утицаји предметних кабловских водова на животну средину и бити предложена адекватна решења која ће регулисати или пак ублажити постојање истих. Изградњом овог кабловског вода решавају се проблеми снабдевања електричном енергијом града Ниша тако што се врши повезивање трафостаница 110kV у форми прстена.

Значај Плана детаљне регулације за заштиту животне средине и одрживи развој, као и питања и проблеми заштите животне средине План детаљне регулације и могућности утицаја на ваздух, воде, земљиште, климу, биљни и животињски свет, станишта и биодиверзитет, заштићена природна добра, становништво и здравље, градове и друга насеља, културно-историјску баштину, инфраструктурне, индустријске и друге објекте, као и друге створене вредности биће обрађени у Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину *Плана детаљне регулације за изградњу КВ 110 kV ТС Ниш 9 – ТС Ниш 10.*

Карактеристике утицаја вероватноћа, интензитет, сложеност, реверзибилност; временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија, кумулативна и синергијска природа утицаја, ризици по људско здравље и животну средину, деловање на области од природног, културног и другог значаја; деловање на угрожене области (прекорачени стандарди квалитета животне средине или граничне вредности; интензивно коришћење земљишта; постојећи ризици; смањени капацитет животне средине; посебно осетљиве и ретке области; екосистеми и биљне и животињске врсте) биће такође обрађени у Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину *Плана детаљне регулације за изградњу КВ 110 kV ТС Ниш 9 – ТС Ниш 10.*

Члан 6.

У циљу очувања еколошки значајних подручја и међународно значајних подручја за биодиверзитет неопходно је придржавати се прописаних мера Уредбе о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“, бр. 102/10), Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-испр., 14/16, 95/18-др. закон и 71/21) и Уредбе о режимима заштите („Сл. гласник РС“ бр. 31/12).

Елементи Извештаја о стратешкој процени су: полазне основе стратешке процене, општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора, процена могућих непосредних, посредних, кумулативних, прекограничних, краткорочних, средњорочних и дугорочних, трајних и пртивремених, позитивних и негативних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине на предметном подручју, предлог мера предвиђених за спречавање и/или смањење процењених негативних утицаја на животну средину, одлуку надлежног органа донету у поступку главне оцене прихватљивости за планове и програме који самостално или заједно са другим планом и програмом, пројектом, радovima или активностима, могу да имају утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже, смернице за спровођење стратешких процене на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину, програм праћења стања животне средине у току спровођења плана и програма (мониторинг), приказ коришћене методологије и тешкоће у изради извештаја о стратешкој процени, приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор датог плана и програма са аспекта разматраних варијантних решења и приказ начина на који су питања животне средине укључена у план и програм, нетехнички резиме информација добијених у оквиру тач. 1)-9) овог става и закључке до којих се дошло током израде извештаја о стратешкој процени представљене на начин разумљив јавности и друге податке од значаја за стратешку процену у складу са

критеријумима за оцену извештаја о стратешкој процени.

Израђивач Извештаја о стратешкој процени утицаја образује стручни тим састављен од лица са најмање б.2. нивоом квалификације у складу са чланом 5. тачка 7) Закона о Националном оквиру квалификација Републике Србије и предлаже методологију рада (контролне листе и упитници, матрице, мултикритеријална анализа, просторна анализа, SWOT анализа, Делфи метода, оцењивање еколошког капацитета, анализа ланца узрочно-последичних веза, процена повредивости, процена ризика, итд.).

Приликом спровођења стратешке процене потребно је остварити сарадњу са свим меродавним републичким органима (ресорним министарствима, Заводом за заштиту природе Србије, Републичким заводом за заштиту споменика културе, јавним предузећима, релевантним високошколским установама и др.), као и са органима и службама локалне самоуправе. Учешће јавности је обезбеђено кроз јавно излагање, тј. стављање на увид и расправу Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Члан 7.

У складу са чланом 9. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину Градска управа за планирање и изградњу прибавила је мишљења Градске управе за имовину, привреду и заштиту животне средине бр.501-47/2026-04 од 25.02.2026.године, Факултета заштите на раду у Нишу број 01-11/25 од 13.02.2026.године, Института за јавно здравље Ниш од 25.02.2026.године и Завода за заштиту природе Србије 03 број 021-559/2 од 02.03.2026.године.

Члан 8.

Ова одлука представља саставни део Одлуке о изради **Плана детаљне регулације за изградњу КВ 110 кV ТС Ниш 9 – ТС Ниш 10.**

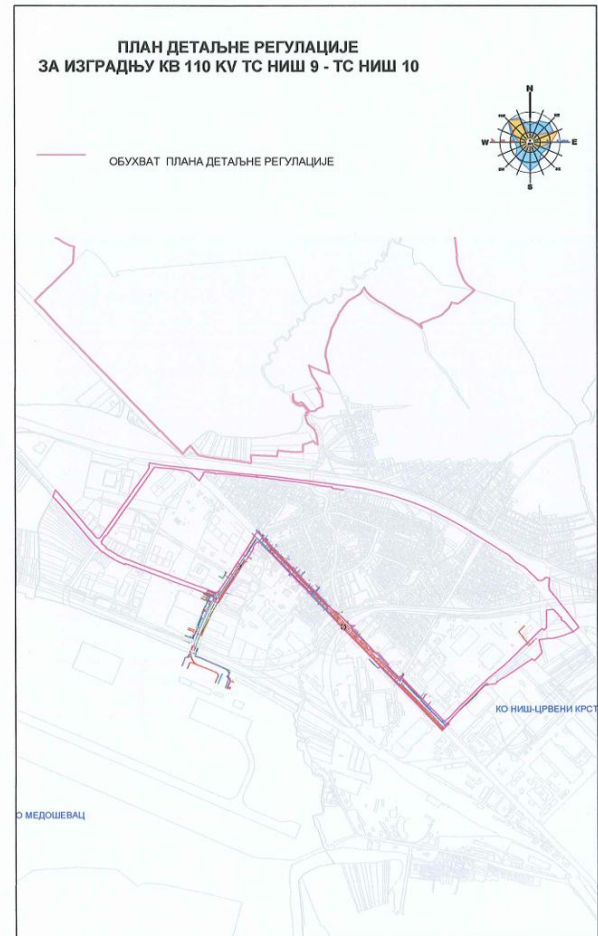
Члан 9.

Ова одлука ступа на снагу даном ступања на снагу Одлуке о изради **Плана детаљне регулације за за изградњу КВ 110 кV ТС Ниш 9 – ТС Ниш 10.**

Број 353-165/2026-06
Ниш, 13.03.2026. год.

**ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПЛАНИРАЊЕ И
ИЗГРАДЊУ,**

Начелник
Марко Ћирић, дипл. правник, с.р.

6.

На основу члана 20. став 1. тачка 7. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр.129/2007, 83/2014 – др.закон, 101/2016 – др.закон, 47/2018 и 111/2021 – др.закон), члана 11. став 2. и члана 17. Закона о улагањима ("Службени гласник РС", бр. 89/2015 и 95/2018) и члана 21. став 1. тачка 7. и члана 37. став 1. тачка 5. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр. 88/2008, 143/2016 и 18/2019), Скупштина Града Ниша, на седници одржаној дана 17.03. 2026. године, доноси

ПРОГРАМ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА НИША ЗА 2026. ГОДИНУ

1. УВОД

Локални економски развој (ЛЕР) представља кључни инструмент остваривања стратешких циљева развоја јединице локалне самоуправе, заснован на интегрисаном приступу планирању, координацији јавних политика и партнерству између локалне самоуправе, привреде, образовних и научних институција, као и

цивилног сектора. Он подразумева системско унапређење економских, институционалних, људских и просторних капацитета, ради стварања одрживог и конкурентног локалног привредног амбијента и побољшања квалитета живота грађана.

Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину представља оперативни документ којим се спроводе циљеви и приоритети дефинисани Планом развоја Града Ниша, као кровним средњорочним документом јавних политика. У том смислу, Програм је усмерен на остваривање визије развоја Града Ниша као економски снажног, иновативног, повезаног и социјално одговорног регионалног центра југоисточне Србије, уз поштовање принципа одрживог развоја, равноправности и територијалне кохезије.

Циљ локалног економског развоја јесте јачање конкурентности локалне економије, повећање запослености и доходака, подстицање инвестиција и предузетништва, као и ефикасније коришћење локалних потенцијала, у складу са приоритетним правцима развоја утврђеним Планом развоја Града Ниша. Локални економски развој обухвата скуп мера и активности које се односе на подршку микро, малим и средњим предузећима и предузетницима, развој људских ресурса и усклађивање понуде и тражње на тржишту рада, унапређење пословне и комуналне инфраструктуре, дигиталну трансформацију, подстицање иновација и примену принципа зелене и циркуларне економије.

Значај локалног економског развоја огледа се у његовој способности да повезује економске, социјалне и просторне аспекте развоја у јединствен и координисан оквир, у складу са концептом интегрисаног планирања који је основа Плана развоја Града Ниша. Предности оваквог приступа огледају се у бољем усмеравању јавних ресурса, већој ефикасности мера подршке привреди и запошљавању, јачању локалних институционалних капацитета и повећању отпорности локалне економије на економске и демографске изазове.

Програм локалног економског развоја за 2026. годину заснива се на важећем законском оквиру Републике Србије, пре свега на Закону о планском систему Републике Србије, Закону о локалној самоуправи, Закону о регионалном развоју, Закону о улагањима и другим релевантним прописима, као и на националним стратегијама и програмима у области привреде, запошљавања и одрживог развоја. Програм је у потпуности усклађен са Планом развоја Града Ниша, као и са другим секторским документима Града.

Град Ниш, као највећи урбани, привредни, универзитетски и саобраћајни центар југоисточне Србије, поседује значајне развојне потенцијале

који се огледају у повољном геостратешком положају, развијеној индустријској традицији, растућем ИТ и иновационом сектору, људским ресурсима, образовним и научноистраживачким институцијама, као и културном и туристичком наслеђу. Истовремено, План развоја Града Ниша препознаје и изазове у области запошљавања, демографских кретања и потребе за уравнотеженим развојем свих делова града, на које овај Програм даје конкретне и мерљиве одговоре.

Полазећи од утврђених стратешких циљева и приоритета, Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину представља кључни инструмент за спровођење развојних политика и остваривање одрживог економског раста у функцији општег друштвеног напретка Града Ниша.

2. ВИЗИЈА

Визија Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину заснива се на стварању стабилне, конкурентне и одрживе локалне економије која почива на знању, иновацијама, предузетништву и ефикасном коришћењу локалних потенцијала, у функцији унапређења квалитета живота свих грађана.

Програм се темељи на стратешким опредељењима утврђеним Планом развоја Града Ниша од 2021-2027, као и на принципима интегрисаног планирања, партнерског приступа и одговорног управљања јавним ресурсима. Посебан нагласак ставља се на усклађивање развојних политика са реалним потребама локалне привреде и тржишта рада, уз континуирано праћење економских токова и благовремено прилагођавање мера подршке.

Приоритети Програма усмерени су на јачање конкурентности локалне привреде, подршку микро, малим и средњим предузећима и предузетницима, привлачење и задржавање инвестиција, развој људских ресурса и запошљавања, као и подстицање иновација, дигиталне трансформације и зелене економије. Програм посебну пажњу посвећује равномерном територијалном развоју и укључивању свих делова Града у економске токове.

Програм локалног економског развоја почива на сталном дијалогу и партнерству са привредом, као једној од својих основних вредности. Град Ниш континуирано прати, анализира и ослушкује потребе привредних субјеката, инвеститора и предузетника, препознајући их као кључне актере економског развоја и стратешке partnере у креирању и спровођењу јавних политика.

Једна од основних вредности овог Програма јесте одговорност – одговорност према грађанима, привреди и будућим генерацијама, која

се огледа у спровођењу транспарентних, мерљивих и одрживих мера економског развоја.

Локални економски развој заузима централно место у развојној политици Града Ниша и представља један од кључних механизма за остваривање стратешких циљева Града. Кроз овај Програм, Град Ниш потврђује своју опредељеност да буде проактивна, поуздана и одговорна локална самоуправа, која развој заснива на партнерству, знању и континуираном унапређењу пословног амбијента.

3. ПРАВНИ И СТРАТЕШКИ ОКВИР

3.1. Правни оквир

Доношење Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину ослања се на јасан, правно уређен оквир који повезује више нивоа законодавства у Републици Србији. Ово није само формална обавеза, већ начин да се обезбеди да Програм буде усклађен са стратешким циљевима државе, принципима планирања, надлежностима локалне самоуправе и потребама локалне привреде и грађана.

Најважнији законски темељ за доношење програма представља **Закон о планском систему Републике Србије** („Службени гласник РС“, бр. **30/2018**). Овим законом регулише се плански систем у Републици Србији, укључујући управљање јавним политикама и средњорочно планирање, као и садржина и улога планских докумената које предлажу и усвајају органи на свим нивоима власти — републичком, покрајинском и локалном. Овај Закон поставља оквир за испланирано и координисано доношење докумената попут Програма локалног економског развоја, са јасним захтевима о усаглашености, јавним расправама и праћењу ефеката програма.

Други кључни закон који обезбеђује основ за доношење Програма јесте **Закон о локалној самоуправи** („Службени гласник РС“, бр. **129/07**, **83/2014-др.закон**, **101/2016-др.закон**, **47/2018** и **11-2021-др.закон**). Овим законом, члан 20. став 1. тачка 7. уређују се надлежности, организација и поступци локалне самоуправе, укључујући и обавезу планирања развојних програма. Закон дефинише да јединице локалне самоуправе самостално доносе одлуке о развојним политкама у оквиру својих надлежности и у складу са законима, што даје правни основ Граду Нишу да усвоји свој Програм локалног економског развоја.

Значајан део правног оквира чини и **Закон о регионалном развоју** („Службени гласник РС“, бр. **51/2009**, **30/2010** и **89/2015**). Овај закон уређује начин разврставања регија и јединица локалне самоуправе према степену развијености и утврђује показатеље и политике за подстицање регионалног и локалног развоја, чиме утиче на садржину и циљеве локалних програма развоја.

Правни оквир за подстицање инвестиција и унапређење пословног амбијента додатно је утврђен Законом о улагањима („Службени гласник РС“, бр. **89/2015** и **95/2018**), којим се уређују услови за улагања, заштита инвеститора и надлежности органа јавне власти у области подстицања инвестиција. Овај закон је од посебне важности за мере локалног економског развоја које се односе на привлачење и задржавање инвестиција на територији Града Ниша.

Имајући у виду да Програм локалног економског развоја обухвата мере финансијске и нефинансијске подршке привредним субјектима, његов правни оквир обухвата и Закон о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. **73/2019**), којим се уређују услови, поступци и контрола доделе државне помоћи, укључујући и помоћ коју могу додељивати јединице локалне самоуправе. Овим се обезбеђује да све мере подршке буду у складу са правилима конкуренције и важећим прописима.

Поред наведених републичких прописа, правни основ за доношење Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину чине и локални општи акти. Пре свега, Статут Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр. **88/2008**, **143/2016** и **18/2019**), као највиши правни акт Града, којим су уређене надлежности органа Града, начин вршења послова од локалног значаја и обавеза доношења развојних и програмских докумената.

Такође, значајан правни основ представља Одлука о градским управама Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр. **134/2024**, **47/2025** и **105/2025**), којом се уређује унутрашња организација градских управа, њихове надлежности и улога у припреми, спровођењу и праћењу планских и програмских докумената, укључујући и Програм локалног економског развоја. Чланом 34. ове Одлуке дефинисано је да је Градска управа за локални економски развој и инвестиције надлежна за израду и реализацију Програма локалног економског развоја Града Ниша.

Одлуком о буџету Града Ниша („Службени лист Града Ниша“ бр. **149/2025**), предвиђена су и средства за реализацију Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину.

Правилником о стандардима повољног пословног окружења у јединицама локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. **33/2016**), у члану 2. утврђени су критеријуми које локалне самоуправе морају да испуне у циљу развоја и унапређења подстицајног амбијента на локалу, привлачења и заштите улагања, ефикасне реализације инвестиционих пројеката, али и лакшег пословања привредних субјеката.

Овако дефинисан правни оквир обезбеђује да Програм локалног економског развоја Града

Ниша за 2026. годину буде законит, усклађен са вишим планским документима и реално примењив, као и да представља поуздан основ за креирање и спровођење мера усмерених на одржив економски развој и јачање локалне привреде.

3.2. Стратешки оквир

Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину израђује се на јасно дефинисаном стратешком оквиру који повезује националне, регионалне и локалне развојне документе. Ови документи обезбеђују да стратешки циљеви и приоритети Програма буду усклађени са развојним политикама Републике Србије и специфичностима Ниша, као и да подстичу одржив, конкурентан и инклузиван економски развој.

На републичком нивоу, Програм је усклађен са Стратегијом запошљавања у Републици Србији за период 2021–2026. године („Службени гласник РС“, бр. 63/2021), која поставља циљеве унапређења тржишта рада и развоја људских ресурса, што је од кључног значаја за локалне мере запошљавања и развој радне снаге у Нишу. Програм прати и Стратегију развоја информационог друштва и информационе безбедности у Републици Србији за период 2021–2026. године („Службени гласник РС“, бр. 86/2021), што омогућава подршку дигиталној трансформацији локалне економије.

Од посебног значаја за економски развој је и Стратегија паметне специјализације Републике Србије за период 2020–2027. године, коју је усвојила Влада Републике Србије и која представља оквир за иновације, научно-истраживачке активности и повезивање науке и привреде, са потенцијалом да усмери локалне економске мере ка секторима са компаративним предностима.

Стратешки оквир Програма, такође, обухвата Националну стратегију за младе до 2030. године („Службени гласник РС“, бр. 9/2023), документ који поставља приоритете омладинске политике и подстицања младих у друштву и економији, укључујући активности запошљавања, предузетништва и активног учешћа у локалним развојним процесима.

У односу на развој предузетништва и малих и средњих предузећа, Програм прати и Стратегију развоја малих и средњих предузећа Републике Србије за период 2023–2027. године, која истиче потребу за подршком МСП сектору и стварањем повољног пословног амбијента за њихов раст.

На локалном нивоу, темељ Програма чини План развоја Града Ниша („Сл.лист Града Ниша, бр. 36/2021), стратешки документ који узима у обзир специфичне развојне потребе и потенцијале

града, као и приоритете у области економије, инфраструктуре, образовања и социјалне укључености.

Развојни правац - економски развој односи се на унапређење пословног окружења и конкурентност привреде, засноване на знању и иновацијама. Циљ развојног правца је стварање услова за отварање нових радних места, креирање финансијских могућности за развој предузетништва, логистике, привлачење инвестиција, оптималну индустријску алокацију, унапређење односа и стварање услова за повећање активности локалне пословне заједнице, као и стварање услова за креирање нових компанија у високо профитабилним областима индустрије 4.0.

Приоритетни циљеви у оквиру овог правца, који ће се остваривати реализацијом одговарајућих мера, су:

- ✓ Унапређење пословног окружења и конкурентности привреде Града Ниша,
- ✓ Град Ниш је препознат као центар технолошког предузетништва који подстиче развој привреде, заснованог на знању и иновацијама,
- ✓ Конкурентна пољопривреда и достојанствен квалитет живота у руралним срединама,
- ✓ Унапређење и промоција туристичке понуде и потенцијала Града Ниша.

Осим тога, усаглашен је и са Програмом запошљавања Града Ниша за период од 2024. до 2026. године са акционим планом за његово спровођење („Сл.лист Града Ниша, бр.42/2024).

Овај сложени, али координисан стратешки оквир омогућава да Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину буде не само оперативно средство за имплементацију стратегија, већ и документ који одражава потребу да локалне интервенције одговарају на глобалне и националне развојне изазове, истовремено унапређујући квалитет живота и економске могућности за грађане Ниша.

4. МЕТОДОЛОГИЈА – ПРИКУПЉАЊА И АНАЛИЗЕ ПОДАТАКА

Израда Програма локалног економског развоја Града Ниша заснована је на комбинацији два комплементарна метода прикупљања података: детаљној анализи релевантних стратегија, законских и подзаконских аката, програмских докумената и доступних статистичких показатеља, као и анкетном истраживању пословне заједнице. Овако постављен приступ омогућио је интеграцију квантитативних и квалитативних података, чиме је обезбеђен свеобухватан увид у актуелне изазове, потребе и развојне потенцијале привредних субјеката у

Нишу, као и чврста основа за креирање циљаних мера подршке.

Први метод обухватио је анализу националних и локалних стратегија развоја, важећих законских и подзаконских прописа, као и релевантних програма који се односе на развој привреде, предузетништва и запошљавања. Поред тога, обрађени су доступни статистички подаци са националног и локалног нивоа који се односе на кључне економске показатеље, структуру привреде, доступне подстицаје, инфраструктурне капацитете и расположиве ресурсе. Овом анализом обезбеђен је систематичан преглед постојећег стања и идентификоване су приоритетне области значајне за даљи економски развој Града Ниша.

Други метод заснивао се на анализи одговора представника привредне заједнице, прикупљених путем структурисаног онлајн анкетног упитника. Анкета је била усмерена на идентификацију потреба привредника у области субвенција и других облика подршке локалне самоуправе. Конципирана је тако да омогући препознавање приоритетних активности и сектора за доделу подстицаја, процену кадровских и развојних потреба, као и ниво и квалитет постојеће сарадње привреде са градским институцијама.

Анкете је садржала следећа питања:

✓ **Који су, по вашем мишљењу, највећи изазови у пословању?**

Овим питањем прикупљају се систематизовани подаци о кључним административним, финансијским, кадровским, тржишним и технолошким препрекама са којима се привреда суочава у свакодневном раду и развоју.

Добијене информације представљају основу за идентификацију структурних проблема у локалном пословном окружењу, креирање циљаних мера подршке и унапређење јавних политика у оквиру ПЛЕР 2026.

Истовремено, омогућава се прилагођавање постојећих програма реалним потребама привреде, унапређење услуга локалне самоуправе, смањење баријера у пословању и јачање отпорности и одрживости привредних субјеката.

✓ **У којим областима планирате улагања ради повећања конкурентности?**

Постављањем питања о планираним областима улагања ради повећања конкурентности привредних субјеката на територији Град Ниш, прикупљају се релевантни подаци о развојним потребама, инвестиционим приоритетима и степену спремности локалне привреде за сопствени економски развој и целокупни економски развој Града Ниша.

Добијене информације служе као основ за креирање циљаних мера подршке у оквиру ПЛЕР

2026, ефикасно усмеравање расположивих буџетских средстава и дефинисање активности које ће допринети расту продуктивности, повећању извоза, отварању нових радних места и јачању укупне конкурентности локалне економије, као и праћење развојних трендова у привреди и мерење ефеката спроведених програма подршке.

✓ **Да ли постоји потреба за додатним обукама и усавршавањем запослених?**

Постављањем питања о потреби за додатним обукама и усавршавањем запослених, прикупљају се релевантни подаци о неопходности едукација ради стицања нових знања, вештина и компетенција, неопходних за унапређење продуктивности, увођење нових технологија и прилагођавање савременим тржишним захтевима.

✓ **Ако је одговор да, у којим областима?**

Одговорима на ово питање добијени су прецизни подаци о темама и компетенцијама потребним за унапређење пословања нишких ММСПП. Ове информације омогућавају креирање циљаних програма обука и стручног усавршавања у оквиру ПЛЕР 2026.

Истовремено, омогућава се унапређење квалитета радне снаге, повећање конкурентности привредних субјеката, подстицање иновација и јачање одрживог развоја локалне економије, чиме је могуће прилагодити садржај и обим обука реалним потребама привреде, подржати развој кадрова и повећати конкурентност локалних ММСПП.

✓ **Са којим институцијама сте најчешће сарађивали у вези са пословањем?**

Информације, добијене на основу одговора на ово питање, омогућавају идентификацију кључних партнера у пословном окружењу, препознавање области у којима је потребно унапређење институционалне подршке и комуникације, као и планирање мера ПЛЕР за 2026. које ће олакшати сарадњу, смањити административне баријере и побољшати услове за развој локалних ММСПП.

Истовремено, ови подаци служе и за креирање стратегија за јачање локалних институционалних капацитета и ефикаснију подршку привреди.

✓ **Уколико сте имали сарадњу са институцијама, који су били најчешћи изазови?**

Одговори на ово питање представљају релевантне податке о препрекама и проблемима на које привредници наилазе у контакту са државним и локалним институцијама.

На овај начин идентификоване су административне, регулаторне или организационе баријере које отежавају пословање.

На основу ових података могуће је унапређење институционалне комуникације, смањење бирократских препрека, боља координација између привреде и институција и стварање повољнијег пословног окружења за локалне ММСПП.

✓ **Који вид институционалне подршке сматрате да је тренутно најпотребнији привреди у граду Нишу?**

Добијене информације омогућавају да се у оквиру ПЛЕР-а за 2026. креирају циљане мере подршке – као што су финансијски подстицаји, ваучери, стручне консултације, обуке, инфраструктурне интервенције или унапређење регулаторног окружења – које директно одговарају стварним потребама привреде.

✓ **Уколико сте заинтересовани за учешће у програмима дуалног образовања, који би вам профил образовања и степен стручне спреме био најпотребнији?**

Добијене информације говоре о кадровским потребама и очекиваним компетенцијама запослених будућих генерација, уједно омогућавају креирање циљаних програма дуалног образовања у оквиру ПЛЕР-а за 2026., прилагођених реалним потребама локалне привреде. Такође помажу планирању стручног образовања и усавршавања које ће директно допринети унапређењу продуктивности, иновација и конкурентности ММСПП. Истовремено, подаци служе за боље усмеравање подстицаја и партнерства између школа, стручних институција и привреде, као и за праћење развоја кадровских ресурса у локалној економији.

✓ **Које конкретне мере или активности бисте предложили Граду Нишу и надлежним институцијама ради унапређења пословања и конкурентности привреде?**

Добијени одговори омогућавају да се у оквиру ПЛЕР-а за 2026. годину креирају циљане и ефективне мере подршке, прилагођене реалним потребама привреде.

ЦИЉ АНКЕТЕ

Спровођење анкете за потребе израде Програма локалног економског развоја Града Ниша (ПЛЕР за 2026. годину) јесте свеобухватно сагледавање актуелног стања, кључних изазова,

развојних потреба и потенцијала привредних субјеката на територији Града Ниша, као и обезбеђивање поуздане и релевантне аналитичке основе за креирање циљаних, одрживих и ефикасних мера подршке локалној привреди.

Анкета има за циљ да:

- идентификује структурне проблеме и ограничења у пословању микро, малих и средњих привредних субјеката и предузетника;

- утврди приоритетне области улагања ради повећања конкурентности, продуктивности и извозног потенцијала;

- сагледа кадровске потребе привреде, укључујући потребе за обукама, преквалификацијама и дуалним образовањем;

- анализира квалитет и ефикасност сарадње привреде са институцијама и идентификује административне и регулаторне баријере;

- дефинише најпотребније облике институционалне и финансијске подршке;

- прикупи конкретне предлоге привреде за унапређење локалног пословног окружења.

Крајњи циљ анкете јесте да се, на основу интеграције квантитативних и квалитативних података, омогући доношење стратешки утемељених одлука и ефикасно усмеравање буџетских средстава у оквиру ПЛЕР-а за 2026. годину, како би се допринело:

- јачању конкурентности локалних ММСПП,
- подстицању инвестиција и иновација,
- отварању нових радних места,
- унапређењу институционалне подршке привреди,

- обезбеђивању одрживог економског раста и развоја града.

На овај начин, анкетирање представља кључни инструмент за креирање политика заснованих на доказима, у складу са реалним потребама привреде и стратешким опредељењима локалног економског развоја.

Програм локалног економског развоја града Ниша није изоловани локални документ, већ функционално повезан део ширег развојног контекста. Он представља механизам за системско унапређење конкурентности, одрживости и отпорности локалне економије.

Резултати анкете спроведене међу привредним субјектима са циљем истраживања њихових потреба, изазова и стратегија у пословању

✓ Највећи изазови у пословању

Резултати анкете показују да привредници као највећи изазов у пословању истичу **високе трошкове пословања (72%)**, што указује да значајан део привреде осећа притисак раста цена енергената, репроматеријала, закупа пословног простора и других оперативних расхода. Овај резултат указује на потребу за мерама које би допринеле смањењу трошкова или повећању ефикасности пословања, као што су подстицаји за енергетску ефикасност, дигитализацију и унапређење продуктивности.

Други по значају изазов је **недостатак квалификоване радне снаге (56%)**, што указује на структурни проблем на тржишту рада. Ово потврђује потребу за јачањем сарадње између образовног система и привреде, као и за програмима обуке, преквалификације и задржавања радне снаге на локалном нивоу.

Значајан број испитаника као препреку у пословању наводи и **административне процедуре (42%)**, што указује на потребу да се настави са унапређењем пословног окружења, поједностављењем процедура и даљом дигитализацијом јавне управе.

Ограничен приступ финансијским средствима (38%) представља важан изазов, што указује на потребу за већом доступношћу повољних извора финансирања, подстицајних програма и фондова намењених микро, малим и средњим предузећима.

Проблем **ограниченог тржишта и пласмана производа/услуга (32%)** указује да део привреде има потешкоће у ширењу пословања и проналажењу нових купаца, што указује на значај подршке извозу, умрежавању предузећа и организовању пословних догађаја и сајмова.

Мањи, али и даље релевантан број испитаника указује на **недовољну дигитализацију пословања (16%)**, што потврђује потребу за унапређењем примене дигиталних алата и технологија у привреди.

Најмањи проценат испитаника (2%) наводи **неразумевање потреба предузетника од стране државе**, што може указивати да већина привредника препознаје напоре институција, али и да постоји простор за даље унапређење комуникације и креирање политика у складу са потребама привреде.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша - <https://forms.gle/uiz3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Планирана улагања ради повећања конкурентности

Резултати анкете показују да привредни субјекти у наредном периоду планирају улагања пре свега у **технолошко унапређење и модернизацију пословања**, као и у активности које доприносе ширењу тржишта и развоју нових производа и услуга.

Највећи број испитаника планира улагања у **набавку савремене опреме, машина, делова за машине, специјализованих алата и технологија (56%)**. Овај резултат указује на потребу привреде за модернизацијом производних и услужних капацитета, повећањем продуктивности и унапређењем квалитета производа и услуга. Улагање у опрему представља један од кључних предуслова за повећање конкурентности локалне привреде.

Висок проценат испитаника планира и **аутоматизацију и дигитализацију процеса (52%)**, што обухвата набавку софтвера и софтверских лиценци, рачунарске опреме, израду веб сајтова и активности дигиталног маркетинга. Ово указује на све већу свест привреде о значају дигиталне трансформације, ефикаснијег управљања пословањем и прилагођавања савременим тржишним условима.

Значајан број испитаника планира улагања у **развој нових производа и услуга (48%)**, као и у **маркетинг и излазак на нова тржишта (48%)**. Ови резултати указују на оријентацију привреде ка иновацијама, диверзификацији понуде и ширењу пословања, што је важно за дугорочни раст и повећање конкурентности на домаћем и међународном тржишту.

Мањи, али значајан број испитаника планира улагања у **увођење стандарда и сертификацију (24%)**, што показује потребу за унапређењем квалитета пословања, испуњавањем захтева тржишта и повећањем могућности за сарадњу са већим компанијама и извоз на захтевнија тржишта.

Такође, **енергетска ефикасност и одржива производња (16%)** представљају област у коју део привреде планира да улаже, што указује на постепено усмеравање ка одрживом развоју, смањењу трошкова енергије и усклађивању са савременим еколошким стандардима.

Веома мали број испитаника (2%) изјавио је да **не планира улагања**, што потврђује висок ниво инвестиционе активности и спремност привреде за даљи развој.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша -

<https://forms.gle/uiZ3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Области планираних улагања ради повећања конкурентности

Резултати анкете показују да привредни субјекти препознају значај развоја људских ресурса као једног од кључних фактора за унапређење конкурентности и одрживог раста пословања. Изражена је потреба за унапређењем како стручних, тако и дигиталних и управљачких компетенција запослених.

Највећи број испитаника истиче потребу за додатним обукама у области **стручних и техничких вештина (66%)**, што потврђује потребу за јачањем практичних знања и компетенција неопходних за обављање конкретних пословних задатака у производњи и услужним делатностима. ММСПП свесни су

значаја стручног усавршавања, специјализованих обука и сарадње привреде са образовним институцијама и тренинг центрима.

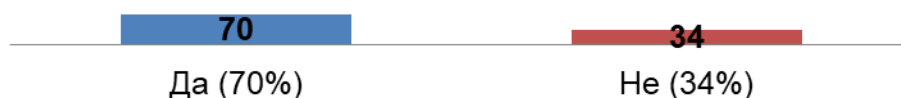
Значајан проценат испитаника као важно истиче унапређење **дигиталних вештина (49%)**, што указује на растућу потребу за коришћењем дигиталних алата, информационих система и савремених технологија у пословању. Ово је у складу са трендом дигиталне трансформације привреде и потребом за већом ефикасношћу и иновацијама у пословним процесима.

Такође, значајан број привредника има потребу за обукама у области **финансија, пореза и правног оквира (43%)**, што указује да желе боље разумевање регулаторног окружења, финансијског управљања и доступних извора финансирања. Ово може допринети стабилнијем пословању и бољем планирању развоја предузећа.

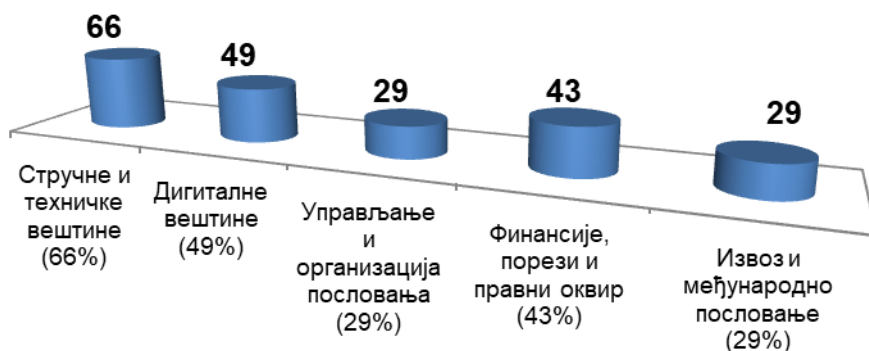
Потреба за унапређењем знања у области **управљања и организације пословања (29%)** указује на значај развоја менаџерских капацитета, посебно у малим и средњим предузећима, где власници и менаџери често обављају више функција у оквиру пословања.

Исти проценат испитаника (29%) сматра да су потребне обуке у области **извоза и међународног пословања**, што указује на потенцијал за интернационализацију пословања и потребу за јачањем капацитета предузећа за наступ на страним тржиштима.

3. Да ли постоји потреба за додатним обукама и усавршавањем запослених?

3.1 Ако је одговор да, у којим областима?

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша - <https://forms.gle/uiz3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Сарадња привреде са институцијама

Резултати анкете показују да привредни субјекти у значајној мери сарађују са различитим институцијама које имају улогу у подршци пословању, запошљавању и развоју привреде. Истовремено, резултати указују и на простор за додатно унапређење институционалне сарадње и укључивање већег броја привредника у програме подршке.

Највећи број испитаника наводи да је најчешће сарађивао са **Националном службом за запошљавање (50%)**, што указује да су мере активне политике запошљавања, програми субвенција и подршке запошљавању важан механизам сарадње између институција и привреде.

Висок ниво сарадње забележен је и са **градским управама и јавним предузећима (42%)**, што показује значај локалне самоуправе у креирању и спровођењу мера локалног економског развоја, као и у решавању административних и пословних питања од значаја за привреду.

Такође, значајан број испитаника сарађивао је са **Привредна комора Србије, односно Регионалном привредном комором Нишавског, Пиротског и Топличког управног округа (40%)**, што указује на важну улогу коморског система у информисању привреде, умрежавању компанија и подршци развоју пословања.

Сарадња са **Регионалном развојном агенцијом Југ (30%)** показује значај институција које се баве припремом и реализацијом развојних пројеката, подршком предузетништву и привлачењем инвестиција.

Мањи број испитаника наводи сарадњу са **министарствима и републичким институцијама (14%)**, што може говорити о томе да је део програма и мера на националном нивоу мање директно доступан или препознатљив привредницима на локалном нивоу.

Такође, значајан податак је да **18% испитаника није сарађивало са институцијама**, што потврђује да део привреде није довољно укључен у постојеће програме подршке или није довољно информисан о могућностима сарадње.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша - <https://forms.gle/uiZ3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Изазови у сарадњи привреде са институцијама

Резултати анкете показују да, иако привредни субјекти сарађују са институцијама, у том процесу постоје одређени административни и организациони изазови који могу утицати на ефикасност и доступност подршке.

Најчешће наводе **дуге и сложене процедуре (40%)**. Део привреде сматра да административни поступци у процесу остваривања права, подстицаја или сарадње са институцијама захтевају додатно поједностављење. Овај резултат указује на потребу за даљим унапређењем административне ефикасности и дигитализације услуга јавне управе.

Истовремено, значајан податак је да **40% испитаника наводи да није имало проблема у сарадњи са институцијама**, што показује да постоје позитивна искуства и да је сарадња у великом броју случајева функционисала ефикасно.

Као други важан изазов истиче се **недовољна координација институција (32%)**, што говори о томе да привредни субјекти понекад имају потребу да комуницирају са више институција истовремено, при чему недостаје јасна повезаност или усаглашеност процедура и информација.

Део испитаника наводи и **спору комуникацију (20%)**, као и **нејасне услове и критеријуме (20%)**, што наглашава потребу за јаснијим информисањем привреде, транспарентнијим процедурама и бржим протоком информација између институција и привредних субјеката.

Мањи проценат испитаника указује на **недовољну информисаност (16%)**, што може значити да део привреде није у потпуности упознат са расположивим програмима подршке, процедурама или условима за учешће у јавним позивима и другим програмима.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша - <https://forms.gle/uiz3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Најпотребнији вид институционалне подршке привреди

Резултати анкете показују да привредни субјекти у Нишу јасно препознају финансијску подршку као кључни фактор за унапређење пословања и развој конкурентности. Истовремено, значајан број испитаника има потребу за унапређењем административног оквира и додатним облицима институционалне подршке.

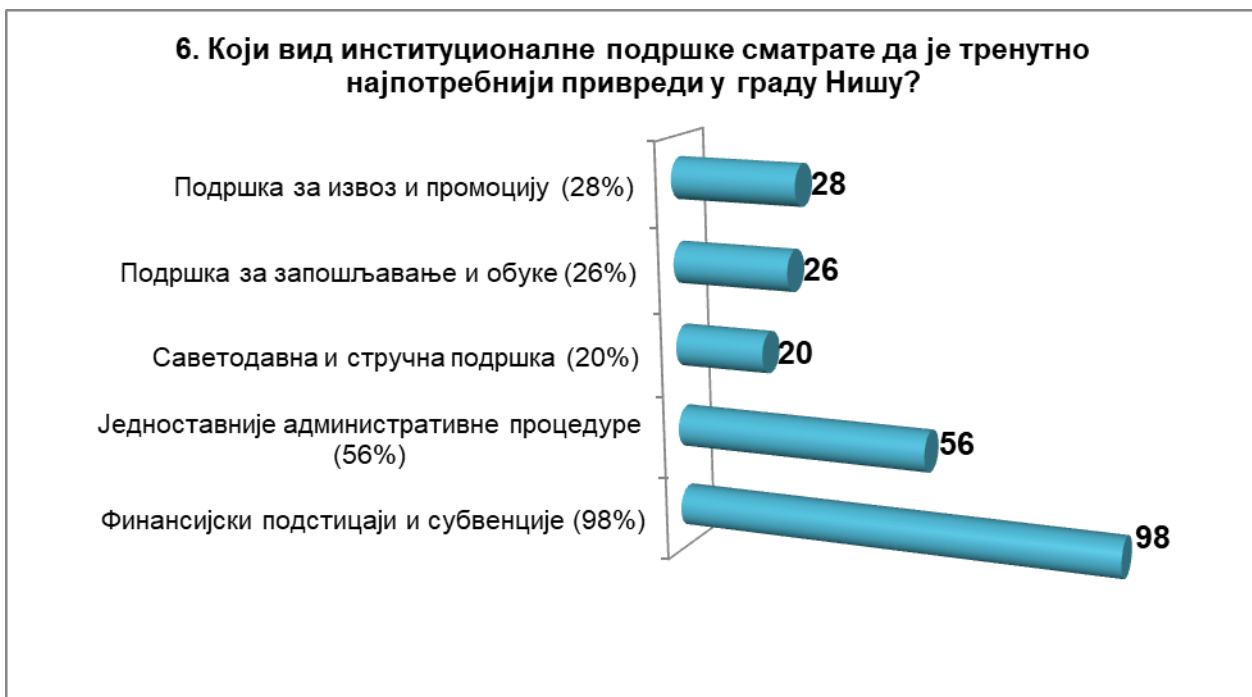
Убедљиво највећи број испитаника истиче **финансијске подстицаје и субвенције (98%)** као најпотребнији вид подршке. Овај резултат указује на то да привреда има изражену потребу за програмима који омогућавају инвестиције у развој, модернизацију пословања, набавку опреме, дигитализацију и ширење тржишта. Такође, висок проценат истиче да су локални и национални програми финансијске подршке један од најважнијих механизма за јачање привредне активности.

Други по значају приоритет су **једноставније административне процедуре (56%)**, што потврђује да постоји потреба за даљим унапређењем пословног окружења, смањењем административних оптерећења и бржим процедурама у комуникацији са институцијама. Овај резултат је у складу са претходним питањима у анкети, где су привредници такође указивали на изазове у административним поступцима.

Мањи, али и даље значајан број испитаника истиче потребу за **подршком за извоз и промоцију (28%)**, што показује потенцијал локалне привреде за ширење на нова тржишта и потребу за институционалним механизмима који би помогли интернационализацију пословања.

Подршка за запошљавање и обуке (26%) препозната је као важан елемент развоја привреде.

Најмањи проценат испитаника наводи **саветодавну и стручну подршку (20%)**, што може указивати на то да део привреде већ поседује одређена знања и искуства, али и да постоји простор за развој квалитетних консултативних програма и менторске подршке, посебно за мала и новооснована предузећа.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша - <https://forms.gle/ui3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Потребни профили у програмима дуалног образовања

Резултати анкете указују на то да привредни субјекти који послују на територији Града Ниша препознају значај дуалног образовања као механизма за обезбеђивање кадрова који су усклађени са реалним потребама тржишта рада. Добијени подаци показују јасну структуру тражених образовних профила, при чему доминирају техничке и стручно оријентисане области.

Највећа потреба исказана је за кадровима у области **електротехнике (29%)**, што указује на растућу потребу привреде за стручњацима који поседују знања из области електроинсталација, одржавања техничких система, аутоматизације и савремених технологија. Ово је у складу са трендом технолошког развоја и дигитализације производних и услужних процеса.

Висок проценат испитаника истиче потребу и за профилима у области **економије, права и администрације (28%)**, што показује да поред техничких занимања постоји и значајна потреба за кадровима који могу да подрже управљање пословањем, административне послове и финансијско пословање предузећа.

Такође, значајна потреба постоји у области **машинства и обраде метала (26%)**, што говори о важности индустријског и производног сектора у структури локалне привреде. Ови резултати потврђују потребу за развојем образовних профила директно повезаних са производним процесима и техничким занимањима.

Потреба за кадровима у области **трговине, угоститељства и туризма (21%)** указује на значај услужног сектора у локалној економији, као и на потребу за радном снагом која поседује практична знања и вештине у раду са клијентима и организацији услуга.

Мањи, али релевантан број испитаника наводи потребу за профилима у областима **пољопривреде, производње и прераде хране (13%), шумарства и обраде дрвета (13%),** као и **геодезије и грађевинарства (13%),** што потврђује потврду за специфичним стручним знањима.

Додатно, потребе су исказане и у областима **саобраћаја (10%), културе, уметности и јавног информисања (10%), здравства и социјалне заштите (10%),** као и **личних услуга (10%),** што говори о потреби за ширим спектром образовних профила.

Мањи проценти су забележени у областима **хемије, неметала и графичарства (5%)** и **текстилства и кожарства (3%).** Истовремено, у областима **геологије, рударства и металургије** и **хидрометеорологије (0%)** није исказана потреба, што може указивати да ови сектори тренутно нису значајно заступљени у структури локалне привреде.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша - <https://forms.gle/uiz3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Потребан степен стручне спреме у оквиру дуалног образовања

Резултати анкете показују да привредни субјекти у Нишу имају највећу потребу за кадровима са средњим и вишим стручним образовањем, односно за практично оријентисаним занимањима и специјализованим техничким компетенцијама за развој локалне привреде.

Највећи проценат испитаника исказао је потребу за кадровима са мајсторским и специјалистичким нивоом образовања (48%), што указује на значај високо квалификованих стручњака који поседују практична знања и искуство у конкретним занимањима. Привредници су истакли да јачање система стручног усавршавања након средњег образовања и развој напредних струковних програма представља неопходност.

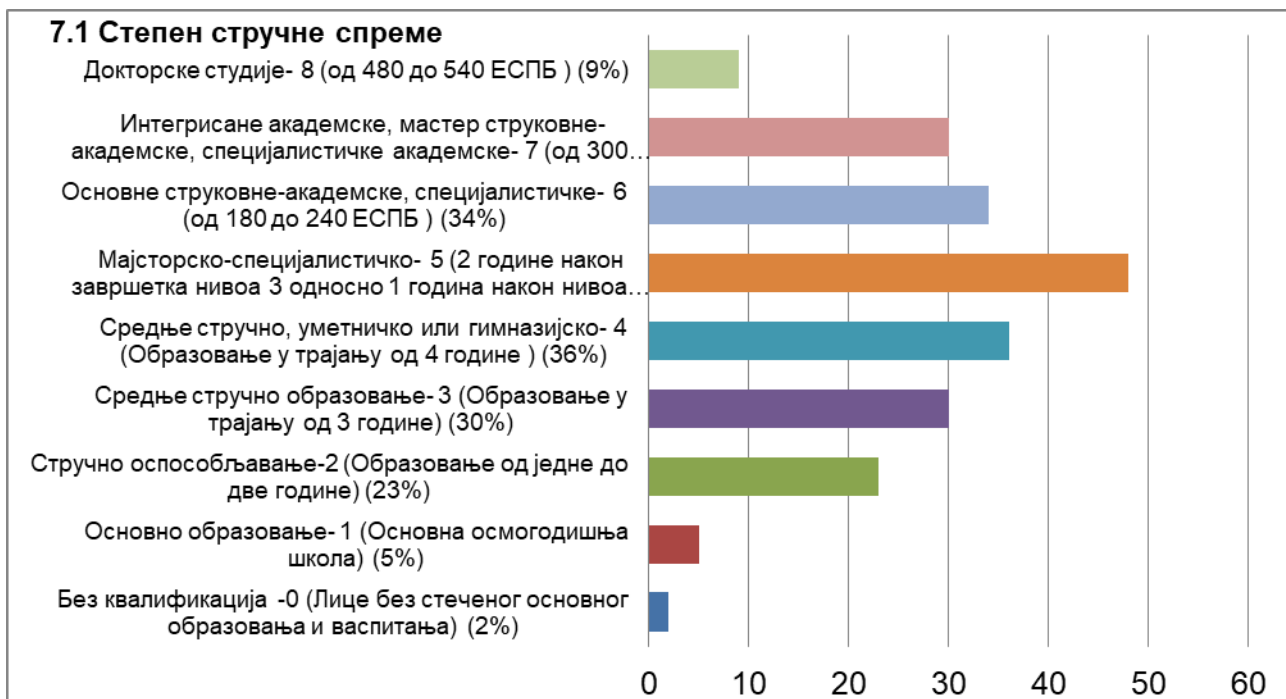
Висока потреба исказана је и за кадровима са средњим стручним образовањем у трајању од четири године (36%), као и за основним струковним и академским студијама (34%), што показује да привреда препознаје значај формалног образовања које комбинује теоријска знања и практичне компетенције.

Такође, значајан проценат испитаника има потребу за кадровима са средњим стручним образовањем у трајању од три године (30%), као и за мастер и интегрисаним академским студијама (30%), што потврђује да су потребне квалификације у зависности од делатности и сложености послова.

Потреба за кадровима који су прошли краће облике стручног оспособљавања (23%) указује на значај програма који омогућавају брже укључивање на тржиште рада и стицање конкретних вештина за одређена занимања.

Мањи проценат испитаника наводи потребу за докторским студијама (9%), што указује да је потреба за високонаучним кадровима присутна, али у ограниченом обиму, углавном у специфичним секторима и организацијама.

Најмањи проценат испитаника указује на потребу за кадровима без квалификација (2%) и са завршеним основним образовањем (5%), што показује да привреда у највећој мери тражи радну снагу са стеченим стручним знањима и вештинама.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша -

<https://forms.gle/ui3JUdfrAEX8Yt89>

✓ **Закључак спроведене анкете**

На основу укупних резултата спроведене анкете међу привредним субјектима који послују на територији града Ниша, може се издвојити неколико стратешких приоритета као основ за креирање мера у оквиру Програма локалног економског развоја за 2026. годину:

1. Јачање финансијске подршке привреди и повећање конкурентности

Привредни субјекти јасно указују на потребу за већим обимом финансијских подстицаја, субвенција и програма који омогућавају инвестиције у модернизацију пословања, набавку савремене опреме и технолошко унапређење. Ове мере треба да допринесу смањењу трошкова пословања и унапређењу конкурентности локалне привреде.

2. Подстицање технолошког развоја, дигитализације и иновација

Један од кључних приоритета је подршка модернизацији производних и пословних процеса кроз дигитализацију, аутоматизацију и увођење нових технологија. Посебан значај има подршка развоју нових производа и услуга, као и унапређењу маркетинга, изласку на нова тржишта и интернационализацији пословања.

3. Развој људских ресурса и решавање недостатка радне снаге

Анкета показује да је неопходно систематски улагати у развој стручних, техничких и дигиталних вештина запослених. Поред тога, потребно је јачати знања у области управљања пословањем, финансија и правног оквира, као и развијати програме који подржавају извоз и међународно пословање.

4. Унапређење система образовања и дуалног образовања у складу са потребама привреде

Постоји изражена потреба за кадровима техничких профила, као и за практично оријентисаним занимањима. Због тога је важно јачати сарадњу између образовних институција и привреде, развијати дуалне образовне програме и омогућити различите нивое квалификација – од стручног оспособљавања до високог образовања.

5. Унапређење пословног окружења и административних процедура

Значајан број привредника указује на потребу упрошћавања административних поступака, унапређења комуникације са институцијама и боље координације институција. Ово подразумева модернизацију јавне управе и даљу дигитализацију услуга.

6. Јачање институционалне сарадње и информисаности привреде

Потребно је унапредити сарадњу привреде са институцијама које пружају подршку запошљавању, развоју предузетништва и инвестицијама, као и побољшати информисање о доступним програмима подршке, фондовима и јавним позивима.

7. Подршка расту, запошљавању и ширењу пословања локалне привреде

Све мере ПЛЕР-а треба да буду усмерене ка стварању услова за раст предузећа, повећање запослености, јачање извозних потенцијала и дугорочни развој локалне економије.

Укупни резултати анкете показују да привредни субјекти имају јасно дефинисане потребе које се пре свега односе на **финансијску подршку, технолошки развој, кадрове и унапређење пословног окружења**. Ови налази представљају важну основу за дефинисање приоритетних мера и програма у оквиру ПЛЕР-а за 2026. годину, са циљем јачања конкурентности и одрживог развоја локалне привреде.

5. АНАЛИЗА СТАЊА

5.1. Основни подаци о Граду Нишу

Град Ниш је један од најстаријих и највећих градова у Србији и представља административни, универзитетски, здравствени и привредни центар југоисточне Србије. На територији града, која обухвата око 596 km², живи приближно 250.000 становника. Због свог положаја на раскрсници најважнијих балканских и европских саобраћајних праваца, Ниш има значајну улогу у повезивању региона и развоју трговине и привреде.

Град је и значајан образовни центар, са Универзитетом у Нишу који обухвата 14 факултета, на којима студира више десетина хиљада студената из Србије и иностранства, што обезбеђује стабилну базу стручног кадра за развој привреде.

Привреду Ниша карактерише комбинација индустријске традиције и савремених инвестиција, уз развој електронске, машинске, текстилне и прерађивачке индустрије, као и све значајнији сектор информационих технологија и услуга. Међу већим послодавцима у граду су компаније из области електронске и аутомобилске индустрије, производње електро-компоненти и кабловских система, које послују у индустријским зонама Ниша и запошљавају значајан број радника.

Оваква привредна и институционална основа представља полазиште за даљу анализу економских кретања и развојних могућности Града Ниша.

5.2 Тренутно стање привреде града Ниша

Према подацима Агенције за привредне регистре, у Нишу је 2025. године пословало укупно 13.271 предузетник и 3.742 привредна друштва.

Табела активних привредних субјеката на територији града Ниша по градским општинама у периоду од 01.01.2025. до 02.02.2026. године.

Територија	Предузетници	Привредна друштва
Град Ниш + Општине	13,271	3,742
Град Ниш	0	122
Медијана	5,807	1,820
Палилула	2,941	723
Пантелеј	2,632	582
Црвени Крст	1,340	391
Нишка Бања	551	104

Извор података: Агенција за привредне регистре, за период од 01.01.2025. године-02.02.2026. године

Предност Ниш огледа се у континуираном настојању локалне заједнице да постојеће инфраструктурно опремљене гринфилд и браунфилд локације даље унапређује и проширује, као и да припрема нове просторе намењене будућим инвеститорима. Додатну снагу развоју даје дуга индустријска традиција града, која обезбеђује стручне и квалификоване људске ресурсе у областима индустријске производње. Као приоритетни сектори издвајају се прехранбена индустрија, информационе технологије, електро и машинска индустрија, логистика и рециклажа, која представља значајног добављача сировина за машинску и електро индустрију. Ови сектори имају највећи потенцијал за интензиван развој, генерисање високе додате вредности, раст извоза и привлачење нових инвестиција, као и капацитет да покрену одрживи раст привреде.

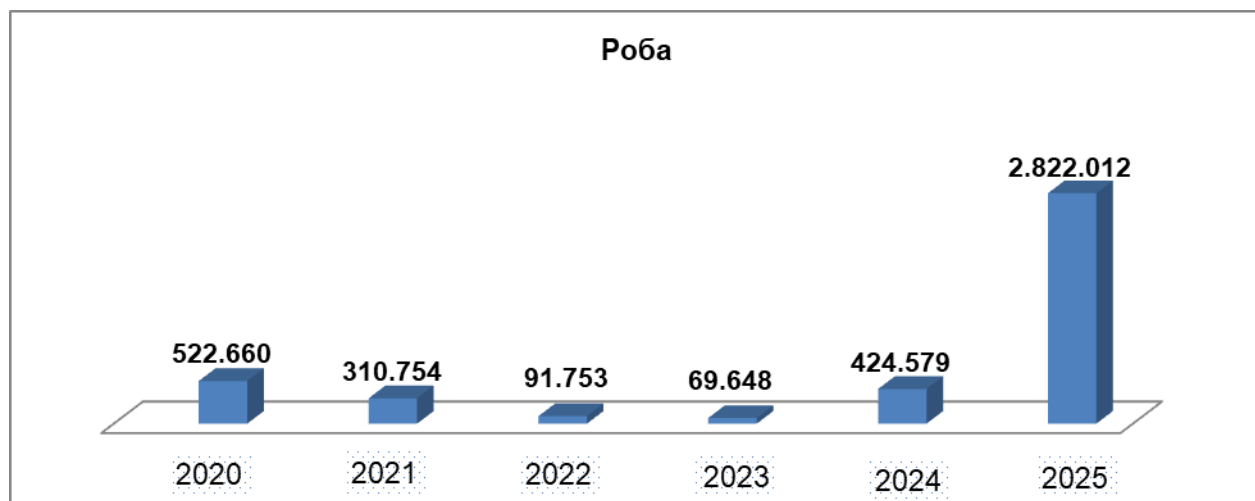
Спољнотрговинска размена у овом делу Србије у периоду од 2017. до 2025. године бележи континуирани раст, што указује на снажну извозну и увозну активност привреде нишког региона. Такав тренд упућује на јачање индустријског извоза, посебно у областима електронике, ауто-индустрије и ИТ услуга, као и на све већу интеграцију привреде у међународне ланце снабдевања.

Посебан значај за даљи економски развој има Аеродром „Константин Велики“, који се сврстава у групу европских аеродрома који испуњавају високе оперативне, организационе и безбедносне стандарде у ваздушном саобраћају. Нови терминал омогућава истовремени прихват до шест ваздухоплова, располаже са десет чекинг шалтера, четири канала за безбедносну контролу и осам пасошких шалтера. Обезбеђени капацитети стварају услове за повећање броја путника, проширење понуде авио-линија и додатно позиционирање Ниша као значајног саобраћајног и логистичког чворишта у региону.

Осим путничког, на аеродрому „Константин Велики“ успешно се одвија и карго саобраћај.

Извор података: <https://ini.aerodromisrbije.rs>

Извор података: <https://ini.aerodromisrbije.rs>

Ниш је у 2025. години посетило укупно 155.979 туриста. Од тог броја, 64.626 су домаћи гости, док је 91.353 гостију из иностранства. Укупно је остварено 328.450 ноћења.

Табела: ТУРИСТИЧКИ ПРОМЕТ У ГРАДУ НИШУ

	Туристи ¹⁾			Ноћења туриста ¹⁾			Просечан број ноћења туриста		
	∑	домаћи	страни	∑	домаћи	страни	∑	домаћи	страни
2021	69382	33673	35709	163053	98902	64151	2,4	2,9	1,8
2022	136230	61995	74235	277396	144212	133184	2,0	2,3	1,8
2023	156808	67700	89108	335350	156269	179081	2,1	2,3	2,0
2024	156520	63985	92535	346240	141647	204593	2,2	2,2	2,2
2025	155979	64626	91353	328450	145722	182728	2,1	2,3	2,0

1) Извор података: Републички завод за статистику Републике Србије, Статистика угоститељства и туризма, Саопштење УТ 10, од 30.01.2026.г

5.3. Стање на тржишту рада

1.1 Незапослена лица према трајању незапослености

Највеће учешће у регистрованој незапослености у Граду Нишу, према трајању незапослености имају лица:

Трајање незапослености	Број лица	Учешће у незапослености (%)
До 3 месеца	2.942	18,11
Од 3–6 месеци	1.663	10,24
Од 6–9 месеци	1.151	7,09
Од 9–12 месеци	1.082	6,66
Од 1–2 године	1.965	12,10
Од 2–3 године	1.206	7,42
Од 3–5 година	1.550	9,54
Од 5–8 година	1.379	8,49
Од 8–10 година	560	3,45
Преко 10 година	2.745	16,9

Укупан број незапослених лица на територији Града Ниша је 16.243, од којих више од 12 месеци (дуготрајна незапосленост) на посао чека 57,9% или 9.405 лица. Од тог броја 59,8% (5.594) чине жене. До 5 година на посао чека 11.559 лица (71,2%), а више од 5 година на евиденцији НСЗ налази се 4.684 лица (28,8%).

1.2 Незапослена лица према годинама старости

Највеће учешће у регистрованој незапослености у Граду Нишу, посматрано према годинама старости, су лица од:

Старосна група	Број лица	Учешће у незапослености (%)
15–19 година	389	2,39
20–24 године	994	6,12
25–29 година	1.349	8,31
30–34 године	1.502	9,25
35–39 година	1.760	10,84
40–44 године	1.842	11,34
45–49 година	2.000	12,31
50–54 године	2.007	12,36
55–59 година	2.181	13,43

У укупној регистрованој незапослености за Град Ниш учешће лица до 30 година је 2.732 лица или 16,8%, а старијих од 50 година је 6.407 лица или 39,4%.

1.3 Незапослена лица према квалификационој структури

Структура незапослених лица према квалификационој структури у Граду Нишу, на дан 31.12.2025.године.

Ниво квалификације	Број лица	Учешће (%)
Без квалификације	285	1,75
Ниво 1 – општа	2.238	13,77
Ниво 2 – стручна	125	0,76
Ниво 3 – стручна	3.383	20,82
Ниво 4 – општа	778	4,78
Ниво 4 – стручна	5.357	32,98
Ниво 5 – стручна	163	1,0
Ниво 6.1 – ОАС	237	1,45
Ниво 6.1 – ОСС	927	5,70
Ниво 6.2 – ОАС	944	5,81
Ниво 6.2 – ССС	55	0,33
Ниво 7.1 – МАС/ИАС	1.666	10,25
Ниво 7.1 – МСС	40	0,24

Ниво 7.2 – САС	27	0,16
Ниво 8.0 – ДАС	18	0,11

Град Ниш:

НКВ - 2.648 лица (16,3%);

ССС- 9.681 лица (59,6%);

ВСС - 3.914 лица (24,0%).

РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ у 2025.г. У ГРАДУ НИШУ ¹⁾ - годишњи просек -

	Укупно	Запослени у правним лицима (у радном односу и ван радног односа)	Предузетници, и запослени код њих и лица која самостално обављају делатност (у радном односу и ван радног односа)	Регистровани индивидуални пољопривредници
2025	90 065	71 462	18 564	40

Извор: Републички завод за статистику Републике Србије, Саопштење – Регистрована запосленост, 2025. од 30.01.2026.

Табела: СТРУКТУРА РЕГИСТРОВАНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ У ГРАДУ НИШУ

	Укупно	Запослени у правним лицима (у радном односу и ван радног односа)	Предузетници, и запослени код њих и лица која самостално обављају делатност (у радном односу и ван радног односа)	Регистровани индивидуални пољопривредници
2025	100,0	79,3	20,6	0,1

У наредној табели дат је приказ неких од већих послодаваца у Нишу.

Компанија	Број запослених
Niš-ekspres d.o.o.	822
FAZI	302
Put inžinjeri	220
Milk House d.o.o. Niš	225
INGSOFTWARE	153
LOVO PROMET d.o.o.	103
Jugo-impex d.o.o.	90
RAAVEX GROUP	47
PD NATALY DROGERIJA Niš	51
YURA Corporation	2700
Johnson Electric	1737
Philip Morris International	1400
Zumtobel ZG Lighting + Tridonic	1029
Aster Textile	460
Integrated Microelectronics	716
Shinwon-Yura Eltech	219
XingYu	468
Yusei	163
Palfinger	190
Ariston	49

Извод података компаније: Преглед запослености код највећих послодаваца у граду Нишу, јануар 2026. године

6. ОПИС ПРОГРАМА

Доношењу Програма локалног економског развоја града Ниша за 2026. годину претходи неколико битних корака: јавна расправа о Нацрту Програма локалног економског развоја града Ниша за 2026. годину, мишљење Привредно економског савета Града и Градске управе за финансије. По усвајању документа на седници Градског већа, Скупштина Града усваја Програм локалног економског развоја града Ниша за 2026. годину.

Овим Програмом, кроз мере подстицања конкурентности, подстицања запошљавања и привлачења инвестиција, биће додељена средства у складу са Законом о контроли државне помоћи ("Службени гласник РС", бр. 73/2019). Свака додела државне помоћи биће пријављена у регистар државне помоћи, што је обавеза прописана чланом 48. Закона о контроли државне помоћи. За мере за које се додељује помоћ мале вредности (*de minimis* помоћ), биће примењивана Уредба о правилима за доделу државне помоћи ("Службени гласник РС", бр.13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013, 119/2014, 23/2021 – др.уредбе, 62/2021 - др.уредбе и 99/2021 - др.уредбе).

7. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА НИША ЗА 2026. ГОДИНУ

Општи циљ Програма - подршка економском развоју града Ниша кроз стварање повољног пословног окружења које омогућава раст привреде, отварање нових радних места, иновације и привлачење инвестиција.								
7.1 Специфични циљеви Програма								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Јачање конкурентности нишке привреде	Стварање услова за оснивање нових предузећа и проширење капацитета постојећих	Позиционирање Ниша као стартап дестинације базиране на иновацијама	Креирање механизма за умрежавање пословног сектора са научно-истраживачким институцијама	Подршка женском предузетништву	Подршка развоју технолошких паркова, coworking простора, хабова и инкубатора	Повећање запослености кроз унапређење пословања и стицање практичних знања и вештина	Привлачење инвестиција	Јачање иницијатива територијалног маркетинга
Специфични циљ:	1. Јачање конкурентности нишке привреде							
Циљна група	Основне карактеристике групе:		Потребе групе:		Зашто је ова група важна:		Бенефити за Град Ниш од циљних група	
1.1. Микро, мала и средња предузећа и предузетници (ММСПП)	<ul style="list-style-type: none"> Ограничени ресурси за раст и иновације Потреба за модернизацијом пословања 		<ul style="list-style-type: none"> Дигитализација и технолошко унапређење Развој нових производа и приступ тржишту 		<ul style="list-style-type: none"> Носиоци запошљавања и локалне економије 		<ul style="list-style-type: none"> Раст привреде, нова радна места, већи буџетски приходи 	
1.2. Зреле фирме (6–10 година пословања)	<ul style="list-style-type: none"> Стабилно пословање, изазови даљег раста 		<ul style="list-style-type: none"> Модернизација и ширење тржишта 		<ul style="list-style-type: none"> Стабилност економије и менторство мањим фирмама 		<ul style="list-style-type: none"> Нове инвестиције и већа конкурентност града 	
1.3. Потенцијални стартапови и иновативни предузетници	<ul style="list-style-type: none"> Иновативни, али ограничени ресурси 		<ul style="list-style-type: none"> Финансије, менторство и приступ тржишту 		<ul style="list-style-type: none"> Уносе иновације и нове технологије 		<ul style="list-style-type: none"> Развој нових индустрија и привредна динамика 	
Специфични циљ:	2. Стварање услова за оснивање нових предузећа и проширење капацитета постојећих							
Циљна група	Основне карактеристике групе:		Потребе групе:		Зашто је ова група важна:		Бенефити за Град Ниш од циљних група	
2.1. Потенцијални предузетници и незапослена лица	<ul style="list-style-type: none"> Пословне идеје, ограничен капитал 		<ul style="list-style-type: none"> Обуке, финансијска и менторска подршка 		<ul style="list-style-type: none"> Нови бизниси и самозапошљавање 		<ul style="list-style-type: none"> Смањење незапослености и раст економије 	
2.2. Новоосновани предузетници и микро предузећа (до 3 године пословања)	<ul style="list-style-type: none"> Рана фаза пословања 		<ul style="list-style-type: none"> Опрема и пословна подршка 		<ul style="list-style-type: none"> Повећање стопе опстанка фирми 		<ul style="list-style-type: none"> Стабилна локална привреда 	
2.3. Микро и мала предузећа у фази раста	<ul style="list-style-type: none"> Постојеће тржиште, ограничени капацитети 		<ul style="list-style-type: none"> Инвестиције и нова радна снага 		<ul style="list-style-type: none"> Брз економски раст 		<ul style="list-style-type: none"> Запошљавање и већи приходи 	
2.4. Породична предузећа и традиционалне делатности	<ul style="list-style-type: none"> Традиционалне делатности 		<ul style="list-style-type: none"> Модернизација и брендирање 		<ul style="list-style-type: none"> Локална стабилност и идентитет 		<ul style="list-style-type: none"> Очување заната и економске разноврсности 	
2.5. Домаћи и страни инвеститори (уз услов локалне регистрације)	<ul style="list-style-type: none"> Потенцијал за већа улагања 		<ul style="list-style-type: none"> Јасне процедуре и информације 		<ul style="list-style-type: none"> Запошљавање и технолошки развој 		<ul style="list-style-type: none"> Нове инвестиције и развој индустрије 	
Специфични циљ:	3. Позиционирање Ниша као стартап дестинације базиране на иновацијама							
Циљна група	Основне карактеристике групе:		Потребе групе:		Зашто је ова група важна:		Бенефити за Град Ниш од циљних група	
3.1. Стартап тимови и оснивачи у раној фази	<ul style="list-style-type: none"> Иновативни, рана фаза 		<ul style="list-style-type: none"> Финансије и менторство 		<ul style="list-style-type: none"> Нове компаније 		<ul style="list-style-type: none"> Радна места и технолошки развој 	
3.2. Студенти, млади стручњаци и истраживачи	<ul style="list-style-type: none"> Знање, мало пословног искуства 		<ul style="list-style-type: none"> Обуке и повезивање 		<ul style="list-style-type: none"> База будућих стартапова 		<ul style="list-style-type: none"> Задржавање младих 	
3.3. Мала и средња	<ul style="list-style-type: none"> Потенцијал за иновације 		<ul style="list-style-type: none"> Истраживање, развој и сарадња 		<ul style="list-style-type: none"> Бржа примена технологија 		<ul style="list-style-type: none"> Јачање конкурентности 	

предузећа и предузетници и ИТ компаније са иновационим потенцијалом				
3.4. Инвеститори, инкубатори и организације подршке	<ul style="list-style-type: none"> Финансије и развијене пословне мреже 	<ul style="list-style-type: none"> Квалитетни пројекти 	<ul style="list-style-type: none"> Развој екосистема 	<ul style="list-style-type: none"> Већа видљивост и инвестиције
Специфични циљ:	4. Креирање механизма за умрежавање пословног сектора са научно-истраживачким институцијама			
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:	Зашто је ова група важна:	Бенефити за Град Ниш од циљних група
4.1. Мала и средња предузећа (МСП) и велике компаније	<ul style="list-style-type: none"> Тржишно искуство 	<ul style="list-style-type: none"> Истраживање, развој и експертиза 	<ul style="list-style-type: none"> Примена знања 	<ul style="list-style-type: none"> Иновације и раст продуктивности
4.2. Универзитети, факултети и научно-истраживачке институције	<ul style="list-style-type: none"> Истраживачки потенцијал 	<ul style="list-style-type: none"> Комерцијализација 	<ul style="list-style-type: none"> Нове технологије 	<ul style="list-style-type: none"> Развој иновационог центра
4.3. Студенти, докторанди и млади истраживачи	<ul style="list-style-type: none"> Савремена знања 	<ul style="list-style-type: none"> Практично искуство 	<ul style="list-style-type: none"> Будућа радна снага 	<ul style="list-style-type: none"> Задржавање кадрова
4.4. Организације подршке иновацијама и развоју	<ul style="list-style-type: none"> Умрежавање актера 	<ul style="list-style-type: none"> Подршка и финансије 	<ul style="list-style-type: none"> Повезивање система 	<ul style="list-style-type: none"> Јачи иновациони екосистем
Специфични циљ:	5. Подршка женском предузетништву			
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:	Зашто је ова група важна:	Бенефити за Град Ниш од циљних група
5.1. Жене – потенцијалне предузетнице (незапослене, почетнице)	<ul style="list-style-type: none"> Пословне идеје, али ограничен капитал и искуство Често први улазак у предузетништво 	<ul style="list-style-type: none"> Почетна финансијска подршка Обуке и менторство 	<ul style="list-style-type: none"> Нови бизниси и самозапошљавање 	<ul style="list-style-type: none"> Смањење незапослености и већа економска активност жена
5.2. Жене власнице новооснованих бизниса (до 3 године)	<ul style="list-style-type: none"> Рана фаза развоја Ограничени ресурси и тржишна позиција 	<ul style="list-style-type: none"> Подршка за стабилизацију пословања Маркетинг и управљачке вештине 	<ul style="list-style-type: none"> Повећање стопе опстанка женских бизниса 	<ul style="list-style-type: none"> Одржива локална привреда и нова радна места
5.3. Жене предузетнице у фази раста	<ul style="list-style-type: none"> Постојеће тржиште и искуство Потреба за ширењем капацитета 	<ul style="list-style-type: none"> Инвестиције у опрему и запошљавање Подршка у дигитализацији и извозу 	<ul style="list-style-type: none"> Брзо генеришу економски раст 	<ul style="list-style-type: none"> Повећање прихода и конкурентности локалне економије
5.4. Жене у традиционалним и услужним делатностима	<ul style="list-style-type: none"> Мали породични бизниси и занати Локално оријентисано пословање 	<ul style="list-style-type: none"> Модернизација и брендирање Пристап тржиштима и дигиталним каналима 	<ul style="list-style-type: none"> Очување локалних услуга и заната 	<ul style="list-style-type: none"> Економска разноврсност и развој локалне заједнице
5.5. Мреже, удружења и организације подршке женском предузетништву	<ul style="list-style-type: none"> Умрежавање и едукација предузетница Саветодавна и менторска улога 	<ul style="list-style-type: none"> Подршка програмима обуке и умрежавања Сарадња са институцијама 	<ul style="list-style-type: none"> Јачају предузетничке капацитете жена 	<ul style="list-style-type: none"> Развој предузетничке културе и већа укљученост жена у економију
Специфични циљ:	6. Подршка развоју технолошких паркова, coworking простора, хабова и инкубатора			
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:	Зашто је ова група важна:	Бенефити за Град Ниш од циљних група
6.1. Технолошки паркови и инкубатори	<ul style="list-style-type: none"> Развијена инфраструктура за стартапове и ИТ компаније Организовани за подршку иновацијама 	<ul style="list-style-type: none"> Финансијска подршка за одржавање и модернизацију Промоција и повезивање са привредом 	<ul style="list-style-type: none"> Центри за развој иновација и нових технологија 	<ul style="list-style-type: none"> Јачање локалног иновационог екосистема Привлачење стартапова, инвеститора и талената
6.2. Coworking простори и хабови	<ul style="list-style-type: none"> Флексибилни радни простори за младе предузетнике Места за умрежавање и сарадњу 	<ul style="list-style-type: none"> Подршка инфраструктуром и програмима Партнерства са индустријом и академијом 	<ul style="list-style-type: none"> Омогућавају раст стартапова и младе иновативне заједнице 	<ul style="list-style-type: none"> Стварање нових радних места и динамичније предузетничко окружење
6.3. Стартап и иновативне компаније	<ul style="list-style-type: none"> Мала предузећа са високим потенцијалом за раст Зависни од подршке у инфраструктури и менторству 	<ul style="list-style-type: none"> Пристап простору, техничким ресурсима и менторима Повезивање са инвеститорима и академском заједницом 	<ul style="list-style-type: none"> Генеришу иновације и нове пословне моделе 	<ul style="list-style-type: none"> Привлачење инвестиција, технолошки развој и повећање конкурентности локалне економије
6.4. Организације за подршку развоју (акселератори, кластери, удружења)	<ul style="list-style-type: none"> Саветодавне, мрежне и финансијске услуге за стартап екосистем Умрежавање локалних и међународних партнера 	<ul style="list-style-type: none"> Подршка програмима, финансирање и промоција Интеграција са локалном привредом и академијом 	<ul style="list-style-type: none"> Олакшавају развој стартап екосистема и иновација 	<ul style="list-style-type: none"> Јачање привредне динамике, видљивост града и одржив развој стартап заједнице
Специфични циљ:	7. Повећање запослености кроз унапређење пословања и стицање практичних знања и вештина			
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:	Зашто је ова група важна:	Бенефити за Град Ниш од циљних група
7.1. Незапослена лица и лица у ризику од незапослености	<ul style="list-style-type: none"> Лица без радног искуства или дугорочно незапослена Млади, жене и особе са ограниченим приликом за рад 	<ul style="list-style-type: none"> Обуке за стручне и практичне вештине Подршка у тражењу посла и припрема за радно окружење 	<ul style="list-style-type: none"> Потенцијални запослени који могу одмах допринети локалној привреди 	<ul style="list-style-type: none"> Смањење незапослености и активирање људских ресурса
7.2. Запослени у ММСП и другим предузећима	<ul style="list-style-type: none"> Ограничено знање у модерним пословним процесима Потреба за усавршавањем 	<ul style="list-style-type: none"> Обуке за дигитализацију, менаџмент, маркетинг и нове технологије Практична знања која директно унапређују продуктивност 	<ul style="list-style-type: none"> Кључ за побољшање конкурентности локалних компанија 	<ul style="list-style-type: none"> Повећање продуктивности, нова радна места и боље плате
7.3. Млади стручњаци и студенти	<ul style="list-style-type: none"> Теоретско знање, мало практичног искуства Потенцијал за дугорочну запосленост 	<ul style="list-style-type: none"> Практичне обуке и стажирања Повезивање са компанијама 	<ul style="list-style-type: none"> База будуће квалификоване радне снаге 	<ul style="list-style-type: none"> Задржавање младих кадрова и раст иновационог потенцијала
7.4. Предузетници и власници ММСП	<ul style="list-style-type: none"> Потреба за унапређењем процеса и знања за запослене Фокус на развој и раст 	<ul style="list-style-type: none"> Саветодавне услуге, обуке за менаџмент и запослене Подршка у унапређењу организације и 	<ul style="list-style-type: none"> Утичу на стварање и одржавање радних места 	<ul style="list-style-type: none"> Отварање нових радних места, стабилнија запосленост и раст

		продуктивности		локалне привреде
Специфични циљ:				
8. Привлачење инвестиција				
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:		Зашто је ова група важна:
Бенефити за Град Ниш од циљних група				
8.1. Домаћи инвеститори	<ul style="list-style-type: none"> Постојећи предузетници и компаније са могућношћу ширења Потражња за новим пословним приликама 	<ul style="list-style-type: none"> Јасне и транспарентне процедуре Информације о подстицајима и расположивим ресурсима 	<ul style="list-style-type: none"> Доносе капитал и запошљавање у локалну економију 	<ul style="list-style-type: none"> Раст инвестиција и нова радна места Јачање привредне структуре
8.2. Страни инвеститори	<ul style="list-style-type: none"> Потенцијал за велика улагања у различите секторе Траже сигурно пословно окружење 	<ul style="list-style-type: none"> Локални административни оквир и правна сигурност Подршка за инфраструктуру и кадрове 	<ul style="list-style-type: none"> Доносе капитал, технологију и знање из иностранства 	<ul style="list-style-type: none"> Модернизација привреде и повећање конкурентности Повећање буџетских прихода и пореске основе
8.3. Инвеститорске мреже, фондови и акцелератори	<ul style="list-style-type: none"> Финансијски и мрежни ресурси за подршку инвестицијама Специјализовани за стартап и технолошке пројект 	<ul style="list-style-type: none"> Квалитетни пројекти и сигурност улагања Сарадња са локалним властима и компанијама 	<ul style="list-style-type: none"> Омогућавају стабилан прилив инвестиција и подршку развоју екосистем 	<ul style="list-style-type: none"> Привлачење страних и домаћих инвестиција Подстицање развоја нових индустрија и високотехнолошких сектора
Специфични циљ:				
9. Јачање иницијатива територијалног маркетинга				
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:		Зашто је ова група важна:
Бенефити за Град Ниш од циљних група				
9.1. Локална самоуправа и јавне институције	<ul style="list-style-type: none"> Одговорни за развој и промоцију града Организовани за стратегијски маркетинг 	<ul style="list-style-type: none"> Планирање, инструменти и ресурси за промоцију Подршка у координацији са приватним сектором 	<ul style="list-style-type: none"> Кључни за позиционирање Ниша на регионалном и националном нивоу 	<ul style="list-style-type: none"> Јачање имица града и привлачење инвестиција, туриста и нових становника
9.2. Привредни субјекти и туристичке организације	<ul style="list-style-type: none"> Локалне компаније и туристички актери Зависни од видљивости града и маркетиншких активности 	<ul style="list-style-type: none"> Подршка у брендирању и промоцији својих услуга Повезивање са маркетиншким кампањама града 	<ul style="list-style-type: none"> Промовишу Ниш кроз своје услуге и производе 	<ul style="list-style-type: none"> Повећање туристичког и пословног промета Раст локалне економије и препознатљивости града
9.3. Медији, маркетиншке агенције и креативне организације	<ul style="list-style-type: none"> Специјализовани за комуникацију и промоцију Искуство у дигиталним и традиционалним каналима 	<ul style="list-style-type: none"> Партнерства са градом и локалним компанијама Квалитетни маркетиншки садржаји 	<ul style="list-style-type: none"> Омогућавају ефикасну комуникацију и брендирање града 	<ul style="list-style-type: none"> Већа видљивост Ниша на тржишту и боља репутација
9.4. Грађани и локална заједница	<ul style="list-style-type: none"> Активни учесници локалне економије и промоције града Креативни и мотивацијом оријентисани 	<ul style="list-style-type: none"> Укљученост у локалне пројекте и активности промоције Подршка за иницијативе заједнице 	<ul style="list-style-type: none"> Носиоци аутентичности и локалног идентитета 	<ul style="list-style-type: none"> Јачање локалног идентитета и културе, боље прихватање маркетиншких иницијатива

Циљне групе обухватају микро, мала и средња предузећа, кластере, стартап тимове, потенцијалне и новоосноване предузетнике, зреле фирме, жене предузетнице, ИТ и иновационе компаније, технолошке паркове, хабове и coworking просторе, као и институције као што су универзитети, научно-истраживачке организације, мреже подршке и локална самоуправа. Укључени су и домаћи и страни инвеститори, медији, креативне организације, као и незапослена лица и млади стручњаци.

Основне карактеристике:

- Различити нивои пословног искуства и зрелости, од идејних стартапова до зрелих фирми
- Висок иновациони потенцијал код стартапа и ИТ компанија
- Потенцијал за самозапошљавање и покретање нових привредних субјеката
- Потреба за практичним знањем, менторством, финансијском подршком и инфраструктуром

Потребе група:

- Обуке, менторство и стручна подршка
- Финансијски подстицаји и приступ инструментима развоја
- Приступ мрежама, партнерима и тржишту

- Подршка у модернизацији, дигитализацији и иновацијама

Зашто су важне:

- Генеришу нове радне и квалитетне позиције
- Уносе иновације, технологије и знање у локалну привреду
- Јачају конкурентност и отпорност локалне економије
- Омогућавају задржавање младих и квалификованих кадрова

Бенефити за Град Ниш:

- Повећање броја привредних субјеката и раст локалне економије
- Отварање нових радних места и смањење незапослености
- Привлачење домаћих и страних инвестиција
- Јачање иновационог и предузетничког екосистема
- Развој високотехнолошких и извозно оријентисаних индустрија
- Побољшање имица и препознатљивости града на регионалном и националном нивоу
- Унапређење сарадње између привреде, науке и јавног сектора
- Стварање предуслова за дугорочан и одржив локални економски развој

8. НАЧИН ДОНОШЕЊА И СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА

8.1. Припрема

Сагласно Одлуци о градским управама Града Ниша од 28.11.2024. године („Службени лист Града Ниша“, бр. 134/24, 47/25 и 105/25), у члану 34. предвиђено је да се оснива **Градска управа за локални економски развој и инвестиције** ради припреме и спровођења Програма локалног економског развоја Града Ниша.

Делокруг рада Управе обухвата, између осталог:

- припрему и спровођење мера за подстицање конкурентности локалне самоуправе;
- иницирање, праћење и управљање инструментима локалне развојне политике;
- пружање стручне подршке инвеститорима у процесу реализације улагања;
- израду и спровођење одлука о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у области привлачења инвестиција.

На основу покренуте иницијативе и дефинисаног методолошког приступа, узимајући у обзир законске обавезе и надлежности, стратешки оквир и анализу стања привреде, као и резултате јавне расправе о предлогу Програма, **Градска управа за локални економски развој и инвестиције**, уз учешће Привредно-економског савета, надлежних градских управа и осталих релевантних актера, израђује **предлог Програма локалног економског развоја града Ниша за 2026. годину**.

Предлог Програма доставља се **Градском већу**, које га упућује **Скупштини Града Ниша**. Програм разматра и доноси **Скупштина Града Ниша**.

8.2. Спровођење

Надлежна за спровођење Програма је Градска управа за локални економски развој и инвестиције.

За реализацију **мера подстицања конкурентности** које укључују доделу субвенција приватним предузећима, ближе описаних у поглављу девет, надлежна је **Градска управа за локални економски развој и инвестиције**. Финансирање ових мера биће обезбеђено кроз расписивање **јавних позива**, а о пријавама ће одлучивати једна или више **Комисија за доделу финансијских средстава**, које формира **Градonaчелник Града Ниша**. На њихов предлог, **Градonaчелник доноси Решења о додели финансијских средстава**. За спровођење осталих мера надлежне су и остале градске управе, Национална служба за запошљавање,

градска јавно-комунална и јавна предузећа, Научно-технолошки парк Ниш и Регионална развојна агенција Југ.

Све активности спроводе се у складу са надлежностима дефинисаним општим актима Града и посебним решењима **Градског већа о приступању реализацији конкретних пројеката**.

9. МЕРЕ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА НИША ЗА 2026. ГОДИНУ

9.1. Подстицање конкурентности локалне самоуправе

Руководећи се општим циљем и утврђеним специфичним циљевима Програма локалног економског развоја града Ниша за 2026. годину, дефинисане су:

1. Мере усмерене ка подстицању конкурентности
2. Мере чији је циљ подстицање запошљавања
3. Мере за привлачење инвестиција

9.1.1. Мере подстицања конкурентности микро, малих и средњих предузећа и предузетника у виду помоћи мале вредности

Ослушкујући потребе привреде Ниша, али и на основу досадашњег искуства и сарадње са привредним субјектима са територије града Ниша, Градска управа за локални економски развој и инвестиције припремила је следеће мере:

9.1.1.1. СУБВЕНЦИЈЕ ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ, МАШИНА, ДЕЛОВА ЗА МАШИНЕ И СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИХ АЛАТА

Корисници подстицајних средстава су микро, мала и средња предузећа и предузетници, који нису у тешкоћама, регистровани су на територији града Ниша и послују минимум годину дана. По посебним критеријумима, средства се додељују и привредним субјектима/стартаповима који користе услуге НТП-а Ниш и свих осталих coworking простора са територије града Ниша.

Мера се реализује као помоћ мале вредности (*de minimis* помоћ), привредним субјектима за тачно одређене намене кроз јавни позив који расписује Град Ниш, Градска управа за локални економски развој и инвестиције. Јавним позивом ће се детаљно утврдити услови и начин избора корисника средстава.

Привредни субјект може поднети само јадан захтев за доделу бесповратних средстава у оквиру јавног позива.

Предност ће имати фирме које нису користиле мере помоћи мале вредности (*de minimis*) преко Програма локалног економског развоја у ранијим годинама, фирме које се баве циркуларном економијом, енергетском

ефикасношћу, зеленом економијом, фирме чији су власници жене, млади до 35 година старости, фирме и предузетници који су користили средства Националне службе за запошљавање за меру Субвенција за samozapošljavanje и регистроване су минимум годину дана.

Мера ће се реализовати за следеће намене:

- набавку нове и/или половне опреме, машина, делова за машине и специјализованих алата, при чему половна опрема, машине, делови за машине, и специјализовани алати не могу бити старији од три године. Услов је да директно утичу на развој основне делатности којом се пословни субјекат бави.

Максимални износ додељених бесповратних средстава је 1.000.000,00 динара без ПДВ-а, односно до 50% оправданих трошкова без ПДВ-а., по привредном субјекту у зависности од намене.

9.1.1.2. СУБВЕНЦИЈЕ ЗА НАБАВКУ ВОЗИЛА

Субвенције се додељују микро, малим и средњим привредним субјектима за суфинансирање набавке нових или половних возила која су непосредно у функцији обављања регистроване делатности.

Возило мора представљати основно средство рада и бити евидентирано у пословним књигама корисника.

Субвенционисаће се куповина следећих возила:

- теретна возила категорије N1 и N2,
- доставна и сервисна возила,
- специјализована возила неопходна за обављање делатности (хладњаче, занатска возила, теренска возила за грађевинске радове и сл.).

Није прихватљива куповина следећих категорија возила:

- путничка возила категорије M1,
- возила више класе, SUV и кросовер возила,
- возила намењена претежно личној употреби.

Корисник субвенције је у обавези да возило задржи у власништву најмање 3 године од дана закључења уговора, возило користи искључиво у пословне сврхе, не отуђи, не изда у закуп нити уступи возило трећем лицу у наведеном периоду.

У случају ненаменског коришћења, корисник је дужан да врати целокупан износ субвенције са законском затезном каматом.

Субвенција се одобрава у износу до 50% вредности возила без ПДВ-а, а највише до 1.000.000,00 динара.

Кроз ове две мере биће подржано најмање 25 микро, малих, средњих предузећа и предузетника са територије града Ниша.

За доделу бесповратних средстава ММСПП за набавку опреме, машина, делова за машине, специјализованих алата и возила опредељено је укупно 25.000.000, 00 динара.

9.1.1.3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ РАЗВОЈА СТАРТАП ТИМОВА У РАНОЈ ФАЗИ У САРАДЊИ СА НАУЧНО-ТЕХНОЛОШКИМ ПАРКОМ НИШ – „ЛАУНЧЕР“

Акцелератор програм „Лаунчер“ - системска мера подршке стартап тимовима у раној фази развоја и један од кључних механизма за јачање иновативног предузетништва и развој стартап екосистема.

Програм је у претходним циклусима реализовао Научно-технолошки парк Ниш у сарадњи са релевантним институционалним, академским и привредним партнерима, а у 2025. години финансијску подршку пружио је и Град Ниш, као и компанија Фази.

Оваква сарадња обезбедила је висок ниво стручности програма, приступ менторској и експертској подршци, као и повезивање стартап тимова са академском заједницом, индустријом и потенцијалним инвеститорима. „Лаунчер“ је, такође, део ширег националног оквира за дигиталне иновације и представља сервисну линију за дигиталне иновације пројекат *“Serbian European Digital Innovation Hub on AI – S4AI_HUB”* који је суфинансиран од стране Европске уније а којим координира Научно-технолошки парк Ниш. Учесници програма стичу ексклузиван приступ знању, алатима и мрежи партнера у области дигиталне трансформације и вештачке интелигенције.

Основни циљ мере јесте идентификација и убрзани развој перспективних стартап тимова, подршка у развоју и валидацији иновативних производа и пословних модела, као и припрема за излазак на тржиште и привлачење инвестиција. Програм је конципиран као интегрисани модел подршке који обједињује едукативни део и стручну менторску подршку, при чему учесници стечена знања непосредно примењују кроз практичан рад на развоју сопствених решења. Кроз структурисан рад са менторима и експертима, тимови паралелно унапређују своје производе и пословне моделе, пролазе процес валидације и припреме за тржишни наступ.

У 2026. години реализацију програма „Лаунчер“ спровешће у партнерству Град Ниш и Научно – технолошки парк Ниш, а за ове намене опредељено је **10.600.000,00 динара**. Учешће Научно-технолошког парка Ниш је **3.600.000 динара**, намењених ангажовању предавача и ментора, раду стручне Комисије, маркетиншким

активностима, као и организационој и логистичкој подршци спровођењу програма. Град Ниш ће за реализацију овог програма обезбедити **7.000.000,00 динара** и то тако што ће финансијски подржати пет одабраних стартап тимова грантом у износу од **1.400.000 динара по тиму**. Од тог износа, до 1.200.000,00 динара биће усмерено на даљи развој иновативног технолошког решења, док ће до 200.000,00 динара бити намењено финансирању наступа стартап тимова на међународним сајмовима и конференцијама из релевантних области, у циљу интернационализације пословања и повезивања са потенцијалним партнерима и инвеститорима.

За реализацију свих програмских активности биће задужен Научно-технолошки парк Ниш, што подразумева исплату одобрених средстава стартап тимовима и контролу њиховог наменског коришћења, при чему ће наведене послове реализовати без накнаде за ангажовање сопствених људских ресурса, а извештаје о наменском трошењу средстава доставити Градској управи за локални економски развој и инвестиције. Међусобна права и обавезе биће уређени закључењем посебног уговора између Града Ниша и Научно-технолошког парка Ниш.

9.1.1.4. ПРОГРАМ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ СТАРТАПА, КЛАСТЕРА И ИНОВАЦИОНИХ КОМПАНИЈА

За ове намене опредељено је **2.000.000,00 динара, максимално до 200.000,00 динара без ПДВ-а по стартапу, кластеру, односно иновационој компанији** за учешће на водећим међународним конференцијама и сајмовима, као што су *Web Summit, GITEX Global, How to Web Conference* и други сродни догађаји од посебног значаја за стартапе.

То значи да ће Град Ниш директно подржати најмање 10 стартапа, кластера, односно иновационих компанија које ће се за средства јављати на јавном позиву Града Ниша којим ће се ближе уредити услови и критеријуми за доделу средстава.

На овај начин обезбедиће се системска и организована подршка наступу домаћих иновационих тимова на глобалној сцени и њиховом повезивању са међународним партнерима и инвеститорима.

За реализацију ове мере задужени су Градска управа за локални економски развој и инвестиције и Научно-технолошки парк Ниш који ће координисати њихово учешће на конференцијама и сајмовима. Научно-технолошки парк Ниш биће задужен за припрему стартапа, кластера и иновационих компанија којима су додељена средства за наступе на конференцијама и сајмовима. НТП ће наведене активности реализовати без накнаде за

ангажовање сопствених људских ресурса неопходних за спровођење мере, односно без додатних трошкова по основу учешћа у организацији и реализацији програмских активности.

Средства се могу користити за:

1. Интернационализацију пословања

- Организацију наступа на сајмовима и конференцијама (путни трошкови, трошкови смештаја, израда и штампа промотивног материјала, котизација за учешће)
- Неће се финансирати трошкови дневница за учеснике, куповина опреме, плате запослених, репрезентација и текуће пословање

Средства се додељују путем јавног позива који расписује Град Ниш преко надлежне Градске управе за локални економски развој и инвестиције. Јавним позивом ближе се уређују услови учешћа, неопходна документација за аплицирање, критеријуми и др. Прихватљиви су трошкови настали након подношења пријаве, као и трошкови настали у текућој години.

9.1.1.5. ПРОГРАМ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ, СЕРТИФИКАЦИЈЕ И РЕСЕРТИФИКАЦИЈЕ ММСПП

Мера се реализује у циљу подршке развоју конкурентности микро, малих и средњих привредних субјеката и предузетника кроз увођење и одржавање стандарда квалитета, као и кроз подстицање интернационализације пословања и приступа новим тржиштима. Подршка је усмерена на привредне субјекте који желе да унапреде своје пословање увођењем стандарда, ресертификацијом постојећих сертификата или учешћем на специјализованим привредним сајмовима у земљи и иностранству. Реализацијом ових мера биће подржано најмање 10 микро, малих и средњих предузећа и предузетника.

Средства се могу користити за:

1. Сертификацију и ресертификацију

- увођење стандарда квалитета и система управљања (ISO 9001, ISO 14001, ISO 22000, HACCP, ISO 45001, ISO 27001 и други релевантни стандарди)
 - ресертификацију постојећих стандарда
- ##### **2. Интернационализацију пословања**
- закуп изложбеног простора на сајмовима у земљи и иностранству
 - израда и штампа промотивног материјала за наступ на сајмовима

- трошкови котизације за учешће на сајмовима
- трошкови превоза изложбеног материјала
- трошкови уређења штанда

Средства се додељују као помоћ мале вредности (*de minimis*), у максималном износу до 300.000,00 динара без ПДВ-а по привредном субјекту.

Средства се додељују путем јавног позива који расписује Град Ниш преко надлежне Градске управе за локални економски развој и инвестиције. Исплата се врши по принципу рефундације оправданих трошкова. Јавним позивом ближе се уређују услови учешћа, неопходна документација за аплицирање, критеријуми и др.

Један привредни субјект може конкурисати:

- за сертификацију или ресертификацију
- за наступ на сајму
- или за обе активности у оквиру максималног износа

Прихватљиви су трошкови настали након подношења пријаве, као и трошкови настали у текућој години, документовани рачунима и плаћени преко пословног рачуна о чему постоје изводи из банке.

Средства се не могу користити за:

- куповину опреме
- плате запослених
- трошкове службених путовања (смештај и дневнице)
- репрезентацију
- текуће пословање

За ову меру опредељено је укупно **3.000.000,00** динара.

9.1.1.6. ПРОГРАМ ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ – ДИГИТАЛНИ ВАУЧЕР

На основу анализе резултата процене дигиталне зрелости микро, малих и средњих предузећа у Србији, која је спроведена у оквиру пројекта "*Serbian European Digital Innovation Hub on AI – S4AI_HUB*", закључено је да компаније поседују основну дигиталну инфраструктуру, стабилне оперативне процесе и спремност запослених за унапређење пословања, али да је дигитализација и даље фрагментарна и недовољно стратешки интегрисана. Укупни ниво зрелости креће се у распону од приближно 35–45%, што указује да је неопходно унапређење пословних процеса, увођење савремених дигиталних алата и технолошких решења, као и системска модернизација начина пословања. Кључни потенцијал за напредак лежи у формализацији дигиталне стратегије, бољем повезивању и интеграцији пословних система, ефикаснијем коришћењу података и увођењу аутоматизације процеса, уз постепену примену

савремених технологија. Оваквим приступом компаније могу значајно повећати ефикасност, продуктивност и конкурентност и поставити темеље за одржив и скалабилан развој.

Циљ ове мере Града Ниша је да, осим подстицања конкурентности локалне привреде, укаже и на значај неопходности дигиталне трансформације привреде, како технолошких компанија, тако и компанија из традиционалне индустрије.

Мера ће се реализовати кроз директну подршку компанијама које имају потребу за дигитализацијом ради повећања ефикасности и тржишне конкурентности. Подршка ће бити обезбеђена доделом дигиталних ваучера за најмање 8 привредних субјеката, на основу предложених пројеката дигиталне трансформације, у максималном износу **до 50% укупне вредности пројекта, односно до 2.500.000,00 динара по привредном субјекту.**

За реализацију наведене мере предвиђен је укупан буџет од **20.000.000,00 динара.**

Услов за одобравање и реализацију дигиталног ваучера је да и компанија – подносилац пројекта и пружалац услуге буду регистровани на територији Града Ниша, чиме се додатно подстиче развој локалног пословног екосистема.

Пројекти дигиталне трансформације могу обухватати:

- имплементацију постојећих решења,
- развој и имплементацију наменских, односно персонализованих решења,
- увођење нових технолошких решења од стране пружаоца услуга

Услови конкурисања, као и критеријуми за одобравање средстава намењених дигиталној трансформацији биће детаљно дефинисани Јавним позивом који ће расписати Град Ниш. Мера се спроводи у сарадњи са Научно-технолошким парком Ниш.

9.1.1.7. МЕРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ДОСТУПНОСТИ ФИНАНСИРАЊА ММСПП

Један од приоритетних циљева локалног економског развоја јесте пружање могућности привредним субјектима да остваре развој и раст постојећег посла кроз обезбеђивање повољних извора финансирања. Из тог разлога ће Град Ниш субвенционисати камату на кредите које привредни субјекти узимају од банака у циљу унапређења свог пословања.

Мера ће се реализовати кроз расписивање јавног позива банкама, заинтересованим за кредитирање привредних субјеката са територије града Ниша, уз учешће Града Ниша у субвенционисању камате на кредите за:

- ✓ трошкове набавке машина, опреме и алата,

- ✓ осавремењивање процеса производње, односно инвестиције у производне и услужне капацитете,
- ✓ дигитализацију пословања и увођење нових технологија
- ✓ унапређење енергетске ефикасности
- ✓ стабилизацију производње,
- ✓ инвестирање у нова савремена средства за рад и производњу
- ✓ изградњу, реконструкцију и адаптацију пословног простора
- ✓ проширење производње и услуга.

Корисници кредитних средстава могу бити микро, мала и средња предузећа и предузетници, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији Града Ниша.

Минимални износ кредита за који ће се субвенционисати камата је 500.000,00 динара а максимални износ је 6.000.000,00 динара. Рок отплате кредита је до 36 месеци, са могућношћу грејс периода до шест (6) месеци.

Средства којима ће Град Ниш субвенционисати камату на додељене кредите износе **20.000.000,00 динара**. Град Ниш ће субвенционисати камату до утрошка средстава а најкасније до 31.12.2026. године.

Општи услови које морају испунити заинтересоване банке:

- Да наменски, до 36 месеци, кредитирају набавку средстава из јавног позива.
- Да се наменско кредитирање дефинише у Уговору о пласману кредита на основу докумената о набавци робе и услуга (фактура, уговор, остала документација) и усклади са условима из јавног позива.
- Процену кредитног ризика и одобрење кредита врши банка у складу са својом пословном политиком. Корисник кредита ступа у пословни однос са банком.
- Сав ризик одобравања и наплате кредита од корисника сноси банка, уз обезбеђење наменског праћења пласмана чију контролу ће банка омогућити Граду.
- Динамика и начин отплате главнице: у једнаким месечним ратама.
- Уговорне обавезе не могу се мењати за време трајања уговора.

Субвенционисање каматне стопе неће се вршити за кредите који се користе за:

- ✓ Привредне субјекте чија је претежна делатност трговина,
- ✓ Организовање игара на срећу и лутрија и сличних делатности и намена,
- ✓ Производњу и промет роба и услуга које се према домаћим прописима или међународним конвенцијама и споразумима сматрају забрањеним

9.1.1.8. ПОДРШКА ОРГАНИЗАЦИЈЕ ФОРУМА НАПРЕДНИХ ТЕХНОЛОГИЈА (ФНТ)

Идеја организације Форума напредних технологија јесте окупљање свих кључних стејкхолдера у области напредних технологија и иновација – представника привреде, стартап заједнице, научно-истраживачких и образовних институција, надлежних министарстава, развојних агенција, донатора и дипломатске заједнице – са циљем заједничког деловања на унапређењу технолошког и привредног развоја. Форум уједно представља платформу за позиционирање Ниша као центра који располаже значајним стручним, индустријским и истраживачким капацитетима, посебно у областима електронике, машинства и информационо-комуникационих технологија.

Организација оваквог догађаја има изразит стратешки значај за Град Ниш, јер доприноси јачању сарадње између науке и привреде, подстиче трансфер знања и технологија, отвара простор за нове инвестиције и партнерства, као и за промоцију домаћих иновативних решења на националном и међународном нивоу. Кроз панел дискусије, предавања, презентације, изложбене поставке и *B2B* сусрете, учесницима се омогућава стицање нових знања, умрежавање и успостављање конкретне пословне сарадње.

Форум се успешно организује континуирано већ више година, чиме је изграђен као препознатљив и релевантан догађај у области иновација и технологије, а у текућој години биће одржан јубиларни, десети по реду Форум напредних технологија.

Организатор форума је Научно-технолошки парк Ниш, који догађај реализује уз подршку партнера и институција, као и уз финансијску подршку Националне алијансе за локални економски развој (*NALED*). Форум напредних технологија представља централни догађаја за умрежавање на пројекту "*Serbian European Digital Innovation Hub on AI – S4AI_HUB*", финансираног од стране Европске уније, и на тај начин обезбеђује међународно учешће и позиционирање Града Ниша и Научно-технолошког парка у оквиру ширег европског иновационог екосистема. Научно-технолошки парк Ниш за организацију и спровођење програмских и логистичких активности издваја 3.000.000 динара, намењених припреми и реализацији садржаја форума, ангажовању стручњака и говорника, организацији изложбеног и конференцијског простора, промотивним активностима и укупној техничкој и оперативној подршци догађају.

Истовремено, Град Ниш ће подржати реализацију форума средствима у износу од 2.000.000 динара, чиме се обезбеђује додатна институционална и финансијска подршка организацији и даљем развоју овог значајног

догађаја од интереса за локалну привреду и иновациони екосистем.

Оваквим партнерским приступом обезбеђује се континуитет, квалитет и одрживост Форума напредних технологија као кључне платформе за размену знања, повезивање релевантних актера и подстицање технолошког и економског развоја Ниша и ширег региона. Ради ефикасне и координисане реализације ове мере, Град Ниш ће закључити посебан уговор са Научно-технолошки парк Ниш, којим ће се уредити међусобна права, обавезе и начин спровођења програмских активности.

Поред подршке реализацији Форума напредних технологија, Град Ниш, учествује у финансирању редовног функционисања Научно-технолошког парка. Одлуком о буџету Града Ниша за 2026. годину ("Службени лист Града Ниша", број 149/2025) за ове намене планирана су средства у буџету Града Ниша. У оквиру раздела 12, који се односи на Управу за локални економски развој и инвестиције, на позицији 493, економска класификација 451 - "текуће субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама", планирана су средства у износу од 16.500.000,00 динара.

Овим средствима обезбеђује се стабилност у раду Парка, континуитет у реализацији програмских активности, као и одрживост услуга које се пружају стартап компанијама, иновативним малим и средњим предузећима и истраживачко-развојним тимовима. Субвенција Града намењена је покривању дела оперативних трошкова, унапређењу техничких и организационих капацитета, као и даљем развоју програма подршке корисницима.

Поред финансијског учешћа, Град Ниш пружа и континуирану институционалну и техничку подршку у спровођењу активности Парка, кроз координацију са градским управама, логистичку помоћ у организацији догађаја и подршку у реализацији развојних и међународних пројеката.

На овај начин, кроз модел субвенционисања и стратешког партнерства, Град Ниш системски доприноси јачању иновационог екосистема и обезбеђује дугорочну одрживост Научно-технолошког парка као носиоца технолошког и привредног развоја града и ширег региона.

9.1.1.9. НЕФИНАНСИЈСКА ПОДРШКА МАЛИМ, МИКРО И СРЕДЊИМ ПРЕДУЗЕЋИМА КРОЗ КОРИШЋЕЊЕ КАПАЦИТЕТА СРПСКО-КОРЕЈСКОГ ИНФОРМАТИЧКО-ПРИСТУПНОГ ЦЕНТРА (СКИП ЦЕНТАР) НИШ

Циљ мере:

Омогућити малим, микро и средњим предузећима (ММСП) са територије Града Ниша бесплатан приступ просторијама, ИТ инфраструктури и мултимедијалној опреми СКИП

Центра Ниш ради реализације активности које унапређују њихово пословање, дигиталне вештине, конкурентност и видљивост на тржишту, без директног финансирања из буџета града.

Опис мере:

СКИП Центар Ниш, опремљен савременом рачунарском и мултимедијалном опремом, биће стављен на располагање ММСП сектору као место за:

- ✓ Обуке и едукације: организовање тематских радионица, тренинга и курсева у области дигиталне трансформације, е-трговине, интернет маркетинга, сајбер-безбедности, управљања ресурсима, развоја производа и услуга;
- ✓ Презентације и промоцију: коришћење капацитета Центра за снимање и обраду фото/видео садржаја, презентације нових производа и услуга, као и одржавање промотивних догађаја;
- ✓ Умрежавање и сарадњу: организовање В2В сусрета, хибридних конференција, вебинара и онлајн састанака са партнерима у земљи и иностранству;
- ✓ Консултације и менторинг: у сарадњи са локалним и националним институцијама, образовним установама и стручним организацијама, омогућити саветодавну подршку у областима као што су стандарди квалитета, дигитализација, извоз, правна регулатива, финансијско управљање и приступ тржишту;
- ✓ Технолошка подршка: тестирање софтвера и алата, приступ софтверу за дизајн, анализу и управљање, коришћење брзог интернета, видео-конференцијске опреме и друге техничке инфраструктуре.

Начин реализације:

- ✓ Јавни позив – Градска управа за локални економски развој и инвестиције објавиће јаван позив намењен ММСП сектору са детаљним описом расположивих капацитета СКИП Центра Ниш, техничких могућности, услова коришћења и процедура за резервацију.
- ✓ Резервација и коришћење – Предузећа ће моћи да поднесу захтев за коришћење простора и опреме СКИП Центра Ниш за одређену активност, уз дефинисање периода и потребних техничких услова.
- ✓ Организација обука – На захтев предузећа, СКИП Центар Ниш ће у сарадњи са партнерима (РПК, РРА, НТП Ниш, Универзитет, стручне асоцијације) организовати специјализоване обуке и радионице.
- ✓ Техничка подршка – Особље СКИП Центра Ниш обезбеђује подршку у припреми,

реализацији и техничком вођењу догађаја, као и у коришћењу доступне опреме и софтвера.

- ✓ Промоција и видљивост – Активности реализоване у СКИП Центру Ниш биће промовисане преко званичних канала града и партнера, како би се подстакла већа укљученост предузећа.

Очекивани ефекти:

- ✓ Повећање броја ММСП који користе капацитете СКИП Центра Ниш за унапређење свог пословања;
- ✓ Подизање нивоа дигиталних вештина и технолошке опремљености локалних предузећа;
- ✓ Јачање конкурентности ММСП сектора на локалном, националном и међународном тржишту;
- ✓ Повећање степена сарадње између привредних субјеката, образовних институција и јавног сектора;
- ✓ Развој иновативних производа и услуга као резултат обука и консултативне подршке.

Циљна група:

Микро, мала и средња предузећа регистрована на територији Града Ниша, као и предузетници у различитим секторима привреде, посебно у областима производње, услуга, ИТ-а, креативне индустрије, агробизниса, туризма и ХоРеКа сектора.

9.2. Подстицање запошљавања

Одлуком о буџету Града Ниша за 2026. годину („Службени лист Града Ниша“, број 149/2025) у разделу 12 – Градска управа за локални економски развој и инвестиције; програм 3-Локални економски развој; програмска активност 1501-0002 Мере активне политике запошљавања; функција 412-Општи послови по питању рада; на позицији 490/0; економска класификација 464-Дотације организацијама за обавезно социјално осигурање, одобрена су средства у износу од 55.000.000,00 динара за реализацију Програма запошљавања града Ниша са Акционим планом за период од 2024. до 2026. који је усвојила је Скупштина Града на седници одржаној 25. априла 2024. године

9.2.1. Програм запошљавања Града Ниша са Акционим планом за период од 2024-2026. године

Програм запошљавања Града Ниша за период од 2024. до 2026. године са акционим планом за његово спровођење (у даљем тексту: Програм) представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања на

територији града, којим се дефинишу приоритети и циљеви политике запошљавања и утврђују мере које ће се реализовати у наредном трогодишњем периоду, а све у циљу повећања запослености. Овај Програм према Закону о планском систему Републике Србије представља документ јавне политике и поред његове усаглашености са истим усаглашен је и са Планом развоја града Ниша за период од 2021. до 2027. године, Акционим планом за период од 2024. до 2026. године за спровођење Стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године, као и самом Стратегијом запошљавања.

Иначе, ефикасан механизам имплементације Стратегије запошљавања подразумева укљученост релевантних ресорних министарстава, других органа, организација и агенција које су одговорне за имплементацију стратешких праваца, мера и активности које предвиђа Стратегија запошљавања, као и локалних самоуправа које имају улогу да идентификују проблеме и формулишу мере на локалном нивоу, израђују локалне планове запошљавања кроз операционализацију Стратегије запошљавања и њеног акционог плана запошљавања, мобилишу локалне и регионалне ресурсе и стварају повољне услове за примену мера активне политике запошљавања.

Резултати мера активне политике запошљавања за 2025. годину

На основу потписаног Споразума о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији мера активне политике запошљавања за 2025. годину, између Града Ниша и Националне службе за запошљавање, реализоване су следеће мере:

1) Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих:

За реализацију ове мере издвојено је укупно 11.764.705,88 динара, од чега је 6.000.000,00 динара обезбеђено из буџета Града Ниша, а 5.764.705,88 динара из буџета Републике Србије. Захваљујући овим средствима, запослено је **47** лица која припадају категорији теже запошљивих.

2) Субвенције за samozapoшљавање:

За подстицај samozapoшљавања утрошено је укупно 39.215.686,27 динара, од чега је 20.000.000,00 динара обезбеђено из буџета Града, а 19.215.686,27 динара из буџета Републике Србије. Кроз ову меру подржано је **101** лице у покретању сопственог посла.

3) Стручна пракса:

За спровођење мере стручне праксе издвојено је 7.530.000,00 динара, чиме је

омогућено стручно оспособљавање и стицање радног искуства за **19** лица.

Поред наведених мера, Локални савет за запошљавање Града Ниша донео је одлуку да се финансира и Програм јавних радова средствима из буџета Града, уз техничку подршку Националне службе за запошљавање. Тим поводом закључен је посебан Споразум о техничкој подршци за реализацију јавних радова..

За Програм јавних радова опредељена су средства у укупном износу од 5.000.000,00 динара из буџета Града Ниша, док су утрошена средства износила 4.856.919,96 динара. Кроз овај програм ангажовано је **14** лица.

Програм је намењен јавним комуналним предузећима и реализује се у области уређења и одржавања животне средине и заштите природе. У јавне радове укључена су незапослена лица из категорија теже запошљивих, а новчана накнада по ангажованом лицу износила је 54.000,00 динара.

Укупан број лица ангажованих по свим мерама активне политике запошљавања у 2025. години износи **181** лице.

На седници Локалног савета за запошљавање Града Ниша, одржаној фебруара 2026. године, донета је одлука о издвајању средстава за спровођење мера активне политике запошљавања у 2026. години.

За реализацију мера, у сарадњи са Националном службом за запошљавање, планирана су укупна средства у износу од 50.000.000,00 динара из буџета Града Ниша, и то за следеће програме:

1) Стручна пракса

За меру стручне праксе планирана су средства у укупном износу од 13.725.490,20 динара, од чега 7.000.000,00 динара из буџета Града Ниша, а 6.725.490,20 динара из средстава Републике Србије. Реализацијом ове мере предвиђено је ангажовање 27 лица ради стицања практичних знања и радног искуства.

2) Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих

За ову меру опредељена су средства у укупном износу од 11.764.705,90 динара, од чега 6.000.000,00 динара обезбеђује Град Ниш, а 5.764.705,90 динара Република Србија. Планирано је запошљавање 51 лица из категорије теже запошљивих.

3) Субвенције за samozapoшљавање

За подстицај samozapoшљавања предвиђена су средства у укупном износу од 72.549.019,60 динара, од чега 37.000.000,00 динара из буџета Града Ниша и 35.549.019,60 динара из средстава Републике Србије. Очекује се

да ће овом мером бити обухваћено 190 лица која ће покренути сопствени посао.

Реализацијом ових мера у 2026. години планира се ангажовање укупно 268 лица.

Поред наведеног, из буџета Града Ниша издвојено је и 5.000.000,00 динара за спровођење Програма јавних радова. Јавни радови биће намењени незапосленим лицима из свих категорија теже запошљивих, а висина новчане накнаде биће утврђена у складу са минималном ценом рада. Кроз ову меру очекује се ангажовање од 10 до 12 лица.

9.2.2. Нефинансијска подршка почетницима у пословању

Почетак покретања сопственог иновативног бизниса, без подршке адекватних институција кроз програме подстицаја, тешко би резултирало формирањем једне успешне пословне приче.

Акредитована Регионална развојна агенција Југ, у оквиру својих активности које спроводе сертификовани запослени, у циљу пружања подршке предузетницима, а нарочито почетницима у пословању, нуди нефинансијске услуге кроз: пружање саветодавних услуга, обуке и менторинг.

Саветодавне услуге се односе на: помоћ при припреми и изради бизнис плана, дефинисање кључних елемената бизнис плана, помоћ при формирању конкурсне документације, провера исправности, тачности и комплетности конкурсне документације.

Услуге обуке РРА Југ врши из следећих модула: Обука за почетнике у пословању, Финансијско управљање - Основни ниво, Бизнис план и преговарање са банкама, Маркетинг и продаја.

Менторинг спроводе сертификовани ментори запослени у РРА Југ, са циљем да помогну власнику/директору/менаџеру привредног субјекта да препозна и схвати кључну тачку потенцијала свог пословања и уз савете и подршку ментора изради и примени акциони план који би требало да доведе до бољих пословних резултата.

Захтеви привредних субјеката, чији су оснивачи прошли бесплатну обуку за започињање пословања по Програму стандардизованог сета услуга за МСПП, који се реализује преко РРА, имају предност при конкурисању код Министарства привреде.

РРА Југ такође учествује у промотивним активностима, које се односе како на промоцију предузетништва, тако и на пружање подршке ММСПП за различите програме, које спроводе Министарство привреде, РАС, Фонд за иновациону делатност Србије.

Обуке које РРА Југ може да пружи МСПП обухватају модуле који се деле на обавезне и опционе.

А) Обавезни модули:

- 1) Обука за почетнике у пословању (у трајању од два дана);
- 2) Обука за социјално предузетништво намењена свим потенцијалним и постојећим субјектима социјалног предузетништва (у трајању од једног дана).

Б) Опциони модули једнодневних обука:

- 1) припрема пословног плана и пословање са банкама и инвестициона спремност;
- 2) финансијско управљање;
- 3) извоз – за оне који први пут извозе;
- 4) маркетинг и продаја;
- 5) електронско пословање и информационе технологије у пословању;
- 6) преглед стандарда квалитета и заштите животне средине од значаја за пословање;
- 7) иновације;
- 8) припрема за Јединствено европско тржиште;
- 9) учешће МСП у јавним набавкама;
- 10) обука за жене предузетнице.

Спровођење обука има за циљ да полазницима пружи неопходно знање и унапреди њихове вештине из области предузетништва које подразумева познавање методологије израде бизнис плана, маркетинг плана, анализу пословне идеје, истраживање тржишта, анализу конкуренције, финансијско управљање, инвестициону спремност, иновације, мотивацију, комуникацију, лидерске и организационе вештине, управљање временом, правне аспекте, порезе и законске регулативе, као и информисање о актуелним изворима финансирања за подршку ММСПП.

Све обуке спроводе радно ангажована лица у РРА Југ, која су прошла наведене обуке и имају сертификате тренера за ту област по методологији одобреној од стране Министарства.

Сви полазници који прођу наведене обуке стичу потребна знања и вештине за самостално разумевање и управљање пословањем и добијају сертификате од стране РРА Југ, који су им неопходни приликом конкурисања на програмима подршке предузетништву и са којим стичу предност приликом одобравања средстава у односу на кандидате који нису прошли предузетничку обуку неке од АРРА у Србији. Сертификате могу користити приликом конкурисања на програме финансијске подршке предузетништву расписаних од стране Министарства привреде, Развојне агенције Србије, Фонда за развој Републике Србије и Националне службе за запошљавање.

9.3. Привлачење инвеститора

Привлачење инвестиција представља један од кључних инструмената локалног економског развоја и подразумева стварање повољног привредног окружења за улагања. Ово укључује развој инфраструктуре, уређење просторних и правних услова за инвестирање, примену подстицајних мера, ефикасну администрацију и сталан дијалог са пословном заједницом.

Посебна пажња усмерава се на инвестиционе пројекте који доприносе отварању нових радних места, повећању конкурентности привреде и одрживом локалном развоју. Градови који успешно привлаче домаће и стране инвеститоре ослањају се на јасне развојне стратегије, активну промоцију својих потенцијала и ефикасну подршку локалне управе током читавог инвестиционог процеса.

Значај привлачења инвестиција огледа се у:

- економском расту кроз нова радна места, раст јавних прихода и јачање привреде,
- социјалној стабилности кроз смањење незапослености, раст животног стандарда и смањење миграција становништва.

Град Ниш, преко Градске управе за локални економски развој и инвестиције, ради подршке инвестиционим пројектима примењује следеће инструменте државне помоћи:

- Инфраструктурно опремање индустријских зона

Инфраструктурно опремање подразумева изградњу и унапређење саобраћајне, комуналне и енергетске инфраструктуре како би инвеститорима биле доступне потпуно опремљене локације спремне за пословање.

- Додела грађевинског земљишта под повлашћеним условима

Јединица локалне самоуправе може инвеститорима понудити грађевинско земљиште по цени нижој од тржишне или без накнаде, уз обавезе у погледу инвестиција и запошљавања, као и уз претходно прибављену сагласност Владе Републике Србије. На основу писма о намерама инвеститора израђује се Елаборат економске оправданости, осим код пројеката од посебног значаја, о којима одлучује Влада Републике Србије.

Стварање повољног окружења за рад

Повољно окружење за рад представља скуп услова који подстичу инвестиције, запошљавање и дугорочни развој локалне заједнице, а заснива се на:

- правној сигурности и ефикасној администрацији,

- економским подстицајима за инвестирање и запошљавање,
- развијеној инфраструктури,
- доступној и обученој радној снази,
- стабилним и безбедним условима рада,
- добром квалитету живота у локалној заједници.

Повољно пословно и радно окружење представља основу за привлачење инвестиција, економски раст и дугорочну стабилност локалне заједнице.

9.3.1. ФОРМИРАЊЕ ИНДУСТРИЈСКИХ ЗОНА

Индустријска зона "Север 2"	
Статус пројекта:	Индустријска зона „Север 2“ код Комренске петље развија се у складу са Планом генералне регулације на простору од око 85 хектара, намењеном пословно-производно-трговинским садржајима. Изграђена је једна коловозна трака булеварске саобраћајнице, реализована заштита магистралног гасовода и изграђена водоводна и канализациона мрежа, док су у току радови на гасификацији зоне. Истовремено је изграђена неопходна електроенергетска инфраструктура за прикључење инвеститора, укључујући ПРП постројење и кабловске водове до трафостанице „Ниш 10“.
Наредна фаза пројекта:	По завршетку текућих радова планирана је изградња друге коловозне траке, као и кружне раскрснице и реконструкција државног пута IIА реда број 158 ради безбеднијег приступа зони. Инвеститор и финансијер инфраструктурних радова је Град Ниш.

Индустријска зона "Север 1"	
Статус пројекта:	Јужно од ауто-пута, Град Ниш је током претходне године започео опремање дела индустријске зоне "Север 1". Израђена је пројектно – техничка документација и прибављене су потребне дозволе за изградњу. Почетком јула завршено је разминирање терена, док је водоводна мрежа у завршној фази изградње, а канализациона мрежа употребљених и атмосферских вода је завршена. Окончање радова планирано је до средине октобра 2026. године.
Наредна фаза пројекта:	Планиран је и наставак изградње саобраћајнице јужно од Чамурлијског пута, која ће преко подвожњака испод ауто-пута повезати индустријске зоне „Север 1“ и „Север 2“. Пројекат парцелације је у поступку спровођења у Републичком геодетском заводу, након чега ће уследити експропријација земљишта и решавање имовинско-правних односа.

Индустријска зона "Запад"	
Статус пројекта:	Град Ниш наставља радове у индустријској зони „Запад“, јужно од Булевара Димитрија Туцовића. Након реализације друге фазе инвестиције компаније Leoni, прве фазе инвестиције компаније Xingyu и прве фазе инвестиције компаније Yusei (производни објекат површине 15.000 m ²), најављена су нова улагања. Град, у складу са уговором о заједничком опремању градског грађевинског земљишта, има обавезу изградње пратеће инфраструктуре. У току су завршни радови на изградњи друге фазе саобраћајнице, док је за трећу фазу у изради пројектно-техничка документација, као и пројекти подземне инфраструктуре. Изградњом ове инфраструктуре биће завршен инфраструктурни прстен који повезује комплексе наведених компанија.
Наредна фаза пројекта:	Компаније Xingyu и Yusei планирају проширење својих производних капацитета током 2026. године. Компанија Xingyu је обезбедила земљиште за реализацију друге фазе инвестиције, док је за компанију Yusei у току поступак решавања имовинских односа пред Републичком дирекцијом за имовину. Град Ниш покренуо је иницијативу за

Индустријска зона "Запад"	
	проглашење пројекта Yusei – II фаза пројектом од значаја за Републику Србију, а поступак доношења закључка Владе Републике Србије је у току.

Индустријска зона "Исток"	
Статус пројекта:	Град Ниш, у сарадњи са државом, интензивно ради на спровођењу пројекта изградње фабрике аустријске компаније "Palfinger", који спада у пројекте од значаја за Републику Србију. Тренутно је у изградњи деоница корита узводно од железничке пруге, између парцеле компаније Palfinger и улице Маршала Тита, до улице Електронска колонија, као и од улива у Нишаву узводно кроз комплекс водоизворишта до Булеvara Светог Цара Константина.
Наредна фаза пројекта:	Како би се завршило опремање индустријске зоне у којој, поред компаније Palfinger, послује и компанија Zumtobel, неопходно је завршити изградњу улице са пратећом подземном инфраструктуром. Изградња недостајуће инфраструктуре условљена је измештањем дела корита Суводолског потока у дужини од 2,2км. Град Ниш је обезбедио сву потребну документацију и прибавио грађевинску дозволу за извођење радова, који су започети у јуну 2025.године. Овим пројектом, поред завршетка недостајуће инфраструктуре у индустријској зони и реализације инвестиције компаније Palfinger (која ће обезбедити 375 нових радних места), решава се и вишедеценијски проблем плављења подручја насеља Брзи Брод. Пројекат финансира Република Србија – Министарство привреде.

PALFINGER	
Статус пројекта:	Аустријска компанија <i>Palfinger</i> реализовала је инвестицију изградње фабрике за производњу машинских делова на републичком грађевинском земљишту површине око 7 хектара, у непосредној близини фабрике <i>Zumtobel</i> , у радној зони Исток. Инвеститор је отворио фабрику и прибавио употребну дозволу, а Градска управа радила је на прибављању и исходовању употребних дозвола за подземну инфраструктуру у улици <i>Zumtobel</i> , на коју је фабрика <i>Palfinger</i> трајно прикључена. Како би се обезбедио несметан рад фабрике, Град Ниш и Градска управа за локални економски развој и инвестиције започели су активности на изради пројектне документације за недостајућу инфраструктуру и прибавили све потребне дозволе за изградњу саобраћајнице. Радови на изградњи саобраћајнице и измештању дела корита Суводолског потока од улива у реку Нишаву узводно у дужини од 2,22 км, започети почетком јуна 2025. године, финансирани су из буџета Републике Србије и Града Ниша, у складу са важећом планском документацијом.
Наредна фаза пројекта:	У ову инвестицију компанија ће уложити 35 милиона евра и у наредном периоду упослити 375 радника (тренутно је запослено више од 150 радника).

ARISTON	
Статус пројекта:	Велика италијанска компанија <i>Ariston</i> изградила је своју фабрику на локацији југозападно од државног пута IIА реда број 158, у радној зони „Север 2“. Фабрика је тренутно у режиму пробног рада, а инвеститор планира да до краја марта 2026. године прибави употребну дозволу. Закључком Владе Републике Србије бр. 351-4968/2024-1 пројекат је проглашен пројектом од значаја за Републику Србију.
Наредна фаза пројекта:	Компанија <i>Ariston</i> поседује градско грађевинско земљиште површине око 15 хектара у радној зони „Север 2“, на којој треба да изгради производни објекат у две фазе површине 40.000–50.000 m ² . Инвеститор има обавезу да запосли 300 радника. Град Ниш је изградио саобраћајницу булеварског профила која омогућава прилаз комплексу са комплетном подземном инфраструктуром. У наредном периоду планирани су радови на реконструкцији дела државног пута IIА реда број 158 (Чамурлијског пута) и изградњи кружне раскрснице, како би се обезбедио безбедан приступ комплексу <i>Ariston</i> и радној зони „Север

ARISTON	
	2". Након добијања употребне дозволе за изграђени производни погон и управну зграду, инвеститор ће отпочети припреме за изградњу друге фазе производног објекта.
CTP INVEST	
Статус пројекта:	Холандско-чешка компанија <i>CTP</i> , која се бави развојем и изградњом индустријских објеката, логистичких паркова и земљишта, већ има неколико реализованих пројеката у Србији (Београд, Крагујевац, Нови Сад, Јагодина), а 2024. године започела је и инвестицију у нашем граду. Град Ниш је изградио саобраћајницу булеварског профила која омогућава прилаз комплексу <i>CTP</i> са комплетном подземном инфраструктуром, јужно од државног пута IIА реда број 158 (Чамурлијски пут) до ауто-пута. Инвеститор је изградио објекте укупне површине 71.335 m ² . Тренутно је у функцији објекат складишног карактера у којем послују компаније <i>Philip Morris</i> , <i>Johnson Electric</i> и <i>Milšped</i> . Крајем 2025. године завршен је и други објекат у коме ће производњу обављати компанија из аутомотив индустрије <i>Voge</i> .
Наредна фаза пројекта:	За 2026. годину најављена је трећа фаза инвестиције, за коју је инвеститор израдио урбанистички пројекат и прибавио градско грађевинско земљиште у непосредној близини, на локацији индустријске зоне „Север 2“.

YUSEI MACHINERY	
Статус пројекта:	Компанија <i>Yusei Machinery</i> из Кине, добављач компоненти за фабрику <i>Xingyu</i> , послује у области производње пластичних компоненти за унутрашњост аутомобила. Инвеститор је прибавио земљиште површине 24,5 хектара и реализовао прву фазу инвестиције – производни погон површине 12.000 m ² , смештен у непосредном окружењу компаније <i>Xingyu</i> , укупне вредности 20 милиона евра. Друга фаза пројекта обухвата изградњу производног објекта површине 10.000 m ² у непосредној близини већ изграђеног објекта. Град Ниш је покренуо иницијативу ка Влади Републике Србије да се друга фаза инвестиције прогласи пројектом од значаја за Републику Србију. Влада Републике Србије и Републичка дирекција за имовину преузели су обавезу прибављања земљишта у јавну својину (вредност 3,9 милиона евра) како би се обезбедило потребно земљиште за реализацију пројекта. Планирани број запослених је 140 радника у првој и 140 радника у другој фази, а укупна вредност инвестиције износи 20,75 милиона евра. Инвеститор је након пробног рада и прикључења на инфраструктуру, што је уз подршку Управе за локални економски развој и инвестиције успешно окончано, у јуну 2024. године прибавио употребну дозволу.
Наредна фаза пројекта:	Град Ниш има обавезу изградње комплетне недостајуће инфраструктуре и до сада је уложио приближно 700.000 евра у изградњу прве и друге фазе саобраћајнице и водоводне и канализационе мреже. У току ове године планирана је израда пројектно-техничке документације и отпочињање изградње треће фазе саобраћајнице и подземне инфраструктуре.

INTEGRATED MICROELECTRONICS (IMI)	
Статус пројекта:	Филипинска компанија, која већ неколико година послује на локацији Лозни Калем у Нишкој Бањи, ове године започиње изградњу друге фазе производње. Фабрика, специјализована за производњу електронских компоненти, тренутно запошљава више од 700 радника од планираних 1.250. У прву фазу фабрика је уложила 30 милиона евра, док је Град Ниш уложио 2,1 милион евра у комплетну инфраструктуру на Лозном Калему.
Наредна фаза пројекта:	Друга фаза обухвата изградњу производног објекта површине 8.500 m ² , уз додатна улагања од 26,5 милиона евра. По завршетку овог објекта, фабрика ће крајем 2026. године започети рад у пуном капацитету. Земљиште је у својини инвеститора, урбанистички пројекат је усвојен, а у току је прибављање грађевинских дозвола за изградњу.

FAZI D.O.O.	
Статус пројекта:	Домаћа компанија, која се бави производњом електронских уређаја, софтверских производа и ЛЕД дисплеја, послује у радној зони „Север 1“ у објекту који је у њиховој својини. Због потребе проширења капацитета, инвеститор је формирао нову грађевинску парцелу пројектом препарцелације, израдио пројектно-техничку документацију и прибавио све неопходне дозволе за реконструкцију и доградњу постојећих објеката, уз подршку Града Ниша у складу са законом.
Наредна фаза пројекта:	По завршетку инвестиције, планирано је запошљавање 50 ИТ инжењера. Вредност инвестиционих радова креће се између 500.000 и 1.000.000 евра.

ЕДУКАТИВНИ ТРЕНИНГ ЦЕНТАР „НИКОЛА ТЕСЛА“	
Статус пројекта:	Едукативни тренинг центар „Никола Тесла“ намењен је ученицима средњих школа, запосленима и старијим грађанима, са циљем пружања могућности за преквалификацију и стицање нових вештина. Крајем 2025. године започета је изградња објекта спратности По+П+1 и површине 2.501,30 m ² . Процењена вредност инвестиције износи 2,8 милиона евра, а инвеститор је Канцеларија за дуално образовање и национални оквир квалификација, преко које Влада Републике Србије финансира пројекат. Учешће Града Ниша у инфраструктурном опремању локације током 2026. године процењено је на приближно 255.000 евра. Тренутно се ради на изради пројектно-техничке документације за измештање дела постојеће инфраструктуре – топловода и електроенергетског кабла. Инвеститор је прибавио грађевинску дозволу за изградњу објекта.
Наредна фаза пројекта:	Центар ће бити опремљен савременим радионицама и лабораторијама са фокусом на роботiku, мехатронику и модерне технологије, и представљаће место окупљања привредника ради идентификације будућих кадрова, што ће у крајњем циљу допринети развоју локалне привреде.

9.3.2. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ

Управа за локални економски развој и инвестиције константно преговара са више потенцијалних инвеститора. У протеклих годину дана остварен је контакт са више потенцијалних домаћих и страних инвеститора који разматрају Ниш као место за реализацију свог улагања. Неки од њих су:

- **AIRIOS (електро индустрија)**
- **HORNBACH (трговина)**
- **DELTA REAL ESTATE (пословање и трговина)**
- **4.АПРИЛ (текстилна индустрија)**
- **TECHNIS (ИТ сектор, услуге)**
- **DATA CENTAR (ИТ сектор)**
- **IMS PIPE VISION (машинска индустрија и роботика)**

9.3.4. БРЕНДИРАЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИХ ПОТЕНЦИЈАЛА ГРАДА НИША

У циљу системског и стратешког позиционирања на националној и међународној инвестиционој мапи, Град Ниш планира развој интегрисаног концепта брендирања

инвестиционих потенцијала града. Ова активност представља развојни приоритет у домену унапређења конкурентности, чија ће реализација зависити од обезбеђивања извора финансирања.

Брендирање инвестиционих потенцијала Града Ниша подразумева:

- израду свеобухватне стратегије инвестиционог маркетинга града;
- јасно дефинисање вредносне понуде Ниша као инвестиционе дестинације;
- секторско профилисање (ИКТ, напредна производња, електроиндустрија, логистика, прехрамбена индустрија и др.);
- израду модерних промотивних материјала (инвестициони профили, секторске брошуре, дигитални каталози, видео-презентације);
- редизајн и унапређење инвестиционог дела званичне интернет презентације града и надлежне управе;
- успостављање базе података о расположивим гринфилд и браунфилд локацијама са техничким и урбанистичким параметрима;
- активни наступ на специјализованим сајмовима, конференцијама и В2В догађајима;

- јачање сарадње са националним институцијама, привредним коморама, дијаспором и развојним агенцијама;
- увођење стандарда у раду са инвеститорима (afterscare програми, CRM систем, праћење задовољства инвеститора).

Посебан акценат би био стављен на изградњу препознатљивог идентитета Ниша као технолошког и индустријског центра југоисточне Србије, са снажном образовном и инжењерском базом, повољним геостратешким положајем и развијеном инфраструктуром.

Овакво стратешко брендирање омогућило би дугорочно унапређење видљивости града, повећање броја квалитетних инвестиционих упита и јачање позиције Ниша у конкуренцији са другим градовима у региону.

Очекивани ефекти:

- повећање видљивости града на инвестиционом тржишту;
- раст броја инвестиционих упита;
- боља припремљеност пројеката за потенцијалне инвеститоре;
- јачање имиџа Ниша као технолошког и индустријског центра југоисточне Србије.
- Раст броја новопокренутих инвестиционих иницијатива као резултат промотивних активности.

Финансијски оквир:

Реализација мере планирана је у наредном програмском периоду, по обезбеђивању додатних извора финансирања (буџет Града, национални и међународни програми, донаторска средства).

9.3.5. КОНЦЕПТ АКТИВНОСТИ ЗА ПРИВЛАЧЕЊЕ ИНВЕСТИЦИЈА ЗАСНОВАНИХ НА ТРАНСФЕРУ ЗНАЊА

Град Ниш – развој технолошког и иновационог екосистема

Град Ниш има потенцијал да се у наредном периоду позиционира као регионални центар за развој високих технологија и иновација у региону. Концепт привлачења инвестиција треба да буде заснован на моделу трансфера знања који повезује универзитетске и истраживачке капацитете, технолошку инфраструктуру, стартап екосистем и међународне компаније. Кроз овакав приступ град може да привуче инвестиције које доносе дугорочну економску вредност, отварају висококвалификована радна места и подстичу развој домаће привреде.

Основу овог модела чини развој интегрисаног технолошког екосистема који се заснива на неколико кључних развојних иницијатива. Једна од њих је формирање **Центра**

за паметну мобилност, који би био фокусиран на развој технологија из области аутономних возила, паметних транспортних система, електричне мобилности и логистичких платформи заснованих на вештачкој интелигенцији. Овакав центар би омогућио сарадњу између Универзитета у Нишу, истраживачких институција и међународних компанија из аутомotive и транспортне индустрије, са циљем развоја нових технологија и отварања развојних центара у Нишу.

Паралелно са тим, развијање **Дата центра и дигиталне инфраструктуре** представља важан стуб технолошког развоја града. Изградњом савременог дата центра и развојем cloud и AI инфраструктуре, Ниш може постати регионални дигитални хуб који привлачи технолошке компаније, cloud провајдере и компаније које развијају решења заснована на великим количинама података. Оваква инфраструктура ствара основу за развој нових дигиталних сервиса, као и за долазак међународних ИТ компанија и развојних тимова.

Важну улогу у овом екосистему има и даљи развој **Научно-технолошког парка**, односно проширење његових капацитета кроз пројекат НТП2. Овај простор треба да буде намењен развоју стартап компанија, scale-up технолошких фирми и истраживачко-развојних центара који раде у областима као што су вештачка интелигенција, сајбер безбедност, софтверско инжењерство и дигиталне технологије. Кроз повезивање академског сектора и индустрије, НТП2 може постати кључни генератор иновација и нових технолошких компанија.

Додатно, развој **TEHNIS технолошко-индустријског комплекса** треба да омогући повезивање истраживања, развоја и напредне производње. Овај концепт подразумева стварање простора у којем би се развијали прототипи, индустријска решења и технолошки производи из области електронике, роботике, индустријске аутоматизације и IoT технологија. На тај начин Ниш може додатно привући компаније које желе да развијају и тестирају нове технологије у сарадњи са локалним стручњацима и истраживачима.

Развој ових иницијатива треба да буде повезан са имплементацијом **Smart City решења**, чиме би Ниш постао тестно окружење за примену нових технологија у области транспорта, енергетике, дигиталне управе и урбане инфраструктуре. Град на тај начин може постати платформа за пилот пројекте и демонстрацију нових технолошких решења, што представља значајан фактор у привлачењу иновационих компанија и инвеститора.

Коначни циљ оваквог приступа јесте привлачење **развојних центара међународних компанија**, који доносе нова знања, технологије и глобалне пословне везе. Кроз модел сарадње

између универзитета, истраживачких институција и индустрије могуће је развити систем трансфера знања који подстиче иновације, развој нових производа и повећање конкурентности локалне привреде. Град Ниш у том процесу има улогу фацилитатора који обезбеђује инфраструктурне услове, институционалну подршку и активну промоцију инвестиционих потенцијала.

Примена оваквог концепта може дугорочно довести до значајног раста технолошких инвестиција, отварања нових високо квалификованих радних места и позиционирања Ниша као једног од кључних центара дигиталне и иновационе економије у региону.

10. СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ МЕРА

Одлуком о буџету Града Ниша за 2026. годину ("Службени лист Града Ниша", број 149/2025) за реализацију свих мера и активности планирана су средства у буџету Града Ниша.

За реализацију мера предвиђена су следећа средства:

- У оквиру раздела 12, који се односи на Управу за локални економски развој и инвестиције, на позицији 494, економска класификација 454 - субвенције приватним предузећима, планирана су средства у износу од 80.000.000,00 динара. Висина опредељених финансијских средстава по мери Подршка за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у циљу унапређења конкурентности износи 57.000.000,00 динара и по мери Мера за унапређење доступности финансирања ММСПП износи 20.000.000,00 динара. Град Ниш задржава право да у току реализације Програма врши прерасподелу средстава предвиђених за реализацију планираних мера, у случају недовољног односно повећаног интересовања по мерама, на основу Решења Градоначелника, у оквиру средстава предвиђених буџетом Града Ниша а на предлог Градске управе за локални економски развој и инвестиције.

11. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ЗА 2026. ГОДИНУ

Полазећи од дефинисаних мера у оквиру Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину, очекује се да њихова системска и координисана примена допринесе јачању конкурентности привреде, подстицању иновација, повећању инвестиционе активности и унапређењу укупног пословног амбијента на територији града.

11.1. Повећање конкурентности микро, малих и средњих предузећа и предузетника

Реализацијом мера бесповратне подршке за набавку опреме, машина, специјализованих алата и возила, као и кроз програме сертификације, дигиталне трансформације и субвенционисања камата, очекују се следећи ефекти:

- ✓ модернизација производних и услужних капацитета,
- ✓ повећање продуктивности и ефикасности пословних процеса,
- ✓ смањење оперативних трошкова,
- ✓ унапређење квалитета производа и услуга,
- ✓ усклађивање са међународним стандардима квалитета,
- ✓ повећање тржишне конкурентности локалних привредних субјеката.

Посебан ефекат очекује се у области дигиталне трансформације, где ће увођење нових технолошких решења, аутоматизације процеса и интеграције пословних система допринети дугорочној одрживости и скалабилности пословања.

11.2. Подстицање инвестиција и раста пословања

Кроз комбинацију грантова и субвенционисаних кредитних линија, повећаће се обим инвестиција у основна средства, омогућиће се ширење производних и услужних капацитета, подстаћи ће се увођење нових технологија и енергетски ефикасних решења, омогућиће се лакши приступ финансијским средствима, посебно за ММСПП.

Очекује се да ће ова мера имати мултипликативни ефекат на локалну економију, кроз раст промета, повећање додате вредности и јачање финансијске стабилности привредних субјеката.

11.3. Развој стартап екосистема и иновативног предузетништва

Кроз реализацију програма „Лаунчер“ у сарадњи са Научно-технолошки парк Ниш, као и кроз програм интернационализације стартапа, очекују се следећи ефекти:

- ✓ идентификација и убрзан развој најперспективнијих стартап тимова,
- ✓ креирање нових иновативних производа и услуга,
- ✓ повећање спремности стартапа за излазак на тржиште и привлачење инвестиција,

- ✓ јачање сарадње између академске заједнице, индустрије и јавног сектора,
- ✓ интернационализација пословања и позиционирање Ниша као регионалног центра за иновације.

Укључивање у оквиру пројекта Serbian European Digital Innovation Hub on AI – S4AI_HUB доприноси трансферу знања у области дигиталне трансформације и вештачке интелигенције, чиме се локална привреда повезује са европским иновационим екосистемом.

11.4. Повећање запослености и одрживости радних места

Иако мере нису директно усмерене искључиво на ново запошљавање, очекује се да:

- ✓ раст инвестиција и ширење капацитета доведу до отварања нових радних места,
- ✓ модернизација и дигитализација пословања допринесу очувању постојећих радних места,
- ✓ подршка предузетницима и стартап тимовима омогући нова самозапошљавања.

Посебно се очекује позитиван утицај на запошљавање младих, жена и високообразованих кадрова у ИКТ и технолошким секторима.

11.5. Јачање локалног пословног екосистема

Програм ће допринети:

- ✓ јачању сарадње између јавног и приватног сектора,
- ✓ умрежавању привредних субјеката,
- ✓ већој видљивости локалне привреде на националном и међународном нивоу,
- ✓ развоју циркуларне, зелене и енергетски ефикасне економије.

Услов да и корисници и пружаоци услуга у оквиру појединих мера буду регистровани на територији града Ниша додатно ће стимулирати унутрашњу економску активност и задржавање финансијских токова у локалној заједници.

11.6. Општи стратешки ефекти

Свеобухватно посматрано, очекује се да Програм локалног економског развоја за 2026. годину допринесе:

- ✓ унапређењу инвестиционе атрактивности Града Ниша,

- ✓ позиционирању Ниша као центра иновација и дигиталне трансформације у југоисточној Србији,
- ✓ јачању отпорности локалне економије на тржишне и макроекономске изазове,
- ✓ стварању предуслова за дугорочан, одржив и инклузиван економски раст.

Реализацијом наведених мера Град Ниш наставља да системски и одговорно гради подстицајно пословно окружење, засновано на иновацијама, знању, инвестицијама и партнерству са привредом.

12. ЗАКЉУЧАК

Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину представља више од скупа планираних мера и активности – он је јасно дефинисан правац развоја који води ка снажнијој, конкурентнијој и успешнијој локалној економији. Кроз подршку привреди, отварање нових радних места, привлачење стратешких инвестиција и подстицање иновација, Ниш тежи да учврсти своју позицију економског центра југоисточне Србије и важне тачке на инвестиционој мапи Европе.

Спровођењем овог програма, Град настоји да оснажи домаће предузетнике, подстакне младе људе да своју професионалну будућност граде у Нишу, омогући развој нових технологија и подржи зелене инвестиције. Циљ је стварање окружења у којем локална економија расте на стабилним и одрживим основама.

Програм је конципиран тако да обезбеди конкретну и практичну подршку стабилизацији и даљем развоју локалне привреде. Систематским приступом настоји се да се одговори и на краткорочне и на дугорочне изазове са којима се привредни субјекти суочавају, уз подстицање динамичније економске активности. Истовремено, Ниш треба да остане препознат као град богате индустријске традиције, посебно у области електронике, али и као поуздан партнер привреди која покреће развој савремених индустрија.

Овај програм омогућава привредним субјектима да лакше привуку инвестиције, унапреде производне процесе, подигну квалитет својих производа и услуга и ојачају своју тржишну позицију. Подстицајне мере усмерене су и ка јачању конкурентности, подршци иновацијама и обезбеђивању равноправних услова за све учеснике на тржишту. Програм се истовремено посматра као инструмент који повезује доделу финансијске подршке, контролу спровођења мера и промоцију позитивних примера из праксе.

Наша амбиција је да Ниш постане пример како јасна визија, добро постављени циљеви и одлучно деловање могу да промене економску слику једне средине – претварајући је у место у којем се развијају нови послови, људи остају да живе и раде, а добре идеје прерастају у успешне приче.

Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 234-6/2026-02
У Нишу, 17.03. 2026.године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК

Проф.др Игор Новаковић,с.р.

7.

На основу члана 20. став 1. тачка 2, члана 32. став 1. тачка 5) и 6) и члана 66. став 1. и 3. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014, 101/2016, 47/2018 и 111/2021 – др.закон) и члана 37. став 1. тачка 6) и 7) Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр. 88/2008, 143/2016 и 18/2019),

Скупштина Града Ниша на седници од 17.03.2026. године, дноси

ПРОГРАМ О ПРВИМ ИЗМЕНАМА ПРОГРАМА УРЕЂИВАЊА ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА И ОДРЖАВАЊА КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ ЗА 2026. ГОДИНУ

Члан 1.

У Програму уређивања грађевинског земљишта и одржавања комуналне инфраструктуре за 2026. годину („Сл. лист Града Ниша“, број 149/25), у глави I **УРЕЂИВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА**, у одељку I.3. **ИЗГРАДЊА ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ**, после речи **УКУПНО ЗА I.2. + I.3.** број „1.458.023.168,00“, мења се бројем: „1.595.540.437,58“.

Члан 2.

У глави II **ОДРЖАВАЊЕ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ**, у одељку II.2. **КАПИТАЛНО ОДРЖАВАЊЕ**, после речи **УКУПНО ЗА II.2.** број: „188.000.000,00“, мења се бројем: „206.470.000,00“.

Члан 3.

У делу **УКУПНО ЗА ОДРЖАВАЊЕ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ II.1. + II.2.**, број: „271.000.000,00“, мења се бројем: „289.470.000,00“.

Члан 4.

У делу **РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПРОГРАМА УРЕЂИВАЊА ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА И ОДРЖАВАЊА КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ ЗА 2025. ГОДИНУ**, број: „2025“, мења се бројем:

„2026“, а у делу **УКУПНО ЗА ПРОГРАМ I.1.+I.2.+I.3.+II.1.+II.2.**, број: „1.859.023.168,00“, мења се бројем: „2.015.010.437,58“.

Члан 5.

Овај Програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Града Ниша“.

Број: 234-7/2026-02
У Нишу, 17.03.2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК

проф. др Игор Новаковић, с.р.

8.

На основу члана 10. и 38. став 3. Закона о планском систему Републике Србије ("Службени гласник Републике Србије", број 30/2018), Плана развоја Града Ниша за период од 2021-2027 ("Службени лист Града Ниша", број 36/2021) и члана 37. став 1. тачка 7. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, број 88/08, 143/16 и 18/19),

Скупштина Града Ниша на седници одржаној 17.03. 2026. године, доноси

ОДЛУКУ

О УСВАЈАЊУ ПЛАНА ОДРЖИВЕ УРБАНЕ МОБИЛНОСТИ ГРАДА НИША ЗА ПЕРИОД ОД 2023. до 2037. ГОДИНЕ

Члан 1.

Усваја се План одрживе урбане мобилности Града Ниша за период од 2023. до 2037. године.

Члан 2.

Саставни део ове Одлуке је План одрживе урбане мобилности Града Ниша за период од 2023. до 2037. године.

Члан 3.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 234-8/2026-02
У Нишу, 17.03.2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК

Проф.др Игор Новаковић,с.р.

ПЛАН ОДРЖИВЕ УРБАНЕ МОБИЛНОСТИ ГРАДА НИША ЗА ПЕРИОД ОД 2023. ДО 2037. ГОДИНЕ

У оквиру техничке подршке Европске инвестиционе банке реализован је пројекат Урбане мобилности и регенерације железничког коридора у Нишу (Србија), под референтним бројем АА-010463-001. Пројекат има за циљ унапређење инфраструктуре и развој одрживог саобраћаја у граду, а Извештај ПОУМ (План одрживе урбане мобилности) из марта 2024. представља кључни документ у оквиру овог процеса.

Управљачко тело за израду Плана одрживе урбане мобилности града Ниша за период од 2023. до 2037. године

Управљачко тело за израду Плана одрживе урбане мобилности града Ниша за период од 2023. до 2037. године именовано је Решењем тадашње градоначелнице града Ниша, број 3392/2022-01, 15. септембра 2022. године, односно Решењем о измени тог Решења које је донето од стране актуелног градоначелника града Ниша Драгослава Павловића, број 3898/2024-01, 20. новембра 2024. године.

Према Решењу о изменама Решења о образовању Управљачког тела за израду Плана одрживе урбане мобилности града Ниша за период од 2023. до 2037. године за чланове овог тела именовани су следећи чланови:

Драгослав Павловић
Лидија Стефановић-Николић
Саша Тасковић

Иван Грмуша
Милош Ђорђевић
Драгана Ненадов-Станковић

др Милан Ранђеловић

Градоначелник града Ниша, председник
Главни урбаниста Града Ниша, координатор
в.д. директор ЈКП „Дирекција за изградњу Града Ниша“

Члан градског већа града Ниша, члан
Члан Градског већа града Ниша, члан
Директорка Канцеларије за локални економски развој,
члан

Директор „Научно технолошког парка Ниш“ Д.О.О., члан

Јединица за израду плана одрживе урбане мобилности Града Ниша за период 2023. до 2037. године формирана је Решењем градоначелнице Града Ниша Драгане Сотировски, 3502/2022-01, 27. септембра 2022. године, у следећем саставу:

Тања Обрадовић	Главни градски урбаниста – руководиоцац
Иван Павловић	Канцеларија за локални економски развој
Бојан Гајић	Енергетски менаџер
Ненад Михајловић	Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове
Влајко Јовановић	Градска управа за друштвене делатности
Јована Савић	Градска управа за имовину и одрживи развој
Слободан Мицић	ЈП „Завод за урбанизам“ Ниш
Милан Милојевић	ЈП „Завод за урбанизам“ Ниш
Тамара Јовановић	ЈП „Завод за урбанизам“ Ниш
Раде Аврамовић	ЈП „Дирекција за изградњу града Ниша“
Јелена Ђекић	Грађевинско архитектонски факултет Универзитета у Нишу
Горан Јанаковић	Факултет заштите на раду Универзитета у Нишу
Данијела Марковић	Машински факултет Универзитета у Нишу
Милош Богдановић	Електронски факултет Универзитета у Нишу
Данко Јовић	Завод за заштиту природе Србије – р.ј. Ниш
Душан Кнежевић	Аеродром „Константин велики Ниш“
Маријана Радосављевић	ЈКП „Паркинг сервис Ниш“
Милан Милић	ЈКП „Дирекција за јавни превоз“
Дејан Ђорђевић	„Инфраструктура железнице Србије а.д.“
Ненад Милошевић	МУП ПУ у Нишу – одељење саобраћајне полиције
Владан Антић	Бициклички клуб „Караван тим“
Марко Љубеновић	Научно технолошки парк Ниш
Марина Миливојевић	Комора професионалних управника
Новица Стојиљковић	PRIUS DRIVE DOO
Горан Младеновић	Кластер напредних технологија НиЦат
Милан Богдановић	Клуб привредниока „Наисус“
Јасмина Бараћ Перовић	Удружење особа са инвалидитетом „Из круга
Милан Станковић	Академија техничко-васпитачких струковних студија
Иван Славковић	Привредна комора
Милан Николић	Нишавски Управни Округ
Драган Илић	Удружење љубитеља нишких трамваја
Бранка Ћирић	НИШ ЕКСПРЕС ДОО

Радни тим за израду Плана одрживе урбане мобилности града Ниша за период од 2023. до 2037. године чине следећи чланови:

Руководилац:

Александар Трифуновић

дипл. инж. саоб.

Радни тим:

Јасна Стојиљковић-Милић

дипл. инж. грађ.

Драган Милић

дипл. инж. грађ.

Зорица Ромић-Алавантић

дипл. инж. арх.

Милица Стојићевић	дипл. инж. саоб.
Владимир Русев	дипл. инж. саоб.
Константин Јовчев	дипл. инж. саоб.
Младен Заманов	дипл. инж. саоб.
Татјана Баша	дипл. инж. маш
Дражен Логарушић	дипл. инж. грађ.
Ружа Радовић	дипл. екон.
Марија Петровић	грађ. тех.

АКРОНИМИ И СКРАЋЕНИЦЕ

ПЗ	Пројектни задатак
ГН	Град Ниш
ЕИБ	Европска инвестициона банка
ЕРИ	Иницијатива за економску отпорност
ЕУ	Европска унија
ГХГ	Гасови стаклене баште
ГИС	Географски информациони системи
ВС	Влада Србије
МФИ	Међународне финансијске институције
МГСИ	Министарство грађевинарства саобраћаја и инфраструктуре
Маас	Мобилност као услуга
КЛЕР	Канцеларија за локални економски развој
ЈП	Јавно превоз
ЈППС	Јавно предузеће Путеви Србије
ПСО	Претходна студија оправданости
ППТА	Техничка подршка за припрему пројекта
СОИУР	Стратегија одрживог и интегрисаног урбаног развоја
ПОУМ	План одрживе урбане мобилности
Р+Р	Паркирај и вози се (енг. Park and Ride)
Р+В	Паркирај и бициклирај (енг. Park and Bike)
ТА	Техничка подршка
УПФИ	Иницијатива за финансирање урбаних пројеката
ЗБ	Западни Балкан
ЗНЕ	Зоне ниске емисије

Синопис пројекта	
Назив Пројекта	ТЕХНИЧКА ПОДРШКА ЗА ПРИПРЕМУ ПРОЈЕКТА УРБАНЕ МОБИЛНОСТИ И РЕГЕНЕРАЦИЈЕ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ КОРИДОРА У НИШУ (СРБИЈА)
Финансирање	Ова техничке помоћ финансира се у оквиру ЕИБ-ове Иницијативе за Економску Отпорност (ЕРИ). ЕРИ је одговор ЕИБ-а на позив Европског савета да интензивира своју подршку државама у окружењу ЕУ, ради побољшања економског раста и постизања циљева одрживог развоја (СДГ). Циљ ове иницијативе је да се брзо додели додатно финансирање за подршку одрживом расту, виталној инфраструктури и социјалној кохезији у суседним државама ЕУ јужног и западног Балкана. Иницијатива за Економску Отпорност фокусира се истовремено и на јавни и на приватни сектор, као подршку активностима ЕИБ-а током различитих фаза пројектног циклуса. ЕИБ доприноси прозору ЕРИ ТА са финансијском помоћи у износу од 90 милиона евра.
Број уговора	АА-010463-001
Држава корисник	Република Србија
Трајање пројекта	22 месеци
Почетак Пројекта	Јул 2022
Завршетак Пројекта	Мај 2024
Статус	У току

Улога:	Промотер	Наручилац	Извршилац
Наме:	Град Ниш	Европска инвестициона банка	Конзорцијум ЦЕСТР А д.о.о. (водећи), ППМ
Адреса:	Улица Генерала Милојка Лешјанина бр. 39, 18000 Ниш, Република Србија	100, Булевард Конрад Аденауер, Л-2950 Луксембург, Велико Војводство Луксембург	Макензијева 57, 11000 Београд, Република Србија
Телефон:	+381 18 504 658	+352 437 982 548	+381 11 3835040
Фах:			+381 11 3835037
Е-маил:	ivan.pavlovic@gu.ni.rs	a.quintin@eib.org	office@cestra.rs
Контакт особа:	Иван Павловић, Руководилац Сектора за планирање развоја и управљање пројектима	Alexandre Quintin, Службеник за техничку помоћ	Драган Милић, Директор Пројекта
Општи циљеви	Стратешки циљ Задатка је пружање подршке унапређењу мобилности и саобраћаја у Граду Нишу и пренамени и регенерацији градског железничког коридора. Специфични циљ Задатка је да обезбеди оквир за планирање инвестиција у мобилност и транспорт у Нишу и за пренамену и регенерацију градског железничког коридора.		
Сврха	Сврха овог Задатка је да дефинише: <ul style="list-style-type: none"> Добру основу за решавање питања урбане мобилности у Нишу; Истражи и рангира опције за поновно коришћење постојећег железничког коридора који пролази кроз град (Коридора), као основу градског транспорта; Идентификује листу приоритета интегрисаних инвестиција у 		
	<ul style="list-style-type: none"> урбану мобилност и сродни развој; Препозна потребе за изградњом капацитета града Ниша у вези са имплементацијом одрживе транспортне стратегије, управљање и одржавање нових средстава. 		
Резултат	<p>Резултати за које се очекује да ће се постићи у оквиру Задатка су:</p> <p>Резултат 1 – План одрживе урбане мобилности (ПОУМ) заснован на свеобухватној анализи саобраћајне ситуације и развојног контекста у граду Нишу, који поставља јасно дефинисане мере за задовољавање потреба мобилности грађана и предузећа у наредних 15 година.</p> <p>Резултат 2 – Процењене и рангиране опције за пренамену и регенерацију железничког коридора који пролази кроз град, кроз процес припреме ПОУМ-а.</p> <p>Резултат 3 – Листа приоритета интегрисаних инвестиција идентификованих на основу мера ПОУМ-а које могу бити спроведене у периоду од 5 година након усвајања ПОУМ-а и такође идентификоване повезане потребе за изградњом капацитета.</p>		
Кључне активности	<p>Задатак 0 – Почетак и мобилизација</p> <p>Задатак 1 – Методологија ПОУМ-а и ажуриран план рада</p> <p>Задатак 2 – Прикупљање и анализа података</p> <p>Задатак 3 - Визија – формирање и развој сценарија</p> <p>Задатак 4 – Припрема Акционог плана</p> <p>Задатак 5 – Припрема за финализацију и усвајање Задатак 6 – Примопредаја и затварање</p>		
Датум објављивања	Март 2024		
Извештај припремио	Александар Трифуновић		

РЕЗИМЕ

Извештај о Плану Одрживе Урбане Мобилности (ПОУМ) за Град Ниш представља свеобухватну стратегију за унапређење одрживог и ефикасног саобраћаја у урбаном подручју. Кроз дубинску анализу тренутног стања урбане мобилности, изазова и могућности, овај извештај приказује иновативна решења која имају за циљ подстицање побољшања мобилности, смањење емисија и побољшање укупног квалитета живота становника.

Извештај се бави постојећом инфраструктуром градске мобилности града Ниша, наглашавајући горућа питања као што су загушење, загађење ваздуха, ограничену приступачност и недовољне могућности јавног превоза. Ова анализа чини основу за осмишљавање стратешких интервенција за ефикасно решавање ових изазова.

Развој ПОУМ за Град Ниш био је заједнички напор, уз значајан допринос различитих заинтересованих страна, укључујући градске институције, јавна комунална предузећа, надлежне органе, предузећа, невладине организације и удружења. Овај колективни ангажман наглашава заједничку посвећеност креирању одрживих решења за мобилност прилагођених специфичним потребама и тежњама града.

Кључни налази из извештаја довели су до успостављања стратешких циљева ПОУМ осмишљених да реализују визију будућег развоја Ниша као инклузивне, уравнотежене, безбедне и приступачне заједнице. Ови циљеви наглашавају промоцију пешачења, вожње бицикла и ефикасног јавног превоза као одрживе алтернативе традиционалним праксама превоза усредсређеним на аутомобиле. Будуће урбано окружење се интегрише са међуградским и регионалним транспортним мрежама, подстичући одрживо и међусобно повезано ткиво мобилности.

Надовезујући се на договорене циљеве и холистичку анализу тренутне ситуације, као и потенцијалних могућности и ограничења, извештај ПОУМ износи стратешке препоруке. Ове препоруке имају за циљ унапређење услуга јавног превоза, подстицање активних начина превоза, ублажавање моторизованог саобраћаја, подстицање напора за декарбонизацију и инкорпорирање паметних технологија мобилности за побољшано управљање саобраћајем.

ПОУМ је дао опције за регенерацију некадашњег железничког коридора кроз град који је укључивао и конвенционалну опцију која подразумева трансформацију некадашњег железничког коридора у урбану улицу са карактеристикама стандардне магистралне улице. Друга опција је укључивала побољшану опцију која је поново замишљена као простор усмерен ка одрживим видовима превоза као што су бицикли, пешаци и зелена инфраструктура. Коначно, трећа опција предвиђа коридор као руту која је претежно оријентисана на јавни превоз, пешаке и бициклисте. Фокусирајући се на побољшање услуга јавног превоза, пешачког приступа и могућности вожње бициклом, овај сценарио настоји да створи зелени коридор погодан за јавни превоз који даје приоритет опцијама одрживе мобилности, смањује зависност од аутомобила и промовише активне видове превоза за заједницу.

Предложене интервенције наведене у овом извештају и пренете у акциони план обећавају значајне користи за град Ниш, укључујући смањење саобраћајних гужви, побољшање квалитета ваздуха, повећану доступност за све становнике и одрживије урбано окружење.

Јединствен приступ сарадње који укључује владина тела, заинтересоване стране и ширу заједницу је од суштинског значаја за успешну имплементацију мера ПОУМ. Радећи заједно, можемо остварити нашу заједничку визију за зеленији град погоднији за живот који даје приоритет одрживој мобилности и квалитету живота за све.

1. УВОД

Са циљем да Нишу обезбеди стратешки план који се надограђује на постојећу праксу у планирању саобраћаја, формиран је План Одрживе Урбане Мобилности, који узима у обзир принципе интеграције, партиципације и евалуације како би се задовољиле постојеће и будуће потребе мобилности града, становника и обезбедити бољи квалитет живота у граду.

Израда Плана је континуиран процес који се састоји од низа корака у логичном низу, а циљ овог Извештаја је да представи главне резултате сваког од ових корака.

Овај извештај је уређен на следећи начин:

Поглавље 1 увод у документ.

Поглавље 2 садржи опис компоненти мобилности у граду Нишу, од појединачних социоекономских карактеристика становништва, преко основних карактеристика кретања и анализе сваког појединачног транспортног подсистема. Овде су идентификовани кључни изазови мобилности и могућности у граду.

Поглавље 3 садржи опис процеса развоја заједничке визије и циљева ПОУМ, који је камен темељац ПОУМ-а. У овом делу Извештаја дат је опис процеса израде 8 циљева, након чега је за сваки од њих изабран индикатор и одређене циљне вредности индикатора.

Поглавље 4 бави се развојем мера ПОУМ и превођењем циљева у дугачку листу мера, евалуацијом и одређивањем приоритета и коначно развојем кратке листе мера.

Поглавље 5 пружа информативне опције за регенерацију железничког коридора и трансформацију у сегмент градске путне мреже који ће служити као окосница система јавног превоза.

Поглавље 6 објашњава развојне сценарије и процес евалуације коришћењем транспортног модела града Ниша.

Поглавље 7 даје детаљан акциони и план имплементације за спровођење предложених мера, као и идентификоване изворе финансирања и финансијски план за спровођење предложених мера.

Поглавље 8 даје смернице за спровођење поступка праћења и евалуације. У ту сврху дат је предлог скупа стратешких индикатора и индикатора на нивоу мера, који треба да омогуће редовно праћење и проверу напретка у остваривању циљева у одређеном временском периоду. Такође, дате су смернице о начину извештавања о резултатима током спровођења плана.

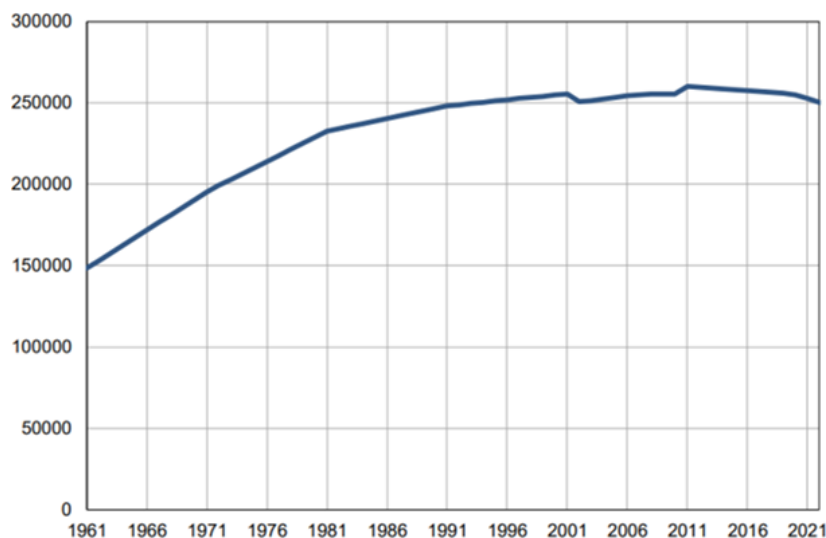
2. МОБИЛНОСТ У НИШУ

У овом делу извештаја приказана је актуелна ситуација у Нишу у погледу демографије, запошљавања, привреде и других секторских односа. Ово даје основу за мобилност у граду.

2.1 Становништво, запосленост и степен моторизације

Ниш је највећи град у југоисточној Србији и седиште Нишавског управног округа. Према последњем попису из 2022. године¹, град Ниш има 249.501 становника, тако да је Ниш по броју становника трећи по величини град у Србији (после Београда и Новог Сада). Град Ниш заузима површину од 597 км², тако да је просечна густина насељености око 420 ст./км².

Интензиван процес демографских промена на територији Града Ниша започео је у другој половини 20. века, када је друштвено-економски развој ове територије условио повећање броја становника, при чему је центар града демографски растао, док је урбани периферни делови општине стагнирали су или су врло мало повећавали демографско становништво. Упоредо са повећањем броја становника, текао је и процес повећања броја домаћинстава која су имала све мањи број чланова. Међутим, демографске промене у Србији током друге половине 20. века и почетка 21. века довеле су до негативног тренда развоја, а статистички подаци указују да су промене најизраженије у источној и јужној Србији.

Слика 1 Број становника града Ниша у период од 1961 до 2021²

Током последње деценије 20. века овај регион је прошао кроз фазу транзиције, када се угасио велики број индустријских гиганата. Као резултат тога, дошло је до промена у економској структури становништва. Укупан број запослених у Граду Нишу у 2022. години износи

¹ Извор: Републички завод за статистику,

² Извор: Републички завод за статистику, [ДевИнфо профил \(stat.gov.rs\)](http://devinfo.stat.gov.rs)

89.990, што је 360 запослених на 1.000 становника, што у односу на 2012. годину када је било 61.806 запослених (тј. 238 запослених на 1.000 становника) представља раст од око 45,60%. Најмање запослених је у општини Нишка Бања.

Табела 1 Регистровани радни однос по општинама пребивалишта, 2020, годишњи просек

Простор	Број запослених укупно	Од тога:		Учешће запослених 15-29 година у укупној запослености, у %	Број запослених на 1000 становника
		Мушкарци	Жене		
Град Ниш	85.041	42.427	42.614	14,7	334
Медијана	30.386	14.422	15.964	12,0	360
Нишка Бања	4.216	2.336	1.880	17,3	303
Палилула	23.889	12.066	11.822	15,7	330
Пантелеј	16.506	8.291	8.215	15,3	310
Црвени крст	10.045	5.313	4.732	18,4	329

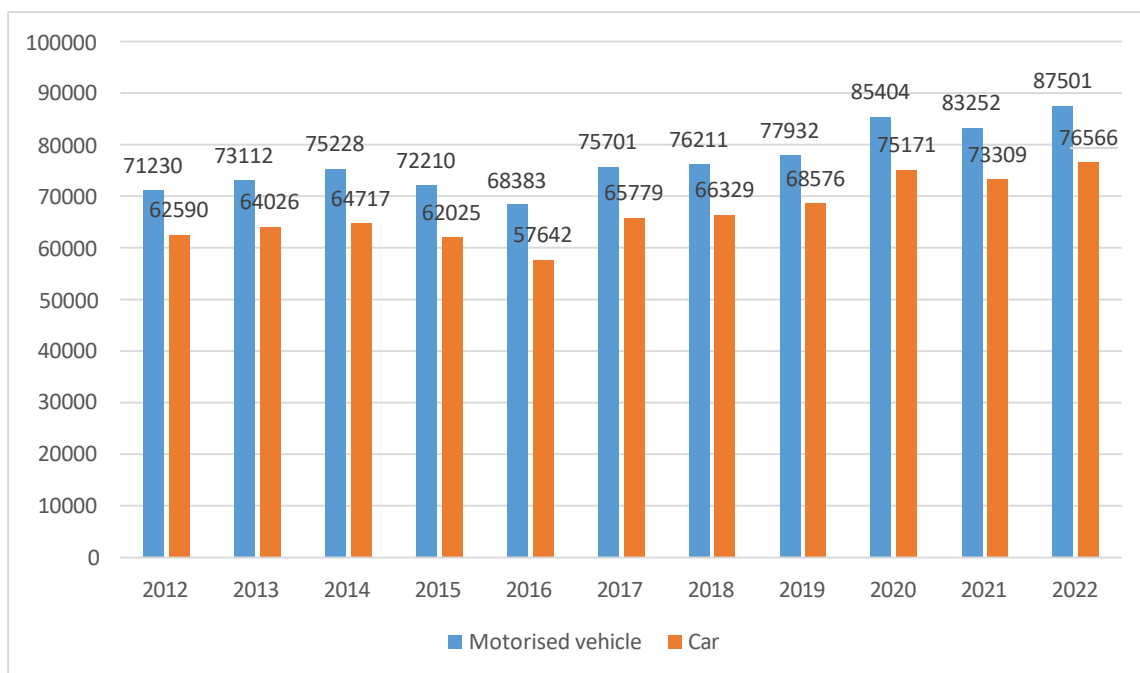
Извор: Истраживање о регистрованом запослењу на основу комбиновања података ЦРОСО и СПР.

Све је то довело до повећања броја активности становника, док су могућности градског саобраћајног система да задовољи потребе кретања постајале све мање. С друге стране, број регистрованих возила у граду константно расте, па је у периоду од 2012. до 2022. године број регистрованих моторних возила повећан за око 16.000, односно са 71.230 на 87.501 возило. Изражено кроз степен моторизације, повећање броја возила резултирало је повећањем степена моторизације са 274 возила/1000 становника у 2012. години на 351 возило/1000 становника у 2022. години.

Табела 2 Број регистрованих возила

Година	Мопеди	Мотоцикли	Путнички аутомобили	Аутобуси	Теретна возила	Радне машине	Приколице	Полу-приколице	Укупно
2010	296	647	36.849	293	2.687	13	589	105	41.479
2011	243	834	60.481	449	3.970	59	2126	107	68.269
2012	481	1095	62590	455	3570	74	648	2317	71230
2013	574	1132	64026	469	3487	90	883	2451	73112
2014	731	1234	64717	485	4530	93	902	2536	75228
2015	606	1166	62025	489	4328	127	999	2470	72210
2016	645	1266	57642	504	4686	43	1014	2583	68383
2017	675	1294	65779	511	4688	104		2650	75701
2018	656	1212	66329	492	4780	101		2641	76211
2019	801	1268	68576	495	5047	61		1684	77932
2020	1057	1424	75171	390	5665	32		1665	85404

2021	964	1451	73309	422	5494	13		1599	83252
2022	1044	1755	76566	433	5923	36		1744	87501

Слика 2 Број регистрованих моторних возила и аутомобила у Нишу (2012–2022)³

Слика 3 Степен моторизације у граду Нишу у периоду 2012-2022⁴

Загушења у саобраћају су један од главних проблема који почињу да озбиљно негативно утичу на квалитет живота Нишлија. Дакле, уколико се не предузму ефикасне мере политике за сузбијање коришћења аутомобила у Нишу, повећање поседовања аутомобила ће, како се очекује, погоршати проблем саобраћајних гужви у граду.

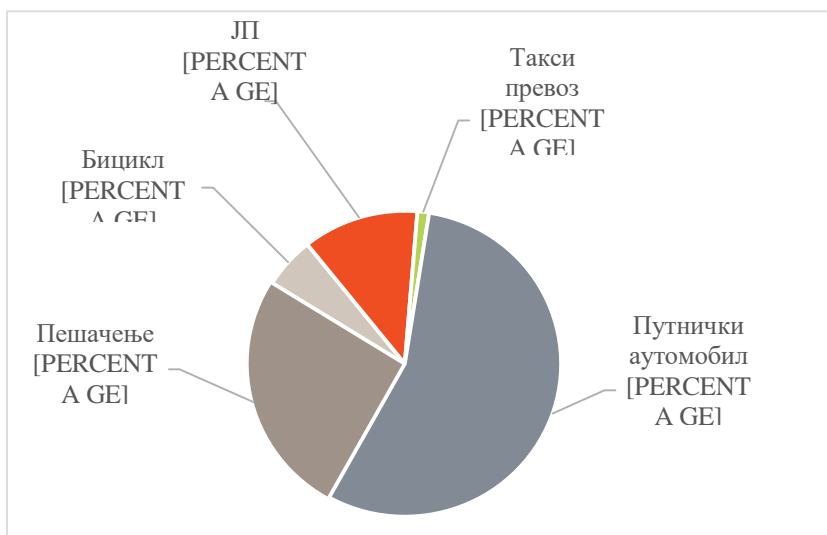
³ Аутори, на основу извора: Републички завод за статистику, општине и региони у Републици Србији (2012-2022), Београд. Публикације доступне на: [Публикације | Републички завод за статистику Србије](#)

⁴ Аутори, на основу извора: Републички завод за статистику, општине и региони у Републици Србији (2012-2022), Београд. Публикације доступне на: [Публикације | Републички завод за статистику Србије](#)

2.2 Транспортни захтев и видовна расподела

Просечан број дневних путовања у Ниш по особи је 2,73 (2022. година), док обим кретања становника на подручју града износи око 681.998 кретања током дана.

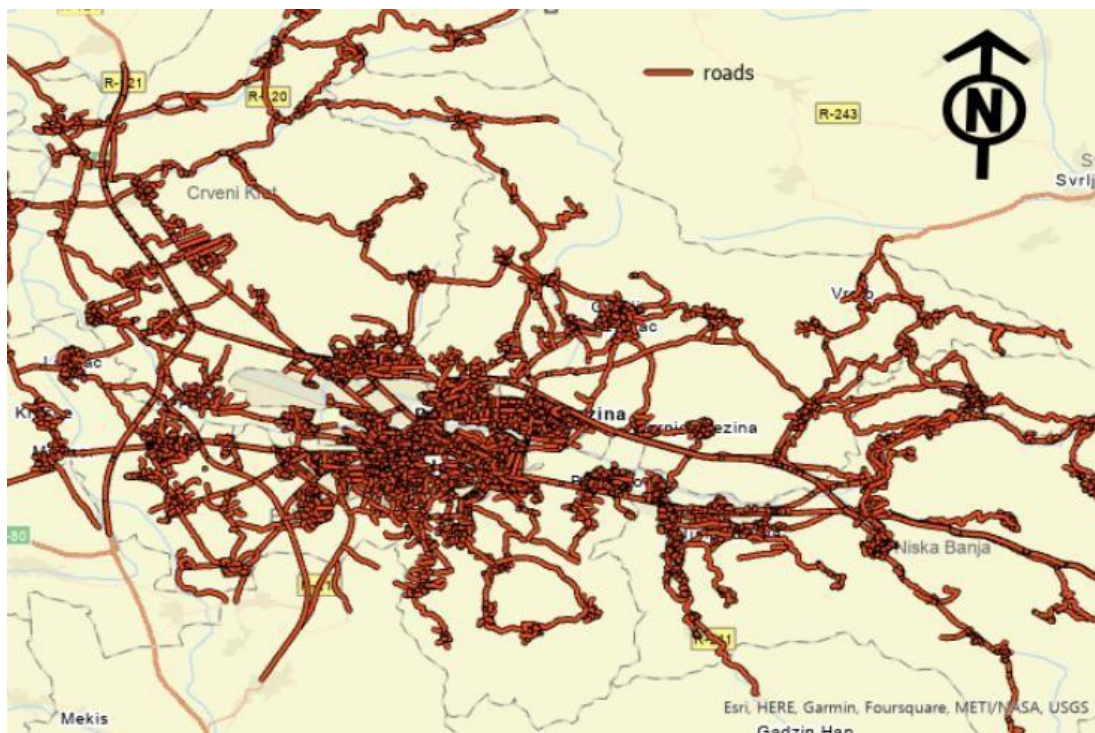
Према подацима за град Ниш из 2022. године, 31% свих кретања остварује се немоторизованим, а 69% моторизованим начином кретања, од чега око 12% јавним превозом и 57% приватним аутомобилом или таксијем.

Слика 4 Видовна расподела дневних кретања (% , 2022)

2.3 Улична мрежа и приступачност

Град Ниш има хетерогену структуру урбане матрице, такође улична мрежа града Ниша нема хомогену типологију. Улична мрежа је стара, а концепт мреже је наслеђен из прошлости

Слика 5 Улична мрежа града Ниша⁵

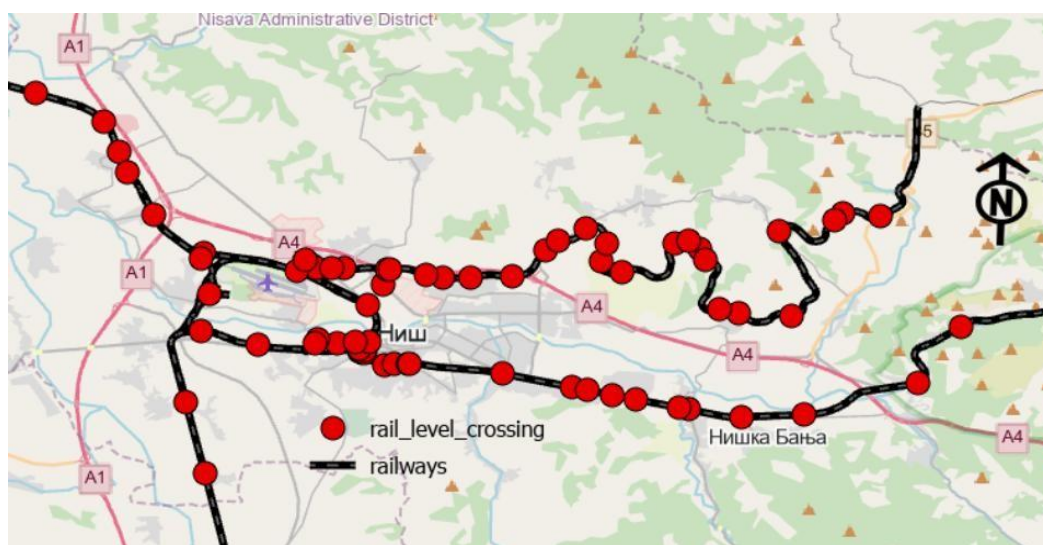
Укупна површина путне инфраструктуре на територији града Ниша износи 2.477.717 м² (улице) + 1.268.935 м² (путеви) = 3.746.652 м², што представља око 0,6% површине града. Укупна дужина путне мреже коју чине општински путеви и улице износи 681,18 км, од чега највећи део чине терцијарне улице, 71,7% или 488,6 км, 11,7% (79,9 км) примарних улица и 12,6 км секундарних улица. % (112,7 км).

На уличној мрежи су 33 кружне раскрснице и 47 раскрсница регулисаних семафором. Од 47 раскрсница са семафорима, 45 раскрсница функционише на трасама возила јавног превоза. Међутим, у постојећем систему управљања саобраћајем не постоји детекција возила јавног превоза на прилазима раскрсницама, нити одређивање приоритета возила јавног превоза на раскрсницама.

Улична мрежа обезбеђује добру приступачност и задовољава потребе моторизованог саобраћаја. Међутим, закључено је да је потребно боље одржавање и унапређење приступачности, посебно из разлога промовисања одрживе мобилности, односно побољшања услова за кретање немоторизованих корисника.

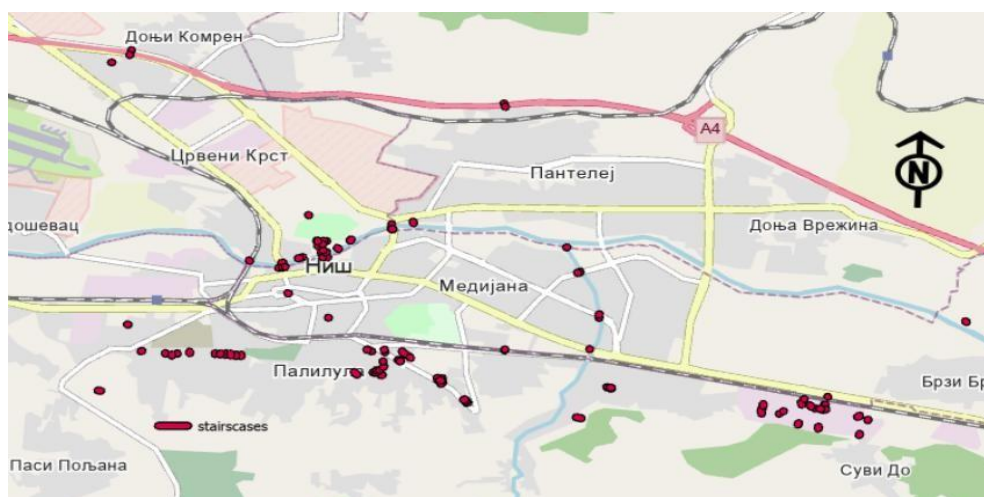
У нивоу су 24 укрштаја друмског и железничког саобраћаја (5 денивелисаних прелаза). Оволики број укрштаја друмског и железничког саобраћаја у нивоу неповољно утиче на развој оба вида саобраћаја, а додатно умањује безбедност свих учесника у саобраћају. У циљу побољшања безбедности на путно-пружним прелизима без баријера, важно је да локалне власти и управљачи железничке инфраструктуре редовно одржавају прелаз и његову сигнализацију, као и да едукују све кориснике о правилном коришћењу прелаза.

⁵ Извор: Моторни путеви преузети са www.opestreetmap.org

Слика 6 Путно-пружни прелази на подручју града Ниша

Једна од области где је приступачност у граду Нишу упитна, осим по броју, свакако је и функционалност степеница у јавном простору. На територији града постоји 115 локација са степеницама у јавном простору, где се дужина степеница креће од 1,6м до 109м, док је просечна дужина степеница 18,3м.

Слика 7 Локација степеништа у јавном простору на подручју града Ниша

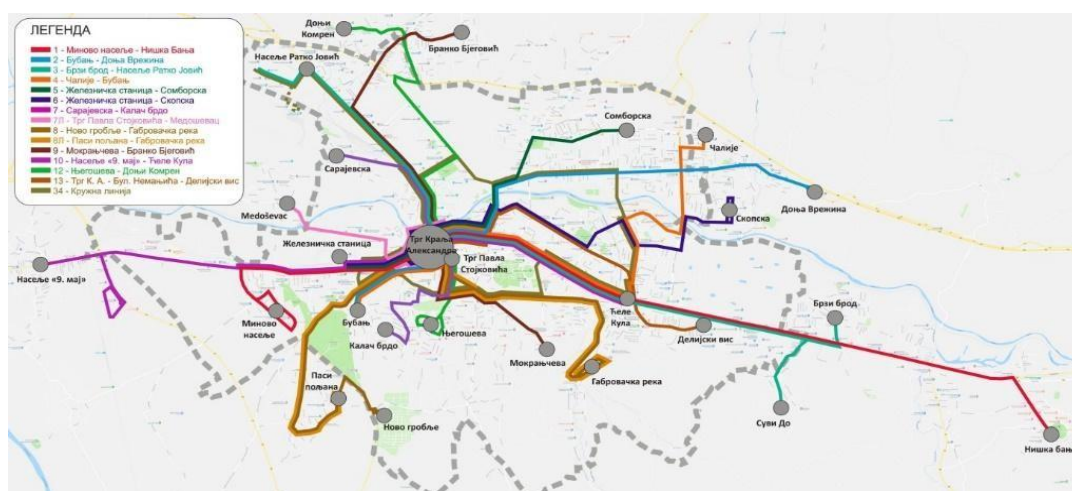
Ове степенице представљају делове пешачке инфраструктуре, али су и непремостива препрека за многе категорије корисника, као што су особе са инвалидитетом, родитељи са

колицима и сличне категорије корисника. Такође, аутобуска стајалишта нису приступачне за инвалидска колица, док је тактилни систем слабо имплементиран.

2.4 Јавни превоз

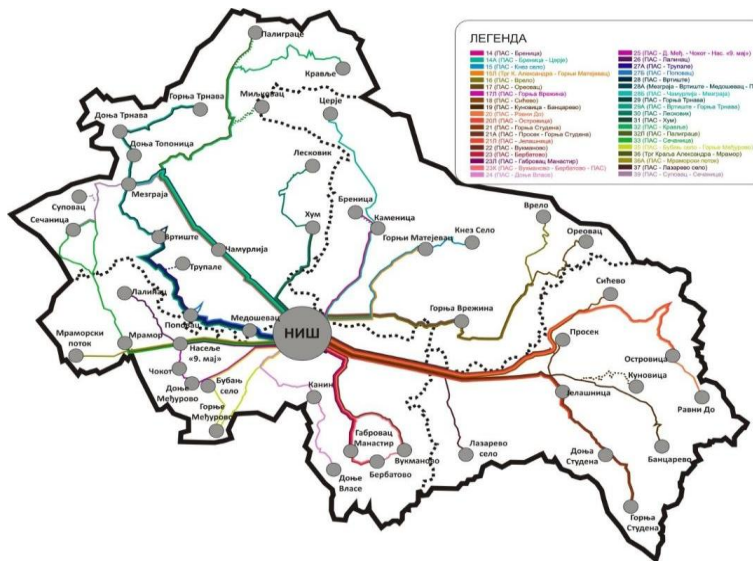
Са око 681.998 путовања дневно у Нишу, систем јавног превоза би требало да игра виталну улогу у подршци привреди и омогућава грађанима да приступе основним услугама, као што су рад, здравље и образовање, кроз здраве и еколошки одрживе опције.

Систем јавног превоза града Ниша заснива се само на аутобуском подсистему. Јавни превоз је организован кроз два подсистема градског и приградског јавног превоза. Мрежа градских линија дефинисана је саобраћајним правцима постојеће примарне уличне мреже и састоји се од 14 линија, укупне дужине 130 км. Постојеће градске линије се према дужини трасе могу окарактерисати као радијалне, дијаметралне и кружне.

Слика 8 Градске линије јавног превоза

Мрежу приградских линија чини 37 линија, укупне дужине 644,11 километара. Посматрано у односу на уже градско подручје (насеље Ниш), постојеће приградске линије се према распореду трасе могу окарактерисати као радијалне или кружне.

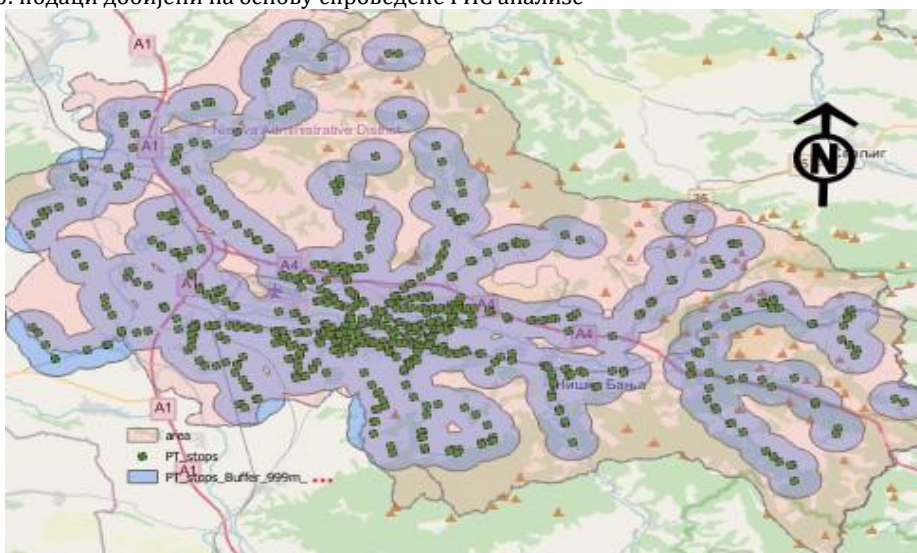
Слика 9 Приградске линије јавног превоза

Анализа доступности система јавног превоза показује да се јавни превоз са становишта приступачности може оценити као добар, па локација линија јавног превоза и стајалишта у окружењу омогућава да се око 18% територије града покривено 5-минутном пешачком доступношћу, 10-минутном доступношћу око 42% територије града, а са 15-минутном пешачком доступношћу, око 63% територије града, док се ова процена не односи на учесталост возила и квалитет услуге превоза.

Табела 3 Пешачка доступност јавног превоза⁶

Време пешачења [мин]	Растојање [м]	Површина [км ²]	% укупне површине
5	333	109,427	18,342
10	666	251,307	42,125
15	999	374,879	62,838
Укупна површина града		596,581	100,000

⁶ Извор: подаци добијени на основу спроведене ГИС анализе

Слика 10 Пешачка доступност јавног превоза

Неки од битних детаља који описују постојећи начин функционисања јавног превоза у Нишу односе се на следеће, просечна оцена квалитета постојећих услуга јавног (градског и приградског) превоза је 2,72/5,00, док је ова оцена од стране тренутних корисника јавног превоза нешто већа и износи око 2,76/5,00. Такође, око 85 одсто анкетираних грађана нема месечну карту, а битно је истаћи да је око 36 одсто трошкова рада јавног превоза у граду субвенционисано.

Систем јавног превоза тренутно нема приоритет на раскрсницама, а на градској уличној мрежи такође нема посебних трака за возила јавног превоза. Такође, возила система јавног превоза (аутобуси на фосилна горива – дизел) имају негативан утицај на животну средину.

Иначе, видовно учешће јавног превоза у видовној расподели износи око 13%, што се процењује као ниско за градове величине Ниша, па је Планом посвећена пажња унапређењу овог сегмента градског саобраћајног система.

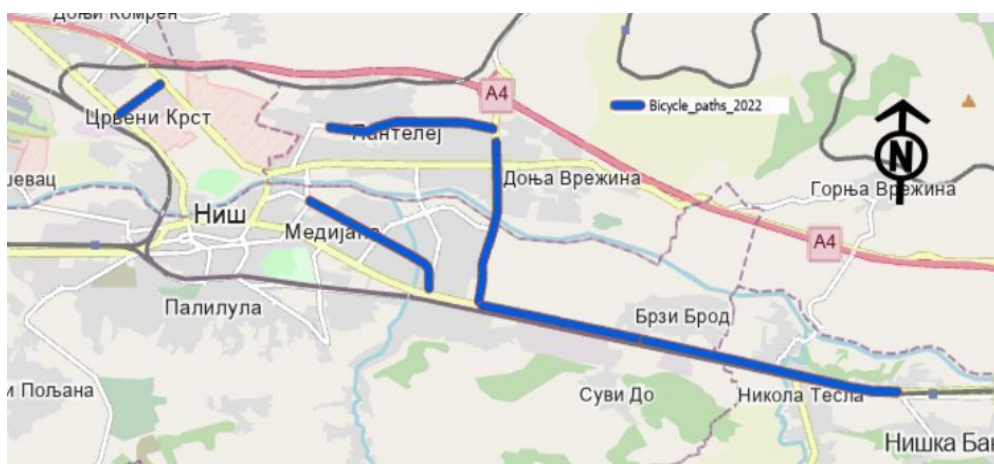
2.5 Активни видови кретања и микромобилност

Активни видови кретања (пешачење и бициклизам) играју важну улогу у смањењу утицаја саобраћаја на животну средину и доприносе здравом начину живота. Приступ здравијим улицама у нишком ПОУМ-у има за циљ да планира и дизајнира улице које подржавају и подстичу пешачење и вожњу бицикла, што је кључна стратегија за побољшање квалитета живота грађана.

Не може се преценити значај повољне топографије града Ниша и повољне климе током целе године за развој бицикличког саобраћаја у граду, што свакако нуди бројне предности за развој активне градске мобилности. Међутим, није ни безбедно ни пријатно због лоше пројектованих и одржаваних пешачких стаза.

Пешачење као вид превоза нема позитивну слику међу грађанима Ниша. Просечна оцена квалитета пешачке инфраструктуре је ниска - 2,31/5,00. Улични мобилијар, знакови и расветни стубови су лоше лоцирани, а непрописно паркирани аутомобили често блокирају тротоаре, а ивичњаци и други инфраструктурни елементи нису довољно прилагођени особама са инвалидитетом. Такође, постоји недостатак тротоара на великом броју улица. Око 25% погинулих у саобраћајним незгодама су пешаци, док су око 24% свих тешко повређених и око 13% свих лако повређених лица у саобраћајним незгодама пешаци. Иако је удео пешачења релативно висок (26% укупних путовања), пешачење у Нишу је ниско и потребно је спровести систематску и свеобухватну политику како би се повећала пешачка кретања у граду.

Видовно учешће бициклизма у видовној расподели у граду Нишу износи 5,82%, што представља значајан удео с обзиром на локалне вредности. Иако је дошло до институционалног развоја, планирања и инфраструктурних радова, потребне су значајне промене да би се створила интегрисана и безбедна бицикличка мрежа са одговарајућим паркинг просторима. До краја 2022. године на уличној мрежи постојало је 6 бицикличких стаза укупне дужине 12.523 м, док у граду не постоји јединствена повезана бицикличка мрежа и степен задовољства грађана постојећом бицикличком инфраструктуром је низак и износи 1,83/5,00. Број повређених бициклиста за период 2017-2021 је 188, што чини 7% повређених лица у саобраћајним незгодама.

Слика 11 Бицикличке стазе на територији града Ниша, 2022.

Не постоји услуга дељења бицикала у граду. Постоји снажан осећај да би бициклизам могао да игра истакнуту улогу у путовањима на првом/последњем километру ако би био подржан од стране

бициклических доводних рута које повезују чворишта јавног превоза и трансфер центре са кључним дестинацијама.

Алтернативне опције микро-мобилности, попут е-бицикла и е-скутера, постају све популарније. Иако се можда не сматрају активном мобилношћу, оне су технологије у настајању које нуде потенцијалне користи за одрживу мобилност.

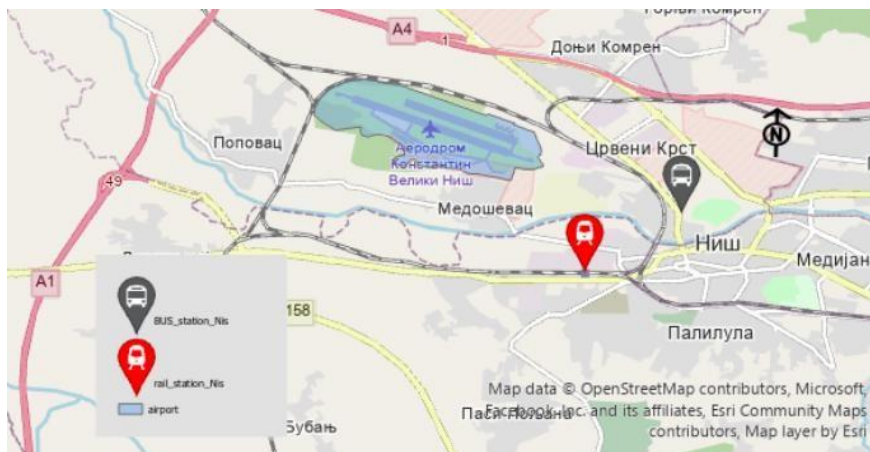
2.6 Паркинг и терминали

Јавним паркиралиштима на територији града Ниша управља ЈКП „Паркинг сервис“ Ниш. На територији града налази се укупно 215 паркинг места на јавном и приватном земљишту (293.057 м²). Паркинг на улици је подељен у три зоне по сату (паркинг са временским ограничењем).

Више од осам хиљада становника града Ниша има повлашћене паркинг карте. Евидентан је недостатак паркинг места у централном делу града, односно „проблем паркирања“ је евидентан у централном делу града, са тенденцијом преливања на остатак града, док је нерегуларно паркирање такође чест проблем у Нишу. На основу анкете домаћинстава, просечна оцена квалитета паркинг услуга је веома ниска - 1,65/5,00.

Повећање степена моторизације, док на ограниченом капацитету путева и уз немогућност проширења капацитета путева, изазива сметње у функционисању како динамичког тако и стационарног саобраћаја. Због тога се град мора окренути примени концепта управљања паркирањем. Општи је утисак да граду недостаје спровођење различитих политика паркирања, које ће подстаћи ефикасније коришћење постојећих паркинга, омогућити корисницима да унапреде квалитет услуга паркирања и дизајн паркинг места.

У Нишу, приградске аутобуске станице, железничке станице и аеродроми служе као капије за локално становништво и туристе за улазак и излазак из града. Ови терминали повезују град са другим регионима и пружају низ опција превоза за грађане да бирају. Пружајући ефикасне и погодне услуге, путнички терминали помажу у смањењу саобраћајних гужви и побољшању укупне мобилности града. Изазов који се поставља у вези са путничким терминалима је њихова адекватна повезаност са регионалним транспортним системом.

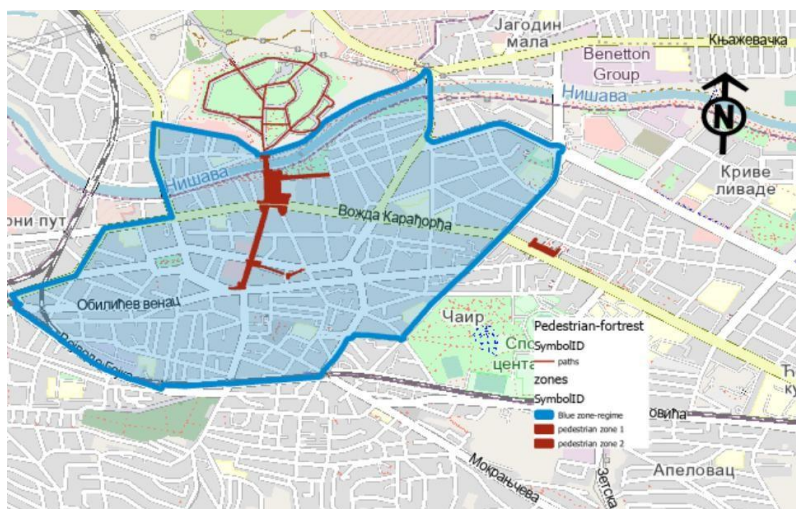

Слика 12 Путнички терминали на територији града Ниша

Најважнији логистички терминали у Нишу су карго терминал на аеродрому и интермодални терминал у Поповцу. Терминал у Поповцу комбинује железнички и друмски транспорт како би се обезбедило ефикасно, економично и одрживо решење за транспорт робе. На основу

бројања саобраћаја за потребе овог плана учешће теретних возила у укупној структури саобраћајног тока износи 8,87%. У тренутном стању не постоји наменска пристанишна зона за испоруку робе и снабдевање продавница у централном делу. О негативном утицају теретног саобраћаја на безбедност говори податак да је у периоду од 2017. до 2021. године у саобраћајним незгодама тешких возила погинуло 11 особа, што чини 15% погинулих у саобраћајним незгодама.

Градска управа за комуналне и инспекцијске послове донела је Одлуку о одређивању "плаве" зоне. Овом одлуком дефинише се саобраћајна зона посебног промета у граду, у којој се утврђује посебан режим кретања теретних возила.

Слика 13 Режим плаве зоне на територији града Ниша

Овим актом дефинисани су услови за кретање и заустављање теретних возила у плавој зони у односу на укупну масу возила. У погледу овог акта, теретна возила су подељена у три категорије. Међутим, овим решењем фокус активности урбане логистике је на раним јутарњим и вечерњим после 20 часова. Такође, постоје индиције које доводе у питање примену ове одлуке у пракси, односно систем контроле и санкционисања теретних возила која су у прекршају. Исто тако, неопходно је пребацити фокус на нове, одрживе начине који нуде ефикасне начине транспорта терета унутар града.

⁷ Извештај о прикупљању и анализи података података (децембар 2022)

3. ВИЗИЈА И ЦИЉЕВИ

Ово поглавље описује развој стратегије нишког ПОУМ-а, која се заснива на анализи постојећег саобраћајног система у Нишу и идентификованих изазова. Прво су развијени сценарији, визија, циљеви и индикатори, а затим су дефинисани пројекти за њихово постизање.

Сваки корак ове фазе је спроведен на партиципативан начин. Организован је низ радионица на којима се расправљало о мишљењима различитих страна. Пројектни тим је организовао радионицу са заинтересованим странама како би радили на заједничком разумевању циљева, који остају основа за све наредне кораке, кроз дискусију и укључивање заинтересованих страна, како би размотрили могуће стратешке индикаторе и њихову релевантност, применљивост и доступност, и представили индикативне могуће циљне вредности. Узимајући у обзир повратне информације са радионице, пројектни тим је сумирао циљеве ПОУМ, индикаторе и циљне вредности.

3.1 Визија

Даљи развој града Ниша захтева безбедну, правичну и ефикасну саобраћајну мрежу која ће служити потребама садашњих и будућих становника. Узети су у обзир неизвесности са којима се град може суочити у будућности, као и урбанистичко и просторно планирање, национални развој, животна средина и социјална инклузија, а визија ПОУМ Ниша која је произашла из овог процеса је:

Град Ниш је инклузивна, балансирана, безбедна и приступачна заједница која омогућава грађанима да своје основне потребе задовоље пешачењем, колицима, бициклом уз лак приступ ефикасном и одрживом систему јавног превоза који служи као алтернативе традиционалном аутомобилском саобраћају, а који је у потпуности интегрисан са међуградским и регионалним саобраћајним мрежама и услугама.

Ово представља камен темељац ПОУМ-а, квалитативни опис жељене будућности града Ниша и његових карактеристика кретања и основу за све наредне кораке.

3.2 Циљеви, циљне вредности и индикатори

Визија мора бити одређена конкретним циљевима, који указују на врсту промене која се жели постићи.

Визија и циљеви дају важан квалитативни опис жељене будућности, али само то није довољно. Да би промене биле мерљиве, потребно је одабрати индикаторе и њихове циљне вредности, који представљају конкретан облик опредељења у оквиру Плана.

У овом делу извештаја представљени су дефинисани циљеви, одабрани индикатори који се односе на постизање циљева (стратешки индикатори) за мерење укупног учинка ПОУМ и њихове дефинисане циљне вредности. Наравно, као и до сада, све је усклађено са идентификованим изазовима у саобраћајном систему града.

Како је Ниш један од многих градова у Србији који се суочавају са проблемом неприступачности за особе са смањеном покретљивошћу, ПОУМ је искористио прилику да укаже на потребу промене постојећих услова у саобраћајном систему града.

Како је један од основних циљева ПОУМ-а смањење емисије штетних гасова и буке у урбаним срединама, односно смањење негативних ефеката саобраћаја на животну средину, примена политика и технологија које промовишу одрживе видове кретања требало би да помогну градовима да смање емисије и повећају ефикасност мобилности.

Стварање безбедних услова за учешће у саобраћају је посебан предуслов, посебно за угрожене и немоторизоване кориснике.

Минимизирање употребе путничких аутомобила, с обзиром на растући тренд моторизације и њен укупни негативан утицај на квалитет живота у граду, кључни је циљ ПОУМ-а.

Реализација циља који се односи на јачање јавног превоза требало би да обезбеди повећање понуде јавног масовног превоза, што даље резултира тиме да овај начин кретања код већине становника постаје препознат као погодан, удобан и поуздан начин, а квалитет услуга јавног (градског и приградског) превоза је на високом нивоу. Циљ је утицати на стварање повољније видовне расподеле на штету путничких аутомобила.

Слично претходном, циљ фаворизовања активне мобилности треба да, у складу са препознатим изазовима, посебну пажњу посвети побољшању услова за реализацију немоторизованог кретања у граду, тим пре што су градске атракције удаљене свега неколико минута хода, а немоторизовани видови превоза препознати су као најодрживији начини кретања у граду.

У граду Нишу је потребно успоставити ефикасан транспортно-логистички систем, који минимално негативно утиче на животну средину и квалитет живота становника.

Како је блиска координација и сарадња свих актера у граду Нишу основа за успешну реализацију свих циљева, заједничко деловање надлежних организација мора да се спроводи координисано и неконфликтно, а одговорност за пројекат мора бити дефинисана, па је управљање и координација између надлежних институција важан предуслов за реализацију Плана, а сам тим је и циљ на који се посебно треба фокусирати.

У складу са наведеним, дефинисано је осам такозваних СМАРТ (специфичних, мерљивих, остваривих, реалних и временски дефинисаних) циљева. Дефинисани циљеви ПОУМ града Ниша су:

1. Приступачан, доступан, интегрисан и инклузивни транспортни систем;
2. Ефикасан и еколошки одржив транспортни систем;
3. Сигурна и безбедна саобраћајна мрежа;
4. Минимизирање употребе приватог возила;
5. Максимизирање употребе јавног превоза;
6. Максимизирање употребе немоторизованих начина кретања;
7. Ефикасан систем градске логистике;
8. Управљање и координација између надлежних институција.

У наредним табелама дат је детаљан преглед тренутно стања, визија за 2037. годину, индикатори за праћење постизања циљева и циљне вредности које треба постићи у оквиру сваког циља до 2037. године.

Циљ 1 Приступачан, доступан, интегрисан и инклузивни транспортни систем

Табела 4 Циљ 1 Приступачан, доступан, интегрисан и инклузивни транспортни систем

Тренутно стање	Визија 2037	Индикатор	Циљна вредност
1 Мобилност особа са инвалидитетом, оштећеног вида и слуха смањена због лошег стања инфраструктуре	Јавни простори приступачни за све групе људи	а) Процент особа са инвалидитетом, оштећеног вида и слуха који користе јавне просторе	а) 100%
2 5-минутна изохрона доступности јавног превоза покрива 18%, али шире централно подручје града има много већу покривеност	5-минутна изохрона доступности јавног превоза покрива читаво градско подручје	а) 5-минутна изохрона доступности јавног превоза %	а) 50% за постојећа и 100% за нова насеља
3 Аутобуска стајалишта нису приступачна за инвалидска колица, тактилни систем није имплементиран у зони аутобуских стајалишта	Аутобуска стајалишта која су приступачна за инвалидска колица, укључујући улицу у радијусу од 250м од стајалишта	а) Процент приступачних стајалишта и прописно опремљених	а) 100%
4 Много је локација са степеницама у јавном простору које представљају непремостиву препреку за многе категорије корисника, као што су особе са инвалидитетом, родитељи са колицима итд.	Сви јавни простори приступачни за инвалидска колица	а) Број локација са степеницама у јавном простору које су прилагођене свим корисницима система	а) све
5 Неадекватно одржавана пешачка инфраструктура са физичким препрекама	Нема физичких препрека за особе са инвалидитетом, особе оштећеног вида и слуха	а) Дужина тротоара са имплементираним системом тактилног вођења б) Број изграђених рампи на пешачким прелазима в) Процент добро одржаваних тротоара	а) 50км б) сви в) 100%

Циљ 2. Ефикасан и еколошки одржив транспортни систем

Табела 5 Циљ 2. Ефикасан и еколошки одржив транспортни систем

Тренутно стање	Визија 2037	Индикатор	Циљна вредност
1 Не постоји јасна стратегија која има за циљ планирање одрживе мобилности	Град Ниш има План одрживе урбане мобилности, који представља основу за обликовање хуманог града – града за људе; Град активно спроводи план, стално прати његову реализацију и у складу са тим прилагођава.	а) Усвојена стратегија	а) Достигнуте циљне вредности
2 Јавни превоз нема електрична возила/енергетски ефикасна возила	Возни парк јавног превоза се састоји од електричних, хибридних возила на водоник	а) Учешће електричних, хибридних и возила на водоник	а) 100%
3 У граду нема зона успореног саобраћаја	Зоне ниске емисије у граду, заједно са побољшањима јавног превоза	а) Број зона ниске емисије	а) > 5
4 Загађење ваздуха од аутомобила емисија GHG/загађење ваздуха од саобраћаја у граду је значајно као последица старог возног парка (просечно 17 година)	Емисија загађења ваздуха из саобраћаја сведена на минимум	а) Стално мерно место на главним градским атракцијама (тргови, пешачка зона) б) Смањење загађења ваздуха	а) 10 б) Смањено за 50%

Тренутно стање	Визија 2037	Индикатор	Циљна вредност
5 Људи и јавни простори погођени интензивном буком због великог обима саобраћаја на главним улицама	Нивои буке од саобраћаја смањени на минимум	а) Стално мерно место на главним градским атракцијама (тргови, пешачка зона) б) Смањење нивоа буке	а) 10 б) Процент становника изложен нивоу буке од 65дБ смањен за 50%
6 Углавном без иновативних решења која би створила услове за стварање „паметне“ мобилности у граду	У граду функционишу различита иновативна решења мобилности која побољшавају ефикасност градског саобраћајног система, а самим тим и повољно стање животне средине	а) Број примењених ИТС решења у граду	а) > 10

Циљ 3. Сигурна и безбедна саобраћајна мрежа

Табела 6 Циљ 3. Сигурна и безбедна саобраћајна мрежа

Тренутно стање	Визија 2037	Индикатор	Циљна вредност
----------------	-------------	-----------	----------------

1	Постоје 24 путно пружна прелаза који утичу на безбедност саобраћаја.	Минимизиран број путно- пружних прелаза у истом нивоу са путевима	а) Смањен проценат путно-пружних прелаза	а) 50%
2	Висок удео (25%) пешака у укупном броју погинулих у саобраћајним незгодама	Безбедност немоторизованих учесника у саобраћају је на високом нивоу	а) Број тешко повређених/погинулих пешака у саобраћајним незгодама	а) 0
3	Учешће бициклиста у укупном броју погинулих у саобраћајним незгодама је 7%.	Безбедност немоторизованих учесника у саобраћају је на високом нивоу	а) Број тешко повређених/погинулих бициклиста у саобраћајним незгодама	а) 0

Циљ 4. Минимизирање употребе приватог возила

Табела 7 Циљ 4. Минимизирање употребе приватог возила

Тренутно стање	Визија 2037	Индикатор	Циљна вредност
1 Велика зависност од употребе путничких аутомобила, са растућим трендом моторизације	Становници се охрабрују да пређу на одрживије начине, одрживије алтернативе путничком аутомобилу за сва њихова кретања	а) Видовно учешће путничких аутомобила б) Тренд степена моторизације	а) 30% б) Раст мањи од 1%
2 „Проблем паркирања“ је евидентан у централном делу града, са тенденцијом да се прелије на остатак града.	Имплементација различитих политика паркирања које ће третирају групе корисника према њиховим потребама: Становници треба да имају приступ паркингу Остале групе су демотивисане да паркирају	а) Однос између паркираних возила и категорије становник	а) Близу 100%
3 У тренутној ситуацији не постоји опција паркирај и вози се (P+R).	Обезбеђени објекти паркирај И вози се (P+R) на улазним рутама како би се дестимулисала путовања изван града до циља у урбаном подручју.	а) Број објеката паркирај и вози се (P+R)	а) 4
4 У тренутној ситуацији не постоји опција Паркирај и вози се (P+R) или Паркирај и ходај (P+W) - циљ путовања приватним аутомобилом је центар града. Такође, у граду постоји развијен P+R сервис (паркинг „Чаир“), али се суштина коришћења овог решења у	Објекти за паркирање и вожњу/шетњу на улазним рутама дестимулишу путовања изван града до краја у урбаном подручју. Паркинг и бицикли су у понуди у свим паркинзима и гаражама и паркиралиштима којима управља ЈКП Паркинг Сервис, а ова	а) Број објеката паркирај и вози се (P+R) и паркирај и ходај (P+W) б) Процент паркинга са паркирај и бициклирај (P+W) услугом в) Учешће корисника паркиралишта и гаража који користе услуге изнајмљивања бицикала у оквиру Паркирај и	а) > 6 б) 100% в) > 10%

Тренутно стање	Визија 2037	Индикатор	Циљна вредност
граду пре свега односи на коришћење бицикала као рекреације након паркирања.	услуга је атрактиван начин да се реализују путовања која своју крајњу дестинацију имају у центру града.	а) Бициклирај услуге	
5 Не постоје зоне ниске емисије или подручја са ограниченим приступом за приватне аутомобиле	Имплементацијом зона ниске емисије и/или сличних облика зона успешно се ограничава приступ центру града приватним аутомобилима	а) Број зона са ограничењима	а) > 5

Циљ 5. Максимизирање употребе јавног превоза

Табела 8 Циљ 5. Максимизирање употребе јавног превоза

Тренутно стање	Визија 2037	Индикатор	Циљна вредност
1 Услуга јавног превоза није атрактиван вид превоза за већину становништва	Јавни превоз је препознат као погодан, удобан, поуздан вид превоза за већину становништва	а) Видовно учешће јавног превоза %	а) 25%
2 Незадовољство корисника квалитетом постојећих услуга јавног (градског и приградског) превоза	Квалитет услуга јавног (градског и приградског) превоза је на високом нивоу	а) Просечна оцена квалитета услуга јавног (градског и приградског) превоза	б) > 4,00
3 Систем јавног превоза заснива се само на аутобуском подсистему	Јавни превоз подржан додатним подсистемом интегрисаним са постојећим железничким системом који повезује све атракције	а) Уведен нови подсистем	а) Да

Тренутно стање	Визија 2037	Индикатор	Циљна вредност
----------------	-------------	-----------	----------------

4	Не постоје траке резервисане за јавни превоз и приоритет за возила јавног превоза;	У најзагушенијим деловима града постоје траке резервисане за јавни превоз и приоритет возилима јавног превоза је дат на главним раскрсницама	a) Дужина трака резервисаних за возила јавног превоза b) Број раскрсница са приоритетом за возила јавног превоза	a) 20 км b) 20
---	--	--	---	-------------------

Циљ 6. Максимизирање употребе немоторизованих начина кретања

Табела 9 Циљ 6. Максимизирање употребе немоторизованих начина кретања

Тренутно стање	Визија 2037	Индикатор	Циљна вредност
1 Немоторизовани видови кретања нису атрактиван вид кретања за већину становништва	Немоторизовани видови кретања су препознати као најпопуларнији вид кретања	a) Учешће бициклирања b) Учешће пешачења	a) 14% b) 28%
2 У граду Нишу не постоји јединствена повезана бициклистичка мрежа	Развијена бициклистичка мрежа повезана у јединствену мрежу доступну свим становницима	a) Дужина континуалне бициклистичке инфраструктуре (без прекида)	a) 80% укупне дужине
3 Низак степен задовољства грађана постојећом бициклистичком инфраструктуром	Задовољство грађана бициклистичком инфраструктуром је на високом нивоу. Бициклистичка инфраструктура се сматра сигурном, безбедном, без препрека и привлачном за свакодневну употребу.	a) Просечна оцена квалитета постојеће бициклистичке инфраструктуре b) Учешће бициклирања	a) >4,00 b) >10%
4 Бициклистичка мрежа је оцењена као неповољна са становишта укупне дужине и густине.	Бициклистичка мрежа града је у потпуности изграђена и представља важан транспортни систем града.	a) Густина бициклистичких стаза; просечна дужина стаза (м или км) b) Однос стаза са асфалтним коловозом и осталих стаза (%)	a) км b) 100%
5 У граду нема паркинга за бицикле, а безбедност бицикала у јавном простору је оцењена као критична	Безбедан и сигуран паркинг за бицикле	a) Број сигурних и безбедних паркинг места b) Број пријављених крађа бицикала/електричних тротинета са паркинга	a) > броја бицикала у видовној расподели b) 0

Тренутно стање	Визија 2037	Индикатор	Циљна вредност
		на јавним површинама	
6 Скоро 160 км неасфалтираних улица, одсуство тротоара на великом броју улица, док је врло често пешачка инфраструктура заузета непрописно паркираним возилима или неадекватно позиционираним елементима комуналне инфраструктуре. Материјали за поплочавање и површине тротоара и пешачких зона нису довољно квалитетни и стање тротоара је на нижем нивоу од одржавања коловоза.	Ниш је град у потпуности погодан за пешачке са развијеном и добро одржаваном пешачком инфраструктуром	a) Просечна оцена квалитета пешачке инфраструктуре b) учешће пешачења c) Санирана или новоизграђена дужина тротоара d) Процент улица без тротоара у попречном пресеку/профилу e) Број пешачке зоне у граду f) Број зона успореног саобраћаја у граду g) Удео пешачке инфраструктуре која је осветљена јавном расветом %	a) > 4,50 b) 28% c) > 20 км d) 0% e) > 5 f) > 5 g) 100%

Циљ 7. Ефикасан систем градске логистике

Табела 10 Циљ 7. Ефикасан систем градске логистике

Тренутно стање	Визија 2037	Индикатор	Циљна вредност
1 Постоји „плава“ зона, која дефинише зону саобраћаја у којој је на снази посебан начин кретања теретних возила. Међутим, у овако организованом урбанистичком логистичком систему препознат је недостатак контроле поштовања одредби ове одлуке.	Служба логистике и доставе је у потпуности у складу са одлуком задужена без уласка камиона у зону у периоду 7-19.	a) Учешће теретних возила у укупној структури саобраћајног тока (вршни сат/период режимске забране)	a) 0%
2 Не постоји решење за коришћење е-саго бицикала у граду. Међутим, у последње време приметан је пораст употребе бицикала у комерцијалне сврхе као превозног средства у урбаним условима.	Град подржава и у великој мери промовише бициклистичку логистику	a) Обезбеђен сервис Е- царго бицикла b) Број теретних бицикала које користи градска управа c) Формирани инструменти	a) Да b) >10

		финансирања за компаније које купују карго бицикле	с) Да
3 Не постоји посебна зона за пристајање за испоруку робе и снабдевање продавница у централном делу	Организован систем доставе робе са наменским претоварним станицама са којих се роба дистрибуира малим возилима (електрични, хибрид или водоник)	Број места у центру града за пристајање возила ради снабдевања	а) 10

Циљ 8. Управљање и координација између надлежних институција

Табле 11 Циљ 8. Управљање и координација између надлежних институција

Тренутно стање	Визија 2037	Индикатор	Циљна вредност
1 Нема наменског одељења у граду које је одговорно за урбану мобилност, неадекватна комуникација између различитих сектора на званичном нивоу, односно институција, без заједничког рада и координације активности, као и без јасне надлежности над спровођењем плана	Институција/Одељење за урбану мобилност са јасно дефинисаним циљевима и одговорностима са довољним капацитетом укључена у све процесе који се односе на урбани развој и имплементацију акционог плана предложеног у оквиру ПОУМ који ће осигурати координирану имплементацију у складу са развојним приоритетима града Ниша.	а) Основана Институција/Одељење б) % реализованих мера ПОУМ	а) Да б) 100%

4. МЕРЕ

Претварање циљева ПОУМ-а договорених са релевантним заинтересованим странама у мере које се могу применити укључивало је структурирани процес који укључује организационе, неструктурне, комбиноване и инфраструктурне интервенције. У наставку су наведени кораци укључени у овај процес конверзије циљева у мере:

- Идентификација циљева ПОУМ;
- Анализа циљева ПОУМ;
- Дефинисање организационих мера;
- Дефинисање неструктурних (меких) мера;
- Дефинисање комбинованих мера;
- Дефинисање планираних инфраструктурних интервенција;
- Мапирање мера на циљеве ПОУМ.

4.1 Дугачка листа мера

Дугачка листа предложених мера ПОУМ је осмишљена тако да буде усклађена са постављеним циљевима ПОУМ како би се град Ниш усмерио ка одрживијем и ефикаснијем саобраћајном систему.

Након тога, процес одређивања приоритета је од суштинског значаја за поједностављење дугачке листе мера у стратешки фокусиран ужи избор пројеката. Кроз овај процес разматрају се кључни критеријуми као што су изводљивост, утицај и повратне информације заинтересованих страна да би се идентификовали пројекти са највећим потенцијалом за постизање циљева ПОУМ.

Штавише, концепт синергије и пакета мера игра виталну улогу у оптимизацији стратегије имплементације ПОУМ. Комбиновањем сродних мера у кохезивне пакете, Град Ниш може да искористи синергију између интервенција како би побољшао њихов колективни утицај. Ови пакети су дизајнирани да се међусобно допуњују, стварајући холистички приступ планирању урбане мобилности који максимизира користи и ефикасност.

Интеграција ових пакета мера обезбеђује координисан и синергијски ефекат на спровођење мера ПОУМ. Стратешким комбиновањем иницијатива које раде у тандему ка заједничким циљевима, град Ниш може да негује интегрисанији и одрживији саобраћајни систем који уважава разноврсне потребе становника, а истовремено негује зеленије и погодније урбано окружење.

Легенда:

	Инфраструктурне интервенције
	Организационе мере
	Комбиноване мере
	Остале (неструктурне) мере

Табела 12 Дугачка листа мера

Број	Назив циља/ Назив мере
1.	Приступачан, доступан, интегрисан и инклузивни транспортни систем
1.1	Унапређење квалитета услуге јавног превоза (ЈП)
1.2	Прилагођавање система ЈП-а потребама „рањивих група“
1.3	Прилагођавање степеништа у јавном простору потребама свих корисника
1.4	Изградња површина за вођење слепих и слабовидих особа
1.5	Прилагођавање дизајна ивичњака потребама свих корисника
1.6	Опремање семафорисаних раскрсница уређајима са звучним сигналимa
1.7	Обезбеђивање и уређење паркинг места за особе са инвалидитетом
2.	Ефикасан и еколошки одржив транспортни систем
2.1	Унапређење услова за развој микромобилности
2.2	Декарбонизација постојећег возног парка возила ЈП
2.3	Декарбонизација возног парка јавних комуналних предузећа
2.4	Имплементација мреже ЕВ пуњача и промоција коришћења ЕВ
2.5	Развој и имплементација зона ниских емисија (ЗНЕ)
2.6.	Развој инфраструктуре за нови возни парк еколошки прихватљивих возила
3.	Сигурна и безбедна саобраћајна мрежа
3.1	Смањење броја путно-пружних прелаза у нивоу
3.2	Постављање одговарајуће саобраћајне сигнализације И ИТС опреме и редовно одржавање
3.3	Повећање доступности и квалитета јавног простора
3.4	Безбедни пешачки и бициклички прелази
3.5	Спровођење промотивних кампања о безбедном учешћу у саобраћају
3.6	Стратегија безбедности саобраћаја града Ниша
3.7	Унапређење контроле непрописног понашања и поступања учесника у саобраћају
4.	Минимизирање употребе приватог возила
4.1	Развој услуга дељене мобилности - Car sharing
4.2	Развој услуга дељене мобилности - Car pooling
4.3	Развој услуга дељене мобилности - Bike and Ride
4.4	Развој услуга дељене мобилности - Интеграција ЈП и паркирања: Park&Ride
4.5	Развој концепта Мобилности као услуге (<i>Mobility as a servise</i>) - MaaS
4.6	Управљање паркирањем
4.7	Паркинг стандарди и њихова интеграција са услугом ЈП
Број	Назив циља/ Назив мере
4.8	Ефикасан систем контроле и кажњавања непрописно паркираних возила
4.9	Смиривање саобраћаја и зоне успореног саобраћаја
5.	Максимизирање употребе јавног превоза
5.1	Побољшање јавног превоза – посебне траке за возила ЈП
5.2	Приоритет за возила ЈП-а
5.3	Интегрисан систем карата у ЈП
5.4	Унапређење услуге јавног превоза од/до ритејл парка Stop Shop-а
5.5	Побољшање приступачности и услуге јавног превоза за Пантелеј

5.6	Увођење нове кружне аутобуске линије
5.7	Побољшање приступачности нових индустријских подручја
5.8	Обезбедити услугу ЈП до/од нових железничких станица Ниш Север, Пантелеј и Врежина
6.	Максимизирање употребе немоторизованих начина кретања
6.1	Унапређење постојеће и изградња нове пешачке инфраструктуре
6.2	Унапређење постојеће и изградња нове бицикличке инфраструктуре
6.3	Сигурни и безбедни паркинг за бицикале
6.4	Имплементација система јавних бицикала
6.5	Повећање атрактивности и квалитета убраног окружења
7.	Ефикасан систем градске логистике
7.1	Рестриktivни режим и руте за теретна возила
7.2	Увођење теретних бицикала
7.3	Градски центри за конолидацију терета - УСС
8.	Управљање и координација између надлежних институција
8.1	Оснивање одељења за урбану мобилност и имплементацију пројеката
9.	Развој саобраћајне инфраструктуре
9.1	Изградња Јужног булевара
9.2	Изградња деонице улице од Трга Мије Станимировића до Булевара 12. октобра
9.3	Успостављање једносмерног тока саобраћаја дуж унутрашњег градског прстена
9.4	Реконструкција групе раскрсница око Улице Душана Поповића, Бул. Зорана Ђинђића. и бул. Немањића.
9.5	Завршетак Сомборске ул. ка Булевару Николе Тесле.
9.6	Изградња јужне обилазнице
9.7	Реконструкција железничког моста преко Нишаве
9.8	Изградња додатних трака на улицама и булеварима
9.9	„Зелене улице“ у зонама мешовите намене
9.10	Нови мост који спаја две индустријске зоне

1.1	Унапређење квалитета услуге јавног превоза (ЈП)	
Допринос циљу ПОУМ-а: ПРИСТУПАЧАН, ДОСТУПАН, ИНТЕГРИСАН И ИНКЛУЗИВНИ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ		
Опис мере: Доступност јавног превоза се може дефинисати као лакоћа доласка становника до система ЈП, односно до стајалишта и одређена је пешачком доступношћу – реалном вредношћу спремности путника на пешачење ради приступа систему. Како приступачност јавног превоза представља просторну карактеристику система, која је одређена трасама линија и просторним распоредом стајалишта, мера се односи на унапређење ових елемената ЈП тако да се знатно повећа удео становника који се налази у зони утицаја линије ЈП, која је у овом случају дефинисана као 5-минутна пешачка доступност ~400 м. Наведено има циљ да повећа опслуженост становника, тј. проценат становника којима је јавни превоз приступачан. Мрежу линија и мрежу стајалишта система јавног превоза такође треба континуирано прилагођавати развоју града и изградњи нових градских целина и садржаја, а у складу са претходно наведеним циљевима у вези са повећањем покривеност и опслужености системом јавног превоза. Осим просторне компоненте, потребно је успоставити и квалитетну временску компоненту тј. када и колико често се може приступити возилима ЈП. Поред тога неопходно је унапредити стајалишта кроз постављање нових надстрешница, инфо табли/тотема, а кроз реконструкцију улица и самих стајалишних платоа и ниша.	Корисник: Дирекција за јавни превоз;	Одговорност за имплементацију: Дирекција за јавни превоз;
	Припремне активности: Израда Студије јавног превоза са предлогом редефинисања мреже јавног превоза	Временски оквир:
Показатељи: приступачност и опслуженост становника на нивоу сваке зоне и за цело подручје, степен разгранатости мреже линија јавног превоза, коефицијент густине мреже јавног превоза.	Фазе реализације/акције: Израда студије јавног превоза, анализа постојећег стања, прогноза транспортних захтева, дефинисање елемената линије, имплементација и одржавање система.	
Слика/Шема:		

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Мрежа јавног превоза која је доступна становницима на прихватљивој пешачкој удаљености доприноси квалитету живота у урбаним срединама. Јавни превоз доприноси квалитету живота становника (безбедан, економичан транспорт, доприноси очувању животне средине, доприноси квалитету живота појединаца) и треба да представља кључну компоненту у планирању и будућем развоју градова.

Процењени трошкови :
Приближно 300.000 ЕУР

Ризици:

Недостатак финансијских средстава, политике усмерене на побољшање услова за коришћење путничких аутомобила.

1.2 Прилагођавање система ЈП-а потребама „рањивих група“

Допринос циљу ПОУМ-а:

ПРИСТУПАЧАН, ДОСТУПАН, ИНТЕГРИСАН И ИНКЛУЗИВНИ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ

Опис мере:

Овом мером предвиђено је преуређење, односно потпуна адаптација возила, транспортних терминала, као и стајалишта ЈП потребама „рањивим“ група корисника, кроз различите активности у циљу обезбеђивања приступачности инвалидским колицима у радијусу од 250 м од свих стајалишта ЈП, као и постављање тактичних површина за кретање особа са оштећеним чулом вида у радијусу од 250 м од стајалишта, најава назива стајалишта у возилу, рампа за приступ возилу ЈП, одређен простор за слепу особу у пратњи пса водича или другог лица и сличне мере којима се ЈП систем прилагођава потребама рањивих корисника. На исти начин и свим осталим подсистемима ЈП у граду (као што су такси возила, превоз на захтев и сл.) треба дати подстицај да своја возила, односно услугу превоза путника, прилагоде потребама угрожених категорија корисника. Такође, мера подразумева стално праћење нових и иновативних решења у овој области и, у складу са анализом применљивости, њихову практичну примену у локалним условима.

Корисник:

Дирекција за јавни превоз;

Одговорност за имплементацију:

Дирекција за Изградњу
Градска управа
за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша

Припремне активности:

Студије којима би се прецизно утврдило постојеће стање, идентификовале потребе „рањивих група“ у систему ЈП и, у складу са тим, препознале све баријере за приступ ситему ЈП; Пројекти унапређења идентификованих проблема и њивова реализација..

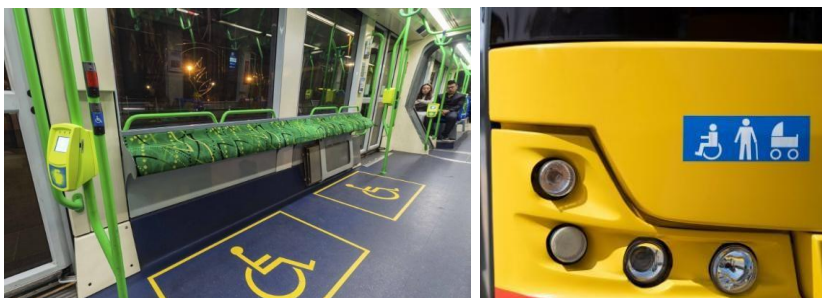
Временски оквир:

Показатељи:

процент стајалишта у граду и удео возила у возном парку ЈП прилагођених потребама рањивих корисника.

Слика/Шема:

Фазе реализације/акције:

Студије којима би се прецизно утврдило постојеће стање, идентификовале потребе „рањивих група“ у систему ЈП и, у складу са тим, препознале све баријере за приступ ситему ЈП; Израда појединачних пројеката за унапређење идентификованих проблема, имплементација, праћење ефеката спроведених мера и прилагођавање постојећем стању.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Реализација мере треба да пружи једнаке могућности у саобраћају свим корисницима и да побољша приступачност особама са смањеном покретљивошћу.

Наведена мера нема негативан утицај на саобраћајни систем и животну средину.

Процењени трошкови : 1 мил ЕУР

Ризици:

Лоше дефинисање приоритета, недовољно познавање различитих потреба појединих група особа с функционалним сметњама и степеном оштећења, недостатак регулативе, недостатак средстава.

1.3 Прилагођавање степеништа у јавном простору потребама свих корисника

Допринос циљу ПОУМ-а:

ПРИСТУПАЧАН, ДОСТУПАН, ИНТЕГРИСАН И ИНКЛУЗИВНИ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ

<p>Опис мере: Укључивање људи са функционалним сметњама у кретању у свакодневни живот, пре свега зависи од изграђеног окружења, које може садржати препреке. Неке од ових препека свакако јесу степеништа стрмог нагиба, степеништа без одговарајућих рампи, рампе стрмог нагиба, елементи без рукодржача и слично, као саставни делови пешачких стаза, подземног или надземног пролаза или приступа зград.</p> <p>Како би се омогућила интеграција ових категорија корисника у саобраћајни систем, потребно је све постојеће елементе мреже свести на функционално прихватљиве – на свим локацијама са висинском разликом у путањи кретања где има довољно простора, изградити одговарајуће косе рампе. Посебна пажња се треба обратити на дужину степенишних кракова и одмориштима, завршну обраду површине степеника, висину и облик степеника, оградe уз степеништа односно дужину и нагиб рампе, материјал и боју тла, оградe и рукохвате уз рампу итд. На локацијама где нема довољно простора, савладавање висинске разлике би требало да се решава на друге начине - помоћу лифтова, подизних уређаја или на неки други начин.</p>	<p>Корисник: Дирекција за Изградњу</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за Изградњу Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>
	<p>Припремне активности: Студије којима би се прецизно утврдило постојеће стање инфраструктуре и идентификовале проблематичне локације.</p>	
	<p>Временски оквир: Потребно време за реализацију ове мере зависи од конкретне локације, односно обима мреже на којој се радови планирају. За целокупно подручје, спровођење ове мере представља континуиран процес у предвиђеном планском периоду у оквиру одржавања јавних простора.</p>	
	<p>Показатељи: број локација у јавном простору које су прилагођене за све кориснике саобраћајног система.</p>	
<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Фазе реализације/акције: Студије које би тачно утврдиле постојеће стање инфраструктуре и идентификовале проблематичне локације и њихове карактеристике; Посебни пројекти за унапређење идентификованих критичних локација или њихова интеграција са другим пројектима у оквиру којих се може предвидети имплементација ових решења; праћење ефеката спроведених мера и прилагођавање постојећем стању.</p>	
	<p>Очекивани утицај на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Мером се утиче на унапређење приступачности, квалитета живота и задовољства особа са смањеном мобилношћу, односно доприноси се стварању инклузивног окружења. Примена ових мера нема директних утицаја на саобраћај и животну средину.</p>	
	<p>Процењени трошкови : приближно 500.000 ЕУР</p>	
	<p>Ризици: Неспровођење постојећих законских обавеза које регулишу ову специфичну област, несистематска и непланска изградња, лоша међуинституционална сарадња.</p>	
<p>1.4</p>	<p>Изградња површина за вођење слепих и слабовидних особа</p>	
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: ПРИСТУПАЧАН, ДОСТУПАН, ИНТЕГРИСАН И ИНКЛУЗИВНИ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ</p>		
<p>Опис мере: У обликовању јасног и недвосмисленог окружења, значајну улогу има једноставно пројектовање површина. Без тактилних површина, особе са делимичним и потпуним оштећењем чула вида, при кретању суочене су са изузетним ризиком у саобраћајном систему.</p> <p>Мера подразумева примену тактилних - подних коцки за вођење и обавештавање слепих и слабовидних особа у простору дуж тротоара, на идентификованим пешачким коридорима. Овако формиране путање треба да омогуће реализацију основних захтева при кретању: недвосмисленост при вођењу корисника и јасно означавање, као и континуалност, путању до свих значајних садржаја у простору, висок ниво опште безбедности и безбедности у саобраћају при кретању пројектованим путањама. Посебну пажњу посветити површинама испред улаза у објекте, испред семафоризованим и несемафоризованим раскрсницама, испред пешачких прелаза, стајалишта, аутобуских и железничких станица и осталих ризичних локација.</p>	<p>Корисник: Дирекција за Изградњу</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за Изградњу Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>
	<p>Припремне активности: Студије којима би се прецизно утврдило постојеће стање инфраструктуре и идентификовали предметни коридори.</p>	
	<p>Временски оквир: Потребно време за реализацију ове мере зависи од конкретне локације, односно обима мреже на којој се радови планирају. За целокупно подручје, спровођење ове мере представља континуиран процес у предвиђеном планском периоду у оквиру уређења саобраћајне инфраструктуре и јавних простора.</p>	
	<p>Показатељи: дужина адекватних тактилних површина, анализа безбедности рањивих корисника, оцена квалитета услуге пешачења од стране корисника (свих/рањивих).</p>	

Слика/Шема:

Фазе реализације/акције:

Студије којима би се прецизно утврдило постојеће стање инфраструктуре и идентификовали предметни коридори; Пројекат попличавања идентификованих коридора; Изградња; одржавање инфраструктуре, праћење ефеката спроведених мера и прилагођавање постојећем стању.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Мером се утиче на унапредјење мобилности слабовидних и слепих особа, њиховог квалитета живота и задовољства, односно доприноси се стварању инклузивног окружења. Примена ових мера нема директних утицаја на саобраћај и животну средину.

Процењени трошкови:

приближно 500.000 ЕУР

Ризици:

Неспровођење постојећих законских обавеза које регулишу ову специфичну област, несистематска и непланска изградња, лоша међуинституционална сарадња.

15

Прилагођавање дизајна ивичњака потребама свих корисника

Допринос циљу ПОУМ-а:

ПРИСТУПАЧАН, ДОСТУПАН, ИНТЕГРИСАН И ИНКЛУЗИВНИ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ

Опис мере:

На преласку тротоара преко пута треба да се савлада ивичњак, чија висина обично износи 10-15 cm. Таква висина представља опасну и несавладиву препреку за особе у инвалидским колицима, и препреку за оне који се отежано крећу или за родитеље са дечијим колицима. Зато је потребно да се ивичњаци на таквим местима спусте до нивоа коловоза или до 2-3 cm изнад коловоза. Како особама са делимично и потпуно оштећеним видом ивичњаци служе као оријентир за крај пешачке површине, спуштени ивичњаци, а нарочито они коју су изведени као потпуно спуштени, увек треба да укључе тактилно попличавање, што омогућава слабовидним особама да идентификују тачку прелаза.

Корисник:

Дирекција за Изградњу

Одговорност за имплементацију:

Дирекција за Изградњу
Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша

Припремне активности:

/

Временски оквир:

Потребно време за реализацију ове мере зависи од конкретне локације, односно обима мреже на којој се радови планирају. За целокупно подручје, спровођење ове мере представља континуиран процес у предвиђеном планском периоду у оквиру одржавања јавних простора.

Показатељи:

процент пешачких прелаза са упуштеним ивичњацима у граду, анализа безбедности рањивих корисника, оцена квалитета услуге пешачења од стране корисника (свих/рањивих).

Слика/Шема:

Фазе реализације/акције:

Студије којима би се прецизно утврдило постојеће стање инфраструктуре и идентификовали критичне локације; Пројекти уређења идентификованих локација; Изградња; одржавање инфраструктуре, праћење ефеката спроведених мера и прилагођавање постојећем стању.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Овом мером утиче се на унапредјење мобилности рањивих корисника, њиховог квалитета живота и задовољства, односно доприноси се стварању инклузивног окружења. За остале пешаке, спуштени ивичњаци олакшавају пешачење по локалном подручју што може подржати ходање као здравију, јефтинију и еколошки прихватљиву алтернативу коришћењу аутомобила. Примена ове мере нема директних утицаја на животну средину.

Процењени трошкови:

приближно 500.000 ЕУР

Ризици:

Неспровођење постојећих законских обавеза које регулишу ову специфичну област, несистематска и непланска изградња, лоша међуинституционална сарадња.

1.6	Опремање semaфорисаних раскрсница уређајима са звучним сигнаlima	
Допринос циљу ПОУМ-а: ПРИСТУПАЧАН, ДОСТУПАН, ИНТЕГРИСАН И ИНКЛУЗИВНИ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ		
<p>Опис мере: Семафори са звучном сигнализацијом постављају се с циљем да слепим и слабовидим особама пруже додатне информације, које на други начин не би могли да добију, како би могли безбедно да реализују прелазак улице на semaфорисаним раскрсницама и semaфорисаним пешачким прелазима.</p> <p>Битно је да је уређај постављен тако да се звучна сигнализација не преклапа са суседним semaфором, јер у том случају може доћи до мешања звучних сигнала и нејасних излазних информација. Значајан елемент је и јачина звука звучног односно аудио сигнала, који би по правилу требало да се подешава у складу са интензитетом спољне буке, у зависности од окружења. Јачина ове буке се првенствено одређује у функцији интензитета саобраћаја на предметној локацији. Такође, значајан елемент који дефинише локацију постављања уређаја односи се на постојање условних светлосних сигнала (нпр. за десно скретање) на раскрсницама. У таквим случајевима, звучни semaфор не штити довољно особу са делимичним или потпуним оштећењем чула вида која прелази улицу, па би требало размотрити додатне активности за правилно решење ове ситуације са стручног аспекта.</p>	<p>Корисник: Дирекција за Изградњу</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за Изградњу Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>
<p>Временски оквир: Потребно време за реализацију ове мере зависи од конкретне локације, односно обима мреже на којој се радови планирају. За целокупно подручје, спровођење ове мере представља континуиран процес у предвиђеном планском периоду у оквиру одржавања и реконструкције светлосне саобраћајне сигнализације.</p> <p>Показатељи: удео semaфорисаних раскрсница са звучним уређајем, анализа безбедности рањивих корисника, оцена квалитета услуге пешачења</p>		
<p>Слика/Шема:</p> 		
<p>Фазе реализације/акције: Саобраћајна студија и пројекат којима би се утврдиле локације и, у складу са локалним околностима сваке идентификоване semaфорисане раскрснице односно пешачког прелаза, прецизирано адекватно решење.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Овом мером утиче се на унапредјење мобилности рањивих корисника, њиховог квалитета живота и задовољства, односно доприноси се стварању инклузивног окружења. За остале пешаке, уређаји са звучним сигнаlima чини пешачење безбеднијим. Примена ове мере нема директних утицаја на животну средину.</p>		
<p>Процењени трошкови: приближно 5.000 ЕУР по раскрсници</p>		
<p>Ризици: Недостатак регулативе, несистематска и непланска изградња.</p>		
1.7	Обезбеђивање и уређење паркинг места за особе са инвалидитетом	
Допринос циљу ПОУМ-а: ПРИСТУПАЧАН, ДОСТУПАН, ИНТЕГРИСАН И ИНКЛУЗИВНИ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ		
<p>Опис мере: Доступност приступачног паркинга може значајно да утиче на животе људи са инвалидитетом, на начин да утиче на њихову одлуку да ли да реализују планирано кретање или да одустану од њега. Стога, ова мера се односи на обезбеђивање потребног броја паркинг места за особе са инвалидитетом на територији града, њихову адекватну алокацију (улица, тржни центри, продавнице прехранбених производа, болнице/медицински центри, спортске арене, пословне зоне, аеродром, факултети итд), у складу са израженим захтевима корисника, као и на реализацију основних захтева која дефинишу инвалидска паркинг места (димензије, приступачне комуникације од паркинг места до циљне локације, осветљење, приступачне уређаје/информације за наплату паркирања итд). Такође, мера подразумева ефикасан систем контроле и санкционсање непрописно паркираних возила на овим местима (мера 4.2.2).</p>	<p>Корисник: Дирекција за Изградњу</p>	<p>Одговорност за имплементацију: ЈКП Паркинг Сервис; Дирекција за Изградњу Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>
<p>Припремне активности Студија, пројекат и/или друге активности (нпр. комуникација са удружењима и организацијама које се баве правима особа са инвалидитетом), којима би се анализирано подручје и утврдио потребан број и локације паркинг места за лица са инвалидитетом.</p>		
<p>Временски оквир:</p> 		
<p>Показатељи: Оцена квалитета услуге паркирања од стране корисника (свих/рањивих), број паркинг места за лица са инвалидитетом, број поднесених/одобрених решења за добијење повлашћеног места за паркирање.</p>		

<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Фазе реализације/акције: Дефинисање локација где је потребно обезбедити места за паркирање за особе са инвалидитетом; Пројекти обележавања места на утврђеним локацијама;</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Овом мером утиче се на унапредјење мобилности особа са инвалидитетом, њиховог квалитета живота и задовољства, односно доприноси се стварању инклузивног окружења. Примена ове мере може утицати на смањење доступности паркинг места за остале кориснике. Мера нема директних утицаја на животну средину.</p> <p>Процењени трошкови : приближно 1.000 ЕУР по једном паркинг- месту</p> <p>Ризици: Лоше дефинисање приоритета, несистематска и непланска изградња, недостатак регулативе.</p>	
2.1	Унапређење услова за развој микромобилности	
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: ЕФИКАСАН И ЕКОЛОШКИ ОДРЖИВ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ</p>		
<p>Опис мере: У Нишу је евидентан пораст употребе е-скутера и е-бицикала и тај процес ће се наставити и у будуће. Коришћење ових начина кретања много доприноси циљу смањења утицаја на животну средину, посебно у комбинацији са другим одрживим начинима кретања и за реализацију прве/последње миље. Е-бицикли и е-скутери не нуде алтернативу за активну мобилност, већ за кратка путовања аутомобилом или јавним превозом. Ова мера треба да обухвати различите активности као што су:</p> <ul style="list-style-type: none"> Развој кохерентне и сигурне инфраструктуре и стварање простора без баријера; Дефинисање правила за транспорт возила микромобилности у јавном превозу; Интегрисање услуга изнајмљивања бицикала и електричних скутера у јединствену градску карту за превоз; Развој политике о изнајмљивању електричних скутера и бицикала како би се успоставила сарадња између локалних власти и компанија које пружају услуге изнајмљивања. 		
<p>Слика/Шема:</p> 		<p>Корисник: Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p> <p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за Изградњу Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p> <p>Припремне активности: Израда студије и усвајање локалних правила и политика</p> <p>Временски оквир:</p> <p>Показатељи: Удео микромобилности у укупној видовној расподели</p> <p>Фазе реализације/акције: Израда студије за увођење микромобилности, усвајање локалних правила и политика, унапређење инфраструктуре, укључивање приватног сектора.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Да би позитивно утицали на животну средину и јавно здравље, политике микромобилности треба да омогуће максималну могућу замену путничких аутомобила возилима микромобилности.</p> <p>Процењени трошкови: приближно. 300.000 ЕУР, као и трошкови за остала побољшања инфраструктуре и трошкови имплементације кроз јавно-приватна партнерства (ЈПП)</p> <p>Ризици: Недостатак финансијских средстава за унапређење инфраструктуре; Недостатак политичке подршке доносилаца одлука; Недостатак иницијативе пружалаца услуга.</p>
2.2	Декарбонизација постојећег возног парка возила ЈП	
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: ЕФИКАСАН И ЕКОЛОШКИ ОДРЖИВ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ</p>		
<p>Опис мере: Јавни превоз се често представља као кључна компонента изградње одрживих градова. Ипак, економски, друштвени и првенствено еколошки утицај ЈП може бити критично питање, које даље може довести у питање одрживост градова и региона. И поред тога, чињеница је да јавни превоз поседују изузетан потенцијал за достизање циљева одрживости – развојем и применом нових решења. Стога се ова мера односи на подршку преласку возила ЈП-а са погодном на конвенционална фосилна горива на примену нових</p>		
<p>Корисник: Дирекција за јавни превоз;</p>		<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за јавни превоз;</p>
<p>Припремне активности Израда Студије изводљивости</p>		

технолохија и чистијих горива (електричну енергију, течни нафтни гас, комприновани природни гас, биогориво, водоник итд). Мера се може односити и на развој и/или замену постојећих подсистема јавног превоза подсистемима који сами по себи представљају "чиста" решења са изузетним дугорочним потенцијалом (шински системи). Иако капитална улагања у јавни превоз представљају, на први поглед, значајну инвестицију, ово је дугорочна активност која је основа за развој једног града, при чему је често укупна добит вишеструко већа од уложених средстава.

Слика/Шема:**Временски оквир:****Показатељи:**

Удео енергетски ефикасних возила у возном парку ЈП, Промена у нивоу емисије CO₂ у градском подручју, Квалитет услуге превоза ЈП различитих категорија корисника.

Фазе реализације/акције:

Студија изводљивости за замену постојећег возног парка ЈП возилима са ниским емисијама; Израда плана имплементације, односно документа којим ће се дефинисати: фаза замене постојећег возног парка и критеријуме за избор возила; Процес јавних набавки, модалитети имплементације.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Примена ове мере омогућава потпуни развој потенцијала јавног превоза, тако да он постаје покретач одрживог развоја града. Квалитетнији ЈП помаже градовима да смање зависност од приватних возила - саобраћајне гужве, повећава безбедност на путевима, подстиче социјалну једнакост, док примена енергетски ефикаснијих возила смањује загађење животне средине (емисије издувних гасова, буке, потрошњу необновљивих и ефикасније коришћење обновљивих извора енергије). Све ово условљава побољшање квалитета живота грађана.

Процењени трошкови:

Нема директних трошкова за град Ниш, пошто је ЈП обезбеђен преко ЈПП

Ризици: Недостатак финансијских средстава; Недостатак политичке подршке од стране доносиоца одлука; Недостатак иницијативе од стране пружалаца услуге.

2.3 Декарбонизација возног парка јавних комуналних предузећа**Допринос циљу ПОУМ-а:****ЕФИКАСАН И ЕКОЛОШКИ ОДРЖИВ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ****Опис мере:**

Ова мера се односи на подршку преласку са возила на погон на конвенционална фосилна горива на примену нових технологија и чистијих горива (електричну енергију, течни нафтни гас, комприновани природни гас, биогориво, водоник итд), за возне паркове јавних предузећа и институција у граду. Ово треба и да представља добар пример свим осталима корисницима конвенционалних путничких возила. На овај начин, јавни сектор може послужити као пример и осталим компанијама које послују у граду и подстаћи њихов прелазак на еколошка решења.

Корисник:

Јавна комунална предузећа у граду

Одговорност за имплементацију:

Јавна комунална предузећа у граду

Припремне активности:

Израда студије исплативости.

Временски оквир:**Показатељи:**

Удео енергетски ефикасних возила у возним парковима јавних институција и предузећа; Промена у нивоу емисије CO₂ у градском подручју.

Слика/Шема:**Фазе реализације/акције:**

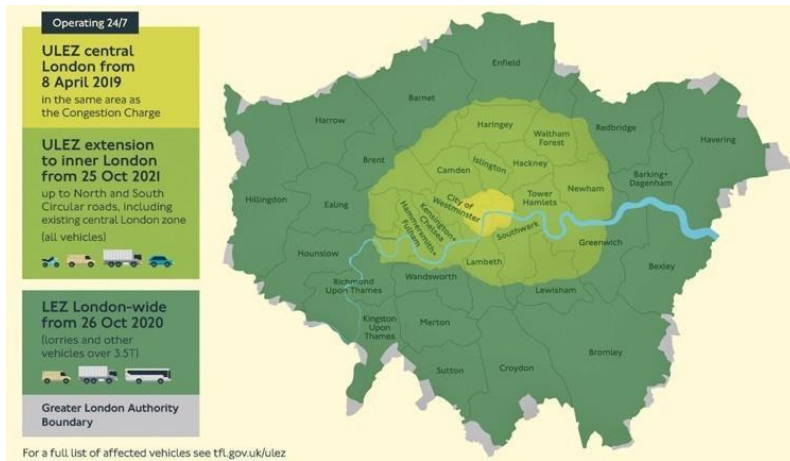
Студија изводљивости за замену возног парка јавних предузећа и установа енергетски ефикаснијим возилима и избор решења, Израда плана имплементације, односно документа којим ће се дефинисати: фаза замене постојећег возног парка и критеријуми за избор возила; Процес јавних набавки, модалитети имплементације.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Примена енергетски ефикаснијих возила смањује загађење животне средине (емисије издувних гасова, буке, потрошњу необновљивих и ефикасније коришћење обновљивих извора енергије). Све ово условљава побољшање квалитета живота грађана.

Процењени трошкови: приближно 20 мил ЕУР

		<p>Ризици: Недостатак финансијских средстава; Недостатак политичке подршке од стране доносиоца одлука; Недостатак иницијативе од стране пружалаца услуге.</p>
2.4	Имплементација мреже ЕВ пуњача и промоција коришћења ЕВ	
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: ЕФИКАСАН И ЕКОЛОШКИ ОДРЖИВ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ</p>		
<p>Опис мере: Електрична возила преузимају тржиште аутомобила у односу на конвенционална возила, иако њихов удео тренутно није значајан у Србији. Овом мером Град Ниш може да побољша услове за коришћење ЕВ кроз обезбеђивање мреже ЕВ пуњача, подстицаје за паркирање и друге накнаде за смањење трошkových баријера. Иако ова мера промовише приватни саобраћај и неће значајно допринети преласку на одрживије начине, прелазак на ЕВ може имати значајан допринос при смањењу утицаја саобраћаја на животну средину.</p>		<p>Корисник: Градска Управа;</p> <p>Одговорност за имплементацију: ЈКП Паркинг сервис; Дирекција за зградњу Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p> <p>Припремне активности: Припрема и доношење прописа којим се дефинишу начин и услови субвенционисања (усаглашеност са вишим нивоима власти).</p> <p>Временски оквир:</p> <p>Показатељи: Удео ЕВ возила (у возном парку града).</p>
<p>Слика/Шема</p> 		<p>Фазе реализације/акције: Израда плана за имплементацију мреже ЕВ пуњача, координација са приватним сектором за постављање пуњача на приватним паркиралиштима.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Стимулативне мере којима се приватном сектору и појединцима олакша прелазак на возила са ниским емисијама; Позитиван утицај на животну средину и квалитет живота грађана.</p> <p>Процењени трошкови: приближно 500.000 ЕУР</p> <p>Ризици: Недостатак финансијских средстава и регулативе; Лоша међуинституционална сарадња.</p>
2.5	Развој и имплементација зона ниске емисије (ЗНЕ)	
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: ЕФИКАСАН И ЕКОЛОШКИ ОДРЖИВ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ</p>		
<p>Опис мере: Зоне ниске емисије (ЗНЕ) или тзв. еколошке зоне, представљају области у којима је приступ возилима ограничен само на она са ниским емисијама. Ове области углавном обухватају центар града, будући да је ту присутна висока концентрација активности, па је и изложеност становништва највећа. Зоне ниске емисије су развијене и имплементирани са циљем да се смањи емисије штетних загађивача из (друмског) саобраћаја, односно да се побољшаја квалитет ваздуха. ЗНЕ се разликују по приступима спровођењу. Режим може бити дефинисан да је појединим категоријама возила приступ или у потпуности забрањен или наплаћиван уколико уђу у ЗНЕ а њихова емисија је изнад постављеног нивоа. Забрања може бити трајна, или се може примењивати у вршним периодима, радним или данима викенда, и током различитих периода у току дана.</p>		<p>Корисник: Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове</p> <p>Одговорност за имплементацију: Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p> <p>Припремне активности: Урбанистичка студија, урбанистички план (за потребне зоне)</p> <p>Временски оквир:</p> <p>Показатељи: Број/површина зона ниских емисија у граду, промена у нивоу емисије загађивача ваздуха у зони, промена у нивоу буке унутар зоне.</p>
<p>Слика/Шема:</p>		<p>Фазе реализације/акције: Планирање – идентификација и јасно дефинисање границе зоне (фокус је на подручјима са великом закрченошћу и/или на подручјима где су безбедност, животна средина и здравље највише угрожено), анализа утицаја имплементације на саобраћајни систем града и животну средину, дефинисање елемената и технологије система; Фаза 1 – Имплементација за комерцијална возила и аутобусе, Фаза 2 – Имплементација за приватне аутомобиле.</p>

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:
 Индиректно, кроз побољшање квалитета ваздуха, утиче се и на побољшање квалитета живота у градовима. Зоне су такође једна од обећавајућих опција за увођење већег броја чистијих возила и смањење броја старијих возила која више загађују на путној мрежи.

Процењени трошкови: приближно 300.000 еур

Ризици:

Недостатак регулативе, недостатак финансијских средстава, политичка прихватљивост (спровођење ЗНЕ може бити контроверзно због потребног јавног финансирања и негативних импликација за нека предузећа), јавне прихватљивост И прихватљивости од стране других заинтересованих страна.

2.6 Развој инфраструктуре за нови возни парк еколошки прихватљивих возила

Допринос циљу ПОУМ-а: ЕФИКАСАН И ЕКОЛОШКИ ОДРЖИВ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ

Опис мере:
 У случају веће обнове постојећег аутобуског возног парка у Нишу са еколошки прихватљивијим електричним аутобусима, неопходна је И одговарајућа пратећа инфраструктура. У том случају, јавља се и потреба за изградњом нових аутобуских депоа и станице за пуњење возила широм града, како би се осигурала оптимална и несметана услуга електричних аутобуса. Потребно је извршити анализу како би се изабрала најпогоднија локација за нову инфраструктуру, на основу критеријума као што су предложене руте и техничке спецификације нових електричних аутобуса.

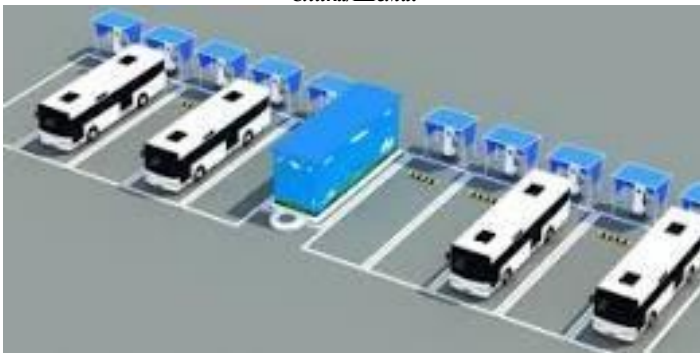
Корисник: Дирекција за јавни превоз	Одговорност за имплементацију: Дирекција за јавни превоз; Дирекција за Изградњу Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша
---	--

Припремне активности:
 Моделирање локације нових електричних аутобуса на основу рута и техничких спецификација нових аутобуса.

Показатељи:
 Оперативни трошкови и трошкови одржавања општинског буџета; емисије гасова са ефектом стаклене басте.

Слика/Шема:

Фазе реализације/акције:
 Фаза 1: Припрема прелиминарне студије изводљивости укључујући моделирање транспорта, избор потенцијалних локација нове инфраструктуре; Фаза 2: Ажурирање целокупног јавног превоза (Слика/Шема), промена рута, промена реда вожње, нова стајалишта јавног превоза.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:
 Побољшана ефикасност нових еколошки прихватљивих услуга јавног превоза; нижи трошкови рада и одржавања предложеног новог возног парка електричних аутобуса.

Процењени трошкови: приближно 3 мил ЕУР

Ризици:
 Лоше планирање локације нове инфраструктуре и као последица тога неефикасна услуга новог возног парка електричних аутобуса.

3.1 Смањење броја путно-пружних прелаза у нивоу

Допринос циљу ПОУМ-а: СИГУРНА И БЕЗБЕДНА САОБРАЋАЈНА МРЕЖА

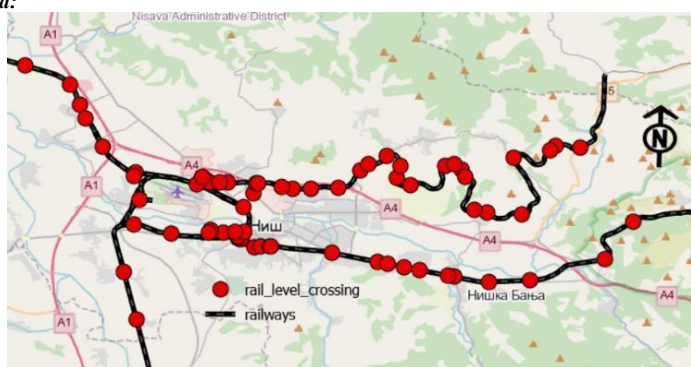
Опис мере:
 На већини путно-пружних прелаза је присутан проблем у вези са реализацијом саобраћаја и безбедности у саобраћају, нарочито у густо насељеним градским и приградским областима где је проток саобраћаја обично висок, тако да затварање пролазног саобраћаја чак и на неколико минута, може створити озбиљна загушења и пада „нивоа услуге“. Поред моторних возила, утицај

Корисник: Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре	Одговорност за имплементацију: Дирекција за Изградњу; Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
--	---

на пад квалитета услуге је присутан у случају бициклических и пешачких токова. Такође, ове локације потенцијално одликује нижи ниво безбедности свих учесника у саобраћају, а додатна околност се односи на будући растући број путовања, како у друмском тако и у железничком саобраћају.

Предложена мера се односи на примену различитих активности, које имају за циљ да се број путно-пружних прелаза у нивоу на територији града Ниша, директно или индиректно сведе на минимално могући број. Потенцијалне мере су следеће: изградња планиране обилазне везе и преусмеравање железничког саобраћаја са градског подручја, изградња денивелисаних прелаза где за то постоји потреба; затварање пружног прелаза уз идентификацију адекватне алтернативне везе итд.

Слика/Шема:

Припремне активности

Израда студије и пројеката уклањања путно-пружних прелаза у нивоу.

Временски оквир:

Показатељи:

Број путно-пружних прелаза у нивоу у граду.

Фазе реализације/акције:

Изградња планиране железничке обилазнице око Ниша; Идентификација преосталих нивелисаних путно-железничких прелаза и рангирање према степену ризика; Избор решења за елиминисање укрштања; Пројектовање решења и извођење радова односно доношење одлуке о затварању пружног прелаза.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Мера има дугорочан утицај на побољшање безбедности и ефикасности у саобраћају (друмском и железничком) - мањи број заустављања и прекидања саобраћајног тока, утиче на мање загађење ваздуха и мању потрошњу горива. Такође, олакшано је кретање људима који користе јавни превоз, пешацима и бициклистима. Елиминисање укрштања смањује број настрадалих лица у саобраћајним незгодама, тј. друштвене трошкове. Побољшање ефикасности саобраћаја може утицати на повећање обима саобраћаја на уличној мрежи.

Процењени трошкови: већ су укључени у планиране пројекте унапређења железничке инфраструктуре.

Ризици:

Недостатак финансијских средстава, недостатак политичке подршке од стране доносиоца одлука, недостатак регулативе, лоша међуинституционална сарадња.

3.2

Постављање и редовно одговарајуће одржавање саобраћајне сигнализације и ИТС опреме

Допринос циљу ПОУМ-а:

СИГУРНА И БЕЗБЕДНА САОБРАЋАЈНА МРЕЖА

Опис мере:

Конвенционални саобраћајни знакови и ознаке на коловозу су визуелна средства за пружање упозорења, наредби и обавештења, корисницима током њиховог кретања. Њихов циљ је промовисање безбедног и ефикасног коришћења транспортног система. Нарочито је улога сигнализације кључна за безбедност на путевима, јер пружа информације неопходне за доношење безбедних одлука током кретања.

Мера се односи на анализу и оцену квалитета постојеће и постављање одговарајуће саобраћајне сигнализације и ИТС опреме у граду, редовну контролу и праћење квалитета и одржавање. За ову сврху, од изузетне помоћи може бити квалитетна, ажурна и добро организована база података о саобраћајној сигнализацији (саобраћајни катастар). Како ће се транспортни систем будућности развијати у правцу развоја технологије, наступиће и захтеви за применом изменљиве саобраћајне сигнализација (ВМС), као саставног елемента Интелигентног транспортног система (ИТС). Даљи развој ИТС система захтеваће рад центра за праћење и управљање саобраћајем у Нишу.

Корисник:

Дирекција за Изградњу

Одговорност за имплементацију:

Дирекција за Изградњу
Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша

Временски оквир:

Припремне активности: Спровести Проверу безбедности саобраћаја на уличној мрежи града Ниша, развој стратегије управљања саобраћајем.

Показатељи:

Број новопостављених саобраћајних знакова, ВМС и сигнализана укрштања, израђена база саобраћајне сигнализације и опреме, израђена стратегија управљања саобраћајем, Центар за праћење и управљање саобраћајем у раду.

Слика/Шема:

Фазе реализације/акције:

Саобраћајни пројекат - катастар саобраћајне сигнализације и опреме, који ће се користити за анализу стања квалитета постојеће хоризонталне и вертикалне сигнализације; Унапређење стања сигнализације у оквиру редовног одржавања улица; Израда стратегије управљања саобраћајем, постављање ИТС опреме, успостављање центра за управљање саобраћајем и мониторинг.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Адекватна саобраћајна сигнализација може утицати на понашање учесника у саобраћају и на мањи број насталих инцидентних ситуација а самим тим и саобраћајних незгода; Сигнализација за пешаке и бициклисте може у мањој мери подстаћи пешачење и вожњу бицикла. Путоказна сигнализација може смањити време путовања на мрежи.

Процењени трошкови: приближно 100.000 ЕУР за контролу спровођења мере, преостали трошкови укључени у редовно одржавање. Имплементација ИТС-а око 2 мил ЕУР, Центар за праћење и управљање саобраћајем 500.000 ЕУР

Ризици: Недостатак финансијских средстава.

3.3

Повећање доступности и квалитета јавног простора

Допринос циљу ПОУМ-а:

СИГУРНА И БЕЗБЕДНА САОБРАЋАЈНА МРЕЖА

Опис мере:

Мера се односи на иновирању постојеће и постављању нове, адекватне јавне расвете дуж свих бициклистичких и пешачких површина (тротоари, прелази преко коловоза, пешачке и бициклистичке стазе, паркови, унутрашњост блокова, подземни пролази итд.), са циљем унапређења безбедности и сигурности пешака и бициклиста у јавном простору. На проблематичним локацијама размотрити увођење видео надзора.

На тржишту је присутан велики избор различитих решења светилки, које се у потпуности могу интегрисати у СмартЦиту решења, укључујући контролу присутности, сензоре за дневну светлост и различите друге системе намењене за оптимизацију и лакше управљање функцијама градских сервиса.

Корисник:

Дирекција за Изградњу

Одговорност за имплементацију:

Дирекција за Изградњу
Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша

Временски оквир:**Показатељи:**

Број постављених стубова јавне расвете, дужина/процент осветљене инфраструктуре за пешаке и бициклисте, број повређених пешака у саобраћају (ноћу), број повређених бициклиста у саобраћају (ноћу), број пријављених разбојништава, оцена квалитета пешачења и вожње бицикла (ноћу).

Слика/Шема:

Фазе реализације/акције:

Анализа постојећег стања јавне расвете, избор типа расвете, постављање стубова.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Осветљење површине подстичу пешачење и коришћење бицикала, утичу на побољшање нивоа безбедности у саобраћају, повећава се ниво сигурност људи у јавном простору, коришћење јавних простора и побољшава се квалитет живота становништва.

Процењени трошкови: приближно 2 мил ЕУР

Ризици:

Недостатак средстава, недостатак политичке подршке.

3.4

Безбедни пешачки и бициклистички прелази

Допринос циљу ПОУМ-а:

СИГУРНА И БЕЗБЕДНА САОБРАЋАЈНА МРЕЖА

Опис мере:

С обзиром на то да се највећи број саобраћајних незгода са пешацима дешава управо на пешачким прелизима, суштински елемент сваке стратегије која има за циљ промовисање пешачења је обезбеђивање безбедних и атрактивних пешачких прелаза. Примарни циљ пешачких прелаза је да пешачење учине мање опасним и да смање број саобраћајних незгода са учешћем пешака. Могу се користити различите врсте прелаза, од обележених тзв. „зебри“, издигнутих и сигнализаних прелаза, до значајнијих инфраструктурних инвестиција којима се врши раздвајање токова, попут пасарела и подвожњака. Мера се односи на пажљиво сагледавање потреба свих

Корисник:

Дирекција за Изградњу

Одговорност имплементацију:

Дирекција за Изградњу;
Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове
Активитиес анд Инспекцион Воркс
Ниш

угрожених група и одабир најпогоднијег типа пешачког прелаза за сваку локацију. Даља разматрања треба да утврде потребу за управљањем брзинама у зони прелаза, обезбеђење потребног простора за чекање и смањење временских губитака за пешаке. Потенцијална ефикасна решења односе се на: издигнуте прелазе; постављање заштитне ограде за пешаке; спровођење контроле и санкционисања непрописног паркирања у зони прелаза. Остале опције се односе на коришћење различитих елемената нестандартне саобраћајне сигнализације/опреме и светлосних елемената за обележавање прелаза.

Припремне активности:

Анализа стања инфраструктуре за прелазак пешака и бициклста преко коловоза.

Временски оквир:**Показатељи:**

Број издугнутих и денивелисаних прелаза преко коловоза, смањење саобраћајних незгода на пешачким и бициклическим прелазима, повећање учешће пешачких кретања у видовној расподели, оцена квалитета услуге пешачења и бициклизма.

Слика/Шема:**Фазе реализације/акције:**

Анализа постојећег стања инфраструктуре за прелазак пешака и бициклста преко коловоза, чиме ће се идентификовати критични елементи на мрежи; Уређење сваке идентификоване тачке (Пројекат изградње/реконструкције/обележавања/мера управљања брзином у транзиционој зони и сл.); Праћење података о броју саобраћајних незгода на прелазима и спровођење додатних мера.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Безбедни пешачки и бициклически прелаз доприноси стварању улица погодних за живот, једнакости и социјалној инклузији. Такође, могу подстаћи већи ниво немоторизованих кретања као еколошки прихватљивих и здравих начина, док већи удео ових кретања утиче на смањење саобраћајних гужви. Мањи број настрадалих пешака и бициклста доприноси побољшању здравља и квалитета живота становника.

Процењени трошкови: приближно 10.000 ЕУР по прелазу преко коловоза

Ризици: Недостатак финансијских средстава.

3.5 Спровођење промотивних кампања о безбедном учешћу у саобраћају

Допринос циљу ПОУМ-а:**СИГУРНА И БЕЗБЕДНА САОБРАЋАЈНА МРЕЖА****Опис мере:**

Мера се односи на организовање и спровођење активности које промовишу знања из области безбедног учествовања у саобраћају. Посебну пажњу је неопходно усмерити на децу и младе, односно на организацију активности у школским установама.

Кампање и активности из области безбедности саобраћаја се могу реализовати у форми једноставних визуелних идентитета које се могу промовисати „онлине“, све до кампања које су видљиве и „offline“, на билбордима, аутобуским стајалиштима, или једноставно путем промотивних материјала. Свака кампања има само један циљ - да спречи да било ко страда у саобраћају. Од користи је да се у реализацију ових догађаја укључе јавне институције и јавне личности.

Осим безбедности саобраћаја тема кампањама би требало обухватити промоцију немоторизованих видова превоза као и подизање свести о значају бициклирања и пешачких кретања као алтернативе аутомобилском саобраћају.

Корисник:

Градска Управа;
Локално тело надлежно за послове безбедности саобраћаја (Савет за безбедност саобраћаја);

Одговорност за имплементацију:

Локално тело надлежно за послове безбедности саобраћаја (Савет за безбедност саобраћаја);
Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша

Припремне активности:

Анализа постојећег стања безбедности саобраћаја у граду;
Дефинисање критичних подручја и група учесника у саобраћају.

Временски оквир:

Непрекидно

Показатељи:

Број реализованих активности

Слика/Шема:

Фазе реализације/акције:

Организација кампања и других активности; Спровођење кампања и других активности.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Промотивне активности из области безбедности саобраћаја унапређењем знања, ставова и понашања учесника у саобраћају могу смањити број страдалих у саобраћају, а тиме и побољшати здравље и квалитета живота становника.

Процењени трошкови: Трошак кампање за безбедност саобраћаја може значајно да варира у зависности од различитих фактора, као што су циљна група, покривеност, тип кампање, трајање, коришћени медијски канали итд. Процењена просечна цена је 10.000 ЕУР по кампањи.

Ризици:

Недостатак средстава, недостатак политичке подршке, лоша међуинституциона сарадња.

3.6

Стратегија безбедности саобраћаја града Ниша

Допринос циљу ПОУМ-а:

СИГУРНА И БЕЗБЕДНА САОБРАЋАЈНА МРЕЖА

Опис мере:

Локалне самоуправе треба да развијају, усвајају и реализују локалне стратегије и годишње планове за безбедност саобраћаја на својим територијама, у складу са упутствима и приоритетима препознатим у оквиру Националне стратегије и Акционог плана за безбедност саобраћаја. Мера се односи на формирање Стратегије безбедности града Ниша за наредни период, са Акционим планом који ће одредити циљеве и правце деловања у овој области.

Корисник:

Градска Управа;
Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша

Одговорност**имплементацију:**

Локално тело надлежно за послове безбедности саобраћаја (Савет за безбедност саобраћаја);
Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша

Припремне активности

Анализа постојећег стања безбедности саобраћаја у граду.

Временски оквир:**Показатељи:**

Израђена Стратегија, удео остварених циљева дефинисаних Акционим планом.

Слика/Шема:

Фазе реализације/акције:

Обезбеђивање средстава, избор креатора, израда, усвајање и спровођење стратегије.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Градска Стратегија безбедности саобраћаја треба да препозна и да се посвети решавању конкретних постојећих изазова у безбедности саобраћаја у граду, са циљем унапређења нивоа безбедности, што има позитиван утицај на квалитет живота становника.

Процењени трошкови: приближно 100.000 ЕУР

Ризици:

Недостатак средстава, недостатак политичке подршке, лоша међуинституциона сарадња.

3.7

Унапређење контроле непрописног понашања у саобраћају на раскрсницама

Допринос циљу ПОУМ-а:

СИГУРНА И БЕЗБЕДНА САОБРАЋАЈНА МРЕЖА

<p>Опис мере: Побољшања у спровођењу закона у саобраћају представља неизоставан део интегрисане политике безбедности саобраћаја. Мера се односи на повећање нивоа контроле у саобраћају у граду, како би се створила атмосфера обавезног поштовања свих саобраћајних прописа. Такођа, мера се може односити и на промену тј. осавремењивање система контроле и санкционисања прекршаја у саобраћају и на примену система видео-надзора за евидентирање саобраћајних прекршаја и аутоматско кажњавање.</p>	<p>Корисник: Градска Управа</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Саобраћајна полиција</p>
<p align="center">Слика/Шема:</p> 	<p>Припремне активности: /</p> <p>Временски оквир: континуално спровођење мере</p> <p>Показатељи: Број радних сати јединица саобраћајне полиције на терену у граду, број казни, област покривености система надзора.</p> <p>Фазе реализације/акције: Организација рада служби саобраћајне полиције на територији града; Израда конкурсне документације, Избор извођача, инсталација и одржавање система.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Појачана контрола и санкционисање утиче на промену понашања и навика учесника и на побољшање нивоа безбедности, мањи број настрадалих у саобраћају, а самим тим и на мање друштвене трошкове и већи квалитет живота грађана.</p> <p>Процењени трошкови: приближно 50.000 ЕУР по раскрсници.</p> <p>Ризици: Недостатак средстава, недостатак ресурса, недостатак јавне и политичке подршке, недостатак регулативе.</p>	
4.1	Развој услуга дељене мобилности – Car sharing	
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: МИНИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ПРИВАТНИХ ВОЗИЛА</p>		
<p>Опис мере: Услуга дељење возила представља јавну или полујавну услугу, доступну корисницима у простору и времену, у којој сам корисник врши планирање и оптимизацију транспортног процеса, у складу са својим потребама. Кориснику је на располагању возни парк возила различитих карактеристика, а тарифу и услове коришћења уговара са оператером пре почетка коришћења услуге. Дељење возила је опција између поседовања сопственог аутомобила и јавног превоза. Ова услуга захтева следеће карактеристике: физичка доступност возила (у близини стамбених насеља), економска приступачност (разумне цене, погодан за кратка путовања), погодност (возила лака за употребу), поузданост (возила су обично на располагању).</p>	<p>Корисник: Градска Управа; Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>	<p>Одговорност имплементацију: Дирекција за јавни превоз; Приватни оператери</p>
<p align="center">Слика/Шема:</p> 	<p align="center">Припремне активности: Пројекат дефинисања локација за преузимање возила са местима за пуњење електро возила, Избор оператера.</p> <p>Временски оквир:</p> <p>Показатељи: Број возила у систему, остварени транспортни рад возила цар-схаринг система.</p> <p>Фазе реализације/акције: Избор консултаната за одређивање локације за преузимање возила; Одлука града о локацијама; Избор оператера; Имплементација и одржавање система.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Располагање заједничким аутомобилима има потенцијал да смањи поседовање приватног возила, пружајући изванредан подстрек да домаћинства смање возњу и окрену се алтернативним начинима превоза. Услуга повећава доступност возачима којима повремено треба возило, повећава избор алтернатива и ствара финансијске уштеде. Такође, може подржати употребу јавног превоза, док мањи број возила доприноси смањењу саобраћајних загушења, загађења околине и потребе за паркирањем.</p> <p>Процењени трошкови: приближно 1.500.000 ЕУР</p> <p>Ризици: Отпор такси удружења, техничка изводљивост, финансијска оправданост пословања оператера.</p>	

4.2	Развој услуга дељене мобилности – Car pooling		
Допринос циљу ПОУМ-а: МИНИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ПРИВАТНИХ ВОЗИЛА			
<p>Опис мере: Car pooling представља услугу у којој се са циљем смањења трошкова путовања, један аутомобил користи од стране два или више корисника на јединственој траси путовања. Цена услуге се заснива на расподела трошкова путовања међу учесницима. Организација овог система најбоље функционише уколико је организована путем онлине софтвера за повезивање особа које трагају за истим типом услуге. За имплементација Car pooling -а је потребно информисати кориснике, кроз пропагандне акције јавности и компанија, израдити апликацију за кориснике и дати подстицај кроз погодности у коришћењу уличне мреже града возилима са више од три путника у возилу, са инфраструктуром за контролу (посебне траке на важним саобраћајним коридорима или могућност коришћења жутих трака).</p>		<p>Корисник: Градска Управа; Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>	<p>Одговорност имплементацију: Дирекција за јавни превоз; Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>
		<p>Припремне активности: Израда апликације за дељење возни на територији града; Студија за избор коридора са резервисаним тракама за возила са више од три путника; Промена градских одлука о коришћењу резервисаних трака на уличној мрежи.</p>	
		<p>Временски оквир:</p> 	
<p>Слика/Шема:</p> 		<p>Показатељи: Број возила у систему, реализовани транспортни рад возила у систему</p> <p>Фазе реализације/акције: 1. Пропагандне активности, 2. Израда и хостовање апликације, 3. Студија и реализација резервисаних трака.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Смањење трошкова путовања корисника, смањује се потребан број паркинг места, смањују се загушења у вршном часу, као и загађење ваздуха.</p> <p>Процењени трошкови: приближно 100.000 ЕУР</p> <p>Ризици: Отпор такси удружења, техничка изводљивост, финансијска оправданост пословања оптертера.</p>	

4.3	Развој услуга дељене мобилности – Bike and Ride		
Допринос циљу ПОУМ-а: МИНИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ПРИВАТНИХ ВОЗИЛА			
<p>Опис мере: Систем Bike&Ride интегрише јавни превоз и бицикличички саобраћај, који се међусобно допуњују (јавни превоз је погодан за дуже релације и на саобраћајницама вишег ранга, док је интеграцијом бицикличички омогућено да прођу главне препреке попут мостова, тунела и деоница где је вожња забрањена или тешка. Систем Bike&Ride подразумева ову интеграцију на следећи начин:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изградњом паркинга за бицикле (тротинете) на стајалиштима јавног превоза; • Могућност уношења бицикала (тротинета) у возила јавног превоза. <p>Корисници претплатних карата треба да имају бесплатан паркинг као део услуге превоза, док управљање паркингом треба да буде у надлежности организације која се бави услугом паркирања или превозника. Код уношења бицикала (тротинета) у возила јавног превоза, потребно је створити законске услове који то дозвољавају и обезбедити техничке услове, тј. предвидети простор за смештај бицикала (тротинета) у/на возилима.</p>		<p>Корисник: Дирекција за јавни превоз</p>	<p>Одговорност имплементацију: Дирекција за јавни превоз; ЈКП Паркинг Сервис; Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>
		<p>Припремне активности: Одредити локације за Bike&Ride анализом или студијом; Изменити прописе у јавном градском превозу тако да омогућавају уношење бицикала и тротинета у возило; Тарифном политиком превозника омогућити истовремено плаћање услуге превоза и паркирања.</p>	

	<p>Временски оквир:</p> <p>Показатељи: Број локација за паркирање бицикала на стајалиштима, број возила ЈП опремењених да превезу бицикл.</p>
<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Фазе реализације/акције: 1. Анализа или студија погодних локација, 2. Измена тарифа превозника и Паркинг сервиса, 3. Израда пројекта и изградња паркиралишта, 4. Имплементација уз медијску подршку.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Интеграцијом јавног превоза и бициклическог саобраћаја могуће је утицати на смањење употребе путничког аутомобила.</p> <p>Процењени трошкови: приближно 100.000 ЕУР по локацији.</p> <p>Ризици: Проблем усаглашавања активности оператера паркинга и превозника.</p>

4.4

Развој услуга дељене мобилности – Интеграција ЈП и паркирања: Park and Ride

Допринос циљу ПОУМ-а:

МИНИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ПРИВАТНИХ ВОЗИЛА

Опис мере:

Систем Park&Ride интегрисхе употребу путничког аутомобила и јавног превоза, на начин да је корисницима коју путују у централну зону омогућено да

паркирају своје возило ван централне зоне, непосредно уз стајалиште ЈП и путовање наставе јавним превозом. Систем подразумева објекте за паркирање

на станицама ЈМП-а, који је бесплатан или релативно јефтинији негу у централним зонама, али и квалитетну услугу превоза возилима ЈП.

Корисник:

Дирекција за јавни превоз

Одговорност

Имплементацију:
Дирекција за јавни превоз;
ЈКП Паркинг Сервис;
Градска управа за комуналне делатности и послове града Ниша

<p>Слика/Шема:</p>	<p>Припремне активности: Одредити локације за Парк&Риде анализом или студијом, Тарифном политиком превозника омогућити истовремено плаћање услуге превоза и паркирања.</p>
	<p>Временски оквир:</p> <p>Показатељи: Број локација Park&Ride објеката, број места за паркирање на Park&Ride објектима, број корисника Парк&Риде услуге годишње.</p> <p>Фазе реализације/акције: 1. Анализа или студија погодних локација, 2. Измена тарифа превозника и Паркинг сервиса, 3. Израда пројекта и изградња паркиралишта, 4. Имплементација уз медијску подршку, 5. Праћење ефеката и понашања корисника и прилагођавање ситуацији.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Објекти система Park&Ride смањују загушења у урбаним подручјима и захтеве за паркирањем на радним местима и у централним зонама града. Смањује се негативан утицај на животну средину у градским центрима, нестаје потреба за обезбеђивањем нових паркинг места у центру града, смањују се трошкови путовања корисника. У неким случајевима, смањењем трошкова на дужим релацијама ови објекти могу да подстакну ширење града.</p>

		<p>Процењени трошкови: приближно 50.000 еуро по локацији (где места за паркирање постоје).</p> <p>Ризици: Проблем усаглашавања активности оператора паркинга и превозника, финансијска средства, имовински статус земљишта.</p>
--	--	---

4.5	Развој услуга дељене мобилности – концепт Мобилност као услуга (Mobility as a service - MaaS)	
-----	--	--

Допринос циљу ПОУМ-а:
МИНИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ПРИВАТНИХ ВОЗИЛА

<p>Опис мере: У оквиру ове мере се предвиђа развој система МaaS, као новог иновативног система којим би се повећала ефикасност транспортног система. МaaS се може дефинисати као интеграција различитих облика транспортних услуга у једну јединствену услугу мобилности која је корисницима доступна на захтев. Кључни елементи система су јединствена платформа (апликација или веб-локација), информације у реалном времену о свим доступним начинима кретања у граду (јавне и приватне услуге), мултимодалност, технолошка интеграција планирања, резервисање и плаћања услуге кретања и персонализовани пакети мобилности, који су у складу са посебним захтевима корисника. Уопштен начин функционисања МaaS је следећи: провајдер МaaS, на основу потребе корисника, дефинише најпогоднија превозна средства за свако путовање - било да се ради о јавном превозу, таксију, изнајмљивању аутомобила или дељењу возњи, аутомобила или бицикала. Од корисника се не захтева да купује посебне возне карте или да се пријављује на посебне налоге за превоз, јер им МaaS налог даје слободу да одаберу обим кретања који им је потребан на месечном нивоу (месечна преплата) или претплату која се плаћа по коришћењу превоза (pay as you go). За успостављање овог Система неопходно је спровести следеће активности: дигитализација на свим нивоима кључних актера мобилности; развој инфраструктуре и интерфејса за међусобно повезивање (умреженост) кључних елемената у систему; проширење спектра транспортних услуга; интеграција свих актера мобилности кроз развој система интегратора; развој интегрисаних и флексибилних тарифних система; развој и понуда пакета услуга мобилности; развој апликације.</p>	<p>Корисник: Дирекција за јавни превоз</p>	<p>Одговорност имплементацију: Дирекција за јавни превоз; ЈКП Паркинг Сервис; Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>
<p>Припремне активности Израда студије оправданости МaaS Система.</p>		
<p>Временски оквир:</p>		
<p>Показатељи: Развијена МaaS платформа, број продатих возњи на годишњем нивоу.</p>		
<p>Фазе реализације/акције: Израда студије оправданости Система; Развој инфраструктуре за међусобно повезивање кључних елемената у систему; Избор и развој система интегратора; Интеграција свих актера мобилности и развој флексибилних пакета услуга.</p>		

<p>Слика/Шема:</p>	<p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Побољшање корисничког искуства и подстицање преласка на одрживије видове транспорта, смањење саобраћајних гужви и притиска при паркирању, смањење емисија, побољшање доступности и правичности транспорта нудећи широк спектар опција мобилности, подстицхући иновације у транспортном сектору.</p>
---------------------------	--

	<p>Процењени трошкови: приближно 500.000 еур</p>
	<p>Ризици: Регулаторни и институционални оквир, недостатак финансијских</p>

	<p>средства, сигурност и безбедност управљања подацима, техничка изводљивост.</p>
--	---

4.6	Управљање паркирањем		
Допринос циљу ПОУМ-а: МИНИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ПРИВАТНИХ ВОЗИЛА			
Опис мере: Управљање паркирањем укључује разне мере које подстичу ефикасније коришћење постојећих паркиралишта, корисницима пружа побољшање квалитета услуга за паркинг и дизајн паркинг простора. Управљање паркирањем се спроводи у неколико процеса: <ul style="list-style-type: none"> • Дефинисање општих проблема које треба решити (загушења паркинга, саобраћајна загушења, прекомерни трошкови итд); • Извођење истраживања: попис капацитета паркиралишта, студија искоришћености паркинга, пројекције о промени понуде и потражење за паркирањем у будућности; • Идентификовање потенцијалних решења; • Рад са заинтересованим странама на процени ефеката, користи, трошкова, утицаја, изводљивости и баријера сваког потенцијалног решења; • Развој интегрисаног плана развоја система паркирања. Мера се односи на израду Студије паркирања, као саставног дела транспортне политике града, потпуне или ограничене у погледу просторне обухватности и/или садржаја, која ће на свеобухватан начин обрадити проблем паркирања у граду и дефинисати одговарајућу политику са пратећим елементима тарифног система паркирања. Неке од смернице које треба размотрити приликом формирања политике паркирања су дате у наставку: обезбедити потешан а не довољан број паркинг места, тарифном политиком у централној зони демотивисати коришћење путничког аутомобиле, део тарифне политике у пословним/трговачким зонама треба да буде временско ограничење паркирања, изградња објеката и мере треба да иду у смеру да се повећава број вануличних места за паркирање (стамбени објекти, тржни центри, Парк&Риде итд), понуда одређеног броја вануличних паркинг места треба да прати и укидање истог броја места на околном уличном фронту, утицати на систем наплате услуге паркирања, тако да цена вануличног паркирања постане повољнија у односу на улично паркирање, при избору локација паркиралишта/гаража, размотрити њихов утицај на саобраћај итд.	Корисник: ЈКП Паркинг Сервис	Одговорност имплементацију: ЈКП Паркинг Сервис	
Припремне активности: Израда Студије паркирања			
Временски оквир:			
		Показатељи: Израђена Стратегија паркирања, Број израђених паркинг места на јавном и осталом грађевинском земљишту, број израђених гаражних места, однос цене паркирања на уличном и вануличном простору, однос цене паркирања у централној зони и у објектима П&Р.	
		Фазе реализације/акције: Израда Студије паркирања, спровођење мера (промена тарифне политике, изградња паркинг гаража и сл.), одржавање система паркирања.	
		Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Како	
		смањи захтеве за паркирањем од 30-50%.	
		Процењени трошкови: приближно 100.000 ЕУР за Студију и развој политике.	
		Ризици: Недостатак финансијских средстава, недостатак политичке подршке.	
4.7	Паркинг стандарди и њихова интеграција са услугом ЈП		
Допринос циљу ПОУМ-а: МИНИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ПРИВАТНИХ ВОЗИЛА			
Опис мере: Стандарди за паркирање јесу норме које одређују минимални и максимални број паркинг места који је потребан или дозвољен за одређене типове новог развоја. Најчешћи разлог за примену стандарда паркирања је ограничавање утицаја прекомерног паркирања на улице које окружују градњу. Међутим, стандарди паркирања се могу користити како би се регулисала понуда која утиче на потражњу. Ова мера се односи на примену приступа у којем је примена стандарда паркирања повезана са нивоом приступачности јавног превоза, на следећи начин:	Корисник: ЈКП Паркинг Сервис	Одговорност имплементацију: ЈКП Паркинг Сервис	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ У зонама са квалитетном услугом јавног превоза потребно је примењивати минималне стандарде за паркирање; ➤ У зонама са нижом доступношћу услуге јавног превоза, примењивати максималне стандарде паркирања. 		Припремне активности Анализа доступности услуге ЈП у зонама.	
		Временски оквир:	
		Показатељи: Донета одлука о примени норматива за паркирање.	
		Фазе реализације/акције: Анализа доступности услуге ЈП у зонама, Доношење одлуке о коришћењу стандарда.	

		<p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Смањење понуде за паркирање у зонама са квалитетном услугом ЈП може дугорочно смањити захтеве за паркирањем у тој зони, као и Поседовање аутомобила и већи ниво коришћења ЈП и немоторизованих видова кретања.</p>
		<p>Процењени трошкови: Без трошкова.</p>
		<p>Ризици: Недостатак политичке подршке.</p>
4.8	Ефикасан систем контроле и кажњавања непрописно паркираних возила	
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: МИНИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ПРИВАТНИХ ВОЗИЛА</p>		
<p>Опис мере: Мера се односи на повећање нивоа контроле и успостављање ефикасног система контроле (и санкционисања) непрописног паркирања у граду, како би се пружила одговарајуће подршка реализацији политике паркирања, тј. како би се створила атмосфера обавезног поштовања прописа у вези са паркирањем, а самим тим се смањили негативни утицаји вишка потражње за паркирањем на пешаке и бициклисте, и да би се расположив простор распоредио према приоритетним потребама.</p>	<p>Корисник: ЈКП Паркинг Сервис</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Комунална полиција</p>
	<p>Припремне активности: /</p>	
	<p>Временски оквир: Непрекидно</p>	
	<p>Показатељи: Број изречених казни за непрописно паркирање возила годишње, број наплаћених казни, број возила за одвоз непрописно паркираних путничких возила.</p>	
Слика/Шема:		<p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Ефикасна контрола паркирања може допринети смањењу загушења, буке и загађења и негативних ефеката изазваних саобраћајем који тражи паркинг места. Контрола паркирање на пешачким и бициклистичким стазама повећава ниво безбедности и побољшава услове за кретања ових корисника.</p>
		<p>Процењени трошкови: Без трошкова.</p>
		<p>Ризици: Недостатак политичке подршке, недостатак ресурса, лоша међуинституционална сарадња.</p>
4.9	Смиривање саобраћаја и зоне успореног саобраћаја	
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: МИНИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ПРИВАТНИХ ВОЗИЛА</p>		
<p>Опис мере: У циљу растерећења центра града од аутомобила и дестимулисања моторизованих корисника, ова мера се односи на претварање одређеног броја улица, које се налазе у оквиру градског стамбеног комплекса, у зоне успореног саобраћаја. Зона успореног саобраћаја дефинише се као део пута, улице или део насеља на коме коловоз користе пешаци и возила. Услови у саобраћају прилагођени су пешацима и бициклистима (тзв. „улице за живот” или „home zone”), док се возила третирају као гости и дужна су да се крећу тако да не ометају кретање пешака и бициклиста, максималном брзином од 10 км/х. Уређење улице треба да стави квалитет живота становника на прво место, у односу на традиционалну функцију улице. Приликом пројектовања зоне фокус се ставља на човека и стварне захтеве и потребе крајњих корисника. Низом саобраћајно-регулационих, грађевинских, урбанистичких и архитектонских мера формира се јединствен и безбедан простор доступан свим корисницима. Посебна пажња је посвећена доследном уређењу простора – ниско и високо растиње, простор за окупљање и седење, примена разних текстура и материјала, примена средстава за успоравање саобраћаја, елементи урбаног мобилијара и др. Процењује се да би најмање 2км уличне мреже у центру града требало да буде трансформисано у зоне успореног саобраћаја. Поред зона успореног саобраћаја овом мером обухваћено је увођење зона 30 на локацијама</p>	<p>Корисник: Дирекција за Изградњу</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за Изградњу; Градска управа за комуналне делатности и пекцијске послове града Ниша</p>
	<p>Припремне активности: Анализа обима и потреба пешачких токова у зони; Анализа безбедности саобраћаја на планираном простору за избор зоне, Студије и пројекат за имплементацију зона успореног саобраћаја.</p>	
	<p>Временски оквир:</p> 	

које су адекватне за смањење брзине, а зоне успореног саобраћаја нису применљиве.

Показатељи:

Број зона успореног саобраћаја у граду.

Фазе реализације/акције:

Фаза планирања (идентификација потенцијалних улица у стамбеним зонама у централној зони града), обезбеђивање политичке и јавне подршке (становници одређене улице); Пројектовање, изградња, обележавање и уређење одабраних улица у складу са концептом зоне успореног саобраћаја.

Слика/Шема:**Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:**

Зоне успореног саобраћаја могу преусмерити саобраћај на алтернативне правце и растерити уличну мрежу моторних возила, што утиче на смањење загађења ваздуха и звука, броја и последица саобраћајних незгода, пријатан и складан изглед, дестимулише моторизоване учеснике и стимулише присуство пешака и бициклиста.

Може доћи до повећања степена загушења, емисије и буке због преусмеравања саобраћаја на суседне улице.

Процењени трошкови :

Приближно 400.000 еур по зони у дужини од 100 м.

Ризици:

Недостатак политичке подршке, недостатак подршке јавности.

5.1 Побољшање јавног превоза – посебне траке за возила ЈП**Допринос циљу ПОУМ-а:****МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ЈАВНОГ ПРЕВОЗА****Опис мере:**

Мера се односи на увођење новог подсистема у систем јавног превоза путника, који би требало да обезбеди висок ниво квалитета транспортне услуге, имплементацијом високог степена независности трасе за возила ЈП. Опција за реализацију наведеног може бити подсистем Bus Rapid Transit (BRT). BRT је подсистем аутобуског (тролејбуског) јавног превоза који има за циљ да обезбеди брже, поузданије и удобније путовање за путнике од конвенционалних аутобуских услуга. Намера је да се путницима обезбеди квалитет вожње једнак оном у железничким услугама, али са нижим трошковима изградње и рада. Како би се обезбедило краће време путовања, BRT користи одвојене траке за кретање возила (као што су жуте траке), физички одвојене денивелисане саобраћајне траке, приоритет аутобуса на раскрсницама итд. Код појединих система постоји систем аутоматског вођења за аутобусе. BRT подразумева и интервал слеђења током вршних часова који је мањи од 10 минута, возила високог квалитета (тиха, еколошка, удобна, приступачна), јединствени тарифни систем (који омогућава бесплатно или јефтино преседање на друге линије и модуле ЈП-а), једноставно и разумљиво информисање, стајалишта и терминусе који задовољавају високе стандарде, интеграцију са другим видовима (пешачким и бициклистичким стазама, такси станицама, железницом, станицама осталих аутобуских сервиса, при чему је ред вожње BRT-а усаглашен са редовима вожњи других видова). Друга опција за пружање високог нивоа услуге може бити опција увођења трамвајског подсистема у понуду градског превоза, што такође представља решење са значајно независним типом трасе, као и „чисто“ решење са изузетним дугорочним потенцијалом.

Корисник:

Дирекција за јавни превоз

Одговорност за имплементацију:

Дирекција за јавни превоз; Дирекција за Изградњу; Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша

Припремне активности:

Студије и пројекти којима би се прецизно утврдили потенцијални транспортни захтеви и токови путника.

Временски оквир:**Показатељи:**

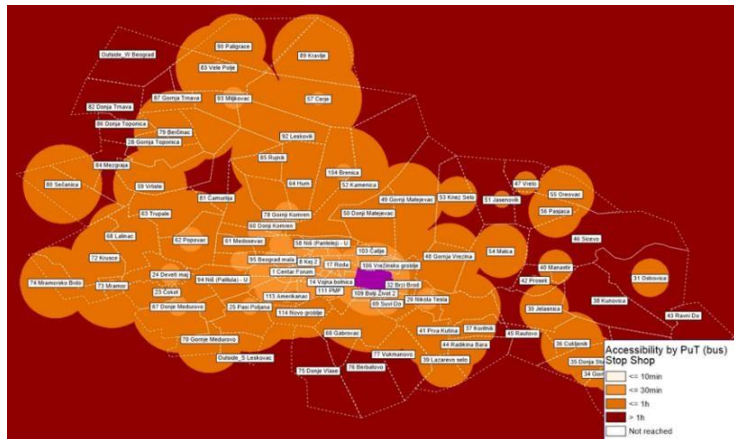
Успостављен нови подсистем ЈП, остварени транспортни рад, удео ЈП у видовној расподели свакодневних кретања.

Фазе реализације/акције:

Фаза 1: Израда Студије и пројеката за утврђивање потенцијалних захтева, као и дефинисање основних елемената функционисања, Фаза 2: Успостављање градске мреже линија (обележавање линија, проширење улица, изградња стајалишта са пратећом инфраструктуром, реконструкција раскрсница ради давања приоритета јавном превозу).

<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Ефикасно имплементиран подсистем јавног превоза са високим квалитетом услуге може значајно да побољша транспортну услугу и повећа број путовања. Исто тако може обезбедити користи као што су смањење загушења у саобраћају, мањи захтеви за изградњу конвенционалних путева и паркиралишта, уштеде код корисника, повећана мобилности, повећани ниво безбедности, смањење емисије загађујућих материја и буке, боље искоришћење градског земљишта итд. Главни нежељени ефекат је да физички денivelисане траке могу представљати препреку за кретање пешацима.</p> <p>Процењени трошкови: Приближно 20 милиона ЕУР</p> <p>Ризици:</p>	
<p>5.2</p>	<p>Приоритет за возила ЈП</p>	
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ЈАВНОГ ПРЕВОЗА</p>		
<p>Опис мере: У урбаним срединама, време путовања аутобусом обично може бити двоструко веће од времена путовања путничким аутомобилом. Како би ово време путовања постало конкурентно, мера се односи на примену доступних технологија или конверзије физичке инфраструктуре са циљем фаворизовање тј. давање приоритета возилима ЈП. Предлог је да се ово спроведе на следећи начин:</p> <ul style="list-style-type: none"> Обезбеђивањем жутих трака за возила ЈП-а – независан тип трасе вишег нивоа повећава експлоатациону брзину возила и време обрта, смањује застоје тј. минимизира утицај осталог саобраћаја на кретање возила ЈП-а и одступања од планираног реда вожње, што доприноси већој поузданости планираног реда вожње и система ЈП. Мера треба да обухвата и контролу и санкционисање непрописног коришћења трака од стране других учесника. Ово се може спроводити ручно или аутоматски, применом аутоматизованих система попут фиксних камера поред пута, или камера које су монтиране на аутобусе; Обезбеђивањем приоритета за возила ЈП на сигнализаним раскрсницама – управљачка мера којом се начин рада светлосних сигнала прилагођава возилима ЈП-а. 	<p>Корисник: Дирекција за Изградњу</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за јавни превоз; Дирекција за Изградњу; Градска управа града Ниша</p>
<p>Припремне активности Студија за избор коридора за резервисане траке.</p>		
<p>Временски оквир:</p> 		
<p>Показатељи: Ниво услуге за возила јавног превоза, дужина “жутих” трака, број сигнализаних раскрсница са приоритетом за возила ЈП.</p>		
<p>Фазе реализације/акције: Студија и реализација резервисаних трака, Управљачки пројекат, набавка и инсталација опреме за давање приоритета возилима ЈП на сигнализаним раскрсницама.</p>		
<p>Слика/Шема:</p>	<p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Ефикасне мере приоритета аутобуса смањују оперативне трошкове аутобуских оператера, повећавају квалитет транспортних услуга и позитивно утичу на постизање низа циљева еколошке, економске и</p>	
		<p>социјалне инклузије. Мера може утицати на појаву/повећање загушења за друга возила (због уклањања траке, односно смањења капацитета улице). У таквој ситуацији корисници аутомобила могу бити у неповољнијем положају, док неки од њих постају потенцијални корисници побољшане аутобуске услуге.</p> <p>Процењени трошкови: Трошкови система за давање приоритета возилима ЈП зависе од конфигурације система, са нешто вишим трошковима надоградње сигнала, опремом/софтвером за раскрсницу, возилима или централним системом управљања.</p> <p>Ризици: Недостатак средстава, недостатак политичке подршке, недостатак подршке јавности и заинтересованих страна, Техничка изводљивост.</p>
<p>5.3</p>	<p>Интегрисан систем наплате у ЈП</p>	
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ЈАВНОГ ПРЕВОЗА</p>		

<p>Опис мере: Интегрисано издавање карата омогућава путнику да се пребаци унутар или између различитих видова јавног превоза користећи једну карту за цело путовање. Такође, уз ову интегрисану карту могу да се понуде додатне комплементарне услуге, на пример снижени улаз у туристичке атракције, библиотеке, спортске активности и сл. Да би се ово постигло, одређени број кључних заинтересованих страна (транспортне компаније и други државни органи) морају да се договоре о заједничкој структури цена и условима путовања, као и о методи расподеле прихода од коришћења интегрисане карте. Употреба технологије” паметних картица” значи да су укључене и додатне заинтересоване стране (компаније за телекомуникације и финансијске трансакције), што потенцијално повећава сложеност задатка и трошкове. Постоје различите технологије за реализацију интегрисаног плаћања попут: картице са магнетном траком (на бази папира или пластике), паметне картице које имају уграђен микрочип који може безбедно да складишти, обрађује и уписује податке, виртуелне карте које се купују преко мобилног телефона, таблета или LDA (лични дигитални асистент) и које углавном користе NFC технологију (комуникација блиског поља) за комуникацију, итд.</p>	<p>Корисник: Дирекција за јавни превоз</p>	<p>Одговорност имплементацију: Дирекција за јавни превоз</p>
	<p>Припремне активности: Израда Студије изводљивости интегрисаног система карата.</p>	
	<p>Временски оквир:</p> 	
	<p>Показатељи: Успостављен интегрисан систем карата у ЈП; Број доступних погодности (попуста на услуге) уз карту ЈП</p>	
	<p>Фазе реализације/акције: Избор технологије интегрисаних карата, набавка и инсталација опреме, кампања са циљем промоције и едукације, одржавање система.</p>	
<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Интегрисано издавање карата може постићи велике користи за кориснике. Нарочито ће постојећи и нови путници имати користи од скраћеног времена укрцавања (аутобуса) и веће пропусности на железничким/метро баријерама, више неће морати да разумеју сложене структуре тарифа и услове путовања различитих оператера јавног превоза. Побољшање услуге превоза и смањење баријера у ЈП може привући нове кориснике. Брже укрцавање путника потенцијално смањење оперативне трошкове возила. Модални прелазак са аутомобила на ЈП смањује ниво загушења, загађење животне средине и побољшава ниво безбедности у саобраћају.</p>	
	<p>Процењени трошкови: приближно 200.000 ЕУР</p>	
	<p>Ризици: Недостатак средстава, недостатак политичке подршке, техничка изводљивост</p>	
<p>5.4</p>	<p>Унапређење услуге јавног превоза од/до ритејл парка Stop Shop-а</p>	
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ЈАВНОГ ПРЕВОЗА</p>		
<p>Опис мере: Зона око ритејл парка Stop Shop једна је од најпрометнијих у Нишу, која привлачи велики број путовања. Већина ових путовања се реализује аутомобилом. Као што је приказано на моделу, доступност јавног превоза у зоне није тако повољна. Стога би се могле предузети мере за побољшање повезаности Stop Shop ритејл парка линијама тј. услугом јавног превоза. Требало би планирати најмање још једну линију јавног превоза која ће опслуживати ово подручје. Ова додатна линија могла би бити предложена нова кружна аутобуска линија. Поред тога, потребно је планирати ново аутобуско стајалиште у непосредној близини продајног парка.</p>	<p>Корисник: Дирекција за јавни превоз</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за јавни превоз</p>
	<p>Припремне активности: Анализа потражње; моделирање транспорта; студија изводљивости о оптималној опцији за нову услугу јавног превоза до/од малопродајног парка Stop Shop; јавне консултације; измена постојећег јавног превоза (Слика/Шема)</p>	
	<p>Временски оквир:</p> 	
	<p>Показатељи: Број остварених путничких километра од стране јавног превоза; видовна расподела кретања; емисије гасова са ефектом стаклене баште</p>	
<p>Слика/Шема:</p>	<p>Фазе реализације/акције: Фаза 1: Припрема прелиминарне изводљивости укључујући предвиђање потражње, моделирање транспорта, избор потенцијалне руте; Фаза 2: Ажурирање целокупног јавног превоза (Слика/Шема), промена рута, промена реда вожње, нова стајалишта јавног превоза.</p>	

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Побољшана транспортна повезаност; веће учешће јавног превоза у односу на аутомобиле.

Процењени трошкови:

Биће накнадно утврђено.

Ризици:

Погрешна процена потражње за путовањима; лоше планирање предложене услуге у контексту градског јавног превоза; негативна реакција грађана и заинтересованих страна на промене аутобуских траса у склопу могућег новог јавног превоза.

5.5 Побољшање приступачности и услуге јавног превоза за зону Пантелеј

Допринос циљу ПОУМ-а:

МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ЈАВНОГ ПРЕВОЗА

Опис мере:

Анализа приступачности различитих зона у граду Нишу показује да постоје значајна подручја која најчешће нису добро повезана јавним превозом што резултира претежним коришћењем аутомобила. Један такав пример је Пантелеј. Преглед направљеног транспортног модела показује да је само ограничен број зона у граду лако доступан (до 30 минута аутобусом) до главне зоне продукције путовања попут Пантелеја (погледати слику испод; само неколико зона светло наранџасте боје доступни су до 30 минута вожње јавним превозом од Пантелеја). Имајући то у виду, потребно је више напора како би се обезбедила повезаност Пантелеја јавним превозом са градом. Увођење нове линије јавног превоза могло би бити једно решење за ово питање.

Корисник:

Дирекција за јавни превоз

Одговорност имплементацију:

Дирекција за јавни превоз

Припремне активности

Анализа потражње; моделирање транспорта; студија изводљивости о оптималној опцији за нову услугу јавног превоза до/од Пантелеја; јавне консултације; измена постојећег јавног превоза (Слика/Шема)

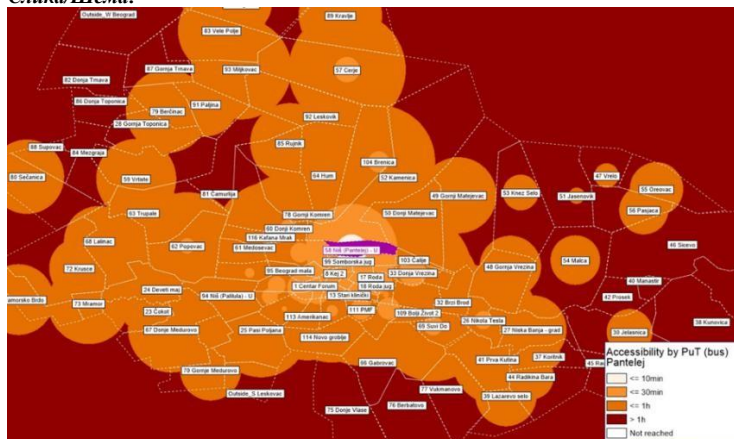
Временски оквир:

Показатељи:

Број остварених путничких километра од стране јавног превоза; видовна расподела кретања; емисије гасова са ефектом стаклене баште.

Слика/Шема:

Фазе реализације/акције:

Фаза 1: Припрема прелиминарне изводљивости укључујући предвиђање потражње, моделирање транспорта, избор потенцијалне руте; Фаза 2: Ажурирање целокупног јавног превоза (Слика/Шема), промена рута, промена реда вожње, нова стајалишта јавног превоза.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Побољшана транспортна повезаност; веће учешће јавног превоза у односу на аутомобиле

Процењени трошкови :

Биће накнадно утврђено.

Ризици:

Погрешна процена потражње за путовањима; лоше планирање предложене услуге у контексту градског јавног превоза; негативна реакција грађана и заинтересованих страна на промене аутобуских траса у склопу могућег новог јавног превоза.

5.6 Увођење нове кружне аутобуске линије

Допринос циљу ПОУМ-а:

МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ЈАВНОГ ПРЕВОЗА

Опис мере:

Један од проблема мобилности у Нишу (и заправо у многим другим градовима) је повећана употреба аутомобила. У Нишу приближно 75% дневних путовања се обавља аутомобилима што доводи до загушења и негативног утицаја на животну средину.

Корисник:

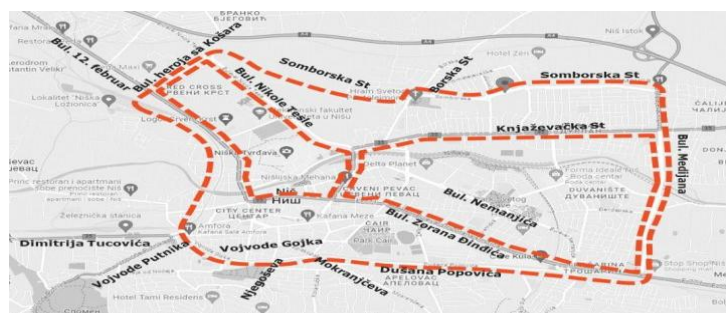
Дирекција за јавни превоз

Одговорност за имплементацију:

Дирекција за јавни превоз

У граду Нишу постоји потенцијал за проширење мреже јавног превоза. Транспортни модел развијен као део израде ПОУМ-а показује да би постојала потражња за увођењем нове кружне аутобуске линије. Предлаже се да нова аутобуска линија крене од Логора - јужно преко реке до Улице Војводе Гојка – затим ка истоку паралелно са ул. Душана Поповића - кроз продајни парк Stop Shop – затим ка северу код бул. Медијана – па ка западу у Књажевачку ул. – где би се наставила Булеваром Николе Тесле и завршила код Логора. Ова линија ће делимично искористити постојећи железнички коридор и промовисаће прелазак са аутомобилског на јавни превоз. С обзиром на планирани развој Иновационог округа и потребу да се обезбеди ефикасна веза са центром града, кружна линија ЈП може се обезбедити кроз Булевар Николе Тесле, Булевар Хероја са Косара, Булевар 12. фебруара и Војда Карађорђа. Трећа потенцијална кружна аутобуска линија се предлаже кроз Булевар Медијана, Књажевачку и Булевар Зорана Ђинђића.

Слика/Шема:

Припремне активности
Анализа потражње; моделирање транспорта; измена постојећег јавног превоза; јавне консултације

Временски оквир:

Показатељи:

Број остварених путничких километра од стране јавног превоза; видовна расподела кретања; емисије гасова са ефектом стаклене баште.

Фазе реализације/акције:

Фаза 1: Припрема прелиминарне изводљивости укључујући предвиђање потражње, моделирање транспорта, избор оптималне опције руте; Фаза 2: Ажурирање целокупног јавног превоза, промена рута, промена реда вожње, нова стајалишта јавног превоза.

Оčekивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Смањена гужва због више грађана који бирају јавни превоз; побољшане еколошке ситуације као резултат ниже емисије гасова са ефектом стаклене баште из аутомобиле.

Процењени трошкови: нема директних трошкова имплементације мере.

Ризици:

Погрешна процена потражње за путовањима; лоше планирање предложене услуге у контексту градског јавног превоза; негативна реакција грађана и заинтересованих страна на промене аутобуских траса у склопу могућег новог јавног превоза.

5.7 Побољшање приступачности нових индустријских подручја

Допринос циљу ПОУМ-а:

МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ЈАВНОГ ПРЕВОЗА

Опис мере:

У граду Нишу постоје нови планови за стамбене, пословне или индустријске развоје. Очекује се да ће ове нове области генерисати повећан број путовања и захтеваће довољну доступност јавним превозом. На пример, очекује се нови индустријски развој у Доњем Међурову који ће створити око 3000 радних места (Iura Eletech). Да би се обезбедила повезаност ових нових зона које генеришу и привлаче путовања из остаталих делова града, требало би да се успостави побољшана услуга јавног превоза. То би могло бити у виду увођења потпуно нових аутобуских линија на овим просторима или реорганизације постојећег јавног превоза како би се постигла приступачност.

Корисник:

Дирекција за јавни превоз

Одговорност за имплементацију:

Дирекција за јавни превоз

Припремне активности:

Анализа потражње; моделирање транспорта; измена постојећег јавног превоза (уколико је потребно)

Временски оквир:

Показатељи:

Број остварених путничких километра од стране јавног превоза; видовна расподела кретања; емисије гасова са ефектом стаклене баште.

Слика/Шема:

Фазе реализације/акције:

Фаза 1: Припрема прелиминарне изводљивости укључујући предвиђање потражње, моделирање транспорта, избор оптималне опције руте; Фаза 2: Ажурирање целокупног јавног превоза, промена рута, промена реда вожње, нова стајалишта јавног превоза.

	<p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Побољшана транспортна повезаност; веће учешће јавног превоза у односу на аутомобиле</p> <p>Процењени трошкови: Биће накнадно одређено.</p> <p>Ризици: Погршна процена потражње за путовањима; лоше планирање предложене кружне аутобуске линије у контексту јавног градског превоза.</p>								
5.8	Обезбедити услугу ЈП до/од нових железничких станица Ниш Север, Пантелеј и Врежина								
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ЈАВНОГ ПРЕВОЗА</p>									
<p>Опис мере: Нова железничка обилазница града Ниша подразумеваће стварање нових железничких станица: Ниш Север, Пантелеј и Врежина. Да би се обезбедила повезаност ових станица са градом, локалне власти би требало да размотре опцију увођења нове услуге јавног превоза до/од ових станица. Опције укључују аутобус или трамвај. Ове линије јавног превоза могу користити трасу постојећег железничког коридора у зависности од изабране опције.</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="916 790 1289 936"> <p>Корисник: Дирекција за јавни превоз</p> </td> <td data-bbox="1289 790 1576 936"> <p>Одговорност имплементацију: Дирекција за јавни превоз</p> </td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="916 936 1576 1025"> <p>Припремне активности Анализа потражње; моделирање транспорта; измена постојећег јавног превоза</p> </td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="916 1025 1576 1120"> <p>Временски оквир:</p> </td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="916 1120 1576 1243"> <p>Показатељи: Број остварених путничких километра од стране јавног превоза; видовна расподела кретања; емисије гасова са ефектом стаклене баште.</p> </td> </tr> </table>	<p>Корисник: Дирекција за јавни превоз</p>	<p>Одговорност имплементацију: Дирекција за јавни превоз</p>	<p>Припремне активности Анализа потражње; моделирање транспорта; измена постојећег јавног превоза</p>		<p>Временски оквир:</p> 		<p>Показатељи: Број остварених путничких километра од стране јавног превоза; видовна расподела кретања; емисије гасова са ефектом стаклене баште.</p>	
<p>Корисник: Дирекција за јавни превоз</p>	<p>Одговорност имплементацију: Дирекција за јавни превоз</p>								
<p>Припремне активности Анализа потражње; моделирање транспорта; измена постојећег јавног превоза</p>									
<p>Временски оквир:</p> 									
<p>Показатељи: Број остварених путничких километра од стране јавног превоза; видовна расподела кретања; емисије гасова са ефектом стаклене баште.</p>									
<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Фазе реализације/акције: Фаза 1: Припрема прелиминарне изводљивости укључујући предвиђање потражње, моделирање транспорта, избор оптималне опције руте; Фаза 2: Ажурирање целокупног јавног превоза, промена рута, промена реда вожње, нова стајалишта јавног превоза.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Побољшана транспортна повезаност; веће учешће јавног превоза у односу на аутомобиле</p> <p>Процењени трошкови: Биће накнадно одређено</p> <p>Ризици: Погршна процена потражње за путовањима; лоше планирање предложене кружне аутобуске линије у контексту јавног градског превоза.</p>								
6.1	Унапређење постојеће и изградња нове пешачке инфраструктуре								
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ НЕМОТОРИЗОВАНИХ НАЧИНА КРЕТАЊА</p>									

<p>Опис мере: У оквиру ове мере се предвиђа изградња нове и побољшање постојеће инфраструктуре за пешачење, на следећи начин:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изградња недостајуће и нове инфраструктуре за пешачење, тако да тротоари/уређене пешачке стазе буду саставни део попречних профила свих улица у граду; • Обезбеђивање високог нивоа функционалности пешачких површина (уклањање непокретних баријера и контрола заузећа површина); • Редовно одржавање пешачке инфраструктуре (током целе године); • Реализација нових и ширење постојећих пешачких зона. 	<p>Корисник: Дирекција за Изградњу</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за Изградњу Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>
<p>Фазе реализације/акције: Фаза 1: Студије и пројекти којима би се тачно утврдило постојеће стање пешачке инфраструктуре и анализирао капацитет и ниво услуге на одређеним локацијама (делови мреже, зоне и сл.), као и потенцијали за развој и унапређење постојеће пешачке активности; Студије и пројекти који утврђују постојеће стање, потребе и могућности за увођење нових и проширење постојећих пешачких зона и интегрисаних улица; Фаза 2: Пројектовање, изградња и одржавање тротоара и пешачких стаза; Израда индивидуалних пројеката посебног просторног уређења (пешачке зоне/интегрисане улице); проширење постојећих пешачких зона интегрисати у јединствен систем повезаних стаза погодних за шетњу. Фаза 3: Имплементација решења и праћење ефеката.</p>	<p>Припремне активности: Студије и пројекти којима би се прецизно утврдило постојеће стање пешачке инфраструктуре и извршила анализа капацитета и нивоа услуге на конкретним локацијама (деловима мреже, зонама и сл.), као и потенцијали за развој и унапређење постојеће пешачке активности. Планска документација којом се дефинише намена јавних површина; Студије и пројекти којима се утврђује потреба и могућности за увођење пешачких зона, интегрисаних улица и простора, Унапређење законске регулативе.</p>	<p>Временски оквир: Ова мера представља континуирани процес.</p>
<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Показатељи: дужина изграђених пеш. тротора/пеш. стаза, однос дужина тротоара/законом прописана дужина тротоара на територији града, број/дужина/површина изграђених пешачких зона, интегрисаних улица, зона успореног саобраћаја и сличних облика уређења простора, оцена квалитета услуге пешачења.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Основна сврха ових активности јесте побољшање услова кретања са циљем повећања удела пешачења у видовној расподели кретања и промовисања активних начина кретања, чиме се постиже побољшање квалитета живота и здравља становништва. Пешачке зоне/зоне успореног саобраћаја могу преусмерити саобраћај на алтернативне руте и растерити уличну мрежу од моторних возила. Адекватна пешачка инфраструктура и мањи број возила имају утицај на побољшање нивоа безбедности у саобраћају. Већи удео пешачења ће допринети чистијој животној средини, повећању атрактивности и пословања подручја.</p>	<p>Процењени трошкови : Приближно 10 мил ЕУР</p> <p>Ризици: Недостатак средстава, несистематски приступ у планирању и пројектовању на стратешком нивоу, селективно и небалансирано уређење појединих делова мреже, политичка подршка, подршка јавности, недостатак регулативе.</p>
6.2	Унапређење постојеће и изградња нове бициклическе инфраструктуре	
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ НЕМОТОРИЗОВАНИХ НАЧИНА КРЕТАЊА</p>		
<p>Опис мере: У оквиру ове мере предвиђено је унапређење постојеће и изградња нове бициклическе инфраструктуре и то: изградња нове бициклическе инфраструктуре – која ће се доследно уградити у јавни простор, применом принципа раздвајања и мешања са другим саобраћајем. Бициклическа инфраструктура града треба да се формира као повезан систем безбедних и директних рута за бициклисте (континуирана мрежа); Обезбеђивање високог нивоа функционалности бициклических површина, целовитости (што мање баријера, прекида, критичних тачака), атрактивности (да се мрежа бициклическе инфраструктуре што више</p>	<p>Корисник: Дирекција за Изградњу Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за Изградњу Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>

протеже кроз живописне пределе и удобност; као и редовно одржавање бициклическе инфраструктуре. У наредном периоду потребно је повезати постојеће бициклическе стазе како би се добила стаза која би ишла од Градске куће преко Улице 7. јула, Булевара Немањина и Светог Цара Константина, до Нишке Бање. Такође, потребно је развити околне бициклическе стазе које би се повезале на поменути трасу. Поред тога, препорука је да се на кеју на Нишави изгради бициклическа стаза, која би била добра алтернатива постојећој стази, али би имала и велики значај у развоју рекреативног бициклизма у Нишу. С обзиром на просторне могућности ова зона представља добру прилику за развој линијског парка који би употпунио ову амбијенталну целину.

Припремне активности:

Студије и пројекти којима би се прецизно утврдило постојеће стање бициклическе инфраструктуре, као и потребе и могућности за развој бициклическе мреже. Планска документација којом се дефинише намена јавних површина, Унапређење законске регулативе.

Временски оквир:

Показатељи:

дужина изграђених бициклических стаза и трака, оцена квалитета услуге вожње бицикла.

Фазе реализације/акције:

Фаза 1: Израда мастер плана развоја бициклическе инфраструктуре; Фаза 2: Изградња нове бициклическе стазе дуж реке Нишаве (око 14км) и дуж железничког коридора која је предмет регенерације (око 14км) и реконструкција постојећих улица за смештај нових бициклических стаза (око 40км); Фаза 3:Пројектовање, изградња и одржавање бициклическе и пратеће инфраструктуре.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

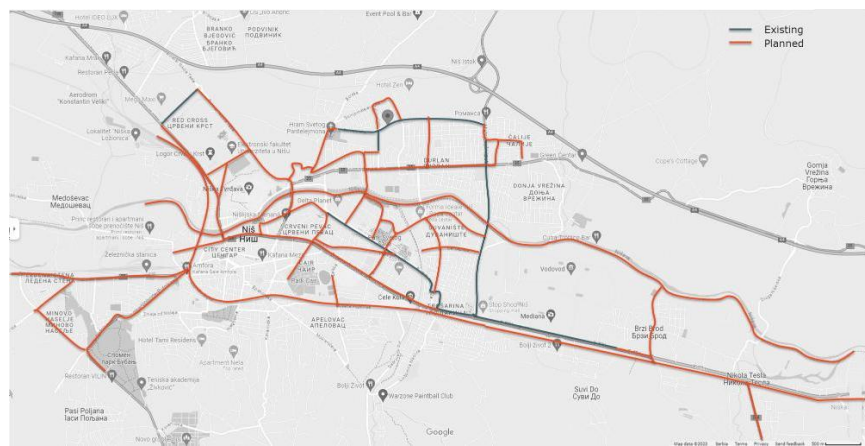
Побољшавају се услови за раст коришћења бицикла и смањује зависност од путничког возила на крајим релацијама. Већи удео бициклиста у саобраћају допринеће чистијој животној средини.

Процењени трошкови: Приближно 50 мил ЕУР, искључујући бициклическу стазу дуж железничког коридора.

Ризици:

Недостатак средстава, несистематски приступ у планирању и пројективању на стратешком нивоу, селективно и небалансирано уређење појединих делова мреже, политичка подршка, подршка јавности, недостатак регулативе.

Слика/Шема:

6.3

Сигурни и безбедни паркинг за бицикле

Допринос циљу ПОУМ-а:

МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ НЕМОТОРИЗОВАНИХ НАЧИНА КРЕТАЊА

Опис мере:

Мера се односи на постављање објеката за паркирање бицикла на одговарајућим локацијама у целом граду, са циљем да се градски простор учини погоднијим за коришћење бицикала. Инфраструктурни елементи за паркирање бициклиста у близини свих потенцијалних дестинација (пословних, стамбених, образовних центара и сл.) треба да обезбеде висок ниво безбедности, али и заштиту од временских непогода за стационарне бицикле. Поред простора за паркирање бицикала, неопходно је обезбедити и другу пратећу инфраструктуру за бициклисте, попут сервисних станица за бицикле.

Корисник:

Дирекција за Изградњу

Одговорност за имплементацију:

Дирекција за Изградњу
Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша

Припремне активности:

Студије/пројекти којима би се тачно утврдило тренутно стање бициклическе инфраструктуре, као и потребе и могућности развоја пратеће бициклическе инфраструктуре.

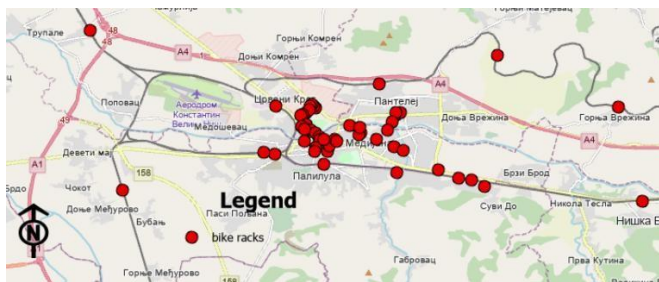
Временски оквир:

Показатељи:

број постављених инфраструктурних елемената за паркирање бицикала у јавном простору, број постављених сервисних станица за бицикле, оцена квалитета услуге вожње бицикла.

Слика/Шема:

<p>Фаза реализације/акције: Фаза 1: Израда студија/пројеката за утврђивање постојећег стања, могућности и потреба за развој пратеће бициклическе инфраструктуре; Фаза: Дефинисање локација за постављање пратећих елемената инфраструктуре на територији града; Фаза 3: Постављање и одржавање пратеће бициклическе инфраструктуре.</p>
<p>Оčekивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Основна сврха ових активности је побољшање услова кретања са циљем промовисања активних начина кретања, а самим тим и побољшања квалитета живота и здравља становништва. Већи удео бициклиста у саобраћају допринеће чистијој животној средини. Студије показују да обезбеђивање квалитетног паркинга за бицикliste на стајалиштима јавног превоза може подстаћи вожњу бициклом и повећати број људи који користе јавни превоз.</p>
<p>Процењени трошкови: Приближно 500.000 ЕУР</p>
<p>Ризици: Несистематски приступ у планирању и пројектовању урбаног простора, селективно и неуравнотежено уређење појединих делова мреже.</p>

6.4

Имплементација система јавних бицикала

Допринос циљу ПОУМ-а:
 МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ НЕМОТОРИЗОВАНИХ НАЧИНА КРЕТАЊА

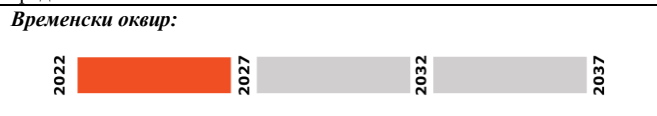
Опис мере:
 Овом мером предвиђено је увођење система јавних бицикала (конвенционални, е-бицикл и/или електрични тротинет) у транспортну понуду града, као алтернативних видова превоза и могућности за унапређење постојећег саобраћајног система.

Реализација мере подразумева:

- Успостављање система на подручју града кроз изградњу станица за изнајмљивање возила;
- Праћење ефеката имплементација;
- Дефинисање мера одржавања и унапређења система у складу са унапређењем бициклическе инфраструктуре.

<p>Корисник: Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за Изградњу Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>
---	--

Припремне активности:
 Израда студије изводљивости за увођење система јавних бицикала/ел. Тротинимета у транспортну понуду града.

Показатељи:
 број локација и возила за изнајмљивање, укупан број пређених км/дану, приходи од рентирања/годишње.

Фаза реализације/акције:
 Израда пројекта за увођење јавних бицикала/електричних тротинета (као дефинисање облика финансирања услуга при чему је потребно размислити јавно-приватно партнерство); јавна набавка опреме и возила; имплементација система; праћење и прилагођавање система.

Оčekивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:
 На овај начин се промовишу еколошко погодни начини превоза, повећава се мобилност корисника и транспортна понуда у граду, са потенцијалном за развијање мултимодалног кретања са алтернативним видовима превоза у основи. Условно се смањује ниво коришћења аутомобила.

Процењени трошкови: Приближно 1 мил ЕУР

Слика/Шема:

		Ризици: Недостатак политичке подршке, недостатак средстава, лоше стање бициклическе инфраструктуре, недостатак регулативе.	
6.5	Повећање атрактивности и квалитета убраног окружења		
Допринос циљу ПОУМ-а: МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ НЕМОТОРИЗОВАНИХ НАЧИНА КРЕТАЊА			
Опис мере: Ова мера се односи на примену савремених приступа при уређења простора које имају за циљ уређење и повећање атрактивности урбаног. Формирање "тампон" зоне - вегетација и урбани намештај, између тротоара и коловоза, може створити атрактивно окружење, које визуелно ствара осећај ужег коловоза и подстиче возаче да возе нижим брзинама. Висок квалитет и препознатљивост окружења постиже се постављањем различитих површина пешачких стаза. Подлога површине по којима пешаци ходају треба да буду од доследних материјала - чврсте, стабилне и отпорне на клизање, и у су мокрим условима. Опремање простора урбаним намештајем побољшава окружење за шетњу, ствара визуелно занимљиво окружење и може подстаћи веће коришћење улице као јавног простора. Исто се односи и на квалитетан урбани намештај за паркове. Додатни елементи јавног простора који треба да буду сагледани и унапређени:		Корисник: Дирекција за Изградњу	Одговорност за имплементацију: Дирекција за Изградњу Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша
<ul style="list-style-type: none"> • Квалитетно пејзажно уређење простора; • Степен хигијене јавног простора; • Адекватан и удобан простор за чекање на стајалиштима јавног превоза; • Редовна замена оштећених елемената урбаног мобилијара; • Обликовање препознатљивих амбијената; • Веза са другим јавним садржајима и појачавање веза између атрактивних јавних простора; • Формирање линеарних паркова, нпр. у оквиру напуштених железничких пруга и других инфраструктурних коридора у градском ткиву итд. 		Припремне активности: Техничка документација	Временски оквир:
		Показатељи: број новопостављених елемената урбаног мобилијара, број/дужина/површина новоуређених атрактивних простора, оцена квалитета услуге пешачења и бициклизма.	
		Фазе реализације/акције: Анализа постојећег стања и дефинисање локација које је потребно унапредити (тротоари, паркови, стајалишта градског превоза и сл.), локација у граду са потенцијалом за стварање препознатљивог амбијента, као и локација у граду без јасно дефинисаних намена - са потенцијалом за побољшање квалитета; Израда потребне техничке документације, извођење радова и одржавање урбаног простора.	
		Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Квалитетно уређење јавног простора и пружање нових садржаја побољшава квалитет живота становништва, подстиче активније коришћење јавних простора и боравак људи на отвореном, чини пешачење и бициклизам атрактивнијим.	
Слика/Шема:		Процењени трошкови: 300ЕУР по квадрату јавне површине	
		Ризици: Недостатак финансијских средстава, квалитет одржавања и чувања јавног простора, лоша међуинституционална сарадња.	
7.1	Рестриktivни режим и правци за теретна возила		
Допринос циљу ПОУМ-а: ЕФИКАСАН СИСТЕМ ГРАДСКЕ ЛОГИСТИКЕ			
Опис мере: Мера се односи на формирање посебне режимске одлуке (решења) за кретање теретних возила са специфично дефинисаним елементима, који ће минимизирати негативан утицај ових возила на саобраћајни систем и квалитет живота у граду. Циљ примене ове мере није да доведе до промена у снабдевању, већ до промене начина на који се оно реализује. Рестриktivни режим кретања може бити одређен у односу на:		Корисник: Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша	Одговорност имплементацију: Дирекција за Изградњу Комунална полиција
<ul style="list-style-type: none"> • временски период – у оквиру којег је свим или одређеним категоријама теретних возила забрањен саобраћај на мрежи или приступ одређеној зони града; • дозвољену масу возила – у оквиру којег је одређеним возилима потпуно забрањен саобраћај, дозвољен само одређеним улицама и/или уз посебну сагласност; • Захтеве животне средине – у оквиру којег се забрана кретања односи на теретна возила која не испуњавају еколошке стандарде: стандард емисије и/или ниво буке (усклађено са мером 2.5. Развој и имплементација зона ниских емисија). 		Припремне активности: Законска регулатива која ће дефинисати услове за кретање теретних возила у граду	Временски оквир:

Режимска одлука може да користи један или да комбинује више наведених елемената рестрикције. Такође, различити елементи могу бити прописани за различите просторне целине (нпр. центар града, зоне посебно угрожене животне средине итд) и/или улице. Такође, одлука се sukcesивно може мењати и надограђивати репресивнијим елементима.

Примену режима кретања за теретна возила мора пратити ефикасан систем контроле и санкционисања непоштовања одлуке.

Показатељи:

Имплементиран рестриктивни режим, број издатих казни за прекршај непоштовања режима годишње.

Фазе реализације/акције:

Дефинисање елемената режима, усвајање решења, спровођење и контрола

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Смањење теретних возила на уличној мрежи повећава ефикасност саобраћаја и ниво безбедности саобраћаја, смањује оштећење путне инфраструктуре, ниво саобраћајне буке и загађења и доприноси стварању одрживе и здравије животне средине

Процењени трошкови:

Без трошкова.

Ризици:

Политичка прихватљивост, прихватљивост јавности и заинтересованих страна.

7.2

Увођење теретних бицикала

Допринос циљу ПОУМ-а:

ЕФИКАСАН СИСТЕМ ГРАДСКЕ ЛОГИСТИКЕ

Опис мере:

Како се градови све више боре са саобраћајним загушењима, која ткђ. загађују ваздух, стварају буку и имају значајан утицај на здравље, опција теретних бицикала и бициклическа логистика појављује се као одржива, практична и инклузивна алтернатива за реализацију прве и последње миле при испоруци.

Мера се односи на коришћење подстицаја и субвенције које се дају јавним, приватним и комерцијалним корисницима, ради подстицања развоја одрживе урбане дистрибуције терета. У том смислу, потребно је економским подстицајима подржати куповину теретних бицикала (конвенционалних и електричних), док се неекономски подстицаји односи на право приступа свим зонама града, без ограничења.

Корисник:

Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша

Одговорност за имплементацију:

Дирекција за Изградњу
Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша

Припремне активности:

Програм субвенционисања

Временски оквир:**Показатељи:**

Број теретних бицикала у функцији

Слика/Шема:**Фазе реализације/акције:**

Анализа постојећих политика и усклађивање са политикама вишег нивоа - избор начина субвенционисања, финансијских и нефинансијских подстицаја, примена: дефинисање услова и спровођење програма субвенционисања куповине возила.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:

Спровођење мере треба да подигне свест и подржи прихватање употребе теретних бицикала. На овај начин мера треба да подстакне развој који, између осталог, нуди одрживије логистичке операције, унапређује јавне просторе и смањује саобраћајне гужве. Теретни бицикли имају потенцијал да замене комби возила и путовања у служби доставе/пружање услуга.

Процењени трошкови :

Приближно 250.000 ЕУР

Ризици:

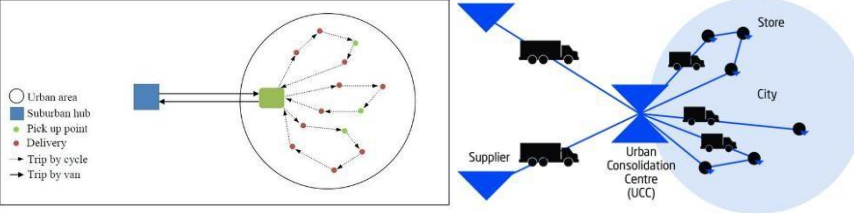

Недостатак средстава, скептицизам, решење које је још у развоју, примењивост у локалним условима.

7.3

Градски центри за консолидацију терета - УСС

Допринос циљу ПОУМ-а:

ЕФИКАСАН СИСТЕМ ГРАДСКЕ ЛОГИСТИКЕ

<p>Опис мере: Мера се односи на формирање једног или више градских терминала (углавном на ободу града), где се врши пријем и консолидација терета. Превозници који би иначе реализовали појединачна путовања до циљаног подручја, са ниским коефицијентом попуњености, преносе свој терет до ових центара, где се терет консолидује и одакле се управља последњом миљом, коју реализује други превозник, тако да се читав процес заснива на примени концепта "заједничког система испоруке" или "кооператвне логистике". Како се дешава да су укупни трошкови испоруке већи од директних испорука, градске власти треба да се фокусирају на пружање подстицаја за коришћења УСС-а кроз регулаторну диференцијацију у корист возила која раде из УСС-а. Процват е-трговине и услуга на захтев (нпр. поруджбине намирница и хране преко паметног телефона) у комбинацији са понудом испоруке истог дана или тренутне испоруке, повећава потражњу за објектима овог типа средње величине, у подручјима веће густине активности, који су познати као урбани центри за микроконсолидацију (UmCC), где се врши спајање робе и организације последње миље, мањим и чистијим возилима (нпр. електрични микро-комбији или карго бицикли).</p>	<p>Корисник: Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>	<p>Одговорност имплементацију: Дирекција за Изградњу Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове града Ниша</p>
	<p>Припремне активности: Анализа и дефинисање локација УСС-а, израда техничке документације и изградња.</p>	
	<p>Временски оквир:</p> 	
	<p>Показатељи: Број претоварних места за терет у граду, удео тешких теретних возила у центру града (током втшног периода).</p>	
<p>Слика/Шема:</p> <p><small>Figure 3 – A cycle logistics scheme for distribution after consolidation in a fixed urban consolidation centre</small></p>	<p>Фазе реализације/акције: Избор начина субвенционисања, финансијских и нефинансијских подстицаја за изградњу објеката, превозника за превоз терета до центра и превозника који превозе терет из центра, дефинисање услова и спровођење програма субвенција и других подстицаја.</p>	<p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Главне предности оваквог начина организације испоруке терета је повећање попуњености возила, смањење загушења, смањење пређених километара возила и промовисање одрживости животне средине.</p>
	<p>Процењени трошкови: приближно 1 мил ЕУР</p>	
	<p>Ризици: Политичка подршка, подршка транспортне индустрије, недостатак финансијских средстава – изражена потреба за јавним субвенционисањем, високе капиталне инвестиције.</p>	
<p>8.1</p>	<p>Оснивање одељења за урбану мобилност и имплементацију пројеката</p>	
<p>Допринос циљу ПОУМ-а: УПРАВЉАЊЕ И КООРДИНАЦИЈА ИЗМЕЂУ НАДЛЕЖНИХ ИНСТИТУЦИЈА</p>		
<p>Опис мере: Мера се односи на формирање посебног одељења за унапређење урбане мобилности града Ниша, које ће имати следеће задатке:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Праћење расположивих домаћих и страних фондова и јавних позива на које се Град може пријавити са пројектима из области урбане мобилности; • Координација и организација Европске недеље мобилности; • Промовисање активности Града у вези са урбаном мобилношћу; • Праћење развоја пројеката у области одрживе урбане мобилности; • Израда стратешких докумената и пројеката у области одрживе урбане мобилности; • Праћење примене прописа и иницирање израде релевантних докумената из области урбане мобилности; • Координација процеса имплементације Плана одрживе урбане мобилности у име Градске управе, извјештавање градоначелника о резултатима и стална комуникација и координација рада између надлежних институција; • Израда периодичних извјештаја о имплементацији ПОУМ-а; • Предлагање мера за унапређење урбане мобилности у граду, спровођење активности, дефинисање идеја пројеката који доприносе унапређењу урбане мобилности и реализација одобрених пројеката. 	<p>Корисник: Градска Управа</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Градска Управа</p>
	<p>Припремне активности: Формирани План одрживе урбане мобилности; Усвојен План одрживе урбане мобилности</p>	
	<p>Временски оквир:</p> 	
	<p>Показатељи: Основано одељење за унапређење градске мобилности; Број стварених циљних вредности показатеља дефинисаних планом.</p>	

<p>Слика/Шема:</p>	<p>Фазе реализације/акције: Предлог за унапређење организационе структуре града Ниша, Предлог организације и систематизације радних места у оквиру одељења, Усвајање од стране Скупштине града, Избор одговарајућег кадра, Обезбеђење потребних објеката и опреме.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Правилно управљање и координација активности између надлежних институција један је од најважнијих предуслова за успешно спровођење мера ПОУМ-а и унапређење урбане мобилности у оквиру Града. Одељење ће бити задужено за унапређење урбане мобилности, иницирање, праћење, координацију спровођења мера и доношење политика и стратегија.</p> <p>Процењени трошкови: приближно 100.000 ЕУР годишње</p> <p>Ризици: Политичка подршка, институционална подршка, координација између надлежних институција, недостатак ресурса.</p>
---------------------------	--

<p>9.1</p>	<p>Изградња Јужног булеvara</p>
<p>РАЗВОЈ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ</p>	

<p>Опис мере: Ово решење на уличној мрежи града проистекло је из концепта дефинисаног Генералним урбанистичким планом града Ниша за период 2010-2025. Новопланирана траса Јужног булеvara протеже се од Трга Мије Станимировића, дуж постојеће железничке пруге, све до насеља Делијски вис (дужине око 5 км).</p> <p>Планирана траса представља јужни део планираног прстена око ужег градског центра.</p>	<p>Корисник: Одељење за инвестиције; Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>
<p>Временски оквир:</p>		
<p>Показатељи: км изграђене саобраћајне мреже</p>		

<p>Слика/Шема:</p>	<p>Фазе реализације/акције: Техничка документација и експроприација Изградња, надзор.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Смањење времена путовања, смањење саобраћајних гужви, развој нове бицикличке инфраструктуре, обезбеђење бољих услова за јавни превоз кроз наменске-жуте траке.</p> <p>Процењени трошкови: приближно 15 мил ЕУР</p> <p>Ризици: Недостатак финансија, координација између институција, недостатак ресурса.</p>
---------------------------	--

<p>9.2</p>	<p>Изградња деонице улице од Трга Мије Станимировића до Булеvara 12. октобра</p>
<p>РАЗВОЈ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ</p>	

<p>Опис мере: Ово решење на уличној мрежи града проистекло је из концепта дефинисаног Генералним урбанистичким планом града Ниша за период 2010-2025. Новопланирана деоница се протеже од Трга Мије Станимировића до Булеvara 12. октобра.</p> <p>Планирана траса представља јужни део планираног прстена око ужег градског центра.</p>	<p>Корисник: Одељење за инвестиције; Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>
<p>Временски оквир:</p>		
<p>Показатељи: км изграђене саобраћајне мреже</p>		

<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Фазе реализације/акције: Техничка документација и експроприација земљишта, Изградња.</p>
	<p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Смањење времена путовања, смањење саобраћајних гужви, развој нове бицикличке инфраструктуре, обезбеђење бољих услова за јавни превоз кроз наменске-жуте траке.</p>
	<p>Процењени трошкови : приближно 1 мил ЕУР</p>
	<p>Ризици: Недостатак финансија, координација између надлежних институција, недостатак ресурса.</p>

9.3	Успостављање једносмерног тока саобраћаја дуж унутрашњег градског прстена
------------	--

РАЗВОЈ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

<p>Опис мере: Сврха мере је реорганизација саобраћајних токова у ширем центру града формирањем једносмерног кружног начина кретања. На основу обима саобраћаја и протока на главним булеварима у граду, следећа опција је идентификована као најфикаснија:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бул. др Зорана Ђинђића скреће једносмерно (смер Исток- Запад) са кружног тока са Бул. Немањића до Шумадијске ул. • Бул. Војводе Гојка (а затим Булевар Душана Поповића) скреће једносмерно (смер Запад-исток) са Трга Мије Станимировића до кружног тока са Бул. Немањића 	<p>Корисник: Одељење за инвестиције; Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>	<p>Одговорност За имплементацију: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>
<p>Реализација ове мере захтевала би реконструкцију наведених улица и булевар тако да број и ширина трака одговара обима саобраћаја.</p>	<p>Припремне активности: Студија изводљивости о оптималној опцији за обилазницу, укљ. моделирање транспорта; јавне консултације; Процена утицаја на животну средину и друштво.</p>	<p>Временски оквир:</p>

<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Показатељи: Број саобраћајних незгода; време путовања; емисије GHG</p>
	<p>Фазе реализације/акције: Пројектовање; Грађевински и саобраћајни радови на главним булеварима; Радови на изградњи и организацији саобраћаја на суседним улицама</p>
	<p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Нови унутрашњи једносмерни обилазни пут би смањило конфликтне тачке и тиме побољшао безбедност саобраћаја. Поред тога, то би смањило загушење у саобраћају а самим тим и емисије GHG из возила и обезбедило више простора за имплементацију бицикличке инфраструктуре.</p>
	<p>Процењени трошкови: приближно 2 милиона ЕУР</p>
	<p>Ризици: Недостатак финансијских средстава; недостатак подршке грађана јер би то утицало на њихове навике у избору рута; еколошки и друштвени ризици.</p>

9.4	Реконструкција групе раскрсница око Улице Душана Поповића, Бул. Зорана Ђинђића. и бул. Немањића.
------------	---

РАЗВОЈ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

<p>Опис мере: Група раскрсница око Улице Душана Поповића, Бул. Зорана Ђинђића. и бул. Немањића. чини важан чвор за релацију југ- север. Постојећа организација саобраћаја кроз ове раскрснице није оптимална. Саобраћај се одвија успорено, споро и са смањеним нивоом безбедности у саобраћају. Стога се предлажу измене како би се побољшала организација саобраћаја на овим раскрсницама.</p>	<p>Корисник: Одељење за инвестиције; Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>	<p>Одговорност За имплементацију: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>
---	--	---

	<p>Припремне активности: Студије изводљивости, инжењерски пројекти, симулација саобраћаја, увођење светлосне сигнализације.</p> <p>Временски оквир:</p> <p>Показатељи: Време путовања тј. проласка кроз раскрснице; број саобраћајних незгода.</p>
<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Фазе реализације/акције: Фаза 1: Израда студија изводљивости, инжењерских пројеката и микроскопске симулације саобраћаја; 2. фаза: Увођење семафора (ТБД) и сигнализације.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Побољшан проток возила приватног и јавног превоза; побољшана безбедност на путевима.</p> <p>Процењени трошкови: приближно 2 милиона ЕУР</p> <p>Ризици: Погрешно планирање и као последица тога погоршана организација саобраћаја око групе раскрсница.</p>

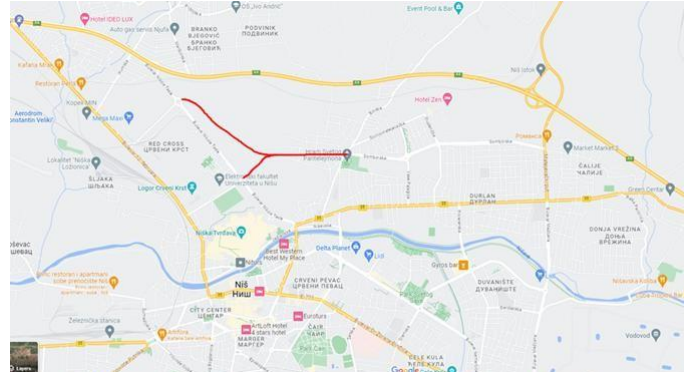
9.5 Завршетак Сомборске ул. ка Булевару Николе Тесле

РАЗВОЈ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Опис мере:
Завршетак Сомборске ул. Према Булевару Николе Тесле побољшаће реализацију саобраћајних токова у правцу исток-запад у граду. Поред тога, нова веза би се могла интегрисати у политику јавног превоза: завршетак Сомборске ул. могао би да буде део трасе предложене нове кружне аутобуске линије од Логора (погледати горе).

<p>Корисник: Одељење за инвестиције; Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>	<p>Одговорност За имплементацију: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>
<p>Припремне активности Студије изводљивости, инжењерски пројекти, симулација саобраћаја, увођење светлосне сигнализације.</p>	
<p>Временски оквир:</p> 	
<p>Показатељи: Време путовања у правцу исток-запад; учешће јавног превоза.</p>	

Слика/Шема:

Фазе реализације/акције:
Фаза 1: Израда студија изводљивости, моделирање транспорта и предвиђање потражње; Фаза 2: Израда инжењерских пројеката; Фаза 3: Грађевински радови.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:
Побољшан проток саобраћаја (за возила приватног и јавног превоза) у правцу исток-запад; олакшана реализација саобраћаја у центру града.

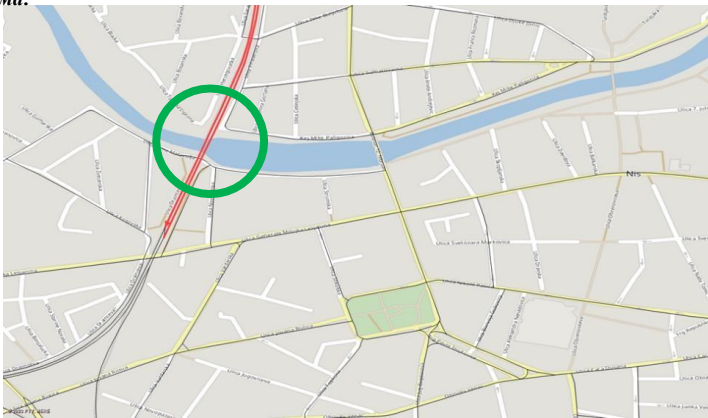
Процењени трошкови: приближно 5 милиона ЕУР

Ризици:
Погрешна процена потражње за путовањима и резултирајућа недовољна употреба линка од стране корисника приватних возила; Препреке за стицање земљишта и имовинска права.

9.6 Изградња јужног обилазног пута

РАЗВОЈ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

<p>Опис мере: Предлог је изградња нове јужне обилазнице. Једна од могућих траса за обилазницу је повезивање Габровачког пута и Ул. Војводе путника, као што је приказано на слици испод. Нови јужни обилазни пут би додао још једну опцију за релацију исток-запад и изместио би део транзитног саобраћаја ван центра града. Предложена саобраћајница може да смањи гужве у саобраћају у центру града, као и да донесе додатне еколошке, безбедносне и економске користи.</p>	<p>Корисник: Одељење за инвестиције; Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>	<p>Одговорност За имплементацију: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>
<p>Припремне активности: Студије изводљивости; инжењерски пројекти; симулација саобраћаја; Процена утицаја на животну средину и друштво; изградња.</p>		
<p>Временски оквир:</p> 		
<p>Показатељи: Време путовања саобраћајних токова у центру града; број саобраћајних незгода; трошкови транспорта робе у правцу исток-запад; број послова дуж нове везе</p>		
<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Фаза реализације/акције: Фаза 1: Израда студија изводљивости, моделирање транспорта и предвиђање потражње; Фаза 2: Израда инжењерских пројеката; Фаза 3: Грађевински радови.</p>	<p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Побољшање услова у саобраћају у центру града у правцу исток-запад; мања количина емисије GHG као резултат смањене гужве у центру града; побољшана безбедност на путу јер обилазница може пружити безбедније услове у саобраћају, одвајањем локалног саобраћаја од даљинских кретања; олакшавање ефикаснијег кретања роба и услуга, смањење трошкова транспорта за предузећа и потенцијално привлачење нових индустрија у ову област; развој пратеће инфраструктуре као што су мостови, тунели и петље могу покренути локалну изградњу и отварање нових радних места, обезбеђујући краткорочни позитиван економски ефекат.</p>
	<p>Процењени трошкови: приближно 7 милиона ЕУР</p>	
	<p>Ризици: Животна средина - ризици: нарушавање станишта, крчење шума и загађење воде; Препреке за стицање земљишта и имовинска права; Прекорачење трошкова: Непредвиђени геолошки изазови, кашњења у изградњи и инфлација могу довести до буџетских проблема, стављајући притисак на јавне финансије; Већи оперативни трошкови и трошкови одржавања у општинском буџету; Промена трендова у саобраћају: пораст алтернативних начина превоза и промена образаца путовања на посао могу утицати на пројекције саобраћаја на којима је заснован дизајн обилазнице, потенцијално доводећи до недовољног коришћења или загушења.</p>	
<p>9.7</p>	<p>Реконструкција железничког моста преко Нишаве</p>	
<p>РАЗВОЈ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ</p>		
<p>Опис мере: Тренутно постоји железнички мост преко реке Нишаве који се користи као део постојећих железничких пруга. Уколико се мост реконструише и прошири тракама за аутобусе, може се активно укључити у мрежу јавног превоза у граду. Мост може постати веза новим линијама јавног превоза, на пример у предложеној новој кружној аутобуској линији из Логора (види горе). На овај начин реконструисани/проширени мост може допринети даљем коришћењу постојећег железничког коридора, овог пута као једног дела градске мреже јавног превоза.</p>	<p>Корисник: Одељење за инвестиције; Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>
<p>Припремне активности: Студије изводљивости; инжењерски пројекти; симулација саобраћаја; Процена утицаја на животну средину и друштво; изградња.</p>		
<p>Временски оквир:</p> 		
<p>Показатељи: Путнички километри јавног превоза; учеће видова превоза.</p>		

<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Фазе реализације/акције: Фаза 1: Израда студија изводљивости, моделирање транспорта и предвиђање потражње; Фаза 2: Израда инжењерских пројеката; Фаза 3: Грађевински радови.</p> <p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Побољшана саобраћајна повезаност у правцу север-југ; допринос пренамени железничког коридора; веће учешће јавног превоза у односу на аутомобиле.</p> <p>Процењени трошкови: приближно 2 милиона ЕУР</p> <p>Ризици: Нетачна процена потражње за путовањима и резултирајућа недовољна употреба линка од стране корисника приватних возила; Откуп земљишта и имовинска права; Прекорачење трошкова: Непредвиђени геолошки изазови, кашњења у изградњи и инфлација могу довести до буџетских проблема, стављајући притисак на јавне финансије. Већи оперативни трошкови и трошкови одржавања у општинском буџету.</p>
---	---

9.8 Изградња додатних трака на улицама и булеварима

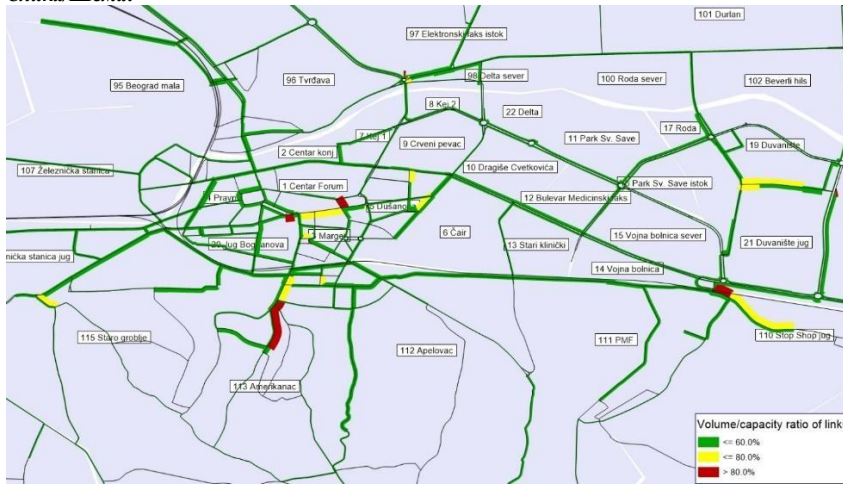
РАЗВОЈ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Опис мере:
 Анализа капацитета уличне мреже града Ниша на основу транспортног модела показује да она може да прими постојеће количине аутомобила. Већина веза (улица) има однос проток/капацитет (q/C) мањи од 60%. Међутим, неке деонице улица показују потенцијалне проблеме са капацитетом који значајно утичу на систем јавног превоза. Реч је о појединим деоницама Његошеве, Душанове улице као и појединим деоницама око продајног парка Stop Shop. Имајући то у виду, требало би размотрити изградњу додатних трака за јавни превоз на овим деоницама улица. Наведено се односи на следеће одсеке:

- Светолика Ранковића ул. – од Неготинске до Његошеве
- Његошева ул. – од Светолика Ранковића до Војводе Гојке
- Марије Дрљића ул. – од Љубомира Николића до Душана Поповића
- Душанова ул. – од Павла Стојковића до Косте Стаменковића
- Косте Стаменковића – од Душанове до Николе Пашића.

<p>Корисник: Одељење за инвестиције; Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>	<p>Одговорност за имплементацију: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>
<p>Припремне активности: Детаљна анализа капацитета уличних деоница; моделирање саобраћаја; израда техничког пројекта.</p>	
<p>Временски оквир:</p> 	
<p>Показатељи: Однос проток/капацитет на уличној мрежи</p>	

Слика/Шема:

Фазе реализације/акције:
 Фаза 1: Припрема прелиминарне изводљивости укључујући просторну анализу, детаљну анализу односа проток/капацитет и моделирање саобраћаја на микро нивоу;
 Фаза 2: Израда пројекта;
 Фаза 3: Израда анализе трошкова и користи; Фаза 4: Изградња улица/путева.

Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину:
 Смањено време путовања; смањена дужина редова на раскрсницама; смањене емисије штетних гасова из саобраћаја.

Процењени трошкови: приближно 5 милиона ЕУР

Ризици:
 Нетачна процена односа проток/капацитет; недостатак простора за проширење улица; негативан исход анализе трошкова и користи.

9.9 “Зелене улице” у зонама мешовите намене

РАЗВОЈ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

<p>Опис мере: Идеја о стварању тзв. зелених улица произашла је из актуелних генералних планова за зоне. Ове улице служе као зелене везе које повезују зоне мешовите намене са њиховим окружењем. Подразумевају опсежно озелењавање постојећих и планираних саобраћајница у овој зони, пре свега саобраћајница које повезују објекте у зони мешовите намене, са већим јавним зеленим површинама. Планирано је да озелењавање спроведе кроз садњу дрвореда дуж ових улица и уређење декоративних зелених површина, цветних аранжмана и сличних садржаја. Поред предложеног, даљом израдом планске документације може се размотрити дефинисање правила грађења, која подразумевају постављање екстензивних и интензивних зелених кровова, као и озелењавање фасада зграда, надземних и подземних гаража, а све у циљу побољшања микроклиматских услова.</p> <p>Иако није изводљиво предвидети када ће се предвиђено коришћење земљишта из поменутиг плана, реализовати, ова мера би се могла применити и пре тога. Предложене улице за израду ове мере су Требињска, Змаја од Ноћаја, Стевана Сремца и Рудничка, посебно јер је поред њих предвиђена зона мешовите намене.</p>	<p>Корисник: Одељење за инвестиције; Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>	<p>Одговорност За имплементацију: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу ЈП „Медиана“</p>
<p>Припремне активности: Израда техничког пројекта; Изградња.</p>		
<p>Временски оквир:</p> 		
<p>Показатељи: Број зелених улица у граду; Промена нивоа емисије загађујућих материја у зони; Промена нивоа буке унутар зоне.</p>		
<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Фазе реализације/акције: Фаза 1: Израда пројекта; Фаза 2: Грађевинске активности.</p>	<p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Планирање зелених улица у урбаним срединама са ограниченим зеленим површинама може пружити естетску вредност, подржати биодиверзитет, допринети смањењу ефеката урбаног топлотног “острва”, смањити нивое емисије гасова стаклене баште и буке из возила и уопште побољшати квалитет живота становника и запослених у овим областима. Свакако, поред тога, планирање дрвореда може позитивно утицати на безбедност саобраћаја смањењем брзине возила због додатних елемената у улици који утичу на перцепцију возача. Ово, заузврат, може смањити вероватноћу настанка саобраћајних незгода.</p>
<p>9.10 Нови мост који спаја две индустријске зоне</p>		
<p>РАЗВОЈ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ</p>		
<p>Опис мере: Изградњом новог моста у Граду Нишу, који ће повезати две индустријске зоне на јужном излазу из града, индустријску зону код КП Дома и индустријску зону код Поповца, преусмериће се саобраћај, пре свега теретни, који тренутно пролази преко моста у Медошевцу, до новог моста, чиме је омогућен простор за реконструкцију постојећег моста који је у лошем стању. Ова мера омогућила би даље регулисање кретања теретних возила и њихово измештање из густо насељених стамбених насеља.</p> <p>Предложена локација новог моста граничи са железничким мостом, са циљем да се избегне пролаз кроз стамбена насеља и обезбеди директна веза између ове две зоне. Изградњу моста пратила би изградња саобраћајница и њихово повезивање са постојећом саобраћајном мрежом, што би захтевало израду детаљну планску документацију.</p>	<p>Корисник: Одељење за инвестиције; Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>	<p>Одговорност имплементацију: Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу</p>
<p>Припремне активности: Студија изводљивости; Израда техничког пројекта; Симулација саобраћаја; Изградња.</p>		
<p>Временски оквир:</p> 		
<p>Показатељи: Време путовања; учешће видова превоза; Број саобраћајних незгода</p>		

<p>Слика/Шема:</p> 	<p>Фазе реализације/акције: Фаза 1: Припрема студија изводљивости, моделирање транспорта и предвиђање потражње; Фаза 2: Израда инжењерских пројеката; Фаза 3: Грађевински радови.</p>
	<p>Очекивани утицај утицаја на саобраћајни систем, квалитет живота и животну средину: Побољшана саобраћајна повезаност две индустријске зоне; Преусмеравање тока саобраћаја теретних возила даље од стамбених насеља.</p>
	<p>Процењени трошкови: приближно 10 милиона ЕУР</p>
<p>Ризици: Нетачна процена потражње за путовањима и резултирајућа недовољна употреба линка од стране корисника приватних возила; Откуп земљишта и имовинска права; Прекорачење трошкова: Непредвиђени геолошки изазови, кашњења у изградњи и инфлација могу довести до буџетских проблема, стављајући притисак на јавне финансије; Већи оперативни трошкови и трошкови одржавања у општинском буџету.</p>	

4.2 Процес приоритизације

Процес приоритизације мера Плана Одрживе Урбане Мобилности (ПОУМ) укључује два главна корака:

Примарна Евалуација:

Процес примарне евалуације се фокусира на идентификацију мера које су и ефикасне и изводљиве за постизање циљева одрживе мобилности града Ниша.

Мере су иницијално оцењене на основу два критеријума: Очекивани утицај на циљеве одрживе мобилности (ОУ) и општа изводљивост (ОИ).

Критеријуми за евалуацију:

Очекивани утицај на циљеве одрживе мобилности (ОУ):

Овај критеријум процењује потенцијал конкретне мере да позитивно допринесе циљевима одрживе мобилности, као што је смањење употребе приватних аутомобила, промовисање јавног и активног превоза и смањење емисија.

Очекује се да ће мере које имају већи резултат на ОУ имати значајнији утицај на унапређење циљева одрживе мобилности за град.

Општа изводљивост (ОИ):

Општа изводљивост процењује укупну изводљивост спровођења сваке мере, узимајући у обзир факторе као што су технички захтеви, финансијске импликације, правни аспекти, политичка разматрања и друге практичне препреке.

Мере које добијају више оцене ОИ се сматрају изводљивијим у смислу успешне имплементације у контексту града.

Процес ужег избора:

Мере које премашују унапред дефинисани праг (тј. 8 од 10) на основу њихових ОУ и ОИ евалуација улазе у ужи избор за даље разматрање.

Ужи избор осигурава да се у процесу одређивања приоритета ка врху помере само мере са јаким очекиваним утицајем и изводљивошћу.

Приоритизација коришћењем MCDA методологије:

Разматрање критеријума:

Методологија MCDA укључује процену мера према пет кључних критеријума: усклађеност са циљевима ПОУМ, утицај, изводљивост, јавну прихватљивост и цену.

Сваки критеријум даје специфичну перспективу о подобности мере за имплементацију у оквиру градског оквира урбане мобилности.

Додељивање тежинских фактора применом АНР:

Процес аналитичке хијерархије (АНР) се користи за додељивање релативне тежине сваком критеријуму, укључујући експертска мишљења, анкете и консултације како би се тачно ухватио значај ових елемената.

Поређења у пару се спроводе да би се утврдио релативни значај критеријума и подкритеријума у процесу доношења одлука.

Евалуација и рангирање:

Мере се процењују на основу њихове усклађености са циљевима ПОУМ, утицаја на систем урбане мобилности, изводљивости имплементације, јавне прихватљивости и импликација на трошкове.

Нумерички резултати се додељују свакој мери за сваки критеријум, а ови резултати се комбинују да би се генерисао укупни резултат који одражава подобност мере за одређивање приоритета.

Мере се затим рангирају у опадајућем редоследу њихових укупних оцена, при чему се оне са највишим оценама сматрају најпогоднијим за одређивање приоритета.

Стратешка усклађеност:

Процес одређивања приоритета има за циљ да идентификује мере које су у складу са дугорочним циљевима унапређења градске мобилности, промовишући одрживост, безбедност и ефикасност у саобраћају.

Мере највишег приоритета су оне које се сматрају најефикаснијим у испуњавању циљева урбане мобилности и значајно доприносе циљевима ПОУМ.

Анализа утицаја:

Мере као што су „Побољшање услова за микромобилност“ и „Побољшање постојеће и изградња нове бицикличке инфраструктуре“ појавиле су се као критични приоритети, што указује на фокусирање на побољшање бицикличке инфраструктуре за повећање учешћа у укупним кретањима и активну промоцију мобилности.

Давање приоритета побољшању јавног превоза, управљању паркирањем и другим стратешким мерама одражава напредан приступ обликовању понашања урбане мобилности ка одрживим алтернативама.

Даља процена и доношење одлуке:

Док су најбоље рангиране мере од кључне важности за непосредно одређивање приоритета, друге мере које нису првобитно одабране остају у разматрању као потенцијална допуна приоритетним мерама.

Текућа евалуација ових мера обезбеђује да стратегија урбане мобилности остане динамична и прилагодљива променљивим потребама и околностима у граду Нишу.

Табела 13 Резултати приоритизације ПОУМ мера

Редн и број	Мера	Phi	Phi+	Phi-
1	Унапређење услова за развој микромобилности	0.5133	0.5534	0.0401

Редн и број	Мера	Phi	Phi+	Phi-
1	Унапређење постојеће и изградња нове бицикличке инфраструктуре	0.5133	0.5534	0.0401
3	Унапређење квалитета услуге јавног превоза	0.5091	0.5741	0.0650
3	Унапређење постојеће и изградња нове пешачке инфраструктуре	0.5091	0.5741	0.0650
5	Приоритет за возила ЈП-а	0.4821	0.5400	0.0579
6	Побољшање јавног превоза – посебне траке за возила ЈП	0.4339	0.5196	0.0857
7	Управљање паркирањем	0.4276	0.5352	0.1076
8	Декарбонизација постојећег возног парка возила ЈП	0.4160	0.5151	0.0991
9	Развој и имплементација зона ниских емисија (ЗНЕ)	0.3552	0.5111	0.1558
10	Сигурни и безбедни паркинг за бицикале	0.3214	0.4397	0.1183
11	Оснивање одељења за урбану мобилност и имплементацију пројеката	0.3111	0.4308	0.1197
12	Унапредене услуге јавног превоза од/до ритејл парка Stop Shop-а	0.2149	0.3718	0.1569

12	Побољшање приступацности нових индустријских подручја	0.2149	0.3718	0.1569
14	Развој инфраструктуре за нови возни парк еколошки прихватљивих возила	0.1979	0.3647	0.1669
15	Побољшање приступацности и услуге јавног превоза за Пантелеј	0.1667	0.3514	0.1847
15	Обезбедити услугу ЈП до/од нових железничких станица Ниш Север, Пантелеј и Врежина	0.1667	0.3514	0.1847
15	Имплементација система јавних бицикала	0.1667	0.3514	0.1847
18	Смањење броја путно-пружних прелаза у нивоу	0.0083	0.3326	0.3243
19	Безбедни пешачки и бициклистички прелази	-0.0685	0.2709	0.3394
20	Уводење нове кружне аутобуске линије	-0.0807	0.2722	0.3529
21	Прилагодавање дизајна ивицњака потребама свих корисника	-0.1438	0.2164	0.3601
22	Унапређење контроле непрописног понашања и поступања учесника у саобраћају	-0.2317	0.1934	0.4251
22	Рестриктивни режим и руте за теретна возила	-0.2317	0.1934	0.4251
24	Завршетак Сомборске ул. ка Булевару Николе Тесле.	-0.2355	0.1707	0.4062
25	Ефикасан систем контроле и кажњавања непрописно паркираних возила	-0.2540	0.1755	0.4295
26	Стратегија безбедности саобраћаја града Ниша	-0.2822	0.2494	0.5316
27	Смиривање саобраћаја и зоне успореног саобраћаја	-0.2852	0.1622	0.4473
28	Развој концепта Мобилности као услуге - MaaS	-0.3334	0.1418	0.4752
29	Развој услуга дељене мобилности – Park and Bike	-0.3912	0.1372	0.5284
29	Развој услуга дељене мобилности - Интеграција	-0.3912	0.1372	0.5284

Редн и број	Мера	Phi	Phi+	Phi-
	ЈП и паркирања: Park&Ride			
31	Развој услуга дељене мобилности – Car Sharing	-0.4339	0.1094	0.5432
31	Паркинг стандарди и њихова интеграција са услугом ЈП	-0.4339	0.1094	0.5432
33	Реконструкција железничког моста преко Нишаве	-0.4559	0.1256	0.5815
34	Имплементација мреже ЕВ пуњача и промоција коришћења ЕВ	-0.4829	0.0915	0.5744
35	Постављање одговарајуће саобраћајне сигнализације И ИТС опреме и редовно одржавање	-0.5519	0.1524	0.7042
36	Спровођење промотивних кампања о безбедном учешћу у саобраћају	-0.6409	0.1425	0.7834

5. РЕГЕНЕРАЦИЈА ЖЕЛЕЗНИЧКОГ КОРИДОРА

Рехабилитација и модернизација железничке инфраструктуре железничког Коридора 10 са изградњом железничке обилазнице око Ниша има за циљ видовну прерасподелу и прелазак са друмског саобраћаја, побољшање инфраструктуре, капацитета и краћа времена путовања. Промена ће омогућити одрживији транспорт, допринети ниским емисијама угљеника, побољшати капацитет и безбедност. Након сагледавања планираног измештања железничке пруге са територије Града Ниша и изградње железничке обилазнице, простор у граду који заузима железнички коридор, препознат је као прилика за реконструкцију и унапређење урбаног окружења.

Регенерација некадашњег железничког коридора у Нишу може послужити као катализатор развоја града, промена парадигме са традиционалног приступа планирању на свеобухватни приступ, као и концепт нових стратешких докумената – Генералног урбанистичког плана Ниша (ГУП) и Просторног плана Града Ниша (ППГН), који су тренутно у изради. У том контексту, регенерација коридора има потенцијал да постане

основа стратешког развоја, промовишући одрживу урбану мобилност и планирање ка одрживом развоју града.

5.1 Принципи регенерације железничког коридора

Основни принципи дефинисања концепта регенерације коридора су следећи:

- › Идентификација циљева и визије развоја железничког коридора;
- › Анализа примера трансформације железничког коридора;
- › Планирани развој саобраћаја;
- › Дефиниција концепта регенерације;
- › Утицај на развој коришћења земљишта;
- › Дефинисање сценарија за концепт регенерације коридора;
- › Испитивање опција и профила регенерације коридора;
- › Стандардни профили регенерације коридора.

Да би се постигао разноврстан карактер урбаног подручја, неопходан предуслов је развој мреже центара, и хијерархијски систем центара са функцијама јавног снабдевања и услуга. Следи интеграција центара приградских насеља, насталих од некадашњих руралних насеља, у урбани простор. Даље, дисперзија привредних капацитета, улагања у централна подручја заједнице и смањење разлика у условима живота и рада између села и градова. Циљ је да се заустави процес депопулације на овим просторима и да се повећа степен урбанизације насеља у руралним подручјима.

Дугорочни концепт развоја Железничког чвора у Нишу подразумева стварање услова за безбедно и несметано функционисање железничког, друмског и пешачког саобраћаја. Измештањем постојећег железничког коридора створили би се услови и могућности за трансформацију некадашњег железничког коридора кроз град, ка новом и одрживом решењу.

Развојна искуства напредних земаља су показала праксу напуштања или измештања пруга пројектованих за средње брзине, које су представљале баријеру у градској структури и узроковале стагнацију развоја структуре и начина коришћења простора урбаних подручја. Насупрот томе, брзе пруге покрећу трансформацију урбаних средина, убрзавају мобилност,

повећавају урбани раст и међуградску мобилност. У многим случајевима, намена железничких система стандардне брзине је измењена и прилагођена новим потребама градова, након њихове замене брзим пругама.

Потенцијална вредност трансформације коридора је повећана повезаност, трансформација суседних подручја, квалитет простора, економска, друштвена и еколошка корист за град и непосредних суседних области. Трансформација представља инструмент за обнову градског јавног превоза, урбану регенерацију, унапређење већег броја урбаних функција, промоцију јавног простора у урбаним срединама и урбану мобилност.

5.2 Концепт регенерације

Основа за потенцијалну обнову Коридора произилази из истраживања будућих потреба града, стратешког, планског и контекста локације. Концепт регенерације заснива се на ефективној стратегији за унапређење урбане мобилности и урбане обнове, заснованој на идентификацији покретача раста, функционалних чворишта, нових центара, саобраћајних и јавних простора, са визијом коридора као линеарног физичког простора.

Главни концепт реконструкције коридора је повезивање покретача раста (аеродром, стари део града, историјско наслеђе Медијане и будући центар у Нишкој бањи), у виду континуираног транзитног-унутрашњег коридора или зелене артерије. Коридор ће повезивати супротне стране и различите урбане области града, важна чворишта и централна подручја (нови центри, историјско наслеђе, зелене површине), објекте и активности и служити као катализатор за ревитализацију старих четврти и развој нових центара.

Анализирани су различити начини измене намене коридора засновани на предностима локације, мобилности, транспортне инфраструктуре и урбаних функција. Могући сценарији за коридор су дефинисани на основу могућности унапређења и заштите градских ресурса, коришћења главних вредности, покретања урбане регенерације и могућности прилагођавања и предности различитих начина превоза/мобилности за урбано окружење.

Концепт коридора је употреба железничког коридора у сврхе поновног повезивања различитих делова града на одржив начин. Употпуњен дисперзираним функцијама града, коридор ће се трансформисати у везу између западног и источног дела града, и потенцијално формирати нови линеарни центар града и део

унутрашњег саобраћајног појаса града. Поред тога, коридор има потенцијал да постане еколошки коридор и основни концепт за урбану трансформацију.

Стога ће планирани концепт урбаног коридора бити проширен ка аеродрому Констант Велики и обухватаће следеће сегменте:

- › Сегмент I: Аеродром – река Нишава
- › Сегмент II: Нишава - Чаир
- › Сегмент III: Чаир – Ћеле Кула
- › Сегмент IV: Ћеле Кула – Медијана
- › Сегмент V: Медијана – Нишка Бања.

Циљ је заштита градских ресурса и унапређење интегрисаног планирања и урбано- економског развоја, увођење одрживијег транспорта и побољшање повезаности. Циљ трансформације је промовисање мобилности, еколошке одрживости, полицентричне структуре и урбаног јавног простора за грађане.

Основни принципи концепта коридора су следећи:

- › Повезивање покретача раста
- › Креирање функционалних рута
- › Интегрисање превоза са чвориштима и центрима
- › Повезивање зелених јавних површина
- › Повезивање нових центара
- › Интегрисање различитих видова саобраћаја у коридор

Сходно томе, потребно је формулисати главне тематске руте кроз цео град (историјске, туристичке и урбане) које ће употпунити концепт и развој коридора. Предложени коридор чиниће саставни део дефинисаних рута и мреже кроз град, повезујући све делове града.

Слика 14 Концепт регенерације коридора

Повезивање покретача раста

Коридор делује као важна повезница која повећава могућност повезивања главних покретача и функционалних чворишта. Као полазна тачка, аеродром „Константин Велики“ и специјализовани центар Нишка бања дефинисани су као главни покретачи раста на подручју Коридора и шире околине. Даље, дуж коридора су идентификована функционална чворишта, која ће заједно са покретачима раста служити као окосница новог урбаног и привредног развоја и унапређења постојећих вредности.

Основни концепт је повезивање два покретача раста града Ниша, аеродрома „Константин Велики“ са припадајућим транспортним модалним центром на западу и Нишком бањом – специјализованим центром на истоку. У складу са тим, веза пружа могућности да се два дела града, северни и јужни део, стари и нови градски центар, повежу концентринчном мрежом траса. Аеродром и његов развој постају улаз у коридор са северне стране, док би се Нишка бања сматрала улазом у железнички коридор са јужне стране.

Додатно, тренутна разматрања измештања главне железничке станице у зону станице Црвени крст као и измештања аутобуске станице у непосредну близину дају значај овој траси. Регенерисани коридор имаће довољан капацитет да прихвати новогенерисани

саобраћајни захтев из ових терминала. Својим капацитетом, првенствено у смислу јавног превоза одиграће значајну улогу у повезивању ових терминала са остатком града.

Креирање функционалних рута

Коридор формулише јединствену функционалну руту града, која садржи историјску, туристичку и урбану компоненту, кроз урбану мобилност. Она чува и негује значајно културно наслеђе, специјализоване туристичке центре, планиране и постојеће урбане центре и зелене зоне као покретаче развоја. Главно културно наслеђе, туристичка атракција и зелене површине су идентификовани, повезани са коридором, и сваки би представљао засебну тематску руту.

Као линеарна веза, коридор повезује тематске тачке почев од Аеродрома до туристичког центра Нишка Бања, Медијане и археолошких локалитета, као и парка „Чаир” и зелених површина и природних вредности.

У градској структури идентификоване су секундарне тематске руте, које почињу или завршавају са покретачима развоја и пресецају Коридор. Секундарне руте су простиру кроз структуру града, повезујући простор тврђаве, стару четврт у центру града, комплекс Медијане и историјско наслеђе у Нишкој бањи. Зелене руте повезују зелене површине у парку Чаир, обалу реке, спомен-обележје Ћеле кулу, градске паркове итд. Такође, треба идентификовати и друге тематске руте у другим деловима града, које се могу повезати коридором на његовим укрштајима.

Полазећи од Аеродрома коридор представља следеће руте:

- › Туристичка рута – повезује аеродром са специјализованим туристичким центром Нишка бања и градским културним наслеђем
- › Историјска рута – историјско културно наслеђе (Ћеле кула, Медијана, археолошка налазишта, железничке станице, итд.)
- › Зелена рута – парк „Чаир”, планиране и постојеће зелене површине, шире зелене површине у предграђу итд.
- › Урбана рута – повезује научно-технолошки парк, универзитет, површине различитих намена, јавне објекте, пословне зоне, индустрију, итд.

Интегрисање коридора и простора – чворишта I центара

Железнички коридор ће подстаћи осетљив развој нових чворишта активности и ревитализовати старије градске области. Постојећа и предложена чворишта дуж железничког коридора су следећа:

- › Медијана, очувано историјско наслеђе интегрисано са оплемењеним зеленим површинама у окружењу
- › Некадашње железничке станице дуж коридора које треба обновити и променити им намену у ново чвориште заједнице.
- › Научно-технолошки парк на северу у близини коридора који треба интегрисати са будућим развојем мешовите намене и коридором.
- › Спомен-комплекс „Ћеле кула” који се налази на раскрсници путева и који би требало да функционише као ревитализовано чвориште историјског и културног наслеђа и заједнице интегрисан у зелене површине.

- › Парк и спортски комплекс „Чаир” са новим садржајима који ће постати ново рекреативно чвориште са широким спектром рекреативних активности за све грађане
- › Потенцијални развој мешовите намене на индустријским локацијама који ће имати приступ
- › Нове густо насељене стамбене области дуж коридора интегрисане са коридором и зеленим површинама
- › Нови центри у сегменту 3 и 4 у Нишкој бањи

На сегментима коридора који су планирани као зелени коридор, постојећи и нови јавни простори биће интегрисани у коридор и формираће чворишта заједнице.

Повезивање зелених јавних површина

Ова побољшана стаза између аеродрома и Нишке бање повезаће и оплемењене зеленилом. Повезаће постојеће зелене површине или ће формирати зелене површине на појединим сегментима. Обухватаће просторе за спортске, друштвене и културне догађаје који повезују постојеће културне, зелене и рекреативне просторе дуж коридора. Веза са аеродрома кроз коридор ће дефинисати капију у околну природу и атракције наслеђа. Нове приступне стазе кроз град могле би да се повежу са коридором кроз парк

Чаир. Друга зелена траса могла би се формирати од аеродрома кроз северни део, дуж коридора обале и парка Чаир који је повезан са Коридором.

Дефинисање урбане руте – нови центри и зоне

Коридор представља урбану руту која служи да би се подржао раст постојећих и нових пословних чворишта, универзитетских центара и јавних објеката у одрживијем, чистијем и зеленом окружењу, која повезује чворишта и центре дуж коридора у линеарни центар повезан одрживијом везом.

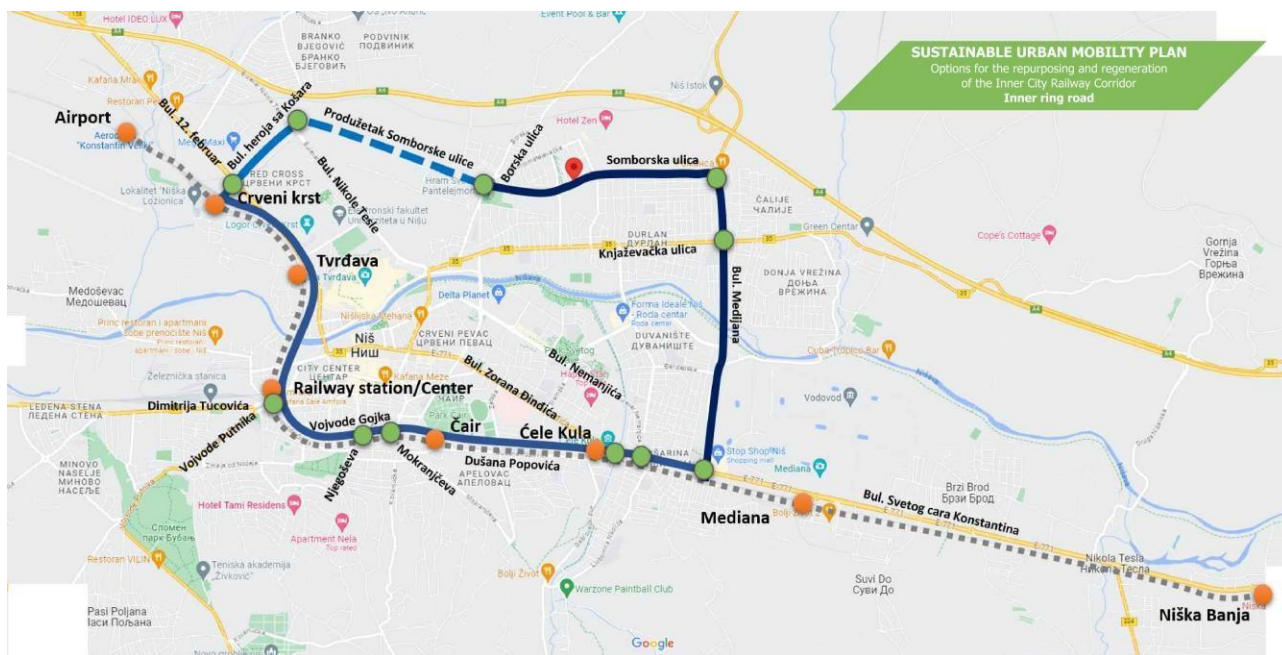
Основни циљ је интегрисање градског транзита и зелене инфраструктуре унутар урбаног ткива и повезивање са посебним, постојећим и планираним функционалним центрима/чвориштима између два главна покретача развоја. Надаље, интегрисање будућег коридора са планираним железничким станицама и његовим развојним подручјима, повезивање важних транспортних чворишта, урбаних функција и планираног коришћења земљишта велике густине, са експресним линијама и зеленим коридором, укључујући бицикличке и пешачке стазе. Циљ је боље задовољити потребе града и заједнице. Додатна сврха је ревитализација и поновно повезивање запуштених делова области дуж коридора и повезивање са централним и периферним деловима града. Такође, са овом новом урбаном рутом може се смањити притисак у централном подручју.

Слика 15 Дефинисање нових рута

Саобраћај интегрисан у коридор

Коридор би обезбедио брзу траку за градски трамвај, превоз и инфраструктуру за активну мобилност. Некадашњи железнички коридори су углавном трансформисани у трамвајске, аутобуске коридоре, е-мобилност или активну мобилност, како би подржали постојеће окружење или формирали простор за проширење градских саобраћајница. Имајући у виду нови развој око станице Црвени Крст и нове центре планиране дуж коридора, концепт ТОЗ – транзитно оријентисаних заједница могао би се сматрати делом концепта развоја. Предложени сценарији укључују изградњу градске обилазнице која ће повезивати главне саобраћајнице на ободним деловима града и радијалне булеваре са раскрсницама.

Слика 16 Коридор у односу на унутрашњи прстен

Сходно томе, регенерисани коридор служио би као важан катализатор друштвеног, урбаног и привредног развоја јужног, периферног подручја и читавог града, уз подстицање урбане ревитализације, унапређење мобилности и заштите животне средине. Трансформација је планирана на одржив начин, стварањем зеленог коридора који укључује и зелени, јавни простор и активну мобилност.

Циљеви регенерације коридора:

- › Радикално очување ресурса и смањење емисије CO₂ из саобраћаја – смањење потребе за путовањима, прелазак путовања на ефикасније видове саобраћаја и систем вожње без угљеника
- › Урбане четврти планиране да обезбеде атрактивну комбинацију становања, образовања, запошљавања, куповине и рекреације, све на малој удаљености.
- › Преусмеравање путовања са приватних моторних возила на друге облике мобилности – ослобађање већег простора за шетњу, вожњу бициклом и јавни превоз
- › Планирање јавног простора у складу са циљевима заштите од климатских промена и квалитетом живота и прилагођавањем на климатске промене
- › Преуређен јавни простор који је отпоран на климу, садржи решења за људе и животну средину и омогућава бољу доступност и мобилност грађана.
- › Путна инфраструктура која промовише зоне директне пословне приступачности, након завршетка пројекта ће резултирати значајним порастом интересовања инвеститора за пословне зоне које гравитирају ка путевима, станицама и северној зони.
- › Подржавање приступачног и паметног саобраћаја за све, без физичких баријера уз атрактивну мобилност.

5.3 Утицај на развој коришћења земљишта

Сегмент 1: Аеродром – река Нишава

Мешовита индустријска, пословна и стамбена зона која ће се користити као нови градски саобраћајни коридор са одрживим видовима саобраћаја који повезују Аеродром, Научно- технолошки парк и центар града са јавним објектима, образовним, институционалним објектима итд.

Сегмент 2 – Нишава – Чаир

У постојећем стању дуж Булевару 12. фебруара, локалне улице паралелне са Булеваром, као и око моста на Нишави, немају континуитет са обе стране. Индустријска зона и пословно- трговински комплекс планирани су поред железничке станице Ниш-Црвени Крст, уз Булевар

12. фебруара. На североисточној страни Булевару 12. фебруар налази се пословно-стамбена зона, постојећи комплекс образовних установа (технички факултет, комплекс објеката за средње образовање и студентски домови, научно-технолошки парк), меморијални комплекс, стамбени комплекс умерене густине становања дуж булевару и

стамбени комплекс средње густине становања у залеђу. Планиран је нови булевар од станице Ниш центар ка станици Ниш центар са кружним током на раскрсници Сарајевске улице и Булевара 12. фебруара, дуж Коридора.

Поред железничке станице Ниш-Црвени Крст планирани су индустријска зона, пословно- трговински комплекс и пословно-производно-трговински комплекс, стамбени комплекс средње густине становања, пословни, спортски комплекс, социјално становање. Повећање

густине у постојећим блоковима планирано је до стамбених зона средње густине становања, а дуж главних саобраћајних праваца нови пословно-трговински комплекси.

Сегмент 3: Чаир – Ћеле Кула

Јужни булевар је главни булевар планиран од Тријангле до Трошарине. Византијски булевар, од Булевара Немањића до Булевара Медијана. Примарни путеви су трасе и коридори јавног градског превоза.

На северној страни коридора, у општини Медијана, планирани су пословно-трговински комплекси, стамбени објекти средње густине становања на подручју града, студентски дом, зона мешовите намене. Постојећи стамбени објекти умерене густине становања у градској области и пословно-стамбена зона, парковске зелене површине – трг код станице Ниш – централна област.

На јужној страни новог аутопута су у плану пословно-стамбена зона, стамбени објекти средње густине становања, пословно-трговински комплекс и пословно-производно- трговински комплекс - пивара, стамбени објекти умерене густине становања и пословно- трговински комплекс до Ћеле куле.

Од Палилулске чесме до спомен обележја Ћеле кула планирано је стамбено насеље високе густине становања, као и парк Чаир, са парковским зеленим површинама, спортско- рекреативним површинама, спортским центром „Чаир” и стамбеним објектима средње густине становања. Поред комплекса Чаир, налази се средња медицинска школа око које се налази насеље средње густине становања на подручју града, Клинички центар Ниш и Војна болница Ниш, парк и спомен обележје Ћеле кула.

На јужној страни се налазе пословно-трговински комплекс и пословно-производно- трговински комплекс - пивара, следе планирани пословно-трговински комплекс, стамбени објекти углавном умерене густине становања, мањим делом средње густине становања и пословно-трговински комплекс. .

Сегмент 4 –Ћеле Кула – Медијана

На јужној страни, од Ћеле куле према Нишкој бањи, налазе се стамбени објекти углавном умерене густине становања, објекти за јавно образовање, постојећа индустрија; предвиђене су радне зоне са мањим пословно-трговинским комплексима, производно-пословним и трговинским комплексима и комплексом инфраструктурних станица. Даље, пословни, производни, трговински комплекс и пословно-стамбена зона. Испод је брзорастућа индустријска и радна зона поред водене површине, нови стамбени центар приградских насеља, са умереном густином становања, пословно-стамбена зона, комерцијална и основна школа и пословно производно-трговински комплекс. Комерцијални радни простори као део већег комплекса.

Сегмент 5 –Медијана – Нишка Бања.

На северној страни коридора је комплекс Медијана, постојећи парк и планирана парковска површина, део новог приградског центра, нова међуградска зона, затим стамбени објекти умерене густине становања са пратећим функцијама, вода и зелена површина – парк.

Развој Нишке бање планиран је као општински центар, специјализовани центар града, са туристичким, бањским комплексом и рекреативним подручјима, стамбеним објектима умерене густине становања и туристичким функцијама. Предвиђени су стамбени објекти умерене густине становања у градској зони, средње густине у приградском делу и стамбени објекти ниске густине становања у приградском насељу - викенд зона и пословно - стамбена зона. Насеља Никола Тесла и Прва Кутина, функционално и просторно гравитирају ка насељу Нишка Бања.

5.4 Сценарији за регенерацију Коридора

На основу горе наведених корака, разматране су три могуће перспективе за регенерацију коридора:

- › **Сценарио 1 – Конвенционални:** модификација железничког коридора у урбану саобраћајницу са карактеристикама магистралне саобраћајнице у већем делу
- › **Сценарио 2 – Унапређени:** модификација железничког коридора оријентисана ка одрживим видовима транспорта (бицикл, пешаци, зелени)
- › **Сценарио 3 – Зелени:** рута првенствено оријентисана на јавни превоз, пешачење и бициклизам.

Слика 17 Илустрација предложених сценарија

Одлука о опцијама трансформације требало би да буде заснована на статусу постојећег система градског саобраћаја, прогнозама урбаног развоја у граду и будућим транспортним захтевима.

Предложени сценарији су анализирани на основу анализе урбанистичко планске документације, саобраћаја, коришћења земљишта и смерница за развој града. Трансформација коридора је планирана у оквиру планиране регулације, а ширина се креће на сегментима од 12м до 40м. Овај свеобухватни приступ омогућава транспортну и уличну хијерархију, омогућава да неки делови буду пешачки уз активну мобилност и зелене урбане просторе. Коридор би могао представљати везу између аеродрома на северозападној страни и туристичког подручја у североисточном делу града. Могућа веза би потенцијално могла довести до већег протока путника у граду. Дуж коридора постоје различите урбане функције: стамбене, комерцијалне, пословне и радне зоне, универзитети, јавни објекти и зелене површине које могу формирати линеарни центар са повезујућим коридором. Историјско културно наслеђе дуж коридора представља велику вредност за град. Што се тиче потенцијала за обнову земљишта, урбано земљиште дуж ове железничке пруге је помешано са различитим урбаним функцијама, као што су стамбена зона, комерцијална зона и универзитети. Такође, значајна је површина обновљивог земљишта дуж коридора, у виду индустријских комплекса, неизграђених површина. Обе области представљају потенцијал за регенерацију Коридора.

Сврха коридора је да креира континуитет саобраћајне инфраструктуре у јужном делу, укључи локалне улице и интегрисе се са крајевима, раскрсницама и главним улицама. Коридор мора да омогући приступ суседним областима, јавним објектима, функционалним чвориштима, новим центрима и зеленим површинама. Такође, да побољша проток и мобилност грађана, са бицикличким и пешачким стазама интегрисаним са зеленим површинама са стране. У свим подопцијама бицикличка стаза има континуитет кроз целу руту између означених покретача раста.

Сценарио 1 – Конвенционални: модификација железничког коридора у урбану саобраћајницу са карактеристикама магистралне саобраћајнице у већем делу

Сценарио 1 предлаже модификацију железничке пруге у нову градску саобраћајницу да би се задовољио све већи проток приградског саобраћаја између периферних делова града и да би се растеретио централни део, који карактеришу загушења у саобраћају. Како постојећа пруга пролази кроз важне саобраћајне тачке града, модификација железничког коридора у градску саобраћајницу чиниће део градске обилазнице. Планирано је да нова градска саобраћајница опслужује сва возила. Сврха коридора је да формулише континуитет саобраћајне инфраструктуре у јужном делу, укључи локалне улице и интегрисе се са крајевима, раскрсницама и главним улицама.

Сценарио 2 – Унапређени: модификација железничког коридора оријентисана ка одрживим видовима транспорта (бицикл, пешаци, зелени)

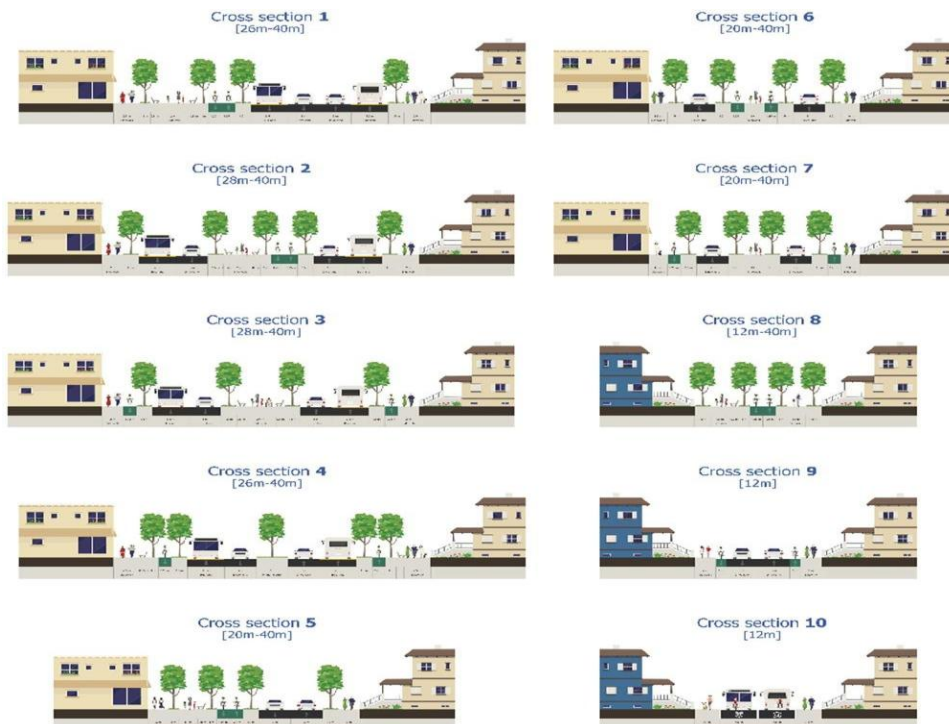
Сценарио 2 предлаже модификацију железничког коридора у нову градску саобраћајницу са наменским тракама за јавни превоз, наменским тракама за бицикле и друге зелене видове превоза, и са ограниченим капацитетом за приватна возила. Подопције нуде различите профиле коридора, са активном мобилношћу као континуираним и независним функционалним делом унутар коридора. Постоји више подручја велике густине у области у кругу од 1 км од железничке пруге. Стога се активни покретни део коридора сматра делом будуће градске бицикличке и пешачке мреже. Има за циљ да унапреди одрживе видове транспорта, интензивира токове локалне и шире заједнице и повеже је са зеленим површинама.

Сценарио 3 – Зелени: рута првенствено оријентисана на јавни превоз, пешачење и бициклизам

Сценарио 3 предлаже модификацију железничког коридора у нову градску саобраћајницу намењену посебно јавном превозу са наменским тракама за бицикле и друге зелене видове превоза. Делови коридора ће бити пренамењени и обновљени као линеарни јавни зелени простор како би се поново повезали и ревитализовали јужни део и периферни део града. Зелени коридор треба да служи као континуирани јавни парк/простор унутар правца запад-исток унутрашње територије и периферије, који подржава развој нових центара дуж коридора, интегрисе се са постојећим зеленим и историјским јавним површинама и побољшава везе са предграђем. Штавише, он ће интегрисати постојеће и новододате функције овој области у кохерентан линеарни парк – зелену артерију, омогућити укључивање становника на периферији и свих друштвених група, како би се промовисала одржива мобилност, зелени развој и једнакост. Делови коридора у сегментима 3,4,5 су у близини неколико јавних зелених (Чаир парк) површина и близу урбаног еколошког пејзажа (Медијана). Зелени коридор позиваће кориснике да уживају у зеленим квалитетима парка, местима за слободно време и рекреацију, уз интензивирање токова локалне и шире заједнице и промовисање кохерентније градске инфраструктуре. Зелени и део за активну мобилност коридора служи као замена недостатка зелених површина у непосредној околини, допуна постојећим јавним и зеленим површинама у контактної зони и унапређење одрживих видова транспорта.

5.5 Профили регенерације коридора

Да би се процениле практичне импликације и могућности за имплементацију сваког од сценарија, развијени су следећи стандардни профили који одговарају предложеним сценаријима у поглављу 4.7.

Слика 18 Предложени стандардни профили коридора припремљени на основу дефинисаних сценарија

Резиме, предности и недостаци предложених сценарија

› Нови развој, урбана обнова и трансформација дуж коридора могу имати просторни утицај на локални простор, изазвати просторне модификације и утицати на просторну доступност.

› Пројекти урбане реконструкције дуж коридора могу се повезати са новонасталом централизацијом, пројекат урбаног развоја дуж коридора или у предграђу би био у стању да трансформише околна подручја, уз утицај на ширу структуру града,

користећи предности од имовинских користи и пројектовања специфичних пројеката урбане обнове

› Доношење одлуке о реализацији оваквог развоја дуж коридора зависи од саобраћајног модела и одредиће избор предложених сценарија.

› Постоји могућност да организације простора посвећеног новим технологијама и знању и информационом друштву, који ће обезбедити нова радна места, у виду новог модела развоја који представља могућност организовања приступачног јавног превоза и промоције активне мобилности.

› Сва 3 сценарија подржавају изградњу јединствених зграда, специфичних функција и објеката, креирају могућност за развој новог линеарног центра, новог идентитета града.

› Како Град Ниш нема довољно зелених површина по глави становника, сценарио 3 обезбеђује бројне јавне просторе за пешаке и бициклисте: платформу резервисану за јавни превоз; простор посвећен спорту, рекреацији, разоноди, састанцима и простор за паркове, зеленило и баште.

› Повезивање универзитетских чворова и јавних објеката могло би имати користи од унапређења коришћења јавног превоза.

› Сценарио 2 и 3 допуњују визију коридора за поновну употребу као историјске и туристичке руте.

› Јавни објекти дуж коридора и пословне зоне употпуњени су функцијама јавног превоза, јавних простора и активне мобилности.

› У плану је трансформација блокова у близини аеродрома у просторе мешовите намене, стамбени простор, научно-технолошки парк. Стамбени блок у општини Медијана има велику густину становања, а на месту војних логора планиран је нови простор мешовите намене и стамбени блокови. Сценарио са саобраћајним коридором ће подржати и подстаћи планирани развој са већом бројем становника и бројним радним местима. Избор сценарија зависио би од броја нових становника, учесталости саобраћаја и путовања везаних за одлазак на посао.

› У северном делу сегмента коридор је позициониран паралелно са Булеваром 12. фебруара са локалним улицама развијеним са обе стране коридора; стога би уместо саобраћајнице за моторна возила рационално решење на овом делу сегмента били јавни превоз и бицикличке стазе.

› Препреку развоју Коридора представља мост преко реке који се мора реконструисати како би подржао и јавни превоз и саобраћај са пешачким и бицикличким стазама, као и раскрснице са главним саобраћајницама које се морају разматрати са аспекта безбедности.

› Неопходно је развити секундарну бициклическу и пешачку инфраструктуру у улицама које повезују коридор, централни део и друге историјске и зелене трасе. Те руте је неопходно пројектовати као интегрисано решење.

5.6 Очекивани ефекти оптималног решења

Резултати евалуације показују да примена нових опција јавног превоза на железничком коридору има ограничен утицај на смањење протока саобраћаја у централном делу. Сценарији са наменским тракама за јавни превоз пружају више користи и смањују број приватних аутомобила у центру града.

Из перспективе градског саобраћаја, Сценарији 2 и 3 се уклапају у планове регенерације железничког коридора јер се налазе на траси нове линије јавног превоза и биће добро повезани са мрежом градског јавног превоза. Сценарио 2 омогућава мало више флексибилности јер такође омогућава кретање приватних аутомобила. Оба сценарија пружају путнике у железничком саобраћају, који користе железничку станицу више могућности за коришћење јавног превоза како би стигли до крајњег одређеног пута у граду. Резултати евалуације ове опције показују најниже вредности параметра возило*км између упоређених сценарија што значи да је употреба приватних аутомобила смањена. Истовремено, број путовања јавним превозом је највећи између упоређених сценарија. Сажети приказ очекиваних ефеката је дат у наставку:

- › Одржив и складан развој града
- › Постизање уједначеног нивоа урбанизације и развоја целокупног подручја обухваћеног ГУП-ом
- › Равномерни развој централних и спољних делова града, укључујући и рурална подручја.
- › Полицентрични развој и повезивање разуданих функција
- › Подизање нивоа урбанизације и унапређена доступност
- › Урбана трансформација
- › Повећана активна мобилност људи
- › Интегрисање различитих области које се односе на транспорт и градски саобраћај
- › Кохерентан и ефикасан систем јавног превоза и минимизирање негативних ефеката повезаних са градским саобраћајем
- › Смањење загађења ваздуха и емисије гасова стаклене баште
- › Повећано коришћење јавних простора
- › Смањење феномена урбане и друштвене деградације
- › Повећан локални туризам
- › Разноврсност карактеристика, ресурса и потенцијала – одређује нови идентитет овог дела града.
- › Повећана употреба еколошки прихватљивијих видова саобраћаја и њихова интеграција са одрживим развојем.
- › Решавање проблема градског саобраћаја и постизање еколошких, друштвених и економских циљева на локалном и националном нивоу
- › Повећати удео јавног превоза, који је еколошки прихватљивији од приватних аутомобиле
- › Интегрисање железничког и трамвајског саобраћаја са другим видовима градског саобраћаја, побољшање приступачности, повећање удела градског трамвајског превоза у градском саобраћају,
- › Интеграција градског трамваја и активне мобилности са другим облицима градског превоза као што су аутобуси и трамваји, бицикли
- › Омогућавање бржег и ефикаснијег кретања градом, побољшање приступачности, повећање могућности за коришћење еколошких видова превоза или коридора јавног простора од стране становника
- › Повећање броја људи који користе јавни превоз и смањење броја приватних аутомобила на путевима
- › Интегрисани и ефикаснији транспортни систем
- › Развој бициклическе инфраструктуре
- › Лакше и практичније комбиновање путовања јавним превозом са бициклирањем и пешачењем
- › Омогућавање рационалне дистрибуције употребе и услуга у кругу од 15 минута
- › Становници би требало да имају приступ свим потребним услугама и садржајима у кругу од 15 минута пешака или бициклом од места становања
- › Град пројектован на одржив начин – са лаким приступом радним местима, образовању, трговини, култури, рекреацији и другим важним услугама, без потребе за аутомобилом, уз лак и несметан приступ јавном превозу
- › Обезбеђивање брзог приступа историјским и зеленим површинама које су део историјске и туристичке понуде града и везе са аеродромом и интермодалним терминалом
- › Унапређење градског саобраћаја, квалитета јавног превоза и повећање безбедности саобраћаја
- › Израда нових урбанистичких планова и пројеката.

6. СЦЕНАРИЈИ ПОУМ

Дефинисање варијанти сценарија произилази из другачијег „композиције“ интервенција и политика, које се заснивају на идентификованим критичним елементима тренутне ситуације. Разматрање будућег развоја града Ниша са аспекта одрживе урбане мобилности је сагледано кроз три сценарија. Да би се проценио утицај могућих акција на мобилност, креирани су:

- › Сценарио 1 – Све по старом (не ради ништа),
- › Сценарио 2 – Покрени нешто (уради нешто), и
- › Сценарио 3 – Окрени нови лист (уради све).

6.1 Сценарио 1

Сценарио 1 (не радити ништа) заснива се на наставку актуелних трендова развоја града, без планских интервенција у циљу стварања одрживе урбане мобилности у граду.

Приватни аутомобили

Степен моторизације заједно са привредним растом наставиће свој раст до такозваног нивоа засићења. Са повећањем обима саобраћаја на мрежи долази до формирања саобраћајних гужви. Фокус ће бити на обезбеђивању услова за све већи број возила.

Све новоизграђене и проширене саобраћајнице представљају само привремено решење, које на дужи рок има негативне последице. Проширење капацитета саобраћајница доводи до стварања додатног саобраћаја тако да се саобраћајна гужва све више шири кроз уличну мрежу. Такође, додатна изградња уличне мреже доводи до нових дужих путовања и до урбаног проширења, што повећава потребу за кретањем.

Јавни превоз

Повећање гужви ће смањити конкурентност јавног превоза у односу на приватне аутомобиле. Такође повећање удаљености и загушења на мрежи, без давања приоритета возилима јавног превоза и без побољшања квалитета услуге и приступачности ЈП, доводи до опадања коришћења овог вида превоза. Јавни превоз ће користити углавном студенти, пензионери и незапослени. Новоизграђена насеља градиће се у подручјима са лошом јавном саобраћајном везом и није предвиђено проширење мреже јавног превоза.

Политика паркирања

Политика паркирања у граду омогућава корисницима приватних возила да лако и јефтино паркирају своја возила, тако да се повећава проток возила ка централном делу града који постаје све мање атрактиван. Политика остаје иста као у садашњој ситуацији са циљем да се обезбеди паркинг што већем броју корисника по приступачној цени.

Активни видови кретања

Како број алтернатива мобилности опада, заједница постаје све више зависна од аутомобила, док моторизовани саобраћај све више смањује атрактивност пешачења и вожње бицикла. Улагања у бицикличку инфраструктуру су ограничена и не постоји повезана бицикличка мрежа. Новоизграђена насеља не предвиђају нову бицикличку инфраструктуру нити обезбеђују везу са постојећом.

Теретни саобраћај и логистика

Развој теретних терминала се наставља и терминали се налазе ван централног подручја. Достава и градска логистика су као у тренутној ситуацији. Камiona за доставу на уличној мрежи има и у периоду од 7-19 пошто се ограничења не поштују. Остала је железничка пруга кроз град, а кроз град саобраћа и теретни железнички саобраћај.

Приступачност

Обезбеђена су наменска паркинг места за лица са инвалидитетом како би се испунили законски захтеви. Систем тактилног вођења је предвиђен на главним улицама и кључним аутобуским станицама које су реконструисане тако да буду приступачне за инвалидска колица.

Животна средина

Емисије штетних гасова и буке су у сталном порасту, а људи су све мање физички активни, што све доприноси погоршању квалитета живота становника града Ниша.

Безбедност саобраћаја

Путно-пругни прелази кроз град остају у истом нивоу као и друмске саобраћајнице. Број незгода са пешацима и бицикличким расте како расте приватни превоз као последица повећане моторизације. Стање безбедности саобраћаја се погоршава, а слабо покретне особе отежано се крећу градом, где представљају потенцијално рањиву категорију учесника или одустају од кретања.

6.2 Сценарио 2

Сценарио 2 (уради нешто), заснован је на наставку актуелних трендова у развоју града, али са одређеним утицајем активности и принципа ПОУМ-а на планирање и развој града.

Приватни аутомобили

Фокус ће бити на стварању најпогодније инфраструктуре за све већи број аутомобила, уз улагање у повећање удела јавног превоза кроз побољшање просечне брзине јавног превоза. Одређена побољшања кроз давање приоритета јавном превозу на главним коридорима ће повећати конкурентност јавног превоза. Корисницима је обезбеђен систем дељења аутомобила, тако да власништво над аутомобилом није привлачно.

Јавни превоз

Јавни превоз ће већи број становника препознати као погодан, удобан, поуздан начин превоза и користиће га за 20% путовања. Финансијска подршка унапређењу конкурентности јавног превоза у циљу остваривања еколошких циљева суфинансирањем инфраструктурних пројеката и набавком еколошки прихватљивих возила за јавни превоз. Приоритет се даје јавном превозу на главним раскрсницама, а на главним коридорима су предвиђене посебне аутобуске траке. Нови подсистем је имплементиран и интегрисан са железничким саобраћајем.

Политика паркирања

Примена одређених рестриктивних мера и политике паркирања у извесној мери дестимулише кориснике да користе приватни аутомобил за путовања у центру града. За приоритетне групе корисника (становнике и особе са инвалидитетом) обезбеђена су

паркинг места, док је за остале кориснике предвиђено рестриктивно коришћење по високој цени како би се дестимулисало коришћење приватних аутомобила. На приступним тачкама града обезбеђени су објекти паркирај и вози се (P+R). Паркинг и гараже пружају паркинг и услугу изнајмљивања бицикла за све кориснике.

Активни видови кретања

Побољшање услова за активне видове превоза биће евидентно кроз повећање мреже бицикличких стаза и обезбеђење тротоара. Побољшање услова у пешачком и бицикличком подсистему доводе до повећања учешћа ових видова кретања. Бицикличка мрежа је развијена и 90% бицикличких стаза је интегрисано у повезану мрежу. Безбедни и сигурни паркинзи за бицикле су обезбеђени на главним центрима атракције.

Већина тротоара је изграђена и реконструисана како би се обезбедила удобна зона за ходање, а не само испуњавање законске захтеване ширине. Нема улица без правилног тротоара који је добро одржаван и опремљен функционалном расветом. Пешачка зона је проширена и повезана у јединствену зону без интеракције са моторизованим саобраћајем. У стамбеним улицама предвиђене су зоне успореног саобраћаја које омогућавају становницима да приступе својим домовима без значајног утицаја на пешаке који су доминантни корисници у овим зонама.

Теретни саобраћај и логистика

Развој теретних терминала се наставља и терминали се налазе ван централног подручја. Ефикасна градска логистика заснива се на поштовању одређених режимских ограничења и камиони се не приближавају централном делу у периоду између 7 и 19 часова. Железничка пруга кроз град је укинута и нема теретног железничког саобраћаја кроз град.

Приступачност

Овај сценарио подразумева спровођење мера које имају за циљ да јавни простор града, у одређеној мери, буде приступачан, интегрисан и инклузиван, док би примена одређеног броја ефикасних решења у граду унапредила животну средину у граду. Обезбеђена су паркинг места за инвалиде и уклоњене су све физичке препреке са улице (високи ивичњаци, стубови, отворени шахтови итд.), у свакој улици је обезбеђен систем тактилног вођења.

Животна средина

Ниво емисије штетних гасова и буке је смањен у односу на тренутну ситуацију јер људи више користе активне видове кретања и јавни превоз.

Безбедност саобраћаја

Смањен је број саобраћајних незгода и побољшана безбедност немоторизованих учесника у саобраћају, али се још увек не постиже „нулта визија“ смртних случајева у саобраћајним незгодама.

6.3 Сценарио 3

Сценарио 3, (уради све) представља могућу слику града у случају да се све дефинисане интервенције у потпуности реализују, односно представља потпуну реализацију циљева и визије, који су формулисани кроз партиципативни процес развоја ПОУМ-а.

Путнички аутомобили

Степен моторизације ће наставити да расте, а електрична возила ће заменити постојећи возни парк. Свеукупно власништво аутомобила биће смањено и приватни аутомобили се неће користити као доминантан вид превоза. Време путовања аутомобилом се неће повећати; рестриктивне зоне ће елиминисати неизвесност око времена путовања у шпицу; повећаће се конкурентност јавног превоза у односу на аутомобиле.

Јавни превоз

Развој мобилности и улагања биће усмерени на задовољавање све веће потражње за путовањима јавним превозом, пешачењем и бициклизмом, као и на стварање најприкладније инфраструктуре за то.

С једне стране, јавни превоз ће бити приступачан за особе са ниским примањима, а са друге стране, биће привлачан и онима са високим примањима. Предузећа и институције ће преферирати локације са добрим приступом јавном превозу. Јавни превоз користиће се за 25 одсто путовања.

Политика паркирања

Паркинг је обезбеђен за приоритетне групе (становнике и особе са инвалидитетом), док остале групе не могу паркирати у централном делу.

Активни видови кретања

Тротоари и бицикличке стазе биће безбедни, атрактивни и добро одржавани током целе године, што ће повећати удео пешачења и бициклирања и омогућити самостално путовање студентима, старим лицима и особама са посебним потребама. То ће позитивно утицати и на јавно здравље и на чистоћу урбане средине. Бицикличка мрежа је развијена и све бицикличке стазе су интегрисане у повезану мрежу која омогућава повезаност свих делова града.

Тротоари су доминантни у профилу улице и пружају адекватан и сигуран простор за пешачење. Пешачке зоне су проширене и повезане у једну зону која је даље повезана са зонама успореног саобраћаја и тротоарима, чинећи мрежу погодном за коришћење људи свих узраста. Већина путовања се обавља активним видовима кретања.

Теретни саобраћај и логистика

У централном делу нема теретних возила. Ефикасна градска логистика се заснива на поштовању одређених режимских ограничења и камиони се не приближавају централном делу у периоду између 7 и 19 часова. Достава се врши електричним возилима, а за централно подручје је обезбеђен е-царго бике сервис.

Приступачност

Обезбеђена су паркинг места за инвалиде и уклоњене су све физичке препреке са улице (високи ивичњаци, стубови, отворени шахтови итд.), у свакој улици је обезбеђен систем тактилног вођења. Тротоари имају рампе и приступачни су за инвалидска колица.

Животна средина

Смањена употреба аутомобила упоредо са променом возног парка резултирала је смањењем емисије из саобраћаја и смањењем нивоа буке. Људи су активнији у свакодневним путовањима, а бициклизам и пешачење су доминантни видови кретања. Имплементиране су зоне ниске емисије и емисије из саобраћаја су сведене на минимум.

Безбедност саобраћаја

Значајно је смањен број саобраћајних незгода и побољшана безбедност немоторизованих учесника у саобраћају па се постиже „нулта визија“ смртних случајева у саобраћајним незгодама.

6.4 Евалуација сценарија

Ови сценарији представљају визије мобилности града и резултат су различитих иницијатива и интервенција. Да би се проценио ефекат сценарија, сваки од сценарија ПОУМ-а је преведен у „сценарио модела“ који је погодан за тестирање транспортним моделом града. Сваки од три сценарија модела је комбинација будућег друштвено-економског развоја града и мера ПОУМ-а као део циљева ПОУМ-а, а испод је опис ефеката по сценаријима.

Табела 14 даје процену утицаја сценарија на видовну расподелу у граду.

Табела 14 Основни индикатори видовне расподеле у ПОУМ сценаријима

	Постојеће стање	Сценарио 1	Сценарио 2	Сценарио 3
Пешачење	24%	24%	27%	28%
Бицикл	5%	5%	10%	14%

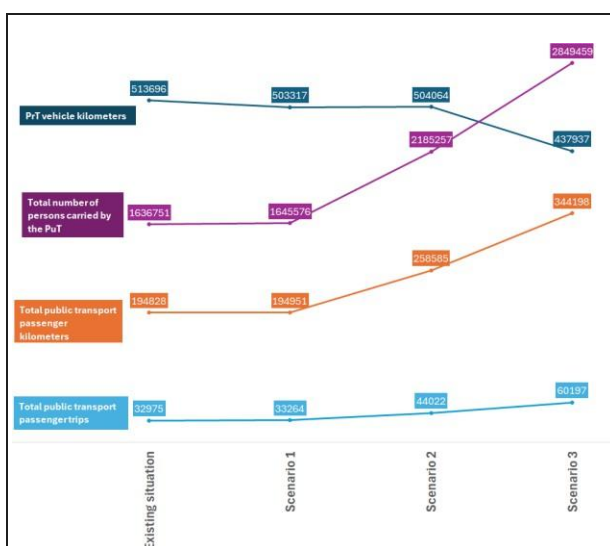
Путнички аутомобил	53%	53%	40%	30%
Јавни превоз	15%	15%	20%	25%
Такси	3%	3%	3%	3%

Такође, Консултант је проценио сценарије истражујући како видовна расподела сваког сценарија у Табели 14 утиче на приватни и јавни превоза у граду. У ту сврху, Консултант је одабрао скуп индикатора на основу којих ће проценити ефекат сценарија (укупни километри возила РпТ, укупна путовања путника у јавном превозу, укупан број особа које превози РпТ итд.). Резултати су приказани у табели 15.

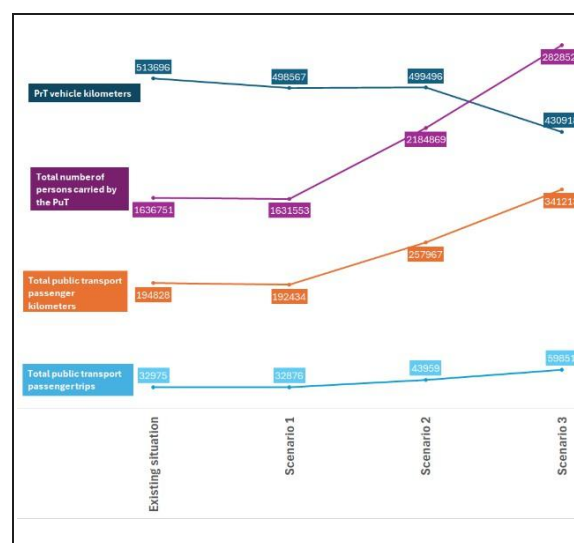
Табела 15 Кључни параметри свих сценарија и временских пресека

	Базна година	Сценарио 1			Сценарио 2			Сценарио 3		
		2027	2032	2037	2027	2032	2037	2027	2032	2037
Укупно ПА- км	513 696	503 317	498 567	497 269	504 064	499 496	500 748	437 937	430 918	426 579
Укупно путник-км у јавном превозу	194 828	194 951	192 434	194 637	258 585	257 967	254 408	344 198	341 213	340 162
Укупан број путовања у јавном превозу	32 975	33 264	32 876	33 194	44 022	43 959	43 514	60 197	59 851	59 672
Укупан	1 636	1 645	1 631	1 652	2 185	2 184 869	2 158	2 849	2 828	2 823

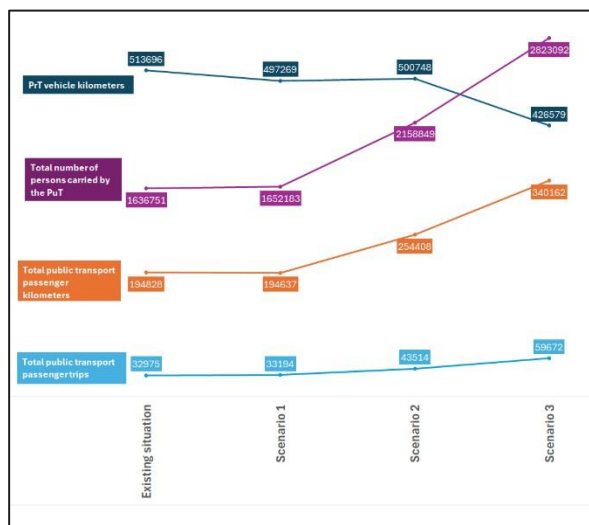
	Базна година	Сценарио 1			Сценарио 2			Сценарио 3		
		2027	2032	2037	2027	2032	2037	2027	2032	2037
број путника превезен авним превозом ⁸	751	576	553	183	257	849	459	525	092	
Укупно путник-часова	1 033	1 021	991	1 008	1 360	1 334	1 319	1 916	1 907	1 885
Укупно возило-часова	9 698	9 506	9 415	9 444	11 615	11 535	11 543	10 704	10 541	10 541

Кључни параметри по сценарију – 2027

Кључни параметри по сценарију – 2032

Кључни параметри по сценарију – 2037

⁸ Ови бројеви не представљају јединствене особе. Софтвер транспортног модела броји једну особу преко сваке везе у мрежи коју ова особа прелази.

Слика 19 Кључни параметри евалуације сценарија

Очекује се да сценарији 2 и 3 буду резултат различитих мера описаних у Акционом плану ПОУМ. Ове мере је Консултант тестирао коришћењем транспортног модела како би дефинисао њихов потенцијални ефекат ка циљу постизању одрживе мобилности у Нишу.

Уочене су значајне промене у Сценарију 2 и 3 у односу на Сценарио 1. Перформансе система јавног превоза изражене у параметрима као што су путничка путовања, путнички километри, укупан број особа које се превозе јавним превозом показују значајан раст. Ово је резултат промене вида превоза са аутомобила на јавни превоз повезаног са сценаријем 2 и сценаријом 3. У сценарију 2 тестови модела показују повећање од око 30% укупног броја путничких километара у јавном превозу, док у сценарију 3 пораст овог параметра достиже 70 %.

Поред процене утицаја сценарија ПОУМ-а и жељене поделе начина на перформансе система приватног и јавног превоза широм градске саобраћајне мреже, направљене су неке специфичне евалуације. Њихова сврха је била да процене ефекат мера ПОУМ-а без претпоставке жељене видовне расподеле у визији ПОУМ-а. Урађене су специфичне модификације у транспортном моделу да би се спровеле ове евалуације, као што је смањење брзине приватног транспорта кроз целу мрежу; повећање брзине возила јавног превоза како би време путовања ЈП било упоредиво или брже од аутомобила; повећање броја услуга јавног превоза; смањење капацитета уличне мреже доступне за аутомобиле како би се прилагодиле аутобуске траке и успорило путовање аутомобилом; и увођење нове кружне аутобуске линије. Ове мере спадају у циљеве ПОУМ-а 4 и 5: Минимизирано коришћење приватних возила и Максимално коришћење јавног превоза. За потребе специфичних евалуација креирана су два додатна сценарија у транспортном моделу: *Унапређен ЈП* и *Све за ЈП*.

Процене мера у оквиру два додатна сценарија показују различите исходе. Сценарио *Унапређен ЈП* донекле доприноси постизању циља преласка што већег броја путовања аутомобилом са приватног на јавни превоз. У овом сценарију, у којем је просечна брзина аутомобила у мрежи смањена за 20%, подразумевана брзина система јавног превоза је

повећана за 60%, а фреквенција аутобуских линија је повећана за 60%, путовања приватним превозом могао би се смањити за 4%, док удео ЈП расте за 2% у поређењу са основним сценаријом. Удео путовања бициклом се такође повећава за 2%.

У сценарију *Све за ЈП* могао би се очекивати значајнији прелазак са аутомобила на јавни превоз. Овај радикалнији сценарио предвиђа ограничавање капацитета уличне мреже за аутомобиле за 50% и даље смањење брзине аутомобила за 25% у односу на *Унапређен ЈП* сценарио. У овом сценарију удео ЈП може порастати за 8%, удео бицикла за 8%, док удео путничких аутомобила опада за 15%. Надаље, модел показује да би у овом сценарију имплементација само нове кружне аутобуске линије резултирала значајним предностима за систем ЈП у граду. Ова нова кружна аутобуска линија, чија је рута предвиђена да користи постојећи железнички коридор, генерисала би 5% више путничких путовања и путничких километара ЈП-а у односу на основни сценарио, као и смањила за 2% укупних километара путничких аутомобила и 5% број путничких аутомобила на мрежи.

Евалуација сценарија ПОУМ у транспортном моделу показује да би жељени прелазак са аутомобила на јавни превоз произашао само из холистичког приступа одрживом транспорту. Ова стратегија захтева низ иницијатива, укључујући успостављање трака резервисаних за јавни превоз, смањење интервала између аутобуских полазака како би се побољшала приступачност, неговање опција дељене мобилности и унапређење пешачке и бициклическе инфраструктуре. Ови напори, усмерени ка промовисању алтернатива употреби аутомобила, морају бити допуњени циљаним мерама за обесхрабљивање путовања аутомобилом. Такве мере могу укључивати усвајање опште инфраструктурне политике која избегава проширење капацитета мреже за аутомобиле у урбаним језгрима, потенцијално смањење простора додељеног аутомобилима у корист аутобуских трака и имплементацију зона са ограниченим саобраћајем. Ове акције би повећале време путовања аутомобилом, чиме би јавни превоз учинио привлачнијим. Усвајање такве свеобухватне политике ће донети значајна побољшања у одрживој урбаној мобилности.

7. АКЦИОНИ ПЛАН

Акциони план је усклађен са краткорочним и средњорочним програмима надлежних институција које треба да реализују одређене сегменте предложеног акционог плана. План се састоји од појединачних активности (мера), њихових циљева, неопходних припремних активности, временског оквира за реализацију, одговорности за имплементацију, фаза имплементације, индикатора праћења, очекиваног утицаја на саобраћајни систем, квалитета живота и животне средине, процењеног буџета и ризика и корисника. Успешно спровођење планираних активности подразумева активно учешће и координацију градских секретаријата, јавних предузећа, министарстава и других учесника који су релевантни и друштвено одговорни за спровођење ПОУМ-а. За све идентификоване активности надлежни органи треба да развију детаљне активности неопходне за њихово спровођење, односно обезбеде одговарајућу документацију, у оквиру свог делокруга и надлежности.

План и редослед спровођења мера и активности дефинисан је на основу утицаја дефинисаних мера на постизање циљева дефинисаних у оквиру претходне фазе пројекта и временског периода потребног за спровођење сваке од ових мера. Временски оквир имплементације подељен је у три подоквира, што одговара периоду планирања ПОУМ-а, односно 2027, 2032. и 2037. године.

Мере су повезане са одговарајућим сценаријима ПОУМ. Сценарио 1 не укључује никакве мере. Сценарио 2 обухвата неке од мера, а неке се само делимично спроводе, што значи да би у оквиру овог сценарија дотична мера требало да се спроведе само за неке делове градске/мреже јавног превоза/инфраструктурног објекта. Сценарио 3 обухвата све мере.

Мере су такође повезане са следећих девет тематских група:

1. Приступачан, доступан, интегрисан и инклузивни транспортни систем;
2. Ефикасан и еколошки одржив транспортни систем;
3. Сигурна и безбедна саобраћајна мрежа;
4. Минимизирање употребе приватог возила;
5. Максимизирање употребе јавног превоза;
6. Максимизирање употребе немоторизованих начина кретања;
7. Ефикасан систем градске логистике;
8. Управљање и координација између надлежних институција;
9. Инфраструктурне активности.

Акциони план служи као стратешки путоказ за решавање тренутних изазова градског превоза и неговање праксе одрживе мобилности у граду. Овај свеобухватни акциони план предвиђа низ мера које имају за циљ повећање ефикасности, приступачности и еколошке прихватљивости саобраћајног система у Нишу.

Кључне компоненте акционог плана су пажљиво организоване у табеларни формат, са детаљима о предложеним мерама, одговорним субјектима за имплементацију, периоду имплементације и процени трошкова. Јасним дефинисањем ових аспеката, акциони план ПОУМ-а пружа структурирани оквир за постизање циљева ПОУМ-а.

Заједнички напори различитих заинтересованих страна, укључујући градску управу, Завод за урбанизам, дирекције и агенције, од суштинског су значаја за успешно спровођење

предложених мера. Сваком одговорном субјекту додељена је посебна мера за надгледање имплементације и обезбеђивање ефикасног праћења напретка.

Акциони план је осмишљен тако да се спроводи током одређеног периода, са краткорочним (до 2027.), средњорочним (до 2032.) и дугорочним (до 2037.) мерама стратешки планираним за решавање тренутних потреба

мобилности уз постављање темеља за одрживи развој саобраћајне инфраструктуре. Процене трошкова повезане са сваком мером играју кључну улогу у расподели буџета и управљању ресурсима, обезбеђујући да се финансијска средства оптимално користе за постизање мерљивих резултата.

Табеларни формат акционог плана не само да побољшава читљивост и приступачност, већ и олакшава систематски приступ праћењу напретка, оцењивању учинка и вршењу неопходних прилагођавања како би се испунили захтеви развоја мобилности. Усклађивањем предложених мера са одговорним субјектима и повезаним трошковима, акциони план ПОУМ-а поставља јасну путању ка одрживијем и ефикаснијем градском саобраћајном систему.

Табела 16 Акциони план

БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
ГРУПА 1: ПРИСТУПАЧАН, ДОСТУПАН, ИНТЕГРИСАН И ИНКЛУЗИВНИ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ										
1.1	Унапређење квалитета услуге јавног превоза	Унапређење траса линија и просторног распореда стајалишта тако да удео становника који се налазе у утицајној зони линије ЈП, која је у овом случају дефинисана као 5-минутна пешачка удаљеност ~400 м; Поред просторне, потребно је успоставити и квалитетну временску компоненту, односно када и колико често је могуће приступити возилима јавног превоза.	Дирекција за јавни превоз	Дирекција за јавни превоз	2027	ЕУР 300,000	НЕ	ДА	ДА	Трошак припреме студије јавног превоза
1.2	Прилагођавање система ЈП-а потребама „рањивих група“	Преуређење, односно комплетна адаптација возила, транспортних терминала, као и стајалишта ЈП „рањивим“ групама корисника; Адаптација возила ЈП; праћење нових и иновативних решења у овој области	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за јавни превоз	2027	ЕУР 1,000,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	
1.3	Прилагођавање степеншта у јавном простору потребама свих корисника	Модификација постојећих елемената мреже на функционално прихватљиве, односно изградња косих рампи на свим релевантним локацијама, односно локацијама са висинском разликом у путањи кретања.	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 500,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	
1.4	Изградња површина за вођење слепих и слабовидних особа	Мера подразумева примену тактилних стаза за вођење и информисање слепих и слабовидних лица у простору дуж тротоара, на идентификованим пешачким коридорима.	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 500,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	

БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
1.5	Прилагођавање дизајна ивица потребама свих корисника	Ивицањаци се спуштају до нивоа коловоза или до 2-3 цм изнад коловоза	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 500,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	

1.6	Опремање семафорисаних раскрсница уређајима са звучним сигналом	Семафори са звучном сигнализацијом постављају се са циљем да се слепим и слабовидим особама обезбеде додатне информације, до којих иначе не би могле да добију, како би безбедно прешле улицу на сигнализираним раскрсницама и пешачким прелазима.	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 250,000	НЕ	НЕ	ДА	50 x ЕУР 5.000 по раскрсници
1.7	Обезбеђивање и уређење паркинг места за особе са инвалидитетом	Обезбеђење неопходног броја паркинг места за особе са инвалидитетом у граду, њихова адекватна расподела (улице, тржни центри, продавнице прехранбених производа, болнице/медицински центри, спортски терени, пословне зоне, аеродроми, факултети и др.); ефикасан систем контроле и санкционисање непрописно паркираних возила на овим местима.	ЈКП Паркинг Сервис Дирекција за изградњу града Ниша	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 300,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	300 x ЕУР 1.000 по паркинг месту

БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАР ИО 1	СЦЕНАР ИО 2	СЦЕНАР ИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
1.8	Унапређење услова за развој микромобилности	Ова мера треба да обухвати различите активности као што су: - Развој кохерентне и безбедне инфраструктуре и стварање простора без баријера - Израда правила превоза микромобилних возила у јавном превозу - Интегрисање услуга изнајмљивања бицикала и електричних тротинета у јединствену градску карту за превоз - Развити политике о изнајмљивању електричних скутера и бицикала како би се успоставила сарадња између локалних власти и компанија које пружају услуге изнајмљивања	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	2027	ЕУР 300,000	НЕ	НЕ	ДА	

ГРУПА 2: ЕФИКАСАН И ЕКОЛОШКИ ОДРЖИВ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМ

БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАР ИО 1	СЦЕНАР ИО 2	СЦЕНАР ИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
2.1	Декарбонизација постојећег возног парка возила ЈП	Подршка преласку возила јавног превоза са погодном на конвенционална фосилна горива на примену нових технологија и чистијих горива (струја, течни нафтни гас, компримовани природни гас, биогориво, водоник, итд.).	Дирекција за јавни превоз	Дирекција за јавни превоз	2027	Н/А	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	Нема директних трошкова с обзиром да се ЈП обезбеђује кроз ЈПП

2.2	Декарбонизација возног парка јавних комуналних предузећа	Ова мера се односи на подршку преласку са возила на конвенционална фосилна горива на примену нових технологија и чистијих горива (струја, течни нафтни гас, компримовани природни гас, биогориво, водоник, итд.)	Јавна комунална предузећа	Јавна комунална предузећа	2032	ЕУР 20,000,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	
2.3	Имплементација мреже ЕВ пуњача и промоција коришћења ЕВ	Побољшати услове за коришћење ЕВ кроз обезбеђивање мреже ЕВ пуњача и подстицаја за паркирање и друге накнаде за смањење трошkových баријера	ЈКП Паркинг сервис; Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Градска управа	2032	ЕУР 500,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	

БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
2.4	Развој и имплементација зона ниских емисија (ЗНЕ)	Зоне ниске емисије (ЗНЕ) или такозване еколошке зоне, представљају подручја у којима је приступ возилима ограничен само на оне са ниским емисијама. Ова подручја углавном обухватају центар града, јер постоји велика концентрација активности, па је изложеност становништва највећа.	Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	2032	ЕУР 300,000	НЕ	НЕ	ДА	
2.5	Развој инфраструктуре за нове возни парк еколошки прихватљивих возила	Потребно је изградити нове аутобуске депое и станице за пуњење широм града како би се осигурала оптимална и несметана услуга електричних аутобуса.	Дирекција за јавни превоз Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за јавни превоз	2037	ЕУР 3,000,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	

ГРУПА 3: СИГУРНА И БЕЗБЕДНА САОБРАЋАЈНА МРЕЖА

БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
3.1	Смањење броја путно-пружних прелаза у нивоу	Спровођење различитих активности, које имају за циљ да се директно или индиректно смањи број путно-пружних прелаза на територији града на најмањи могући број. Потенцијалне мере су: изградња планиране заобилазнице Ниша, преусмеравање железничког саобраћаја са градског подручја, где је потребно, изградња денивелисаних прелаза; затварање пружног прелаза и	Дирекција за изградњу града Ниша Министарство грађевинарства саобраћаја и инфраструктуре	Министарство грађевинарства саобраћаја и инфраструктуре	2032	Н/А	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	Укључено у планиране пројекте железничке инфраструктуре

		идентификација алтернативне везе итд.								
3.2	Постављање одговарајуће саобраћајне сигнализације и ИТС опреме и редовно одржавање	Анализа и процена квалитета постојећег и уградња одговарајуће саобраћајне сигнализације и ИТС опреме, редовна контрола и праћење квалитета и одржавања. Како се транспортни систем будућности буде развијао у правцу развоја технологије, постојаће и захтеви за коришћење знакова са измењивим садржајем (ВМС), као саставног елемента Интелигентних транспортних система (ИТС). Даљи развој ИТС система захтеваће рад центра за мониторинг и управљање саобраћајем у Нишу.	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 2,600,000	НЕ	НЕ	ДА	

БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАР ИО 1	ЦЕНАР ИО 2	ЦЕНАР ИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
3.3	Повећање доступности и квалитета јавног простора	Иновирање постојеће и постављање нове, адекватне јавне расвете дуж свих бициклических и пешачких површина (тротоари, прелазни, пешачке и бициклическе стазе, паркови, унутрашњи блокови, подземни пролази и др.), у циљу унапређења безбедности и сигурности пешака и бициклиста у јавном простору.	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 2,000,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	
3.4	Безбедни пешачки и бициклически прелазни	Пажљиво сагледавање потреба свих рањивих група и одабир најпогоднијег типа пешачког прелаз за сваку локацију. Даља разматрања би требало да утврде потребу за контролом брзине у зони прелаз, обезбеђивањем неопходног простора за чекање и смањењем временских губитака за пешачке. Потенцијална ефикасна решења односе се на: издигнуте прелазе; заштитне ограде за пешачке; спровођење контроле и санкционисања непрописног паркирања у зони прелаз; остале опције се односе на коришћење различитих елемената нестандартне саобраћајне сигнализације/опреме и светлосних елемената за обележавање прелаз.	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 500,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	ЕУР 10 000 по прелазу
БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАР ИО 1	ЦЕНАР ИО 2	ЦЕНАР ИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
3.5	Спровођење промотивних кампања о безбедном учешћу у саобраћају	Организација и реализација активности које промовишу знања из свих области безбедног учешћа у саобраћају	Локално тело одговорно за питања безбедности саобраћаја; Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Локално тело одговорно за питања безбедности саобраћаја	2037	ЕУР 200,000	НЕ	ДА	ДА	ЕУР 10 000 по кампањи

3.6	Стратегија безбедности саобраћаја града Ниша	Израда нове Стратегије безбедности града Ниша за наредни период, са Акционим планом којим ће се утврдити циљеви и правци деловања у овој области	Локално тело одговорно за питања безбедности саобраћаја; Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	2027	ЕУР 100,000	НЕ	ДА	ДА	
3.7	Унапређење контроле непрописног понашања и поступања учесника у саобраћају	Подизање нивоа контроле саобраћаја у граду, како би се створила атмосфера обавезног поштовања свих саобраћајних прописа; промена, односно модернизација система контроле и санкционисања саобраћајних прекршаја и примена система видео-надзора за евидентирање саобраћајних прекршаја и аутоматско кажњавање.	Саобраћајна полиција	Градска управа	2037	ЕУР 2,500,000	НЕ	ДА	ДА	ЕУР 50 000 по раскрсници

ГРУПА 4: МИНИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ПРИВАТОГ ВОЗИЛА

БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИЈО 1	СЦЕНАРИЈО 2	СЦЕНАРИЈО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
4.1	Развој услуга дељене мобилности – Car Sharing	Услуга дељења возила је јавна или полујавна услуга, доступна корисницима у простору и времену, у којој корисник сам планира и оптимизује процес транспорта, у складу са својим потребама.	Дирекција за јавни превоз; Приватни оператери	Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	2027	ЕУР 1,500,000	НЕ	НЕ	ДА	
4.2	Развој услуга дељене мобилности - Car Pooling	Car Pooling је услуга у којој, у циљу смањења трошкова путовања, један аутомобил користе два или више корисника на једној рути путовања	Дирекција за јавни превоз; Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	2027	ЕУР 100,000	НЕ	ДА	ДА	
4.3	Развој услуга дељене мобилности – Bike and Ride	Bike&Ride систем интегрише јавни превоз и бициклически саобраћај, који се међусобно допуњују (јавни превоз је погодан за веће удаљености и на путевима вишег ранга, док интеграција омогућава бициклическим да прођу веће препреке као што су мостови, тунели и деонице на којима је вожња забрањена или тешка.		Дирекција за јавни превоз	2027	ЕУР 400,000	НЕ	ДА	ДА	ЕУР 100 000 по локацији
4.4	Развој услуга дељене мобилности и - Интеграција ЈП и паркирања: Park&Ride	Park&Ride систем интегрише коришћење путничког аутомобила и јавног превоза, тако да корисници који путују у централну зону могу да паркирају своје возило ван централне зоне, директно поред станице ЈП, и наставе путовање јавним превозом	Дирекција за јавни превоз; ЈКП Паркинг Сервис Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за јавни превоз	2027	ЕУР 250,000	НЕ	ДА	ДА	ЕУР 50 000 по локацији
БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИЈО 1	СЦЕНАРИЈО 2	СЦЕНАРИЈО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
	Развој	Предвиђен је развој МaaS система, као новог иновативног система који би повећао ефикасност саобраћајног	Дирекција за јавни превоз; ЈКП Паркинг сервис							

4.5	концепта Мобилности као услуге-МaaS	система. МaaS се може дефинисати као интеграција различитих облика транспортних услуга у јединствену услугу мобилности која је доступна корисницима на захтев.	Градска управа за комуналне делатности и инспекције ке послове	Дирекција за јавни превоз	2032	ЕУР 500,000	НЕ	НЕ	ДА	
4.6	Управљање паркирањем	Израда Студије о паркирању, као саставног дела саобраћајне политике града, потпуне или ограничене у погледу просторног обухвата и/или садржаја, која ће свеобухватно обрадити проблем паркирања у граду и дефинисати одговарајућу политику са пратећим елементима тарифни систем паркирања.	ЈКП Паркинг сервис	ЈКП Паркинг сервис	2027	ЕУР 100,000	НЕ	ДА	ДА	
4.7	Паркинг стандарди и њихова интеграција са услугом ЈП	Стандарди за паркирање су норме које одређују минимални и максимални број паркинг места потребних или дозвољених за одређене врсте новоградње. Најчешћи разлог за примену стандарда паркирања је ограничавање утицаја прекомерног паркирања на улице које окружују новоизграђене објекте	ЈКП Паркинг сервис	ЈКП Паркинг сервис	2037	Н/А	НЕ	ДА	ДА	

БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
4.8	Ефикасан систем контроле и кажњавања непрописно паркираних возила	Подизање нивоа контроле и успостављање ефикасног система контроле (и санкционисања) непрописног паркирања у граду, како би се пружила одговарајућа подршка спровођењу политике паркирања	Комунална полиција	ЈКП Паркинг сервис	2027	Н/А	НЕ	НЕ	ДА	
4.9	Смиривање саобраћаја и зоне успореног саобраћаја	Зона успореног саобраћаја дефинише се као део пута, улице или део насеља на коме коловоз користе пешаци и возила. Услови у саобраћају прилагођени су пешацима и бициклистима (тзв. „живе улице” или „кућне зоне”), док се возила третирају као гости и дужна су да се крећу тако да не ометају кретање пешака и бициклиста, са максималном брзином од 10 км/х	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекције ке послове	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 8,000,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	ЕУР 400 000 на 100м зоне успореног саобраћаја

ГРУПА 5: МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ ЈАВНОГ ПРЕВОЗА

5.1	Побољшање јавног превоза – посебне траке за возила ЈП	Увођење новог подсистема у систем јавног превоза путника, који треба да обезбеди висок ниво квалитета транспортне услуге, имплементацијом високог степена независности од руте за возила ЈП. Опција за реализацију наведеног може бити подсистем за брзи превоз аутобусом (БРТ).	Дирекција за јавни превоз Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекције ке послове	Дирекција за јавни превоз	2032	ЕУР 20,000,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	
-----	---	--	---	---------------------------	------	----------------	----	-----------	----	--

5.7	Побољшање приступачности нових индустријских подручја	да се успостави побољшана услуга јавног превоза. То би могло бити у виду увођења потпуно нових аутобуских линија у ове области или реорганизације постојеће шеме јавног превоза како би се постигла приступачност.	Дирекција за јавни превоз	Дирекција за јавни превоз	2032	Н/А	НЕ	ДА	ДА	
БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
5.8	Обезбедити услугу ЈП до/од нових железничких станица Ниш Север, Пантелеј и Врежина	Нова железничка обилазница града Ниша подразумеваће отварање нових железничких станица: Ниш Север, Пантелеј и Врежина. Како би се обезбедила повезаност ових станица са градом, локалне власти би требало да разговарају о увођењу нове услуге јавног превоза до/од ових станица. Опције укључују аутобус или трамвај. Ове линије јавног превоза могу користити трасу постојећег железничког коридора у зависности од изабране опције.	Дирекција за јавни превоз	Дирекција за јавни превоз	2037	Н/А	НЕ	ДА	ДА	

ГРУПА 6: МАКСИМИЗИРАЊЕ УПОТРЕБЕ НЕМОТОРИЗОВАНИХ НАЧИНА КРЕТАЊА

6.1	Унапређење постојеће и изградња нове пешачке инфраструктуре	Изградња нове и унапређење постојеће пешачке инфраструктуре укључујући: - Изградња недостајуће и нове пешачке инфраструктуре, - обезбеђивање високог нивоа функционалности пешачких површина; - Редовно одржавање пешачке инфраструктуре; - Реализација нових и проширење постојећих пешачких зона	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 10,000,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	
БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
6.2	Унапређење постојеће и изградња нове бицикличке инфраструктуре	Предвиђено је унапређење постојеће и изградња нове бицикличке инфраструктуре, и то: изградња нове бицикличке инфраструктуре – која ће се доследно уградити у јавни простор, применом принципа раздвајања и мешања са другим саобраћајем. Бицикличка инфраструктура града треба да се формира као повезан систем сигурних и директних рута за бицикliste (континуална мрежа)	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 50,000,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	
6.3	Сигурни и безбедни паркинг за бицикле	Постављање објеката за паркирање бициклиста на одговарајућим локацијама широм града, са циљем да се урбани простор учини погоднијим за коришћење бицикала	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 500,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	
БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
6.4	Имплементација система јавних бицикала	Увођење система јавних бицикала (конвенционални, е-бицикл и/или електрични скутер) у понуду градског превоза, као алтернативног вида превоза и прилике за унапређење постојећег транспортног система	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	2027	ЕУР 1,000,000	НЕ	НЕ	ДА	

			послове	послове						
6.5	Повећање атрактивности и квалитета убаног окружења	Примена савремених приступа планирању и пројектовању урбане средине у циљу повећања њене атрактивности. Формирањем „тампон“ зоне – вегетације и убаног мобилијара, између тротоара и коловоза, може се створити атрактиван амбијент, који визуелно ствара осећај ужег коловоза и подстиче возаче да возе мањим брзинама.	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 3,000,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	ЕУР 300 по м2 јавног простора

ГРУПА 7: ЕФИКАСАН СИСТЕМ ГРАДСКЕ ЛОГИСТИКЕ

БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
7.1	Рестриktivни режим и руте за теретна возила	Односи се на развој посебног режима (решења) за кретање теретних возила са посебно дефинисаним елементима, који ће минимизирати негативан утицај ових возила на саобраћајни систем и квалитет живота у граду.	Дирекција за изградњу града Ниша Комунална полиција	Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	2027	Н/А	НЕ	ДА	ДА	
7.2	Увођење теретних бицикала	Коришћење подстицаја и субвенција јавним, приватним и комерцијалним корисницима, у циљу подстицања развоја одрживе урбане дистрибуције терета	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	2027	ЕУР 250,000	НЕ	НЕ	ДА	
7.3	Градски центри за консолидацију терета - УСС	Успостављање једног или више градских терминала (углавном на периферији града), где се терет прима и консолидује	Дирекција за изградњу града Ниша Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	Градска управа за комуналне делатности и инспекцијске послове	2032	ЕУР 1,000,000	НЕ	НЕ	ДА	

ГРУПА 8: УПРАВЉАЊЕ И КООРДИНАЦИЈА ИЗМЕЂУ НАДЛЕЖНИХ ИНСТИТУЦИЈА

8.1	Оснивање одељења за урбану мобилност и имплементацију пројеката	Оснивање посебног одељења за унапређење урбане мобилности града	Градска управа	Градска управа	2027	ЕУР 1,500,000	НЕ	ДА	ДА	ЕУР 100 000 годишње
-----	--	---	----------------	----------------	------	---------------	----	----	----	---------------------

ГРУПА 9: ИНФРАСТРУКТУРНЕ АКТИВНОСТИ

БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
9.1	Изградња Јужног булевара	Новопланирана траса Јужног булевара протеже се од Трга Мије Станиславића до железничке пруге, све до насеља Делијски вис (око 5 км).	Дирекција за изградњу града Ниша	Дирекција за изградњу града Ниша	2037	ЕУР 15,000,000	НЕ	ДА	ДА	
9.2	Изградња деонице улице од Трга Мије Станиславића до Булевара 12.	Новопланирана деоница се протеже од Трга Мије Станиславића до Булевара 12. октобра	Дирекција за изградњу града Ниша	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 1,000,000	НЕ	ДА	ДА	

	октобра									
9.3	Успостављање једносмерног тока саобраћаја дуж унутрашњег градског прстена	Реорганизација саобраћајних токова у ширем центру града формирањем једносмерног кружног прстена	Дирекција за изградњу града Ниша	Дирекција за изградњу града Ниша	2037	ЕУР 2,000,000	НЕ	НЕ	ДА	
9.4	Реконструкција групе раскрсница око Улице Душана Поповића, Бул. Зорана Бинђића и бул. Немањића	Група раскрсница око Улице Душана Поповића, Бул. Зорана Бинђића и бул. Немањића чини важан чвор за релацију југ-север. Постојећа организација саобраћаја кроз ове раскрснице није оптимална. Саобраћај се одвија на компликован начин и споро и носи ризике за безбедност саобраћаја	Дирекција за изградњу града Ниша	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 2,000,000	НЕ	ДА	ДА	
БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
9.5	Завршетак Сомборске ул. ка Булевару Николе Тесле.	Завршетак Сомборске ул. према Булевару Николе Тесле побољшаће саобраћајне токове у правцу исток-запад. Поред тога, нова веза би се могла интегрисати у политику јавног превоза: завршетак Сомборске ул. могао да буде део трасе предложене нове кружне аутобуске линије из Логора	Дирекција за изградњу града Ниша	Дирекција за изградњу града Ниша	2027	ЕУР 5,000,000	НЕ	ДА	ДА	
9.6	Изградња јужног обилазног пута	Предлог је изградња нове јужне обилазнице. Једна од могућих траса за обилазницу је повезивање Габровачког пута и улице Војводе путника	Дирекција за изградњу града Ниша	Дирекција за изградњу града Ниша	2037	ЕУР 7,000,000	НЕ	ДА	ДА	
9.7	Реконструкција железничког моста преко Нишаве	Уколико се мост реконструише и прошири тракама за аутобусе, може се активно укључити у мрежу јавног превоза у граду. Мост може постати веза у новим линијама јавног превоза, на пример у предложеној новој кружној аутобуској линији од Логора. На овај начин реконструисани/проширени мост може допринети даљем коришћењу постојећег железничког коридора, овога пута као део градске мреже јавног превоза	Дирекција за изградњу града Ниша	Дирекција за изградњу града Ниша	2037	ЕУР 2,000,000	НЕ	ДА	ДА	
БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
9.8	Изградња додатних трака на улицама и булеварима	Неки делови улица показују потенцијалне проблеме са капацитетом који значајно утичу на систем јавног превоза. Имајући то у виду, требало би размотрити изградњу додатних трака за јавни превоз на овим деоницама улица. Ови укључују: - Улицу Светолика Ранковића – од Неготинске до Његошеве - Његошеву улицу – од Светолика Ранковића до Војводе Гојке - Улицу Марије Дрљића – од Љубомира Николића до Душана Поповића	Дирекција за изградњу града Ниша	Дирекција за изградњу града Ниша	2032	ЕУР 5,000,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	

БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
		- Душанову улицу – од Павла - Стојковића до Косте Стаменковића - Улицу Косте Стаменковића – од Душанова до Николе Пашића								
9.9	„Зелене улице“ у зонама мешовите намене	Идеја о стварању зелених улица произашла је из актуелних генералних зонских планова. Ове улице служе као зелене везе које повезују зоне мешовите намене са њиховом околином. Они подразумевају опсежно озелењавање постојећих и планираних саобраћајница у овој зони, пре свега саобраћајница које повезују објекте у зони мешовите намене са већим јавним зеленим површинама. Планирано је да озелењавање подразумева садњу дрвореда дуж ових улица и предлаже уређење декоративних зелених површина, цветних аранжмана и сличних садржаја.	Дирекција за изградњу града Ниша, ЈКП “Медиана”	Дирекција за изградњу у града Ниша	2032	ЕУР 2,000,000	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	ДА	
9.10	Нови мост који спаја две индустријске зоне	Изградњом новог моста у граду, који ће повезати две индустријске зоне на јужном излазу из града, индустријску зону код КП дома и индустријску зону код Поповца, преусмериће се саобраћај, пре свега теретни, који тренутно пролази преко моста у Медошевцу, до новог моста, чиме је омогућен простор за реконструкцију постојећег моста који је у лошем стању	Дирекција за изградњу града Ниша	Дирекција за изградњу у града Ниша	2037	ЕУР 10,000,000	НЕ	НЕ	ДА	
БР	МЕРА	ОПИС МЕРЕ	ОДГОВОРНОСТ	КОРИСНИК	ИМПЛЕМЕНТАЦИОНИ ПЕРИОД	ПРОЦЕНА ИНВЕСТИЦИЈЕ	СЦЕНАРИО 1	СЦЕНАРИО 2	СЦЕНАРИО 3	ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
10	Регенерацја железничког коридора	Трансформација железничког коридора у нови градску саобраћајницу са наменским тракама за јавни превоз, наменским тракама за бицикле и друге зелене видове превоза, и са ограниченим капацитетом за приватна возила.	Дирекција за изградњу града Ниша	Дирекција за изградњу у града Ниша	2032	ЕУР 70,000,000	ДА	ДА	ДА	

7.1 Правци развоја и приоритетне мере

Након анализе постојећег стања и развоја циљева ПОУМ-а, предложена је листа мера за унапређење урбане мобилности у Нишу. Свеобухватна листа је била предмет приоритизације где су наведене мере оцењене од стране консултантског тима и чланова радне групе. Листу приоритета од 36 мера чине различите мере које се могу груписати да би представиле правце развоја урбане мобилности у Нишу.

Предложено је 8 праваца развоја:

1. Промовисање немоторизованих кретања
2. Побољшање атрактивности јавног превоза
3. Прилагођавање стратегије паркирања
4. Декарбонизација возног парка
5. Побољшање безбедности саобраћаја
6. Управљање мобилношћу и ИТС (интелигентни транспортни системи)
7. Промоција дељене мобилности
8. Развој приоритетних инфраструктурних пројеката

За сваки правац развоја идентификована је приоритетна мера. Поред тога, ове приоритетне мере могу се ефикасно комбиновати са комплементарним мерама за стварање синергије у решавању изазова урбане мобилности.

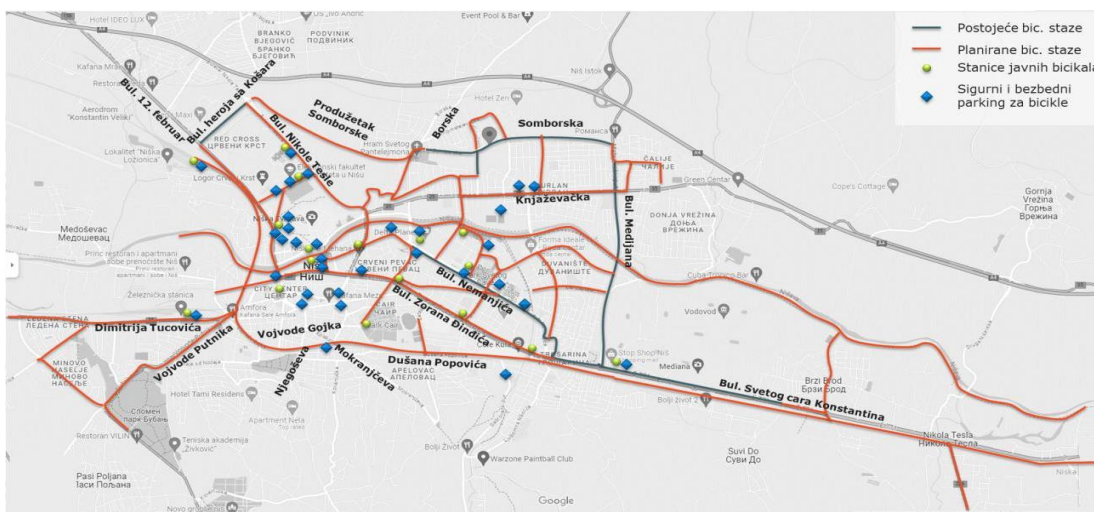
1. Промовисање немоторизованих кретања

У оквиру овог правца развоја дефинисан је пакет мера који ће укључити подстицање и подршку пешачења, вожње бицикла и других немоторизованих облика превоза како би се смањило ослањање на аутомобиле, смањиле емисије и промовисали здравији стилови живота. Овај пакет укључује следеће мере:

Приоритетна мера: Унапређење постојеће и изградња нове бициклическе инфраструктуре

Комплементарне мере:

- Унапређење услова за развој микромобилности
- Унапређење постојеће и изградња нове пешачке инфраструктуре
- Сигурни и безбедни паркинг за бицикле
- Имплементација система јавних бицикала
- Прилагођавање дизајна ивичњака потребама свих корисника

Слика 20 Пакет мера за промовисање немоторизованих кретања

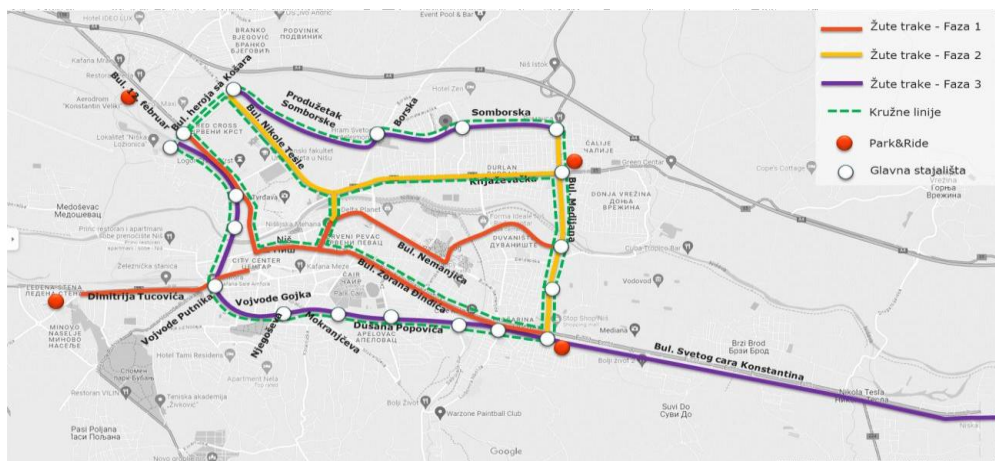
2. Побољшање атрактивности јавног превоза

Овај правац развоја се фокусира на то да јавни превоз учини практичнијим, поузданијим, удобнијим и приступачнијим како би се подстакло његово коришћење и смањило број приватних возила на путу. Пакет мера за унапређење атрактивности јавног превоза обухвата следеће мере:

Приоритетна мера: Унапређење квалитета услуге јавног превоза (ЈП)

Комплементарне мере:

- Приоритет за возила ЈП-а
- Побољшање јавног превоза – посебне траке за возила ЈП
- Унапређење услуге јавног превоза од/до ритејл парка Stop Shora-а
- Унапређење приступачности до нових индустријских зона
- Побољшање приступачности и услуге јавног превоза за Пантелеј
- Обезбедити услугу ЈП до/од нових железничких станица Ниш Север, Пантелеј и Врежина
- Увођење нове кружне аутобуске линије.

Слика 21 Пакет мера за унапређење атрактивности јавног превоза

3. Прилагођавање стратегије паркирања

Препознато је да град Ниш треба да прилагоди стратегију за управљање паркинг просторима, имплементира решења за паметно паркирање, побољша спровођење прописа о паркирању и подстакне алтернативне начине превоза како би се смањиле гужве и емисије. Пакет мера укључује:

Приоритетна мера: Управљање паркирањем

Комплементарне мере:

- Унапређење контроле непрописног понашања и поступања учесника у саобраћају
- Ефикасан систем контроле и кажњавања непрописно паркираних возила
- Паркинг стандарди и њихова интеграција са услугом ЈП.

4. Декарбонизација возног парка

Декарбонизација возног парка има за циљ транзицију градског саобраћајног возног парка на електрична возила или друга возила са ниским емисијама како би се смањило загађење ваздуха и емисије угљеника. Пакет мера укључује следеће:

Приоритетна мера: Декарбонизација постојећег возног парка возила ЈП

Комплементарне мере:

- Развој и имплементација зона ниских емисија (ЗНЕ)
- Развој инфраструктуре за нови возни парк еколошки прихватљивих возила
- Имплементација мреже ЕВ пуњача и промоција коришћења ЕВ.

5. Побољшање безбедности саобраћаја

Безбедност саобраћаја представља важан аспект унапређења целокупног саобраћајног система града Ниша. Овај правац развоја фокусира се на спровођење мера за унапређење безбедности на путевима, смањење незгода и стварање безбеднијег окружења за све учеснике у саобраћају. Пакет мера укључује следеће:

Приоритетна мера Смањење броја путно-пружних прелаза у нивоу

Комплементарне мере:

- Безбедни пешачки и бициклички прелази
- Стратегија безбедности саобраћаја града Ниша
- Спровођење промотивних кампања о безбедном учешћу у саобраћају
- Смиривање саобраћаја и зоне успореног саобраћаја.

6. Управљање мобилношћу и ИТС (интелигентни транспортни системи)

У оквиру овог правца развоја предлаже се успостављање одељења за управљања спровођењем ПОУМ који ће бити одговоран за спровођење и праћење мера ПОУМ-а. Поред тога, укључује примену и интеграцију Интелигентних транспортних система (ИТС) у урбану мобилност ради побољшања протока саобраћаја, оптимизације саобраћајних система и пружања информација у реалном времену путницима. Пакет мера укључује:

Приоритетна мера: Оснивање одељења за урбану мобилност и имплементацију пројеката
Комплементарне мере:

- Рестриктивни режим и руте за теретна возила
- Постављање одговарајуће саобраћајне сигнализације и ИТС опреме и редовно одржавање.

7. Промоција дељене мобилности

Промоција дељене мобилности има за циљ да подстакне коришћење услуга заједничког превоза као што су заједничко коришћење аутомобила, дељење вожње, дељење бицикала и друге опције дељене мобилности како би се смањило број приватних аутомобила на мрежи. Пакет мера укључује:

Приоритетна мера: Развој концепта Мобилности као услуге (MaaS)
Комплементарне мере:

- Развој услуга дељене мобилности – Bike and Ride
- Развој услуга дељене мобилности - Интеграција ЈП и паркирања: Park&Ride
- Развој услуга дељене мобилности – Car Sharing.

8. Развој приоритетних инфраструктурних пројеката

Подразумева улагање у кључне инфраструктурне пројекте за развој унутрашњег прстена који обухвата улице изграђене регенерацијом железничког коридора, завршетак Сомборске улице и реконструкцију железничког моста преко Нишаве. Овај пакет мера ће побољшати приступачност, побољшати услове за јавни превоз и бициклизам и повећати атрактивност урбане средине. Пакет мера укључује:

Приоритетна мера: Регенерација железничког коридора⁹
Комплементарне мере:

- Завршетак Сомборске улице
- Изградња јужног обилазног пута
- Реконструкција железничког моста преко Нишаве.

Слика 22 Пакет мера Развој приоритетних инфраструктурних пројеката

⁹ Регенерација железничког коридора је један од очекиваних резултата овог пројекта и ова мера није била део процеса приоритизације мера.

Мере за даље разматрање:

Иако нису одмах идентификоване као приоритетне, преосталих 19 мера остају важна опција за будући развој и могу се ефикасно комбиновати са примарним и секундарним мерама за стварање синергијских решења.

7.2 Синергија и пакети мера

У потрази за решењима одрживе урбане мобилности, концепт синергије и интегрисаних пакета мера игра кључну улогу у максимизирању ефикасности Планава одрживе урбане мобилности (ПОУМ). Истраживањем међусобно повезаних односа између различитих мера и њиховим стратешким комбиновањем, град Ниш може свеобухватније да се позабави изазовима урбане мобилности и постигне већи утицај према циљевима одрживости.

Ово поглавље се бави значајем синергијских комбинација мера, наглашавајући важност интегрисања различитих стратегија за оптимизацију система градског превоза. Од *push and pull* стратегија које комбинују различите приступе за подстицање одрживих начина превоза, до свеобухватних пакета урбаног развоја који спајају различите иницијативе за холистички оквир урбане мобилности, ово поглавље наглашава потенцијал међусобно повезаних решења у побољшању пејзажа одрживе мобилности.

Испитивање пакета путне инфраструктуре и њихово усклађивање са ширим циљевима урбане мобилности наглашава неопходност промишљене интеграције и сарадње између различитих мера. Узимајући у обзир потенцијалне синергије и координацију између различитих иницијатива, градови попут Ниша могу да негују одрживије, ефикасније и инклузивније екосистеме градског превоза.

“Push and Pull” стратегије:

- Комбиновањем „Побољшања атрактивности јавног превоза“ и „Прилагођавања стратегије паркирања“: Повећањем привлачности услуга јавног превоза и имплементацијом стратешких паркинг решења, ова комбинација има за циљ да јавни превоз учини доступнијим и атрактивнијим, чиме се подстиче већи број путника и смањује ослањање на приватне аутомобиле.
- Комбиновање „Промоције немоторизованих кретања“ са „Промоцијом дељене мобилности“: Ово упаривање настоји да промовише бициклизам као одрживу и практичну опцију градске мобилности интегришући га са дељеном мобилношћу

Свеобухватни пакети урбаног развоја:

- Интеграција „Декарбонизације возног парка“ са „Управљањем мобилношћу и ИТС-ом“ и „Побољшањем безбедности саобраћаја“: Овај холистички приступ градском превозу има за циљ смањење емисије угљеника, повећање ефикасности протока саобраћаја кроз интелигентне транспортне системе и обезбеђивање мера безбедности саобраћаја. Комбинацијом ових елемената може се постићи свеобухватно решење за изазове урбане мобилности, оптимизујући логистику терета и минимизирајући негативне утицаје на животну средину града.

Пакети путне инфраструктуре:

- Реконструкција улица и повећање броја трака за моторна возила у комбинацији са наменским аутобуским тракама и бицикличком инфраструктуром: Док реконструкција улица и додавање више трака за моторна возила можда неће бити у складу са циљем смањења употребе моторних возила, интегрисање наменских аутобуских трака и бицикличке инфраструктуре у ове пројекте може створити уравнотеженији приступ. Унапређивањем опција јавног превоза и промовисањем бициклизма, ове мере доприносе постизању циљева ПОУМ-а о одрживој градској мобилности.

Ови синергијски пакети мера имају потенцијал да генеришу високе синергије и имају значајан утицај на одрживу урбану мобилност у граду. Континуирана евалуација и прилагођавање ових стратегија биће од кључне важности да би се осигурало да су усклађене са потребама и ресурсима града који се развијају, чинећи план урбане мобилности ефикаснијим и одговорнијим на променљиве околности.

Стратешким комбиновањем и усклађивањем различитих мера, Ниш може да подстакне ефикаснији, инклузивнији и еколошки прихватљивији систем мобилности који задовољава различите потребе становника, док се на свеобухватан начин суочава са изазовима урбане мобилности.

Значај синергије лежи у њеној способности да појача утицај појединачних мера, стварајући кохезивнију и ефикаснију стратегију урбане мобилности. “Push and Pull” стратегије које подстичу коришћење јавног превоза уз побољшање решења за паркирање, и интеграција немоторизованих кретања са заједничком промоцијом мобилности, илуструју потенцијал за међусобно повезана решења за избор одрживог превоза и ублажавање загушења у саобраћају.

Усвајање свеобухватних пакета урбаног развоја који комбинују декарбонизацију возних паркова са управљањем мобилношћу, ИТС-ом и побољшањима безбедности саобраћаја показује важност холистичког приступа планирању урбане мобилности. Усклађивањем ових иницијатива, Ниш може да унапреди ефикасност саобраћаја, минимизира утицаје на животну средину и створи безбедније урбано окружење за све учеснике у саобраћају. Штавише, интеграцијом побољшања путне инфраструктуре са тракама резервисаним за аутобусе и бицикличком инфраструктуром, Ниш може да задовољи различите потребе мобилности уз промоцију одрживих видова превоза. Ово стратешко усклађивање наглашава посвећеност града приоритетима одрживости и отпорности у својим напорима за урбани развој.

У суштини, прихватање синергије и интегрисаних пакета мера у оквиру ПОУМ за Ниш је од суштинског значаја за усмеравање града ка одрживијој и урбаној будућности која је погоднија за живот. Подстичући сарадњу и координацију у оквиру различитих иницијатива мобилности, Ниш може да отвори пут за транспортни екосистем који не само да задовољава потребе становника, већ и доприноси живахнијој, повезанијој и еколошки свеснијој урбаној средини.

7.3 Имплементациони план

Пројекти нишког ПОУМ-а подељени су на краткорочне (до 2027), средњорочне (2027–2032) и дугорочне (2032–2037) пројекте.

Табела 17 приказује имплементациони план и укупне трошкове кључних пројеката. Трошкови су подељени у три групе:

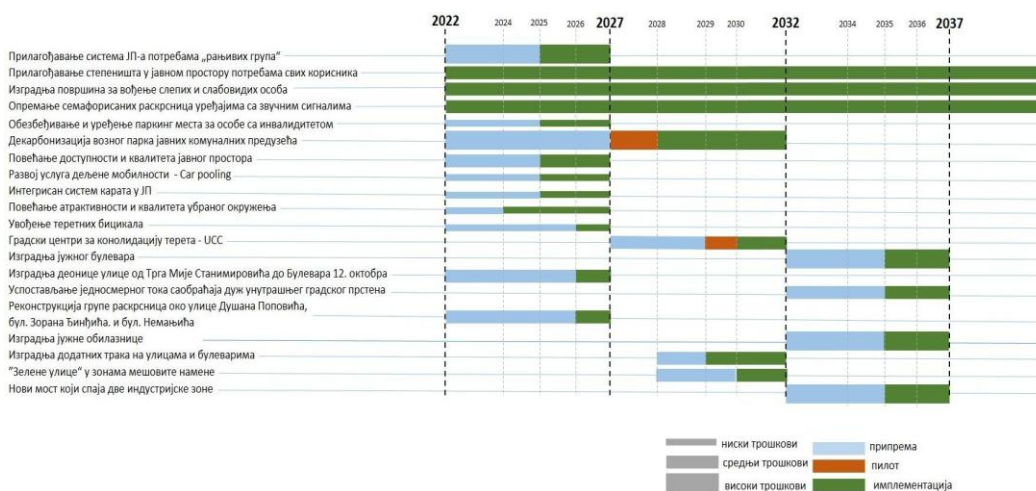
- Ниски: 0-300.000 €;
- Средњи: 300.000 € - 3.000.000 €;
- Високи: преко 3.000.000 €.

Табела 17 Имплементациони план мера са кратке листе

ТЕХНИЧКА ПОДРШКА ЗА ПРИПРЕМУ ПРОЈЕКТА УРБАНОЕ МОБИЛНОСТИ И РЕГЕНЕРАЦИЈЕ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ КОРИДОРА У НИШУ (СРБИЈА) РЕФЕРЕНТНИ БРОЈ: АА-010463-001

Табела 18 Имплементациони план преосталих мера

7.4 Извори финансирања

Стратегије финансирања мере Плана одрживе урбане мобилности (ПОУМ) обухвата различите опције финансирања које имају за циљ да обезбеде успешну имплементацију иницијатива за одрживи транспорт.

Кључни извори финансирања укључују владине грантове, јавно-приватна партнерства, фондове ЕУ, наменске фондове за саобраћајну инфраструктуру и градске буџете намењене посебно за пројекте мобилности. Коришћење мешавине механизма јавног и приватног финансирања омогућава диверзификацију токова финансирања и смањује оптерећење било ког појединачног извора.

Поред тога, истраживање иновативних модела финансирања као што су механизми за прикупљање средстава, уговори засновани на учинку и зелене обвезнице могу понудити алтернативне путеве за обезбеђивање инвестиција за мере ПОУМ.

Стратешким коришћењем комбинације традиционалних и иновативних извора финансирања, ПОУМ има за циљ успостављање чврсте финансијске основе за подршку имплементацији иницијатива одрживе урбане мобилности и постизање дугорочних позитивних утицаја на градски саобраћајни систем.

Државни буџет представља основни извор финансирања, при чему Влада издваја средства за давање приоритета пројектима урбане мобилности који побољшавају приступачност, смањују загушења и смањују емисије. Градски буџети даље допуњују национално финансирање усмеравањем градских ресурса ка побољшању локалне мобилности прилагођене специфичним потребама урбаних подручја.

У циљу процене способности Града Ниша за финансирање предложеног пројекта консултант је анализирао буџетска издвајања за транспорт у последњих 7 година. Овај расход укључује улагања у саобраћајну инфраструктуру и трошкове услуга јавног превоза.

Анализа показује да је Град Ниш у протеклих 7 година на саобраћај и саобраћајну инфраструктуру трошио између 5.774.450,00 евра и 20.925.333,00 евра годишње (у просеку 12.342.908,00 евра).

С обзиром да су инвестициони трошкови на годишњем нивоу већи од укупног буџета за саобраћај (процењено на преко 18 мил ЕУР, што је 50% више од просечног буџета у последњих 7 година), може се закључити да би град Ниш требало да истражи и други извор финансирања за спровођење мера ПОУМ-а.

Поред државног и градског буџета, мере ПОУМ-а могу имати користи од финансијске подршке коју обезбеђују фондови Европске уније (ЕУ). Програми финансирања ЕУ као што је Иницијатива за финансирање урбаних пројеката (УПФИ) подржавају амбициозне пројекте урбаног развоја, са великим утицајем на отварање нових радних места, економски раст, смањење сиромаштва и унапређење урбаног ткива.

УПФИ се обично фокусира на пружање финансијске подршке и техничке помоћи за пројекте урбане инфраструктуре, укључујући транспортне иницијативе, чији је циљ промовисање одрживог развоја, побољшање урбаних услуга и побољшање укупног квалитета живота у градовима. Приступањем Иницијативи за финансирање урбаних пројеката, градови и

општине могу да обезбеде средства за пројекте урбане мобилности који су у складу са циљевима иницијативе и доприносе развоју ефикасних, приступачних и еколошки прихватљивих саобраћајних система. Користећи ресурсе и искуство Француске развојне агенције и ЕИБ-а, УПФИ игра виталну улогу у покретању одрживог урбаног развоја, побољшању услова живота и подстицању економског раста у земљама у региону јужног суседства.

Својим приступом сарадње и фокусом на урбане пројекте, УПФИ доприноси промовисању друштвеног и економског развоја, јачању отпорности и унапређењу циљева одрживости у јужном суседству. Иницијатива наглашава важност стратешких партнерстава и циљаних инвестиција у урбаним подручјима како би се одговорило на сложене изазове и могућности са којима се суочавају заједнице у региону.

Додатно, Европска инвестициона банка (ЕИБ) представља вредну опцију финансирања кроз зајмове и кредитне олакшице које омогућавају градовима да инвестирају у трансформативну саобраћајну инфраструктуру, док истовремено имају користи од повољних услова зајма и техничке помоћи.

Осим ових примарних извора, јавно-приватна партнерства (ЈПП) нуде иновативан приступ финансирању ангажовањем приватних инвеститора у финансирању и управљању пројектима урбане мобилности. Кроз јавно-приватна партнерства, Град Ниш може искористити стручност и капитал приватног сектора како би испоручио саобраћајна решења високог утицаја која повећавају ефикасност и одрживост.

Поред тога, други потенцијални токови финансирања као што су порески подстицаји, зелене обвезнице, платформе за цровдфундинг и шеме за генерисање прихода као што су наплата такеса за загушења или механизми за прикупљање капитала представљају додатне путеве за обезбеђивање финансијске подршке за мере ПОУМ.

7.5 План финансирања

У наставку је дат финансијски план који дефинише како ће се финансирати мере ПОУМ-а, процене трошкова мера и могуће изворе финансирања који су раније идентификовани.

Инвестициони трошкови наведени у Акционом плану одражавају стратешку алокацију ресурса у различитим временским хоризонтима, тематским групама и правцима развоја.

Категоризацијом инвестиционих потреба на основу краткорочних, средњорочних и дугорочних временских хоризонта, план обезбеђује фазни приступ расподели средстава који је усклађен са планираним распоредом имплементације мера мобилности.

Поред тога, тематско груписање инвестиционих трошкова наглашава специфичне фокусне области као што су инфраструктура јавног превоза, бициклическа инфраструктура, системи управљања саобраћајем и промоција одрживог транспорта, при чему сваки доприноси општем циљу повећања ефикасности и одрживости градске мобилности.

Додатно, детаљна анализа инвестиционих трошкова у различитим правцима развоја, укључујући интеграцију технологије, побољшања инфраструктуре, иницијативе за промену понашања и регулаторне мере, наглашава свеобухватну природу извештаја ПОУМ-а у решавању различитих аспеката трансформације урбане мобилности.

Следећа табела приказује трошкове улагања за краткорочне, средњорочне и дугорочне временске хоризонте. Први период обухвата наредне 3 године када је просечан износ годишње преко 28 милиона ЕУР. У средњорочном периоду укупне инвестиције се процењују на 119 милиона евра, што је преко 23 милиона евра годишње. У дугорочном временском хоризонту до 2037. укупне инвестиције се процењују на више од 41 милиона ЕУР, што је преко 8 милиона ЕУР годишње.

Табела 19 Преглед инвестиција по периоду имплементације

Период	Укупна инвестиција [ЕУР]	Просечно годишње
Краткорични - до 2027	93,900,000.00	31,300,000.00
Средњорочни - до 2032	119,300,000.00	23,860,000.00
Дугорочни – до 2037	41,700,000.00	8,340,000.00
Укупно	254,900,000.00	19,600,000.00

Мере ПОУМ-а су развијене на основу договорених циљева ПОУМ-а и могу се организовати у 9 тематских група као што је приказано у табели испод.

Табела 20 Преглед инвестиција по циљевима ПОУМ

Тематска група/Циљ ПОУМ	Укупна инвестиција [ЕУР]
Приступачан, доступан, интегрисан и инклузивни транспортни систем	3,650,000.00
Ефикасан и еколошки одржив транспортни систем	23,800,000.00
Сигурна и безбедна саобраћајна мрежа	7,900,000.00
Минимизирање употребе приватог возила	10,850,000.00
Максимизирање употребе јавног превоза	20,450,000.00
Максимизирање употребе немоторизованих начина кретања	64,500,000.00
Ефикасан систем градске логистике	1,250,000.00
Управљање и координација између надлежних институција	1,500,000.00
Инфраструктурне активности	121,000,000.00
Укупно	254,900,000.00

Као што је приказано у табели, највећа улагања су предвиђена у инфраструктуру где је планирана регенерација железничког коридора и изградња нове путне мреже.

Максимизирање употребе немоторизованих начина кретања доприноси и високим укупним износом од преко 60 милиона ЕУР. Ефикасан и еколошки одржив транспортни систем који укључује развој бицикличке мреже и побољшање услова за бициклизам и пешачење процењује се на више од 23 милиона евра. Поред наведених група мера, максимизирање употребе јавног превоза захтева значајна улагања од преко 20 мил ЕУР.

Како је представљено у Извештају о мерама ПОУМ-а, Консултант је предложио 8 развојних праваца за унапређење урбане мобилности у Нишу. У наредним табелама приказани су правци развоја, њихове примарне и комплементарне мере са њиховим инвестиционим трошковима

Табела 21 **Пакет мера промовисање немоторизованих кретања**

Промовисање немоторизованих кретања			
Врста мере	Мера	Период	Процена трошкова
Примарна мера	Унапређење постојеће и изградња нове бицикличке инфраструктуре	2027	ЕУР 50,000,000.00
Комплементарне мере	Унапређење услова за развој микромобилности	2027	ЕУР 300,000.00
	Унапређење постојеће и изградња нове пешачке инфраструктуре	2027	ЕУР 10,000,000.00
	Сигурни и безбедни паркинг за бицикале	2027	ЕУР 500,000.00
	Имплементација Система јавних бицикала	2027	ЕУР 1,000,000.00
	Прилагођавање дизајна ивичњака потребама свих корисника	2027	ЕУР 500,000.00
Укупно			ЕУР 62,300,000.00

Табела 22 **Пакет мера Побољшање атрактивности јавног превоза**

Побољшање атрактивности јавног превоза			
Врста мере	Мера	Период	Процена трошкова
Примарна мера	Унапређење квалитета услуге јавног превоза (ЈП)	2027	ЕУР 300,000.00
Комплементарне мере	Приоритет за возила ЈП-а	2027	ЕУР 250,000.00
	Побољшање јавног превоза посебне траке за возила ЈП	2032	ЕУР 20,000,000.00
	Унапређење услуге јавног превоза од/до ритејл парка Stop Shop-а	2032	Н/А
	Унапређење приступачности до нових индустријских зона	2032	Н/А
	Побољшање приступачности и услуге јавног превоза за Пантелеј	2032	Н/А

	Обезбедити услугу ЈП до/од нових железничких станица Ниш Север, Пантелеј и Врежина	2037	Н/А
	Увођење нове кружне аутобуске линије	2037	Н/А
Укупно			ЕУР 20,550,000.00

Табела 23 **Пакет мера Прилагођавање стратегије паркирања**

Прилагођавање стратегије паркирања			
Врста мере	Мера	Период	Процена трошкова
Примарна мера	Управљање паркирањем	2027	ЕУР 100,000.00
Комплементарне мере	Унапређење контроле непрописног понашања и поступања учесника у саобраћају	2037	ЕУР 2,500,000.00
	Ефикасан систем контроле и кажњавања непрописно паркираних возила	2027	Н/А
	Паркинг стандарди и њихова интеграција са услугом ЈП	2037	Н/А
Укупно			ЕУР 2,600,000.00

Табела 24 **Пакет мера Декарбонизација возног парка**

Декарбонизација возног парка			
Врста мере	Мера	Период	Процена трошкова
Примарна мера	Декарбонизација постојећег возног парка возила ЈП	2027	Н/А
Комплементарне мере	Развој и имплементација зона ниских емисија (ЗНЕ)	2032	ЕУР 300,000.00
	Развој инфраструктуре за нови возни парк еколошки прихватљивих возила	2037	ЕУР 3,000,000.00
	Имплементација мреже ЕВ пуњача и промоција коришћења ЕВ	2032	ЕУР 500,000.00
Укупно			ЕУР 3,800,000.00

Табела 25 **Пакет мера Побољшање безбедности саобраћаја**

Побољшање безбедности саобраћаја			
Врста мере	Мера	Период	Процена трошкова

Примарна мера	Смањење броја путно-пужних прелаза у нивоу	2032		Н/А
Комплементарне мере	Безбедни пешачки и бицикличички прелази	2027	ЕУП	500,000.00
	Стратегија безбедности саобраћаја града Ниша	2027	ЕУП	100,000.00
	Спровођење промотивних кампања о безбедном учешћу у саобраћају	2037	ЕУП	200,000.00
	Смиривање саобраћаја и зоне успореног саобраћаја	2027	ЕУП	8,000,000.00
Укупно			ЕУП	8,800,000.00

Табела 26 **Пакет мера управљање мобилношћу и ИТС**

Управљање мобилношћу и ИТС					
Врста мере	Мера	Период	Процена трошкова		
Примарна мера	Оснивање одељења за урбану мобилност и имплементацију пројеката	2027	ЕУП	1,500,000.00	
Комплементарне мере	Рестриktivни режим и руте за теретна возила	2027		Н/А	
	Постављање одговарајуће саобраћајне сигнализације И ИТС опреме и редовно одржавање	2027	ЕУП	2,600,000.00	
Укупно			ЕУП	4,100,000.00	

Табела 27 **Пакет мера промоција дељене мобилности**

Промоција дељене мобилности					
Врста мере	Мера	Период	Процена трошкова		
Примарна мера	Развој концепта Мобилности као услуге - МaaS	2032	ЕУП	500,000.00	
Комплементарне мере	Развој услуга дељене мобилности – Bike and Ride	2027	ЕУП	400,000.00	
	Развој услуга дељене мобилности - Интеграција ЈП и паркирања: Park&Ride	2027	ЕУП	250,000.00	
	Развој услуга дељене мобилности – Car Sharing	2027	ЕУП	1,500,000.00	
Укупно			ЕУП	2,650,000.00	

Табела 28 **Пакет мера Развој приоритетних инфраструктурних пројеката**

Развој приоритетних инфраструктурних пројеката			
Врста мере	Мера	Период	Процена трошкова
Примарна мера	Регенерација железничког коридора	2032	ЕУР 70,000,000.00
	Завршетак Сомборске улице	2027	ЕУР 5,000,000.00
Комплементарне мере	Изградња јужног обилазног пута	2037	ЕУР 7,000,000.00
	Реконструкција железничког моста преко Нишаве	2037	ЕУР 2,000,000.00
Укупно			ЕУР 84,000,000.00

8. ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА

Праћење и евалуација служе као саставне компоненте у успешној имплементацији Плана одрживе урбане мобилности (ПОУМ). Праћење подразумева систематско прикупљање података на основу одређених индикатора, док евалуација подразумева објективну процену текућих планова. Информације прикупљене праћењем користе се за идентификацију потенцијалних проблема, уношење неопходних прилагођавања и побољшање укупног процеса имплементације. И праћење и евалуација се одвијају на два нивоа: нивоу пројекта и стратешком нивоу, обезбеђујући свеобухватан преглед активности и утицаја. Редовни извештаји о праћењу се генеришу сваких шест месеци, дајући увид у напредак и учинак, док се извештаји о евалуацији генеришу приликом процене ефикасност и резултата пројеката.

Значај праћења и евалуације лежи у њиховој способности да прате напредак, идентификују изазове и утврде да ли су потребне корективне радње како би се ускладиле са циљевима ПОУМ-а. Спровођење евалуација пре и после имплементације пројекта омогућава темељно разматрање релевантности плана и испуњења циљева. Праћење је дизајнирано тако да буде сталан процес, који нуди механизам за информисање заинтересованих страна и државних органа о статусу циљева и достигнућа ПОУМ-а. Пружајући структурирани оквир за праћење и евалуацију, ПОУМ осигурава систематски приступ планирању урбане мобилности, омогућавајући транспарентно извештавање о напретку.

Конечно, процес праћења и евалуације подупире успех имплементације ПОУМ-а на различите начине. Помаже у откривању препрека, праћењу напретка ка постављеним циљевима и наглашавању потребе за прилагођавањем када је то потребно. Овај систематски приступ осигурава јасно разумевање постигнутог напретка, олакшава ефикасно доношење одлука и открива приче о успеху које се могу поделити са заинтересованим странама и широм јавности. У суштини, праћење и евалуација су инструментални у покретању континуираног побољшања, подстицању транспарентности и побољшању укупне ефикасности Плана одрживе урбане мобилности.

8.1 Приступ праћењу и евалуацији

Праћење и евалуација имплементације Плана одрживе урбане мобилности (ПОУМ) укључује приступ на два нивоа како би се осигурала ефикасност и одрживост предложених мера и пројеката. На нивоу пројекта, праћење надгледају именовани пројектни менаџери, који су одговорни за праћење додељених ресурса и њихово ефикасно коришћење. Ово подразумева праћење ресурса уложених у пројекте и остварених резултата, као што је проценат реализације пројекта, дужина изграђене инфраструктуре и побољшања на раскрсницама. Истовремено, на стратешком нивоу континуирано праћење спроводи и орган управљања ПОУМ-а формиран у складу са предложеним ПОУМ мерама.

Праћење на стратешком нивоу фокусира се на кључне елементе који су битни за процену утицаја ПОУМ мера на урбану мобилност и квалитет живота у заједници. Ово укључује праћење промена у карактеристикама потражње за путовањима, као што су промене у видовној расподели, пређени километри и број људи који пешаче. Поред тога, укључује процену ширих импликација које произилазе из промена у транспортним активностима, као што су промене квалитета ваздуха, нивоа буке и приступачности за различите групе унутар заједнице. Сарадња између пројектних менаџера и управљачког тела ПОУМ-а је кључна за осигурање координисаних напора у имплементацији и праћењу ПОУМ мера на оба нивоа.

Слика 23 Процес праћења

Интеграцијом процеса праћења и евалуације на нивоу пројекта и на стратешком нивоу, може се ефикасно пратити напредак, идентификовати области за побољшање и проценити укупан утицај иницијатива мобилности на урбане заједнице. Овај свеобухватни приступ омогућава информисано доношење одлука, оптимизацију ресурса и унапређење пракси одрживе урбане мобилности које су у складу са растућим потребама и захтевима заједнице.

8.2 Индикатори на пројектном нивоу

У следећој табели приказан је одабрани сет индикатора на нивоу мера, институција надлежне за њихово праћење, временски оквир праћења и њихове циљне вредности за 2037. годину.

Табела 26 Индикатори за праћење ПОУМ-а на нивоу мера

Бр.	ИНДИКАТОР	ОПИС ИНДИКАТОРА	НАДЛЕЖНОСТ	ЦИЉНА ВРЕДНОСТ 2037. година	ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА/МЕТОД ПРАЋЕЊА	УЧЕСТАЛОСТ
1	Пристапачност и могућност коришћења услуга јавног превоза становницима на нивоу зоне и за читаву област (у кругу од 5 минута хода)	Удео становника који се налазе у зони утицаја линије јавног превоза, која је у овом случају дефинисана као удаљеност од 5-минута хода ~ 400 м	Дирекција за јавни превоз	50% за постојећа и 100% за новоизграђена на градска насеља	истраживање/транспортни модел	Годишње
2	Процент пешачких прелаза са спуштеним ивичњацима у граду	Однос броја свих ивичњака на прилазу пешачком прелазу и оних који су спуштени или однос броја свих пешачких прелаза у граду и оних који су изведени са обострано спуштеним ивичњацима.	Дирекција за изградњу	100%	Истраживање/анализа	Годишње
3	Удео микромобилних возила у видовној	Удео микромобилних возила (е-бицикли, е-	Одељење за урбану	≥5%	Истраживање/	Годишње

Бр.	ИНДИКАТОР	ОПИС ИНДИКАТОРА	НАДЛЕЖНОСТ	ЦИЉНА ВРЕДНОСТ 2037. година	ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА/МЕТОД ПРАЋЕЊА	УЧЕСТАЛОСТ
	расподели	скутер, скутери са седиштем и слична возила која улазе у класификацију) у саобраћајном току	мобилност и имплементацију пројеката		анализа	
4	Удео енергетски ефикасних возила у возном парку јавног превоза	Однос броја возила јавног превоза у раду са погоном на чистија горива (електрична енергија, течни нафтни гас, компримовани	Дирекција за јавни превоз	≥60 %	анализа	Годишње

		природни гас, биогориво, водоник итд.) и возила са погоном на конвенционална фосилна горива				
5	Број хибридних и електричних возила	Број хибридних и/или електричних возила, као и других возила на неконвенционални погон, регистрованих у граду Нишу на годишњем нивоу	Министарств о унутрашњих послова, Полицијска управа Ниш	≥20% од укупног броја регистрованих их возила	анализа	Годишње
6	Број/површина зона ниских емисија у граду	Број или површина територије у граду која се дефинише као подручје где је приступ возилима ограничен само на она са ниским емисијама	Дирекција за изградњу	≥1 (>0,35 км ²)	анализа	3-5 година
7	Број путно-пружних прелаза у граду	Број путно-железничких прелаза у нивоу у граду које истовремено користе железница и корисници путне мреже, односно возила, пешаци и бициклисти	Дирекција за изградњу	<12	анализа	Годишње
8	Број новопостављених/замене них саобраћајних знакова, ВМС-а и раскрсница регулисаних светлосном сигнализацијом	Удео саобраћајне сигнализације на уличној мрежи града који у потпуности испуњава услове у погледу прописаног квалитета и броја раскрсница у граду које су адекватно обележене прописаном саобраћајном сигнализацијом.	Дирекција за изградњу	100%	анализа / истраживање / База података саобраћајне сигнализације и опреме	Годишње
9	Оперативан Центар за праћење и управљање саобраћајем	У граду је успостављен центар за управљање саобраћајем који ће ефикасно управљати саобраћајем изагушењима на мрежи	Дирекција за изградњу	Да	анализа	-
10	Број безбедних пешачких и бициклических прелаза	Број подигнутих прелаза, заштитне ограде за пешаке и друге опције везане су за коришћење различитих елемената нестандардне саобраћајне сигнализације/опреме и светлосних елемената за	Дирекција за изградњу	60%	анализа	Годишње

Бр.	ИНДИКАТОР	ОПИС ИНДИКАТОРА	НАДЛЕЖНОСТ	ЦИЉНА ВРЕДНОСТ 2037. година	ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА/МЕТОД ПРАЋЕЊА	УЧЕСТАЛОСТ
		обележавање прелаза				
11	Број реализованих активности и промотивних кампања о безбедности саобраћаја	Број реализованих активности и кампања које промовишу знања из свих области безбедног учешћа у саобраћају	Локални орган надлежан за послове безбедности саобраћаја (Савет за безбедност саобраћаја)	Минимум 6 кампања/активности годишње	анализа	Годишње
12	Стратегија безбедности саобраћаја града Ниша	Израда нове Стратегије безбедности саобраћаја Града Ниша за наредни период, са Акционим планом којим ће се утврдити циљеви и правци деловања у овој области и удео остварених циљева из Акционог плана.	Локални орган надлежан за послове безбедности саобраћаја (Савет за безбедност саобраћаја)	Да; 85%	анализа	5-7 година
13	Број радних сати јединица саобраћајне полиције на терену у граду	Број радних сати јединица саобраћајне полиције на терену у граду, са циљем контроле понашања свих учесника у саобраћају и санкционисања	Саобраћајна полиција	раст од најмање 25% у односу на 2022. годину	анализа	Годишње

		недодичног понашања и поступања				
14	Површина/број раскрсница обухваћених системом контроле и санкционисања саобраћајних прекршаја	Индикатор се односи на површину/број раскрсница на којима постоји контрола и санкционисање саобраћајних прекршаја, било употребом тзв. „живе силе“ (најмање једном недељно) или коришћењем система видео надзора за евидентирање саобраћајних прекршаја и аутоматско кажњавање.	Саобраћајна полиција	раст од најмање 60% у односу на локације из 2022. године/50 локација	анализа	Годишње
15	Учешће возила из система дељења возње у укупном броју кретања	Процент кретања која се реализују по принципу дељења возње у укупном обиму дневних кретања на подручју града Ниша (%)	Приватни оператери	≥3%	анализа	Годишње
16	Број места за паркирање бицикала на стајалиштима јавног превоза	Број локација на/у близини станица јавног превоза (<250 м) које корисницима пружају услуге паркирања бицикала.	ЈКП Паркинг сервис, Дирекција за јавни превоз	≥30% броја стајалишта јавног превоза	Истраживање/анализа	Годишње
17	Број локација (паркинг места) Park&Ride објеката	Индикатор се односи на број локација у граду које	ЈКП Паркинг сервис,	≥ 4	анализа	Годишње
Бр.	ИНДИКАТОР	ОПИС ИНДИКАТОРА	НАДЛЕЖНОСТ	ЦИЉНА ВРЕДНОСТ 2037. година	ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА/МЕТОД ПРАВЕЊА	УЧЕСТАЛОСТ
		функционишу у систему Park&Ride	Дирекција За јавни превоз			
18	Број корисника Park&Ride услуге годишње	Број корисника Park&Ride система годишње	ЈКП Паркинг сервис, Дирекција за јавни превоз	>40% корисника у односу на број корисника паркинг места у централном делу града (постојећи, подаци из 2022. године)	анализа	Годишње
19	Број продатих возњи годишње у оквиру МaaS система	Број се односи на број купљених путовања годишње на територији града Ниша преко развијене МaaS платформе.	Дирекција за јавни превоз, Приватни оператери	≥10% дневних кретања на територији града, односно око 25 милиона годишње	анализа	Годишње
20	Однос броја уличних и вануличних паркинг места	Индикатор се односи на однос броја вануличних и уличних паркинг места на територији града Ниша.	ЈКП Паркинг сервис	≥0,6	анализа	Годишње
21	Број зона успореног саобраћаја	Односи се на број локација у граду на којима је спроведен посебан режим саобраћаја – зона успореног саобраћаја	Дирекција за изградњу	≥5 (или минималну укупну дужину од 2км)	анализа	Годишње
22	Дужина независних рута у укупној дужини рута возила јавног превоза	Представља дужину мреже јавног превоза на територији града која омогућава да се возила јавног превоза по њима крећу потпуно независно.	Дирекција за јавни превоз	≥40 км	анализа	Годишње
23	Број раскрсница регулисаних светлосном сигнализацијом са приоритетом за возила јавног превоза	Број раскрсница регулисаних светлосном сигнализацијом које раде у режиму који омогућава давање предности возилима јавног превоза на различите начине.	Дирекција за изградњу/Дирекција за јавни превоз	20	анализа	Годишње
24	Дужина изграђених тротоара/пешачких стаза	дужина новоизграђених, реновираних тротоара у дефинисаном временском периоду (на годишњем нивоу)	Дирекција за изградњу	≥40 км	анализа	Годишње
25	Однос дужине	Индикатор представља однос	Дирекција за	1	анализа	Годишње

Бр.	ИНДИКАТОР	ОПИС ИНДИКАТОРА	НАДЛЕЖНОСТ	ЦИЉНА ВРЕДНОСТ 2037. година	ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА/МЕТОД ПРАЋЕЊА	УЧЕСТАЛОСТ
	тротоара/законски прописане дужине тротоара на територији града	између дужине тротоара на градској уличној мрежи и законом прописане дужине	изградњу			
26	Дужина изграђених бициклических стаза и трака	Дужина новоизграђене бициклическе мреже у дефинисаном временском периоду	Дирекција за изградњу	≥50	анализа	Годишње
27	Дужина непрекидних бициклических стаза и трака	Представља индикатор који показује дужину бициклическе инфраструктуре у граду која је повезана у јединствену целину – мрежу.	Дирекција за изградњу	90% укупне дужине	анализа	Годишње
28	Број паркинга за бицикле	Број уграђених инфраструктурних елемената за паркирање бицикала на јавном простору	Дирекција за изградњу/ЈК П Паркинг сервис	≥50 локација за паркинг	анализа	Годишње
29	Број локација намењених "дељењу бицикала"	Број локација на јавним површинама намењених услузи „дељења бицикала“ Нумбер оф поинтс он публиц ареае фор тхе сервисе "схаред бикес"	Оператери	≥20	анализа	Годишње
30	Удео „дељења бицикала“ у укупном броју кретања	Процент кретања оствареног по принципу система дељења бицикала у укупном обиму дневних кретања на подручју града Ниша	Оператери	≥5,0%	анализа	Годишње
31	Број остварених циљних вредности индикатора дефинисаних планом	Индикатор који треба да прати ефективност реализације плана кроз број остварених циљних вредности индикатора дефинисаних планом.	Одељење за урбану мобилност и имплементацију пројеката	сви	анализа	Годишње
32	Процент изграђености инфраструктурних пројеката	Представља статус пројекта/процент изградње инфраструктурних пројеката	Дирекција за изградњу	100%	анализа	6 месечно
33	Ресурси додељени за имплементацију мера/пројеката	Представља постојеће ресурсе укључујући буџет додијелен за имплементацију мере/пројеката	Дирекција за изградњу	Не више од 100% планираних ресурса	анализа	6 месечно

8.3 Индикатори на стратешком нивоу

Главни индикатор на стратешком нивоу који ће пратити ефикасност ПОУМ-а је видовна расподела кретања у граду.

Табела 27 Основни индикатори за праћење ПОУМ-а на стратешком нивоу

Бр.	ИНДИКАТОР	ОПИС ИНДИКАТОРА	НАДЛЕЖНОСТ	ЦИЉНА ВРЕДНОСТ 2037. година	ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА/МЕТОД ПРАЋЕЊА	УЧЕСТАЛОСТ
1	Удео пешачења у укупном броју кретања	Процент извршених кретања пешнице у укупном обиму дневних кретања на подручју града Ниша (%)	Одељење за урбану мобилност и имплементацију пројеката	28%	анкете	3-5 година
2	Учешће путничких аутомобила у укупном броју кретања	Процент остварених кретања путничким аутомобилима у укупном обиму дневних кретања на подручју града Ниша (%)	Одељење за урбану мобилност и имплементацију пројеката	33%	анкете	3-5 година
3	Учешће јавног превоза у укупном броју кретања	Процент извршених кретања јавним превозом у укупном обиму дневних кретања на подручју	Одељење за урбану мобилност и имплементацију пројеката	25%	анкете	3-5 година

4	Учешће бицикла у укупном броју кретања	града Ниша (%) Процент извршених кретања бициклом у укупном обиму дневних кретања на подручју града Ниша (%)	Одељење за урбану мобилност и имплементацију пројеката	14%	анкете	3-5 година
---	--	---	--	-----	--------	------------

Поред ових главних индикатора, за праћење ПОУМ-а на стратешком нивоу, у следећој табели се препоручују додатни индикатори.

Табела 28 Додатни индикатори за праћење ПОУМ-а на стратешком нивоу

Бр.	ИНДИКАТОР	ОПИС ИНДИКАТОРА	НАДЛЕЖНОСТ	ЦИЉНА ВРЕДНОСТ 2037. година	ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА/ МЕТОД ПРАЋЕЊА	УЧЕСТАЛОСТ
1	Оцена квалитета услуге возње бицикла	Просечна оцена квалитета услуге постојеће бициклистичке инфраструктуре од стране корисника (1-5)	Одељење за урбану мобилност и имплементацију пројеката	≥4,0	истраживање	годишње
2	Оцена квалитета услуге пешачења	Просечна оцена квалитета услуге постојеће инфраструктуре за пешачење од стране корисника (1-5)	Одељење за урбану мобилност и имплементацију пројеката	≥4,5	истраживање	годишње
3	Оцена квалитета услуге јавног превоза	Просечна оцена квалитета услуге јавног превоза од стране корисника	Одељење за урбану мобилност и имплементацију пројеката	≥4,0	истраживање	годишње
4	Процена квалитета услуге коришћења јавног простора од стране особа	Просечна оцена квалитета услуге коришћења јавног простора од стране особа са инвалидитетом/ оштећењем вида И слуха	Одељење за урбану мобилност и имплементацију пројеката	≥4,0	истраживање	годишње
Бр.	ИНДИКАТОР	ОПИС ИНДИКАТОРА	НАДЛЕЖНОСТ	ЦИЉНА ВРЕДНОСТ 2037. година	ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА/ МЕТОД ПРАЋЕЊА	УЧЕСТАЛОСТ
	са инвалидитетом/ оштећењем вида И слуха	(1-5)				
5	Оцена квалитета паркинг услуге	Просечна оцена квалитета услуге паркинг од стране корисника	Одељење за урбану мобилност и имплементацију пројеката	≥3,5	истраживање	годишње
4	Смањење саобраћајних незгода на пешачким (и бициклистичким) прелазима	% смањења броја саобраћајних незгода на пешачким и бициклистичким прелазима у Нишу у којима су учествовала возила и пешаци или бициклисти	Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Ниш	Смањење за 50% (у односу на податке за 2022. годину)	анализа	годишње
5	Смањење загађења ваздуха	Представља удео смањења главних загађујућих материја у ваздуху на мерним местима у граду у односу на ниво из 2022. године.	Институт за јавно здравље Ниш	Смањење за 50%	анализа/ истраживање	годишње
6	Смањење нивоа буке	Представља удео смањења нивоа буке на главним мерним местима у граду у односу на ниво из 2022. године.	Институт за јавно здравље Ниш	Процент људи изложених нивоу буке од 65 дБ смањен за 50%	анализа/ истраживање	годишње
7	Број тешко повређених/погин улих пешака у саобраћајним незгодама	Односи се на број тешко повређених/погинулих пешака у саобраћајним незгодама на територији града Ниша годишње.	Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Ниш	Смањење за 50% (у односу на податке за 2022. годину)	статистика	годишње
8	Број тешко повређених/погин улих лица бициклиста у саобраћајним незгодама	Односи се на број тешко повређених/погинулих бициклиста у саобраћајним незгодама на територији града Ниша годишње	Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Ниш	Смањење за 50% (у односу на податке за 2022. годину)	статистика	годишње
9	Удео теретних возила	Односи се на учешће теретних возила у укупној структури саобраћајног тока (вршни сати/период забране режима саобраћаја)	Одељење за урбану мобилност и имплементацију пројеката	Вршни сати ≤5%; период забране режима саобраћаја	истраживање	годишње

10	Ниво услуге на уличној мрежи/раскрсницама -	Индикатор функционисања мреже, који се израчунава у зависности од искоришћености капацитета, брзине експлоатације, густине саобраћаја и сл. (А-Ф).	Одељење за урбану мобилност и имплементацију у пројеката	≤% Непостојање услуге нивоа Е на уличној мрежи у централном делу града	истраживање/ транспортни модел	годишње
----	---	--	--	---	--------------------------------	---------

8.4 Извештавање

Извештавање у оквиру процеса праћења и евалуације имплементације Плана одрживе урбане мобилности (ПОУМ) игра виталну улогу у обезбеђивању транспарентности, одговорности и увида у напредак и утицај иницијатива мобилности. Структура извештавања је дизајнирана тако да обухвати активности праћења и на нивоу пројекта и на стратешком нивоу, са циљем да се кључни налази и резултати пренесу релевантним заинтересованим странама и надлежним органима.

На нивоу пројекта, пројектни менаџери су одговорни за припрему редовних извештаја о праћењу са детаљима о напретку појединачних пројеката. Ови извештаји обично укључују информације о додељеним и утрошеним ресурсима, статусу реализације пројекта, дужини изграђене инфраструктуре и побољшањима која су направљена на раскрсницама. Документовањем ових детаља, пројектни менаџери могу да прате ефикасност ресурса, идентификују потенцијална ограничења и доносе информисане одлуке како би оптимизовали испоруку пројекта.

На стратешком нивоу, управљачко тело ПОУМ-а надгледа припрему свеобухватних евалуационих извештаја који процењују шири утицај ПОУМ мера на урбану мобилност и квалитет живота. Ови извештаји истичу промене у карактеристикама потражње за путовањима, као што су видовна подела, понашање бициклиста и активност пешака. Штавише, они процењују шире импликације транспортних активности на факторе животне средине као што су квалитет ваздуха, нивои буке и доступност за различите демографске групе унутар заједнице.

Редовни интервали извештавања, као што су двогодишњи извештаји о праћењу на нивоу пројекта и периодични извештаји о евалуацији на стратешком нивоу, обезбеђују да заинтересоване стране буду информисане о напретку ка остварењу циљева ПОУМ-а и ефикасности спроведених мера. Транспарентне праксе извештавања не само да подстичу одговорност, већ и омогућавају државним органима и заинтересованим странама да разумеју изазове, успехе и области које захтевају побољшање у оквиру процеса имплементације ПОУМ-а.

Све у свему, извештавање унутар оквира за праћење и евалуацију имплементације ПОУМ-а служи као кључно средство комуникације, пружајући вредне увиде, подстичући ангажовање заинтересованих страна и подржавајући доношење одлука засновано на доказима како би се побољшале праксе одрживе урбане мобилности и створиле динамичне заједнице погодне за живот.

8.5 Закључак

План одрживе урбане мобилности потребно је имплементирати у нови Генерални урбанистички план и све планове нижег реда. Сви будући планови представљаће основу за решавање проблема изградње у централним и ужим централним зонама града, као и за будуће инфраструктурне пројекте у области унапређења урбане мобилности на територији Града Ниша.

9.

На основу члана 10., 18. и 38. став 3. и 5. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18), члана 32. став 1. тачка 6. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, 129/07, 83/14-др.закон, 101/16-др.закон и 47/18), члана 37. став 1. тачка 7. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша”, број 88/08, 143/16. и 18/19),

Скупштина Града Ниша, на седници одржаној дана 17. марта 2026. године, доноси

О Д Л У К У О ПРИСТУПАЊУ ИЗРАДИ СТРАТЕГИЈЕ ЗА МЛАДЕ ГРАДА НИША ЗА ПЕРИОД 2027-2031. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ ЗА ЊЕНО СПРОВОЂЕЊЕ

Члан 1.

Град Ниш приступа изради Стратегије за младе града Ниша за период 2027 - 2031. године са Акционим планом за њено спровођење (у даљем тексту: Стратегија).

Стратегија је документ јавне политике, који се у складу са Националном Стратегијом за младе од 2023. до 2030.године, Законом о младима и другим планским актима исте или веће правне снаге, доноси за период од 4 година, којим се на целовит начин утврђују стратешки правци

деловања у области омладинске политике и бриге за младе.

Члан 2.

Циљ Стратегије је да дефинише приоритетне области за младе и активности које одговарају на специфичне потребе младих, да утврди локалну омладинску политику као сет стратешких мера које повезују различите области живота младих, а усмерене су на унапређење квалитета живота младих, њиховог физичког и психичког благостања и свеукупне добробити, као и обезбеђивање могућности за развој знања, вештина и ставова неопходних за бољу и лакшу интеграцију младих у друштво и преузимање активног учешћа у друштвеном животу.

Члан 3.

Стратегија садржи следеће елементе: визију, односно жељено стање, преглед и анализу постојећег стања, приоритетне циљеве који се желе постићи, кратак опис мера за постизање општих и посебних циљева, кључне показатеље учинака на нивоу општих и посебних циљева и мера, као и Институционални оквир и план за праћење спровођења, вредновања учинака и извештавање о спроведеним мерама.

Члан 4.

Ради спровођења ове одлуке, Градоначелник именује Координациони тим чији је задатак да координира и надзире процес израде Стратегије, израђује и усваја оперативни план за израду Стратегије, разматра Стратегију по фазама припреме, предложено од стране тематских радних група и даје Градском већу на даљу надлежност.

Координациони тим чиниће представници Града Ниша и Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт, представници Градског већа Града Ниша, представници Канцеларије за младе Града Ниша, јавних установа, Регионалне развојне агенције ЈУГ, Градске управе за локални економски развој и инвестиције, представници организација цивилног друштва и научно-истраживачких институција.

Члан 5.

Кординациони тим формира тематске радне групе за поједине области омладинске политике које чине представници градских управа, лица ангажована у администрацији, установама, универзитету, јавним предузећима, организацијама цивилног друштва, као и остали представници јавног, приватног, цивилног сектора и научно-истраживачког сектора.

Задаци тематских радних група су:

- израда анализа постојећег стања са препорукама;

- дефинисање предлога општих и посебних циљева;
- дефинисање опција за остваривање постављених циљева;
- израда *ex ante* анализе ефеката предложених опција;
- дефинисање предлога оптималне опције за остваривање постављених циљева - дефинисање мера, њихових носилаца и показатеља резултата.

Члан 6.

Током читавог процеса израде Стратегије биће спровођене консултације применом различитих техника (фокус групе, округли сто, панел, анкета, прикупљање писаних коментара) на којима ће се усаглашавати предложена решења.

У њихов рад могу бити укључени и сви остали заинтересовани учесници, како би се обезбедила партиципација и транспарентност процеса одлучивања и правовремено обавештавање јавности.

Члан 7.

Стручне и административне послове за потребе израде Стратегије обављаће Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт- Канцеларија за младе Града Ниша.

Члан 8.

Ова одлука објављује се у „Службеном листу Града Ниша“, на званичној интернет презентацији Града Ниша и ступа на снагу осмог дана од дана објављивања.

Број: 234-9/2026-02

У Нишу, 17.03.2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК

Проф.др Игор Новаковић, с.р.

10.

На основу члана 38. став 3. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 30/2018), члана 7. став 2. Закона о култури („Службени гласник РС“, бр. 72/2009, 13/2016, 30/2016 - испр., 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023), члана 32. став 1. тачка б) Закона о локалној самоуправи („Сл.гласник РС“, бр.129/2007, 83/2014-др.закон, 101/2016 - др.закон и 47/2018), члана 21. и члана 37. став 1. тачка 7) Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр. 88/2008, 143/2016 и 18/2019),

Скупштина Града Ниша, на седници одржаној дана 17.03. 2026. донела је

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА
КУЛТУРЕ ГРАДА НИША ЗА ПЕРИОД
2026-2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ
ПЛАНОМ ЗА ЊЕНО СПРОВОЂЕЊЕ

Члан 1.

Усваја се Стратегија развоја културе града Ниша за период 2026-2030. године са Акционим планом за њено спровођење.

Члан 2.

Саставни део ове одлуке је Стратегија развоја културе града Ниша за период 2026-2030. године са Акционим планом за њено спровођење.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 234-10/2026-02

У Нишу, 17.03.2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК

Проф.др Игор Новаковић, с.р.

СТРАТЕГИЈА
РАЗВОЈА КУЛТУРЕ ГРАДА НИША ЗА ПЕРИОД 2026-2030. ГОДИНЕ
СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ ЗА ЊЕНО СПРОВОЂЕЊЕ

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

Ради лакшег разумевања овог документа у наставку издвајамо изразе и скраћенице са њиховим значењима:

МК	Министарство културе
НКД	Непокретно културно добро
ГУ НИШ	Градска управа Ниш
НКЦ	Нишки културни центар
НБ „Стеван Сремац“	Народна библиотека „Стеван Сремац“
ЗЗСКН	Завод за заштиту споменика Ниш
ТОН	Туристичка организација Ниш
НТП	Научно-технолошки парк
ЕУ НИШ	Електронска индустрија Ниш
ОСИ	Особе са инвалидитетом
Н.П.	Нема података
ОЦД	Организација цивилног друштва
КУД	Културно-уметничко друштво

Сви појмови који се у овом документу користе у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на која се односе, у складу са принципом родне равноправности.

УВОД

Стратегија развоја културе града Ниша за период 2026–2030. године са Акционим планом за њено спровођење (у даљем тексту: Стратегија) представља кључни документ јавне политике којим се утврђују стратешки правци, приоритети и мере за унапређење система културе на територији града Ниша у наредних пет година.

Израђена је у складу са чланом 7 Закона о култури („Службени гласник РС”, бр. 72/2009, 13/2016, 30/2016 — испр., 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023), Планом развоја града Ниша 2021–2027. године и Законом о планском систему („Службени гласник РС”, бр. 30/2018).

Циљ Стратегије је да обезбеди системски, одржив и инклузиван развој културе, заснован на јавном интересу, професионалним стандардима и активној улози грађана. Процес израде започет је у априлу 2025. године, чиме Град Ниш потврђује своју посвећеност дугорочном и одговорном развоју културног сектора. Израда документа спроведена је на принципима транспарентности, инклузивности и партнерства, уз активно учешће свих актера културног живота — установа културе, организација цивилног друштва, стручне јавности и грађана.

Стратегија представља наставак стратешког приступа културном развоју града Ниша започетог доношењем документа „Стратегија културног развоја града Ниша 2012–2015. године”. Она позиционира културу као темељ идентитета, систем вредности и покретач друштвеног дијалога, у функцији одрживог развоја заједнице.

Кроз дефинисане приоритете, Стратегија се фокусира на следеће области:

- унапређење капацитета и ресурса у култури;
- унапређење инфраструктуре у култури и очување културног наслеђа;
- развој одрживе и динамичне културне понуде;
- позиционирање Ниша као значајне тачке на домаћој и међународној културној мапи.

Стратегија представља основу за креирање јавних политика и усмеравање буџетских средстава у области културе, са циљем обезбеђивања дугорочне стабилности, квалитета и одрживости културног развоја града Ниша.

Стручну и техничку подршку у изради Стратегије пружила је Регионална развојна агенција ЈУГ, у координацији са Градском управом за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт и Градском управом за локални економски развој и инвестиције. У припреми документа учествовао је и Завод за проучавање културног развитка РС, републичка установа културе специјализована за истраживања у области културне политике и стратешког планирања, који је својим експертским доприносом подржао процес анализе и обликовања стратешких смерница.

Методологија израде документа

Процес стратешког планирања израде Стратегије развоја културе Града Ниша за период 2026–2030. године заснован је на методологији усклађеној са Законом о планском систему Републике Србије¹ и Уредбом о методологији израде документа јавних политика.²

Оваквим приступом обезбеђена је систематичност, транспарентност и усклађеност документа са важећим нормативним оквиром и принципима доброг управљања.

Припрема нацрта Стратегије развоја културе одвијала се кроз више међусобно повезаних фаза процеса стратешког планирања.

ФАЗА 1: ПРИПРЕМНЕ АКТИВНОСТИ

Подношење Иницијативе за израду Стратегије

Доношење Одлуке о приступању изради Стратегије развоја културе

Именовање Радног тима

Именовање Радне групе

Утврђивање детаљног плана активности

ФАЗА 2: ПРИПРЕМА АНАЛИЗЕ СТАЊА

Припрема за прикупљање података – Уводни састанак

Прикупљање, обрада података и припрема анализе стања по приоритетним областима

Радионица за израду SWOT анализе у свим приоритетним областима

Консултације – фокус групе, интервјуи и анкетна истраживања

ФАЗА 3: ИЗРАДА ПРЕДЛОГА НАЦРТА СТРАТЕГИЈЕ

Радионица за дефинисање ОПШТЕГ ЦИЉА, ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА И МЕРА Радионица за припрему АКЦИОНОГ ПЛАНА

Израда предлога нацрта Стратегије

ФАЗА 4: СПРОВОЂЕЊЕ ЈАВНЕ РАСПРАВЕ

Објављивање нацрта Стратегије на интернет презентацији Града Ниша Расписивање позива за Јавну расправу

Јавна презентација нацрта Стратегије – Отворени састанак Припрема

Извештаја о спроведеној јавној расправи

ФАЗА 5: ПРИПРЕМА НАЦРТА СТРАТЕГИЈЕ ЗА УСВАЈАЊЕ

Уношење коментара достављених путем мејла и на отвореном састанку

Достављање припремљеног нацрта Стратегије надлежном телу на сагласност и припрему за усвајање на Скупштини Града Ниша

Прва фаза у процесу израде Стратегије подразумевала је иницирање и организацију процеса и обухватила доношење Одлуке о изради Стратегије, формирање Радног тима и Радне групе, као и дефинисање динамике и методологије рада.

Друга фаза односила се на анализу стања у области културе, која је укључивала прикупљање релевантних података, израду SWOT анализе, спровођење анкетних истраживања, као и организовање фокус група са представницима институција, организација, јавности и грађана. Циљ ове фазе био је да се утврде постојећи капацитети, изазови и развојни потенцијали ресора културе у Нишу.

¹ <https://www.paragraf.rs/propisi/zakon-o-planskom-sistemu-republike-srbije.html>

² http://demo.paragraf.rs/demo/combined/Old/t/2025_03/SG_020_2025_005.htm

Трећа фаза обухватила је дефинисање визије, општег циља и посебних циљева, као и мера и активности које ће омогућити остваривање планираних резултата у периоду 2026–2030. године. Овај корак заснивао се на резултатима анализе и консултативног процеса са релевантним актерима у култури.

Четврта фаза подразумевала је израду нацрта Стратегије, укључујући разраду мера, индикатора, носилаца активности и оквирних финансијских процена, као и спровођење јавне расправе ради прикупљања коментара и предлога заинтересоване јавности.

Завршна, пета фаза, односила се на финализацију текста документа, усклађивање са пристиглим предлозима и његово усвајање од стране надлежног органа, чиме је Стратегија добила свој формални и правни оквир за примену у наредном петогодишњем периоду.

Процес израде документа

У складу са дефинисаним планом активности, током процеса израде Стратегије развоја културе града Ниша за период 2026–2030. године реализован је свеобухватан и партиципативан процес који је обухватио следеће кључне кораке:

- Донета је Одлука о приступању изради Стратегије развоја културе града Ниша 2026–2030. године са Акционим планом за њено спровођење.
- Формиран је Радни тим задужен за координацију целокупног процеса израде Стратегије.
- Сprovedен је Јавни позив за организације цивилног друштва и самосталне уметнике ради укључивања у рад Радне групе.
- Формирана је Радна група коју чине представници установа културе, организација цивилног друштва, академске заједнице и самостални уметници.
- Одржан је уводни састанак 27. августа 2025. године, са циљем информисања заинтересованих страна о процесу израде Стратегије.
- Одржана је радионица за израду SWOT анализе у Српско-корејском информатичком центру Ниш, 2. октобра 2025. године.
- Сprovedено је анкетно истраживање међу институцијама културе (септембар– октобар 2025), у коме је учествовало 14 институција.
- Сprovedено је анкетно истраживање ставова грађана (децембар 2025 – јануар 2026), у коме је учествовало 510 грађана.
- Сprovedено је анкетно истраживање међу запосленима у установама културе (фебруар 2026), са учешћем 116 испитаника.
- Организоване су фокус групе са актерима у култури (13–16. јануара и 21–23. јануара 2026), кроз укупно 16 сесија са више од 180 учесника, укључујући:
 - чланицу Градског већа ресорно задужене за културу;
 - представнике градских општина (Палилула, Црвени Крст, Медијана, Пантелеј и Нишка Бања);
 - представнике установа културе (културно наслеђе и савремено стваралаштво);
 - организације цивилног друштва које се баве савременим стваралаштвом;
 - културно-уметничка друштва;
 - представнике особа са инвалидитетом, младих, пензионера и образовног сектора;
 - Завод за заштиту споменика културе Ниш;
 - ДМВ галерију-музеј;
 - Дели простор за креативно деловање;
 - Академско позориште СКЦ-а и
 - Туристичку организацију града Ниша.
- Израђена је свеобухватна Анализа стања у области културе.
- Одржана је радионица за дефинисање циљева, мера и активности, 5–6. фебруара 2026. године.
- Израђен је нацрт Стратегије развоја културе.

- Спроведена је јавна расправа у периоду од 2. до 10. марта 2026. године.
- Усвајање Стратегије планирано је за 17. март 2026. године.

У складу са утврђеним планом активности, процес израде Стратегије развоја културе града Ниша за период 2026–2030. године спроведен је кроз јасно дефинисане фазе — од покретања иницијативе и формирања радних тела, преко анализе стања и широког консултативног процеса, до израде нацрта и јавне расправе.

Процес је формално започет доношењем Одлуке о приступању изради Стратегије развоја културе града Ниша 2026–2030. године са Акционим планом за њено спровођење („Службени лист града Ниша”, бр. 47/25). Након тога, формиран је Радни тим задужен за координацију свих активности, чији је задатак био да прати, усмерава и организује све фазе израде Стратегије у следећем саставу (број 1602/2025-1, од 29. 05. 2025):

1. Драгана Стојановић – директор Регионалне развојне агенције Југ, д.о.о. Ниш, координатор радног тима;
2. Ивана Цветковић – члан Градског већа, члан
3. Сузана Јовановић – начелник Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт, члан;
4. Драгана Стојановић Крстић – Градска управа за локални и економски развој и инвестиције, члан;
5. Хаџи Иван Реди – председник Савета за културно стваралаштво града Ниша, члан.

У оквиру процеса израде Стратегије формирана је Радна група као стручно и консултативно тело, састављено од представника установа културе, организација цивилног друштва, академске заједнице и самосталних уметника.

Са циљем обезбеђивања широког и релевантног учешћа, спроведен је Јавни позив за укључивање организација цивилног друштва и самосталних уметника из области културе у рад Радне групе, чиме је омогућен допринос стручњака и актера са значајним искуством и компетенцијама у области културе.

Радна група је формално образована Решењем („Службени лист Града Ниша”, бр. 118/2025 и 129/2025), у следећем саставу:

1. Наташа Андрејевић – Регионална развојна агенција Југ, координатор;
2. Павлина Михајленко – Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт, члан;
3. Драгана Стојановић Крстић – Градска управа за локални и економски развој и инвестиције, члан;
4. Емилија Ћоћић Билић – Галерија савремене и ликовне уметности Ниш, члан;
5. Томислав Петрић – Нишки симфонијски оркестар, члан;
6. Марина Влаисављевић – Народни музеј Ниш, члан;
7. Предраг Панић – Народна библиотека „Стеван Сремац” Ниш, члан;
8. Зоран Илић – Народно позориште Ниш, члан;
9. Наташа Раденковић – Историјски архив Ниш, члан;
10. Злата Хоџић – Позориште лутака Ниш, члан;
11. Светозор Везенковић – Установа „Нишки културни центар”, члан;
12. Марија Цветковић – Културно-рекреативни центар Ниш, члан;
13. Душан Андрејевић – Завод за заштиту споменика културе Ниш, члан;
14. Снежана Бојовић – Универзитетска библиотека „Никола Тесла”, члан;
15. Катарина Симоновић Иванковић – Факултет уметности Ниш, члан;
16. Горан Милосављевић – Туристичка организација Ниш, члан;
17. Хаџи Иван Реди – Савет за културно стваралаштво града Ниша, члан;
18. Радмила Буковац, ЈП Завод за урбанизам Ниш, члан;
19. Далибор Поповић – Друштво књижевника и књижевних преводилаца Ниша, члан;
20. Татјана Николић – Центар за девојке, члан;
21. Душан Долашевић – Удружење за неговање традиције „Via Antica” Ниш, члан;
22. Стефан Сретић – Удружење „Hammer piano festival”, члан;
23. Спасоје Ж. Миловановић – члан;
24. Андреј Митић – члан;
25. Маја Севић – Удружење за неговање традиције „Вишња”, члан;
26. Југослав Хаџи Танчић – Удружење стваралаца Ниша „Цар Константин”, члан.

Уводни састанак одржан је 27. августа 2025. године, са циљем представљања методологије и плана рада свим заинтересованим странама.

У циљу израде свеобухватне анализе стања у области културе, спроведен је низ истраживачких и консултативних активности које су омогућиле прикупљање релевантних података из различитих извора. У том циљу,

2. октобра 2025. године у Српско-корејском информатичком центру одржана је радионица за израду SWOT анализе, као полазне основе за сагледавање кључних снага, слабости, прилика и претњи у културном сектору.

У том контексту, током септембра и октобра 2025. године, спроведен је упитник за установе културе, у којем је учествовало 14 институција. Овим истраживањем прикупљени су подаци о кадровским, просторним и програмским капацитетима, изазовима у раду, финансијским оквирима и развојним потребама институционалног сектора културе. Добијени резултати представљали су важну основу за сагледавање унутрашњих потенцијала и ограничења система културе у Нишу. Посебно значајан допринос дала је анкета за запослене у установама културе, спроведена у првој половини фебруара 2026. године, у којој је учествовало 116 запослених. Овај сегмент истраживања омогућио је увид у професионалне потребе, изазове у свакодневном раду, као и предлоге за унапређење организације, програма и услова рада у културном сектору.

Централно место у процесу прикупљања података имало је анкетно истраживање ставова грађана града Ниша, спроведено од половине децембра 2025. до краја јануара 2026. године, којим је обухваћено 510 грађана. Ова анкета представљала је кључни механизам за укључивање шире јавности у процес планирања културног развоја. Кроз анализу навика, интересовања, степена задовољства постојећом културном понудом и очекивања у погледу будућег развоја, добијен је директан и драгоцен увид у потребе локалне заједнице. Управо су резултати ове анкете омогућили да Стратегија не буде искључиво стручни или институционални документ, већ документ заснован на реалним потребама грађана, усмерен на унапређење доступности, разноврсности и квалитета културних садржаја, а самим тим и на подизање укупног квалитета живота у Нишу.

Значајан сегмент консултативног процеса представљало је организовање 16 фокус група одржаних у два циклуса, од 13. до 16. јануара и од 21. до 23. јануара 2026. године, у којима је учествовало више од 180 представника различитих актера у култури.

Први циклус фокус група обухватио је представнике свих пет градских општина, установа културе из области културног наслеђа и савременог стваралаштва, организација цивилног друштва, посебно културно-уметничких друштава, као и представнике младих, особа са инвалидитетом, пензионера и образовних институција, при чему су све активности фокус група спроведене у координацији са чланицом Градског већа града Ниша ресорно задуженом за културу. Други циклус разговора био је усмерен на релевантне институције и организације у области културе и туризма, укључујући Завод за заштиту споменика културе, алтернативне просторе, академско позориште и Туристичку организацију града Ниша. Овако широки круг учесника омогућио је добијање дубљег и свеобухватнијег увида у стање, потребе и приоритете локалне културне сцене. На основу прикупљених података из анкетних истраживања, резултата фокус група и спроведених анализа израђена је Анализа стања у области културе града Ниша, која је послужила као кључна основа за даље стратешко планирање.

У наставку процеса одржана је радионица за дефинисање циљева, мера и активности 5–6. фебруара 2026. године, након чега је израђен Нацрт стратегије развоја културе.

Нацрт документа представљен је јавности током јавне расправе спроведене у периоду од 2. до 10. марта 2026. године, као и на отвореном састанку одржаном 9. марта 2026. године, чиме је омогућено додатно укључивање заинтересованих страна и прикупљање примедба и сугестија. Након окончаног консултативног процеса, Нацрт стратегије упућен је на усвајање Скупштини града Ниша, чиме се заокружује транспарентан и инклузиван процес израде документа заснованог на релевантним подацима, активном учешћу културних актера и потребама локалне заједнице.

СТРАТЕШКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР

Стратегија развоја културе града Ниша за период 2026–2030. године усклађена је са међународним конвенцијама, националним законима и стратешким документима, као и са локалним плановима и програмима, што обезбеђује да локална културна политика буде заснована на општеприхваћеним принципима заштите културног наслеђа, културне разноликости, људских права и одрживог развоја.

На међународном нивоу, Ниш примењује принципе утврђене у важним конвенцијама и препорукама, укључујући:

- European Cultural Convention (Европска културна конвенција, Париз 1954);
- Convention for the Protection of the Architectural Heritage of Europe (Конвенција о заштити европског архитектонског блага, Гранада 1985);
- European Convention on the Protection of the Archaeological Heritage (Европска конвенција о заштити археолошке баштине, Лондон 1969);
- Framework Convention on the Value of Cultural Heritage for Society (Оквирна конвенција Савета Европе о вредности културног наслеђа за друштво, Фаро 2005).
- UNESCO – Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (Конвенција о заштити светске културне и природне баштине, Париз 1972);
- UNESCO – Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (Конвенција о очувању нематеријалног културног наслеђа, Париз 2003);
- UNESCO – Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions (Конвенција о заштити и унапређењу разноликости културних израза, Париз 2005);
- UNESCO – Convention on the Rights of Persons with Disabilities (Конвенција о правима особа са

инвалидитетом), у делу који се односи на обезбеђивање приступачности културних садржаја;

- The Dublin declaration on age — friendly cities and communities in Europe 2013 (Даблинска декларација о европским градовима и заједницама у Европи прилагођеним старењу 2013);
- Agenda 2030 for Sustainable Development (Агенда одрживог развоја Уједињених нација до 2030. године), усвојена у оквиру Уједињених нација.³

³ Стратегија доприноси остваривању следећих Циљева одрживог развоја:

Циљ 4 – Квалитетно образовање; Циљ 8 – Достојанствен рад и економски раст; Циљ 10 – Смањење неједнакости; Циљ 11 – Одрживи градови и заједнице; Циљ 16 – Мир, правда и снажне институције.

На националном нивоу, Стратегија је усклађена са релевантним законима и стратегијама Републике Србије, који укључују:

- Закон о култури („Службени гласник РС”, бр. 72/2009, 13/2016 и 30/2016 – исп., 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023);
- Закон о културном наслеђу („Службени гласник РС”, бр. 129/2021);
- Закон о музејској делатности („Службени гласник РС”, бр. 35/2021, 96/2021);
- Закон о архивској грађи и архивској делатности („Службени гласник РС”, бр. 6/2020);
- Закон о библиотечко-информационој делатности („Службени гласник РС”, бр. 52/2011 и 78/2021);
- Закон о кинематографији („Службени гласник РС”, бр. 99/2011, 2/2012 — исправка);
- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, бр. 129/2007, 83/2014 – др. закон, 101/2016 – др. закон, 47/2018 и 111/2021 – др. закон);
- Закон о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, бр.30/2018);
- Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020 и 129/2021);
- Закон о забрани дискриминације и Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом;
- Закон о удружењима („Службени гласник РС”, бр. 51/2009, 99/2011 – др. закони, 44/2018 – др. закон);
- Закон о младима, Закон о туризму, Закон о јавном информисању и медијима и други релевантни закони и подзаконски акти који уређују област културе, образовања, јавног информисања, туризма и локалне самоуправе;
- Стратегија развоја образовања у Србији до 2030. године;
- Стратегија развоја туризма Републике Србије 2026–2030;
- Национална стратегија за младе 2023–2030;
- Национална архитектонска стратегија 2023–2035;
- Средњорочни план Министарства за бригу о селу;
- Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом 2025–2030;
- Стратегија активног и здравог старења у Републици Србији за период од 2024. до 2030. године;
- други релевантни програми, уредбе и правилници који регулишу финансирање, стандарде и рад установа културе (нпр. Уредба о критеријумима и начину избора пројеката у култури, Правилник о Националним стандардима за библиотечко-информациону делатност, Правилник о условима за рад музеја).

На регионалном нивоу, Стратегија развоја културе града Ниша усклађена је са стратешким документима и оквирима који уређују развој урбаних подручја и културе у Нишавском округу и ширем региону Јужне и Источне Србије. Приликом израде Стратегије узети су у обзир циљеви и смернице Стратегије развоја урбаног подручја града Ниша и општина Сврљиг, Мерошина и Гаџин Хан.⁴

На локалном нивоу, Стратегија развоја културе града Ниша ослања се на важеће регионалне и градске документе, чиме се обезбеђује усклађеност културних политика са развојним плановима града и потребама грађана:

- Статутом града Ниша;
- Планом развоја града Ниша за период 2021–2027. године;⁵
- Просторним планом града Ниша;⁶
- Програмом развоја туризма града Ниша.

Стратегија развоја културе града Ниша 2026–2030. повезана је у Плану развоја града Ниша за период 2021–2027. године са **Развојним правцем 3 – Друштвени развој**, који обухвата следеће приоритетне циљеве:

- Приоритетни циљ 3.1: Развити и унапредити културу и креативно стваралаштво;
- Приоритетни циљ 3.2: Стварање услова за развој модерног, квалитетног и доступног образовања за све;
- Приоритетни циљ 3.3: Обезбедити здрав живот, социјалну једнакост и инклузију за све људе свих генерација;

⁴ <https://www.ni.rs/wp-content/uploads/2023/10/Strategija-razvoja-urbanog-podrucja-grada-Nisa- FINAL.pdf>

⁵ <https://investnis.rs/wp-content/uploads/2021/04/Plan-razvoja-GN-za-period-2021-2027.pdf>

⁶ <https://www.ni.rs/prostorni-plan-grada-nisa/>

- Приоритетни циљ 3.4: Омогућити младима активну улогу и равноправност у друштвеном животу и једнака права и могућности.

Стратегија културе конкретизује ове циљеве кроз мере које обухватају: модернизацију и адаптацију установа културе, очување и презентацију културног наслеђа, подстицање креативних индустрија и савременог стваралаштва, програме инклузије рањивих група и активну улогу младих у културном животу. На овај начин културни развој постаје инструмент остваривања друштвеног развоја града, усклађен са стратешким приоритетима Плана града.

Стратегија развоја културе града Ниша 2026–2030. тесно је повезана са **Развојним правцима Стратегије урбаног развоја Ниша**, нарочито са Ц1 — Јачање урбаног идентитета и подстицање интегралног и одрживог развоја урбаног подручја, укључујући подциљеве који се односе на унапређење квалитета урбаних простора, заштиту културног и градитељског наслеђа, развој одрживог туризма и јачање урбано-руралних веза. Стратегија културе доприноси остваривању ових развојних праваца кроз конкретне мере које обухватају модернизацију и адаптацију установа културе, очување и презентацију културног наслеђа, дигитализацију културних садржаја, подстицање креативних индустрија и савременог стваралаштва, као и креирање програма за укључивање грађана и маргинализованих група у културни живот. На овај начин, култура постаје интегрални елемент урбаног развоја града, доприносећи јачању идентитета Ниша, унапређењу јавних простора, туризма и квалитета живота локалне заједнице.

ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

Култура представља значајан чинилац одрживог развоја савремених друштава и важан елемент унапређења квалитета живота грађана. Савремени концепт развоја препознаје културу не само као област очувања идентитета и културног наслеђа већ и као покретача друштвеног развоја, креативности, економског раста и друштвене кохезије.

УН Агенда одрживог развоја за период од 2015. до 2030. године, као глобална развојна стратегија, од кључне је важности за стварање предуслова за бољи и просперитетнији, али и безбеднији и стабилнији свет. Агенда 2030 укључује три димензије одрживог развоја: економски раст, социјалну инклузију и заштиту животне средине. У складу са глобалним развојним оквиром дефинисаним у оквиру Уједињених нација, усвајањем документа Агенда 2030, државе чланице су се обавезале на спровођење политика које доприносе остваривању 17 циљева одрживог развоја (Sustainable Development Goals — SDG). Иако култура није издвојена као посебан циљ, њен значај је препознат кроз више развојних циљева који се односе на образовање, инклузију, одрживи урбани развој, економски развој и партнерства.

Локалне самоуправе имају кључну улогу у имплементацији Агенде 2030, будући да се велики део развојних политика и јавних услуга остварује управо на локалном нивоу. У том контексту, Стратегија развоја културе града Ниша пружа допринос остваривању циљева одрживог развоја дефинисаних у Агенди 2030, кроз интеграцију културне димензије у друштвени, економски и урбани развој. Стратешки циљеви и мере дефинисани овом стратегијом доприносе остваривању више циљева одрживог развоја из Агенде 2030, а посебно следећих:

Циљ 4 – Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све

Развој културних и образовних програма у институцијама културе и сарадња са образовним установама доприносе развоју културне писмености, креативности и критичког мишљења код деце и младих.

Циљ 8 – Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све

Подршка развоју културних и креативних индустрија доприноси отварању нових радних места, развоју предузетништва у култури и јачању локалне економије.

Циљ 10 – Смањити неједнакост унутар и између држава

Обезбеђивање доступности културних садржаја свим грађанима, укључујући осетљиве друштвене групе, доприноси смањењу социјалних и културних неједнакости.

Циљ 11 – Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим

Очување и одрживо коришћење културног наслеђа представља важан елемент развоја локалних заједница и унапређења културног туризма.

Циљ 16 – Промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, обезбедити приступ правди за све, и изградити делотворне, одговорне и инклузивне институције на свим нивоима

Култура и уметност доприносе развоју демократских вредности, интеркултурног дијалога и активног учешћа грађана.

У циљу систематског праћења доприноса Стратегије остваривању циљева одрживог развоја, извршено је повезивање посебних циљева и мера са релевантним циљевима одрживог развоја.

Табела 1. Повезаност циљева Стратегије развоја културе града Ниша са циљевима одрживог развоја (Агенда 2030)

Посебан циљ	Кључне мере	Повезани циљ одрживог развоја	Индикатор	
		Циљ 4 – квалитетно образовање	Процент запослених у установама културе	
Унапређење институционалних и ванинституционалних капацитета и ресурса у култури	Подизање капацитета људских ресурса у култури		обухваћених програмом стручног усавршавања	
	Јачање система подршке ванинституционалним актерима	Циљ 8 – достојанствен рад и економски раст	Број градских општина које су увеле наменски конкурс за пројекте у култури	
Унапређење инфраструктуре у култури и очување културног наслеђа	Улагање у одржавање и опремање објеката које користе установе културе	Циљ 10 – смањење неједнакости	Број установа културе са прилагођеним приступачним зонама за ОСИ, старије и децу	
	Улагање у очување и ревитализацију непокретних културних добара	Циљ 11 – одрживи градови и заједнице	Број спроведених активности за очување, Унапређење и законску заштиту	
Развој одрживе и динамичне културне понуде	Стварање услова за доступност културне понуде	Циљ 4 – квалитетно образовање	Процент образовних установа које посећују годишње бар један програм установа културе	
	Децентрализација културних програма и локална креативност	Циљ 10 – смањење неједнакости	Укупан број учесника у интерактивним, едукативним и Иновативним програмима	
	Осавремењавање културне понуде		Циљ 16 – мир, правда и снажне институције	Број реализованих активности у културним пунктовима, уметничким квартовима и јавним просторима
			Циљ 8 – достојанствен рад и економски раст	Донета Одлука о давању у закуп атељеа и казамата у Тврђави уметницима, према дефинисаним критеријумима

Позиционирање Ниша као значајне тачке на домаћој и међународној културној мапи	Унапређење промоције културних догађаја	Циљ 8 — достојанствен рад и економски раст	Број нових дигиталних и визуелних садржаја о културном идентитету града
	Јачање културног идентитета града		

Извор: Циљеви одрживог развоја са званичног портала Републичког завода за статистику⁷.

SWOT АНАЛИЗА

SWOT анализа је резултат радионице која је одржана дана 02. октобра 2025. године у Српско-корејском информатичком центру Ниш, са члановима Радне групе. Заснована је како на анализи доступних статистичких података, тако и на проценама којима су располагали представници релевантних културних установа и организација.

СНАГЕ (Strengths)

1. Богато културно-историјско наслеђе и традиција
 - Наслеђе из римског, византијског, српског средњовековног и османског периода, смештено у самом градском језгру (Нишка тврђава, Чегар, Ђеле- кула, Бубањ, Логор „Црвени крст“ итд.).
 - Ниш – родни град Константина Великог и значајан историјски, духовни и уметнички центар Југа Србије.
 - Препознат и подржан стратешки пројекат „Активна заштита културног наслеђа — Tabula Peutingeriana”.
2. Развијена мрежа културних институција
 - Бројне установе са традицијом дужом од једног века: Народно позориште, Позориште лутака, Нишки симфонијски оркестар, Нишки културни центар, Студентски културни центар, Дечији културно-рекреативни центар, Народни музеј, Народна библиотека „Стеван Сремац”, Универзитетска библиотека „Никола Тесла”, Галерија савремене уметности, Завод за заштиту споменика културе, Историјски архив и други.
 - Активне манифестације међународног значаја — “Nišville” џезфестивал, Филмски сусрети, Хорске свечаности, Мајска песма, Ликовна колонија Сићево.
3. Сарадња са образовним и научним институцијама
 - Постојање Факултета уметности, уметничких школа и сарадња са Универзитетом у Нишу.
 - Развијена веза између културних институција, Завода за урбанизам и Завода за заштиту споменика.
4. Квалитетни уметници и стручни кадар
 - Велики број образованих уметника и наставника у култури.
 - Активна локална уметничка сцена и постојање удружења уметника, хорова и аматерских позоришта.
5. Географски положај и регионални значај
 - Ниш као саобраћајно чвориште Балкана и природни центар Југа Србије.
 - Близина аеродрома „Константин Велики”, што омогућава међународну видљивост и сарадњу.
6. Медијска и ванинституционална сцена
 - Развијена локална медијска мрежа (телевизије, радио-станице, портали).
 - Бројне организације цивилног друштва које доприносе разноврсности културног живота града.

⁷ <https://sdg.indikatori.rs/>

СЛАБОСТИ (Weaknesses)

1. Финансијска ограничења
 - Ограничени финансијски ресурси за унапређење и модернизацију програмских активности у области културе.
2. Ограничени инфраструктурни капацитети у области културе
 - Потреба за санацијом и модернизацијом постојећих објеката и споменика културе.
 - Ограничени просторни капацитети за рад музеја, оркестра, архива, библиотеке и галерије.
 - Недовољна опремљеност савременом техничком опремом.
 - Недостатак адекватних депоа и мултифункционалних сала.
3. Ограничени кадровски капацитети
 - Одлив младих и стручних кадрова, уз ограничене могућности новог запошљавања.
 - Недовољно развијени капацитети за савремено управљање и менаџмент у култури.
4. Недовољно развијена сарадња и промоција
 - Недовољна координација између институција и ванинституционалног сектора.
 - Непостојање стратешког приступа промоцији културних садржаја, недостатак маркетинг-стратегије и медијске видљивости.

ПРИЛИКЕ (Opportunities)

1. Међународна и прекогранична сарадња
 - Успостављање веза са европским градовима.
 - Коришћење IPA фондова и других ЕУ програма за развој културне инфраструктуре и сарадње.
2. Нови модели финансирања
 - Развијање јавно-приватних партнерстава и пројеката са донаторима.
 - Активирање празних војних и индустријских објеката у културне сврхе.
3. Повезивање културе и туризма
 - Развој културног туризма кроз манифестације, руте наслеђа и међународну промоцију Ниша.
 - Валоризација културног наслеђа кроз кандидовање за Унеско листу.
4. Дигитализација и иновације
 - Дигитализација архива, музеја и библиотека; увођење нових технологија у уметничку продукцију.
 - Савремени начини презентације уметности и јачање комуникације са публиком путем интернета.
5. Развој креативних индустрија
 - Подстицање уметничких стартап пројеката, креативних хабова и специјализованих фестивала.
 - Јачање сарадње између културних институција и предузетничког сектора.
6. Људски потенцијали и образовање
 - Стручне обуке, радионице, едукација запослених у култури.
 - Укључивање младих и деце кроз програме Дечијег културног центра и других установа.

ПРЕТЊЕ (Threats)

1. Економска неизвесност и ограничен буџет за културу
 - Глобалне и националне економске кризе које смањују средства за културу и платежну моћ публике.

- Недостатак дугорочних развојних пројеката у граду.
- 2. Демографски и кадровски проблеми
 - Одлазак младих, мањак стручног кадра, старење запослених у култури.
- 3. Деградација културне инфраструктуре
 - Пропадање културних добара и запуштеност простора због недостатка улагања и одржавања.
 - Урбанистички притисци и неконтролисана градња која угрожава културни идентитет.
- 4. Глобалне кризе и климатски ризици
 - Економске, здравствене и климатске промене које могу утицати на одржавање манифестација и очување културних добара.
- 5. Пад медијске видљивости и комерцијализација
 - Смањено интересовање медија за уметност, површно извештавање, комерцијализација фестивала и слабљење уметничког квалитета.

СНАГЕ

Град Ниш поседује изузетно богато културно наслеђе из различитих историјских периода — праисторијског, римског, византијског, средњовековног српског, османлијског и савременог — које је у великој мери концентрисано у градском језгру, посебно у простору Нишке тврђаве. Као највећа снага Ниша у културном систему препознато је постојање развијене мреже културних институција са дугогодишњом традицијом, у неким случајевима и дужом од једног века. Међу њима се истичу: Народно позориште, Позориште лутака, Нишки симфонијски оркестар, Нишки културни центар, Студентски културни центар, Дечији културно рекреативни центар Ниш, Народно музеј, Народна библиотека „Стеван Сремац“, Универзитетска библиотека „Никола Тесла“, Галерија савремене уметности, Завод за заштиту споменика културе, Историјски архив и други. Додатна снага је постојање бројних јавних манифестација, од којих многе имају значајан међународни потенцијал и дугу традицију — попут Филмских сусрета, Интернационалних хорских свечаности и “Nišville” џезфестивала.

Као родни град цара Константина Великог, Ниш има снажан културно-историјски идентитет, али и бројне друге препознатљиве симболе: Чегар, Ђеле-кулу, Логор „Црвени крст“, споменик на Бубњу, као и улогу у Првом и Другом светском рату. Ниш је центар јужњачке, српско-балканске културе, са јединственим дијалектом, кухињом, обичајима и наслеђем. Он је град писаца (Стеван Сремац, Бранко Миљковић, Душан Радовић), град филма (Филмски сусрети), град ликовне уметности (најстарија ликовна колонија на Балкану, коју је 1905. основала Надежда Петровић), град хорског певања и град џеза.

Поред тога, Ниш је универзитетски, индустријски, саобраћајни и туристички центар југоисточне Србије. Посебна снага је и постојање Факултета уметности, Департмана за уметност Интернационалног универзитета, као и средњих уметничких и музичких школа. У граду делује велики број уметника различитих профила, међу којима више од две стотине академских сликара. Ниш има развијену медијску сцену и разгранату ванинституционалну културну сцену, односно бројне организације цивилног друштва — хорове, аматерска позоришта и културно-уметничка друштва.

На основу идентификованих снага у културном систему Ниша, кључно је да Стратегија развоја културе усмери напоре на консолидовање и максимално искоришћење постојећег културног потенцијала града. Богато културно-историјско наслеђе, препознате и подржане иницијативе попут пројекта „Активна заштита културног наслеђа — Tabula Peutingeriana“, као и развијена мрежа институција са дугогодишњом традицијом, представљају снажну основу за очување културног идентитета и промоцију Ниша као регионалног културног центра.

Развијена сарадња са образовним и научним институцијама, као и присуство квалификованих уметника и стручног кадра, омогућавају јачање програма за младе, развој креативних индустрија и унапређење образовних и културних иницијатива. Географски положај града и развијена медијска и ванинституционална сцена пружају додатну предност у промоцији културних садржаја и међународној видљивости.

СЛАБОСТИ

Као главне слабости културног сектора Ниша идентификовани су недовољни инфраструктурни капацитети. Неодговарајући простори за рад бројних институција — посебно Народног музеја, Народне библиотеке „Стеван Сремац“, Историјског архива и Симфонијског оркестра — као и потреба за санацијом и модернизацијом споменика и објеката културе, ограничавају могућност развоја програма и јавних манифестација. Недостатак адекватних депоа, мултифункционалних сала и савремене техничке опреме додатно отежава рад институција и ванинституционалног сектора.

Недовољна финансијска средства и недовољни ресурси за реализацију програмских активности представљају додатну слабост.

Недовољни кадровски капацитети и одлив младих стручњака представљају значајан изазов. Дугогодишњи мораторијум на запошљавање у култури, као и недовољна обука и специјализација менаџера у култури, утичу на способност институција да успешно реализују програме, управљају пројектима и подстичу развој креативних индустрија.

Поред тога, недовољно развијена сарадња и промоција представљају додатну слабост. Слаба координација између јавног и ванинституционалног сектора, непостојање стратешког приступа промоцији културних садржаја, као и

ограничена медијска видљивост, сужавају простор за представљање културних активности и ограничавају могућности за привлачење публике и партнера.

Укратко, слабости културног сектора Ниша произилазе из комбинације финансијских ограничења, недовољне инфраструктуре, ограничених кадровских ресурса и слабог маркетинга. Посебно су изражени проблеми одлива стручне радне снаге, недостатак модернизованих простора и технике, као и неуједначена сарадња између јавног и приватног сектора, што указује на потребу за стратешким планирањем, већим улагањем и координисаном подршком културној инфраструктури.

ПРИЛИКЕ

Културни сектор Ниша има значајне развојне шансе које проистичу из стратешког позиционирања града као културног и универзитетског центра јужне Србије, постојања стручних кадрова, богате традиције и широке мреже институција. Као универзитетски центар, Ниш привлачи младе таленте из региона, што доприноси културној динамици и ствара основу за развој програма намењених младима и деци.

Међународна и прекогранична сарадња представља могућност за јачање позиције Ниша у регионалном и европском културном контексту, коришћењем IPA фондова и других програма ЕУ за развој културне инфраструктуре и пројеката. Нови модели финансирања, укључујући јавно-приватна партнерства и пројекте са донаторима, као и активирање празних војних и индустријских објеката у културне сврхе, омогућавају модернизацију институција и реализацију иновативних програма.

Повезивање културе и туризма пружа шансу за развој културног туризма кроз манифестације, руте наслеђа и међународну промоцију Ниша, као и валоризацију културног наслеђа кроз кандидовање за Унеско листу. Дигитализација архива, музеја и библиотека, увођење нових технологија у уметничку продукцију и савремени начини презентације уметности омогућавају јачање комуникације са публиком и повећање видљивости културних садржаја. Развој креативних индустрија и подстицање уметничких стартап пројеката, креативних хабова и специјализованих фестивала пружа могућност за јачање економског и културног потенцијала града, као и за продубљивање сарадње између културних институција и предузетничког сектора. Све наведено, у комбинацији са присуством младих талената, професионалних обука и радионица, ствара основ за трансформацију Ниша у регионални центар савремене културе и уметности, који интегрише традицију и савремене уметничке изразе, уз међународну препознатљивост и привлачност.

ПРЕТЊЕ

Културни сектор Ниша суочава се са бројним спољашњим и унутрашњим претњама које могу угрозити његов одрживи развој. Глобална финансијска и економска неизвесност доводи до смањења средстава за културу и ограничава могућности дугорочног планирања и развоја институција. Одлив младих и недостатак стручних кадрова угрожавају континуитет рада у културним институцијама и квалитет продукције, док старење запослених додатно повећава овај ризик.

Деградација културне инфраструктуре представља озбиљну претњу: многи објекти и споменици културе захтевају санацију и модернизацију, а неконтролисана урбанистичка изградња и урбанистички притисци могу нарушити културни идентитет и интегритет наслеђа. На глобалном нивоу, економске кризе, здравствене ванредне ситуације и климатске промене могу утицати на одржавање манифестација, очување културних добара и развој културног туризма.

Слабљење медијске видљивости, комерцијализација фестивала и смањено интересовање медија за уметност додатно угрожавају културну сцену, ограничавајући промоцију квалитетних уметничких садржаја. Без системског приступа финансирању, координацији институција, подршци стручњацима и стратегијама за очување инфраструктуре, постоји ризик да Ниш изгуби део своје културне динамике и позицију регионалног центра културе.

SWOT анализа показује да Ниш поседује значајан културни потенцијал – богато наслеђе, развијене институције и стручне кадрове – што пружа основу за јачање регионалне и међународне позиције.

Иако постоје слабости као што су ограничена инфраструктура, кадровски ресурси и недовољна промоција, спољашње прилике, укључујући међународну сарадњу, дигитализацију, културни туризам и развој креативних индустрија, омогућавају трансформацију потенцијала у конкретне резултате. Истовремено, претње као што су економска нестабилност, одлив младих и деградација културне инфраструктуре захтевају проактиван и координисан приступ.

Ниш има потенцијал да постане динамичан, иновативан и одржив културни центар који интегрише традицију и савремене токове.

АНКЕТНО ИСТРАЖИВАЊЕ КУЛТУРНИХ ПОТРЕБА И СТАВОВА ГРАЂАНА НИША И ЗАПОСЛЕНИХ У УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ

Грађани Ниша

За потребе истраживања културне партиципације грађана Ниша примењена је квантитативна истраживачка методологија, техником анкетирања. Упитник је креирао стручни тим Завода за проучавање културног развоја, у сарадњи са Регионалном агенцијом „Југ” и Радним тимом за израду Стратегије.

Са циљем обезбеђивања што веће укључености грађана у консултативни процес, истраживање је спроведено онлајн, путем Гугл платформе. Упитник је садржао 21 питање, разврстано у шест тематских целина:

- социо-демографске карактеристике испитаника;
- културне потребе и афинитети (оцене и ставови о културној понуди града);
- културна партиципација (учесталост посећивања културних догађаја и предлози за

- унапређење понуде);
- информисаност и комуникација (начини информисања о културним дешавањима, као и препоруке за унапређење промоције и повећање видљивости културних садржаја);
- оцена стања културне инфраструктуре и предлози за њено унапређење;
- културна препознатљивост (перцепција идентитета и културног имиџа града Ниша).

Укупно је анкетирано 510 грађана старијих од 14 година. Од укупног броја испитаника, 92,4% живи у урбаном делу Ниша, док 7,6% чине становници насељених места која припадају територији града Ниша. Анкетно истраживање спроведено је у периоду од децембра 2025. до краја јануара 2026. године.

Запослени у установама културе

Упитник намењен запосленима у установама културе града Ниша садржао је 25 питања, разврстаних у шест тематских целина:

- услови рада у установи у којој су запослени;
- оцена стања установе (кадровска структура, међусекторска и међуресорна сарадња са другим актерима у култури);
- оцена програма и промотивних активности установа;
- оцена културне понуде града Ниша (укључујући препоруке за њено унапређење и сагледавање идентитета града);
- оцена стања културне инфраструктуре и предлози за унапређење;
- стратешки приоритети за унапређење културе у Нишу.

Анкетно истраживање спроведено је током јануара и фебруара 2026. године. На упитник је одговорило укупно 116 запослених из свих установа културе чији је оснивач Град Ниш. У складу са договором, директори установа нису учествовали у анкетирању.

Према структури одговора по установама, највећи проценат испитаника запослен је у Народној библиотеци „Стеван Сремац“ (18,1%), затим у Народном позоришту Ниш (16,4%), Дечијем културно-рекреативном центру (13,8%), Галерији савремене ликовне уметности (9,5%), Народном музеју Ниш (9,5%), Нишком симфонијском оркестру (8,6%), Нишком културном центру (7,8%), Историјском архиву Ниш (6,9%), Заводу за заштиту споменика културе (6%) и Позоришту лутака Ниш (3,4%).

Посматрано у односу на укупан број запослених у свакој установи појединачно, највећи обухват испитаника забележен је у Галерији савремене ликовне уметности (55%), затим у Народној библиотеци „Стеван Сремац“ (43,8%), Историјском архиву Ниш (42,1%), Дечијем културно-рекреативном центру (35,5%), Заводу за заштиту споменика културе (35%), Нишком културном центру (30%), Народном позоришту Ниш (22,9%), Нишком симфонијском оркестру (22,2%), Народном музеју Ниш (18,6%) и Позоришту лутака Ниш (9,5%).

ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

О Нишу

Основне карактеристике и географски положај града Ниша

Ниш захваљујући свом изузетно повољном географском положају представља једно од најзначајнијих саобраћајних и привредних чворишта југоисточне Европе. Град се налази на раскршћу путева који повезују Западну Европу са Блиским истоком и Грчком, као и централни део Балкана са источном Европом. Ниш је трећи по величини град у Србији, после Београда и Новог Сада.

Према резултатима пописа становништва из 2022. године, на територији града живи 249.501 становник, што чини око 3,7% укупног становништва Републике Србије. У односу на попис из 2011. године, забележен је пад броја становника, што је у складу са општим демографским кретањима у земљи.

Град се простире на површини од 597 км², што представља око 0,7% површине Републике Србије. Ниш је административни центар Нишавског округа и регионални центар југоисточне Србије. У саставу града налази се пет градских општина: Палилула, Медијана, Црвени Крст, Нишка Бања и Пантелеј.

Ниш је једна од најважнијих саобраћајних раскрсница у Србији и на Балкану. Кроз град пролазе ауто-пут и железничке пруге које повезују север и југ Србије, као и правци ка источној Србији и граници са Бугарском, у оквиру Паневропског коридора 10. На територији града налази се међународни аеродром „Константин Велики“ Ниш, који повезује Ниш са више европских дестинација.

Захваљујући повољном положају, Ниш је саобраћајни и регионални центар коме гравитира шире подручје југоисточне Србије, а истовремено представља и значајан привредни, образовни и здравствени центар региона. Слава Града Ниша је Дан Светог цара Константина и царице Јелене, који се обележава 3. јуна. Тим поводом у граду се организују верске, културне, научне и спортске манифестације, као и свечане активности које доприносе неговању историјског и духовног наслеђа Ниша.

Историјски и културни значај

Град Ниш има препознатљив идентитет утемељен на чињеници да већ више од две хиљаде година представља значајно културно, војно и духовно средиште на раскршћу Балкана. Као један од најстаријих градова у Европи, настао је на темељима античког Наисуса (Naissus), родног места и резиденције римског цара Константина I Великог, чије је наслеђе трајно обележило европску и хришћанску историју.

Кроз векове Ниш је био стратешка тачка различитих државних и цивилизацијских система — од Римског и Византијског царства, преко османског периода, до модерне српске државе. Бројне војске, народи и владари остављали су културне и материјалне трагове, обликујући аутентичан дух града. Ниш је место Чегарског боја и Ћеле-куле, ратна престоница Србије у Првом светском рату, као и простор страдања у Другом светском рату — у логору „Црвени крст“ и на Бубњу. Сви ови историјски слојеви чине основу изузетно вредне културно-историјске баштине.

На територији града евидентирано је 113 заштићених непокретних културних добара (99 споменика културе, две територије културно-историјске целине, осам археолошких налазишта и четири знаменита места), од којих је шест категорисано као културна добра од изузетног, а седам од великог значаја.

Међу најзначајнијим културно-историјским споменицима издвајају се Ћеле-кула, Нишка тврђава, споменик на Чегру и Меморијални комплекс логора „Црвени крст“, као сведоци важних историјских догађаја. Очување и унапређење стања ових споменика представља важан сегмент развоја културног туризма и одрживог урбаног развоја.

Као универзитетски центар (основан 1965. године), Ниш има 13 јавних факултета, седам истурених одељења приватних факултета, пет специјалних школа и једну школу за одрасле. Демографска структура и образовни потенцијал града стварају повољан контекст за развој културе: урбан становништво чини 72,1%, уз највећу концентрацију грађана радног доба (30–64 године), док је око 20% становника високообразовано. Ниш располаже значајним образовним и креативним потенцијалом, посебно на Филозофском факултету и Факултету уметности, као и у средњим уметничким школама. Манифестације и уметнички догађаји у Нишу представљају значајну инфраструктуру колективног сећања и савременог културног израза. Програми се реализују у јавним просторима — амбијенталним целинама, на трговима, у Тврђави, музејима, архиву, Народној библиотеци, Официрском дому, галеријама и другим установама — чиме се култура интегрише у свакодневни живот града и доприноси његовој међународној видљивости.

Окосницу културног система чине установе чији је оснивач Град Ниш: Народни музеј, Народна библиотека „Стеван Сремац“, Галерија савремене ликовне уметности, Народно позориште, Позориште лутака, Симфонијски оркестар, Историјски архив, Нишки културни центар и Дечији центар. Важну улогу имају и установе чији је оснивач Република Србија: Завод за заштиту споменика културе, Универзитетска библиотека „Никола Тесла“ и Студентски културни центар.

Важан сегмент културног живота чине и професионална и аматерска удружења, као и фондације које су својим радом превазишле локалне оквире. Посебно се издваја “Nišville” џезфестивал, један од међународно препознатљивих културних брендова града, као и бројне организације цивилног сектора које доприносе иновативним приступима у области културе и уметности.

Захваљујући свом географском положају, економском и образовном потенцијалу и изузетној културно-историјској баштини, Ниш представља природну културну раскрсницу Србије — простор у коме се традиција и савремена креативност прожимају, стварајући снажан основ за даље унапређење локалног, регионалног и међународног културног утицаја.

Јавна признања Града Ниша

Град Ниш додељује јавна признања као вид друштвеног признања појединцима, институцијама и организацијама за изузетна достигнућа, допринос развоју града, афирмацији његових вредности и унапређењу друштвеног, привредног, културног и научног живота.

Према важећој одлуци, јавна признања Града Ниша су:

- Награда Града Ниша „11. јануар“,
- Награда „Бранко Миљковић“,
- Награда „Стеван Сремац“,
- Награда Града Ниша за књижевност за децу и младе,
- Награда „Свети цар Константин и царица Јелена“,
- звање Почасног грађанина Ниша,
- Повеља захвалности,
- Благодарница Града Ниша „Свети Сава“,
- награде најбољим студентима Универзитета у Нишу.

Ова признања додељују се за изузетне резултате у различитим областима, укључујући културу, привреду, образовање, друштвени развој и допринос афирмацији Града Ниша.

Културна добра од изузетног значаја

Рановизантијска гробница са фрескама (Јагодин-мала, Косовке девојке 6; СК290, СРС 14/79)

Гробница је откривена 1953. године на десној обали Нишаве, на месту касноантичке некрополе у насељу Јагодин-мала. Зидана је од опеке, правоугаоног је облика (2,63 x 2,23 м), са сводом у висини од 1,78 м. На источној страни је степениште које је водило у унутрашњост која је преградним зидовима подељена на четири гробна места, док се на

западном зиду налази правоугаона ниша. Унутрашњост гробнице је осликана фрескама: на источном зиду је Христов монограм у венцу од палминих грана, а на странама поред улазних врата стојеће фигуре апостола Петра и Павла; на западном зиду се, такође, налази Христов монограм у венцу, око њега је нимб, а поред су две фигуре у ставу молитве (вероватно представе покојника). На зидовима и своду су приказани симболи рајских врата и раја: гроздови, винова лоза, представе птица. Могу се видети и остаци боје: светлоплава позадина, тамноплаве ивице, црне линије, као и златнобраон боја монограма. На основу декорације, рановизантијска гробница у Јагодин-мали се датује у време од половине 4. до половине 5. века. Конзерваторски радови су обављени 1954. и 1958. године.

Ћеле-кула (Браће Тасковића бб.; СК 218, СРС 14/79)

Након битке на Чегру 1809. године, када је војвода Стеван Синђелић пуцањем у барутану дигао у ваздух себе, устанике, али и војнике надмоћније турске војске, Османлије су у знак одмазде саградиле Ћеле-кулу од 952 лобање погинулих српских ратника. Турски командант Хуршид-паша је наредио да се кула постави на тада главном путу за Цариград. Кула је четвороугаона грађевина од камена висока 4 м, а главе, утврђене песком и кречом, биле су окренуте ка споља и размештене у 14 редова са сваке стране. Након ослобођења Ниша од Турака, 1878. године, подигнут је заштитни кров, а после неколико година и капела над кулом, према пројекту арх. Димитрија Лека. Тако је кула у потпуности била заштићена од зуба времена. Непосредно пре Другог светског рата, у порти капеле је подигнут споменик са бистом војводе Стевана Синђелића, као и рељеф са представом битке на Чегру. Конзерваторско-рестаураторски радови изведени су 1989. и 2003/04. године. Данас је преостало свега 58 лобања.

Логор (12. фебруара бб.; СК 240, СРС 14/79)

Током Другог светског рата, у зградама које су до немачке окупације служиле као војни магацин, био је смештен концентрациони логор „Црвени крст” кроз који је прошло више од 30.000 заробљеника. Данас је то Меморијални комплекс „12. фебруар” који је добио име према датуму када је 105 затвореника побегло из њега у партизане, 1942. године, након чега је уследила одмазда од стране немачких војника. Један је од малобројних сачуваних фашистичких логора у Европи. Састоји се од централне зграде са самицама и просторијама за више затвореника, три помоћне зграде, четири стражаре, две куле осматрачнице, два торња. Зграде логора су сачувале аутентични изглед, имају спомен-обележја, а 1969. године настала је прва музејска поставка. Главна логорска зграда претворена је у музејски комплекс у ком се чувају документа, писма, фотографије, лични предмети затвореника, а ту су и потресне поруке исписане на зидовима затворских ћелија. Конзерваторско-рестаураторски радови су изведени 1979. и 2004. године. Од 2011. године започета је ревитализација логора према пројекту арх. Симе Гушића, а 2013. године је отворена данашња стална поставка.

Медијана – Локалитет Брзи Брод (Булевар Вељка Влаховића бб.; АН 22, СРС 14/79, датум уписа у ЦР је 19.12.1981.)

Археолошко налазиште „Медијана” потиче из римског доба, а период градње се датира на почетак 4. века, у време цара Константина Великог. „Медијана” је изграђена у близини термалних вода и представљала је резиденцију у којој су боравили римски цареви приликом посете Наису. Археолошка истраживања, која трају од 60-их година 20. века до данас, указују на то да је обухватала велики простор (само резиденција је била на 6.000м²), у чијем је центру била вила са перистилом, а западно и источно су се налазиле терме и нимфеј (свето место посвећено нимфам). Око ове виле биле су концентрисане још три виле — луксузне грађевине са стубовима, декорисаним мозаицима и фрескама. У близини су се налазили водоторањ и житнице, а у околини привредни објекти, као и мање сеоско насеље са организованом инфраструктуром. Крајем 4. века, „Медијана” је страдала у пожару, а уништена је у време хунских разарања 1441. године. Године 1969, откривено је око 1.000м² мозаика, који су потом били затрпани, да би, 2024. године, коначно били завршени конзерваторски радови на подним мозаицима који представљају „Медузу” и „Леду и Зевса”.

Спомен-парк „Бубањ” (Бубањ; ЗМ 7; СРС 14/79)

Данашњи спомен-парк „Бубањ” на узвишењу код Ниша представљао је, у време Другог светског рата, стратиште на ком су даноноћно стрељани Срби, Јевреји, Роми који су довођени из логора „Црвени крст”. Више од 10.000 стрељаних жртава закопавано је на читавом терену данашњег „Бубња” у рововима, а многи лешеве су крајем рата спаљени. Стратиште је првобитно било обележено спомен-пирамидом, да би 1963. године био откривен нови споменички комплекс, рад вајара Ивана Саболића, који се састоји од три монументална бетонска обелиска која симболизују уздигнуте руке са стиснутим песницама мушкарца, жене и детета — као отпор према злочину. Недалеко одатле налази се рељеф у мермеру на којем је кроз пет композиција приказано страдање и бунт народа током Другог светског рата, као и победа слободе над освајачима, са стиховима нишког песника Ивана Вучковића. Од 2004. године, постоји и капела од стакла и метала, рад арх. Александра Буђевца.

Чегар (Каменица; ЗМ 13; СРС 28/83)

На брду Чегар, неколико километара од Ниша, на месту шанца и српског логора, где су српски устаници под командом војводе Стевана Синђелића 31. маја 1809. године водили борбу против Турака и жртвовали животе, подигнуто је, након ослобођења Ниша, 1878. године, спомен-обележје у виду мање пирамиде од гранита. Данашњи споменик у облику куле изведен је 1927. године над претходним, и то према пројекту арх. Јулијана Дјупона, руског емигранта из Ниша, поводом 50-годишњице ослобођења Ниша од Османлија. У доњем делу куле, у ниши се налази попрсје у бронзи Стевана Синђелића, рад југословенског вајара Славка Милетића. Изнад нише се уздиже вертикална конструкција, са декоративним елементима националне средњовековне архитектуре, која симболизује војно утврђење. Споменик је

повезао подвиг херојства војводе, борбу за слободу устаника, као и ослобађање Ниша под кнезом Миланом Обреновићем, о чему сведоче натписи на доњем делу споменика. Фасада са отворима и кружним розетама изведена је од опеке и малтера, док је на врху завршетак у виду кубета на осмоугаоном тамбуру. Лево и десно од споменика, поред прилазног степеништа, постављена су два топа из Церске битке. Последњи конзерваторско-реставраторски радови изведени су 1999. године, споменик је реконструисан 2004. године, а 2024. је обновљен спомен-парк који окружује споменички комплекс.

Међународна сарадња

Град Ниш континуирано гради међународне везе кроз разноврсне активности и пројекте који повезују град са његовим партнерским и побратимским градовима, стално ширећи мрежу међународних партнера у разним областима. Побратимљени градови и градови пријатељи су: Источно Сарајево, Требиње и Бањалука (Република Српска), Тиват (Црна Гора), Струмица (Северна Македонија), Серес и Волви (Грчка), Велико Трново и Сливен (Бугарска), Курск, Белгород, Калуга, Васиљеостровски округ Санкт Петербурга, Северни административни округ Москве, Елиста (Калмикија, Руска Федерација), Витебск (Белорусија), Шарм ел Шеик (Египат), Кошице (Словачка), Салтдал (Норвешка), Муратпаша и Анталија (Турска), Ханџоу, Ланџоу, Лишуи и Муданџијанг (Народна Република Кина), као и Бершева (Израел).

Ова сарадња обухвата размену званичних и радних посета, учешће на културним, привредним и образовним манифестацијама, као и сталну институционалну комуникацију, усмерену на размену искустава и унапређење међународне сарадње.

Сарадња у области културе посебно је интензивна и огледа се кроз размену уметника, организовање заједничких догађаја, фестивала и изложби, као и кроз размену стручних искустава у очувању и промоцији културне баштине. Међународна сарадња и учешће у културним мрежама чине Ниш препознатљивим као град са богатом културном понудом, отворен за уметничку размену, иновације и европске и светске културне трендове.

Изложбе и културни догађаји

- Учешће на Међународној изложби фотографија градова побратима Лишуија (Кина, 2025).
- Дани Москве у Нишу уз концерте, изложбе и мастеркласе, у сарадњи са Владом Москве и руским уметницима.
- Сарадња са делегацијама из Калмикије (Русија) и грчког Ставроса, као и реализација концерата, изложби и филмских програма у оквиру сарадње са Шпанијом, Кином, Белорусијом и Пољском.
- Дугогодишња сарадња са Америчким кутком, Француским институтом и Европском кућом у оквиру изложби, предавања, пројекција и културних програма у партнерству са амбасадама и међународним организацијама.
- Изложба „Градо на отвореном“, реализована у сарадњи Града Ниша и Амбасаде Краљевине Шпаније, организована је са циљем да се уметност приближи широј јавности и омогући грађанима да је доживе изван музејских простора, у свакодневном урбаном окружењу

Филмски и музички програми

- Ретроспективе светских кинематографија и представљање мање познатих филмских традиција у сарадњи са амбасадама и културним центрима.
- Међународни фестивали и концерти у жанровима класичне и народне музике, као и савремених праваца, са учешћем уметника из различитих земаља.

Иницијатива „Европа за фестивале – фестивали за Европу“ (EFFE, 2025)

- Прикључивање иницијативи EFFE и укључивање у портал FestivalFinder.eu за међународну промоцију локалних фестивала и умрежавање у европску културну мрежу. Регистрација следећих фестивала на платформи:
 - ✓ “Nišville” џезфестивал
 - ✓ Ликовна колонија Сићево
 - ✓ Међународни фестивал духовне музике „Музички едикт“
 - ✓ Међународни студентски позоришни фестивал „Урбан фест“
 - ✓ Међународни студентски фестивал фолклора
 - ✓ Фестивал дипломског филма
 - ✓ Римски фестивал „Константин“.
- Објављена публикација „Фестивали у контексту: улога уметности у локалној културној политици“, која анализира улогу фестивала у локалним и регионалним културним стратегијама у Европи.

Фестивали у Нишу

Сталне манифестације од посебног значаја у области културе града Ниша (Према Одлуци о манифестацијама, програмима и пројектима у области културе града Ниша — „Сл. лист Града Ниша” бр. 148/24)

Фестивал глумачких остварења играног филма у Нишу Филмски сусрети Фестивал глумачких остварења играног филма у Нишу Филмски сусрети представља једну од најзначајнијих, најтрајнијих и програмски најјасније профилисаних манифестација у области филмске уметности у Републици Србији. Основан је 1966. године на иницијативу Удружења филмских глумаца Србије са циљем да се глумачко стваралаштво на филму постави у центар културне и уметничке пажње, што је јединствен модел и у међународним оквирима.

Филмски сусрети су такмичарски фестивал чији је програм увек доминантно базиран на продукцији домаћих дугометражних играних филмова између два фестивалска издања, а у званичној се конкуренцији могу наћи и копродукциони филмови (с већинским или мањинским српским продукционим учешћем), па чак и филмови суседних кинематографија на српском језику или његовим регионалним варијантама уколико у њима има запажених глумачких наступа српских глумаца. Организатори Фестивала су Установа Нишки културни центар и Удружење филмских глумаца Србије. Традиционално се одржава на Летњој позорници Нишке тврђаве, простору изузетне културно-историјске вредности. Ова локација је као амбијент за филмске пројекције под отвореним небом важан елемент идентитета Фестивала и доприноси његовој препознатљивости, повезујући културно наслеђе са савременим уметничким стваралаштвом.

Од свог оснивања до данас, Филмски сусрети континуирано прате развој домаће кинематографије и представљају својеврсну хронику глумачких поетика, стилова и уметничких домета различитих глумачких генерација. Мисија и циљеви Филмских сусрета усмерени су на системску подршку глумачкој уметности, унапређење домаће филмске продукције и развој публике. Фестивал има важну улогу у јачању културног дијалога, подстицању критичког односа према савременом играном филму и очувању континуитета националне кинематографије. На Филмским сусретима се сваке године додељује осам званичних фестивалских награда намењених домаћим глумцима и два (потенцијална) признања за наступе страних глумаца у домаћим филмовима. Фестивал има и богат пратећи програм (пратеће филмске пројекције, презентације књига, трибине, округли столови, изложбе, концерти).

Интернационалне хорске свечаности

Интернационалне хорске свечаности су манифестација аматерског хорског и музичког стваралаштва међународног и такмичарског карактера, а одржавају се бијенално. Организатор и реализатор Хорских свечаности је Установа Нишки културни центар у сарадњи са Нишким симфонијским оркестром. Овај фестивал, основан 1966. године, исте године када и Филмски сусрети, израстао је у репрезентативну културну институцију која негује, развија и промовише хорско певање као један од највреднијих облика музичког и нематеријалног културног наслеђа. Свечаности се традиционално одржавају на различитим сценама, у сакралним и културним градским просторима. Током више од пола века постојања, Интернационалне хорске свечаности угостиле су велики број хорова из земље, региона и иностранства, доприносећи интеркултурном дијалогу, уметничкој размени и међународној афирмацији Ниша као града музике и културе.

Основна мисија и циљ Фестивала јесу очување и унапређење хорске уметности, подстицање високих уметничких стандарда и стварање простора за сусрет аматерских и професионалних хорова, оркестара, солиста и диригената. Интернационалне хорске свечаности имају посебан значај у области музичког образовања и развоја публике јер континуирано подстичу интересовање за хорско певање, композиције духовне и световне музике, музике старих мајстора и дела савремене музике, као и дела инспирисаних српском и светском фолклорном традицијом.

Фестивалски програм обухвата такмичарске и ревијалне наступе, концерте, сусрете диригената и хорских педагога, као и пратеће стручне и едукативне садржаје. Хорови пријављени за такмичарски део наступају на Летњој позорници у Нишу, а оцењује их стручни жири, који додељује 11 награда. Такође, на завршној фестивалској вечери се проглашава и најбољи хор по избору публике. Ревијални део подразумева дефиле учесника улицама Ниша, мање концерте на историјским локалитетима града и околине.

Ликовна колонија Сићево

Ликовна колонија Сићево представља једну од најзначајнијих ликовних манифестација у Југославији, а потом и Републици Србији. Основана је 1905. године на иницијативу српске сликарке Надежде Петровић, са циљем да окупи уметнике различитих генерација и стилских опредељења, омогућавајући им непосредан контакт са природом, културним и историјским амбијентом Нишке котлине, а посебно Сићевачке клисуре. Због низа историјских догађаја, Колонија је прекинула са радом у трајању од скоро шест деценија, да би обновљена наставила свој континуитет од 1964. године до данас. Од 1991. године добија међународни карактер, окупљајући још већи број уметника. Организатор и реализатор Колоније је од 1970. године постала Галерија савремене ликовне уметности Ниш, у чијем се изложбеном простору излажу уметничка дела која су настала на њеном годишњем сазиву.

Колонија се одржава у селу Сићево, у околини Ниша, и укључује интензивне стваралачке радне сесије, радионице, јавне изложбе и презентације уметничких радова. Учесници колоније стварају дела која обухватају различите медије — сликарство, цртеж, графику, скулптуру и експерименталне форме, а резултати рада редовно се представљају широј јавности кроз изложбе у галеријским просторима и на отвореном. Циљ Ликовне колоније Сићево јесте промоција ликовне уметности као значајног сегмента културног живота, афирмација

уметника, као и развој културног туризма и јачање локалног културног идентитета. Не само да пружа стваралачку подршку уметницима већ и омогућава публици непосредан контакт са процесом уметничког стварања, што је од кључног значаја за подстицање културног образовања, развој публике и јачање културне свести у локалној заједници. Захваљујући Колонији, формиран је импозантан ликовни фонд од близу 800 дела значајне уметничке вредности.

Међународна књижевна колонија Сићево

Међународна књижевна колонија Сићево је основана 1991. године са циљем да окупља писце, преводиоце, издаваче и књижевне критичаре и литерарне стручњаке из земље и иностранства. Идејни творац Колоније је др Михајло Игњатовић, писац и преводилац, а оснивач је било тадашње Друштво књижевника и књижевних преводилаца града Ниша. Посебан акценат стављен је на промоцију књижевности као дела нематеријалног културног наслеђа и на подстицање дијалога између традиције и савремених токова на националној и међународној књижевној сцени. Одржава се сваке године, а њен организатор и реализатор је Установа Нишки културни центар.

Колонија се одвија у селу Сићево, у непосредној околини Ниша, у амбијенту који својом природном лепотом и историјским значајем пружа инспирацију за интелектуални и стваралачки рад. Програм колоније обухвата симпозијуме, предавања, радионице, јавна читања, дискусије, презентације књига и сусрете са публиком, што омогућава директан контакт писца са заједницом и доприноси културном образовању, али и јачању критичке публике у области књижевности.

У оквиру Колоније се додељује Награда „Рамонда Србика” за свеукупно вишегодишње стваралаштво домаћег писца који је оставио посебан печат у историји савремене српске књижевности, признање „Микина чаша” — истакнутом учеснику за допринос организацији, афирмацији, угледу и развоју ове манифестације и признање „Сићевачке визије” — истакнутом појединцу или организацији за изузетан допринос Колонији.

Нишке интернационалне музичке свечаности „Нимус”

Нишке интернационалне музичке свечаности Нимус представљају једну од најзначајнијих манифестација симфонијске, камерне, хорске и реситал музике међународног карактера у Републици Србији. Основана је 1975. године са циљем да окупи истакнуте музичаре, ансамбле и диригенте из земље и иностранства, упозна грађане Ниша с најновијим кретањима у области класичне музике, као и да помогне ширење музичке културе. Временом је ова манифестација постала репрезентативна платформа за едукацију, професионално усавршавање, размену знања у области музике и, генерално, афирмацију музичке уметности и културе. У склопу Нишких музичких свечаности организују се концерти реномираних домаћих и светских уметника, али и изводе разноврсна музичко-сценска дела попут опера и балета и концерата симфонијске и камерне музике.

Свечаности се одржавају сваке године у сали Нишког симфонијског оркестра, као и у другим културним просторима града, чиме се обезбеђује јединствена атмосфера и повезује музичка уметност са културно-историјским амбијентом Ниша. Оваква структура омогућава публици да непосредно искуси извођење класичне и савремене музике највишег квалитета, као и да буде део дијалога између домаћих и интернационалних извођача.

Програм Нимуса обухвата концертне циклусе, камерне и оркестарске наступе, мајсторске радионице, сусрете са музичким стручњацима и презентације. Свечаности промовишу највиша уметничка достигнућа, афирмишу младе музичке таленте и подстичу континуитет развоја музичке сцене у Србији.

„Мајска песма” – фестивал дечије музике

„Мајска песма” — фестивал дечије музике је манифестација аматерског дечијег стваралаштва која окупља децу предшколског и школског узраста и има такмичарски карактер. Основан је 1974. године, са циљем афирмисања младих извођача (до 15 година), развијања музичких талената и промовисања креативности и музичког образовања деце и младих. Као такав, био је први у Југославији, а у Европи један од најдуговечнијих манифестација дечије композиције, док је у Републици Србији данас најстарији фестивал композиција за децу. Оснивач и организатор овог фестивала је Дечији културно рекреативни центар Ниш, а у његовој реализацији учествују и личности културне и јавне сцене Србије и Ниша, па је постао препознатљив по својој културно-образовној улози. Треба рећи да су многи данас афирмисани уметници своје прве наступе остварили управо на овом фестивалу.

Фестивал се одржава у културним центрима и школским просторима, пружајући младим извођачима могућност да наступају пред публиком и стручним жиријем. Јубиларни 50. (2026. године) трајаће два дана и биће уприличен на Летњој позорници у Нишкој тврђави. Поред такмичарских наступа солиста, са хорovima и плесним групама, што употпуњује сценско извођење такмичара, програм Фестивала укључује: ретроспективу „Мајске песме”, радионице (ликовна, стрип, страног језика и др.), уметничке анимације, концерте, представе и анимиране филмове за децу, етно-секције, као и сусрете са композиторима и музичким ствараоцима и педагозима. У плану је објављивање албума „Мајска песма”, са компилацијом 50 победничких песама са свих одржаних фестивала.

Музички фестивал Нисомнија

Нисомнија је фестивал музичког стваралаштва из области популарне музике посвећен афирмацији различитих музичких (под)жанрова тога типа. Основан 2002. године, овај фестивал је брзо стекао репутацију платформе која афирмише савремене музичке токове у региону и Европи. Организатор и реализатор Нисомније је Установа Нишки културни центар.

Главни програм Фестивала се одржава на платоу Нишке тврђаве или у дворишту Бановине, што доприноси блиском контакту извођача и публике и ствара јединствену фестивалску атмосферу. Пратећи програм се одвија на више сценских простора у Нишу и обухвата наступе ди-џејева, лајв електроник и трибјут наступе, радионице, изложбе, књижевне вечери, перформансе, филмске и видео-пројекције, као и интердисциплинарне садржаје који повезују

музику са визуелним уметностима и светлосним инсталацијама. Као додатни или бонус дан Фестивала традиционално се организује Рок меморијал „Најважније је бити здрав“ (познат и као Чупин меморијал), догађај назван по преминулом басисти групе „Галија“ и некадашњем директору Нишког културног центра и обележен наступима младих нишких рок бендова. Циљ Нисомније је промоција гитарског звука уз учешће афирмисаних рок и поп састава, као и мање познатих младих бендова рок и поп музике, али и развој публике за нове и алтернативне стилове у савременој популарној музици.

Фестивал драме и позоришта „Театар на раскршћу“

Фестивал драме и позоришта „Театар на раскршћу“ је манифестација једногодишње позоришне продукције балканског културног простора основана 2018. године, а чији је организатор и реализатор Народно позориште Ниш. Циљ овог фестивала јесте промовисање савремене драмске уметности и иновативних позоришних пракси, али и међународне културне размене. Фестивал је такмичарског карактера и основан је са намером да окупи професионалне и независне позоришне трупе, драматурге и редитеље, глумце и актере позоришне уметности из земље и иностранства, пружајући им могућност за представљање квалитетних извођачких остварења и размену идеја, стручних и уметничких искустава.

Програм Фестивала обухвата читав спектар позоришног израза — драму, иновативне форме, перформанс, а пратећи програм укључује трибине, потом промоције часописа, књига, монографија о позоришној уметности, као и округле столове, чиме се омогућава континуирани дијалог између уметника и публике, али и међу различитим уметничким генерацијама. Поред главног програма Фестивала, у оквиру пратећег програма, на Малој сцени Позоришта изводе се представе камерног типа и сваке вечери приређују округли столови критике. Програмски савет Фестивала чине истакнути позоришни ствараоци из региона, директор(ка) НП Ниш, као и градоначелник града. У оквиру Фестивала, постоји још и стручни жири, жири округлог стола критике и новинарски жири, а додељује се укупно 10 награда (за најбољу представу, режију, глумачко остварење, сценографско остварење, костимографско остварење, оригиналну сценску музику, сценски покрет, награда округлог стола критике, специјална награда и награда жирија новинара).

Манифестације од посебног значаја за културу града Ниша

(Према Одлуци о одређивању манифестација Интернационални „Nišville“ цез фестивал и Међународни фестивал хорске духовне музике „Музички едикт“ од посебног значаја за културу града Ниша — „Сл. лист Града Ниша“ бр. 134/2024)

Интернационални „Nišville“ цез фестивал

Интернационални „Nišville“ цез фестивал представља једну од најзначајнијих музичких и културних манифестација у Србији, региону и Европи, а посвећен је афирмацији цез музике као сегмента музичке културе. Основан 1995. године, Фестивал је убрзо постао препознатљиви „бренд“ града Ниша и Републике Србије са циљем промовисања највиших уметничких достигнућа у области цез музике, међународне музичке сарадње и размене, као и развоја публике и музичког образовања у области цеза. Сваке године наступају и атрактивни бендови разноврсних музичких жанрова (*world music, roots reggae, fusion jazz, folk jazz, jazz rock, funk, soul, crossover...*). Фестивал се одржава на више сцена у Нишкој тврђави: на главној сцени *Earth and Sky* наступају великани уметничке музике, а на сцени *Open stage* наступају музички састави који негују модерни приступ музици. Сцене за пратећи програм су: *Museum Youth Stage; Saban & Balkan Brass Stage* — *River Stage* (амфитеатар на кеју и летња позорница); *Welcome Stage* — сцена на централном градском тргу намењена талентованим неафирмисаним музичким саставима; *Midnight Jazz Dance* сцена, поред уметничких атељеа, на којој наступају „ди- џејеви“ цез, соул и фанк музике; *Hip-Hop* бина, на којој гостују популарни реп извођачи. Остали сегменти Фестивала су: *Nišville Jazz* театарски фестивал, *Nišville Movie Summit*, чији жири додељује награду најбољем извођачу филмске музике; *Kristina Dream Stage*, која је намењена музици за клавир и немим филмовима; *Movie Stage*, у виду биоскопа за филмске музичке класике, а ту су и бине за младе ликовне ствараоце из наше земље и света, као и књижевно издаваштво и писану реч везану за цез. Треба поменути и то да су, од 2006. године, у оквиру „Nišville“ цез фестивала покренуте бесплатне музичке радионице за младе талентоване музичаре, а које се одвијају у сали Симфонијског оркестра у Нишу, потом радионице популарне културе и стрипа, радионице младих образованих музичара о инструментима који се користе у цезу, радионице за најмлађе љубитеље цеза и њихове родитеље и др.

На тај начин Фестивал постаје и едукативна платформа за домаће и стране музичаре, студенте музике и младе таленте, али и простор за њихов дијалог, размену искустава и културну афирмацију.

Међународни фестивал хорске духовне музике „Музички едикт“

Међународни фестивал хорске духовне музике „Музички едикт“ представља једну од водећих музичких духовних манифестација у Републици Србији и региону, посвећену промоцији хорског певања и духовног музичког наслеђа. Организован је од стране Православне епархије нишке и Нишке црквене певачке дружине „Бранко“ и одвија се сваке друге године од 2009. са намером да окупи певаче са свих меридијана кроз духовну музику. На трагу Миланског едикта, који је „даровао свету слободу и светлост“, овај значајни културни догађај сазива врхунске хорове, диригенте, композиторе и извођаче духовне музике из земље и иностранства, у циљу афирмисања музичке духовне уметности као сегмента нематеријалног културног наслеђа. Такође, промовише међурелигијски дијалог и уметничку сарадњу кроз ширење универзалне поруке заједништва, вере и толеранције. Свечаности се одржавају у комплексу нишког Саборног храма Силаска Светог духа на апостоле. Након завршетка фестивала у Нишу, дух фестивала се преноси одржавањем концерта у Храму Светог Саве у Београду.

Програм фестивала обухвата такмичарске и ревијалне наступе хорова, мастеркласове, сусрете диригентата и композитора, као и едукативне радионице, чиме Фестивал постаје место како професионалног развоја, тако и ширења

публике заинтересоване за хорску и духовну музику. Треба рећи и то да је „Музички едикт” до сада угостио око сто различитих ансамбала: црквене, академске, камерне, дечје хорова, хорова богословија, патријаршија, ансамбле црквене музике из Србије, Русије, Румуније, Јерменије, Северне Македоније, Црне Горе, Републике Српске, Либана, Пољске, Швајцарске, Шпаније, Италије, Немачке, Палестине, Индије, Ватикана, Украјине, Албаније, Летоније, Бугарске, САД и др. земаља.

Организација и функционисање културе у

За послове у области културе у Градској управи Града Ниша надлежна је Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт („Сл. гласник Града Ниша”, бр. 134/24), у чијем саставу су Сектор за културу и информисање и Одсек за културу, надлежан за правне и финансијске послове у области културе.

У Сектору за културу и информисање запослено је 12 лица, од којих је половина ангажована на пословима у области културе. У оквиру Градског већа посебно је издвојен ресор културе, при чему члан Градског већа надлежан за културу прати, координира и представља активности у области културне политике, као и процесе суфинансирања културних пројеката и уметничког стваралаштва у граду.

На основу Одлуке о манифестацијама, програмима и пројектима у области културе Града Ниша („Сл. лист Града Ниша”, бр. 148/24), градоначелник је образовао Савет за културно стваралаштво, као стручно саветодавно тело које чине уметници и истакнути стручњаци у области културе.

Савет има девет чланова — председника и осам чланова — који учествују у изради предлога плана развоја културе, као и у давању предлога, мишљења и препорука у области културе, полазећи од сагледаних потреба и приоритета у овој области.

У градским општинама Града Ниша послове у области културе обављају надлежни одсеци, у чијем делокругу су организација културних догађаја и манифестација, сарадња са удружењима грађана, подстицање и развој културно-уметничког аматеризма, као и очување и презентација културног наслеђа и традиционалних заната. При општинским већима свих градских општина именовани су чланови задужени за ресор културе, који прате и координирају активности у овој области.

Табела 2. Послови у области културе – Градска управа Ниш и градске општине

Територија	Послови у области културе надлежност	Члан градског/општинског већа
Град Ниш	Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт <ul style="list-style-type: none"> Сектор за културу и информисање Одсек за културу 	Члан Градског већа за културу
Градска општина Палилула	Одсек за послове председника, Већа и Скупштине општине <ul style="list-style-type: none"> Креативни тим 	Члан Општинског већа за културу и туризам
Градска општина Црвени Крст	Одсек за информатику, информисање, развој привреде и локалне заједнице	Члан Општинског већа за културу и образовање
Градска општина Медијана	Одсек за информисање и развој	Члан Општинског већа за културу, туризам и верске заједнице
Градска општина Пантелеј	Одсек за опште послове органа градске општине	Члан Општинског већа за културу и образовање
Градска општина Нишка Бања	Група за туризам и промотивне активности	Члан Општинског већа за културу и туризам

Извор: Завод за проучавање културног развоја

На територији Града Ниша функционише десет јавних установа културе, при чему је оснивач девет установа Град Ниш, а једне Република Србија:

1. Народно позориште Ниш
2. Позориште лутака Ниш

3. Галерија савремене ликовне уметности Ниш
4. Народна библиотека „Стеван Сремац”
5. Народни музеј Ниш
6. Историјски архив Ниш
7. Нишки културни центар
8. Нишки симфонијски оркестар
9. Дечији културно-рекреативни центар
10. Завод за заштиту споменика културе Ниш, оснивач Република Србија и индиректни је корисник буџета Града Ниша

ЈАВНЕ УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ ГРАДА НИША

Народно позориште Ниш

Народно позориште у Нишу почело је са радом 1939. године, када је приказана и прва представа у новоизграђеној згради на Синђелићевом тргу. Историја Позоришта сеже у доба краља Милана, када је, почетком 1887. године, спајањем две путујуће позоришне дружине, основано нишко позориште „Синђелић” чији је један од иницијатора био Стеван Сремац. Представе су извођене у гостионицама, а потом и у сали „Руски цар”. Неколико пута је обустављало свој рад: у периоду политичких сукоба последње деценије 19. века, а затим у другој деценији 20. века. Заузимањем Бранислава Нушића, постаје градско позориште, да би, 20-их и 30-их година, радило као Позориште Моравске бановине у Занатском дому. Народно позориште Ниш организатор је Фестивала драме и позоришта балканског културног постора „Театар на раскршћу”, који је основан 2018. године захваљујући тадашњем градоначелнику Ниша, потом управнику и еминентним члановима програмског савета Позоришта. Први Фестивал је одржан, поред средстава оснивача, уз финансијску подршку ондашњег Министарства културе и информисања РС. Ансамбл Позоришта чини 29 глумаца и глумица, 27 гостујућих и петоро глумаца пензионера. Обнављање данашње зграде Народног позоришта Ниш било је 1968, 1986. и 2002/03. године.

Позориште лутака Ниш

Позориште лутака Ниш основано је 1958. године и једино је професионално позориште за децу и младе и луткарско позориште у Нишу и југоисточној Србији. Отпочело је рад као Марионетска секција Пионирског дома „Станко Пауновић” 1951. године, а након седам година и 28 премијера, 23. јуна 1958. године прерасло је у професионалну установу — Дечије позориште, а потом 1962. године у Позориште лутака. Пресељењем у наменску зграду 1977. године, у којој се налази и данас, створени су услови за врхунски рад. Репертоар Позоришта броји око 30 представа свих жанрова луткарске и драмске уметности. Захваљујући добрим представама и врхунским глумачким и уметничким именима, постало је препознатљиво и на иностраним сценама и фестивалима. Следе бројне награде, специјална, као и градска и републичка признања. Поред извођења представа за децу, Позориште је покренуло и вечерњу сцену намењену младој и старијој публици, организује драмске и луткарске радионице, изложбе лутака, хуманитарне програме, стални је учесник градских манифестација, а организатор је и **Међународног фестивала позоришта за децу и младе „Осмех Ниша”, основаног 2025. године**. Циљеви фестивала су: креирање разноврсног, висококвалитетног програма представа за децу и младе из домаће и међународне продукције, афирмисање позоришног живота за децу и младе и културе уопште, комуникација и креативни контакт између стваралаца из различитих земаља, подстицање културне размене и размене професионалних идеја између аутора и глумаца из различитих земаља, успостављање или јачање сарадње Позоришта лутака и других професионалних позоришта, фестивала, уметничких група из земље и иностранства и допринос развоју културног идентитета града. Фестивал израста у одржив културни догађај од локалног, националног и међународног значаја. Већ 68 година Позориште лутака унапређује и богати националну и светску луткарску уметност и културу.

Нишки културни центар

Нишки културни центар је градска културна установа која организује концепцијски различите програме у свим сферама културе и уметности, дакле у доменима књижевног, музичког, филмског и видео, ликовног, позоришног и драмског, образовног и научнопопуларног, трибинског, стрипског, односно општедруштвеног и духовног живота града, региона, земље и света. Има развијену и разноврсну издавачку продукцију (часописи *Градина* и *Филаж*, филмолошка, књижевна научна и стриполошка литература, белетристика, стрипски албуми, књиге за децу, разноврсна публицистика), уређен књижарски простор у коме се, осим издања Нишког културног центра, могу наћи и издања бројних других српских издавачких кућа, а реализује и бројне програме из области културног аматеризма. Реч је, такође, о поливалентном културном центру који од свога настанка 1999. године креативно обликује, организује и реализује највећи број нишких јавних градских манифестација (Фестивал глумачких остварења играног филма у Нишу *Филмски сусрети*, Интернационалне хорске свечаности, Музички фестивал *Нисомнија*, Међународна књижевна колонија Сићено, Нишке музичке свечаности *Нимус*), прославу Градске славе — Дана Светог цара Константина и царице Јелене, као и велики број других комплексних вишедневних програма из области културе и уметности, такозване посебне пројекте Нишког културног центра (Нишки сајам књига, Конвенција фантастике *Змајкон*, Међународни фестивал стрипа *Нифест*, Дечија уметничка колонија *Грачаница*, Дани жалфије, Међународна колонија

филмске критике, Рок меморијал *Најважније је бити здрав*). Нишки културни центар организује и доделу званичних градских књижевних награда у области поезије (Награда „Бранко Миљковић“), прозе (Награда „Стеван Сремац“) и књижевности за децу (Књижевна награда града Ниша за књижевност за децу и младе „Малени цвет“). Програмске активности Нишког културног центра одигравају се на различитим местима у граду (факултети, школе, градски платои и тргови, летње позорнице, сале и простори других градских установа културе), а не само у просторијама установе (мала и велика сала, хол и клуб Нишког културног центра у управној згради на Палилули, галеријско-књижарски простор установе преко пута градске болнице).

Симфонијски оркестар Ниш

Нишки симфонијски оркестар настао је од Градског симфонијског оркестра, који је одржао први концерт 1953. године. Од тада се системски радило на развоју симфонијске и сценске музике, са оркестром, хором и солистима. Оркестром су од самог почетка руководили и дириговали еминентни композитори и музички уметници. Програмски циљеви Нишког симфонијског оркестра везани су за квалитетно премијерно извођење, ангажовање домаћих уметника и композитора, представљање остварења светске музичке баштине, трајне записе концерата и др. Од 1975. године, Нишки симфонијски оркестар оснива и организује Фестивал класичне музике „Октобарске свечаности“ који прераста у данас већ традиционалну манифестацију „Нишке музичке свечаности“ (НИМУС). У оквиру своје богате концертне делатности, Оркестар реализује успешне турнеје у Србији, градовима у региону, европским градовима, а наступа и на значајним музичким фестивалима: „Мокрањчеви дани“, „Дубровачке летње игре“, „Олимпус“, „Охридско лето“ и др. Добитник је значајних награда и признања, а 2023. и одликовања „Сретењски орден трећег степена“ за нарочите заслуге у области музичке уметности у Републици Србији. У циљу популаризације музичке уметности и неговања публике, у своју делатност уводи програме: „Музичко преподне“, „Четири музичка циклуса“, музичку трибину „Музика, реч, боја“, тематске концерте, променадне концерте, педагошке концерте.

Галерија савремене ликовне уметности Ниш

Галерија савремене уметности у Нишу основана је 1970. године, а за првог вршиоца дужности директора именован је др Лазар Трифуновић, еминентни историчар уметности, професор и ликовни критичар. С обзиром на то да је током првих година свог постојања имала просторне, кадровске и финансијске проблеме, у једном периоду била је у саставу Народног музеја Ниш као Одељење савремене уметности. Да би се ојачала изложбена делатност у Нишу, крајем 70-их година, јавља се нова иницијатива за формирањем Галерије као самосталне установе. Тако је, 1980. године, основана Галерија савремене ликовне уметности Ниш, а следеће године добија своје просторије у старом градском језгру. Основни задатак Галерије је проучавање, презентовање и популаризовање савременог визуелног стваралаштва, што се реализује кроз изложбenu и издавачко-информативну делатност. Галерија савремене ликовне уметности поседује и збирку уметничких дела, тако да обавља и музеолошке послове чувања, заштите и проучавања постојећег фонда, као и бригу о његовом попуњавању (откуп уметничких дела) и презентовању. Галерија сазива Међународну ликовну колонију „Сићево“ од свог оснивања, а од 2006. и Међународну графичку радионицу у Сићеву; спроводи дигитализацију фонда уметничких дела, организује семинаре и резиденцијалне програме, бави се педагошким радом, сарађује са установама културе у земљи и иностранству. У саставу Галерије савремене уметности налазе се три изложбена простора: Павиљон у Тврђави (1970/71. године извршена је адаптација, 1976/77. спроведени су конзерваторско-реставраторски радови, 2003. је уведено грејање, а 2018. и неонско осветљење), Салон 77 (у ревитализованој и адаптираној Бали-беговој џамији), сала Официрског дома (реконструисана и адаптирана 2017. године).

Народни музеј Ниш

Народни музеј Ниш основан је 1933. године од стране Музејског друштва под називом Историјско-етнографски музеј у Нишу. Материјал је био разврстан у седам збирки, а прва стална поставка је представљала једну од најбољих по концепту презентације, као и избору и стручној обради експоната. Већ на самом почетку Другог светског рата, зграда Музеја на Медијани је била уништена, а са њом и велики део прикупљених предмета. Године 1947, оснива се Народни музеј Ниш који се после три године сели у нове просторије, где се и данас налази. Наиме, историјско одељење је смештено у Управној згради Музеја, археолошка збирка у згради бивше банке, а Уметничка галерија у здању Синагоге. Захваљујући залагању наших еминентних музеолога, прикупљани су предмети са археолошких истраживања, као и откупом и поклонима, а музеолошка презентација је достигла висок ниво. Данас, као установа комплексног типа, Музеј у својим фондовима има преко 40.000 предмета из области археологије, етнологије, историје, историје уметности, нумизматике и епиграфике; поседује спомен-збирке Стевана Сремца и Бранка Миљковића, а такође и конзерваторско-препараторску радионицу, фото-лабораторију и библиотеку. У саставу Музеја налазе се и три непокретна културна добра од изузетног значаја: археолошко налазиште „Медијана“, споменик „Ђеле-кула“ и Меморијални комплекс „12. фебруар“. С тим у вези, тренутно постоје следеће сталне поставке: „Археолошко благо Ниша од неолита до средњег века“, „Књижевно-меморијална поставка Стеван Сремац / Бранко Миљковић“; Скулптуре из Константинове виле у „Медијани“; Меморијална поставка „12. фебруар“. Треба поменути и музејску едукацију која се одвија кроз сталне радионице, тематске радионице и „скајп“ часове. Музеју је, 2023. године, додељен Сретењски орден другог реда. Музеј покрива територијалну надлежност за град Ниш и шест општина.

Народна библиотека „Стеван Сремац”

Народна библиотека „Стеван Сремац” основана је још 1879. године као Прва нишка читаоница у оквиру тадашње Гимназије. На тај начин представља и прву јавну библиотеку у јужној Србији. За даљи рад Библиотеке значајни су били нишки владика Јероним Јовановић, који је завештао своју имовину за смештај Библиотеке, и Стеван Сремац, чија је лична библиотека, након његове смрти, била поклоњена Народној библиотеци. Бројни су били губици библиотечког инвентара у Првом и Другом светском рату, а потом и у великој поплави након ослобођења. Коначно, 1959. године, Народна библиотека добија своје место у згради некадашње Општинске управе, а Одељење Књиге за децу се од 1991. године налази у другом објекту. Временом, Библиотека је развијала своју културну, образовну и научну делатност стварајући специјализоване службе у виду одељења (10) и огранака (3), као и организовањем изложби, предавања, семинара, али и кроз сарадњу са другим библиотекама у Србији. Данас је Народна библиотека „Стеван Сремац” матична установа за Нишавски округ и савремена установа која располаже великим фондом: око 250.000 монографских издања, око 1950 наслова серијских публикација, богата завичајна збирка. Поседује за народне библиотеке у Србији јединствени Кабинет графике, са колекцијом од 300 оригиналних графичких отисака. Организује и учествује у бројним пројектима: Међународни литерарно-ликовни конкурс, Светски дан читања наглас, Библиобус — за приступ свима без дискриминације, Међународни дан писмености, Европска ноћ истраживача, Светски дан детета, Библиотека као позорница, Међународни дан образовања, Светски дан смеха, Дечја недеља у Библиотеци и многе друге, међу којима су и пројекти инклузије, програми обележавања годишњица рођења славних Нишлија, представљање књига савремених писаца, „онлајн” курсеви страних језика. Развија пројекте библиотечко-информационе делатности, бави се унапређењем капацитета за заштиту и дигитализацију библиотечке грађе, учествује на међународним научним конференцијама и др. НБ „Стеван Сремац” објављује штампана издања, Е-публикације, као и Библиозону — часопис за библиотекарство, информатику и културу.

Историјски архив Ниш

Још средином 19. века, Српско учено друштво иницирало је идеју о чувању писане грађе, али су темељи савремене архивистике у Србији постављени тек 1898. године, када је у Нишу донет Закон о државној архиви. Први управник Државног архива био је др Михаило Гавриловић, српски историчар, државник и дипломата. Након пет деценија, оснива се Архивско средиште у Нишу, које бива смештено у зграду војног објекта подигнуто после ослобођења од Турака у оквиру Нишке тврђаве. Од тада, Архив у Нишу је мењао назив, као и територијалну надлежност. Мисија Историјског архива Ниш јесте прикупљање и чување докумената, књига, фотографија, пројеката, плаката и друге историјске грађе територијалне надлежности града Ниша и седам општина. У депоима Историјског архива Ниш чува се преко 800 фондова, односно архивске грађе која чини покретно културно добро и обухвата све области друштвеног живота. Најстарији документ који се чува у Архиву потиче из прве половине 18. века и важан је извор о аустројском освајању Ниша, а најдрагоценија грађа датира из 19. века и сврстана је у 56 фондова од изузетног и великог значаја за Републику Србију. Архив поседује седам вредних збирки, док у богатом библиотечком фонду има и велики број старих ретких књига, публикација, часописа, новина из периода од друге половине 18. века до средине 20. века. Просветно-културна делатност Архива обухвата: предавања о историји и значају оснивања Архива, обележавања важних датума и догађаја из прошлости, објављивање чланака у дневној и стручној пракси, као и приређивање архивских тематских изложби. Бави се издавачком делатношћу и добитник је бројних признања.

Дечији културно-рекреативни центар Ниш

Дечији културно-рекреативни центар Ниш је културно-образовна установа основана 1948. године као Пионирски дом, са циљем да образује, васпитава, социјализује и унапређује стваралачке способности деце и младих у њихово слободно време. Више пута је мењао своје седиште, а данас своју делатност остварује на локацији Чаир и Дивљани (Дечије одмаралиште). Организује културно-образовне активности, креативне и интерактивне програме који прате интересовање деце и младих, и то кроз секције, манифестације, такмичења, трибине, сусрете, концерте, изложбе, турнире, предавања, креативне радионице („Дуга”, „Лептирићи”, „Звончићи”, енглеска радионица) и др., у оквиру Одсека за културне програме и манифестације. Центар организује следеће програме: Фестивал дечије музике „Мајска песма” (најстарији фестивал композиција за децу у РС), Фестивал дечијих и омладинских позоришта „Прозориште”, Божићни шаховски турнир, ликовни конкурс Дечије ликовно стваралаштво „Боје мог детињства”, литерарни конкурс Дечије књижевно стваралаштво „Радовићев венац”, програм „Сусретања”, летњи програм „Лето у Чаиру”, Дечију недељу, Дан породице, Међународни дан толеранције, Клип фест и др. манифестације. Остале активности везане су за предшколске програме, музичке секције, дечије и омладинско позориште, литерарни клуб, школу страних језика, ритмичку гимнастику и школу спорта, школу шаха, ликовне секције, као и за хуманитарни рад. Приоритети Центра су доступност програма што већем броју гледалаца, медијска промоција и сарадња са другим установама у Нишу и Републици Србији.

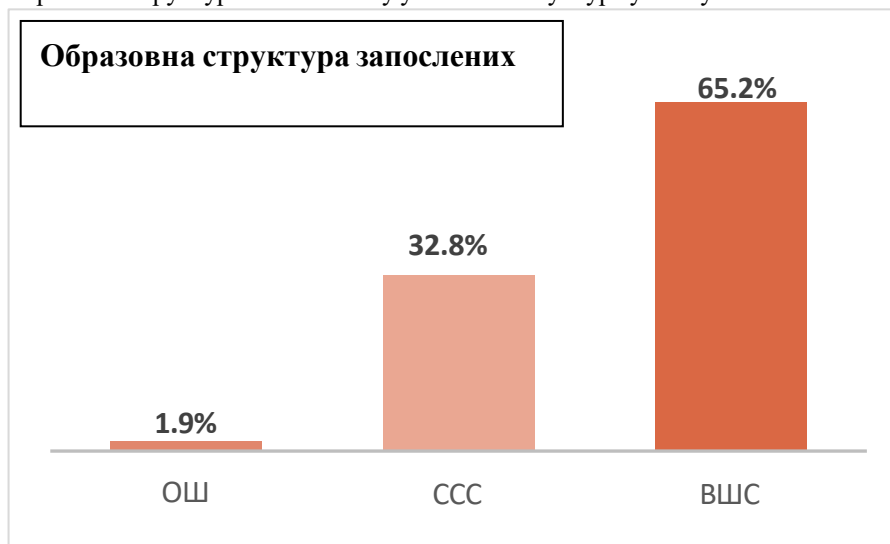
Завод за заштиту споменика културе Ниш

Завод за заштиту споменика културе Ниш основан је 1966. године као организација за обављање делатности старања о заштити непокретних културних добара на територији коју обухвата (град Ниш и 34 јединице локалне самоуправе). Почетком наредне године, Завод почиње са радом у просторијама зграде Универзитета у Нишу (зграда Бановине) и попуњавањем кадрова. Основна мисија Завода, од оснивања, јесте хитно спасавање најугроженијих споменика културе предузимањем низа мера на архитектури, живопису и сл. и интензивирање рад на систематском сагледавању целокупног споменичког фонда на територији надлежности Завода. Кроз обучавање и оспособљавање младих стручњака, Завод за заштиту споменика културе Ниш развијао се временом у установу која обавља послове проучавања, коришћења, презентације и заштите споменика културе, просторних културно-историјских целина, археолошких налазишта и знаменитих места као непокретних културних добара и њихове заштићене околине, као и добара која уживају претходну заштиту. Поред Одсека општих послова, постоји Одсек основне заштите и Одсек оперативне заштите. Треба рећи да је велики број еминентних стручњака учествовао у раду Завода (арх. Момчило Митровић, арх. Александар Радовић, арх. Чедомир Васић, арх. Михајло Медведев, арх. Александар Блатник, као и многи археолози, етнологзи, историчари, историчари уметности, сликари конзерватори, техничари и др.). Завод за заштиту споменика културе Ниш редовно сарађује са средствима јавног информисања на извештавању јавности о евидентирању културних добара и заштитним археолошким истраживањима; израђује студије заштите; штампа своја издања; приређује ускостручне изложбе и радионице; учествује у снимању документарних филмова о наслеђу и истраживањима на југоистоку Србије; промовише градитељско наслеђе и изводи радове на заштити и обнови НКД-а. У оквиру Завода спроводи се дигитализација градитељског наслеђа, НКД-а и ратних меморијала савременим методама (фотограмetriја, LiDAR и др.).

ЗАПОСЛЕНИ У УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ

Према подацима за јануар 2026. године, у установама културе у Нишу било је запослено укупно **411 лица**. Образовна структура запослених може се оцинити као повољна, будући да највећи удео чине запослени са вишим и високим образовањем (**65,2%**), затим запослени са средњим образовањем (**32,8%**), док запослени са основним образовањем чине **1,9%** укупног броја запослених.

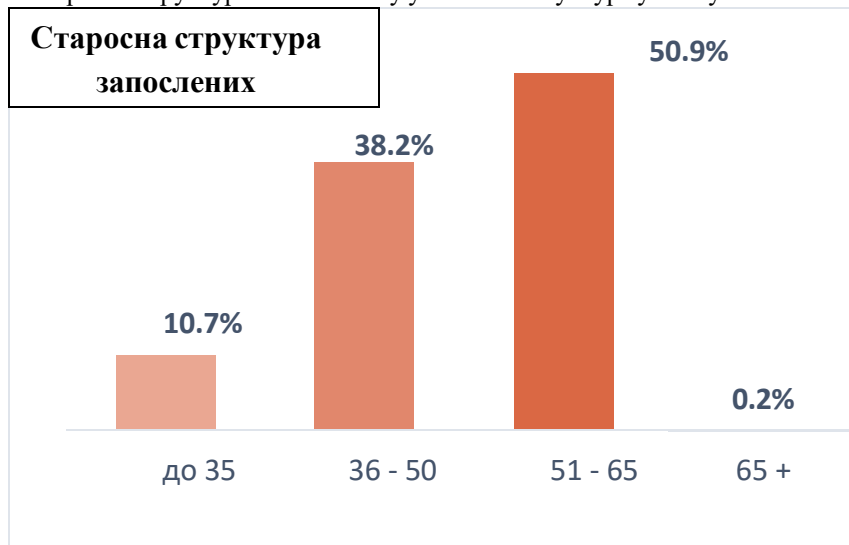
Графикон 1.
Образовна структура запослених у установама културе у Нишу

Извор: Подаци установа културе са територије града Ниша

Старосна структура запослених указује на доминацију искуснијег кадра: најбројнију групу чине запослени старости од 51 до 65 година (50,9%), затим запослени узраста од 36 до 50 година (38,2%), док је удео запослених млађих од 35 година 10,7% (44 лица). Оваква структура представља значајан ресурс у погледу стручног искуства и институционалног знања, али истовремено указује на потребу за постепеним кадровским подмлађивањем у наредном периоду.

Графикон 2.
Старосна структура запослених у установама културе у Нишу

Извор: Подаци установа културе са територије града Ниша

Уколико се у будућности не обезбеди континуирани пријем млађих стручних кадрова, установе културе би се могле суочити са изазовима у одржавању континуитета рада услед природног одлива запослених у пензију. Додатни простор за унапређење представља развој системски уређених програма стручне праксе, менторства и увођења младих у рад, као и планирање кадровске сукцесије.

Имајући у виду да је Ниш универзитетски центар са значајним образовним потенцијалима у области културе и уметности, постоји добра основа за јачање сарадње између установа културе и образовних институција, што би омогућило постепено укључивање нових кадрова и пренос знања и искуства старијих запослених.

Анализа кадровских капацитета показала је да Ниш, иако располаже значајним институционалним и организационим потенцијалима, тренутно нема довољан број запослених у установама културе. Систематизацијом радних места предвиђено је укупно 452 извршиоца, док је у овом тренутку попуњено 411 радних места.

Иако је систематизација формално усклађена са Уредбом о каталогу радних места у јавним службама и другим организацијама у јавном сектору („Сл. гласник РС”, бр. 81/2017, 6/2018 и 43/2018), представници појединих установа указују на то да постојећа структура у одређеним сегментима не одговара у потпуности реалним потребама рада. Резултати анкете додатно потврђују потребу за јачањем кадровских капацитета: 70,8% запослених издваја недовољан број кадрова као један од три највећа изазова у раду, док 60,4% сматра да је повећање броја запослених један од приоритетних корака у наредном периоду. Недостатак кадрова у установама културе препознано је 82,7% анкетираних, а потребе се најчешће односе на стручни кадар, техничко особље, хигијеничаре и запослене у области маркетинга (Табела 3).

Табела 3. Тренутни број запослених у установама културе и потребан кадар

Установа културе	Тренутни број запослених	Шта недостаје од кадрова?
Народно позориште Ниш	83	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Уметнички директор, оперативни директор ▪ Глумице и глумци ▪ Декоратери, реквизитери, тонци, инспекцијенти, расветљивачи ▪ Хигијеничари(ке), домар, портир, гардеробери ▪ Правник, службеник за јавне набавке
Позориште лутака Ниш	42	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Млади глумци/глумице ▪ Разводник, декоратер, кројач, графички дизајнер ▪ Службеник за послове заштите, безбедности и здравља на раду ▪ Спремачица(е), ноћни чувар, возач- набављач, домар

Галерија савремене ликовне уметности	20	<ul style="list-style-type: none"> • Техничари за манипулацију уметничким делима • Музејски техничари и радници за припрему изложби и транспорта радова • Дипломирани правник • Дежуранти у изложбеним просторима
Народна библиотека „Стеван Сремац“	48	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Библиотекар ▪ Маркетинг стручњак

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Хигијеничар ▪ Ватрогасац ▪ Референт за јавне набавке ▪ Шеф рачуноводства
Народни музеј Ниш	59	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Историчар уметности, конзерватори ▪ Архитекта, дизајнер ▪ Музејски водичи
Историјски архив Ниш	19	<ul style="list-style-type: none"> • Архивиста, конзерватор папира • Стручни сарадник за дигитализацију • Манипулант у депоу • Чистачица • Економиста, графички дизајнер
Завод за заштиту споменика културе Ниш	20	<ul style="list-style-type: none"> • Археолог, етнолог, архитекта, историчар уметности • Конзерватор за камен, метал, дрво • Правник, економиста
Нишки културни центар	30	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Организатори програма, техничари ▪ Маркетиншки стручњаци ▪ Сниматељи и тон мајстори ▪ Дизајнери ▪ Уредници у издаваштву, лектори и коректори ▪ Хигијеничар, физички радници ▪ Сарадници у финансијама
Нишки симфонијски оркестар	45	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Уметнички директор, шеф диригент ▪ Дувачке секције (обоа II, фагот II), гудачки инструменти (виолине, виолончела, контрабаси) ▪ Административни радници ▪ Бински радници
Дечији културно рекреативни центар	45	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Стручни кадар за хорске активности, фолклорне активности, режисери, диригенти, ликовни уметници ▪ Маркетинг, програмери ▪ Психолог, педагог, дефектолог, логопед ▪ Домар, возач, кафе-куварица ▪ Правник, економиста

Извор: Подаци установа културе са територије града Ниша прикупљени на фокус групама и путем анкете за запослене

Организација рада и подела послова у установама културе оцењене су просечном оценом 3,42, док је тимски рад оцењен 3,45, што указује на стабилно, али унапредиво функционисање установа. Иако већина запослених сматра да установе функционишу задовољавајуће, 20,8% испитаника истиче потребу за изменама у организацији рада, што указује на постојање простора за додатно повећање ефикасности и бољу унутрашњу координацију. Као један од значајнијих изазова издваја се валоризација и евалуација рада, која је оцењена просечном оценом 2,80 (од максималних 5,00). Чак 64,6% запослених сматра

да је унапређење овог сегмента неопходно, што упућује на потребу за јаснијим критеријумима вредновања рада, као и за даљим унапређењем организационих и кадровских пракси, у циљу континуираног и квалитетнијег спровођења програмских активности у области културе.

Стручност кадрова у установама културе у Нишу оцењена је релативно високом просечном оценом 3,87 (од максималних 5,00), што указује на постојање солидног професионалног потенцијала. Међутим, стручно усавршавање оцењено је знатно нижом оценом (2,82), што указује на недовољно развијен и системски уређен приступ континуираном професионалном развоју. У последње три године 47,9% запослених није похађало стручне семинаре, тренинге или обуке, док је 33,3% запослених имало могућност да похађа већину потребних обука. Истовремено, 62,9% запослених истиче потребу за додатним усавршавањем, при чему 49,3% сматра да је оно један од приоритета у наредном периоду.

Потреба за стручним усавршавањем препозната је и код представника удружења грађана у култури, како у области савременог стваралаштва, тако и у сегменту очувања традиције и културног наслеђа, што указује на шири значај јачања знања и компетенција у културном сектору у целини.

Најчешће идентификоване области за стручно усавршавање обухватају архивистику, (дигитални) маркетинг, стране језике, јавне набавке и рачуноводство, писање и управљање пројектима, музичко-инструментално извођаштво, примену вештачке интелигенције у промоцији, борбу против илегалне трговине антиквитетима, савремене методе рада у позоришту, рад са децом и младима, прилагођавање програма особама са инвалидитетом, развој дигиталних технологија, менаџмент у култури, заштиту ауторских права, као и размену искустава кроз посете манифестацијама, изложбама и сродним културним догађајима.

ОСТАЛИ АКТЕРИ У КУЛТУРИ

Поред формалних институција културе, значајну улогу у културном животу града Ниша имају остали актери, укључујући образовне институције у области културе, институције ван ресора културе са културним и образовним деловањем, галеријске и алтернативне просторе, као и саветодавна тела.

Важан сегмент културне понуде чине и удружења грађана у култури, која су активно ангажована у области заштите традиције и културног наслеђа, као и савременог стваралаштва. Ова удружења делују и у урбаним и у руралним срединама, доприносећи развоју иновативних уметничких пракси, очувању и презентацији нематеријалног културног наслеђа, као и јачању и очувању културног идентитета града.

Образовне институције у области културе

Уметничка школа Ниш основана је 1948. године под именом Школа за примењену уметност. Настава је у почетку трајала пет година, а ученици су се након општег усмерења одређивали за декоративно вајарство или сликарство. Временом су отворени одсеци за позоришно сликарство, графику и текстил. Данас школа реализује наставу кроз четири образовна профила: ликовни техничар, техничар дизајна графике, техничар дизајна текстила и техничар дизајна ентеријера и индустријских производа и представља важну основу за наставак школовања на уметничким факултетима.

Музичка школа „Др Војислав Вучковић” Ниш основана је 1947. Године као прва стручна музичка школа у јужној Србији. Данас реализује наставу на седам одсека и школује ученике у основном и средњем музичком образовању за бројне инструменталне и теоријске смерове, припремајући будуће извођаче и музичке педагоге.

Факултет уметности Универзитета у Нишу основан је 2002. Године и представља најзначајнију високошколску институцију уметничког образовања у региону.

Организациону структуру Факултета уметности чине департмани за ликовне уметности, за примењене уметности и за музичку уметност. Наставне и ваннаставне активности реализују се у оквиру пет центара Факултета уметности — Издавачки центар, Центар за научно-истраживачки рад у уметности на Балкану — Балкан Арт Форум (БАРТФ), Центар за доживотно учење, Мултимедијални центар и Рачунарско-информациони центар. Факултет уметности у свом раду остварује сарадњу са градом, установама културе и организацијама цивилног друштва и доприноси разноврсности културне понуде. Организатор је Интернационалног такмичења соло певача „Белканто” и Националног научног скупа са међународним учешћем „Балкан арт Форума” (БАРТФ).

Интернационално такмичење соло певача „Белканто“ је значајан музички фестивал посвећен уметности **соло певања и класичној музици**, а окупља младе талентоване певаче из Србије и других земаља региона.

Ова установа образовања од оснивања нема своју зграду, већ наставу обавља на три локације.

Институције ван ресора културе са културним и образовним деловањем

Универзитетска библиотека „Никола Тесла” Ниш основана је 1967. Године и централна је библиотека Универзитета у Нишу. Располаже богатим фондом штампане и електронске грађе и активно учествује у културном животу 40рада организујући изложбе, трибине и промоције.

Студентски културни центар Ниш (СКЦ), иако формално није локална јавна установа, представља једну од најзначајнијих институција културе у Нишу. Основан је 1992. године од стране Универзитета у Нишу, а од 1993. године налази се у надлежности Министарства просвете.

У оквиру СКЦ-а делује Академско културно-уметничко друштво које чине Академски хор (са традицијом дужом од 50 година), Женски академски хор (основан 2004), **Академски фолклорни ансамбл „Оро”** и Велики народни оркестар (основани 1959), као и **Академско позориште**. Ови ансамбли негују хорску, фолклорну, позоришну и народну музичку традицију и имају значајну улогу у културном животу студената и града.

СКЦ је организатор више међународних фестивала који су постали препознатљиви културни брендови Ниша: Међународног студентског фестивала фолклора (од 2008), фестивала студентских позоришта „Урбан фест” (од 2005), Фестивала дипломског филма (од 2021) и фестивала универзитетских хорова „Хоровање” (од 2022).

Од 2022. године СКЦ учествује и у организацији Фестивала CONSTANTINUS.

Поред фестивалске делатности, СКЦ реализује издавачке, књижевне, трибинске и музичке програме, представљајући домаће и стране уметнике и активно доприноси културном идентитету и туристичкој препознатљивости града Ниша.

Туристичка организација Ниш основана је 1995. Године са циљем развоја и промоције туризма, посебно културне понуде Града. Основне активности укључују: истраживање туристичког тржишта, развој туристичког производа, промоцију 40рада у земљи и иностранству, штампу и дистрибуцију промотивних материјала и рад туристичких информативних центара. У оквиру своје улоге у туристичком брендирању, Туристичка организација промовише и културну понуду 40рада као значајан део туристичке атракције — од историјских, споменичких и уметничких садржаја до савремених манифестација, као што је “Nišville” џезфестивал, један од најзначајнијих музичких фестивала у југоисточној Европи, који промовише градски културни живот у оквиру туристичке понуде. Такође, Туристичка организација објављује и промовише календар локалних догађаја који обухвата: концерте, изложбе, позоришне представе, радионице, свечаности и друге активности које имају културни карактер и представљају интерес туристима и локалној заједници. Поред наведеног, организује и пешачке, као и бесплатне аутобуске туре кроз главне историјске и културне знаменитости у Нишу и околини.

Галеријски и алтернативни простори

ДМВ галерија-музеј Ниш смештена је у адаптирани индустријски простор некадашњег „Старог Монопола”. Поседује збирку од преко 700 дела насталих од краја 19. Века до данас и организује изложбе, концерте и друге културне програме. Колекција уметничких дела укључује и драгоцене радове признатих српских сликара попут Паје Јовановића, Уроша Предића, Чедомира Крстића, Зоре Петровић, Бете Вукановић, Боже Илића, Миће Поповића, Петра Лубарде, Владимира Величковића и других. Дела се откупљују на аукцијама у Бечу, а поред слика, срећу се и цртежи, вајарска дела, али и инсталације. Стална поставка је подељена у шест тематских целина које прате фазе развоја српске уметности, а у припреми је и седма целина меморијала. Поред слика, простор садржи и библиотеку и елементе музеја индустријске баштине града Ниша, док се сваке године у оквиру галерије организују уметничке колоније и изложбе радова са колоније које обогаћују постојећу збирку.

Удружење „ГАЛЕРИЈА АРТ 55” је организација посвећена афирмацији визуелних уметности и креативних практика у Нишу. Галерија пружа простор за изложбе, колективне и самосталне презентације, уметничке радионице и културне програме који повезују ствараоце и јавност. Удружење подржава младе и перспективне уметнике, доприноси развоју савремене уметничке сцене и промовише дијалог између различитих визуелних израза и медија.

ДЕЛИ – простор за креативно деловање⁸ је центар креативности и иновација покренут 2015. године, који функционише као радни простор (coworking) и место за догађаје и учење. Смештен у улици Давидовој 2а, поред Галерије „Синагога”, Дели окупља креативне људе који раде, размењују идеје, знање и искуства и повезују своје вештине у заједничке пословне и уметничке подухвате.

Дели је пре свега радни простор, простор за едукацију и развој креативних индустрија, и обухвата разноврсне области као што су фотографија, видео, архитектура, визуализација, маркетинг, модни и графички дизајн, програмирање и друге креативне индустрије.

Поред тога, Дели служи као алтернативни културни центар и место за организовање комерцијалних и некомерцијалних догађаја, као што су изложбе, предавања, конференције, радионице, презентације, филмске пројекције и експериментална музика, са посебним фокусом на младе и студенте.

Дели спроводи три кључна развојна програма: Дели практиканти, Програм едукације „Креативност за све” и Дели менторство, који младима пружају прилику да развијају своје таленте, стичу практично искуство и учествују у иновативним креативним пројектима. Кроз ове програме подстиче се професионални развој младих, јачање креативног предузетништва и повезивање са локалном креативном сценом.

У оквиру свог рада, Дели покреће и различите пројекте усмерене на промоцију савремене уметности и подршку младим уметницима, међу којима је и иницијатива „Niš Art Series“, која кроз сарадњу са локалним уметницима представља град Ниш кроз савремену уметност и ауторске интерпретације његовог идентитета. Пројекат подразумева креирање колекционарске серије лимитираних производа инспирисаних Нишом. Кроз овај програм пружа се подршка младим и афирмисаним уметницима, омогућава им се видљивост, представљање њиховог рада широј публици и укључивање у савремену креативну и сувенирску понуду града.

⁸ <https://deli.rs/>

Саветодавна тела

Савет за културно стваралаштво Града Ниша представља саветодавно тело Града Ниша које учествује у креирању, унапређењу и праћењу културне политике на локалном нивоу. Савет окупља представнике различитих области културног и уметничког стваралаштва, као и стручњаке који својим знањем и искуством доприносе развоју културног система града.

У свом раду Савет разматра актуелна питања из области културе, даје мишљења, предлоге и препоруке у вези са програмима, јавним конкурсима и стратешким правцима развоја културе. Такође учествује у праћењу реализације културних политика и иницира активности које доприносе унапређењу културног живота и подршци културном и уметничком стваралаштву.

Деловањем Савета доприноси се већој транспарентности, стручној процени културних иницијатива и јачању сарадње између институција, организација и појединаца који делују у области културе.

Удружења грађана у култури

Друштво књижевника и књижевних преводилаца Ниша је професионална организација основана 1952. године, посвећена афирмацији књижевног стваралаштва и превођења. Као једно од најстаријих књижевних удружења у региону, Друштво подржава рад стваралаца, организује књижевне активности и доприноси књижевној сцени града. Организација додељује **Градску књижевну награду „Славиша Николин Живковић“**, која промовише најбоље необјављене рукописе на српском језику, и учествује у програмима као што су књижевне колоније, конкурси и публикације, подстичући интеркултурни дијалог и развој савременог књижевног стваралаштва.

Чланови Друштва организују радионице, јавна читања и друге програме који повезују аутора и читаоца, а као суоснивач међународне Књижевне колоније у Сићеву доприносе повезивању домаћих и страних аутора.

Удружење Nišville фондација организатор је „Nišville“ џезфестивала, једног од најзначајнијих џез фестивала у југоисточној Европи и препознатљивог културног бренда града Ниша. Фестивал се традиционално одржава сваког августа на платоу Нишке тврђаве и окупља врхунске домаће и светске музичаре, као и велики број посетилаца из земље и иностранства. Поред главног фестивалског програма, Nišville обухвата и бројне бесплатне сцене и пратеће програме који се реализују у различитим деловима града, чиме се културни садржаји приближавају широј публици.

Програм фестивала обухвата различите музичке правце — од традиционалног џеза до савремених фузија са етно, блуз, фанк и world music изразом. Поред концертних наступа, фестивал укључује радионице,

мастер класове, изложбе, филмске пројекције и друге едукативне и пратеће програме, који подстичу размену знања, уметничку сарадњу и професионално умрежавање музичара и културних радника.

Кроз своје активности Nišville доприноси развоју музичке сцене, подршци младим уметницима и промоцији интеркултуралног дијалога, као и међународној видљивости града Ниша као значајног центра савремене музике и културних догађаја.

Удружење камерни оркестар „Импresiја“ је музичко удружење из Ниша које је основано **2015. године** са циљем да промовише квалитетну музику и обогати културни живот града. Оркестар окупља професионалне музичаре и младе уметнике који се баве извођењем различитих музичких жанрова — од класичне музике до поп и евергрин композиција.

Бави се **организовањем концерата и музичких догађаја**, на којима често наступају познати певачи и музичари из Србије и региона. Концерти које организују често имају и **хуманитарни карактер**, па се на тај начин музиком помаже људима којима је помоћ потребна.

Године **2018.** удружење је покренуло **Евергрин фестивал**, музичку манифестацију посвећену безвременим хитовима и квалитетној забавној музици. Фестивал се одржава на **Летњој позорници у Нишкој тврђави**, а траје неколико дана и окупља бројне познате извођаче. Циљ фестивала је да се **сачува и промовише евергрин музика** — песме које су популарне деценијама и које слушају различите генерације. На фестивалу наступају познати извођачи уз пратњу оркестра „Импresiја“, што значајно доприноси културном животу града Ниша.

Удружење „HAMMER“ пијанистички фестивал организује **Hammer Piano Festival Ниш**, међународни фестивал пијанизма који афирмише класичну музику и савремене интерпретативне праксе. Поред концертног програма, фестивал обухвата мајсторске курсеве и едукативне садржаје, пружајући подршку младим уметницима и доприносећи развоју музичке сцене у Нишу.

Удружење CONSTANTINUS делује у области музичке уметности кроз извођаштво, продукцију и едукацију. У оквиру удружења функционишу ансамбли и едукативни програми, а организатор је и међународног фестивала музике CONSTANTINUS, значајног догађаја у културном календару Ниша који афирмише класичну, камерну и савремену музику. Фестивал окупља врхунске домаће и међународне музичке уметнике, промовише најперспективније младе извођаче и доприноси развоју културног живота и културног туризма града.

Омладинска филхармонија „Naissus” је омладински оркестар града Ниша који окупља талентоване младе музичаре из Ниша и ширег региона, пружајући им прилику за професионално усавршавање, стицање оркестарског искуства и уметничку афирмацију. Деловањем оркестра подстиче се развој класичне и савремене музичке сцене, као и активно укључивање младих у културни живот града. У сарадњи са Градом Нишем и институцијама културе реализују се бројни програми и пројекти, укључујући свечане и тематске концерте, учешће у градским манифестацијама, као и едукативне активности усмерене на подршку младим музичарима и развој публице.

Посебно место у њиховом програму имају концерти на отвореном, међу којима се издваја концерт „Музиком за љубав и мир у свету” који се традиционално одржава у Меморијални парк „Бубањ”, као и годишњи концерт оперске музике у Нишу који окупља истакнуте оперске солисте и публици представља најпознатија дела светског оперског репертоара. Кроз овакве програме Омладинска филхармонија „Naissus” значајно доприноси развоју музичке културе, подршци младим уметницима и јачању културног идентитета Ниша као важног музичког центра у региону.

Нишки камерни хор представља професионални вокални ансамбл посвећен извођењу класичне, духовне и савремене музике. Хор организује концерте, учествује на фестивалима и образовним програмима, афирмишући високе стандарде вокалне уметности и промовишући културни живот Ниша и региона.

Нишка црквена певачка дружина и ансамбл „Бранко” негују духовну и црквену музику кроз концерте, литургијска извођења и сценске програме. Ансамбл подстиче едукацију младих певача и очување музичке традиције, доприносећи културном идентитету и духовном наслеђу града.

Удружење за неговање традиције „Via Antica” из Ниша је културно-историјско удружење посвећено очувању, неговању и презентацији културног наслеђа, старина и традиције кроз разноврсне програме, манифестације и едукативне активности. У свом раду посебно се истиче организацијом међународних сајмова колекционарства, антиквитета и нумизматике, на којима се представљају старе књиге, филателистички материјал, предмети из прошлости и други ретки експонати, подстичући размену знања и интересовања међу љубитељима културне баштине. Удружење је оснивач Међународног римског фестивала „Константин Велики” посвећеног очувању и промоцији античког наслеђа некадашњег Наисуса који доприноси развоју културног туризма и јачању културног идентитета. Удружење је активно и у оквиру Међународног сајма колекционарства, антиквитета и нумизматике који организује Јужни дигитални хаб.

Удружење за неговање традиције „Вишња” је организација основана 2015. године у Нишу, посвећена очувању и промоцији старих заната, домаће производње и културног наслеђа југа Србије. Удружење окупља занатлије, произвођаче и љубитеље традиције,

организује манифестације као што су *Ајваријада* и *Салчићијада*, базаре рукотворина, тематске радионице за децу и одрасле и едукативне програме о традиционалним техникама и старим занатима, подстичући креативност и очување аутентичних вредности. Кроз своје активности „Вишња” доприноси очувању националног идентитета, развоју локалне производње и ширењу знања о традицији и култури.

КУД „Абрашевић”, основан 1905. године, једно је од најстаријих културно-уметничких друштава у Србији. Друштво негује изворно народно стваралаштво кроз музичку и фолклорну секцију, укључујући четири ансамбла (концертни, припремни, ветерански и дечји), као и Народни оркестар — Ниш са гудачком, дувачком и ритам секцијом. Посебан акценат је на едукацији и уметничком развоју чланова кроз семинаре, пробе и радионице.

Удружење стваралаца Ниша „Цар Константин” основано је 2011. године и окупља уметнике различитих области са циљем афирмације стваралаштва и културног дијалога. Удружење организује изложбе, трибине и јавне програме, подстиче креативност и доприноси развоју културне сцене Ниша и укључивању локалне заједнице у уметничке активности. Покрећу различите грађанске иницијативе које доприносе јачању локалног идентитета. У свом раду посебну пажњу посвећују култури сећања, залажу се за очување ликова и дела знаменитих личности града Ниша.

Друштво архитеката Ниша је струковно удружење архитеката са дугом традицијом, основано 1891. године. Делује у области архитектуре, урбанизма и заштите грађевинског наслеђа, организујући изложбе, трибине, конкурсе и стручне догађаје који афирмишу архитектонску професију и подстичу дијалог између стручњака и јавности. Удружење такође подржава студенте архитектуре и омогућава им укључивање у едукативне програме и изложбене активности, доприносећи развоју културне и урбане сцене Ниша.

Удружење КОМ 018 је организација која се бави оснаживањем младих и промоцијом савремене урбане културе у Нишу. Један од најзначајнијих пројеката удружења је **фестивал „Дођи на Амфи”**, посвећен уличној и хип-хоп култури. Фестивал се одржава на амфитеатру на нишавском кеју и обухвата наступе музичара, графити уметност, плес (breakdance и hip-hop dance), freestyle battle и такмичења у баскету 1 на 1. Циљ фестивала је да пружи младим уметницима простор за изражавање, умрежавање и промоцију, као и да публици приближи савремену урбану културу. Фестивал окупља учеснике из Ниша, Србије и региона, доприносећи видљивости града на међународној урбаној сцени.

Центар за девојке Ниш је организација цивилног друштва основана 1998. године са циљем оснаживања деце, девојака и жена кроз подршку, едукацију, активизам и креативност.

Центар реализује бројне програме и активности, укључујући едукативне радионице за средњошколке о темама као што су превенција насиља, економско оснаживање, здравље и сексуалност, SOS телефон за подршку жртвама насиља, дневни центар за децу у ризику, те организовање ArtFemine фестивала, феминистичко-активистичког позоришта и других културних и друштвених догађаја.

Центар такође служи као сигуран простор за дијалог, умрежавање и јавне иницијативе које подржавају родну равноправност и укључивање младих у културни и друштвени живот града.

Градска организација пензионера Ниш основана је 2015. године у Нишу, са основним задацима: развијање и унапређење социјално-хуманитарног рада, општедруштвеног положаја, културно-забавног и спортско-рекреативног живота пензионера. Партнер Града Ниша у организацијама „Сајма за пензионере“, који се традиционално организују у Нишу. Носилац пројекта „Сениор картице“ који обухвата преко стотину давалаца робе и услуга са попустом за пензионере, и које користи преко 12.000 активних чланова Градске организације. Покретач дневног клуба за пензионере, великог броја едукативних радионица, те многобројних културних дешавања.

Покрет трећег доба Ниша основан је 2011. године у Нишу, са циљевима: развој и унапређење спорта, здравља, образовања и културе људи трећег доба. Покрет представља и заступа све особе старије од 60 година, без обзира да ли су пензионери или нису. Самостално и заједно са Градском организацијом пензионера Ниш организовао је 18 Олимпијада спорта здравља и културе трећег доба. Организатор је Ликовне колоније трећег доба, Балканског фестивала хумора и стрипа, ликовних изложби, изложби карикатура, смотри хорова итд.

Удружење Македонаца „Вардар“ Ниш је културно и друштвено удружење које окупља припаднике македонске заједнице у Нишу са циљем очувања и неговања македонског језика, традиције и обичаја. Кроз организацију културних вечери, хуманитарних акција и различитих друштвених догађаја, удружење ствара простор за сарадњу између македонског и српског народа, негујући заједништво, солидарност и поштовање традиције у савременом друштву. Због свог дугогодишњег доприноса културној сарадњи, међукултурном дијалогу и хуманитарном раду у локалној заједници, удружењу је у 2026. години додељена **Награда „11. јануар“**, највише признање Града Ниша.

Ниш има бројна удружења која кроз музичке и фолклорне програме, радионице, ревије и друге креативне активности доприносе културном животу града и повезују уметнике са локалном заједницом (нпр. „ЛС ПЕПИНО“, Музичко огледало, „Balkanrock“, удружење љубитеља стрипа „Бранко Плавшић“, „Ордо дракоНиш“, „Наиса“, Музичка радионица и хор „Чаробна нота“ и др.). Поред тога, град је домаћин гастро фестивала као што су **Дани**

бурека — традиционална манифестација посвећена најпознатијем нишком специјалитету, са презентацијама и такмичењима мајстора бурека и **Фестивал занатског пива „Дани пива“** — фестивал који окупља мини и микропиваре са пратећим музичким и гастро програмом, који промовишу локалне специјалитете и креативност у гастрономији.

САРАДЊА

Представници установа културе истакли су да међусобна сарадња постоји и да је углавном добра, нарочито у практичним аспектима, као што су размена опреме и уступање простора. Иако је ова сарадња тренутно најчешће техничког карактера, она представља стабилну основу на којој се може развијати интензивнија програмска координација и партнерство.

Сличан образац уочен је и у сарадњи са удружењима грађана у култури (просечна оцена 3,02) и културно-уметничким друштвима (2,88), која често користе просторе установа културе, пре свега Нишког културног центра и Народног позоришта Ниш, за реализацију својих програма. Ово указује на постојање већ постојеће инфраструктурне подршке и потенцијала за ширење програмске сарадње. Представници удружења грађана наглашавају да постоји прилика за веће укључивање у заједничке програме и за развој иновативних пројеката, што би допринело још динамичнијој и разноврснијој културној сцени града.

Представници културно-уметничких друштава посебно истичу потребу за већом међусобном координацијом и умрежавањем, што представља потенцијал за унапређење флексибилнијег планирања и боље размене информација. Постоји могућност успостављања механизма који би омогућили усклађивање наступа, заједничко планирање активности и подстицање заједничких програма, чиме би се још више оснажила културна сцена у Нишу.

Поред тога, поједина удружења која се баве савременим стваралаштвом већ показују висок степен организационе самосталности. Овај развојни потенцијал може се даље унапредити кроз системски оквир који подстиче шире умрежавање, програмску сарадњу и размену искуства, чиме би се обезбедила још иновативнија и богатија културна понуда за грађане и посетиоце Ниша.

Када је реч о међусекторској сарадњи, запослени у установама културе највише су оценили сарадњу са основним и средњим школама (средње оцене 3,63 и 3,51), као и са уметницима и стручњацима у култури (3,49). Ово указује на постојећу солидну основу за развој партнерства у области едукативних и културних програма. Сарадња са предшколским установама оцењена је 3,27, што показује да она постоји и да има потенцијал за додатни развој, нарочито у контексту програма намењених најмлађима. Током консултативног процеса наглашено је да ова сарадња често зависи од личних контаката и ентузијазма запослених у култури и образовању, што указује на могућност систематског јачања ових веза.

Сарадња са спонзорима и донаторима (2,38), омладинским организацијама (2,74), удружењима пензионера (2,40) и удружењима особа са инвалидитетом (2,73) тренутно је слабије развијена, али представља важну могућност за интензивирање

партнерстава. Представници омладинских организација истакли су свој потенцијал у реализацији и промоцији културних програма намењених деци, тинејџерима и младима, што може бити значајан допринос динамичности и инклузивности културне сцене града. Посебно је значајна сарадња са удружењима особа са инвалидитетом, која пружа потенцијал за унапређење доступности и разноврсности културне понуде. Насупрот томе, сарадња са Туристичком организацијом је оцењена умерено (3,27), а са медијима релативно добро (3,80), што указује на основу за јачање међусекторског умрежавања и заједничке промоције културних активности.

Сарадња са специјализованим образовним институцијама за област уметности, као што су Уметничка школа, Музичка школа и Факултет уметности (средње оцене 3,02; 3,10; 3,31), као и са установама културе које припадају ресору образовања, Студентским културним центром (2,95) и Универзитетском библиотеком (2,69), тренутно није у потпуности искоришћена, имајући у виду њихове капацитете и улогу у културном систему града. Ипак, постоје добре праксе које могу послужити као модел за ширење сарадње: Музичка школа остварује редовну сарадњу са Нишким симфонијским оркестром, а ученици Уметничке школе учествују у изради плаката за фестивале и манифестације (Табела 4).

Табела 4. Оцена сарадње установа културе од стране запослених са актерима на локалном нивоу

Актери на локалном нивоу	Средња оцена
Предшколске установе	3,27
Основне школе	3,63
Средње школе	3,51
Уметничка школа	3,20
КУД-ови	2,88
Омладинске организације	2,74
Музичка школа	3,10
Удружења грађана у култури	3,02
Градска управа	3,23
Туристичка организација Ниша	3,27
Медији	3,80
Градске општине и месне заједнице	3,26
Приватни предузетници у области културних и креативних делатности	2,76
Факултет уметности	3,31
Спонзори/донатори	2,38
Удружења пензионера	2,40
Удружења за унапређење положаја особа са инвалидитетом	2,73
Уметници и стручњаци у култури	3,49
Ромске организације	2,32
Приватне школице (глума, плес...)	2,63
Верске заједнице	2,45
Студентски културни центар	2,95
Универзитетска библиотека „Никола Тесла”	2,69

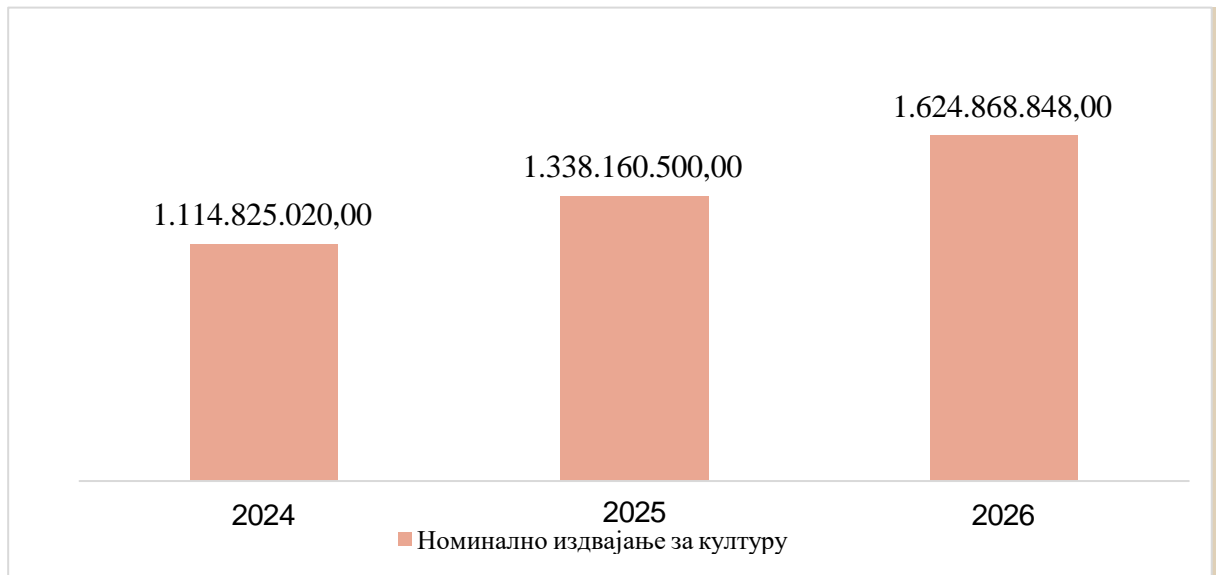
Извор: Упитник за запослене у јавним установама културе у Нишу

Све наведено указује на снажан потенцијал за развој интегрисане, међусекторске културне мреже у Нишу, у којој се подстиче програмска сарадња, инклузивност, умрежавање и размена искуства, доприносећи богатијој и разноврснијој културној понуди за све грађане.

ФИНАНСИРАЊЕ ПРОГРАМА И ПРОЈЕКТА

Буџет за културу града Ниша бележи стабилан раст у посматраном периоду, што указује на континуирано јачање институционалне подршке културном сектору. У 2024. години за културу је издвојено 1.114.825.020,00 РСД, што је износило 6,9% укупног градског буџета. У 2025. години средства су повећана на 1.338.160.500,00 РСД, односно 7,7% буџета, док је за 2026. годину планирано да издвајања достигну 1.624.868.848,00 РСД, што чини 7,6% укупног градског буџета (Графикон 3).

Графикон 3. Номинално издвајање за културу из буџета града Ниша, 2024–2026.

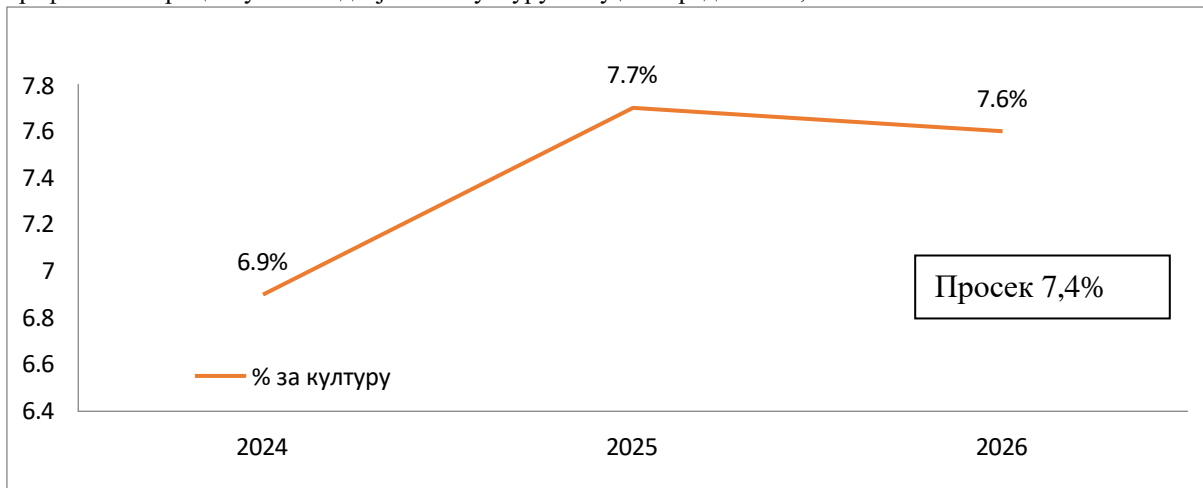

Извор: Одлуке о буџету града Ниша за 2024, 2025. и 2026. годину

Посматрано у трогодишњем периоду (2024–2026), у просеку се за област културе издваја 7,4% буџета града, што указује на стабилну буџетску политику и препознавање културе као важног сегмента локалног развоја (Графикон 4).

Иако је у 2026. години забележено минимално смањење процентуалног учешћа културе у укупном буџету (за 0,1%), **номинални износ средстава бележи значајан раст од 286.708.348,00 РСД, односно 21,43% у односу на претходну годину.** Овај тренд указује на стратешку оријентацију града ка даљем развоју културног сектора и унапређењу културног живота. Повећана буџетска средства омогућавају проширење подршке културним институцијама, независној културној сцени, уметничким удружењима и програмима намењеним грађанима, са циљем унапређења доступности, квалитета и разноврсности културних садржаја.

Графикон 4. Процентуално издвајање за културу из буџета града Ниша, 2024–2026.

Извор: Одлуке о буџету града Ниша за 2024, 2025. и 2026. Годину

Позитиван тренд улагања видљив је и кроз издвајања по глави становника, која су у 2025. години износила 5.363,35 РСД, док је за 2026. годину планирано повећање на 6.512,47 РСД.

Из буџета за културу Града финансира се рад установа културе, обухватајући плате, текуће трошкове и програмске активности десет установа, као и рад удружења грађана у култури. За програмске активности установа културе у 2025. години издвојено је 17,3% укупног буџета за културу, што је изнад просека у односу на друге јединице локалне самоуправе, и показује посвећеност града јачању културних садржаја.

Финансирање програма и пројеката запослени у установама културе оценили су просечном оценом 3,03 (од максималних 5,00), што указује на постојећу солидну основу за реализацију активности, уз могућност додатног унапређења. Међу анкетираним запосленима, 26% је као један од основних изазова навело потребу за додатним средствима за програме, што представља потенцијал за даљи раст и подршку квалитету културних садржаја. Посебан аспект у функционисању установа културе представља промена у систему управљања сопственим приходима, која је уведена 2016. године пребацавањем подрачуна на рачун Градске управе. Према мишљењу 44,8% анкетираних запослених, овај модел представља изазов у раду установа, јер утиче на флексибилност у реализацији пројеката. Иако је одлука донета у складу са Упутством Министарства финансија и Законом о буџетском систему, учесници консултативног процеса препознају простор за унапређење начина управљања средствима, како би се додатно олакшала ефикасна реализација програма и јачање капацитета установа културе.

Када је реч о другим изворима финансирања, 15,8% анкетираних запослених истиче њихову важност као један од три најзначајнија приоритета, што указује на свест о потенцијалу иновативних извора за додатну подршку култури. Тренутно стање у области иновативних извора финансирања оцењено је средњом оценом 2,68 (од максималних 5,00), што показује могућност за даљи развој и јачање овог сегмента.

Установе културе и удружења грађана у култури најчешће аплицирају на конкурсима Министарства културе. Током 2024. године на овим конкурсима учествовало је 48 актера (установа и удружења), са укупно 90 поднетих пројеката. Подржана су 44 пројекта, што представља стопу пролазности од 44,4%. Учесници консултативног процеса наглашавају да су пројекти са којима конкуришу квалитетни и иновативни.

Учесници такође указују на потребу за бољом видљивошћу локалног културног контекста код чланова стручних комисија Министарства културе, што би додатно ојачало шансе за одобравање пројеката. Укупно одобрена средства на конкурсима Министарства културе у 2024. години износила су 28.075.000 РСД. Највећи број пријављених и подржаних пројеката имали су: Завод за заштиту споменика културе (осам пријављених, четири подржана), Галерија савремене ликовне уметности (четири пријављена, четири подржана), Студентски културни центар (шест пријављених, четири подржана) и **Удружење Nišville фондација** (четири пријављена, три подржана пројекта).

Градска управа града Ниша учествује на конкурсима националних министарстава, па треба поменути пројекат на конкурс Министарства културе **„Градови у фокусу” у 2023. години**, који је намењен реконструкцији летње позорнице у Нишкој Бањи.

Поред учешћа на националним конкурсима, Градска управа, установе културе и удружења грађана активно се укључују и у међународне пројекте, посебно кроз програме прекограничне сарадње, чиме се јача видљивост Ниша и његовог културног потенцијала на регионалном и међународном нивоу.

Пројекат „Tabula Peutingeriana” је културно-урбани пројекат који се реализује у Нишу и околним општинама у оквиру заједничке иницијативе за активну заштиту културног наслеђа. Пројекат се спроводи у партнерству Града Ниша, општина Сврљиг, Мерошина, Гаџин Хан и Регионалне развојне агенције „Југ”, уз финансијску подршку Европске уније кроз програм EU PRO Plus (вредност пројекта је приближно 1.476.232,71 евра).

Овај пројекат носи име по *Tabula Peutingeriana*, историјској римској мапи која приказује саобраћајну мрежу Римског царства и на којој се Ниш (тада *Naisus*) појављује као важна тачка у античком путном систему. Та мапа, сачувана до данас у облику средњовековне копије, служила је као инспирација за пројекат.

Пројекат „Tabula Peutingeriana” представља интегрисани приступ ревитализацији културно-историјског наслеђа, повезивању римских и средњовековних културних рута са савременим културним активностима, и стварању нових садржаја који доприносе развоју културе, туризма и локалног идентитета.

У оквиру пројекта предвиђено је:

- ревитализација урбаног подручја, са фокусом на Нишку тврђаву као потенцијални центар уметности, креативних индустрија и културних догађаја;
- обнова и активирање простора унутар тврђаве, укључујући уметничке атеље и „казамате”;
- промоција културног наслеђа и развој културне руте „Via Peutingeriana”, која повезује историјске и културне локације у Нишу и партнерским општинама (Сврљиг, Мерошина и Гаџин Хан);
- постављање информативних пунктова и територијални маркетинг за промоцију културе и туризма.

Подршка ванинституционалној сцени

Када је реч о финансијској подршци ванинституционалној културној сцени, Град Ниш расписује Конкурс за (су)финансирање пројеката у култури.

Конкурс је усклађен са Уредбом о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 105/16 и 112/17), као и Одлуком о манифестацијама, програмима и пројектима у области културе града Ниша („Сл. лист града Ниша”, бр. 148/24).

На конкурс се могу јавити установе, удружења и појединци чији оснивач није Град Ниш и чије је седиште или пребивалиште на територији града, што омогућава широком спектру културних актера да остваре своје пројекте. Комисију за избор пројеката чине представници Градске управе за локални економски развој, као и стручњаци и уметници из Ниша, што гарантује стручну, локално засновану и транспарентну процену пријављених иницијатива. Улагања у програме ванинституционалне културне сцене бележе значајан раст у посматраном периоду.

За Конкурс за (су)финансирање пројеката у култури у Ниш у 2024. години издвојено је 5.600.000,00 РСД, док је у 2025. години овај износ значајно повећан на 77.810.000,00 РСД. За 2026. годину планирано је додатно повећање на 126.400.000,00 РСД.

У односу на 2025. годину, средства за конкурс у 2026. години увећана су за 48.590.000,00 РСД, односно за око 62,5%, што представља значајно јачање финансијске подршке културним програмима који се реализују изван институционалног система. Овако изражен раст издвајања указује на јасно опредељење града да оснажи независну културну сцену, подржи рад уметничких удружења, организација и појединаца и подстакне развој разноврсних културних програма доступних широј јавности.

На Конкурсу у 2024. години подржано је 39 пројеката са просечним износом од 82.352,94 РСД по пројекту.

У 2025. години на Конкурсу је подржан укупно 51 пројекат. Међу њима, два велика музичка фестивала (од којих је један од посебног значаја за град), добила су значајан део средстава (78,4%), што одражава стратешку подршку програмима високог културног и туристичког значаја за Ниш. За преосталих 49 пројеката, просечан износ по пројекту износио је 343.061,22 РСД, без средстава намењених фестивалима.

Током консултативног процеса учесници су нагласили да ова структура расподеле средстава пружа могућност за развој крупних и препознатљивих програма, али и указују на простор за унапређење како би се обезбедила већа предвидивост и равномернија подршка различитим сегментима културне сцене. Наведени подаци показују да је, упркос значајном повећању укупних издвајања, могуће додатно уредити моделе расподеле средстава како би конкурси били још приступачнији и транспарентнији за све актере културне сцене.

Поред Конкурса за (су)финансирање пројеката у култури, Град Ниш од 2019. године расписује и Конкурс за (су)финансирање пројеката мобилности субјеката у култури, који је усклађен са Уредбом о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 105/16 и 112/17), као и Одлуком о манифестацијама, програмима и пројектима у области културе града Ниша („Сл. лист града Ниша”, бр. 148/24).

Планирана средства за овај конкурс износе 1.000.000,00 РСД годишње, а у 2024. и 2025. години подржано је по седам пројеката.

Град Ниш је једина локална самоуправа у Србији која расписује Конкурс за (су)финансирање пројеката мобилности субјеката у култури, чиме показује да системски подржава културне актере у промоцији културе града и шире, како у земљи тако и у свету.

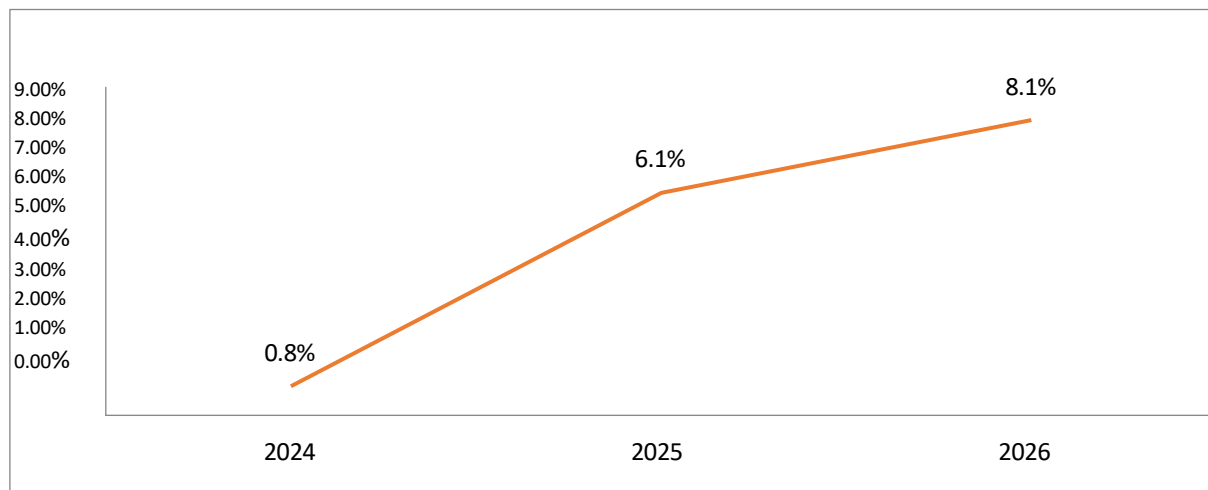
Градска управа Ниш од 2012. године системски обезбеђује средства за уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, као и доприноса за здравствено осигурање, за лица која су стекла статус самосталних уметника или обављају другу делатност у области културе. Ова подршка регулисана је Одлуком о плаћању доприноса за пензијско и инвалидско осигурање и доприноса за здравствено осигурање за лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у виду занимања у области културе („Сл. лист града Ниша”, бр. 68/12 и 138/17) и усклађена је са чл. 70 Закона о култури.

Средства се тренутно обезбеђују за 15 уметника, а укупна издвојена средства показују континуирано повећање: у 2024. години износила су 2.188.493,00 РСД, у 2025. години 2.836.953,00 РСД, док је за 2026. годину планирано 3.800.000,00 РСД. Оваквим мерама Ниш показује посвећеност ствараоцима, омогућавајући им сигурност у раду и подстицање културног стваралаштва као важног дела развоја града.

Средства опредељена за све наведене конкурсе, као и за уплату доприноса за самосталне уметнике и стручњаке у култури, значајно су повећана током последње три године. У процентуалном учешћу у укупном буџету за културу, издвајања су са 0,8% у 2024. години повећана на 6,1% у 2025. години, док је за 2026. годину планирано 8,1%, што је изнад просека у односу на друге јединице локалне самоуправе (Графикон 5).

Овај тренд показује јасну стратешку посвећеност Града Ниша развоју културне сцене и подршци како институционалним тако и ванинституционалним актерима културе.

Графикон 5. Процентуално издвајање за подршку ванинституционалној сцени 2024–2026.

Извор: Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт

Градске општине на територији града Ниша активно доприносе развоју културе кроз финансирање програма намењеним удружењима грађана. У 2025. години, градске општине Палилула и Пантелеј расписале су конкурсе за подршку културним пројектима: Конкурс за доделу средстава из буџета Градске општине Палилула за пројекте од значаја за општину и Конкурс за суфинансирање/финансирање програма/пројеката удружења у области културе и историјског наслеђа (Пантелеј). Преостале три градске општине — Медијана, Нишка Бања и Црвени Крст — такође су расписивале конкурсе за удружења грађана, укључујући пројекте у области културе (Табела 5).

Чланови комисија за избор пројеката на конкурсима били су првенствено представници градских општина, а средства у распону од 2.000.000,00 до 6.000.000,00 РСД омогућила су значајну подршку културним иницијативама. Истовремено, препознаје се потреба да сви конкурси буду усклађени са важећом регулативом, као предуслов за још боље остваривање стратешких циљева града у области културе и подстицање равномерног и транспарентног приступа финансирању културних пројеката.

Табела 5. Подршка ванинституционалној сцени у 2025. години – Градска управа Ниш и градске општине

Територија	Подршка ванинституционалној сцени – 2025. година
Градска управа Ниш	Конкурс за (су)финансирање пројеката у култури Конкурс за (су)финансирање пројеката мобилности субјеката у култури Уплата доприноса за пензијско и инвалидско осигурање и доприноса за здравствено осигурање за лице које је стекло статус лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе
Градска општина Палилула	Конкурс за доделу средстава за пројекте из области културе који су од значаја за Градску општину Палилула
Градска општина Црвени Крст	Конкурс за суфинансирање програма/пројеката удружења грађана и невладиних организација
Градска општина Медијана	Конкурс за подношење предлога пројеката из области спорта, безбедности у локалној заједници, заштите животне средине, туризма и културе
Градска општина Пантелеј	Конкурс за суфинансирање/финансирање програма/пројеката удружења у области културе и историјског наслеђа
Градска општина Нишка Бања	Конкурс за суфинансирање/финансирање програма/пројеката удружења грађана и невладиних организација

Извор: Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт, градске општине Палилула, Црвени Крст, Медијана, Пантелеј и Нишка Бања

ИНФРАСТРУКТУРА

На територији града Ниша постоји развијена инфраструктура у области културе, која обухвата јавне установе културе и друге просторе погодне за организацију културних догађаја. Већина јавних установа културе налази се у централном делу града, док су изузеци Нишки културни центар и Дечији културно-рекреативни центар, који пружају могућност за проширење културних активности и ван центра. Током консултативног процеса, као област за унапређење препозната је локација Нишког културног центра, која утиче на приступ и посећеност програма, што указује на потенцијал за даљи развој и побољшање доступности културних садржаја.

Поједини објекти јавних установа културе у Нишу заштићени су као споменици културе, укључујући Народно позориште Ниш, Нишки симфонијски оркестар, Историјски архив Ниш, управну зграду и одељење за одрасле Народне библиотеке „Стеван Сремац“, управну зграду Народног музеја Ниш, све објекте Галерије савремене ликовне уметности и Завод за заштиту споменика културе Ниш. Такође, одређени објекти налазе се под претходном заштитом, као што су Археолошка поставка и Галерија „Синагога“ Народног музеја Ниш. Неке установе, попут Народног музеја Ниш, Галерије савремене ликовне уметности и Народне библиотеке

„Стеван Сремац“, тренутно обављају делатност у више разуђених простора. Иако ово представља изазов за кохерентно коришћење фондова и представљање програма, истовремено указује на потенцијал за развој и унапређење инфраструктуре. Народни музеј Ниш и Галерија савремене ликовне уметности до сада нису имали адекватан простор за сталну поставку, док Народна библиотека „Стеван Сремац“ располаже објектом од око 1.500 м², што је знатно испод стандарда прописаних Правилником о Националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности („Службени гласник РС”, бр. 39/2013). Ова ситуација представља могућност за будућа улагања која ће омогућити бољи смештај фондова, савремене читаонице и пружање дигиталних сервиса, чиме ће се још више унапредити културни потенцијал града.

Објекти јавних установа културе у Нишу захтевају хитну реконструкцију и адаптацију како би се обезбедили бољи услови за чување фондова и реализовање програма. Поред тога, поједине установе културе немају адекватне депое, као што су Народни музеј Ниш, Народно позориште Ниш, Позориште лутака Ниш, Историјски архив Ниш, Галерија савремене ликовне уметности и Завод за заштиту споменика културе (депои археолошких налаза за Нишавски округ). Ово представља изазов за чување фондова и опреме, али истовремено указује на потенцијал за унапређење

инфраструктуре и модернизацију услова рада у установама културе.

Такође, већина објеката није у потпуности приступачна особама са инвалидитетом, што је препознато као важан приоритет за будуће интервенције. Анкетирани грађани и запослени истичу да је прилагођавање објеката особама са инвалидитетом значајан корак ка већој инклузивности и омогућавању свима да пуноправно учествују у културном животу града — 33,3% грађана и 17,3% запослених сматрају овај приоритет важним за развој културне инфраструктуре.

Запослени су просторе за рад оценили просечном оценом 3,12, при чему 61,4% сматра да је улагање у културу важан приоритет. Инфраструктура је код грађана оцењена оценом 2,34, док су запослени дали мало нижу оцену — 2,17. Капацитете за програме запослени су оценили са 3,17, што указује на могућност унапређења услова за реализацију активности.

Опрема је препозната као значајан елемент за квалитет рада установа културе. Запослени су је оценили оценом 3,43, а 42,7% запослених и 60% анкетираних грађана истиче набавку опреме као један од приоритета. Ово показује јасан потенцијал за унапређење услова рада, бољу реализацију програма и повећање приступачности културних садржаја публици.

У руралним подручјима града инфраструктура културе је делимично застарела, нарочито некадашњи домови културе, а у неким случајевима постоје и правно-имовински изазови који отежавају њихово редовно функционисање. Ипак, поједини објекти су већ реновиран и имају потенцијал да се активирају за културне програме. Ови простори могу бити коришћени како од стране сеоских и градских удружења, тако и за програме јавних установа културе, што пружа прилику за оживљавање културног живота ван центра града — мишљење које дели 38% грађана и 36,4% запослених. На територији градских општина постоји потенцијал за постављање летњих позорница, што би омогућило организацију културних програма на отвореном. За Нишку Бању већ су обезбеђена средства кроз програм Министарства културе „Градови у фокусу“, а сличне могућности постоје и у општинама Црвени Крст, Пантелеј и Палилула, чиме би се проширила доступност културних садржаја и омогућило одржавање програма јавних установа и удружења током летњег периода.

Проблеми са просторима нису ограничени само на јавне установе културе. Многа удружења навела су да немају адекватне просторе за рад, а нека од њих користе изнајмљене просторе, што представља додатни финансијски изазов и ограничава могућност редовног и квалитетног рада. Слично важи и за поједине уметнике, због чега је током консултативног процеса истакнута потреба за студијама и атељеима за стварање и реализацију програма — ову потребу је изразило 42,7% анкетираних грађана и 21,8% запослених.

Сви актери културног живота – запослени у установама, удружења и грађани – истичу и потребу за новим, савременим објектом, посебно концертном двораном, коју сматра приоритетом 44,4% грађана и 41,8% запослених. Реализација овог пројекта омогућила би одржавање музичких програма, фестивала и већих културних догађаја, уз квалитетније повезивање са публиком и додатно афирмисање Ниша као значајног центра културе.

Поред јавних установа културе, на територији Ниша налазе се и споменици културе који нису у власништву града или не функционишу у оквиру система јавних установа, што у одређеној мери утиче на приступ очувању и презентацији овог културног наслеђа. Поједини локалитети имају сложене правно-имовинске односе, као што су Тврђава и комплекс некадашње фабрике „Вулкан“, док се одређене ранохришћанске гробнице налазе у приватном власништву. Оваква ситуација захтева јачање сарадње између надлежних институција, власника и стручних служби, у циљу очувања, одрживог управљања и адекватне презентације културног наслеђа.

Истовремено, поједини локалитети у Нишу пружају значајан потенцијал за развој културних, уметничких и туристичких садржаја у складу са конзерваторским условима. Старо гробље „Горица“, Јеврејско гробље, Старо гробље „Пантелеј“, Апсана и делови бедема Тврђаве захтевају додатна истраживања, уређење и конзервацију, што представља прилику за стварање нових програма и активности који би обогатили културну понуду града. Имајући у виду да на територији града Ниша до сада нису спроведена систематска рекогносцирања, препоручује се свеобухватно истраживање и евидентирање културног наслеђа као основа за планирање мера заштите и његову квалитетну презентацију, чиме се граду отвара простор за јачање културног идентитета и привлачење посетилаца.

Пажњу је потребно посветити и очувању амбијенталних вредности градског језгра, имајући у виду утицај визуелне сигнализације и рекламирања, као и стање фасада у центру Ниша и на појединим објектима у Нишкој Бањи. У том контексту, Скупштина града Ниша донела је Одлуку о одржавању зграда и спољног изгледа зграда, условима, начину и критеријумима суфинансирања обнове фасада на подручју града Ниша („Сл. лист града Ниша“, бр. 152/25), којом је предвиђено суфинансирање рдова у висини до 90%, што представља значајан корак ка унапређењу визуелног идентитета и очувању културно-историјског амбијента.

Током консултативног процеса указано је и на потребу за израдом додатних студија заштите и прецизнијим урбанистичко-конзерваторским смерницама, како би се поједине просторно-историјске целине систематски очувале и уредиле у складу са режимима заштите. Уз пажљиво планирање и поштовање конзерваторских услова, ови простори могу бити функционално активирани за различите културне садржаје, чиме би се истовремено допринело њиховом очувању, унапређењу квалитета јавног простора и већој доступности културних садржаја грађанима и посетиоцима.

ПРОГРАМИ И ПУБЛИКА

Истраживање међу грађанима Ниша показало је да је 14,9% грађана (веома) задовољно културном понудом у граду, док највећи проценат (47,8%) истиче да постоји простор да културна понуда буде још богатија и савременија. Наведени подаци указују на стабилну основу на којој је могуће даље унапређивати квалитет и разноврсност садржаја.

Према мишљењу грађана, програмски садржаји се у највећој мери доживљавају као повремено занимљиви, док део испитаника указује на потребу за већом иновативношћу и динамичнијим програмским концептима. Овакви ставови представљају јасан смер за

даљи развој културне политике, пре свега у правцу унапређења разноврсности, увођења савремених формата и оснаживања нових програмских приступа. Истраживање такође показује да највећи број грађана културне програме посећује једном до два пута годишње, док су као најчешћи разлози за ређе учешће наведени: потреба за још богатијом програмском понудом (55%), недовољна информисаност о програмима (42,9%) и перцепција квалитета програма (37,6%). Ови налази указују на значај даљег јачања комуникације са публиком, развоја публике и повећања видљивости културних садржаја, како би се додатно подстакло активно учешће грађана у културном животу града.

Међу анкетираним запосленима у установама културе у Нишу 63,8% је (веома) задовољно културном понудом, при чему је чак 86,5% њих делимично задовољно, што указује на генерално позитивну и стабилну оцену постојећих програмских садржаја у институционалном сектору. Истовремено, више од трећине запослених (36,2%) изражава (веома) незадовољство, што се може тумачити као професионална свест о потенцијалу за даље унапређење културне понуде.

Запослени у установама културе квалитет програма оценили су просечном оценом 3,75, а бројност програма 3,88, што говори у прилог континуитету и солидном обиму програмских активности. Свега 6,4% запослених

сматра да је потребно повећати број програма, док исто мишљење дели чак 60,6% грађана, што указује на изражену разлику у перцепцији културне понуде између институционалног сектора и публике и упућује на потребу за даљим прилагођавањем програма интересовањима шире јавности.

Сарадњу са публиком запослени су оценили просечном оценом 3,65, што указује на задовољавајући ниво комуникације са публиком и постојећу основу за њено даље унапређење. Ипак, 38% грађана сматра да је потребно увести систематска истраживања мишљења публике, док такав став дели 29,4% запослених, што указује на значај развоја структурираних механизма комуникације и редовног праћења потреба публике, како би се програмска политика у још већој мери заснивала на релевантним повратним информацијама.

Запослени у установама културе посећеност програма оценили су оценом 3,60, што указује на умерено задовољство нивоом публике и релативно стабилну посећеност. Званични подаци установа културе показују да је у 2024. години забележено укупно 328.764 посетиоца, док је у 2025. години тај број износио 318.481 (Табела 6). Благо смањење посећености делимично је условљено неизвођењем појединих фестивалских програма, што указује на постојање стабилне публике, али и на потенцијал за додатно привлачење нових посетилаца кроз увођење савременијих и разноврснијих програмских формата.

Табела 6. Посећеност програма установа културе – 2024. и 2025. година

Установа културе	2024	2025	Напомена
Галерија савремене ликовне уметности	27.050	20.788	Три простора — најпосећенији „Павиљон”
Народни музеј Ниш	128.144	119.169	Шест простора — најпосећенија Ђеле-кула (60% страни туристи)
Нишки симфонијски оркестар	8.500	5.100	2024 – 43 програма 2025 – 50 програма
Позориште лутака Ниш	27.040	33.992	2024 – 133 представе + 7 гостујућих 2025 – 195 представе + 22 гостујуће + фестивал са 1.871 гледаоцем
Народно позориште Ниш	12.850	18.306	2024 – 76 представа + 44 гостујуће + 35 програма 2025 – 93 представе + 13 гостујућих + 45 програма
Историјски архив Ниш	Око 3.000	Преко 3.400	2024 – 15 изложби + 11 радионица 2025 – 15 изложби + 13 радионица
Народна библиотека „Стева Сремац”	67.530	67.550	2024 – 120 програма 2025 – 126 програма Корисници – 31.453, од тога 52% деца
Дечији културно рекреативни центар	н.п.	18.176	2025 – 22 манифестације са 5.399 учесника
Нишки културни центар – фестивали + Галерија и Биоскоп – подаци Запрокул	54.650	Непотпуни подаци 32.000	Организатор 6 манифестација Најпосећеније: Сајам књига, Филмски сусрети, Градска слава Града Ниша
Укупно	328.764	318.481	

Извор: Подаци установа културе са територије града Ниша које у оквиру своје делатности организују програме

Грађани и запослени као програме којих би требало да буде више најчешће истичу концерте страних извођача, опере, балетске представе, фестивале и позоришне представе, што указује на постојање интересовања за садржаје већег продукцијског обима и атрактивности. Поред тога, значајан проценат грађана наглашава и потребу за већим

бројем концерата класичне музике, креативних радионица, музејских програма и изложби, што говори о потенцијалу за даље обogaћивање и диверзификацију програмске понуде.

Током консултативног процеса израде стратешког документа посебно је истакнуто да у Нишу постоји простор за додатно јачање програмских садржаја намењених различитим групама публике. Анкетирани грађани сматрају да је првенствено недовољно програма намењених младима (75%), тинејџерима (74,9%), особама са инвалидитетом (73,3%), старијим грађанима (72,1%) и деци (61,7%), што указује на изражену потребу за циљано профилисаним и инклузивним програмима.

Истовремено, анкетирани запослени наводе да програме за различите циљне групе реализују релативно редовно, најчешће једном до два пута месечно, што показује да одређени програмски оквир већ постоји, али да његова видљивост и обим могу бити додатно унапређени.

Грађани сматрају да би установе културе требало да реализују више програма за све наведене категорије, при чему се као приоритет издвајају програми за децу (60,6%) и младе (43,1%), док програми за старије и инклузивни програми добијају мањи, али и даље значајан проценат подршке (20,1% и 19,1%). Са друге стране, запослени у установама културе знатно ређе истичу потребу за додатним развојем оваквих програма (за децу 10,1%, младе 26,6%, старије 3,7% и инклузивне 7,3%), што указује на разлику у перцепцији између публике и институционалног сектора. Ова разлика сугерише потребу за активнијим укључивањем публике у процес планирања програма, као и за даљи развој инклузивних, разноврсних и циљано усмерених програмских садржаја.

Када је реч о програмима културе на сеоском подручју, више од трећине анкетираних грађана их не посећује, при чему већину посетилаца чине мештани руралних средина. Оцењивање програма показује да их грађани чешће доживљавају као мање иновативне и репетитивне, док их становници руралних подручја у већој мери оцењују као занимљиве, што указује на њихов локални значај и потенцијал за даљи развој. Запослени у установама културе углавном сматрају да се у руралним срединама културни програми организују ретко (35,5%) или никад (34,5%), што указује на неравномерну територијалну доступност културних садржаја. Наведени подаци упућују на потребу за систематичнијим развојем прилагођених, разноврсних и циљано усмерених програма у руралним срединама, како би се повећало учешће различитих група публике и унапредила равномерна доступност културног живота на целој територији града.

ПРОМОЦИЈА

Недовољна посећеност и ограничено задовољство културном понудом делимично су повезани са изазовима у области промоције програма и непостојањем јединственог, прегледног календара догађаја. Запослени су маркетинг и промоцију програма оценили средњом оценом 3,34 (од максималних 5,00), при чему 24,8% сматра да постоји простор за даље унапређење промотивних активности установа културе.

Анкетирани грађани наводе да до информација о културним дешавањима најчешће долазе путем друштвених мрежа и интернет портала, што указује на значај дигиталних канала комуникације. Истовремено, истичу да постојећи начини промоције нису у довољној мери прилагођени свим старосним групама публике, што упућује на потребу за разноврснијим и циљано усмереним моделима информисања, као и за успостављањем систематичнијег и доступнијег календара културних догађаја на нивоу града.

Више од половине грађана (58,3%) и 31,2% запослених сматра да је потребно додатно унапредити промоцију културних садржаја, што указује на препознату важност комуникације са публиком. Највећи проценат анкетираних грађана (50,5%) оцењује да су информације о културним дешавањима углавном доступне, док 37,2% сматра да су недовољно доступне, што упућује на потребу за систематичнијим и видљивијим информисањем.

И представници установа културе (50%) и грађани (52,6%) препознају да би се промоција значајно унапредила кроз успостављање посебног портала посвећеног култури, праћеног објавама у локалним медијима и мобилном апликацијом. Представници удружења грађана наглашавају да би такав портал требало да обухвати програме свих организатора културних догађаја, а не само јавних установа, чиме би се обезбедила свеобухватна и интегрисана презентација културне понуде града.

Током консултативног процеса израде стратешког документа, учесници су указали да град нема јасно дефинисан културни идентитет. Анкетна истраживања и фокус групе показале су да Ниш поседује бројне слојеве идентитета, знамените личности и богато културно-историјско наслеђе које није у довољној мери препознато и промовисано, како међу грађанима, тако и међу посетиоцима. То обухвата значајне историјске личности, уметнике различитих профила, као и специфичности нишког дијалекта, хумора и стрип- културе (Табела 7).

Посебно се издваја богато античко наслеђе града, које није у потпуности презентовано и интегрисано у савремену културну и туристичку понуду. Ограничено радно време појединих споменика културе додатно утиче на доступност ових садржаја локалној публици, што указује на потребу за бољом организацијом презентације и активнијим укључивањем културног наслеђа у свакодневни живот града.

Табела 7. Препознати идентитети и знамените личности града Ниша

Идентитети	Знамените личности
Вишеслојно културно-историјско наслеђе	Историјске личности: цар Константин, краљ Милан Обреновић, војвода Стеван Синђелић, Никола Узуновић, Драгиша Цветковић
Фестивали и културне манифестације	Градски музички и уметнички фестивали
	Градски музички и уметнички фестивали, гастро фестивали

Фестивали	
Музика (рок, цез, духовна)	Уметници из света музике: Братислав Бата Анастасијевић, Шабан Бајрамовић, Немања Радуловић, Биљана Крстић, група „Кербер”, група „Галија”
Књижевна традиција и стваралаштво	Писци: Бранко Миљковић, Стеван Сремац, Душко Радовић, Бранислав Јанковић
Ликовна уметност	Сликари: Ђорђе Крстић, Чедомир Крстић, Боривоје Бора Стевановић, Александар Блатник, Надежда Петровић
Визуелна култура – стрип и филм	Уметници из света филма: Љубиша Самарцић, Желимир Жилник, Танасије Узуновић, локални стрипски уметници и изложбе
Индустријско наслеђе – од електронике ка технологији	Некада град електронике (ЕИ Ниш) — Данас град технологије (НТП Ниш)
Модерна архитектура	Примери модерних грађевинских решења у Нишу
Град неговања ромске културе	Локални ромски музичари и уметници
Нишки дијалект (говор) и хумор и његове особености	Локални песници, сатиричари и говорници

Извор: Подаци прикупљени путем фокус група и анкетних истраживања

Иако Туристичка организација Ниш у својој понуди има културно-туристичке руте, учесници фокус група их нису доживели као програме намењене њима, већ као садржаје за туристе. Ово указује на потребу да се локална публика више укључи и информисе о могућностима упознавања културног наслеђа града. Поред тога, код појединих споменика не постоје посетилачки центри или пратећи програми, а недостају и програми који славе локалну историју и обележавају значајне јубилеје.

Грађани Ниша нису довољно упознати са својом историјом, што се огледа и у недовољној свести о значају важних догађаја. На пример, 1.700 година Миланског едикта, обележено 2013. године, није добило адекватну видљивост и није препознато као значајан догађај од стране шире јавности. Постоји и страх да и будући важни јубилеји од националног значаја могу проћи непримећено. Историја града показује да постоји низ значајних културних и историјских догађаја и личности које заслужују веће истраживање и презентацију. Поједини учесници фокус група истакли су да су неке од најпознатијих знаменитости, попут Ћеле-куле, последњи пут посетили пре више од 20 година, што указује на потребу за програмима који ће локалној публици приближити историјско наслеђе и повезати га са савременим културним садржајима.

Упркос богатом културном и историјском потенцијалу, Ниш има могућност да још више ојача своју видљивост на међународној културној мапи и позиционира се као значајан културни центар. Наведени подаци указују на потребу за систематским унапређењем културне промоције, развојем програма намењених локалној публици, обележавањем историјских јубилеја, као и за креирање атрактивних и доступних програма који повезују историјско наслеђе, културне знаменитости и савремене културне садржаје.

УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРЕ У НИШУ – ВИЗИЈА

ГРАД НИШ –

Регионални центар савремене културе који своје вишеслојно историјско наслеђе претвара у покретач креативног, друштвеног и економског развоја

Ниш своју културну стратегију темељи на јединственом историјском континуитету — од античког Наисуса и Константина Великог, преко средњовековних и османских слојева, до модерног универзитетског и индустријског развоја. Ови слојеви не представљају само прошлост већ активан ресурс за обликовање савременог културног идентитета града. Град Ниш препознаје културу као:

- ✓ Област од јавног интереса и значаја;
- ✓ Простор за повезивање и учешће различитих актера;
- ✓ Фактор урбаног квалитета живота;
- ✓ Покретач економског развоја.

Жељено стање садржано у визији остварује се кроз један општи и четири посебна циља.

УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРЕ У НИШУ – ЦИЉЕВИ

Општи циљ

Развој доступног и савременог културног система у Нишу заснованог на очувању културног наслеђа и интеграцији традиције и савременог стваралаштва

Општи циљ Стратегије развоја културе града Ниша у наредном петогодишњем периоду усмерен је на развој доступног и савременог културног система који интегрише традицију и савремено стваралаштво. Овај циљ подразумева јачање капацитета институција и ванинституционалних актера, обезбеђивање функционалне и модерне инфраструктуре, али уз очување и ревитализацију културног наслеђа, подстицање савременог стваралаштва и унапређење културних услуга доступних свим грађанима. Стратегија настоји да створи професионално стабилно и развојно окружење које омогућава равномерни развој културне сцене, подстицање креативности и укључивање младих талената, као и активну партиципацију грађана у културном животу.

На овај начин Ниш тежи да позиционира свој културни систем као препознатљив и квалитетан на националном и међународном нивоу, интегришући традиционалне вредности са савременим формама уметничког и културног израза.

Показатељи учинка (индикатори) који се односе на ОПШТИ ЦИЉ са базним и циљаним вредностима

Показатељ на нивоу циља	Јед. мере	Базна вредност (2025)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Укупан број посетилаца програма из културе	број посетилаца	318.481	415.000	Извештаји установа културе, извештаји организатора програма
Издвајање за културу из буџета града	% укупног буџета	7,7%	9,3%	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт
Број нових и адаптираних простора за културу	број простора	0	10	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт Извештаји установа културе

Посебни циљеви стратегије и мере за достизање циљева

Посебни циљеви оријентисани су на:

Посебан циљ 1.	Унапређење институционалних и ванинституционалних капацитета и ресурса у култури
Посебан циљ 2.	Унапређење инфраструктуре у култури и очување културног наслеђа
Посебан циљ 3.	Развој одрживе и динамичне културне понуде
Посебан циљ 4.	Позиционирање Ниша као значајне тачке на домаћој и међународној културној мапи

Посебан циљ 1.**Унапређење институционалних и ванинституционалних капацитета и ресурса у култури****Образложење:**

Први посебан циљ усмерен је на јачање институционалних и ванинституционалних капацитета у области културе, како би се обезбедили стабилни, одрживи и функционални услови за развој културног система. Полазећи од анализе стања, уочена је потреба за системским унапређењем људских ресурса, организационе структуре и механизма подршке културним актерима.

Унапређење капацитета не подразумева само повећање ресурса, већ и њихово стратешко планирање, ефикасније управљање и боље повезивање институционалног и ванинституционалног сегмента културе. Посебан значај има изградња стабилних механизма подршке који омогућавају континуитет рада, професионализацију и већу аутономију културних актера.

Мере и активности дефинисане Првим посебним циљем усклађене су са начелима и принципима Закона о култури, Посебног колективног уговора за установе културе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, Уредбе о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе, Уредбе о каталогу радних места у јавним службама и другим организацијама у јавном сектору, Националне стратегије за младе за период од 2023. до 2030. године и Европске конвенције о култури.

Остваривањем овог циља тежи се стварању професионално ојачаног, координисаног и транспарентног система културе који омогућава квалитетно програмско деловање, равномерни развој културне сцене и дугорочну одрживост установа културе и цивилног сектора.

Показатељи учинка (индикатори) који се односе на ПОСЕБАН ЦИЉ 1 са базним и циљаним вредностима

Показатељ на нивоу посебног циља	Јед. мере	Базна вредност (2025)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Број установа културе које примењују унапређен систем управљања људским ресурсима	број	0	6	Извештаји установа културе
Број конкурса ГУ Ниш за подршку развоју цивилног сектора у култури	број	2	4	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт

Да би се оствариле постављене циљне вредности показатеља учинка који се односе на **Посебан циљ 1**, утврђене су следеће **мере** које је потребно спровести у периоду 2026–2030:

МЕРА 1.1.**Подизање капацитета људских ресурса у култури****Опис мере:**

Мера је усмерена на темељно јачање људског потенцијала као кључног ресурса развоја културе, јер квалитет културне понуде директно зависи од стручности, компетентности и мотивације актера у култури. Мером је планирано унапређење кадровске структуре установа културе, јачање управљачких и стручних компетенција, као и успостављање континуираног модела професионалног развоја, свих актера у култури. Посебан акценат ставља се на стварање услова за системску генерацијску обнову, укључивање младих стручњака и уметника, као и успостављање континуираног и структурисаног професионалног усавршавања.

Дефинисаним активностима тежи се изградњи професионално стабилног и развојно оријентисаног институционалног оквира који ће бити способан да планира, иницира и реализује програме од јавног интереса, у складу са савременим стандардима и потребама заједнице.

Предвиђене активности у оквиру ове мере су:

- 1.1.1. Измена систематизација радних места у установама културе.
- 1.1.2. Вредновање рада запослених према Посебном колективном уговору у култури за установе културе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе.
- 1.1.3. Израда плана запошљавања и кадровске структуре у установама културе.
- 1.1.4. Дефинисање и реализација програма стручног усавршавања за актере у култури.
- 1.1.5. Организација обука за удружења грађана у култури о припреми и управљању пројектима, као и примени прописа и начела Закона о ауторском и сродним правима.
- 1.1.6. Покретање програма стручне праксе за студенте и ученике средњих школа у установама културе.
- 1.1.7. Успостављање начина за подстицање младих талената у области културног и уметничког стваралаштва

Показатељи резултата	Јед. мере	Базна вредност (2025)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Број установа културе у којима је извршена ресистематизација радних места према потребама установе	број	4	10	Извештаји установа културе
Број установа културе у којима се реализује стручна пракса	број	0	6	Извештаји установа културе
	%	47,4%	70%	
Процент запослених у установама културе обухваћених програмом стручног усавршавања				Извештаји установа културе

МЕРА 1.2.**Јачање система подршке ванинституционалним актерима****Опис мере:**

У оквиру мере планирано је успостављање структурно уређеног, транспарентног и развојно оријентисаног система подршке ванинституционалном сектору, који представља виталан и динамичан сегмент културног живота града. Ови актери, укључујући удружења, културно-уметничка друштва и организаторе манифестација, значајно доприносе разноврсности културне понуде и очувању културног идентитета, али често делују у условима финансијске нестабилности и недовољне институционалне координације.

Посебан сегмент мере односи се на унапређење координације и системске подршке раду културно- уметничких друштава, кроз успостављање механизма који омогућавају њихово повезивање, бољу организацију наступа и програма, као и активности које су значајне за очување традиције и нематеријалног културног наслеђа.

Реализација мере са дефинисаним активностима обезбеђује очување квалитета и даљи развој културе у Нишу који доприносе позиционирању града на националној и међународној културној сцени.

Предвиђене активности у оквиру ове мере су:

1.2.1. Успостављање механизма мониторинга и евалуације подржаних пројеката на Конкурсу за (су)финансирање пројеката у култури града Ниша.

1.2.2. Увођење наменских конкурса градских општина за подршку пројектима у области културе, са критеријумима који узимају у обзир специфичности општине, у складу са важећом Уредбом.

1.2.3. Успостављање конкурсне линије за посебну област у култури, у складу са утврђеним потребама.

1.2.4. Успостављање програма координације културно-уметничког аматеризма финансираног путем јавног конкурса.

Показатељи резултата	Јед. мере	Базна вредност (2026)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Број градских општина које су увеле наменски конкурс за пројекте у култури	број	3	5	Извештаји градских општина
Успостављена конкурсна линија за посебну област у култури	0 — не 1 — да	0	1	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт

**Посебан циљ 2.
Унапређење инфраструктуре у култури и очување културног наслеђа**

Образложење:

Други посебан циљ посвећен је унапређењу инфраструктуре, како установа културе тако и објеката културног наслеђа међу којима је већина категорисана као културно добро. Решавање проблема стања објеката установа културе и споменика културе је од стране учесника консултативног процеса оцењено као приоритет за унапређење културног живота у Нишу. Циљ је усмерен на стварање функционалних, безбедних и савремено опремљених просторних и материјалних услова за рад установа културе и ванинституционалних актера, уз истовремено очување и ревитализацију културног наслеђа града. Остваривањем овог циља тежи се дугорочном очувању културне инфраструктуре и непокретних културних добара, обезбеђивању адекватне опреме за развој програма и активности, као и унапређењу капацитета за организацију културних садржаја.

Циљ доприноси стабилности културног система града, очувању културног идентитета и историјског наслеђа, равномерном развоју културне сцене и стварању услова за континуитет квалитетних програма.

Мере и активности дефинисане Другим посебним циљем усклађене су са начелима и принципима Закона о култури, Закона о културном наслеђу, Закона о музејској делатности, Закона о архивској грађи и архивској делатности, Закона о библиотечко-информационој делатности и других прописа у култури, Закона о планирању и изградњи, Закона о становању и одржавању зграда, као и са циљевима, мерама и активностима дефинисаним Стратегијом унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији за период од 2025. до 2030. године, Стратегијом одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године, Националном архитектонском стратегијом за период од 2023. до 2035. године, Средњорочним планом Министарства за бригу о селу за период од 2026. до 2028. године, Европском конвенцијом о култури, Конвенцијом о заштити европског архитектонског блага, Оквирном конвенцијом Савета Европе о вредности културног наслеђа за друштво, Конвенцијом о заштити светске културне и природне баштине, Конвенцијом о правима особа са инвалидитетом, Конвенцијом о заштити и унапређењу разноликости културних израза, Агендом одрживог развоја Уједињених нација до 2030. године и Планом развоја града Ниша 2021–2027.

Показатељи учинка (индикатори) који се односе на ПОСЕБАН ЦИЉ 2 са базним и циљаним вредностима

Показатељ на нивоу посебног циља	Јед. мере	Базна вредност (2025)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Број покренутих или реализованих инфраструктурних пројеката у култури	број	12	18	Извештај Градске управе за Социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Извештаји установа културе
Број спроведених активности за очување, унапређење и законску заштиту културних добара	број	10	16	Извештај Завода за заштиту споменика културе; Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт

Да би се оствариле постављене циљне вредности показатеља учинка који се односе на **Посебни циљ 2**, утврђене су следеће **мере** које је потребно спровести у периоду 2026–2030:

Мера 2.1. Модернизација и одржавање објеката које користе установе културе

Опис мере:

Мера обухвата редовно одржавање, реконструкцију и адаптацију постојећих објеката културе, као и набавку савремене техничке, сценске и изложбене опреме. За објекте који тренутно немају адекватне просторе за складиштење (депое) обезбедиће се локација која припада граду. Простори ће бити планирани тако да испуњавају стандарде приступачности за особе са инвалидитетом и омогућавају функционално коришћење свих садржаја.

Предвиђене активности у оквиру ове мере су:

- 2.1.1. Израда плана и обезбеђивање финансијских и материјалних ресурса за реконструкцију и опремање установа културе.
- 2.1.2. Отпочињање реконструкције Народног позоришта Ниш, према постојећем пројекту.
- 2.1.3. Доградња анекса објекта Народне библиотеке „Стеван Сремац“, према постојећем пројекту.
- 2.1.4. Изградња соларне електране на објекту Народне библиотеке „Стеван Сремац“.
- 2.1.5. Адаптација огранака Ледена стена и Медијана Народне библиотеке „Стеван Сремац“.
- 2.1.6. Рестаурација Салона 77, према постојећем пројекту.
- 2.1.7. Санација објеката Уметничке колоније у Сићеву, према постојећем пројекту и капије и ограде.
- 2.1.8. Санација инфраструктурних, техничких и просторних услова на објектима Народног музеја Ниш — Археолошко налазиште Медијана, Галерија „Синагога“ и Меморијални комплекс „12. фебруар“.
- 2.1.9. Одређивање и обезбеђивање локације на парцели у својини града за изградњу више монтажних објеката за складиштење фондуса Народног позоришта Ниш, Позоришта лутака Ниш, депое Историјског архива Ниш, Народног музеја Ниш, Галерије савремене ликовне уметности и депоа археолошких налаза за Нишавски округ Завода за заштиту споменика културе Ниш.
- 2.1.10. Анализа стања и извођење прилагођавања приступачних зона у установама културе за ОСИ, старије и децу.
- 2.1.11. Набавка минибуса за потребе установа културе.
- 2.1.12. Набавка скенера за дигитализацију грађе Историјског архива Ниш и Завода за заштиту споменика културе.
- 2.1.13. Набавка професионалне опреме за дигитализацију књижевних легата и старе и ретке књиге.
- 2.1.14. Набавка возила за Галерију савремене ликовне уметности — за потребе превоза дела и учесника манифестација.
- 2.1.15. Набавка климатизације за Павилјон у Тврђави.
- 2.1.16. Реновирање фоајеа, позоришне сцене, обнављање електроенергетских инсталација и санација мокрих чворова у Позоришту лутака Ниш.
- 2.1.17. Адаптација простора, опремање и израда мале сцене и мале сцене на отвореном Дечијег културно-рекреативног центра.

Показатељи резултата	Јед. мере	Базна вредност (2027)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Започета реконструкција зграде Народног позоришта Ниш	0 — не 1 — да	0	1	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Извештај
				Народног позоришта Ниш
Обезбеђена локација за изградњу монтажних објеката за складиштење фондуса, грађе и археолошких налаза	0 — не 1 — да	0	1	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Извештаји установа културе
Број установа културе са прилагођеним приступачним зонама за ОСИ, старије и децу	број	Није праћено	4	Извештаји установа културе

МЕРА 2.2.**Проширење и успостављање мреже објеката културе****Опис мере:**

Мера је усмерена на стварање функционалне и разноврсне мреже културних објеката, која ће омогућити доступност културних садржаја за све грађане и подстаћи развој креативности и културног стваралаштва. У оквиру мере предвиђено је унапређење постојећих објеката, адаптација простора за нове културне активности и планирање будућих инфраструктурних пројеката у складу са савременим стандардима и потребама заједнице.

Посебна пажња ставља се на оживљавање простора некадашњих домова културе у руралном подручју који имају потенцијал да постану креативни пунктови намењени развоју аматерског и савременог стваралаштва и реализацији програма свих актера у култури. Мером се тежи стварању предуслова за развој локалних културних квартова, интерактивних културних простора и јавних зона за културне и уметничке садржаје, као и обезбеђивању простора за будуће пројекте од значаја за градски културни живот. Мера обухвата и развој тематских културних простора и стварању услова за нове моделе рада у култури, укључујући и успостављање просторних капацитета за резидентни боравак домаћих и страних уметника, у циљу подстицања креативне размене и међународне сарадње.

Овом мером тежи се равномерном развоју културне инфраструктуре у граду и руралним подручјима, креирању простора за креативне активности и оживљавању и промоцији локалног културног наслеђа.

Предвиђене активности у оквиру ове мере су:

2.2.1. Ревитализација и пренамена некадашњих домова културе у руралним подручјима у савремене културне пунктове – вишенаменске просторе за културу.

2.2.2. Отпочињање изградње нове зграде Народног музеја Ниш и Галерије савремене ликовне уметности, према постојећем пројекту; израда техничке документације (елаборат геодезије, елаборат геомеханике, План управљања отпадом, ПГД и ПЗИ).

2.2.3. Обезбеђивање локације и израда пројекта концертне дворане.

2.2.4. Мапирање и анализа потенцијалних простора у градском подручју за пренамену у просторе за уметнике и алтернативне културне садржаје.

2.2.5. Адаптација и стављање у функцију одабраних простора у градском подручју за потребе уметника и алтернативне културне сцене.

2.2.6. Адаптација и опремање простора за резидентни боравак уметника.

2.2.7. Анализа просторних потреба и испитивање могућности обезбеђивања адекватног простора у централној градској зони за рад Нишког културног центра.

2.2.8. Формирање уметничког кварта у Балканској и Давидовој улици.

2.2.9. Реконструкција атељеа у Тврђави, према постојећем пројекту.

2.2.10. Развој центра старих заната на простору некадашње пијаце „Бубањ”, као простора за очување, презентацију и интерактивно представљање традиционалних заната.

2.2.11. Изградња летњих позорница за реализацију програма на отвореном у градским општинама.

2.2.12. Реконструкција Летње позорнице на Тврђави.

2.2.13. Одржавање зидина Тврђаве.

Показатељи резултата	Јед. мере	Базна вредност (2025)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Број ревитализованих простора некадашњих домова културе	број	3	10	Извештаји надлежне ГУ Ниш
Обезбеђена локација за мултифункционални простор за културу	0 — не 1 — да	0	1	Извештаји надлежне ГУ Ниш
Број изграђених летњих позорница у градским општинама	број	0	3	Извештаји надлежне ГУ Ниш; извештаји градских општина

МЕРА 2.3.**Улагање у очување и ревитализацију непокретних културних добара****Опис мере:**

Мера обухвата активности усмерене на очување, заштиту и ревитализацију непокретних културних добара у граду. Циљ је обезбеђивање дугорочног очувања културног наслеђа, као и стварање услова за његову презентацију и интеграцију у културни и урбани живот града. Мера укључује решавање правно-имовинских односа, реконструкцију, ревитализацију и конзервацију споменика, студије заштите, као и интервенције на заштићеним урбаним зонама и фасадама. Посебна пажња посвећена је обучавању запослених у Градској управи о заштити културног наслеђа и поступањима у урбанизму, како би се осигурао стандардизован и стручан приступ управљању непокретним културним добрима.

У циљу унапређења координације активности у овој области, Град Ниш је формирао Координациону комисију за заштиту споменика, спомен-обележја и ратних меморијала на територији Града Ниша. Циљ формирања комисије је усмеравање сарадње са градским управама, установама и јавним предузећима ради предузимања заједничких активности на унапређењу заштите културног наслеђа. Комисија је, увидом у фактичко стање на терену, извршила мапирање и предложила санацију 20 споменика за 2026. годину, у складу са приоритетима заштите и очувања културно- историјског наслеђа града.

Предвиђене активности у оквиру ове мере су:

- 2.3.1. Расписивање конкурса за бесповратно суфинансирање обнове фасада споменика културе.
 2.3.2. Доношење Одлуке о условима и начину постављања натписа пословног имена, огласних средстава, заштитних и техничких уређаја у заштићеним зонама.
 2.3.3. Организација и реализација стручне обуке за запослене у градским управама Града Ниша у области заштите културног наслеђа и поступања у урбанистичком планирању, уз учешће референтних домаћих и међународних стручњака.
 2.3.4. Организација обуке за представнике полиције, тужилаштва и судства у области илегалне трговине антиквитетима и неовлашћених археолошких ископавања.
 2.3.5. Решавање правно-имовинских односа за Тврђаву у циљу преноса власништва са Републике на Град.
 2.3.6. Оснивање јавног предузећа које ће управљати Тврђавом.
 2.3.7. Започињање решавања правно-имовинских односа за објект некадашње фабрике „Вулкан“.
 2.3.8. Решавање правно-имовинских односа за ранохришћанске гробнице.
 2.3.9. Решавање правно-имовинских односа за објекте на Обилићевом венцу.
 2.3.10. Израда плана детаљне регулације, израда урбанистичког пројекта за уређење фасада и адаптацију унутрашњег дворишта и израда студије заштите за потребе формирања уметничког кварта на Обилићевом венцу.
 2.3.11. Израда студија заштите за амбијенталне целине нижих планских докумената.
 2.3.12. Анализа стања и израда урбанистичког пројекта за Старо гробље „Горица“.
 2.3.13. Сређивање објекта и обезбеђивање чуварске службе на Старом гробљу „Горица“.
 2.3.14. Израда пројектно-техничке документације за статичку санацију Официрског дома.
 2.3.15. Адаптација Апсане у Тврђави са утврђивањем бедема и пренамена у објект културе, према постојећем пројекту.
 2.3.16. Проглашење Јеврејског гробља и Зграде на Кеју 22. децембра 10–12 за културна добра у опасности.
 2.3.17. Спровођење систематског археолошког рекогносцирања територије града Ниша ради основног прегледа постојања археолошког наслеђа за потребе планирања и развоја града.
 2.3.18. Санација постојећих споменика знаменитим личностима и историјским догађајима.

Показатељи резултата	Јед. мере	Базна вредност (2025)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Расписан Конкурс за бесповратно суфинансирање обнове фасада споменика културе	0 — не 1 — да	0	1	Извештаји надлежне ГУ Ниш
Број решених правно-имовинских односа за споменике културе	број	1	3	Извештаји надлежне ГУ Ниш
Број заштићених просторно културно-историјских целина	број	2	5	Извештаји надлежне ГУ Ниш; извештаји Завода за заштиту споменика културе

Број запослених у градским управа Града Ниша и представника полиције, тужилаштва и судства који су прошли обуке у области заштите културног наслеђа, урбанистичког планирања, илегалне трговине антиквитетима и неовлашћених археолошких ископавања	број	0	50	Извештаји надлежне ГУ Ниш; извештаји полицијских управа; извештаји суда; извештаји Завода за заштиту споменика културе
---	------	---	----	--

Посебан циљ 3. Развој одрживе и динамичне културне понуде

Образложење:

Трећи посебан циљ усмерен је на грађане Ниша и друге посетиоце који очекују да културна понуда буде доступна, разноврсна и савремена. Циљ подразумева унапређење услова за посетиоце кроз бољу координацију програма, прилагођавање радног времена, као и сарадњу са школама и другим образовним институцијама. Поред тога, циљ обухвата подстицање развоја алтернативне сцене и креативних индустрија, кроз савремене приступе у култури, уз унапређење међусекторске и међуресорне сарадње, како би различити актери — установе културе, образовни сектор и удружења заједнички доприносили доступности и квалитету културне понуде. Акцент је на осавремењавању понуде, како кроз садржаје у установама културе, тако и на отвореним просторима у складу са интересовањима и потребама грађана.

Трећи посебан циљ усклађен је са мерама Конвенције о правима особа са инвалидитетом, Конвенције о заштити и унапређењу разноликости културних израза (Унеско 2005), Конвенције о очувању нематеријалног културног наслеђа (Унеско 2003), Стратегије развоја образовања у Србији до 2030. године, Националне стратегије за младе за период од 2023. до 2030. године, Стратегијом активног и здравог старења у Републици Србији за период од 2024. до 2030. године, Средњорочним планом Министарства за бригу о селу за период од 2026. до 2028. године и Стратегијом унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији за период од 2025. до 2030. године.

Показатељи учинка (индикатори) који се односе на ПОСЕБАН ЦИЉ 3 са базним и циљаним вредностима

Показатељ на нивоу посебног циља	Јед. мере	Базна вредност (2025)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Процент образовних установа које посећују бар један програм годишње установа културе	%	Није праћено	60%	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Извештаји установа културе; Извештаји образовних установа
Број установа културе које спроводе истраживања мишљења публике путем анкета и форума публике	број	0	8	Извештаји установа културе
Број реализованих активности у културним пунктовима, уметничким квартовима и јавним просторима	број	200	1000	Извештаји установа културе; извештаји удружења грађана; извештаји образовних установа
Укупан број учесника у интерактивним, едукативним и иновативним програмима	број	Није праћено	4000	Извештаји установа културе; извештаји удружења грађана; извештаји образовних установа

Да би се оствариле постављене циљне вредности показатеља учинка који се односе на **Посебан циљ 3**, утврђене су следеће **мере** које је потребно спровести у периоду 2026–2030:

МЕРА 3.1.

Стварање услова за доступност културне понуде

Опис мере:

Мером је планирано унапређење организације и координације рада установа културе и удружења грађана у циљу доступнијих и привлачнијих културних садржаја за грађане, што ће се реализовати путем активног укључивања публике у креирање и праћење програма, партнерског ангажовања младих у реализацију културних активности и редовног посећивања образовних установа програма из културе. Мером је планирано и унапређење дигиталне и физичке приступачности, укључујући лакши приступ информацијама, онлајн резервације и јавни превоз до догађаја. Оснивање нових секција и програма у установама културе допринеће разноврсности и квалитету понуде, док ће редовна истраживања мишљења публике и форуми публике омогућити да се потребе и интереси грађана више уважавају. На овај начин, мера подстиче сарадњу између установа културе, образовних институција и локалне заједнице, јача видљивост културних програма и промовише активно учешће свих циљних група у културном животу града.

Предвиђене активности у оквиру ове мере су:

- 3.1.1. Редовно одржавање координационих састанака члана Градског већа задуженог за културу са представницима установа културе, удружења грађана, Туристичке организације Ниш и самосталним уметницима и стручњацима у култури, укључујући планирање и ажурирање месечних и годишњих календара културних догађаја.
- 3.1.2. Прилагођавање радног времена установа културе према потребама грађана.
- 3.1.3. Оснивање сектора опере и балета у Народном позоришту Ниш.
- 3.1.4. Формирање форума публике на нивоу установа културе.
- 3.1.5. Увођење редовних истраживања мишљења публике.
- 3.1.6. Укључивање младих волонтера, водича и едукатора у осмишљавање и реализацију програма намењених деци, тинејџерима и младима.
- 3.1.7. Увођење система онлајн продаје и резервације карата за Народно позориште Ниш.
- 3.1.8. Увођење система онлајн продаје и резервације карата за Позориште лутака Ниш.
- 3.1.9. Доношење Споразума о сарадњи установа културе и установа образовања, којим се уређују организоване посете ученика културним програмима најмање једном годишње и реализација програма установа културе у образовним институцијама.
- 3.1.10. Прилагођавање програмских садржаја за особе са инвалидитетом.
- 3.1.11. Унапређење интернет страница установа културе у складу са стандардима дигиталне приступачности ради обезбеђивања равноправног приступа информацијама и њихово редовно ажурирање.
- 3.1.12. Иницирање увођења додатних термина јавног превоза у циљу посете културним догађајима.

Показатељи резултата	Јед. мере	Базна вредност (2025)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Донет Споразум о сарадњи између установа образовања и културе на територији града Ниша	0 — не 1 — да	0	1	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт
Основани сектори опере и балета у Народном позоришту Ниш	0 — не 1 — да	0	1	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Извештај Народног позоришта Ниш
Број младих волонтера, водича и едукатора који учествују у осмишљавању и реализацији програма за децу, тинејџере и младе	број	0	25	Извештаји установа културе

МЕРА 3.2.**Децентрализација културних програма и локална креативност****Опис мере:**

Мера има за циљ да активности изван установа културе приближи локалној заједници, укључи младе и уметнике, и оживи јавне и креативне просторе кроз разноврсне интерактивне, едукативне и креативне програме. Децентрализација омогућава да културна понуда буде доступна у више делова града — у културним пунктовима, уметничким квартовима, на јавним просторима и у Тврђави — док локална креативност подстиче активно учешће уметника, ученика, студената и заједнице. На овај начин развијаће се локална креативност и иновативност, појачаће се сарадња између установа културе, школа, факултета, уметника и заједнице, и култура ће бити доступна широј јавности.

Предвиђене активности у оквиру ове мере су:

- 3.2.1. Доношење Одлуке о давању у закуп атељеа и казамата у Тврђави уметницима, према дефинисаним критеријумима.
 3.2.2. Организација стрип, стрит арт, луткарских, муралских, музичких, фотографских, стручне критике и других креативних радионица у културним пунктовима и уметничким квартовима.
 3.2.3. Реализација кратких програма установа културе у културним пунктовима.
 3.2.4. Организација „отворених дана” у креативним просторима путем интерактивних радионица, демонстрација рада уметника, презентације традиционалних заната уз учешће мајстора и музејских стручњака, разговора са ауторима и мини-изложби.
 3.2.5. Организација радионица и изложби ученика Уметничке школе и студената Факултета уметности у културним пунктовима и у јавном простору.
 3.2.6. Постављање реплика уметничких дела, паноа и интерактивних приказа у јавним просторима ради приближавања уметности грађанима.
 3.2.7. Организација радионица за креативну трансформацију старих предмета уз продајни поп-ап маркет.
 3.2.8. Организација библиотека на отвореном и јавних књижевних читања у парковима и јавним просторима градских општина.
 3.2.9. Организација мини-концерата у уметничким квартовима и у културним пунктовима Нишког симфонијског оркестра, ученика Музичке школе, студената Факултета уметности, удружења грађана и локалних бендова.
 3.2.10. Организација летњих музичких свечаности на Летњој позорници у Тврђави и на летњим позорницама градских општина.
 3.2.11. Организација научнопопуларних трибина и паб квизова на тему науке, културе и уметности у јавном простору.
 3.2.12. Креирање партиципативних привремених изложби у културним пунктовима у насељеним местима.
 3.2.13. Организација плесних и музичких флеш мобова у јавном простору.

Показатељи резултата	Јед. мере	Базна вредност (2025)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Донета Одлука о давању у закуп атељеа и казамата у Тврђави уметницима, према дефинисаним критеријумима	0 — не 1 — да	0	1	Извештај ГУ Ниш; „Службени лист Града Ниша”
Број активности у којима учествују ученици Уметничке и Музичке школе и студенти Факултета уметности	број	20	40	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу
				и спорт; извештаји установа културе; извештаји удружења грађана у култури; извештаји образовних установа

МЕРА 3.3.**Осавремењивање културне понуде**

Опис мере:

Мером је планирана модернизација и осавремењивање културне понуде кроз интерактивне и иновативне програме намењене различитим генерацијама, од деце и младих до одраслих и старијих грађана. Кроз примену нових технологија, едукативних публикација, стрипа и иновативних формата комуникације, културни садржаји постају приступачнији и ближи публици. Мера подстиче интеграцију савремених и традиционалних уметничких форми, развија нову публику и подстиче заједничко учешћа свих генерација у културном животу града. На овај начин, култура се приближава локалној заједници, активира јавне и институционалне просторе, те доприноси стварању навике редовног учешћа у култури.

Предвиђене активности у оквиру ове мере су:

- 3.3.1. Увођење интерактивних и иновативних програма који користе нове технологије (аудио-водичи, дигиталне инсталације).
- 3.3.2. Организација серије подкаста о култури и уметности, у којима учествују уметници и стручњаци у култури.
- 3.3.3. Организација дигиталних уметничких радионица (3Д моделовање, анимација, видео- продукција).
- 3.3.4. Организација тематских породичних програма у установама културе (кратке породичне представе, вођени обиласци иза сцене, породичне музејске потраге, заједничко читање у библиотеци...).
- 3.3.5. Организација програма и креативних радионица током периода распуста, у сарадњи са Уметничком и Музичком школом и Факултетом уметности.
- 3.3.6. Развој посебног позоришног репертоара за младе од 15 до 19 година, прилагођеног њиховим искуствима и формама.
- 3.3.7. Организација културно-едукативних радионица за одрасле и старије грађане.
- 3.3.8. Креирање програма Музејског театра.
- 3.3.9. Организација радионица визуелног театра (позориште сенки и театар светла) за децу и младе.
- 3.3.10. Развој програма „Књижевност за све“ — израда аудио-књига, у сарадњи са глумцима.
- 3.3.11. Организација музичких програма за особе са интелектуалним тешкоћама.
- 3.3.12. Отварање простора Градске куће за јавност кроз периодично излагање дела из депоа Народног музеја Ниш и Галерије савремене ликовне уметности.
- 3.3.13. Организација једнодневне манифестације „Ноћ културе“.
- 3.3.14. Покретање фестивала фолклора уз учешће националних ансамбала.
- 3.3.15. Организација 61. Сусрета професионалних позоришта лутака Србије.
- 3.3.16. Израда едукативних музејских публикација за децу (интерактивне сликовнице са налепницама, мапама поставке и задацима).
- 3.3.17. Израда музејских публикација у форми стрипа.
- 3.3.18. Организација научних скупова на тему културе и уметности.

Показатељи резултата	Јед. мере	Базна вредност (2027)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
----------------------	-----------	-----------------------	------------------------	---------------

Број реализованих радионица за децу, младе, одрасле и старије грађане	број	Није праћено	200	Извештаји установа културе, удружења грађана
Број реализованих подкаста и издатих музејских сликовница и музејских стрипова	број	1	15	Извештаји установа културе, удружења грађана

Посебан циљ 4.**Позиционирање Ниша као значајне тачке на домаћој и међународној културној мапи****Образложење:**

Четврти посебан циљ усмерен је на јачање препознатљивости Ниша као града богате културне традиције и савременог уметничког стваралаштва, кроз систематско представљање његових културних потенцијала у земљи и иностранству. Позиционирање града подразумева не само унапређење промоције културних догађаја већ и оснаживање културног идентитета кроз видљиве и симболички значајне иницијативе у јавном простору.

У оквиру овог циља посебна пажња посвећује се постављању споменика и обележја значајним личностима и догађајима, обележавању важних јубилеја, међу којима се издваја обележавање

150 година Берлинског конгреса 2028. године, као и програмима који подстичу упознавање грађана са локалном историјом и културним наслеђем. На тај начин се јача свест о вредностима које обликују идентитет града и гради осећај припадности код грађана.

Истовремено, кроз развој међународне сарадње, учешће у мрежама градова културе и афирмацију фестивала и уметничких програма, Ниш се позиционира као динамичан културни центар који повезује традицију и савремене токове.

Четврти посебан циљ је усклађен са Законом о култури, Законом о музејској делатности, Законом о културном наслеђу и другим прописима у култури, Стратегијом развоја образовања у Србији до 2030. године, Стратегијом развоја туризма Републике Србије за период од 2026. до 2030. године, Планом развоја града Ниша 2021–2027, Конвенцијом о очувању нематеријалног културног наслеђа, Конвенцијом о заштити светске културне и природне

баштине, Конвенцијом о заштити и унапређењу разноликости културних израза (Унеско 2005) и Европском конвенцијом о заштити археолошке баштине.

Остваривање овог циља доприноси изградњи снажног културног брэнда града, повећању његове видљивости и јачању угледа Ниша на домаћој и међународној сцени.

Показатељи учинка (индикатори) који се односе на ПОСЕБАН ЦИЉ 4 са базним и циљаним вредностима

Показатељ на нивоу посебног циља	Јед. мере	Базна вредност (2025)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Број корисника портала, мобилне апликације и посетилаца интерактивних инфо-панела	број	0	50.000	Извештај ТО Ниш
Број програма који промовишу културни идентитет града	број	Није праћено	2.500	Извештаји установа културе; извештаји удружења грађана
Број међународних апликација / кандидатура које је поднео Ниш	број	0	2	Извештај ГУ Ниш

Да би се оствариле постављене циљне вредности показатеља учинка који се односе на **Посебан циљ 4**, утврђене су следеће **мере** које је потребно спровести у периоду 2026–2030:

МЕРА 4.1.

Унапређење промоције културних догађаја

Опис мере:

Мера има за циљ да обезбеди систематско и координисано информисање грађана и посетилаца о културним садржајима у Нишу, повећа видљивост и приступачност програма установа културе, удружења и фестивала, и подстакне активно учешће публике. Кроз интегрисану употребу дигиталних платформи, мобилних апликација, интерактивних инфо-панела на кључним локацијама, као и традиционалних промотивних материјала у јавном превозу, на аутобуским стајалиштима и билбордима, грађани ће имати лак и непосредан приступ информацијама о актуелним догађајима. Додатно, укључивање младих у креирање најава, извештаја и промотивних садржаја на друштвеним мрежама омогућиће интерактивну комуникацију са публиком и развој нових канала за промоцију културе. Мером се осигурава видљивост културне понуде широј публици, подстиче се активно учешће грађана и омогућава усклађена промоција културних садржаја у различитим форматима и на више локација у граду.

Предвиђене активности у оквиру ове мере су:

- 4.1.1. Израда портала и мобилне апликације за културу у Нишу која обједињује програме и представља све актере културног живота града.
- 4.1.2. Постављање паметних интерактивних инфо-панела на кључним локацијама у Нишу.
- 4.1.3. Постављање календара културних догађаја и промотивних садржаја у јавном превозу и на аутобуским стајалиштима.
- 4.1.4. Постављање билборда за промоцију програма из културе.
- 4.1.5. Укључивање младих у креирање најава и извештаја програма из културе на друштвеним мрежама.
- 4.1.6. Укључивање инфлуенсера и јавних личности у дигиталну промоцију културних догађаја.
- 4.1.7. Укључивање ученика Уметничке школе и студената Факултета уметности у креирање плаката за програме установа културе и фестивале.

Показатељи резултата	Јед. мере	Базна вредност (2025)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Креирана дигитална платформа (портал и мобилна апликација) (да – не)	0 – не 1 – да	0	1	Извештај ГУ Ниш, ТО Ниш
Број постављених дигиталних инфо-панела у Нишу	број	3	7	Извештај ГУ Ниш, ТО Ниш

МЕРА 4.2.**Јачање културног идентитета града****Опис мере:**

Мера је усмерена на систематско јачање културног идентитета града Ниша кроз савремену интерпретацију, видљивост и активно представљање његовог историјског, археолошког, уметничког и нематеријалног наслеђа. Полазећи од чињенице да је културни идентитет динамична категорија која се гради кроз наслеђе, савремено стваралаштво и јавни простор, мера обједињује активности

које повезују археолошка истраживања, институционални развој музеја и галерија, дигиталне алате, фестивале, савремену уметност и програме очувања традиције. Посебан акценат дат је афирмацији значајних историјских личности и догађаја, заштити и презентацији материјалног и нематеријалног културног наслеђа, увођењу интерактивних и мултимедијалних модела, укључивању грађана у процес упознавања локалне историје и позиционирању Ниша као града фестивала, савремене уметности и снажне културне традиције.

Предвиђене активности у оквиру ове мере су:

- 4.2.1. Постављање QR кодова на скулптурама и споменицима.
- 4.2.2. Постављање реплика археолошких налаза, ликовних дела и споменика културе на нишком аеродрому „Константин Велики“.
- 4.2.3. Осмишљавање нових културно-туристичких рута кроз Ниш и њихова промоција грађанима и туристичким агенцијама у земљи и иностранству.
- 4.2.4. Израда интерактивне мапе Ниша са елементима едукативне игре.
- 4.2.5. Израда визуелних културних водича за децу уз ангажовање илустратора.
- 4.2.6. Израда виртуелних тура које промовишу културно богатство Ниша.
- 4.2.7. Осмишљавање и постављање мурала у Нишу са QR кодом који приказује фестивале и историјске садржаје града.
- 4.2.8. Организација програма посвећених локалној историји, обележавању јубилеја, дијалекту, језичком идентитету националних мањина, знаменитим личностима, у циљу подизања свести о значају и очувању културног наслеђа града Ниша.
- 4.2.9. Покретање интердисциплинарног фестивала који кроз књижевност, стрип, гастрономију и филм промовише локални идентитет.
- 4.2.10. Формирање сталне поставке Галерије савремене ликовне уметности, уз трансформацију установе у Музеј савремене уметности.
- 4.2.11. Отпочињање израде пројекта сталне поставке Народног музеја Ниш.
- 4.2.12. Обележавање јубилеја 150 година Берлинског конгреса кроз креирање програма посвећених темама слободе, мира и независности.
- 4.2.13. Обезбеђивање локација, израда идејних решења и постављање споменика цару Константину и краљу Милану и скулптуре која представља Ниш као фестивалски град.
- 4.2.14. Покретање манифестације на Меморијалном комплексу „Бубањ“ посвећене слободи, кроз различите културне изразе.
- 4.2.15. Израда студија конзервације и презентације ранохришћанских гробница у Нишу.
- 4.2.16. Спровођење систематских археолошких ископавања Аквадукта на парцелама које се налазе у јавној својини са израдом студије конзервације и презентације.
- 4.2.17. Организација годишњег ревијалног концерта (фестивала) свих КУД-ова у Нишу уз представљање традиционалних песама, игара и ношњи.
- 4.2.18. Поновно покретање манифестације „Сусрети села“.
- 4.2.19. Истраживање, евидентирање и документовање нематеријалног културног наслеђа у циљу идентификовања нематеријалног културног наслеђа и уписа у Национални регистар нематеријалног културног наслеђа.
- 4.2.20. Иницирање уређења Српског војничког гробља.
- 4.2.21. Објављивање капиталних издавачких подухвата као што су сабрана или изабрана дела књижевних или научних великана који су рођењем или радом везани за Ниш, потом сродним пројектним подухватима усмереним ка другим сферама уметности (сабрана или изабрана дела нишких стрипских аутора националног, европског или светског формата), као и издавању енциклопедијских издања и монографија посвећених Нишу и знаменитим Нишлијама.

Показатељи резултата	Јед. мере	Базна вредност (2025)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Број културно-туристичких рута	број	5	8	Извештај ТО Ниш

Број нових дигиталних и визуелних садржаја о културном идентитету града	број	0	15	Извештаји установа културе, удружења грађана
Број реализованих програма у оквиру обележавања јубилеја 150 година Берлинског конгреса	број	0	150	Извештаји установа културе, удружења грађана
Број културно-уметничких друштава који учествују у програмима очувања нематеријалног културног наслеђа	број	10	60	Извештаји удружења грађана
Број реализованих капиталних издавачких пројеката	број	0	3	Извештаји Нишког културног центра

МЕРА 4.3.**Међународна препознатљивост Ниша као града културе****Опис мере:**

Мера има за циљ да Ниш јасно позиционира као видљив, препознатљив и активан град културе на међународној сцени кроз системско умрежавање са европским и светским културним актерима, што подразумева кандидовање за Европску престоницу културе, укључивање у Унеско Мрежу креативних градова, прикључење сертификованој културној рути, као и развој и подршку међународним резиденцијалним програмима за уметнике и разменама програма са градовима побратимима. Кроз ову меру Ниш организује и подржава представљање градова чланица Европске асоцијације фестивала, успоставља заједничке пројекте и размену програма са установама културе из иностранства, а локални културни идентитет представља кроз изложбе, концерте, перформансе и радионице које омогућавају директно упознавање културних пракси партнера. Мера има за циљ дугорочно јачање међународне видљивости града, промоцију локалних уметника и културних садржаја, као и оснаживање Ниша као активног и препознатљивог члана европских и светских културних мрежа.

Предвиђене активности у оквиру ове мере су:

- 4.3.1. Кандидовање града Ниша за Европску престоницу културе 2034. године.
- 4.3.2. Спровођење истраживања и консултација са стручњацима и локалним актерима културе у циљу избора области за кандидатуру Ниша за Мрежу Унеско креативних градова.
- 4.3.3. Израда четворогодишњег акционог плана и конкурисање Града Ниша за Унеско Мрежу креативних градова.
- 4.3.4. Прикључење Медијане сертификованом Европском путу културе Пут римских царева и дунавски пут вина.
- 4.3.5. Унапређење међународних резиденцијалних програма за уметнике у сфери стрипа и књижевности.
- 4.3.6. Организација представљања градова чланица иницијативе Европске асоцијације фестивала током одржавања фестивала.
- 4.3.7. Успостављање сарадње Галерије савремене ликовне уметности са установама културе из иностранства ради реализације заједничких пројеката и размене програма.
- 4.3.8. Организација размене програма из културе са градовима побратимима ради представљања културног идентитета Ниша и упознавања културних пракси партнера.
- 4.3.9. Учлањење установа културе и удружења грађана у култури у међународне културне мреже и учешће у међународним пројектима културне размене.

Показатељи резултата	Јед. мере	Базна вредност (2027)	Циљана вредност (2030)	Извор провере
Број међународних културних партнера и градова побратима који учествују у активностима Ниша	број	6	10	Извештај ГУ Ниш
Број међународних фестивала и резиденцијалних активности који се организују у Нишу	број	10	25	Извештај ГУ Ниш, установа културе, удружења грађана
Медијана се налази на сертификованом европском путу културе	0 — не 1 — да	0	1	Извештај ГУ Ниш; Извештај Народног музеја

АКЦИОНИ ПЛАН СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА КУЛТУРЕ ГРАДА НИША ЗА ПЕРИОД 2026–2030. ГОДИНЕ

АКЦИОНИ ПЛАН СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА КУЛТУРЕ ГРАДА НИША 2026–2030.									
Документ ЈП:	Стратегија развоја културе Града Ниша 2026–2030.								
Акциони план:	Акциони план Стратегије развоја културе Града Ниша 2026–2030.								
Координација	Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт								
Кровни документ ЈП:	Закон о култури Републике Србије								
Општи циљ: Стварање доступног и савременог културног система у Нишу који интегрише традицију и иновацију									
Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Градска управа Града Ниша; Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; установе културе и удружења у култури; Савет за културно стваралаштво									
Показатељ(и) на нивоу општег циља (показатељ ефекта)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у последњој години АП			Последња година важења АП	
Укупан број посетилаца програма из културе	број	Извештаји установа културе, извештаји организатора програма	318.481	2025	415.000			2030	
Издавање за културу из буџета града	%	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт	7,7%	2024	9,3%			2030	
Број нових и адаптираних ростора за културу	број	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Извештаји установа културе	0	2025	10			2030	
ПОСЕБНИ ЦИЉ 1: Унапређење институционалних и ванинституционалних капацитета и ресурса у култури									
Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Савет за културно стваралаштво; установе културе									
Показатељ(и) на нивоу посебног циља (показатељ Исхода)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у години 2026.	Циљана вредност у години 2027.	Циљана вредност у години 2028.	Циљана вредност у години 2029.	Циљана вредност у години 2030.
Број установа културе које примењују унапређен систем управљања људским ресурсима	број	Извештаји установа културе	0	2025	1	2	4	5	6
Број конкурса Градске управе Ниш за подршку развоју цивилног сектора у култури	број	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт	2	2025	2	2	3	4	4
Мера 1.1: Подизање капацитета људских ресурса у култури									
Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Савет за културно стваралаштво; установе културе									
Период спровођења: 2026–2030.						Тип мере: Регулаторна, Информативно-едукативна, Институционално управљачко организационе			
Показатељ(и) на нивоу посебног циља (показатељ Исхода)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у години 2026.	Циљана вредност у години 2027.	Циљана вредност у години 2028.	Циљана вредност у години 2029.	Циљана вредност у години 2030.
Број установа културе у којима је извршена ресистематизација радних места према потребама установе	број	Извештаји установа културе	4	2025	4	6	8	9	10
Број установа културе у којима се реализује стручна пракса	број	Извештаји установа културе	0	2025	0	1	3	5	6

Процент запослених у установама културе обухваћених програмом стручног усавршавања	%	Извештаји установа културе	47,4%	2025	53%	58%	63%	68%	70%
--	---	----------------------------	-------	------	-----	-----	-----	-----	-----

Извор финансирања мере ⁹	Програмским буџетом ¹⁰	Укупна процењена финансијска средства у 000 дин.					
		У години 2026.	У години 2027.	У години 2028.	У години 2029.	У години 2030.	Укупно
Приходи из буџета	1201-0001						
Средства која нису у потпуности обезбеђена	1201-0002 1201-0003	2.675	4.150	5.700	6.150	6200	24.875

⁹ Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретнoг донатора.

¹⁰ Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања ¹¹	Веза са програмским м буџетом ¹²	Укупна финансијска средства по изворима у 000 дин. ¹³					
						2026	2027	2028	2029	2030	Укупно
1.1.1. Измена систематизација радних места у установама културе	Установе културе	Надлежна градска управа Ниш	2030.	/	1201-0001 1201-0002 1201-0003	0	0	0	0	0	0
1.1.2. Вредновање рада запослених према Посебном колективном уговору у култури ¹⁴	Установе културе	/	2030.	/	1201-0001 1201-0002 1201-0003	0	0	0	0	0	0
1.1.3. Израда плана запошљавања и кадрoвске структуре у установама културе	Установе културе	Надлежна градска управа Ниш	2030.		1201-0001 1201-0002 1201-0003	/	0	0	0	0	0
1.1.4. Дефинисање и реализација програма стручног	Надлежна ГУ Ниш; установе културе; удружења	/	2030.	Буџет Града Ниша; други извори	1201-0001 1201-0002 1201-0003	2.765	3.000	3.000	3.000	3.000	14.765

¹¹ Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретнoг донатора.

¹² Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

¹³ Са звездицом се означавају средства која нису у потпуности обезбеђена.

¹⁴ <https://www.paragraf.rs/propisi/poseban-kolektivni-ugovor-za-ustanove-kulture-ciji-je-osnivaac-republika-srbija.html>

усавршавања за актере у култури	грађана у култури			финанси рања							
1.1.5. Организација обука за удружења грађана у култури о припреми и управљању пројектима, као и примени прописа и начела закона	Надлежна ГУ Ниш	Удружења грађана	2029.	Буџет Града Ниша	1201-0001	/	150	/	150	/	300
1.1.6. Покретање програма стручне праксе за				Буџет Града Ниша							

Успостављање конкурсне линије потребама	Надлежна ГУ Ниш	/	2030.	Буџет града Ниша	1201-0001	/	/	/	Биће накнадно дефинисано	адн о дефинисано	Биће накнадно дефинисано
1.2.4. Успостављање програма координације културно- уметничког аматеризма финансираног путем јавног конкурса	Надлежна ГУ Ниш		2030.	Буџет града Ниша	1201-0001	/	/	500	500	500	1.500
ПОСЕБНИ ЦИЉ 2: Унапређење инфраструктуре у култури и очување културног наслеђа											
Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Савет за културно стваралаштво; установе културе; удружења грађана у култури											
Показатељ(и) на нивоу посебног циља (показатељ исхода)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у години 2026.	Циљана вредност у години 2027.	Циљана вредност у години 2028.	Циљана вредност у години 2029.	Циљана вредност у години 2030.	Циљана вредност у последњој години АП	
Број покренутих или реализованих инфраструктурних пројеката у култури	Број	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање,	12	2025	14	16	16	17	18	18	
		Културу и спорт; Извештаји установа Културе									
Број спроведених активности за очување, унапређење и законску заштиту културних добара	Број	Извештај Завода а заштиту споменика културе; Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт	10	2025	11	12	13	14	16	16	
Мера 2.1: Модернизација и одржавање објеката које користе установе културе											
Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Савет за културно стваралаштво; установе културе											
Период спровођења: 2026–2030.						Тип мере: Регулаторна, Обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему					
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у години 2026.	Циљана вредност у години 2027.	Циљана вредност у години 2028.	Циљана вредност у години 2029.	Циљана вредност у години 2030.	Циљана вредност у последњој години АП	
Започета реконструкција зграде Народног позоришта Ниш	0 — не 1 — да	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање,	0	2025	0	0	1	1	1	1	
		Културу и спорт; Извештај Народног позоришта Ниш									
Обезбеђена локација за изградњу монтажних објеката за складиштење фондуца, грађе и археолошких налаза	0 — не 1 — да	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Извештаји установа културе	0	2025	0	0	1	1	1	1	
Број установа културе са прилагођеним приступачним зонама за ОСИ, старије и децу	Број	Извештаји установа културе	н.п.	2025	/	1	2	3	4	4	
Извор финансирања мере ²⁰	са програмским буџетом ²¹	Укупна процењена финансијска средства у 000 дин.									
Приходи из буџета	1201-0001	4.422			У години 2026.	У години 2027.	У години 2028.	У години 2029.	У години 2030.	Укупно	
Средства која нису у потпуности обезбеђена	0501-5193 1201-0002 1201-0003	6.000			41.800 + биће накнадно дефинисано	70.600 + биће накнадно	60.700 + биће накнадно	3.600 + биће накнадно	181.122 + биће накнадно дефинисано		

²⁰ Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредит.а, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретнoг донатора.

²¹ Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

		1101-0003				дефини са но	дефинисано	дефинисано			
Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања ²²	Вежа са програмск и м буџетом ²³	дефинисана финансијска средства по изворима у 000 дин. ²⁴					Укупно
						2026	2027	2028	2029	2030	
2.1.1. Израда плана и обезбеђивање финансијских и материјалних ресурса за реконструкцију и опремање установа културе	Надлежна ГУ Ниш	Установе културе	2030.	/	/	/	0	0	0	0	0
2.1.2. Отпочињање реконструкције Народног позоришта Ниш, према постојећем пројекту	Надлежна ГУ Ниш, Народно позориште Ниш	/	2030.	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	/	/	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано
2.1.3. Доградња анекса објекта Народне библиотеке „Стеван Сремац”, према	Надлежна ГУ Ниш; Народна библиотека „Стеван Сремац”	/	2029.	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0001	/	11.800	11.800	11.800	/	35.400

²² Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретног донатора.

²³ Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

²⁴ Са звездом се означавају средства која нису у потпуности обезбеђена

постојећем пројекту											
2.1.4. Изградња соларне електране на објекту Народне библиотеке „Стеван Сремац”	Градска управа „Стеван Сремац”		2026	Други извори финансирања	0501-5193	6.000	/	/	/	/	6.000
2.1.5. Адаптација огранака Ледена стена и Медијана Народне библиотеке „Стеван Сремац”	Надлежна ГУ Ниш; Народна библиотека „Стеван Сремац”		2029.	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0002	/	1.200	500	500	/	2.200
2.1.6. Рестаурација Салона 77, према	Надлежна ГУ Ниш; Галерија савремене		2029.	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0002	/	/	Биће накнадно	Биће накнадно дефинисано	/	Биће накнадно

постојећем пројекту	ликовне уметности							дефинисано			дефинисано
2.1.7. Санација објеката Уметничке колоније у Сићеву, према постојећем	Надлежна ГУ Ниш; Галерија савремене ликовне уметности	/	2029.	Будет Града Ниша; други извори финансирања	1101-0003	122	20.000	40.000	30.000	/	90.122
пројекту и капије и оградe											
2.1.8. Санација инфраструктурних, техничких и просторних услова на објектима Народног музеја Ниш — Археолошко налазиште Медијана, Галерија Синагога и Меморијални комплекс „12. фебруар”	Надлежна ГУ Ниш; Народно музеј Ниш	/	2030.	Будет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0002 1201-0003	/	/	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано
2.1.9. Одређивање и обезбеђивање локације на парцели у својини града за изградњу више монтажних објеката за складиштење фондуса Народног позоришта Ниш, Позоришта лутака Ниш, депое Историјског	Надлежна ГУ Ниш; Народно позориште; Позориште лутака; Галерија савремене ликовне уметности; Историјски архив; Народно музеј; Завод за заштиту споменика културе	/	2028.	Будет Града Ниш	1201-0002 1201-0003	/	/	Биће накнадно дефинисано	/	/	Биће накнадно дефинисано
архива Ниш, Народног музеја Ниш, Галерија савремене ликовне уметности и депоа археолошких налаза за Нишавски округ Завода за заштиту споменика културе Ниш											
2.1.10. Анализа стања и извођење прилагођавања приступачних зона у установама културе за ОСИ, старије и децу	Надлежна ГУ	Установе културе	2030.	Будет Града Ниша; други извори финансирања	/	/	2.000	2.000	4.000	2.000	10.000
2.1.11. Набавка минибуса за потребе установа културе	Надлежна ГУ	Позориште лутака; Народно позориште; Нишки симфонијски оркестар	2029.	Будет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0001	/	/	/	12.000	/	12.000
2.1.12. Набавка скенера за дигитализацију грађе Историјског архива Ниш и	Надлежна ГУ	Историјски архив; Завод за заштиту споменика културе Ниш	2028.	Будет Града Ниша; други извори	1201-0003	/	1.200	6.000	/	/	7.200

Завода за заштиту споменика културе Ниш				финанси рања								
2.1.13. Набавка професионалне опреме за дигитализацију књижевних легата и старе и ретке књиге	Надлежна ГУ Ниш	Народна библиотека „Стеван Сремац”	2028.	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0001	/	5.000	9.000	/	/		14.000
2.1.14. Набавка возила за Галерију савремене ликовне уметности — за потребе превоза дела и учесника манифестација	Галерија савремене ликовне уметности	Надлежна ГУ Ниш	2026	Буџет Града Ниша	1201-0001	2.400	/	/	/	/	/	/
2.1.15. Набавка климатизације за павиљон у Тврђави	Галерија савремене ликовне уметности	Надлежна ГУ Ниш	2028.	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0001	/	/	Биће накнадно дефинисано	/	/		Биће накнадно дефинисано
2.1.16. Реновирање фоајеа, позоришне сцене, обнављање електроенергетских инсталација и санација мокрих чворова у Позоришту лутака Ниш	Позориште лутака Ниш	Надлежна ГУ Ниш	2030.	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0001	1.900	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано		Биће накнадно дефинисано
2.1.17. Адаптација простора, опремање и израда мале сцене и мале сцене на отвореном	Дечији културно-рекреативни центар	Надлежна ГУ Ниш	2030.	Буџет Града Ниша, други извори финанси рања	1201-0001	/	600	1.300	2.400	1.600		5.900

Мера 2.2: Проширење и успостављање мреже објеката културе

Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Савет за културно стваралаштво; установе културе

Период спровођења: 2026–2030.

Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у години 2026.	Циљана вредност у години 2027.	Циљана вредност у години 2028.	Циљана вредност у години 2029.	Циљана вредност у години 2030.	Циљана вредност у последњој години АП
Број ревитализованих простора некадашњих домова културе	број	Извештаји надлежне ГУ Ниш	3	2025	4	5	6	8	10	10
Обезбеђена локација за мултифункционални и простор за културу	0 — не 1 — да	Извештаји надлежне ГУ Ниш	0	2025	0	0	1	1	1	1
Број израђених летњих позорница	број	Извештаји надлежне ГУ	0	2025	1	1	1	2	3	3

у градским општинама		Ниш; извештаји градских општина								
----------------------	--	------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Извор финансирања мере ²⁵	Веза са програмским буџетом ²⁶		Укупна процењена финансијска средства у 000 дин.								
			У години 2026.	У години 2027.	У години 2028.	У години 2029.	У години 2030.	У години t+6			
Приходи из буџета	1201-0001		246.789 + биће накнадно дефинисано	10.500 + биће накнадно дефинисано	23.000 + биће накнадно дефинисано	27.000 + биће накнадно дефинисано	21.500 + биће накнадно дефинисано	328.789 + биће накнадно дефинисано			
Средства која нису у потпуности обезбеђена											
Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери активности	Рок за заврше так активн ости	Извор финанс и рања ²⁷	Веза са програм ски м буџетом ²⁸	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин. ²⁹					
						2026	2027	2028	2029	2030	Уку пн о
2.2.1. Ревитализација и пренамена некадашњих домова културе у руралним подручјима у савремене културне пунктове — вишенаменске	Надлежна ГУ Ниш	Месна заједни ца	2030	Буџет Града Ниша	/ -	Биће накнадн о дефини сано	Биће накнадно дефинис ано	Биће накнадно дефиниса но	Биће накна дно дефин иса но	Биће накн адн о деф инис ано	Биће накна дно дефин нисан о

²⁵ Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретног донатора.

²⁶ Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

²⁷ Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретног донатора.

²⁸ Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

²⁹ Са звездицом се означавају средства која нису у потпуности обезбеђена.

просторе за културу											
2.2.2. Отпочињање изградње нове зграде Народнoг музеја Ниш и Галерије савремене ликовне уметности, према постојећем пројекту; израда техничке документације (елабoрат геoдезије, елабoрат геомеханике, план управљања отпадом, ПГД и ПЗИ)	Градска управа за ЛЕР и инвестиције	/	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	0602- 0001	64.289	/Биће накнадно дефинис ано	Биће накнадно дефиниса но	Биће накнадно дефиниса но	Биће накн адн о деф инис ано	Биће накна дно дефин нисан о
2.2.3. Обезбеђивање локације и израда пројекта концертне дворане	Надлежна ГУ Ниш		2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања		/	/	/	Биће накнадно дефиниса но	Биће накн адн о деф инис ано	Биће накна дно дефин нисан о
2.2.4. Мапирање и анализа потенцијалних простора у градском подручју за пренамену у просторе за уметнике и алтернативне културне садржаје	Надлежна ГУ Ниш	Завод за урбанизам	2028	Буџет Града Ниша		/	/	5.000	/	/	5.000
2.2.5. Адаптација и стављање у функцију одабраних простора у градском подручју за потребе уметника и алтернативне	Надлежна ГУ Ниш	Завод за урбанизам	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања		/	/	/	10.000	10.000	20.000

културне сцене											
2.2.6. Адаптација и опремање простора за резидентни боравак уметника	Надлежна ГУ Ниш	Завод за урбанизам	2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања		/	/	/	/	3.000	3.000
2.2.7. Анализа просторних потреба и испитивање могућности обезбеђивања адекватног простора у централној градској зони за рад Нишког културног центра	Надлежна ГУ Ниш	Завод за урбанизам; Нишки културни центар	2028	Буџет Града Ниша	1201-0002	/	/	1.000	/	/	1.000
2.2.8. Формирање уметничког квартала у Балканској и Давидовој улици	Надлежна ГУ Ниш	/	2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања		/	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано
2.2.9. Реконструкција атељеа у Тврђави, према постојећем пројекту	Градска управа за ЛЕР и инвестиције	/	2029	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1502-5184	152.000	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	/	Биће накнадно дефинисано
2.2.10. Развој центра старих заната на простору некадашње пијаце Бубањ, као простора за очување, презентацију и интерактивно представљање традиционалних заната	ГО Палилула	/	2027	Буџет ГО Палилула		2.000	2.000	/	/	/	4.000
2.2.11. Изградња летњих позорница за реализацију програма на отвореном у градским општинама	Надлежна ГУ Ниш	ГО Палилула, ГО Пантелеј, ГО Нишка Бања	2030	Буџет Града Ниша; буџети градских општина; други извори финансирања		3.500	8.500	17.000	17.000	8.500	54.500
2.2.12. Реконструкција летње позорнице	Градска управа за ЛЕР и инвестиције	/	2026	Буџет Града Ниша	1101-0003	15.000					
2.2.13. Одржавање зидина тврђаве	Градска управа за ЛЕР и инвестиције	/	2027	Буџет Града Ниша	1101-0003	10.000	Биће накнадно дефинисано	/	/	/	Биће накнадно дефинисано

Мера 2.3: Улагање у очување и ревитализацију непокретних културних добара

Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Савет за културно стваралаштво; установе културе

Период спровођења: 2026–2030.

Тип мере: Регулаторна, Подстицајна, Обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у години 2026.	Циљана вредност у години 2027.	Циљана вредност у години 2028.	Циљана вредност у години 2029.	Циљана вредност у години 2030.	Циљана вредност у последњој години АП
Расписан Конкурс за бесповратно суфинансирање	0 — не 1 — да	Извештаји надлежне ГУ Ниш	0	2025	1	1	1	1	1	1

обнове фасада споменика културе										
Број решених правно-имовинских односа за споменике културе	број	Извештаји надлежне ГУ Ниш	1	2025	1	1	2	3	3	3
		Извештаји								

Број заштићених просторно културно- историјских целина	број	надлежне ГУ Ниш; извештаји Завода за заштиту споменика културе	2	2025	2	2	3	4	5	5
Број запослених у градским управама Града Ниша и представника полиције, тужилаштва и судства који су прошли обуке у области заштите културног наслеђа, урбанистичког планирања, илегалне трговине антиквитетима и неовлашћених археолошких ископавања	број	Извештаји надлежне ГУ Ниш; извештаји полицијских управа; извештаји суда; извештаји Завода за заштиту споменика културе	0	2025	0	10	25	35	50	50
Укупна процењена финансијска средства у 000 дин.										
Извор финансирања мерс ³⁰	Вежа са програмским буџетом ³¹		У години 2026.		У години 2027.	У години 2028.	У години 2029.	У години 2030.	У години t+6	
Приходи из буџета						56.600 + биће накнадно дефинисано	67.700 + биће накнадно дефинисано	58.800 + биће накнадно дефинисано	241.700 + биће накнадно дефинисано	
Средства која нису у потпуности обезбеђена	1201-0001 1201-0003		29.000		29.600 + биће накнадно дефинисано					

Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања ³²	Вежа са програмским м буџетом ³³	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин. ³⁴				
						2026	2027	2028	2029	2030
2.3.1. Расписивање конкурса за бесповратно суфинансирање обнове фасада споменика културе	Надлежна ГУ Ниш	Завод за заштиту споменика културе	2030	Буџет Града Ниша		14.000	14.000	18.000	18.000	18.000
2.3.2. Доношење Одлуке о условима и начину постављања натписа пословног имена, огласних средстава,	Надлежна ГУ Ниш		2026			0	0	0	0	0

³⁰ Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретног донатора.

³¹ Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

³² Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретног донатора.

³³ Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

³⁴ Са звездицом се означавају средства која нису у потпуности обезбеђена.

заштитних и ехничких уређаја у аштићеним зонама										
2.3.3. Организација и реализација стручне обуке за запослене у градским управама Града Ниша у области заштите културног наслеђа и поступања у урбанистичком	Завод за заштиту споменика културе	Страни предавачи	2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0003	/	300	300	300	300

планирању, уз учешће референтних домаћих и међународних стручњака												
2.3.4. Организација обуке за представнике полиције, тужилаштва и судства у области илегалне трговине антиквитетима и неовлашћених	Завод за заштиту споменика културе	Српско археолошко друштво	2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0003	/	300	300	400	500	1.500	
археолошких ископавања												
2.3.5. Решавање правно-имовинских односа за Тврђаву у циљу преноса власништва са Републике на Град	Надлежна ГУ Ниш	РС	2028	/		0	0	0	/	/	0	
2.3.6. Оснивање јавног предузећа које ће управљати Тврђавом	Надлежна ГУ Ниш		2030	Буџет града Ниш		/	/	/	/		Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано
2.3.7. Започињање решавања правно-имовинских односа за објекат некадашње фабрике „Вулкан”	Надлежна ГУ Ниш	Приватни власници	2030	Буџет Града Ниша		/	/	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано		Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано
2.3.8. Решавање правно-имовинских односа за	Надлежна ГУ Ниш	Приватни власници	2030	Буџет Града Ниша		/	/	/	Биће накнадно дефинисано		Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано
ранохришћанске гробнице											инисано	
2.3.9. Решавање правно-имовинских односа за објекте на Обилићевом венцу	Надлежна ГУ Ниш	РС, приватни власници	2028	Буџет Града Ниша		/	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	/	/		Биће накнадно дефинисано
2.3.10. Израда плана детаљне регулације, израда урбанистичког пројекта за уређење фасада и адаптацију унутрашњег дворишта и израда студије заштите за потребе формирања уметничког квартала на Обилићевом венцу	Завод за урбанизам	Завод за заштиту споменика културе	2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања		/	/	Биће накнадно дефинисано	3.000		Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано
2.3.11. Израда студија заштите за амбијенталне целине нижих	Завод за заштиту споменика културе		2030	Буџет Града Ниша	1201-0003	/	/	3.000	3.000	3.000	9.000	
планских докумената												
2.3.12. Анализа стања и израда урбанистичког пројекта за Старо гробље „Горица“	ЈП Завод за урбанизам		2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања		/	/	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано		Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано
2.3.13. Сређивање објекта и				Буџет Града Ниша, други				Биће	Биће		Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано

Туристичке организације Ниш и самосталним уметницима и стручњацима у култури, укључујући планирање и ажурирање месечних и годишњих календара културних догађаја	Надлежна ГУ Ниш	Установе културе; удружења грађана у култури; образовне установе; Туристичка организација Ниш	2030		1201-0001	0	0	0	0	0	0
3.1.2. Прилагођавања радног времена установа културе према потребама грађана	Установе културе		2030		1201-0001	/	0	0	0	0	0
3.1.3. Оснивање сектора опере и балета у Народном позоришту Ниш	Надлежна ГУ Ниш; Народна позориште Ниш	Факултет уметности	2028	Буџет Града Ниша	1201-0001	/	/	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано
3.1.4. Формирање форума публике на нивоу установа културе	Установе културе	/	2030		1201-0001	0	0	0	0	0	0
3.1.5. Увођење редовних истраживања мишљења публике	Установе културе; удружења грађана у култури	1201-0001	2030		1201-0001	/	300	300	300	500	1.400
3.1.6. Укључивање младих волонтера, водича и едукатора у осмишљавање и реализацију програма намењених деци, тинејџерима и младима	Установе културе, удружења грађана у култури		2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0002 1201-0003	/	1.000	1.500	1.500	1.800	5.800
3.1.7. Увођење система онлајн продаје и резервације карата за Позориште лутака Ниш	Позориште лутака Ниш		2026	Буџет Града Ниша	1201-0001	305	42	42	42	42	473
3.1.8. Доношење Споразума о сарадњи установа културе и установа образовања, којим се уређују организоване посете ученика културним програмима најмање једном годишње и реализација програма установа културе у образовним институцијама	Надлежна ГУ Ниш; установе културе; установе образовања		2026		1201-0001	0	0	0	0	0	0
3.1.9. Прилагођавање програмских садржаја за особе са инвалидитетом	Установе културе; удружења грађана у култури		2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0002 1201-0003	350	650	1.350	1.850	2.300	6.500
3.1.10. Унапређење интернет страница установа културе у складу са стандардима дигиталне приступачности ради обезбеђивања равноправног приступа информацијама и њихово редовно ажурирање	Установе културе	консултант	2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0001	/	400	500	500	600	2.000
3.1.11. Иницирање увођења додатних термина јавног превоза у циљу посете културним догађајима	Надлежна ГУ Ниш	/	2030			/	400	400	400	400	1.600

Мера 3.2: Децентрализација културних програма и локална креативност										
Институција одговорна за праћење и контролу реализације: ГУ за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Савет за културно стваралаштво										
Период спровођења: 2026–2030.					Тип мере: Регулаторна, информативно-едукативна					
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у години 2026.	Циљана вредност у години 2027.	Циљана вредност у години 2028.	Циљана вредност у години 2029.	Циљана вредност у години 2030.	Циљана вредност у последњој години АП
Донета Одлука о давању у закуп атељеа и казамата	0 1	— не — да	Извештај надлежне ГУ Ниш;	0	2025	0	1	1	1	1

у Тврђави уметницима, према дефинисаним критеријумима	„Службени лист Града Ниша”									
Број активности у којима учествују ученици Уметничке и Музичке школе и студенти Факултета уметности	Број	Извештај Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; извештаји установа културе; извештаји удружења грађана у култури; извештаји образовних установа	20	2025	22	28	32	38	40	40
Извор финансирања мере ⁴⁰	Веза са програмским буџетом ⁴¹	У години 2026.	У години 2027.	У години 2028.	У години 2029.	У години 2030.	Укупно			
Приходи из буџета	1201-0001	1.800	10.550	13.100	14.650	16.200	56.300			
Средства која нису у потпуности обезбеђена	1201-0002 1201-0003									

⁴⁰ Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретнoг донатора.

⁴¹ Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнер и у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања ⁴²	Веза са програмским буџетом ⁴³	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин. ⁴⁴					Ук
						2026	2027	2028	2029	2030	
3.2.1. Доношење Одлуке о давању у закуп атељеа и казамата у Тврђави уметницима, према дефинисаним критеријумима	Надлежна ГУ Ниш		2027	Буџет Града Ниша	1201-0001	/	0	0	0	0	0
3.2.2. Организација стрипских, стрит арт, луткарских, муралских, музичких, фотографских, критичких и других креативних радионица у културним	Установе културе; удружења грађана у култури; фестивали; креативни хабови; уметници			Буџет Града Ниша; други извори финансирања							

пунктовима и уметничким квартовима			2030		1201-0002 1201-0003	500	700	1.000	1.200	1.500	4.900
3.2.3.	Установе културе;		2030	Буџет Града	1201-0002 1201-0003	500	850	1.000	1.200	1.200	4.750

42 Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретног донатора.

43 Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

44 Са звездицом се означавају средства која нису у потпуности обезбеђена.

Реализација кратких програма установе културе у културним пунктовима	СКЦ; Универзитет ска библиотека „Никола Тесла“;			Ниша; други извори финанси рања							
3.2.4. Организација „отворених дана“ у креативним просторима путем интерактивних радионица, демонстрација рада уметника, презентације традиционалних заната уз учешће мајстора и музејских стручњака, разговора са ауторима и мини-изложби	удружења грађана; уметници; стари занати; Народни музеј Ниш		2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002 1201-0003	/	500	750	900	900	3.050
3.2.5. Организација радионица и изложби ученика Уметничке школе и студената	Уметничка школа; Факултет уметности; фестивали; креативни хабови; удружења		2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002 1201-0003	300	500	750	750	900	3.200
Факултета уметности у културним пунктовима и у јавном простору	грађана; установе културе										
3.2.6. Постављање реплика уметничких дела, паноа и интерактивних приказа у јавним просторима ради приближавања уметности грађанима	ГУ Ниш; установе културе; ТОН		2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002 1201-0003	/	1.000	1.500	1.500	1.500	5.500
3.2.7. Организација радионица за креативну трансформацију старих предмета уз продајни поп-ап маркет	Удружења грађана	Установе културе	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002 1201-0003	/	/	/	1.000	1.000	2.000
3.2.8. Организација библиотека на отвореном и јавних књижевних читања у парковима и јавним	Удружења грађана „Стеван Сремац“	Универзитет ска библиотека „Никола Тесла“; градске општине	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002	300	300	300	300	300	1.500
Просторима градских општина											
3.2.9. Организација мини- концерата у уметничким квартовима и у културним пунктовима Нишког симфонијског оркестра, ученика Музичке школе, студената Факултета уметности, удружења грађана и локалних	Нишки симфонијски оркестар; Музичка школа; Факултет уметности; удружења грађана; локални бендови	Нишки културни центар	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002	/	500	500	500	500	2.000

бендова												
3.2.10. Организација летњих музичких свечаности на летњој позорници у Тврђави и на летњим позорницама градских општина	Нишки симфонијски оркестар; Дечији културно-рекреативни центар; Музичка школа; Факултет уметности; удружења грађана;		2030	Будет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002	/	5.000	6.000	6.000	7.000	24.000	
3.2.11. Организација научнопопуларних трибина и паб квизова на тему науке, културе и уметности у јавном простору	Удружења грађана у култури; фестивали; установе културе		2030	Будет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002 1201-0003	/	500	500	500	500	2.000	
3.2.12. Креирање партиципативних привремених изложби у културним пунктовима у насељеним местима	Народни музеј Ниш; удружења грађана у култури		2030	Будет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0003	/	500	500	500	500	2.000	
3.2.13. Организација плесних и музичких флеш мобова у јавном простору	Удружења грађана у култури; Дечији културно-рекреативни центар		2030	Будет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002	200	200	300	300	400	1.400	

Мера 3.3: Осавремењивање културне понуде

Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Савет за културно стваралаштво

Период спровођења: 2026–2030.

Тип мере: Информативно-едукативна

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	База година	Циљана вредност у години 2026.	Циљана вредност у години 2027.	Циљана вредност у години 2028.	Циљана вредност у години 2029.	Циљана вредност у години 2030.	Циљана вредност у последњој години АП

младе, одрасле и старије грађане		културе, удружења грађана									
Број реализованих подкаста и издатах музејских сликовница и музејских стрипова	број	Извештаји установа културе, удружења грађана	1	2025	3	4	5	9	15	15	
Извор финансирања мере ⁴⁵	Веза са програмским буџетом ⁴⁶	У години 2026.	У години 2027.	У години 2028.	У години 2029.	У години 2030.	Укупно				
Приходи из буџета	1201-0001 1201-0002 1201-0003	2.450	12.250	35.550	27.050	38.040 + биће накнадно дефинисано	115.700 + биће накнадно дефинисано				
Средства која нису у потпуности обезбеђена											
Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финанси рања ⁴⁷	Веза са програмским буџетом ⁴⁸	Циљана финансијска средства по изворима у 000 дин. ⁴⁹					
						2026	2027	2028	2029	2030	Укупно
3.3.1. Увођење интерактивних и иновативних програма који користе нове технологије (аудио-водичи,	Установе културе; удружења грађана у култури		2030	Будет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0001	/	1.500	1.600	1.800	2.100	7.000

45 Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретног донатора.

46 Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

47 Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретног донатора.

48 Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства

49 Са звездицом се означавају средства која нису у потпуности обезбеђена

дигиталне инсталације)												
3.3.2. Организација серије подкаста о култури и уметности, у којима учествују уметници и стручњаци у култури	Установе културе; удружења грађана у култури	Факултет уметности; СКЦ; Универзитет ска библиотека „Никола Тесла“;	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002	/	1.050	1.150	1.400	1.500	5.100	
3.3.3. Организација дигиталних уметничких радионица (3Д моделовање, анимација, видео-продукција)	удружења грађана у култури, Дечији културно-рекреативни центар	Факултет уметности	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002	/	/	400	500	600	1.500	
3.3.4. Организација тематских породичних програма у установама културе (кратке породичне представе, вођени обиласци иза сцене, породичне музејске потраге, заједничко	Установе културе		2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002 1201-0003	/	2.700	2.800	2.900	3.000	11.400	
читање у библиотеци...)												
3.3.5. Организација програма и креативних радионица током периода распуста, у сарадњи са Уметничком и Музичком школом и Факултетом уметности	Установе културе; удружења грађана у култури	Уметничка школа; Музичка школа; Факултет уметности	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002 1201-0003	300	750	1.200	1.350	1.500	5.100	
3.3.6. Развој посебног позоришног репертоара за младе од 15 до 19 година, прилагођеног њиховим искуствима и формама	Дечији културно-рекреативни центар; Народно позориште; Позориште лутака; Академско позориште СКЦ; удружења грађана у култури		2030.	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002	/	3.000	3.000	3.000	3.000	12.000	
3.3.7. Организација културно-едукативних радионица за одрасле и старије грађане	Установе културе; фестивали; удружења грађанау култури	Удружења пензионера	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002 1201-0003	/	350	350	350	350	1.400	
3.3.8. Креирање програма Музејског театра	Народни музеј Ниш	Удружења грађана	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0003	350	450	450	450	550	2.250	
3.3.9. Организација радионица визуелног				Буџет Града Ниша; други								

театра (позориште сенки и театар светла) за децу и младе	Дечији културно-рекреативни центар		2030	извори финанси рања	1201-0002	/	/	350	450	550	1.350
3.3.10. Развој програма „Књижевност за све” — израда аудио-књига, у сарадњи са глумцима	Народна библиотека „Стеван Сремац”; Универзитет ска библиотека „Никола Тесла”; удружења грађана култури	Народно позориште; Позориште лутака; уметници	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002	/	/	2.000	2.000	2.000	6.000
3.3.11. Организација музичких програма за особе са интелектуалним тешкоћама	Нишки симфонијски оркестар; Дечији културно-рекреативни центар; фестивали;	Удружења ОСИ	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002	/	/	1.500	1.500	1.500	4.500
	Музичка школа; Факултет уметности										
3.3.12. Отварање простора Градске куће за јавност кроз периодично излагање дела из депoa Народног музеја Ниш и Галерије савремене ликовне уметности	Надлежна ГУ Ниш; Народни музеј; Галерија савремене ликовне уметности		2030		1201-0002 1201-0003	/	50	50	100	100	300
3.3.13. Организација једнодневне манифестације „Ноћ културе”	Установе културе; удружења грађана у култури; Уметничка школа; Музичка школа; Факултет уметности; СКЦ; Универзитет ска библиотека „Никола Тесла”		2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002 1201-0003	/	/	8.000	8.000	8.000	24.000
3.3.14. Покретање фестивала фолклора уз учешће националних ансамбала	Надлежна ГУ Ниш; удружења грађана у култури (културно-рекреативни центар; Нишки културни центар; ансамбл „Коло”; ансамбл „Венац”)	Дечији културно-рекреативни центар; Нишки културни центар; ансамбл „Коло”; ансамбл „Венац”	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002	/	/	10.000	/	10.000	20.000
3.3.15. Организација 61. Сусрета професионалних позоришта лутака Србије	Позориште лутака Ниш		2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002	/	/	/	/	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано
3.3.16. Израда едукативних музејских публикација за децу (интерактивне сликовнице са налепницама, мапама поставке и задацима)	Народни музеј Ниш	дизајнери	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0003	/	100	100	200	200	600
3.3.17. Израда музејских публикација	Народни музеј Ниш	Стрип- уметници; Нишки културни центар	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0003	/	200	200	300	300	1.000
3.3.18. Организација научних скупова на тему културе и уметности	Факултет уметности	Град Ниш	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања		1.800	2100	2400	2750	3150	12200

ПОСЕБАН ЦИЉ 4: Позиционирање Ниша као значајне тачке на домаћој и међународној културној мапи

Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Савет за културно стваралаштво

Показатељ(и) на нивоу посебног циља (показатељ)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	База година	Циљана вредност у години	Циљана вредност у години	Циљана вредност у	Циљана вредност у	Циљана вредност у	Циљана вредност у последњој
---	---------------	---------------	------------------	-------------	--------------------------	--------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-----------------------------

исхода)					2026.	2027.	години 2028.	години 2029.	години 2030.	години АП
Број корисника портала, мобилне апликације и посетилаца интерактивних инфо-панела	Број	Извештај ТО Ниш	0	2025	0	10.000	20.000	35.000	50.000	50.000
Број програма који промовишу културни идентитет града	Број	Извештаји установа културе; извештаји удружења грађана	н.п.	2025	100	500	1.500	2.000	2.500	2.500
Број међународних апликација/кандидатура које је поднео Ниш	Број	Извештај надлежне градске управе Ниш	0	2025	0	1	2	2	2	2
Мера 4.1: Унапређење промоције културних догађаја										
Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Савет за културно стваралаштво										
Период спровођења: 2026–2030.						Тип мере: Информативно-едукативна				

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у години 2026.	Циљана вредност у години 2027.	Циљана вредност у години 2028.	Циљана вредност у години 2029.	Циљана вредност у години 2030.	Циљана вредност у последњој години АП		
Креирана дигитална платформа (портал и мобилна апликација)	0 — не 1 — да	Извештај надлежне градске управе Ниш; ТО Ниш	0	2025	0	1	1	1	1	1		
Број постављених дигиталних инфо-панела у Нишу	Број	Извештај надлежне градске управе Ниш; ТО Ниш	3	2025	3	4	5	6	7	7		
Извор финансирања мере ⁵⁰	Вежа са програмским буџетом ⁵¹	Укупна процењена финансијска средства у 000 дин.										
Приходи из буџета					У години 2026.	У години 2027.	У години 2028.	У години 2029.	У години 2030.	Укупно		
Средства која нису у потпуности обезбеђена		1201-0001 1201-0002 1201-0003	500		7.800	9.700	11.900	11.900		41.800		
Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања ⁵²	Вежа са програмским буџетом ⁵³						ења финансијска средства по изворима у 000 дин. ⁵⁴	
					2026	2027	2028	2029	2030	Укупно		
4.1.1. Израда портала и	Надлежна ГУ Ниш	Установе културе;	2030	Буџет Града	1201-0001	/	2.000	500	500	500	3.500	

⁵⁰ Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретног донатора.

⁵¹ Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

⁵² Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретног донатора.

⁵³ Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

⁵⁴ Са звездичком се означавају средства која нису у потпуности обезбеђена.

мобилне апликације за културу у Нишу која обједињује програме и представља све актере културног живота града		удружења грађана; уметници; креативни хабови		Ниша; други извори финансирања							
4.1.2. Постављање паметних интерактивних инфо-панела на кључним локацијама у Нишу	Надлежна ГУ Ниш	ТОН	2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања		/	2.500	2.000	3.500	3.500	11.500
4.1.3. Постављање календара културних догађаја и промотивних садржаја у јавном превозу и на аутобуским стајалиштима	Надлежна ГУ Ниш		2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0001	/	/	3.500	4.000	4.000	11.500
4.1.4. Постављање билборда за промоцију програма из културе	Надлежна			Буџет Града Ниша; други извори финансирања							

	ГУ Ниш		2030		1201-0001	/	2.500	2.500	2.500	2.500	10.000
4.1.5. Укључивање младих у креирање најава и извештаја програма из културе на друштвеним мрежама	Установе културе; удружења грађана,	Канцеларија за младе	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања		/	300	300	300	300	1.200
4.1.6. Укључивање инфлуенсера и јавних личности у дигиталну промоцију културних догађаја	Установе културе,	Јавне личности	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002 1201-0003	/	/	400	600	600	1.600
4.1.7. Укључивање ученика Уметничке школе и студената Факултета уметности у креирање плаката за програме установа културе и фестивале	Установе културе; удружења грађана	Уметничка школа; Факултет уметности	2030	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0002 1201-0003	500	500	500	500	500	2.500
Мера 4.2: Јачање културног идентитета града											
Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт; Савет за културно стваралаштво											
Период спровођења: 2026–2030.						Тип мере: Информативно-едукативн					
Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	единица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у години 2026.	Циљана вредност у години 2027.	Циљана вредност у години 2028.	Циљана вредност у години 2029.	Циљана вредност у години 2030.	Циљана вредност у последњој години АП	
Број културно- туристичких рута	број	Извештај ТО Ниш	5	2025	6	6	7	8	8	8	
Број нових дигиталних и визуелних садржаја о културном идентитету града	број	Извештаји установа културе, удружења грађана	0	2025	2	6	9	12	15	15	
Број реализованих програма у оквиру обележавања јубилеја 150 година Берлинског конгреса	број	Извештаји установа културе, удружења грађана	0	2025	0	0	150	0	0	150	
Број културно- уметничких друштава који учествују у програмима очувања нематеријалног културног наслеђа	број	Извештаји удружења грађана	10	2025	15	25	42	51	60	60	
Број реализованих капиталних издавачких пројеката	број	Извештаји Нишког културног центра	0	2027	0	1	1	1	1	1	
Укупна процењена финансијска средства у 000 дин.											
Извор финансирања мере ⁵⁵	са програмским буџетом ⁵⁶		У години 2026.		У години 2027.		У години 2028.	У години 2029.	У години 2030.	Укупно	
Приходи из буџета	1201-0001		3.750 + биће накнадно дефинисано		29.450 + биће накнадно дефинисано		19.600 + биће накнадно дефинисано	47.000 + биће накнадно дефинисано	33.900 + биће накнадно дефинисано	136.400 + биће накнадно дефинисано	
Средства која нису у потпуности обезбеђена	1201-0002 1201-0003										
Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери активности	Рок за завршетак активности	Извор финанси рања ⁵⁷	Већа са програмски м буџетом ⁵⁸	Већа финансијска средства по изворима у 000 дин. ⁵⁹					
						2026	2027	2028	2029	2030	Укупно
4.2.1. Постављање QR кодова на скулптурама и споменицима	Надлежна ГУ Ниш	Установе културе; удружења грађана,	Од 2026. континуирано	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0001	400	600	800	1.000	1.000	3.800
4.2.2. Постављање реплика археолошких налаза, ликовних дела и споменика културе на нишком аеродрому	Надлежна ГУ Ниш	Аеродром „Константин Велики”	2027	Буџет Града Ниша; други извори финанси рања	1201-0001	/	Биће накнадно дефинисано	/	/	/	Биће накнадно дефинисано

пројекта сталне поставке Народног музеја Ниш	Народни музеј Ниш		2030	извори финансирања	1201-0003	1.500	2.000	2.500	дефинисано	ано	нисано
4.2.12. Обележавање јубилеја година Берлинског конгреса кроз креирање програма посвећених темама	Надлежна ГУ Ниш	Установе културе; удружења грађана у култури; уметници; образовне установе; СКЦ; Универзитет	2028	Будет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0002 1201-0003	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	/	/	Биће накнадно дефинисано
слободе, мира и независности		ска библиотека „Никола Тесла“; креативни хабови; фестивали									
4.2.13. Обезбеђивање локација, израда идејних решења и постављање споменика цару Константину и краљу Милану и скулптуре која представља Ниш као фестивалски град	Надлежна ГУ Ниш		2030	Будет Града Ниша; други извори финансирања		/	15.000	/	15.000	9.000	39.000
4.2.14. Покретање манифестације на Меморијалном комплексу „Бубањ“ посвећене слободи, кроз различите културне изразе	Надлежна ГУ Ниш	Установе културе; удружења грађана у култури; уметници; образовне установе; СКЦ; Универзитетска библиотека „Никола Тесла“	2029	Будет Града Ниша; други извори финансирања		/	/	/	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано
4.2.15. Израда студија конзервације и презентације ранохришћанских гробница у Нишу	Завод за заштиту споменика културе; ТО Ниш		2030	Будет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0003	/	/	/	/	4.500	4.500
4.2.16. Спровођење систематских археолошких ископавања Аквадукта на парцелама које се налазе у јавној својини са израдом студије конзервације и презентације	Завод за заштиту споменика културе		2028	Будет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0003	/	3.000	2.000	/	/	5.000
4.2.17. Организација годишњег ревијалног концерта (фестивала) свих КУД-ова у Нишу уз представљање традиционалних песама, игара и ношњи	Надлежна ГУ Ниш; Нишки културни центар	Културно-уметничка друштва	2030	Будет Града Ниша	1201-0002	/	/	3.000	3.000	3.000	9.000
4.2.18. Поновно покретање манифестације „Сусрети села“	Градске општине	Културно-уметничка друштва	2030	Будет Града Ниша		/	2.000	2.000	2.000	2.000	8.000
4.2.19. Истраживање, евидентирање и документовање нематеријалног културног наслеђа у циљу идентификовања нематеријалног културног наслеђа и уписа у Национални регистар	Народни музеј Ниш	Удружења грађана	2030	Будет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0003	350	350	500	500	650	2.000

61 Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства.

62 Навести један од извора финансирања: буџетска средства, из кредита, донаторска средства, ИПА, итд. У случају донаторских средстава, обавезно је навођење конкретнoг донатора.

63 Шифра програма и програмске активности или пројекта у оквиру ког се обезбеђују средства

64 Са звездицом се означавају средства која нису у потпуности обезбеђена.

4.3.2. Спровођење истраживања и консултација са стручњацима и локалним актерима културе у циљу избора области за кандидатуру Ниша за мрежу Унеско креативних градова	Надлежна ГУ Ниш	Установе културе; удружења грађана; образовне установе; консултант	2027	Буџет Града Ниша		/	Биће накнадно дефинисано	/	/	/	Биће накнадно дефинисано
4.3.3. Израда четворогодишњег акционог плана и конкурисање Града Ниша за Унеско Мрежу креативних градова	Надлежна ГУ Ниш	Установе културе; удружења грађана; образовне установе; консултант	2029	Буџет Града Ниша		/	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	/	/	Биће накнадно дефинисано
4.3.4. Прикључење Медијане сертификовано М Европском путу културе Пуг римских царева и дунавски пут вина	Народни музеј Ниш		2027	Буџет Града Ниша	1201-0003	/	60	60	60	60	240
4.3.5. Унапређење међународних резиденцијалних програма за уметнике у сфери стрипа и књижевности	Нишки културни центар	Установе културе; удружења грађана; уметници; креативни хабови	2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0002	/	/	1.000	1.000	2.000	4.000
4.3.6. Организација представљања градова чланица иницијативе Европске асоцијације фестивала током одржавања фестивала	Фестивали; установе културе; удружења грађана	Надлежна ГУ Ниш	2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0002	/	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано
4.3.7. Успостављање сарадње Галерије савремене ликовне уметности са установама културе из иностранства ради реализације заједничких пројеката и размене програма	Галерија савремене ликовне уметности		2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0002	/	/	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано
4.3.8. Организација размене програма из културе са градовима побратимима ради представљања културног идентитета Ниша и упознавања културних пракси партнера	Надлежна ГУ Ниш	Установе културе; удружења грађана	2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0002 И 1201-0003	/	1.500	3.000	4.500	6.000	15.000
4.3.9. Учлањење установа културе и удружења грађана у културу у међународне културне мреже и учешће у међународним пројектима културне размене	Установе културе; удружења грађана	/	2030	Буџет Града Ниша; други извори финансирања	1201-0002 1201-0003	/	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано	Биће накнадно дефинисано

**ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА,
ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ О
СПРОВОЂЕЊУ СТРАТЕГИЈЕ**

У овом поглављу постављен је основ за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање о реализацији и постигнутим учинцима Стратегије. Сврха овог поглавља јесте да се јасном поделом улога и одговорности, као и прецизирањем поступка спровођења, мониторинга и евалуације Стратегије омогући постизање оптималних резултата у односу на планиране циљеве, мере и активности.

Стратегије развоја културе града Ниша за период 2026–2030. године почиње да важи даном усвајања на Скупштини града Ниша. Спровођењем Стратегије управљаће **Радна група за праћење спровођења Стратегије развоја културе града Ниша, вредновање учинака и извештавање**, која ће бити именована решењем градоначелника града Ниша након усвајања Стратегије. Стратегија се спроводи реализацијом мера, односно пројеката и активности утврђених у поглављу Акциони план (у даљем тексту: АП), а одговорност за спровођење имају субјекти који су у Акционом плану наведени као носиоци активности, а то су сви релевантни актери у конкретной области — представници институција културе, Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт, градске општине и Савет за културно стваралаштво, при чему ће целокупним процесом координирати Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт, Сектор за културу и информисање. У непосредној реализацији мера, активности и пројеката обухваћених Акционим планом активно учествују и актери који су у оквиру плана наведени као партнери, међу којима се, између осталог, налазе: удружења грађана у култури, институције културе, установе образовања, локална јавна предузећа, Туристичка организација Ниш, Српско археолошко друштво, Канцеларија за младе, креативни хабови, удружења грађана, самостални уметници и други. Праћење спровођења мера и појединичних активности врши се преко показатеља за мерење учинака (показатељи резултата), који су дефинисани у АП за сваку појединачну меру и садрже циљане вредности за сваку појединачну годину спровођења. За праћење остварености општег и посебних циљева користе се показатељи исхода (за посебне циљеве) и показатељи ефеката (за општи циљ), чије су циљане вредности за последњу годину реализације Стратегије прецизно дефинисане самим документом. Поступак праћења обухвата низ задатака међу којима се, између осталог, налазе:

- 1) редовна комуникација и размена информација између свих актера укључених у реализацију Стратегије, и то електронским путем, одржавањем периодичних састанака и подношењем извештаја;
- 2) прикупљање свих података и информација о томе како тече реализација конкретних мера и активности, укључујући и формирање евиденција које до сада нису вођене, а битне су за вредновање учинка — обезбеђеност и утрошак буџетских средстава за реализацију Стратегије, поштовање временског оквира за спровођење активности, ниво укључености партнера

и квалитет сарадње између партнера, број крајњих корисника, оствареност планираних индикатора и слично;

- 3) дефинисање превентивних мера у случају појаве ризика који могу угрозити спровођење Стратегије, односно, предлагање конкретних акција за решавање проблема када се они појаве и када угрозе спровођење конкретних активности и пројеката;
- 4) информисање јавности и свих заинтересованих страна о томе како тече спровођење Стратегије;
- 5) припрему и подношење годишњих и трогодишњег извештаја о реализацији Стратегије.

У поступку праћења спровођења Стратегије најмање два пута годишње ће се организовати координациони састанци свих актера непосредно укључених у спровођење Стратегије, а састанке сазива и организује координатор Радне групе за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање у сарадњи са Градском управом за културу, спорт, социјалну и породичну заштиту града Ниша.

За разлику од мониторинга спровођења Стратегије, који представља континуиран процес током целокупног периода на који се Стратегија усваја, евалуација, односно вредновање учинака остварених применом Стратегије, биће периодично рађена. Вредновање учинка подразумева оцену релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости Стратегије развоја културе у циљу њеног преиспитивања и унапређења, било у процесу ревизије или током новог процеса стратешког планирања. Вредновање учинака подразумева спровођење ех-рост анализе ефеката у складу са одредбама Закона о планском систему и Уредбе о методологији израде докумената јавних политика. Вредновање учинака спроводи Радна група за праћење спровођења Стратегије развоја културе града Ниша, вредновање учинака и извештавање у сарадњи са Градском управом за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт града Ниша. Планирано је да се вредновање учинака врши након истека сваке треће календарске године од дана усвајања Стратегије, а финално вредновање након завршетка планског периода, када се врши и вредновање реализације Стратегије у целини. На основу налаза добијених ех-рост анализом, односно оценом релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости спроведене Стратегије, вршиће се даље планирање развоја културе у наредном планском периоду. Процес вредновања је истовремено и процес израде извештаја о резултатима спровођења стратегије.

Годишњи извештај о спровођењу акционог плана Стратегије развоја културе града Ниша припрема Радна група за праћење спровођења Стратегије развоја културе града Ниша, вредновање учинака и извештавање, у сарадњи са Градском управом за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт града Ниша и подноси га Градском већу града Ниша на усвајање најкасније до 31. марта текуће године за претходну. Годишњи извештај садржи информације и податке о напретку и резултатима у спровођењу активности и мера у претходној години, и то податке о оствареним годишњим вредностима показатеља учинка на нивоу циљева и мера, уз образложење одступања између циљаних и

остварених вредности показатеља учинка, статусу спровођења активности, као и одступања од планираних рокова за спровођење активности и обезбеђеним и утрошеним финансијским средствима. Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт града Ниша најкасније до 31. јануара текуће године доставља образац годишњег извештаја свим партнерима који су непосредно учествовали у реализацији мера и активности из Стратегије. Рок за прикупљање података за потребе годишњег извештаја не може бити дужи од месец дана. Након добијања података, Радна група за праћење спровођења Стратегије развоја културе града Ниша, вредновање учинака и извештавање приступа обједињавању података и изради годишњег извештаја о спровођењу акционог плана Стратегије развоја културе града Ниша, који даје на усвајање Градском већу града Ниша и објављује га на интернет презентацији Града у року од 15 дана од усвајања.

Након истека сваке треће календарске године од дана усвајања Стратегије, Радна група за праћење спровођења Стратегије развоја културе града Ниша, вредновање учинака и извештавање сачињава извештај о резултатима спровођења Стратегије. Трогодишњи извештај о резултатима спровођења Стратегије доставља се Градском већу на разматрање, а Веће даје предлог Скупштини града Ниша да усвоји извештај најкасније у року од 120 дана по истеку сваке треће календарске године од дана усвајања Стратегије. Подела одговорности и начин припреме трогодишњег извештаја исти су као и код годишњих извештаја, с тим да се за ову прилику користи посебан образац трогодишњег извештаја.

Извештај о резултатима спровођења Стратегије објављује се на интернет презентацији Града у року од 15 дана од усвајања.

Најкасније годину дана пре истека примене Стратегије, Радна група за праћење спровођења Стратегије развоја културе града Ниша, вредновање учинака и извештавање започиње израду финалног извештаја о спровођењу Стратегије. Финални извештај о спровођењу Стратегије садржи:

- 1) уводни сажетак са освртом на достигнућа и изазове током периода извештавања;
 - 2) налазе вредновања, и то:
 - преглед планираних и утрошених финансијских средстава за период извештавања,
 - оцену о остварењу општег циља и посебних циљева, као и мера у односу на показатеље учинка (резултата исхода и ефеката) за период извештавања, на основу критеријума релеванности, ефикасности, ефективности и одрживости,
 - преглед екстерних фактора који су утицали на степен постигнутих резултата,
 - ефекте на циљне групе и друге заинтересоване стране у области културе, у односу на очекиване претходно идентификоване ефекте у ех-ante анализи ефеката у оквиру саме Стратегије;
 - 3) препоруке које представљају основ за измену и допуну Стратегије, односно основ за наредни циклус планирања у области културе.
- Финални извештај о спровођењу Стратегије објављује се на интернет-презентацији Града у року од 15 дана од усвајања.

11.

На основу члана 21. став 1. Закона о јавним предузећима ("Службени гласник РС", број 15/2016, 88/2019 и 62/2023- др. закон), члана 37. став 1. тачка 10а Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008, 143/2016 и 18/2019) и члана 13. став 1. Одлуке о оснивању Јавног комуналног предузећа "Горица" Ниш ("Службени лист Града Ниша", број 145/2016- пречишћен текст и 18/2018 и 109/2020),

Скупштина Града Ниша, на седници од 17.3.2026. године, донела је

РЕШЕЊЕ **О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА ПРЕДСЕДНИКА** **НАДЗОРНОГ ОДБОРА ЈАВНОГ** **КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА** **„ГОРИЦА” - НИШ**

I

Горану Стојковићу, дипл. правнику, престаје мандат председника Надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Горица” Ниш, због поднете оставке.

II

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Образложење

Чланом 21. став 1. Закона о јавним предузећима ("Службени гласник РС", број 15/2016, 88/2019 и 62/2023- др. закон) и чланом 13. став 1. Одлуке о оснивању Јавног комуналног предузећа "Горица" Ниш ("Службени лист Града Ниша", број 145/2016- пречишћен текст, 18/2018 и 109/2020), прописано је да мандат председнику и члановима надзорног одбора престаје истеком периода на који су именовани, оставком или разрешењем.

Решењем Скупштине Града Ниша о именовану председника и чланова Надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Горица” - Ниш, број 06-431/2022-33-8-02 од 31.5.2022. године, Горан Стојковић именован је за председника Надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Горица” - Ниш.

Горан Стојковић, председник Надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Горица” - Ниш, поднео је Скупштини Града Ниша писану оставку дана 24.12.2025. године на ову функцију.

У складу са наведеним, Скупштина Града Ниша одлучила је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се поднети тужба Вишем суду у Нишу у року од 30 дана од дана пријема овог решења.

Број: 231/2026-02
У Нишу, 17.3.2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Проф. др Игор Новаковић, с.р.

12.

На основу члана 117. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/2017, 27/2018 - др. закони, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025) и члана 37. став 1. тачка 28. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 88/2008, 143/2016 и 18/2019),

Скупштина Града Ниша, на седници од 17.03.2026. године, донела је

РЕШЕЊЕ

О ПРЕСТАНКУ ФУНКЦИЈЕ ЧЛАНА ШКОЛСКОГ ОДБОРА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „УЧИТЕЉ ТАСА“ НИШ

I

Љиљани Савић, представнику запослених, престаје функција члана Школског одбора Основне школе „Учитељ Таса“ Ниш, због смрти.

II

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Образложење

Чланом 117. став 3. тачка 6. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/2017, 27/2018 - др. закони, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), прописано је да ће Скупштина јединице локалне самоуправе разрешити, пре истека мандата, поједине чланове, укључујући и председника или орган управљања установе у случају да васпито – образовно односно наставничко и педагошко веће покрене иницијативу за разрешење члана органа управљања именованог на његов предлог.

Скупштина Града Ниша је на седници одржаној дана 14.02.2024. године, донела Решење о именовану чланова Школског одбора Основне школе „Учитељ Таса“ Ниш („Службени лист Града Ниша", број 14/2024).

Основна школа „Учитељ Таса“ Ниш, доставила је Одбору за именоване Скупштине Града Ниша обавештење од 29.01.2026. године, о смрти члана Школског одбора Основне школе „Учитељ Таса“ Ниш.

У складу са наведеним, Скупштина Града Ниша одлучила је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се покренути управни спор пред Управним судом у року од 30 дана од пријема решења.

Број: 232/2026-02
У Нишу, 17.03.2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Проф. др Игор Новаковић, с.р.

13.

На основу члана 117. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/2017, 27/2018 - др. закони, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025) и члана 37. став 1. тачка 28. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 88/2008, 143/2016 и 18/2019),

Скупштина Града Ниша, на седници од 17.03.2026. године, донела је

РЕШЕЊЕ

О ПРЕСТАНКУ ФУНКЦИЈЕ ЧЛАНА ШКОЛСКОГ ОДБОРА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „БРАНКО РАДИЧЕВИЋ“ ГАБРОВАЦ

I

Драгану Ђорђевићу, представнику локалне самоуправе, престаје функција члана Школског одбора Основне школе „Бранко Радичевић“ Габровац, због смрти.

II

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Образложење

Чланом 117. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/2017, 27/2018 - др. закони, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), прописано је да ће Скупштина јединице локалне самоуправе разрешити, пре истека мандата, поједине чланове, укључујући и председника или орган управљања установе у случају да васпито – образовно односно наставничко и педагошко веће покрене иницијативу за разрешење члана органа управљања именованог на његов предлог.

Скупштина Града Ниша је на седници одржаној дана 14.02.2024. године, донела Решење о именовану чланова Школског одбора Основне школе „Бранко Радичевић“ Габровац („Службени лист Града Ниша", број 14/2024).

Основна школа „Бранко Радичевић“ Габровац, доставила је Одбору за именоване Скупштине Града Ниша обавештење од 19.02.2026. године, о смрти члана Школског

одбора Основне школе „Бранко Радичевић“
Габровац.

У складу са наведеним, Скупштина Града
Ниша одлучила је као у диспозитиву решења.

Упутство о правном средству: Против
овог решења може се покренути управни спор
пред Управним судом у року од 30 дана од
пријема решења.

Број: 233/2026-02

У Нишу, 17.03.2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Проф. др Игор Новаковић, с.р.

САДРЖАЈ:

Град Ниш

1. Седме измене и допуне Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула прва фаза	1
2. Друге измене и допуне Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст - четврта фаза југ.....	9
3. Одлука о изради Плана детаљне регулације за доградњу ДВ 110 kV бр. 114/3 ТС Алексинац –ТС Ниш 1 и доградњу ДВ 110 kV бр. 1245 ТС Ниш 2-ТС Прокупље, реконструкција деонице од стуба бр. 19У до ТС НИШ 1	16
4. Одлука о изради Плана детаљне регулације за изградњу КВ 110 kV ТС Ниш 6 – ТС Ниш 9	20
5. Одлука о изради Плана детаљне регулације за изградњу КВ 110 kV ТС Ниш 9 – ТС Ниш 10	25
6. Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину.....	28
7. Програм о првим изменама Програма уређивања грађевинског земљишта и одржавања комуналне инфраструктуре за 2026. годину	66
8. Одлука о усвајању Плана одрживе урбане мобилности Града Ниша за период од 2023. до 2037. године	66
План одрживе урбане мобилности Града Ниша за период од 2023. до 2037. године	67
9. Одлука о приступању изради Стратегије за младе Града Ниша за период 2027 - 2031. године са Акционим планом за њено спровођење.....	170
10. Одлука о усвајању Стратегије развоја културе Града Ниша за период 2026-2030. године са Акционим планом за њено спровођење	171
Стратегија развоја културе Града Ниша за период 2026-2030. године са Акционим планом за њено спровођење.....	172
11. Решење о престанку мандата председника Надзорног одбора јавног комуналног предузећа "Горица" Ниш.....	252
12. Решење о престанку функције члана Школског одбора Основне школе "Учитељ Таса"Ниш	253
13. Решење о престанку функције члана Школског одбора Основне школе „Бранко Радичевић“ Габровац.....	253

Израда: Град Ниш – Градска управа за органе Града, грађанска стања и људске ресурсе,
Улица Николе Пашића 24
Одговорни уредник Соња Марковић, телефон 504-594 (Редакција и Служба претплате)
E-mail sluzbenilist@gu.ni.rs
Уплатни рачун **840-742341843-24** позив на број **97 87-521**

Штампа: Градска управа за заједничке послове и информационо комуникационе технологије,
Николе Пашића 24 Ниш , телефон 504-611